

6-8959

ასურელ მოღვაწეთა
ცხოვრების წიგნთა
ძველი რედაქციები

თბილისი

1955

ასურელ მოღვაწეთა ცხოვრების წიგნთა
ძველი რედაქციები

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ СССР
ТБИССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ им. СТАЛИНА

Труды кафедры древнегрузинского языка. 1.

**ДРЕВНИЕ РЕДАКЦИИ
ЖИТИЙ
СИРИЙСКИХ ПОДВИЖНИКОВ
в Грузии**

ТЕКСТЫ
с исследованием и вокабуларием
издал
ИЛЪЯ АБУЛАДЗЕ

სსრ კავშირის უმაღლესი განათლების სამინისტრო
ტბალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბეული ქართული ენის კათედრის პროფები. 1.

ასუკედ მოლვანეთა ცხოვრების წიგნთა ძველი რედექციები

ტ მ ქ ს' ტ მ ბ ი

ბამოკვლევითა და ლექსიკონით

ბამოსცა

ილია აბულაძე

რედაქტორი — ა. შანბე

შ ი ნ ა ა რ ს ი

წინასიტყვაობა VII—VIII
შესავალი IX—XXXII

1. იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნები (IX—XXIII).
2. შიო მღვიმელის ცხოვრების წიგნები (XXIII—XXV).
3. დავით გარეჯელის ცხოვრების წიგნები (XXV—XXVI).
4. აბიბოს ნეკრესელის მოქალაქობისა და წამების წიგნები (XXVI—XXXII).

ასურელ მოღვაწეთა ცხოვრებანი 1—213
(ტექსტები)

1. ცხოვრება იოანე ზედაზნელისა (2—68),
2. ცხოვრება შიოასის და ვვაგრესი (69—143),
3. ცხოვრება დავით გარეჯელისა (144—187),
4. წამება აბიბოს ნეკრესელისა (188—196).

დამატება 197—213

თბრობა სასწაულთათჳს წმიდისა და ღმერთ-შემოსილისა მამისა შიოასისა, რომელი-ესე სხუათა მიერ აღწერილი ადგილ-ადგილ ერთად შემოკრება ბასილი კათალიკოსმან, ძემან დიდისა პატრიკისა ვაჩესმან (199—213)

გამოყენებული ხელნაწერები 214

ლექსიკონი 215—219

საძიებლები (პირთა, ეთნიკურ და გეოგრაფიულ სახელთა) 220—223

წინასიტყვაობა

წინამდებარე გამოცემის ძირითადი მიზანია, ხელთ გვეკონდეს თავ-მოყრილად ძველი ქართული კულტურის სარბიელზე გარკვეული კვალის აღმბეჭდველი ე. წ. «ასურელი მოღვაწეების» (ანუ სირიელი მოღვაწეების) ცხოვრებათა წიგნები, რომელთა ამა თუ იმ რედაქციის მიხედვით (ყოველთვის არც თუ სანდო გამოცემისა) მიმდინარეობს დღემდის მეცნიერული მსჯელობა ამ პირთა ვინაობისა და მოღვაწეობის ხანის გარკვევისათვის. ამისა და სხვა მსგავსი საგულისხმო საკითხის ჯეროვანი გაშუქებისათვის უპირველესი პირობაა, გამოვლინებულ იქნეს წარსულისაგან ნამეკვიდრევი სათანადო წერილობითი წყაროები (ამ შემთხვევაში ცხოვრების წიგნები) და გარკვეულ იქნეს მათი ერთმანეთთან მიმართების საკითხი.

აღნიშნული ამოცანის შესასრულებლად გაწეული ძიება შემდეგს არკვევს:

იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნი სამი რედაქციით არის მოღწეული. უძველესი მათგანი, რომელიც ერთად-ერთი და მასთან ნაკლულევანი ხელნაწერის სახით არის მოღწეული (Q 795), X ს.-ის მეორე ნახევარშია გამოთქმული, რაც ეკუთვნის ამ ხანის მოღვაწეს არსენ II-ს. მეორე რედაქცია, აგრეთვე ერთი ნუსხით დაკული (A 199), მისგან არის გამოკრებილი (მოკლე რედაქცია) და მესამე კი, რომელიც მრავალ ხელნაწერშია შემონახული, ცხოვრების მოკლე წიგნზე აღმოცენებული მეტაფრასული რედაქციაა. როგორც ეს სამეცნიერო ლიტერატურაშია დადგენილი. პირველი ორი რედაქციის წარმოსადგენად გამოყენებულია თითო ცალად შემონახული ხსენებული ნუსხები. ხოლო მესამისათვის მოხმობილია სამი აღრინდელი ხელნაწერი (A 160, A 130 და S 449). ამათგან უძველესი რედაქციის ტექსტი პირველად ქვეყნდება. იგი ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ხელნაწერს აქვს დართული (XV ს.). ამ ნუსხაში ძველი დედნის ცალკეული ადგილები და ორთოგრაფია შებლაღულაა გადამწერთა ხელში, რის გამო ტექსტი, რამდენადაც შესაძლებელი იყო, გაუმართეთ და ორთოგრაფიაც შევასწორეთ¹.

შიოსა და ევაგრეს ცხოვრების წიგნისა მხოლოდ ორი რედაქციაა ხელნაწერებში წარმოდგენილი: მოკლე და მისი გადანაკაზმი—მეტაფრასი. შენიშნულია პროფ. კ. კეკელიძის მიერ, რომ შიოს ცხოვრების მოკლე წიგნი იოანე ზედაზნელის ცხოვრების მოკლე წიგნის გაგრძელებაა, რაც ნამდვილი უნდა იყოს. ამდენად უნდა მივიღოთ, რომ იოანე ზედაზნელის ნაკლულევანად შემონახული არსენისეული ცხოვრების წიგნი, რომლის თანმიმდევრულ გამონაკრებს მოკლე წიგნი წარმოადგენს, მოიცავდა აგრეთვე შიოსა და ევაგრეს ცხოვრების აღწერასაც. ცალ-ცალკე ეს ცხოვრებანი მხოლოდ მეტაფრასულ რედაქციებშია წარმოდგენილი. ამათი მიღვევებით ჩვენ მიერ გამოცემული წყაროცა (მოკლე რედაქცია) და მისი პირველწყაროც (არსენისეული ცხოვრე-

¹ ხელნაწერის გადაღებული და დაკლებული სიტყვები თუ ფრაზები კავებშია პოთა-სებული.

ბის წიგნი) გარკვეულ ნაწილებში გადალაგებულია, მაგრამ მათი პირვანდელი აღნაგობის სახის წარმოდგენა შესაძლებელი იქნება, თუ შემდგენელ ნაწილებს სათვალავებს მივსცემთ. მეტაფრასული რედაქციისათვის ყველა ის ნუსხაა გამოყენებული, რომლებიც იოანე ზედაზნელის ცხოვრებისათვის ავარჩიეთ (A 160, A 130, S 449), ხოლო მოკლე ცხოვრებისათვის, გარდა აქამდე ცნობილი ერთი უძველესი ნუსხისა (A 199), რომლის მიხედვით ის პროფ. ს. კაკაბაძემ გამოაქვეყნა, ჩვენ ერთი ახალი, ბოლო წლებში გამოვლინებული, შედარებით გვიანდელი ნუსხითაც ვისარგებლეთ (H 1336).

დავით გარესჯელის ცხოვრების წიგნი ორი რედაქციით იყო და რჩება გეონობით გამოვლინებული: მოკლითა და მეტაფრასულით. უკანასკნელისათვის ყველა ის ნუსხა გამოვიყენეთ, რაც იოანე ზედაზნელისა და შიო მღვიმელის ცხოვრების წიგნთათვის შევარჩიეთ (A 160, A 130 და S 449), ხოლო მოკლე რედაქციისათვის, რომელიც აქამდის ცნობილი იყო ერთად-ერთი ნუსხით (A 199), და ისიც ნაკლებეანით, ჩვენ ვისარგებლეთ იმ ახალი, ბოლო წლებში გამოვლინებული ხელნაწერთაც, რომელსაც ცხოვრების ეს წიგნი ათულად დაუტყავს (H 1336).

აბიბოზ ნეკრესელის წამების წიგნისა ორნაირი რედაქცია მოგვეპოვება. დღენდის ცნობილი და ორჯის გამოქვეყნებული¹ უძველესი ხელნაწერის ტექსტი სხვებთან შედარებით რაძღენადმე მომცროა, მაგრამ, მას შემდეგ, რაც შემატებულად მიჩნეულ ადგილებს მასზე უფრო ვრცელისა და შედარებით გვიანდელ ნუსხებში წარმოდგენილი ცხოვრების წიგნიდან გამოვირიცხავთ, უკანასკნელის უპირატესობა ირკვევა პირველთან მიმართებით. ეს გარემოება დაუუღივით სწორედ საფუძვლად იმას, რომ წინამდებარე გამოცემაში გვიანდელი ნუსხებით წარმოდგენილი რედაქცია პირველ ადგილზეა წამოწეული, ხოლო ადრინდელი ხელნაწერთა მოკემული — მეორეზე. პირველი რედაქციისათვის ის ნუსხები გამოვიყენეთ, რომელთაც დაუტყავთ სხვა ასურელ მოღვაწეთა მეტაფრასული ოედაქციები (A 130 და H 2121), ხოლო მეორისათვის — მისი ერთად-ერთი შემცველი ხელნაწერი (A 832).

ღამატების სახით ზემორე ხსენებულ ცხოვრებათა და წამების წიგნებს ჯაეურთეთ «თხრობაჲ სასწაულთათჳს მამისა შიოჲსთაჲ», შეკრებილი ბასილი ათალიკოსის მიერ. ამ თხრობას გარკვეული ისტორიულ-ლიტერატურული ინტერესი აქვს ჩვენი მეცნიერებისათვის, როგორც ეს აღნიშნულია უკვე მკვლევართაგან. ეს გარემოება გვიკარნახებდა ჩვენ მის ხელახლა გამოქვეყნებას პირველად მ. საბინინჲა გამოსცა ის ასურელ მოღვაწეთა ცხოვრების წიგნების მეტაფრასულ რედაქციებთან ერთად თავის «საქართველოს სამოთხეში». ეს ძეგლი ძხოლოდ XVIII ს.-ის ხელნაწერებით არის ცნობილი; წინამდებარე გამოცემაში ის წარმოდგენილია ორი მათგანის მიხედვით (H 1371 და 4621), რომლებიც მხედრულადაა ნაწერი.

ტექსტებს ვურთავთ პირთა და გეოგრაფიულ სახელთა საძიებელსა და მოკლე ლექსიკონსაც. უკანასკნელში მხოლოდ იშვიათად ხმარებული სიტყვებია განმარტებული.

თბილისი, 2 X 1955

ილია აბულაძე

¹ პირველად მ. ჯანაშვილის მიერ წიგნში: «Описание рукописей церковного му.кн. книга III. Тбилиси, 1906, გვ. 25—28, და მეორედ ს. კაკაბაძის მიერ წიგნში: «ასურელ მამათა ცხოვრებათა არტები... თბილისი, 1928 წ., გვ. 42—46.

შესავალი

ცამეტ ასურელ მამათაგან, რომლებიც სამონასტრო სარბიელზე მოღვაწეობდნენ საქართველოში, ცხოვრების წიგნი მხოლოდ ზოგიერთს მოეპოვება.

1. იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნები

იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნებიდან ყველაზე ადრე ცნობილი შეიქმნა ის რედაქცია, რომელიც მ. საბინინმა გამოაქვეყნა თავის «საქართველოს სამოთხეში» 1882 წელს. ამ კრებულში შესული ზედაზნელის ცხოვრების ტექსტი მომდინარეობს ქართველ წმიდათა წამება-ცხოვრებათა კრებულიდან, რომლის შედგენა, როგორც უკვე გარკვეულია¹, დაკავშირებულია ვახტანგ VI-ის ძმის დომენტი კათალიკოზის სახელთან. ეს კრებული, მისი გადამწერის გ. საგინაშვილის ანდერძის თანახმად, დომენტის შეუდგენია 1704—1713 წწ.² კრებულის შემდგენელს მასში შეუტანია იოანე ზედაზნელის ცხოვრების ისეთი რედაქცია, რომელიც წინათ საკმაოდ ყოფილა გავრცელებული ჩვენში, როგორც ამას ჩვენამდის მოღწეული ნუსხებიც მოწმობენ (ასეთია მაგ. S-449, რომელიც ხელის მიხედვით XVII ს.-ისა უნდა იყოს, და A-160—1699 წლისა³).

ხელნაწერთა შორის იოანე ზედაზნელის ცხოვრების სხვა წიგნის არსებობაც აღინიშნა ჩვენს სამეცნიერო ლიტერატურაში. 1901 წელს თ. ჟორდანიას მიერ შედგენილ საეკლესიო მუზეუმის (ან საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა A ფონდის) მანუსკრიპტთა აღწერილობაში № 199 ხელნაწერის შედგენილობის აღნუსხვისას აღნიშნულია, რომ მე-18 გვერდიდან იწყება იოანე ზედაზნელის ცხოვრება, რომელიც შემდგენიარად არის დახასიათებული: «Этот древний вариант жития св. Иоанна из доселе известных». ეს ნუსხა თუ ვარიანტი⁴ ყველაზე უწინაოეს განიხილა ზემორე დასახელებული ცხოვრების წიგნთან ნიძართებით საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილმა წევრმა პროფ. კ. ქეკელიძემ თავისი «ქართული მწერლობის ისტორიის» პირველსავე განოცემაში 1923 წ. ⁵ შედგენი. 1928 წ., ეს ძველი ვარიანტი რამდენიმე სხვა ასურელ მამათა ცხოვრების წიგნებთან ერთად «სისტორიო კრებულის» I წიგნის დამატებად გამოაქვეყნა პროფ. ს. კაკაბაძემ: «ასურელ მამათა ცხოვრებათა არქტიკები».

არსებობს კიდევ იოანე ზედაზნელის ცხოვრების ერთი წიგნი. ის დაცულია ანასეული ქართლის ცხოვრების ნუსხაში სულ ბოლოს. მისი არსებობა

¹ ივ. მეტრეველი, ქართული-გიორგოთაჟიის კრებული და მისი შეკვლევა. «პუშკინის სახ. თბილისის სახელ. პედაგ. ინსტიტუტის შრომები», ტ. VIII, 1950 წ.

² დღეს ის დაშლილი სახით არის წარმოდგენილი საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდებში: A—130 და H—1557. უკანასკნელშია დაცული იოანე ზედაზნელის ცხოვრება, რომელიც გამოცემაში ჩვენ A-130-თან ერთად D-თი გვაქვს აღნიშნული.

³ თ. ჟორდანიას. Описание рукописей церковного музея, т. I, стр. 162—4, გამოცემაში ეს ხელნაწერი C-თია აღნიშნული. ხოლო S-449—E-თი.

⁴ გამოცემაში წარმოდგენილია B-თი.

⁵ პროფ. კ. ქეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, I ტ.: ძველი მწერლობა, გვ. 153—8, თბილისი, 1923 წ.

პირველად სამეცნიერო ლიტერატურაში აკად. ივ. ჯავახიშვილმა აღნიშნა. მან აღმოაჩინა ქართლის ცხოვრების ეს ნუსხა (1913 წ.), რომელიც მის სიცოცხლეში მისავე კუთვნილებას შეადგენდა, ხოლო დიდი მეცნიერის გარდაცვალების შემდეგ იგი საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმში შემოვიდა და მის ხელნაწერთა Q ფონდშია დაცული № 795-ის ქვეშ¹.

ანასელი ქართლის ცხოვრების ნუსხაში შესული იოანე ზედაზნელის ცხოვრების შესახებ აკად. ივ. ჯავახიშვილი თავის წიგნში იძველი ქართული საისტორიო მწერლობა, V—XVIII სს.ა² შემდეგს აღნიშნავდა: „...ამ ადგილას იოანე ზედაზნელის საყურადღებო ცხოვრება... და იქ, სადაც ეხლა ხელნაწერი წყდება, არამც თუ ცხოვრება დამთავრებული არ არის, არამედ ბლომად აკლია“³.

იოანე ზედაზნელის ამ, მართლაც, საინტერესო ცხოვრებას აკად. ივ. ჯავახიშვილი ეხება ზემორე ხსენებული თავისი წიგნის მეორე შევსებულ გამოცემაში, რომლის პირველი ნაკვეთი 1921 წელს გამოვიდა. მიიჩნია რა ეს ცხოვრების წიგნი მეორედ დაწერილად, აქ მას განსვენებული მეცნიერი იხილავს იმ საკითხთან დაკავშირებით, თუ რა მიზეზით უნდა ყოფილიყო იგიცა და სხვა ასურელ მამათა ცხოვრებანი ხელმეორედ დაწერილი. მკვლევარს ამ კითხვაზე პასუხის გაცემის დროს მოჰყავს ამ ცხოვრების წიგნის სათაური და ადგილები შესავლიდან, რომელთა ანალიზიდან ნათელი ხდება, რომ აკად. ივ. ჯავახიშვილს ეს ძველი წარმოდგენია არსენი კათალიკოსის მიერ შესრულებულ ვადაწყებებად, განახლებულად და გავრცობილად, რომელიც, როგორც წესი, შემკობილია სასწაულებით და შეგუებულია მოთხოვნილებასთან მაშინდელი მკითხველებისა, რომლებიც გატაცებული ყოფილან საღვთისმეტყველო ფილოსოფიით, რის გამო ასეთი „განახლებული“ და „გავრცელებული“ ცხოვრებანი საზოგადოდ და კერძოდ იოანე ზედაზნელის ცხოვრება მეტად ძვირფასი წყაროა ქართული საზოგადოებრივი აზრისა და სალიტერატურო გემოვნების ისტორიის შესასწავლად-რ⁴.

მიუხედავად იმისა, რომ ასე კარგად არის შეფასებული ცხოვრების ეს ახალი წიგნი, იგი აქამომდის გამოუქვეყნებელი იყო დღემდის არავის მიუყვია ხელი ამ წიგნის არა თუ გამოცემისათვის, არაჲდ შედარებისათვისაც კი უკვე გამოქვეყნებულ ცხოვრების წიგნებთან, ე. ი. მეტაფრასულსა და ე. წ. არქეტიპულ რედაქციებთან, გარდა ლ. მენაბდისა, რომლის ნაშრომი⁵, თუმცა შეიცავს შედარებასაც დასახლებული ნუსხებისას, მაგრამ ახალს ამათ ერთმანეთთან მიმართების საქმეში არას იძლევა. ასურელ მამათა ცხოვრების გარშემო, და ნათ რიცხვში იოანე ზედაზნელის ცხოვრების შესახებაც, მსჯელობა და ანა-

¹ ამას გამოცემაში A-თი აღნიშნავთ.

² ივ. ჯავახიშვილი ისტორიის მიხანი, წყაროები და მეთოდები წინათ და ეხლა წიგნი I: ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V—XVIII ს. ს.), თბილისი, 1916.

³ იქვე, გვ. 257, შდრ. 1945 წლის გამოცემას, გვ. 304.

⁴ ივ. ჯავახიშვილი, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა, მე-2—3 გამოცემა თბილისი, 1945 წ. გვ. 37—44.

⁵ მხედველობაში გვაქვს ავტორის სადისერტაციო შრომა კანდიდატის სამეცნიერო ხისტიის მოსაპოვებლად.

ლიზი სამეცნიერო ლიტერატურაში უმთავრესად მიიმართებოდა და ჯერ კიდევ მიმდინარეობს მეტაფრასული რედაქციის მიხედვით.

თუ რას წარმოადგენს ერთმანეთთან მიმართებით იოანე ზედაზნელის ცხოვრების დასახელებული წიგნები და რომელი მათგანია ადრინდელი, ეს ქართული ფილოლოგიის საზრუნავი საქმე უნდა ყოფილიყო ადრევე, იმ დროიდან მაინც, რაც ხელ-მისაწვდომი შეიქნა მესამე წიგნი (ანასეულ ქართლის ცხოვრებასა დართული), მაგრამ ამ მხრივ ჯერჯერობით სრული ანალიზი არ ყოფილა ჩატარებული.

ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხაში დაცულ იოანე ზედაზნელის ცხოვრებას ვრცელი შესავალი მიუძღვის. ცხოვრების წიგნთათვის წამძღვარებული ასეთი შესავლების მსგავსად (მოვიგონოთ თუნდ ფრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება) ესეც საღვთისმეტყველო-ფილოსოფიური შინაარსისაა.

ამ შესავალში ის აზრია გატარებული, რომ საქირთა თხრობით, ე. ი. ისტორიით, ითქვას დიდ პირთა შესახებ, რომლებიც უნდა იქადაგენ ქვეყანაზე სიტყვის მსახურთაგან. ჩვენო, —აცხადებს აგიოგრაფი, —ვეძებთ არა თუ ადვილად საზრუნავს, არამედ ისეთ პატიოსან, ანუ ძვირფას მარგალიტებს, რომლებიც შრომითა და გარჯითა მოსაპოვებელი ზღვის სიღრმეში. გვინდა გამოვაცხადოთ ისინი, რომლებიც მზად არიან გაუყონ სიმდიდრე — საღვთო ძღვნის წაუხდენელი განძი — ჩვენ ხალხსა.

თუ ვისი საქმენია გამოსაცხადებელი, ამას აგიოგრაფი გვაუწყებს იმ საპასუხო ეპისტოლით, რომელიც მას მიუწერია, როგორც ირკვევა. ზედაზნის უდაბნოს წინამძღვრისათვის, ვინმე მიქელისთვის. ამ წერილიდან ვტყუობილობთ, რომ აგიოგრაფისათვის მიქელს უზოგია, აეწერა „დიდისა იოანე ზედაძნელისა ცხოვრება“ და მიეწოდებინა უდაბნოსათვის იმიტომ, რომ, ჯერ ერთი, დაეიწყებას არ მისცემოდა დიდი მოძღვრის სათნოებანი და, მეორეც, რომ მის სათნოებათა აღწერით სარგებელი შეეძინა ყველას.

აგიოგრაფს მიუღია წინადადება და მცირე ქარტაც, ომელშიც ზოგი რამ ამოუკითხავს იოანეს შესახებ, მაგრამ მის გარდა ის გამოკითხვასაც შესდგომია: „ზოგი რამე მისთხს... და მისთა მათ მოწაფეთა მათთა, პათ შინა ადგილთათხს“, ერთი სიტყვით იგი ცდილა მოეპოვებინა ოქროს მარცვლები. რომელთაგან მას, როგორც ხელოვანს, უნდა შეექნა ტურქელი.

მევიღე წინადადება — გვითხრობს აგიოგრაფი — მაგრამ, როცა შევატყვევ. რომ ნაკლებ მცოდნე და ენა-ბრგუ აღმოვჩნდი დავალებისათვის და არ ვიცოდი, საიდან დამეწყო თხრობა, გადაეწყვიტე, ნიშნებაჲ შრომის აუცკაოღ ფუტკრისათვის, რათა „სამოთხეთა შუენიერთა წიგნთა მიერ მოვიწილნე ყლა ვილნი, რათა ვანუმზადო ქამადი ტკბილი წადიეროთა“-ო. მაგრამ ამის შედგომამდე საქირთა ლოცვა, რომელმაც დედის მუცელში „განაპოხა სამოელ და წინასწარმეტყუელად გამოაჩინა“; იგია, რომ შეეწია ნოსე სჯულმდებელს სჯულის ფიცართა მიღებისასო.

მოსეს მოგონება დასაწყისშივე იმისთვისა კ არის საქირო, რომ იგია „დამწყებელი სახლის წერიოთა, კეშმარტიისა მომასწავებელითა“-ო. მოსე აირჩია

ისრაელის წინამძღვრად ღმერთმა, რომელიც არის დაუსაბამო, უხილავი, უცვალებელი-ო... აქ აგიოგრაფი ჩამოთვლის დამახასიათებელ ნიშნებს დიოფიზიტური მოძღვრების შესაბამისად, რომლებიც ვითომც ღმერთს მოეპოვებოდეს; იგონება, თუ როგორ ვერ ცნეს კრეშმარტად საზღვარი გვამისა და ბუნებისა არიოსმა და მისმა მიმდევრებმაო და აკრიტიკებს მაკედონის მოძღვრებას სულიწმიდის რაობის განსაზღვრების საქმეში.

დიოფიზიტურ შეხედულებათა გადმოცემის შემდეგ აგიოგრაფი გვაჩვენებს თავის განზრახვას, უცთომელად შეამკოს იოვანე ზედანხელი.

წინასიტყვაობისა თუ შესავლის ამ მოკლე შინაარსიდან ნათელია, რომ აგიოგრაფს დაკვეთილი ჰქონია დაეწერა იოანე ზედანხელის ცხოვრება, რომელიც აღწერილი იქნებოდა ამ მოღვაწის სათნოებანი. გარდა ზოგიერთი იმ ცნობისა, რომელიც იოანეს შესახებ მოკლე წიგნით ანუ ქარტით თვით დამკვეთს მიუწოდებია, აგიოგრაფს განუზრახავს კიდევ მოეკრიბა საჭირო ცნობები, მაგონამ არა მარტო იოანეს სათნოებათა შესახებ, არამედ მის მოწაფეთათვისაც და აკოეთვე ადგილთათვის (ალბათ ამათ სამოღვაწეო ადგილებზეა საუბარი). ავტორის აღიარებით არც ეს აღმოჩენილა საკპარისი. ის საგონებელშია: როგორ მოვახერხო სათნოებათა გადმოცემა, საიდან დავიწყო თბრობაო, და იქვე გამოსაეალსაც პოულობს,—უნდა ვემგსავსო შრომის მოყვარე ფუტკარს და მის მსგავსად მოვიწილო ნააღაო, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ავტორს წიგნებით უნდა შეავსოს მასალა, რომ შეადგინოს სათანადო საზრდო,—ცხოვრების წიგნი,—რომლითაც, ჯერ ერთი, აო მიეცემა დავიწყებას იოანეს სათნოებანიო და, მეორეც, სასარგებლო იქნება ის უდაბნოს სპოდიონთათვისო,

ი. როგორც თვითონვე ხსნის. მოსწრაფეთათვისო (ან მონაზონთათვის: თაბაზაჲჲ — მოსწრაფე, გადატანილ—მონაზონი). მიუხედავად ცდისა, ფაქტობრივი მასალა, რომელსაც სათნოებანი უნდა დაემოწმებინა, აგიოგრაფის შეფასებითვე, საკმარისი არაა, მცირეა მრავლისაგან, რადგან ამის მიზეზიაო—დაყოვნებაჲ თამისაჲ, ე. ი. ხან-დაზმულობაო.

ამრიგად, ცხოვრების წიგნის დასაწერად აგიოგრაფს ხელთ ჰქონია შემდეგი წყაროები: 1) მიქელისგან გამოგზავნილი წუთილი ქარტაჲ, 2) მოკითხული ცნობები იოანესთვის, მისი მოწაფეებისა და მათი მოღვაწეობის ადგილის შესახებ. და 3) წიგნთაგან გამოკრებილი მასალა. რაში ან სად შეინიშნება პირველი ან მეორე წყაროს გამოყენება, ძნელია ზედმიწევნით მითითება, მაგრამ შესაძებ—წიგნთაგან გამოკრებილი მასალა—ნათლად შეიმჩნევა ცხოვრების წიგნში. მეტადრე მის შესაეალსა თუ წინასიტყვაობაში. საღვთისმეტყველო საკითხები, რომლებზედაც საუბარი აქვს აგიოგრაფს ამ ნაწილში, სწორედ წიგნთაგან არის მოწილეული, ცხადია, საღვთისმეტყველო ლიტერატურიდან. პირველ რიგში ე. წ. ეკლესიის მამათა ნაწერებიდან, რომლებიც ასეთ საკითხებს ეხებიან.

ცხოვრების წიგნი რამდენიმე თავისაგან შედგება. პირველი მათგანის საკუთარი ცხოვრებაშივეა მოყვანილი: დასაბამი ცხოვრებისა წმიდისა მამისა

ჩუენისა იოანე ზედძნელისაჲ. სხვას, ცალკე გამოყოფილ თავს, იქ ველარ ვხვდებით, მაგრამ ამ ერთის არსებობაც იმას უნდა მოწმობდეს, რომ ცხოვრების წიგნს სხვაც ექნებოდა. ჩვენი ვარაუდით ეს თავი იქ უნდა სრულდებოდეს, საიდანაც იწყება თბრობა იოანეს ჯერ განზრახვასა და მერმე ვადაწყვეტილების მიღებაზე საქართველოში გამოსამგზავრებლად.

ამ მეორე თავში ზოგიერთ ისტორიულ-ლიტერატურული ხასიათის ცნობასაც ვხვდებით. დასაწყისიდანვე აშკარა ხდება, თუ ვინ აოის ცხოვრების წიგნის გამომთქმელი. იგია მცხეთის კათალიკოსი, რაც ნათლად ჩანს შემდეგი სიტყვებიდან: „ესე ნეტარი იოვანე... წინამძღურებითა სულისა წმიდისაჲთ. მოიწია ქუეყანასა ქართლისასა მახლობელად დედა ქალაქსა ამას ჩუენსა მცხეთას“ (გვ. 12,15-19). „მცხეთაა ჩვენი დედაქალაქიო“, აგრე VI ს.-დან ქართლის კათალიკოსს შეეძლო ეთქვა და არა სხვა რომელიმე პირს.

ავიოგრაფი ამ თავში თავის მიზან-დასახულებასაც გვიმჟღავნებს. როცა იოანეს ასურეთში (სირიაში) მოღვაწეობას მოკლედ გადმოსცემს, ურთავს: „ამას რაჲ ვიტყუ, არა თუ მუნ რომელთამე საქმეთა და ცხოვრებასა მისსა გაუწყებ თქუნდძნანო, არამედ რომლითა მიზეზითა მოიწია სოფელსა ამას ჩუენსა, მიგითბრობხოლო პირველი იგი ცხოვრება და საქმენი იგი ამის ნეტარისანი წერილ არიან პირველსა მას წიგნსა და ჩუენდა ნეტარ არს მეორედ აღწერად“ (გვ. 18,13-20). ან აღგილიდან აშკარა ხდება, რომ ჩვენს ავიოგრაფს უმთავრესად აინტერესებს. იოანეს მოსვლის მიზეზი ჩვენში, მისი აქ მოღვაწეობა. წინა პერიოდი, ასურეთში მოღვაწეობა, იმ პირველ წიგნში სწერიანო. ამ თქმასთან დაკავშირებით საკითხის მისის, თუ რომელია ეს მითითებული პირველი ცხოვრება, რომელშიც ცალკე ყოფილა აღწერილი იოანეს ასურეთში მოღვაწეობა. როგორც ზემოთაც აღვნიშნეთ, ცხოვრების წიგნის შედგენისას ავიოგრაფს ხელთ ჰქონია, როგორც ეს აცხადებს, ერთი წერილობითი წყარო, — მიქელისაგან განოგზავნილი აწულილი ქარტაჲ, — რომელშიც მას ამოუკითხავს „რომელთაგანი საქმეთა მამისა ჩუენისა ზედაძნელისანი“. უნდა ვიფიქროთ, რომ ეს იყო „პირველი იგი ცხოვრებაჲ“, სადაც „საქმენი იგი ამის ნეტარისანი წერილ არიან“. ამ წიგნთან მიმართებით ავიოგრაფს მეორედ აღწერილად თავისი მიაჩნია. პირველის გეგმა და მიზან-დასახულება, ეტყობა, ჩვენს ავიოგრაფს არ აკმაყოფილებს. ეს კი იმიტომ, რომ მასში იოანეს მოღვაწეობა ყოფილა უფრო მეტად აღწერილი ასურეთში და მისთვის კი იმდენად ეს არ ყოფილა ძირითადი („არა აუ მუნ რომელთამე საქმეთა და ცხოვრებასა გაუწყებ თქუნდ“, რამდენადაც ეს, თუ „რომლითა მიზეზითა მოიწია სოფელსა ამას ჩუენსა“. ამის განსაზოოციელებლად თავის მეორედ აღწერილ ცხოვრებაში ზოგი რამ იოანეს მოღვაწეობის შესახებ საქართველოში თუ ასურეთში მაინც ამოუკითხავს და გამოუყენებია.

მომდევნო მესამე თავად შეიძლება გამოვეყოთ ის ნაწილი, რომელიც მოგვითბრობს ზედაზნელის საქართველოში მოსვლას და ზედაზნეს დამკვიდრებას. საგულისხმო ცნობები ამ თავშიც მოიპოვება. ერთი მათგანი ისაა, რომ ცხოვრების წიგნის ავტორის დროს ზედაზნეს აშენებული ყოფილა მონასტერი, —

„აღვიდა მთასა მას მალაღსა, რომელსა ჰრქვან ზედაზადენ, სადა-იგი აწ მო-
ნასტერი მისი აღშენებულ არს“; გვ. 26,7-10).

არა ნაკლებ საინტერესოა აგიოგრაფის ის სიტყვებიც, რომლებითაც იგი ცდილობს ახსნას ზედაზენელისა და მისი მოწაფეების საქართველოში („ქართლში“ დამკვიდრების მიზეზი, — „რამეთუ უფალმან ყო დამკვიდრებამ იგი მისი აქა ორი-
სა საქმისათჳს: პირველად, რაათა სამკაულ იქმნას და გვრგვინ ჩუენისა ამის ქალაქისა იგი და მოწაფენი მისნი, ათორმეტნი იგი თუალნი პატივის-ცემულნი... და მეორედ, რამეთუ აღგილი იგი, რომელსა მიივლინა, გოდოლი იყო პირ-
ველთა მათ წარჩინებულთაჲ, სადა-იგი კერპთ მსახურებამ აღმალღებულ იყო... რაათამცა მათვე აღგილთა ამალღა ღმრთის მსახურებამ, განწმიდნა მიერ გეს-
ლოვანებამ იგი უკეთურთა მათ ეშმაკთაჲ, ვითარცა ყო ოდენსე საბა აღღრღსა
ას კასტელისასა...“ (გვ. 26-28).

ამ ამონაწერიდანაც ნათლად ჩანს, რომ აგიოგრაფი საქართველოს კათალი-
კოსია, რადგან მცხეთას ისევე-და-ისევე თავის ქალაქს ეძახის („სამკაულ იქმნას
და გვრგვინ ჩუენისა ამის ქალაქისა“). ამას გარდა, ავტორის ცნობის თანახმად,
ზედაზენელის მოსვლის დროს, ე. ი. VI ს-ში, მცხეთის ახლოს ჯერ კიდევ არ
ყოფილა აღმოდგერილი კერპთმსახურება. აშკარაა ისიც, რომ აგიოგრაფი
იცნობს საბა განწმენდილის ცხოვრებას, რომელთანაც ის ერთ შემთხვევაში
პარალელს ატარებს. საფიქრებელია, რომ საბას ცხოვრებას ზედაზენელის ცხო-
ვრების წიგნის გამომთქმელი ქართული თარგმანით იცნობდეს, რაც, ცხადია,
თარგმანის აღმოცენების *terminus post quem non* იქნება და ერთი აღრინდ
ლი მოწმობაც საბას ცხოვრების გამოძახილისა ქართულ მწერლობაში.

მეოთხე თავად უნდა ავიჩინოთ ცხოვრების წიგნის ის ნაწილი, რომელიც
მოკვითხრობს იოანე ზედაზენელის მიერ მის მოწაფეთა დაგზავნას საქართველოს
სხვადასხვა კუთხეში ახალ ნერგი ქვეყნის განსამტკიცებლად და მისთვის სათნო
ცხოვრების ნიმუშთა მისაცემად. ვრცელი დამოდღერის შემდეგ, ნათქვამია
აქ, იოანემ წაოავლინა „რომელნიმე მათგანნი კახეთად და რომელნიმე კუხე-
თაჲ კერძო, და რომელნიმე ზენა კერძო სოფლით, და ერთი ვინმე გარეშე-
თად, და ახუანი გარემო ქალაქსა ამას ჩუენსა სამეფოსა. ხოლო იგინი წარ-
ვიდეს და ღვენეკდრნეს რომელნიმე ქალაქთა და რომელნიმე მთათა, ქუაბთა
და ჯერელთა ქუეყანისათა“ (გვ. 38,4-11).

როგორც უინა თავებში, ისე აქაც აგიოგრაფი მცხეთას ეძახის „ქალაქსა
ამას ჩუენსა სამეფოსა“, რაც, ცხადია, იმას მოწმობს, რომ გამომთქმელი
ავტენტის (რომელიც, როგორც ვნახეთ, მისთვის ხან არის „ღვდა ქალაქი ესე
ჩუენი“ და ხან „ჩუენი ესე ქალაქი“), უეჭველად ისე უცქერის, როგორც თავის
რეზიდენციას. ასეთი პირი, ასურელ მამათა მოღვაწეობის ხანისათვისაც კი,
სხვა არ შეიძლება იყოს ვინმე, თუ არ ქართლის კათალიკოსი.

მომდევნო მეხუთე თავს უნდა მიეკუთვნოს ცხოვრების წიგნის ის აღგი-
ლი. რომელიც მოკვითხრობს მოწაფეთა დამკვიდრებას თვითანთ სამყოფელ
ადგილებში, სადაც მათ თან ჰქონდათ მოძღვრისაგან ბოძებული ნიშნი წმი-
დათანი, რომელთა სახელზე ისინი ეკლესიებს აშენებენ.

მეექვსე თავად უნდა გამოიყოს ტექსტის ის ნაწილი, რომელიც იოანე ზედაზნელის ცხოვრება-მოღვაწეობას ეხება მის ერთ მოწაფესთან ერთად, ელიასთან, ზედაზნეს, რასაც თითქოს ვერ უთმობენ ეშმაკები, რომლებიც თავს ესხმიან მას და ურჩევენ დატოვოს ადგილი, მაგრამ იოანე ვითომც კრისტეს შეწევნით თვით მათ აიძულებს გაშორდნენ იქაურობას და მიმართონ „უშინარესთა წარმართთასა... ჩრდილოეთ კერძო“.

შინაარსობლივ ანავე თავს უნდა მიეკუთვნოს სხვა „სასწაულებიც“ იოანესი, როგორცაა: ა) წყაროს ამოხეთქა იმ ადგილს, სადაც თითქოს იოანეს ჯვარი დაესვენებინოს, „რომელი დღეს, — აცხადებს ავტორი, — დის მყოფათს მის მონასტრისათა და არა ხოლო თუ მათ კმა-ეყოფვის, არამედ სიმრავლისათს დიდძალისა“ (გვ. 50, 18-22) იგი წარმოადგენს სამკურნალო წყაროსაცო. ბ) დათვის დატუქსეა, რის შემდეგ მხეცმა თითქო ხელი აიღო თავის მხეცურ ბუნებაზე და გ) ღრეკილის განმრთელება, რომლისაგან მხოლოდ დასაწყისი სიტყვებიღა არის შემორჩენილი. დანარჩენი კი ცხოვრების წიგნის გავრცელებასთან ერთად დაკარგულა.

ქართლის ცხოვრებისა ანასეულ ნუსხაში დაცულ იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნს გარდა, როგორც აღვნიშნეთ, ცნობილია კიდევ ამ ცხოვრების ორი წიგნი: მოკლე და ვრცელი. ვრცელს ეძახიან მეტაფრასულს; იგი მოდის პირველისაგან, ე. ი. მოკლისაგან.

განვიხილოთ თვითელი მათგანი ანასეულ ნუსხაში დაცული იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნთან მიმართებით.

შესავალი, რომელიც ანასეულს გააჩნია და მისი ავტორის განცხადებას წარმოადგენს, თუ რა მიზნითა და რა წყაროებზე დაყრდნობით ააგო მან თავისი წიგნი, მოკლეს სრულიად არ მოეპოვება. პირველთან შესაბამისი ადგილება ამის შემდეგ იწყება მეორეში. ზოგან თითქმის სიტყვა-სიტყვით გასდევნენ ისინი ერთმანეთს, ზოგან კი მოკლე წიგნის ტექსტი ანასეულ ნუსხაში დაცული ცხოვრების წიგნის არსებითი ნაწილის გამონაკრებს წარმოადგენს. გვაქვს რამდენიმე გადახვევა, რომლებიც მათს ერთმანეთთან მიმართებაზე მეტყველებს.

ერთი ასეთი გადახვევა ისაა, რომ მოკლე წიგნში ავტორის ვინაობის მაუწყებელი ადგილები, წინააღმდეგ ანასეული ნუსხის ცხოვრების ტექსტისა, ისეა მოცემული, რომ მითითება ცხოვრების წიგნის გამომთქმელზე სრულიად წაოხცილია. აღნიშნული გეჟონდა ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხაში დაცული ზედაზნელის ცხოვრების განხილვისას, თუ როგორ გამოსტყვივის პირველი თავის დასაწყისი სიტყვებიდან ის, რომ მისი გამომთქმელი მცხეთის კათალიკოსია. ამ წიგნის სიტყვები: „ესე ნეტარი იოვანე... მოიწია ქუეყანასა ქართლისასა, მახლობელად დედა-ქალაქსა ამას ჩუენსა მცხეთას“, ასეა წარმოდგენილი მოკლე წიგნში: „ესე ნეტარი მამა ჩუენი იოვანე... მოიწია ქუეყანასა ამას ქართლისასა, მახლობელად წმიდასა დედა-ქალაქსა მცხეთასა“ (გვ. 12, 15-21). ასევეა მომდევნო თავებშიც: „მოიწია ჩუენსა ამას დედაქალაქსა მცხე-

თას“ (ანასეულით) — „მოიწინეს ქალაქსა მცხეთისასა“ (მოკლით); ან „უფალ-მან ყო დამკვდრებდა იგი მისი აქა ორისა საქმისათჳს:— პირველად, რამათა სამკაულ იქმნას და გვრგვან ჩუენისა ამის ქალაქისა იგი და მოწაფენი მისნი... სარგებელ და მკურნალ ყოველთათჳს მყოფთა ქალაქისა ამის ჩუენისა, რომელნი ხადიან მათ“ (გვ. 26-28; ანასეულით) — „ხოლო ესე ამისთჳს ყო ღმერთმან, რამეთუ პირველად სამკაულ ექმნა ეკლესიათა და გარემო ქართველთა ერთა“ (მოკლით); ან კიდევ: „წარავლინნა... სხუანი გარემო ქალაქსა ამას ჩუენსა სამეფოსა“ (ანასეულით) — „წარავლინნა... სხუანი გარემო ქალაქსა ჩუენსა“ (მოკლით). თუ რით არის გამოწვეული ასეთი ცვლილებები, ამის ახსნას ქვემოთ შევეცდებით.

შეცვლილია აგრეთვე პირველი თავის ბოლო სიტყვებიც, სადაც აქტორი იმაზე ლაპარაკობს, ოუ რა მიზან-დასახულება ჰქონდა მას, როცა ხელი მოჰკიდა ცხოვრების წიგნის გამოთქმას:

ანასეულით:

„ამას რა ვიტყუ, არა თუ მუნ რომელთაზე საქმეთა და ცხოვრებასა მისსა გაუწყებ თქუენ, ძმანო, არამედ რომლითა მიზეზითა მოიწია სოფელსა ამას ჩუენსა, მიგიბორობ, ხოლო პირველი იგი ცხოვრება და საქმენი იგი ამის ნეტარისანი წერილ აოიან პირველსა მას წიგნსა და ჩუენდა ნეტარ არს მეორედ აღწერად“. (გვ. 18,13-20)

ოკლით:

„ხოლო მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი მუნ აღწერილ არიან“ (გვ. 18,15-17).

როგორც ვხედავთ, აქაც, მოკლეში, აქტორის სახე გაუჩინარებულია. ამასთან ტექსტი ისეა შემოკლებული, რომ დაუკავშირებელია ის როგორც წინა. ისე მომდევნო კონტექსტთან.

რაზე უნდა ნიგვითითებდეს ცხოვრების წიგნის დასაწყისშივე შესამჩნევი ასეთი მიმართება ამ ორი ტექსტისა? უეჭველია იმაზე, რომ მოკლე ცხოვრების წიგნი ნამდვილად შემოკლებდა ანასეულ ნუსხაში დაცული ვრცელი ცხოვრების წიგნისა. შემოკლებას, როგორც ჩანს, გარკვეული მიდგომა ახასიათებს. შემოკლებელს, ეტყობა, მიზნად აქვს მესამე პირით იყოს გამართული თხრობა და არსად ჩანდეს მითითება ავტორზე და მისი ესა თუ ის აღიარება ცხოვრების წიგნის განკარგვისათან დაკავშირებით. ამ მოვლენის სამოწმოდ აღიღები ბლომადა ტექსტში. აი ერთი მათგანი: „ხოლო ღვინისათჳს მეტსა ვგონებ ჩემსა სიტყუასა“ (ვრცელით, ანასეულით) — „ხოლო ღვინისათჳს ნამეტნავ არს სიტყუადცა“ (მოკლით).

ცხოვრების წიგნის უკანასკნელი თავის ერთი ადგილიდან ირკვევა, რომ ბოლომდის მაინც ვერ დაუკავს ეს მომენტი მოკლე წიგნს. ვრცელის თხრობა პირველი პირით აქაც უცვლელად რჩება: „და კუალად მუნეე მივიდე, რომელსა-იგი მიწყის“ (ვრცელით) — „ხოლო მე პირველსავე ვიტყუი“ (მოკლით).

აღნიშნულ მოვლენას თუ დაუყვირდებით, უნდა დავადგინოთ, რომ მოკლე წიგნი ავტორის ხელიდან გამოსული არაა. მისი განმკარგველის, ე. ი. რედაქტორის მიზანია, მოგვეცეს ცხოვრების წიგნის ისეთი საკითხავი ანუ რედაქცია, როგორსაც სენაქსარებში ვხვდებით ჩვეულებრივ. ამრიგად, ცხოვრების მოკლე წიგნი, ისე გამოდის, რომ ერთგვარ სენაქსარულ რედაქციას წარმო-

ადგენს და არა არქეტისს, როგორც მას გამომცემელი ეძახის¹, ანდა გამო-
მთქმელის ხელიდან გამოსულ ნაშრომს, კიმენურ რედაქციას, რომელიც თით-
ქოს საფუძვლად დასდებოდეს ვრცელ რედაქციებს, კერძოდ ანასეული ქართ-
ლის ცხოვრების ნუსხაში წარმოდგენილ ვრცელი ცხოვრების წიგნს, რომე-
ლიც მეტაფრასულ რედაქციად წარმოუდგენია ზოგ ჩვენ მკვლევარს².

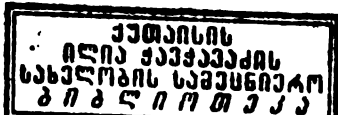
ეს სენიანქსარული რედაქციის ნიშნები, რომელთაც ცხოვრების წიგნის
პირველსავე თავში ვხვდებით, გასდევს მთელს მოკლე რედაქციის წიგნს. ამათ
ზოგიერთი ახალი ნიშანი მომდევნო თავებიდანაც ემატება. ერთი ასეთი ახალ
ნიშანთაგანი ისაა, რომ მოკლე რედაქციაში ვერსად ვხვდებით ანასეულ ნუს-
ხაში დაცული ვრცელი რედაქციის ისეთ ადგილებს, რომლებიც ავტორს შე-
დარებათა და პარალელების გასატარებლად, ანდა ძირითადი საღვთისმეტყვე-
ლო კატეგორიების განსამარტავად მოჰყავს (მაგ., სულისა, ხორცისა, ნებისა
და სხ...), როგორც ის შესავალში აცხადებს, მოწილვით სხვადასხვა შეუნიეო-
თა წიგნთაგან. ამას მოკლე წიგნის განმკარგველი, როგორც ვნახეთ, ავირ-
დებდა ის ზოგჯერ შედარებათა და პარალელის მოყვანას ბიბლიიდან (კერძოდ
მეორე თავის დასაწყისში, როცა ავტორს იოანე ზედაზნელის გადაწყვეტილება
— განვიდეს თავისი ქვეყნიდან, ასურეთიდან, და მიმართოს ჩრდილო სხა-
რეს — აგონებს აბრაამს, რომლის მსგავსად იოანესაც გაუწია წინამძღვრობა
სულიწმიდამო).

სხვა ნიშნებიდან აღსანიშნავია ისიც, რომ ავტორის გომნობების გამო-
მხატველი ადგილები, რომლებიც ანასეულ ნუსხაში დაცული ცხოვრების წიგნ-
გააჩნია, მოკლე რედაქციაში ისეა გადაკეთებული, რომ ამ თვისებისაგან და-
ცილილია. როდესაც სხენებულ ვრცელ რედაქციაში იოანეს მოწაფეების ვადა-
წყვეტილებაზეა საუბარი — არ დაშორდნენ თავიანთ მოძღვარს, რომელიც სატო-
თველოში ეპირება გამოემგზავროს — ავიოგრაფი წერს: „ჟ შეუნიეოთა მოძღუო-
სა მოწაფეთა კეთილი იგი შეთქმულება! საკრველსა მას სიყუარჯლისასა შე-
ეკრნეს, ორნატსა მას ქრისტესსა მიზიდვიდეს ეუთობით“, რაც მოკლეში ანა-
წარმოდგენილი: „ესრეთ შეკრულ იყვნეს სიყუარჯლითა სულიერითა“³. ი. ლენ-
ტესად ასეთი ადგილები მოკლე რედაქციაში ნთლიანად არის ხოლმე გამოტო-
ვებული (გვ. 27, 14-16), თუმცაღა უნდა შევნიშნოთ, რომ აქაც, მსგავსად თბრო-
ბის მესამე პირზე გადაყვანისა, სულ ბოლომდის ეს ტენდენცია გატარებული
არაა, განსაკუთრებით წიგნის ბოლო ნაწილში. ცხოვრების მოკლე წიგნი

¹ ს. კაკაბაძე, ასურულ მამათა ცხოვრებათა არქეტიპები. «საისტორიო კრებულისა»
წიგნი I-ის დამატება, თბილისი, 1928 წ., გვ. 1-18.

ამ ჩვენი დასკვნის მსგავსი მოსახრება შენიშვნის სახით გამოთქმული აქვს აკად. ს. ჯანა-
შვიას (შრომები, II, გვ. 288, შენიშვ.): «კაკაბაძის მიერ გამოცემული ტექსტები, რასაკვირველია,
არქეტიპები კი არ არის, არამედ მერმინდელი შემოკლებები (სენიანქსარული მიდრეკილებისა).
სიმოკლე არ არის ერთადერთი და აუცილებელი ნიშანი ამგვარი ძველების სიძველისა».

² კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ, «თბილისის
უნივერსიტეტის მოამბე» VI, გვ. 83-84.

ოითქმის ყველგან გამოტოვებულია ვრცელი რედაქციისათვის დამახასიათებელი ისეთი ნიშანი, როგორიც არის ავტორის თანამედროვე ხანის რეალიების წარმოდგენა, რომლის ნიმუშად შეიძლება დავასახელოთ აგიოგრაფის განცხადება, რომ ზედა-ზადენს „აწუ მონასტერი მისი აღშენებულ არს“-ო.

ამნაირად, მოკლე ანუ სვინაქსურული რედაქცია, ზემოთ ჩამოთვლილი წესით განკარგული, ყველგან მისდევს ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხაში დაკულ ზედაზნელის ცხოვრების ვრცელ წიგნს სათანადო ადგილების ან მთლიანი გადმოღებით, ანდა არსებითი ნაწილის გამოკრებით. ვრცელისაგან მომდინარე მოკლე ცხოვრების წიგნში მთლიანად გამოტოვებულია ის ადგილები, რომლებშიც საღვთისმეტყველო საკითხებზეა საუბარი; ამასთან ერთად მეტწილად დაგდებულია, ან მეტად შემოკლებულია ის ადგილები, რომლებიც ავტორის გრძნობებს გამოხატავს, ანუ, როგორც იტყვიან, ლირიულ გადახვევას წარმოადგენს. ასევე ხშირად უგულვებელ-ყოფილია ავტორის თანამედროვე სინამდვილის რეალიების დაცვა. არის მოკლეში შეტანილი ცვლილებებიც, რომელთაგან უმთავრესი ისაა, რომ ცხოვრების წიგნის გამომთქმელის ვინაობა ამ რედაქციაში გამოუმტყაფებელია და თხრობაც, რომელიც ვრცელში მომთხრობის, ე. ი. პირველი პირობით მიმდინარეობს, მოკლეში, უმთავრესად დასაწყის თავებში, მესამე პირობით მიიმართება.

გვევხე ნიშნები ახასიათებს ცხოვრების წიგნის ბოლო ნაწილსაც, რომელიც მოკლე, სვინაქსურული რედაქციას დაუტყავს, ხოლო ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხაში დაკულ ვრცელ რედაქციას აღარ შემორჩენია დეფექტურობის გამო. თუ ეხლა მოკლე რედაქციაში წარმოდგენილ ამ ნაწილს მივადევნებთ თვალს, უნდა აღვიაროთ, რომ ცხოვრების წიგნის დასახელებულ ვრცელ ნუსხაში მეშვიდე თავად უნდა ყოფილიყო თხრობა იოანეს მოწაფეთა შესახებ, რომელთაგან უმთავრესის, შიოს შესახებ თხრობას მოკლე რედაქციაში ცალკე სათაური მოეპოება: „ცხოვრებაჲ და მოქალაქობაჲ ღირსისა მამისა რუენისა შიოსის და ევაგრესისა. ამის მომდევნო თავად კი იოანე ზედაზნელის სხვა მოწაფის. ისე წილკნელისათვის თხრობა იქნებოდა. მერვე და მეცხრე თავად კვლავ შიოს დაუფლებისა და აღსასრულის თხრობა, რასაც მოსდევდა მეთექვსმეტი და უკანასკნელ თავად ერთოდა იოანე ზედაზნელის ცხოვრების უკანასკნელი პერიოდის აღწერა.

ასეთ მიმდევრობას ვრცელისათვის (ე. ი. ანასეული ქართლის ცხოვრებისა დანართისათვის) ის გვევარაუდებინებს, რომ მოკლე, რომელიც ვრცელთან მიმართებით შემონახულ ნაწილში წარმოადგენს ვრცელის თანმიმდევრულ გამოწერას, ბოლო ნაწილში (თუ მხედველობაში არ მივიღებთ გრძელ მსჯელობას საღვთისმეტყველო საკითხებზე), თითქმის უცვლელად სიტყვა-სიტყვით გადმოსცემს ვრცელის ტექსტს.

ცხოვრების ვრცელ წიგნში რომ საუბარი უნდა ყოფილიყო იოანეს დასახელებულ მოწაფეთა შესახებ, ამას მისი შესავალიც მოწმობს: იქ, როგორც ვნახეთ, აგიოგრაფი აცხადებს, რომ იოანეს ცხოვრების წიგნის შესადგენად, გარდა „წუთილი ქარტისა“, რომელიც ზედაზნის მონასტრის წინამძღვარს მიქელს გაუზღავნია, „ზოგი რამეჲ გამოუკითხეთ მისთჳს - ლა მისთა მათ მოწაფეთა მათ.

თა, მათ შინა აღდილათსა“-ო (გვ. 4,22 24). მაშასადამე, მოწაფეების შესახებ მას ცხოვრების წიგნში შეუტანია თხრობანი.

ამრიგად, წარმოდგენილი ანალიზის საფუძველზე ჩვენ შემდეგ დასკვნამდის მივდივართ: «ქართლის ცხოვრების» ანასეულ ნუსხაში დაცული ცხოვრების ვრცელი ტექსტიდან მომდინარეობს მოკლე, ე. ი. სვინაქსარული რედაქცია. სხვანაირად რომ ვთქვათ, ვრცელი ტექსტი უშუალოდ გამოსულია ცხოვრების წიგნის გამომთქმელის ხელიდან, ხოლო მოკლე ამ ვრცელისაგან წარმომავლობს.

ეს ჩვენი დასკვნა უპირისპირდება სამეცნიერო ლიტერატურაში დღემდის გამოთქმულ მკვლევართა აზრს, კერძოდ მოკლე წიგნის ანუ სვინაქსარული რედაქციის გამომცემლის პროფ. ს. კაკაბაძისას, რომელსაც ის მიაჩნია VII ს-ის დასასრულს დაწერილად არსენ საფარელის მიერ¹. არც გამომცემელს და არც სხვა რომელიმე მკვლევარს ანასეული «ქართლის ცხოვრების» ნუსხაში დაცული ზედაზნელის ცხოვრების წიგნი საგანგებოდ არ შეუსწავლია. მათ იცოდნენ მხოლოდ სათაური ამ ცხოვრების წიგნისა და მისი ზოგიერთი ექსცერპტი, რომლებიც აკად. ი.ვ. ჯავახიშვილს ჰქონდა გამოკვეთებული თავის «ძველ ქართულ საისტორიო მწერლობაში», და მათ მიხედვით ის ერთ-ერთ ნეტაფრასულ რედაქციად მიაჩნდათ, მომდინარედ მოკლე რედაქციისაგან, ან როგორც ისინი ეძახდნენ, არქეტიპიდან. გამონაკლისს ამ შემთხვევაში არც აკად. კ. კეკელიძე წარმოადგენს. მისი საგანგებო გამოკვლევის მიხედვით, «იოანე ზედაზნელის ბიოგრაფია გადაკეთებულია, როგორც ეს ანა დედოფლისეული ნუსხიდან ჩანს, ზედაზნის წინამძღვრის მიქელის შეკვეთით ვიღაც უცნობი მეტაფრასტის მიერ, რომელიც მიქელს უპასუხებს „ძმური“ ტონით და კრძალულებით, რაც იმის მაჩვენებელია, რომ ის არაა კათალიკოსი საზოგადოდ და არსენი კერძოდ, როგორც ცხოვრების სათაურშია აღნიშნული“².

ავტორის ხელიდან გამოსულია მოკლე რედაქციაო, გვიმტკიცებენ ისინი. ასე რომ იყოს, მაშინ რით ავხსნათ ვრცელი ცხოვრების წიგნის გამომთქმელის ის ხშირი განჯახდებანი, რომლებითაც ის მცხეთას თავის დედაქალაქს ეძახის, ხოლო მოკლე მარტო დედაქალაქს, თუ არ იმით, რომ ვრცელი წიგნი ავტორის ხელიდან არის გამოსული და მოკლე კი მისი გამონაკრებია, ერთგვარი სვინაქსარული რედაქცია! ანდა, როგორ განვმარტოთ ვრცელი ცხოვრების წიგნის ის ადგილი, სადაც აგიოგრაფი აცხადებს, რომ ეს ჩემი წიგნი ცხოვრების მეორედ აღწერას წარმოადგენს, ხოლო აღრინდელი ასურეთს ცხოვრებას შეიცავსო? თუ მოკლე, არქეტიპად წოდებული რედაქცია, იქნებოდა აღრინდელი, მასში ხომ უმთავრესად იოანეს მოღვაწეობაზე უნდა ყოფილიყო საუბარი ასურეთში, მაშინ როცა მოკლეში გა-

¹ ს. კაკაბაძე. ასურელ მამათა ცხოვრებათა არქეტიპები: «საისტორიო კრებულის» წიგნი 1-ის დამატება, თბილისი, 1928 წ. გვ. 7—15.

² კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ: «თბილისის უნივერსიტეტის მოამბე» VI (თბილისი, 1928 წ.), გვ. 83.

მოკლე რედაქციიდან მომდინარედ წარმოუდგენია ანასეული ნუსხის ცხოვრების წიგნი ლ. მენანდესსაც, რომელიც იცნობს ორივე რედაქციას ერთმანეთთან შეჯერებით.

მოკრებით იგივეა ნათქვამი, რაც ვრცელში! ამასთან, ამ შემთხვევისათვის მოკლე წიგნში ნათქვამი სიტყვები: „ხოლო მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი მუნ აღწერილ არიან“ (გვ. 18, 15-17) ხომ მხოლოდ ვრცელის სადანადო ადგილის გათვალისწინებით ხდება გასაგები და ვერ აიხსნება, თუ არ შევიწყნარეთ, რომ იგი ვრცელი ცხოვრების წიგნიდან არის გამოკრებილი და საზოგადოდ მოკლე რედაქციაა.

ეს ძირითადი მომენტები ექვს არ უნდა ტოვებდეს, აღვიაროთ, რომ ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხის ბოლოს მოთავსებული ცხოვრება აგიოგრაფის, მცხეთის კათალიკოსის ხელიდან გამოსული ცხოვრების წიგნია, რომელიც მისი სათაურის მიხედვით არსენ კათალიკოსს ეუთვნის და რომლიდანაც შემდეგში, გამოკრების გზით, შეუღვენიათ მოკლე, ე. ი. სვინაქსარული რედაქცია.

ამ მოკლე რედაქციისა და მისი წყაროს, ვრცელი რედაქციის ტექსტები თანხმობაშია ერთმანეთთან ყველგან ცალკეული სიტყვებით თუ ფრაზეოლოგიური გამოთქმებით, თუ არ ჩავთვლით ერთ შემთხვევას, როცა ისინი ერთმანეთს სკლდეებიან: დაცილება ვეკაქეს იმ ადგილს, სადაც საუბარია იოანეს მიერ მოწაფეების დაგზავნაზე. ვრცელი წიგნით იოანე ზედაზნელმა მისი მოწაფეები წაოგზავნა: „რომელნიმე მათგანნი კახეთად და რომელნიმე კუხეთად კუძო, და რომელნიმე ზენა კერძო სოფლით, და ერთი ვინმე გარეშეთად“ (გვ. 38, 4-7). ეს ადგილი (იქვე) მოკლეში ასეა გადმოცემული: „წარავლინა მათგანნი რომელნიმე კახეთით და რომელნიმე კუხეთით, და სხუანი ზენა სოფლით, ხოლო ნეტარი დავით გარესჯისა უდაბნოსა“. პირველი წიგნით არც ერთი იოანეს წარგზავნილი მოწაფე არაა დასახელებული, მოხსენებულია მხოლოდ ის მხარეები, სადაც მოძღვარი აგზავნის მათ: კახეთი, კუხეთი, ზენა სოფელი (ქართლისა) და გარეშეთა. მოკლე წიგნით უკანასკნელს გარდა ყველა ადგილია გამოვრებული, „გაოგმეთა“ კი, ჯერ ერთი, „გარესჯის უდაბნოდ“ არის შეცვლილი და, მეორე, ისიც არის დართული, რომ აქ დავითი გაიგზავნაო. შეიძლება ვიფიქროს, რომ აქ სიტყვები „გარეშეთა“ თუ „გარეშითი“ და „გარესჯა“ ერთიმეორის ნაცვლებმა, ხოლო იქ წარგზავნილი დავითი მოკლე წიგნის მიერ არის დასახელებული. ეს ასეც გვეონია, რადგან „გარესჯა“ ერთ წყაროში, სახელდობო XIII ს.-ის მიწურულის სომეხ ისტორიკოსთან — სტეფანოს ორბელიანთან — „გარეშეთად“ — (*Գարշէ*) მოიხსენიება. აქ ნათქვამია, რომ ნორავანსა და ტაოკეს შორის ჯერის კუთვნილებისათვის ამტყუარი დავის გამო ივანე ათაბაგმა დენის მოიწვია სასამართლო და მის მონაწილედ მიიხმო „დიდი მამათნთავარი გარეშეთა — *գլխ յաթախարն Գարշէուց*“¹, რომელიც გარესჯელად ეგულება აკად ივ. ჯავახიშვილს². „გარეშეთი“ თუ „გარეშეთა“ შეიძლება, ამ ადგილს (გარესჯას) იმიტომაც პრქეოდა, რომ ქართლ-კახე-

¹ *Պատմութիւն նահանգին Սիւնսկոն, արարեալ Ստեփանոսի Օրբէլեանս արքեպիսկոպոսի Սիւնսոց. Թիֆլիս, 1910, გვ. 355.*

² ივ. ჯავახიშვილი, ქართველი ერის ისტორია, წიგნი მეორე, თბილისი, 1948 წ. გვ. 307.

ოისათვის ის ზენა სოფლის მსგავსად გარე შენს ოგარე შენს წარმოადგენდა (შრდ. შიგნი კახეთი და გარე კახეთი).

ამ მხარეში წარგზავნილი პირის სახელად რომ მოკლე წიგნის რედაქტორი დავითს უმატებს, ეს იქიდანაც ჩანს, რომ იქვე ვრცელი ცხოვრების სიტყვებს: „ხოლო იგინი წარვიდეს და დაემკვდრნეს რომელნიმე ქალაკთა და რომელნიმე მათთა, ქუაბთა და ჭურელთა ქუეყანისათა“ (გვ. 38,8-11) მოკლე წიგნი ურთავს: („ხოლო იგინი წარვიდეს და დაემკვდრნეს რომელნიმე ქალაკთა და რომელნიმე ქუაბთა და ჭურელთა ქუეყანისათა), ხოლო ეხდერიოს ქალაკსა სამთავისისასა“.

ამრიგად, ვრცელი ცხოვრების წიგნის ბუნებრივი თხრობა მოკლე რედაქციაში რამდენადნე შეცვლილია.

ამ ორი რედაქციის ერთმანეთთან დაპირისპირებითი შესწავლით ნათელი ხდება, რომ ვრცელის სათაურის სიტყვები: ეს ცხოვრება „განაახლა და განაურცო წმიდამან [მამანან] ჩუენმან ქრისტეს მიერ არსენი კათალიკოზმან“, სწორია. ამ სათაურის წარმწერელი ამოდის აგიოგრაფის განცხადებიდანვე, რომელსაც „ხოლოდ ანასეული ქართლის ცხოვრების“ ნუსხაში წარმოდგენილი ვრცელი ცხოვრების წიგნში ვხვდებით. განაახლებად აქ შეფასებულია აგიოგრაფის ნათქვამი: „ჩუენდა ნეტარ არს მეორედ აღწერად“-ო (გვ. 18,19-20), ხოლო გავრცობად—სიტყვები: „ზოგი რაამე გამოვიკითხეთ მისთჳს და მისთა მათ მოწაფეთა მათთა, მათ შინა ადგილთათჳს“ (გვ. 4,22-24), ანდა: „განივზრახე, რაამთა ვემსგავსო ფუტკარსა შრომის მოყუარესა და სამოთხეთა შეუნიერთა წიგნთა მიერ მოვიწილნე ყუაჲილნი“ (გვ. 6,15-17), ე. ი. სათანადო ლიტერატურითაც შევავსეო. სათაურის გამკეთებლისაგან ახლად აღნიშნული ისაა, რომ მის მიერ დასათაურებელი ცხოვრების წიგნის გამომთქმელი, რომელიც ტექსტით მცხეთის კათალიკოზი ჩანს, აქ სახელით არის მოხსენებული: „წმიდა მამა ჩუენი ქრისტეს მიერ არსენი“, რომელსაც თურმე, როგორც ცხოვრების წიგნისათვის წამძღვარებული ცნობიდან ჩანს (სახელები წმიდათა მოწაფეთა იოვანე ზედაქელისათა), შემდგომად ოთხას ოცისა (var. ოთხისა) წლისა (ე. ი. X ს.-ის მეორე ნახევარში) გამოუკითხავს და გამოუქვია... და აღუწერია «ცხოვრება და მოქალაქობა წმიდათა მათ მამათაჲ». ამრიგად, ეს მეორედ აღწერილი იოვანე ზედახელისა და მისი მოწაფეების ცხოვრება შეუდგენია X ს.-ის მეორე ნახევრის მოლავწეს არსენ კათალიკოსს (955—980), რომლის ნაშრომს, სამწუხაროდ ბოლო-ნაკულს, ჩვენამდის მოუღწევია ანასეული ქართლის ცხოვრების» დანართად.

რაც შეეხება სათაურს მოკლე ცხოვრების წიგნისას, რომელიც ჩვენ ახლახან სენებული არსენი კათალიკოსის ნაწარმოებიდან მომდინარე სვინაქსარულ რედაქციაში მიგვაჩნია, იგი, რამდენადაც მასში არ შეინიშნება აგიოგრაფის ის განცხადებანი, როგორც არიან მითითება მეორედ აღწერასა და დამატებითი ცნობების გამოძიებაზე, ბუნებრივად არც ატარებს ცნობას ცხოვრების წიგნის განაახლება-გავრცობაზე, არამედ აქ მარტივად არის ნათქვამი: „ხოლო აღწერა არსენი ქართლისა კათალიკოზმან სარკებელად, რომელნი ისმენდნ“-ო.

ზემოაღნიშნულის მიხედვით უნდა დავასკვნათ, რომ მოკლე წიგნი არაა უშუალოდ აგიოგრაფის ხელიდან გამოსული ნაწარმოები, ის მხოლოდ სხვისი ნაწარმოებიდან გამონაკრებს წარმოადგენს, ერთგვარ კომპილიაციას, რომელსაც შეიძლება ავტორის სახელიც ჰქონოდა სათანადოდ წარწერილი.

იოანე ზედაზნელის ცხოვრების მოკლე წიგნს გარკვეული დამოკიდებულება აქვს აგრეთვე ცხოვრების იმ წიგნთან, რომელიც მ. საბინინის მიერ არის გამოცემული. ცხოვრების ამ წიგნთა ერთმანეთთან მიმართება ზედმიწევნით აქვს გარკვეული პროფ. კ. კეკელიძეს. მისი მართებული დაკვირვებით ეს ნაწარმოები (იგულისხმება ცხოვრების მოკლე რედაქცია) უნდა იყოს ის პირვანდელი თხზულება, რომლის ნიადაგზე მერე შეუქმნიათ მეტაფრასული ცხოვრება, საბინინის მიერ გამოცემული. „მართლაც—განაგრძობს მკვლევარი—ამ ნაწარმოებში წარმოდგენილია ფაქტიური მასალა და ჩონჩხი საბინინის რედაქციისა, არაერთი რიტორული ელემენტი, მიხვევ-მოხვევა, გრძელი ლოცვები, მოსაზრებანი და ასკეტიკურ-მორალური მსჯელობა აქ არ არის“¹. ამ საზოგადო თვისების გვერდით პროფ. კ. კეკელიძეს შენიშნული აქვს მაინც იოანე ზედაზნელის ცხოვრების მოკლე წიგნში ის, რომ „შედარებით უფრო ვრცელადაა გადმოცემული სასწაული სვეტიცხოვლის აღმართვის შესახებ და ექ, სადაც დათვისა და სხვა მხეტია დამორჩილებზეა ლაპარაკი, ქადაგებისებური ტენდენციური მოძღვრება“².

თუ საიდან არის ეს უკანასკნელი მომენტები მოკლე რედაქციაში, ჩვენთვის უკვე ცნობილია. ესენი არსენი კათალიკოსის ვრცელი ცხოვრების წიგნიდან არიან გადმოღებული: პირველი თითქმის უცვლელად, ხოლო მეორე ერთ ნაწილში—შემოკლებით, და მეორეში—თითქმის სიტყვა-სიტყვით. ქადაგებისებური ტონი თავიდან ბოლომდის არსენის ნამდვილი თხზულებისათვის არის დამახასიათებელი, როგორც ეს ზემოთ მისი შინაარსის განხილვიდან ჩანდა. ქადაგების მიზანი და მისი ავტორის მსოფლმხედველობაც,—დაიცვას დიოფიზიტობა,—ნათლად გამოსჭვივის ყველა იმ საღვთისმეტყველო-ფილოსოფიური საკამოდ გრძელი ჩანარებიდან, რომლებსაც ცხოვრების წიგნის განვითარებაში არსენ II აქსოვს. ამ მხრივ არსენის ნაწარმოები ძირითადად განსხვავდება მეტაფრასისაგან, რომელსაც ახასიათებს ყველა ის ნიშანი, რომლებიც ჩამოთვლილი იყო პროფ. კ. კეკელიძის ნაშრომიდან ზემოთ მოყვანილი ამონაწერში, სახელდობრ: რიტორული ელემენტები, მიხვევ-მოხვევა, გრძელი ლოცვები, მოსაზრებანი და ასკეტიკურ-მორალური მსჯელობანი.

როცა მ. საბინინის მიერ გამოცემული ცხოვრების წიგნს, ანუ მეტაფრასს მოკლე წიგნთან მიმართებით ვიხილავთ, ეჭვი არ შეიძლება შევიტანოთ იმაში, რომ მართლაც პირველი წარმოდგენს ნამდვილ მეტაფრასს, აღმოცენებულს მოკლე წიგნზე. ის უცილობლად ამოდის მოკლე წიგნიდან და მას მეტაფრა-

¹ კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია. ძველი მწერლობა. ტ. I, მეორე მუხავებული და შესწორებული გამოცემა. თბილისი, 1941 წ., გვ. 141.

² იქვე, გვ. 141—142.

სისათვის დამახასიათებელი ყველა წესის თანახმად წარმოგვიდგენს ზედმიწევნით. მეტაფრასი მოკლე წიგნს ეყრდნობა, მაგრამ მეტაფრასტისათვის, მისევე განცხადებით („გარნა მხოლოდ ესე მოცემულ არს ჩუენდა უწინარესვე აღმწერელთაგან ცხოვრებისა მისისათა, ვითარმედ ქუეყანით შუამდინარისაჲთ მოაქუნდა ვორციელი ნათესაობაჲ...“, გვ. 13, 13-15), ცნობილი ყოფილა უკვე იოანე ზედაზნელის ცხოვრების ერთი აღმწერელი კი არა (ვთქვათ მოკლე წიგნისა), არამედ მეტიც (აქ შემოვა არსენ II-ის ნაწარმოებიც). ენის თვისების მიხედვით ეს მეტაფრასი, პროფ. კ. კეკელიძის დაკვირვების თანახმად¹, XII ს.-ის პირველ ნახევარზე ადრინდელი არ უნდა იყოს.

რომ ასურელ მამათა ზოგიერთ მეტაფრასულ ცხოვრებას წინ უსწრებდა მათი სხვა რიგის ცხოვრებები, ისიც ზოგჯერ ვრცელი და მოკლე, ამას მაგ., იოანე ზედაზნელის ცხოვრების მიმართ ადასტურებს შიო მღვიმელის მეტაფრასული ცხოვრების გამომთქმელიც, რომელიც ერთგან ამბობს: „და ნოვიდოდეს ყოვლით კერძო ... სნეულნი, ეშმაკეულნი, ბრზანი, ღრეკილნი, კრუნი და ყოველნი განიკურნებოდეს ლოცვითა მათ წმიდათა მამათაჲთა, ვითარცა წერილ ზრს ვრცელსა შინა ცხოვრებასა ნეტარისა იოანესისა“ (ო. გვ. 86, 22-28). არ შევცდებით, თუ ვივარაუდებთ, რომ აქ უნდა იგულისხმებოდეს არსენის თხზულებით, თუ ვივარაუდებთ, რომ აქ უნდა იგულისხმებოდეს არსენის თხზულებით (ვრცელი ცხოვრების წიგნი), რომლისგანაც გამოკრებილია სვინაქსარული რედაქცია (ანუ მოკლე ცხოვრების წიგნი).

ამრიგად, დამოკიდებულება იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნებს შორის შემდგენიარია: მოკლისაგან ვრცელისაკენ, ისიც მხოლოდ მეტაფრასისაკენ და არა იმ ვრცელისაკენ, რაც ნაკლულევანად არის დატული ანა დედოფლისეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხაში, რომელიც, ჩვენი მტკიცებით, წარმოადგენს არსენი ქართლის კათალიკოსის, მეორედ წოდებულის (955—980 წწ.) ნამდვილ თხზულებას, რომლიდანაც თვით მოკლეა წარმომდგარი.

2. შიო მღვიმელის ცხოვრების წიგნები

შიო მღვიმელის ცხოვრებისა ორი წიგნია დღემდის ცნობილი—მოკლე და ვრცელი. უკანასკნელი უფრო ადრე იქმნა შენიშნული და გამოქვეყნებული. ის პირველად მ. საბინინმა გამოსცა თავის „საქართველოს სამოთხეში“¹. ცხოვრების მოკლე წიგნს კი პირველად თ. ჟორდანიამ მიაკვლია საეკლესიო მუზეუმის ხელნაწერთა კოლექციაში, აწინდელ საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა A ფონდში (№ 199). მან ამ თხზულების მიმართაც ისეთივე შენიშვნა გააკეთა მის მიერ შედგენილ აღწერილობაში, როგორც იოანე ზედაზნელის ცხოვრების მიმართ: „это древнейший вариант жития св. Шиса“². გამოქვეყნებით ეს წიგნი პროფ. ს. კაკაბაძემ გამოაქვეყნა სხვა ზოგიერთი ასურელი მამების ცხოვრებათა ასეთსავე მოკლე ცხოვრების წიგნებთან ერთად,

¹ „საქართველოს სამოთხე“ სრული აღწერა დუაწლთა და ვნებათა საქართველოს წმიდათა, შერებილი... მ. საბინინის მიერ, პეტერბურგი, 1882 წ., გვ. 219—252. გამოცემაში გამოყენებულია ამ რედაქციის სამი ნუსხა, რომლებიც C, D და E-თი აღნიშნული.

² Ф. Л. Жордания, Описание рукописей Тифлисского церковного музея... книга I. Тифлис, 1901 г., стр. 224. გამოცემაში მას ვიყვებით და B-თი აღნიშნავთ.

რომელთაგან ის მან იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნთან ერთად 680—690 წწ. შედგენილად მიიჩნია¹.

შიოს ცხოვრების მოკლე წიგნი სხვა ნუსხაში მკვლევართათვის წინათ უცნობი იყო. ყოფილი საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზ.-მის მუზეუმის ხელნაწერთა (აწინდელის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა II ფონდის) აღწერილობის შედგენისას, რომლითაც ამ ათიოდე წლის წინათ დაიწყო საერთოდ საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდების აღწერილობათა გამოქვეყნება, გამოივილინა შიოს ცხოვრების მოკლე წიგნის ერთი ახალი ნუსხაც, რომელიც 1669 წელს არის გადაწერილი ზებედე დიღმელის მიერ დედოფალთ დედოფლის ელენეს დაკვეთით² (H 1336).

შიოს ცხოვრების დასახელებული ვრცელი და მოკლე წიგნები ერთმანეთთან მიმართებით დაწვრილებით აქვს შესწავლილი პროფ. კ. კეკელიძეს. მან თავისი დაკვირვებანი ამ მხრით ჯერ თავისი ქართული ლიტერატურის ისტორიის I ტომში ასახა (პირველად 1923 წ.) და მერმე სპეციალურ გამოკვლევაში³.

პროფ. კ. კეკელიძის აზრით, თუმცაღა მოიპოვება შიოს ცხოვრების მოკლე წიგნი თავისივე საგანგებო სათაურით, მაგრამ ის დამოუკიდებელ ნაწარმოებს არ წარმოადგენს, არამედ „ორგანიულ და განუყოფელ ნაწილს შეადგენს იოანე ზედაზნელისა და მოწაფეთა მისთა ცხოვრებისა“, რომელიც არსენ II-ს ეკუთვნისო⁴. მკვლევრის ეს მოსაზრება და ის არგუმენტები, რომელთაც იგი ეწარმება, დანაჯერებელია და უდაოდ სწორი იმ ნაწილში, რომლითაც შიოს ცხოვრება განუყოფელ ნაწილად არის აღიარებული იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნისა ოდნოდ მას შემდეგ, რაც გარკვეული (ზემორე მოყვანილ იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნთა განხილვისას), რომ ცხოვრებად და მოქალაქობად იოანე ზედაზნელისა და მოწაფეთა მისთა წარმოადგენს არსენი II-ის უწილო ნაწარმოებს კი არა, არამედ მისი ვრცელი თხზულების თანმიმდევრულ გამოწაკობა თუ შემოკლებას (მოკლე რედაქციას), არ არის შესაწყნარებელი მკვლევრის აზრი, თითქო შიოს ცხოვრების მოკლე წიგნი არსენის ხელიდან იყოს განოსტლი. იოანე ზედაზნელისა და შიო მღვიმელის ცხოვრებათა მოკლე წიგნების სახით ჩვენ ვვაქვს ერთი მთლიანი ნაწარმოები (ცხოვრებად იოანე ზედაზნელისა და მოწაფეთა), რომელიც წარმოადგენს შემოკლებას ასეთივე მთლიანის. მაგრამ უკვე ვრცელი ცხოვრების წიგნისას, რომელიც ნაკლულევიანად, უნიკალურა ნუსხის სახით ჯერ-ჯერობით ჩვენამდის მოღწეულია ანასეული ქართლის ცხოვრებისა დამატებად.

¹ ასუფელ მანათა ცხოვრებათა არქტიკები: საისტორიო კრებულის წიგნი I-ის დამატება, გამოცემა ს. კაკაბაძემ, თბილისი, 1928 წ.

² ხელნაწერთა აღწერილობა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის H კოლექციისა, ტ. III, შედგენილი და დასაბუთებული ქრ. შარაშიძის ხელმძღვანელობითა და რედაქციით, თბილისი, 1948 წ., გვ. 275. ეს ნუსხა გამოცემაში B'-ით აღინიშნება.

³ კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსავლის შესახებ. თბილისი, უნივერსიტეტის მოამბე, VI. თბილისი, 1926 წ., გვ. 82—107.

⁴ კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი მწერლობა, ტ. I, მეორე გამოცემა, თბილისი, 1941 წ., გვ. 140.

შესაწყნარებელია პროფ. კ. კეკელიძის დაკვირვება იმ საკითხშიც, რომელიც ხსენებული ცხოვრების მოკლე წიგნისა და შიოს ვრცელი ცხოვრების (საბინინის მიერ გამოცემულის) მიმართებას შეეხება. ცხოვრების ეს მოკლე წიგნი ამ ვრცელისათვის მართლაც არქეტიპია, ე. ი. ისეთი პირველწყარო, რომელზედაც აღმოცენებულია ეს ვრცელი ცხოვრება, რომელიც მისთვის დამახასიათებელი თვისებების გამო მეტაფრასად იწოდება. მაგრამ ამდენად დამაჯერებლად ვერ მივაჩნევთ ჩვენი მკვლევრის იმ მტკიცებას, თითქოს იოანე ზედაზნელისა და შიო მღვიმელის მეტაფრასულ ცხოვრებათა წიგნები ერთი და იმავე პირობის მიერ იყოს გამოთქმული¹. ამას ეწინააღმდეგება იოანე ზედაზნელის მოღვაწეობის მსვლელობის ის განსხვავებული აღწერა, რომელიც მეტაფრასს ახასიათებს. ისეთი დაწვრილებითი აღწერა ამ მოღვაწეობისა, როგორც შიოს მეტაფრასულ ცხოვრებაშია, უფრო შესაფერისი იქნებოდა იოანეს მეტაფრასულ ცხოვრებაში და ისიც შეფერებული იმასთან, რაც დღეს მასშია. ეს ასეც იქნებოდა, რომ ცხოვრების ეს ვრცელი წიგნები ერთი პირის ნახელავი ყოფილიყო. ზოგიერთი ტერმინის ან გამოთქმის ერთნაირობა, რაც ორსავე ნაწარმოებში შეინიშნება, მათ ერთი ავტორის ნაწარმოებებად ვერ გამოაცხადებს, რადგან ზოგ ამ ტერმინთაგანსა და ფრაზოლოგიურ გამონათქვამს სხვა ცხოვრების წიგნებშიც ვხვდებით. მართალია, შიოს მეტაფრასული ცხოვრების სათაური, სადაც წიგნის ავტორად მარტვირია გამოცხადებული, ფსევდო-ეპიგრაფულია, მაგრამ ის, რომ იქ არსენი მაინც არაა ხსენებული, იმის გამოძახილი უნდა იყოს, რომ ტრადიციულად მის ავტორად მაინც სხვა პირი იგულისხმება.

შიოს მეტაფრასული ცხოვრება ენობრივი ნიშნების მიხედვით, როგორც ამას მართებულად ადგენს პროფ. კ. კეკელიძე, შედგენილი უნდა იყოს XII ს.-ის პირველ ნახევარში².

3. ლავით გაკანჯალის სხოპარპის ნიშნები

ღვთისმეტყველის ცხოვრებათა წიგნები ორი რედაქციით არის მოღწეული: ვრცელითა და მოკლით. ვრცელი, მსგავსად იოანე ზედაზნელისა და შიო მღვიმელის ასეთივე ცხოვრებებისა, უფრო ადრე ვახდა ცნობილი. მისი პირველი გამოცემა მ. საბინინს ეკუთვნის³, ხოლო მოკლე ცხოვრების წიგნი ყველაზე უწინარეს თ. ჟორდანიამ შენიშნა ზედაზნელისა და მღვიმელის ცხოვრების მოკლე წიგნთან ერთად (A 199) და მისცა მასაც სათანადო შეფასება: «Вариант этот самый древний из дошедших до нас и притом весьма различный от известных вариантов»⁴. ამ მოკლე ცხოვრების წიგნის შემცველ ხელნაწერს

¹ კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი მწერლობა, ტ. I. პელოვ გამოცემა, თბილისი, 1941 წ., გვ. 494.

² იქვე, გვ. 496.

³ «საქართველოს სამოთხე»... პეტერბურგი, 1882 წ. გვ. 265—286. გამოცემისათვის ამ რედაქციის სამი ნუსხა გამოვიყენეთ A—160, A—130 და S—449 (C, D და E).

⁴ Описание рукописей Тифлисского церковного музея... составленное Ф. Д. Жордания, книга I, Тифлис, 1901 г., стр. 226. ეს ნუსხა გამოცემაში B-თი არის აღნიშნული.

ბოლო, თითქმის მთელი წიგნის ნახევარი, აკლია. ასეთი სახით აქვს ის გამოქვეყნებული ს. კაკაბაძემ¹ ჩვენ კი მას სრულად ვაქვეყნებთ, რადგან აღმოჩნდა ამ მოკლე რედაქციის უნაკლულო ხელნაწერი².

დავით გარესჯელის ცხოვრების მოკლისა და ვრცელი წიგნების ერთმანეთთან შეჯერება ადასტურებს იმ დაკვირვებას, რომლითაც ვრცელი წარმოადგენს მეტაფრასს, რომლის ავტორს ზედმიწევნით გამოყენებული აქვს ჩვენამდის მოღწეული მოკლე წიგნი. ვინ არის მეტაფრასტი, არსაიდან ჩანს, მაგრამ მისი დამკვეთი კი—ვინმე ონოფრე—მარჯვედ აქვს მიკვლეული პროფ. კ. კეკელიძეს, რომლის დასკვნით ის, „მეთორმეტე საუკუნის პირველი ნახევრის მწერლად უნდა მივიჩნიოთ“, რასაც კარგად უდგება ჩისი ენაცო³. ანრიგად, დავით გარესჯელის ცხოვრების ვრცელი რედაქცია XII ს.ში ჩანს აღმოცენებული.

4. აბიბოს ნაქრისაჲს მოქალაქობისა და ნამუხის ნიგნაბი

აბიბოს ნეკრესელის წამების წიგნის ორი სახეა დღემდის ცნობილი: ერთი, რამდენადმე ვრცელი მეორესთან ნიმართებით, მ. საბინინმა გამოსცა 1882 წ.⁴, ხოლო მეორე, რამდენადმე მომცრო პირველთან შედარებით, 1908 წ. გამოაქვეყნა მ. ჯანაშვილმა⁵. პირველი წიგნი უმთავრესად XVII—XVIII სს.-ის ხელნაწერებს დაუყვას, ხოლო მეორე, ჯერხნობით მხოლოდ ერთადერთი ხელნაწერით, და ისიც ნაკლულევანით, არის შემონახული: აკლია მას შუა ნაწილი, თითქმის მთელი წიგნის მესამედი. გადაწერის თარიღი მას არ გააჩნია, მაგრამ ხელის მიხედვით ის XIII ს.-ის ხელნაწერად ითვლება.

ამ ორი წიგნის ერთმანეთთან მიმართების შესახებ მკვლევართა საგულისხმო დაკვირვებანი მოიპოვებიან სამეცნიერო ლიტერატურაში.

აკად. ივ. ჯავახიშვილის აზრით წამების ვრცელი წიგნი მომცროსთან შედარებით ისეთ ენობრივ ნიშნებს შეიცავს, კერძოდ ზოგიერთი ტერმინის ხმარების მხრით, რომ ის უკანასკნელზე ადრინდელი ჩანს. სიძველის მანიშნებელი ეს ტერმინები რომ ამ წიგნში ბოლომდის არაა ერთნაირი სახით დაცული, ავტორის დაკვირვებით იმით აიხსნება, რომ იქ, სადაც წიგნის მეორედ გამოთქმელი, არსენ კათალიკოსი, გამოკრების გზით სარგებლობს მის მიერ დასახელებული ძველი წყაროთი, რომელიც VI ს. დამლევის ან VII ს.-ის დამდევისა უნდა იყოს, ტერმინები ჯეროვნად არის მოყვანილი, ხოლო იქ, სადაც ის სხვებულ წყაროს შინაარსის გადმოცემის საშუალებით იყენებს, ტერმინე-

¹ ასურელ მამათა ცხოვრებათა არქტიპები: «სასიტორიო კრებულის» I წიგნის დამატება. გამოსცა ს. კაკაბაძემ, თბილისი, 1928 წ., გვ. 36—42.

² ხელნაწერთა აღწერილობა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის H კოლექციისა, ტ. III, შედგენილი და დასაბუთად დამზადებული ქრ. შარაშიძის ხელმძღვანელობითა და რედაქციით, თბილისი, 1948 წ., გვ. 274—276. გამოცემაში B'-ით არის აღნიშნული.

³ კ. კეკელიძე. ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი მწერლობა. ტ. I, მეორე კარცება, 1941 წ., გვ. 494.

⁴ «საქართველოს სამოთხე»... პეტერბურგი, 1882 წ., გვ. 213—216.

⁵ М. Г. Джанашивили. Описание рукописей первоного музея... книга III. Тифлис, 1906 г., стр. 24—26.

ბი შეცვლილია „IX ს-ის (თუ უფრო მერმინდელის?)“ მწერლის ხანის შესაბამისად¹.

თავის ასეთი დასკვნებით აკად. ივ. ჯავახიშვილი უპირისპირდება სხვების მიერ აღრე გამოთქმულ მოსაზრებებს. უდაოდ სწორია ის, როცა წინააღმდეგ მ. ჯანაშვილის განცხადებისა, რომლითაც თითქოს წამების მომცრო წიგნი განსხვავებული და ყველაზე უძველესი ვარიანტი იყოს², უპირატესობას სიძველის მხრით ვრცელ წიგნს ანიჭებს. ასევე მართებულია მისი მსჯელობა მაშინაც, როცა ის, წინააღმდეგ ს. კაკაბაძის შეხედულებისა, — თითქოს წამების წიგნის შერეული ტერმინოლოგია, ჯერ ერთი, VII—VIII სს.-ის ნაწარმოებად აღიარებდეს მას და, მეორეც, ვითომც მისი ავტორი ან დროს მოღვაწე არსენი კათალიკოსი ყოფილიყოს³, — ამტკიცებს გარკვეული ტერმინების ხმარების საფუძველზე, რომ წამების წიგნის მეორედ გამოთქმელი, „IX ს-ის (თუ უფრო გვიანდელის?)“ არსენი კათალიკოსია, ხოლო ავტორი მისი წყაროსი VI-VII სს.-ის უცნობი აგიოგრაფია.

პროფ. კ. კეკელიძე ჯერ თავის საპეციალურ გამოკვლევაში: «საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ»⁴ და მერმე სახელმძღვანელოში: «ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია»⁵ წამების ვრცელ წიგნს მეტაფრასულ რედაქციად მიიჩნევს, შედგენილს XII ს. ში, რასაც „ნაკლებად განუცდია მეტაფრასტის ხელი, რომლის რედაქციული მუშაობა უმთავრესად ამოიწურება პროლოგით⁶, ცეცხლთაყვანისმცემლობასთან პოლენიკური დიალოგის ჩართვით შუაში⁷ და ეპილოგის დამატებით⁸. ამასთან ის აქ წიგნის სათაურში ავტორად მოხსენებულ არსენ კათალიკოსს მიიჩნევს გამოთქმელად მისი იმ ძველი რედაქციისა, რომელიც თვით ძველშია გამოყენებულად დასახელებული და რომელსაც მეტაფრასტის ხელში გაუფიქრო⁹. ეს არსენი, მისი აზრით, არის ის არსენ დიდი, რომელიც 855-882 წლებში კათალიკოსობდა.

როგორც ვხედავთ, ეს შეხედულება აკად. ივ. ჯავახიშვილის დასკვნებისაგან დიდად განსხვავდება, ჯერ ერთი, იმით, რომ ვრცელი წიგნი მიჩნეულია ერთგვარ მეტაფრასულ ნაწარმოებად, წინააღმდეგ ივ. ჯავახიშვილის მოსაზრებისა.

¹ ივ. ჯავახიშვილი. ქართველი ერის ისტორია, წიგნი პირველი, თბილისი. 1951 წ., გვ. 362—364.

² М. Г. Джанашивили, Описание рукописей ц. музея, кн. III, стр. 26.

³ ს. კაკაბაძე. «სასიტორიო ძიებანი», თბილისი, 1924 წ., გვ. 49—51.

⁴ კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ: «რევილიისა უნივერსიტეტის მოამბე», VI, 1926 წ., გვ. 81.

⁵ კ. კეკელიძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი მწერლობა. ტ. I. პეოვო გამოცემა, თბილისი, 1941 წ., გვ. 127.

⁶ კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ, გვ. 83; პროლოგისათვის იხ. წინამდებ. გამოცემის გვ. 188, 1—189, 14 (C).

⁷ ამ ჩანართად პროფ. კ. კეკელიძე თვლის ტექსტს, რომელიც მოთავსებულია ხეცა გამოცემის გვ. 192, 80—193, 88 (C).

⁸ ეპილოგი პროფ. კ. კეკელიძის შეხედულებით მოიცავს ტექსტს, წინამდ. გამოც. გვ. 194, 10-იდან (C) ბოლომდის. შდრ. «ქართული ლიტერატურის ისტორია», ტ. I; კ. კეკელიძე, ა. ბარამიძე: ძველი ქართული ლიტ.—რა (V—XVIII სს.), თბილისი, 1954 წ., გვ. 82.

⁹ კ. კეკელიძე, საკითხი სირიელ მოღვაწეთა ქართლში მოსვლის შესახებ, გვ. 84.

ბისა, რომლითაც ის არა VII ს-ის არსენს, როგორც ეს ს. კაკაბაძეს მიაჩნდა, არამედ, „IX ს-ის (თუ უფრო მერმინდელის?)“ არსენ კათალიკოსს მიეწერება, რომელსაც მის მიერ გამოყენებულად დასახელებული წყარო, ადრინდელი აგიოგრაფიული ძეგლი, გარკვეული მიზნით ადგილ-ადგილ გამოუკრებია და ადგილ-ადგილ თავისი სიტყვით გადმოუცია შინაარსი. მეორე მხრით განსხვავება იმაში მდგომარეობს, რომ წამების ვრცელი წიგნის ავტორის მიერ ნასარგებლევად დასახელებული ადრინდელი წამების წიგნი პროფ. კ. კეკელიძის აზრით IX ს-ში მოღვაწე არსენ დიდისაა, ხოლო ივ. ჯავახიშვილის შეხედულებით, უცნობი ავტორის ეს წამების წიგნი VI ს-ის დამლევისა ან VII ს-ის დამდევისა უნდა იყოს.

წამების წიგნთა ნუსხების ერთმანეთთან შეჯერება, როგორც ზემოთ აღვნიშნავდით, ძირითადად ორი სახის რედაქციას აჩენს: ვრცელსა და მოკლეს. მოკულობის მხრით ეს განსხვავება ბოლო ნაწილზე მოდის. ვრცელს, რომცროსთან მიმართებით, ამ ნაწილში ის გააჩნია მეტი, რომ სახელდებით ჩამოთვლილი აქვს ასურელ მოღვაწეთა ერთი წყება (აბიბოს. ნეკრესელი, ისე ჭილენელი. იოანე ზედანელი და შიო მღვიმელი). „რომელთა თუსითა მით სიმგნითა განაშუენეს სოფელი ესე ჩუენი“, და ის საქმიანობა, რომელსაც ეწეოდნენ ქართლსა და კახეთში როგორც დასახელებული, ისე დაუსახელებელი მოღვაწეები. რაც შიოსა და მისი მემკვიდრის ევაგრეს მემღვიმეობითი ცხოვრების აღწერით მთავრდება.

მომცრო წიგნი იმათაც მოკლეობს რამდენადმე ვრცელზე. რომ უკანასკნელის გავრცობილი წინადადებანი, ცალკე თუ რთულის წევრად წარმოდგენილი. რომლებიც ხშირად გამომეტყველებისა და მხატვრულობისათვის ჩანს გამოყენებული, მომცროსთან გაუვრცობლად და მარტივად არის წარმოდგენილი ეს მხაოე ვანსაკუთრებით მკვეთრად ჩანს შესავალში.

უოველივე ანით აშკარაა, რომ საქმე ორ რედაქციასთან გვაქვს, წამების მოკლე წიგნთან და არა ერთთან, როგორც ეს პროფ. კ. კეკელიძეს მიაჩნია. როგორც წამების წიგნთა ზემორე მოყვანილი შედარებიდან ჩანს, სწორი ანაა მისი შეხედულება. თითქოს უძველეს ხელნაწერში დაცული წამების წიგნი (A-832), ჩვენ რომ მომცროს ვეძახით, „ოდნავი ცვლილებით“ ხასიათდებოდა სხვა ხელნაწერ ნუსხებთან მიმართებით¹, რომელიც ცალკე რედაქციას წარმოადგენენ (ჩვენი სახელწოდებით „ვრცელს“). სინამდვილეს უფრო აწორად ასახავს აკად. ივ. ჯავახიშვილის დაკვირვება, რომელიც წამების წიგნთა („ვრცელსა“ და „მომცროს“) ტექსტების ენობრივ ანალიზს ეყრდნობა.

ეკრძოდ კი გარკვეულ ტერმინთა ხმარებას². მისი დასკვნა, რომლის მიხედვით ის რედაქცია, რომელსაც ჩვენ „ვრცელს“ ვეძახით, ენობრივი ნიშნების

¹ კ. კეკელიძე. ქართ. ლიტ-რის ისტორია, ძველი მწერლობა, ტ. I, თბილისი, 1941 წ., გვ. 127.

² ივ. ჯავახიშვილი, ქართველი ერის ისტორია, წიგნი I, თბილისი, 1951 წ., გვ. 360-363.

გამო უფრო აღრინდელია იმაზე, რომელსაც ჩვენ „მომცროს“ ვარკვეთ, უეჭველია, წამების წიგნთა ორგვარი რედაქციის დამადასტურებელია.

წამების ვრცელი წიგნი, აკად. ივ. ჯავახიშვილის დაკვირვებით, წინ უაწყრებს მოკლეს, ამიტომ ეს წიგნი უპირატესობით სარგებლობს მის თვალში და მასზე დაყრდნობით არკვევს ამ ნაწარმოებთან დაკავშირებულ ამა თუ იმ საკითხს. ამავე წიგნს ეყრდნობა პროფ. კ. კეკელიძეც თავისი ძიების დროს. მაგრამ არა იმიტომ, რომ ის მის თვალში რაიმე უპირატესობით იყოს აღქურვილი, არამედ იმიტომ, რომ მომცრო წიგნი ამასთან მიმართებით „დღე ფეტიურად და ოდნავი ცვლილებებით“ არის შენახული¹.

ხსენებული მარტვილობის წიგნია, რომელსაც აკად. ივ. ჯავახიშვილი როგორც წიგნის სათაურშია გაცხადებული, არსენ კათალიკოსის ნაწარმოებად მიიჩნევს (არსენს, მასშივე დაცული მითითების თანახმად, გამოყენებული ჰქონი წინათ არსებული მარტვილობის წიგნი, ავტორისავე დაკვირვებით, ზოგჯერ გამოკრებიდა და ზოგჯერ შინაარსის თხრობით გადმოცემული), ხოლო პროფ. კ. კეკელიძე მეტაფრასულ ნაწარმოებად აცხადებს, რომელიც XII ს.-შია შიშულად გამოყენებული IX ს.-ის ავტორის, არსენი დიდისაგან შედგენილი მარტვილობის წიგნის გამოყენებით, რომლისთვისაც მეტაფრასტს წაუშემღვარებია პროლოგი, ჩაურთავს ახალი ეპიზოდი და დაურთავს ეპილოგი. მისივე აზრით, არსენ დიდისაა მარტვილობის ის წიგნი, რომლითაც სარგებლობა წამების წიგნის დამოწმებული, და არა სხვა ვინმე აგიოგრაფისა, რომელსაც აკად. ივ. ჯავახიშვილის შეხედულებით VI ს.-ის გასულს ან VII ს.-ის დამდეგს უნდა დაეწერა იგი.

ამ ერთმანეთის საპირისპირო მოსაზრებებს რომ ახლად გამოწმებთ ჩვენ ტექსტების ჩვენებათა მიხედვით, ირკვევა, რომ დანიჯრებელი არაა პროფ. კ. კეკელიძის მოსაზრება, თითქოს აბიბოს ნეკრესელის მარტვილობის წიგნი მეტაფრასული ნაწარმოები იყოს, და არც არგუწინტები, რომლებითაც ის ნაწარსენის ნაწარმოებად არ ცნობს, წინააღმდეგ აკად. ივ. ჯავახიშვილისა, რომელსაც, პირიქით, ეს შესაძლოდ მიაჩნდა.

აბიბოს ნეკრესელის წამების რედაქცია, გამოცემული მ. საბინინის მიერ (ე. ი. ვრცელი მარტვილობა), „არ შეიძლება არსენის შრომა იყოს“-ო, იმიტომ რომ „ის წმინდა მეტაფრასტული ჟანრის ნაწარმოებია, ამ ჟანრის ყველა დამახასიათებელი თვისებითაა“², მხოლოდ ლიტონი განცხადებაა პროფ. კ. კეკელიძისა. არსაიდან არ ჩანს, რომ ეს მისი ხასიათი ყველასათვის თვალნათლივ იყოს და დამატებით ჩვენებას აღარ საჭიროებდეს. პროფ. კ. კეკელიძე მეტაფრასტს უმეტესად პროლოგს, ეპილოგსა და შუაში ჩართულ ცეცხლთაყვანისმცემლობის საწინააღმდეგო პოლემიკას მიაწერს. მაგრამ საიდან ჩანს, რომ სადმე ამ მხრივ მეტაფრასტის ხელი ერიოს? არა ერთი ცხოვრება-წამების წიგნი მოგვეპოვება, რომელთაც საგანგებო პროლოგი მიუძღვის და არც თუ

¹ კ. კეკელიძე, ქართ. ლიტერის ისტორია. ძველი მწერლობა, ტ. I, თბილისი, 1941 წ., გვ. 127.

² იქვე.

ნაკლები მოცულობისა, ზოგჯერ საღვთისმეტყველო-ფილოსოფიურ საკითხზე-დაც კი (ავიღოთ თუნდ გ. მერჩულის ნაწარმოები, იოანე საბანიძის თხზულება ან ზემოთ განხილული არსენ კათალიკოზის ცხოვრება იოანე ზედა ზნელისა, რომელიც ანასკული ქართლის ცხოვრების ბოლოსაა მოთავსებული და სხვ.), მაგრამ ამით გამო ისინი მეტაფრასულ ნაწარმოებად არ მიიჩნევიან. ისეთ ნიშანზე მითითებაც, როგორცაა ენაწყლიანობა, პირობითია, რადგან ისეთი მრავალსიტყვაობა, როგორც აბიბოს ნეკრესელის ვრცელ რედაქციას ახასიათებს, სხვაგანაც გვაქვს კინენურ ნაწარმოებში. არა ნაკლებ პირობითია სტილის საკითხიც. ამას ისიც ნათლად მოწმობს, რომ ერთხანს თუ, მაგ., თვით პროფ. კ. კეკელიძეს აბიბოს ნეკრესელის წამების დასახელებული წიგნი იმავე მეტაფრასტის ხელში გაეკლიო ეგონა, რომელშიც იოანე ზედა ზნელისა და შიო მღვიმელისა¹, სულ უკანასკნელ ხანს ის უკვე ამ წიგნის შესახებ სხვა აზრისაა: „ეს მეტაფრასტი არაა ის მწერალი, რომელმაც, როგორც ამდენხანს ვფიქრობდით, გადააკეთა დანაზრჩენ ასურელ მამათა ცხოვრება. ეს უნდა იყოს ერთ-ერთი ეპისკოპოსი ნეკრესის კათედრისა. ეს ჩანს მისი შემდეგი სიტყვებიდან: ჩემი არს მოწამე ესე და არა სხუსა, ჩემისა ამისკან საყდრისა ნაყოფი შუენიერი, მხიარულებისა ჩემდა მომღებელი“².

მაშ, როგორღაა საქმის ვითარება?

სინამდვილის აღსადგენად უნდა განვიხილოთ იქედან, რომ ვრცელი წამების წიგნი, რომელსაც მოკლესთან მიმართებით, თანახმად აკად. ივ. ჯავახიშვილის მართებული დაკვირვებისა, მეტი სიძველე ატყვია, არის, როგორც მის სათაურშია აღნიშნული, არსენი კათალიკოზის ნაწარმოები (მე-IX-ისა თუ X ს-ის პოლვაწისა). ენობრივი ნიშნების ჩამოთვლას აქ აღარ გამოვუდგებით, იტყვიან მხოლოდ იმას, რომ ამ რედაქციის არსენისეულად და არა მეტაფრასტულად მიჩნევის სხვა მხარეებიც უწყობენ ხელს.

1. ვრცელი წამების წიგნის ავტორი ერთგან თავ-მოწონებით იცხადებს: „ეს არს მოწამე ესე და არა სხუსა, ჩემისა ამისგან საყდრისა ნაყოფი შუენიერი“ და სხ. (გვ. 189, 1-2). როგორც ვნახეთ, პროფ. კ. კეკელიძე ამ სიტყვებს ალან კათალიკოზს კი არა, არამედ მისი ნაწარმოების გადამკაზმელს, უცნობ ნეკრესელ ეპისკოპოსს მიაწერს. მაგრამ ეს სიტყვები ნეკრესელს კი არა, ეტყობა. ნებისა კათალიკოზს ეკუთვნის. უთუოდ აგიოგრაფ კათალიკოზს ეკუთვნის სიტყვები, რომელთაც შემდეგი სახით ვხვდებით ვრცელ წიგნში:

„და ვითარ მოიწინეს მახლობელად ჩუენსა ამას სამეფო ოსა ქალაქსა მცხეთისასა, ჰხადოდა იგი დედასა თუსსა რაქელს, რომელ არს ერთი კათოლიკე ეკლესიაჲ სამოციქულოჲ“³.

ხოლო იმავე სიტყვების ისეთი სახით წარმოდგენა, როგორც ეს მოკლე წამების წიგნშია—

¹ კ. კეკელიძე ქართ. ლიტ-რის ისტორია. ძველი მწერლობა, თბილისი, 1941 წ., გვ. 495.

² ქართ. ლიტ-რის ისტორია, ტ. I, კ. კეკელიძე, ა. ბარამიძე—ძველი ქართ. ლიტ-რა (V—XVIII სს), თბილისი, 1954 წ., გვ. 83.

³ იბ. წინამდებ. გამოც., გვ. 191, 8—9.

„და ვითარ მოიწივნეს სამეფოფოსა ქალაქსამცხეთასა, ვედრებით ხალოდა იგი წმიდასა კათოლიკე სამოციქულო ეკლესიასა,“¹ უეპველად მოწმობს იმას, რომ აქ ავტორის სახე გაუპიროვნებულა, რაც იმ შემთხვევაში ხდება ხოლმე, როცა სვინაქსარულ, შემოკლებულ საკითხავად მუშავდება რომელიმე აგიოგრაფიული ნაწარმოები.

ანალოგიური შემთხვევა არა ერთგზის გვექონდა, როგორც წინათ ვნახეთ, მაგ., იოანე ზედაზნელის ცხოვრების წიგნის განხილვისას. იქაც ყურადღებას იქცევდა ის გარემოება, რომ ყველგან, სადაც ანასეული ქართლის ცხოვრებისა ნუსხის დანართად მოთავსებული ცხოვრების წიგნი (რომელიც X ს.-ს მოლავწის არსენ კათალიკოზისა ჩანს) ასეთი მკვეთრი გამოთქმები იყო, მსგავსადვე გადაკეთებული აღმოჩნდა ე. წ. არქეტიპში, რაც უეპველს ხდის იმას, რომ არქეტიპებისა სახით ჩვენ სვინაქსარულ ცხოვრება-წამების წიგნებთან გვაქვს საქმე.

ასეთი შეხვედრა X ს.-ის არსენ კათალიკოზის ნაწარმოებთან აბიბოს ნეკრესელის მარტვილობის ამ წიგნისა, რომლის სათაურში ავტორად დასახელებულია არსენ დიდი (რომელიც პროფ. კ. კეკელიძეს ამ, თითქოს მეტაფრასული წიგნის წყაროს ავტორად, IX ს.-ის არსენ დიდ კათალიკოზად მიაჩნია), სრულიად შემთხვევითი არ უნდა იყოს. ამ წიგნის ავტორი თუ IX ს.-ის არსენი დიდი არა, X ს.-ის არსენი მაინც გამოდის, რომელსაც ერთ შემთხვევაში მოუცია ცხოვრების წიგნი იოანე ზედაზნელისა და მისი უმთავრესი მოწაფეებისა, ხოლო მეორე შემთხვევაში—აბიბოს ნეკრესელის მარტვილობის წიგნი.

2. შეხვედრა ამ ძეგლებში შორის (ზედაზნელის არსენისეული ცხოვრების წიგნიდან მომდინარე ცხოვრების მოკლე წიგნსა და აბიბოს ნეკრესელის ვრცელი მარტვილობის წიგნს შორის) აშკარად გვაქვს იქაც, სადაც ცნობაა იმის შესახებ, თუ სად, რა ადგილას ააშენეს ასურელმა მამებმა ჩვენში მონასტრები.

ა ბ ი ბ ო ს ნ ე კ რ ე ს ე ლ ი ს
მ ა რ ტ ვ ი ლ ო ბ ა

„ერთმან ვინძე მათჯანმან აღაშენა ალავერდი, რომლისაგან გამოვლენ ვიდრე დღენდელად დღედმდე დიდნი საკურველებანი და მრავალნი კურნებანი, განთქმულნი გარემოს ყოველსა მას სოფელსა; და სხუამან ქუაბი იულთისა, და სხუათა დაჰნერგეს კუხეთს მონასტერნი, და ერთმან უდაბნოა გარესჯისა და მრავალნი საკურველებანი ქმნა. ხოლო ერთმან ზენა სოფელსა აღაშენა მონასტერი და

ზ ე დ ა ზ ნ ე ლ ი ს ა რ ქ ე -
ტ ი პ ი ა

„ხოლო ამის ნეტარისა იოვანეს მოწაფეთგანმან აღაშენა ალავერდი, რომლისაგან გამოვლენ დიდნი საკურველებანი ვიდრე დღენდელად დღედმდე; და სხუამან ქუაბი იულთისა, და სხუათა აღაშენნეს კახეთს მონასტერნი. ხოლო დავით აღაშენა უდაბნოა იგი გარესჯისა და დაყუნა მრავალნი ქამნი ვეშაპსა თანა... ხოლო ერთმან ზენა სოფელს აღაშენა მონასტერი, რომელსა შინა დედალი ვერარაა შევალს

ზ ე დ ა ზ ნ ე ლ ი ს მ ე ტ ა -
ფ რ ა ს ი

„...რამეთუ ერთმან მოწაფეთა მისთაგანმან ეკლესიაა აღავერდისა აღაშენა წოდებასა ზედა სახელ-განთქმულისა მოწამისა გიორგისა, რომელმან მრავალნი სასწაულნი აღასრულნა, ვითარ და მოძლუარმანცა მისმან. ხოლო სხუამან ქუაბი იულთისა სამკდრებელად ღმრთისა მოღლაწეთა და მოწესეთათჳს შეკმზადა. და ერთმან მათგანმან ზენა სოფელს აღაშენა მონასტერი, რომელსა შინა დედალი

¹ იხ. წინამდ. გამოც., 191, 6-8.

აბიბოს ნეკრესელის
მარტკლობა

დადგა სასწაული ესე, რათა
არარაჲ დედალთაგანი შე-
ვიდეს მას შინა... ვერ იკად-
რებდეს დაბუღებად მას ში-
ნა... ხოლო სხუათა მათ ყო-
ველთა ვერ ძალ-მიც მოქსე-
ნებად, არამედ მცირედითა
ამით სიტყვთა დიდნი იგი
ჯენათ და გემოჲ ვიხილოთ
წმიდათაგან წყაროთა...“
[გვ. 196, 1-24]

ზედაზნელის აარქე-
ტიპი

და ვერცა რაჲ მფრინველი
იბუღებს. ხოლო ყოველთაჲ
ვერ ძალ-ჯუჯ მოქსენებაჲ.“
[გვ. 66-67, 37-16]

ზედაზნელის მეტა-
ფრასი

არარაჲ შევალს და არცა
მფრინველი იკადრებს და-
ბუღებასა. და სხუათა კუ-
ლად მონასტერნი აღაშენნეს
კახეთს შინა...“
[გვ. 67, 4-16]

3. ასეთსავე დამოკიდებულებას ვხვდებით სხვაგანაც, ჯერ შიო მღვიმე-
ლის შესახებ:

„ხოლო ნეტარმან შიო
მღუმესა მას შინა პოვა ზე-
ციისა იგი მარგალიტი და
მოიღო თვისა შინა თუსსა
და დაამკვდრა, და ისწრაფ-
და მისლგასა მის წინაშე...“
[გვ. 196, 26-29]

„ხოლო ნეტარმან ამან
მამამან ჩუენმან შიო მღუმე-
სა მას შინა პოვა ზე ცისა
იგი მარგალიტი და მრავ-
ალნი სულნი შეწირნა ქრის-
ტეა, რამეთუ ფრიად შეკ-
რიბნა მონაზონნი...“
[გვ. 141, 7-13]

„ხოლო მადლითა ამის
წმიდისა მამისაჲთა აღორ-
ძნდა უდაბნოჲ იგი და აღ-
სავე იქმნა მონაზონთა
მიერ...“
[გვ. 141, 8-10]

4. შემდგომ კი ყველაურის მოუქსენებლობის შესახებ:

„ხოლო სხუათა მათ ყო-
ველთა ვერ ძალ-მიც მოქსე-
ნებად, არამედ მცირედითა
ამით სიტყვთა დიდნი იგი
ჯენათ და გემოჲ ვიხილოთ
წმიდათაგან წყაროთა და
ადრდებდით მამასა თქუენსა
ზეცათასა...“
[გვ. 196, 21-25]

„ესე მხოლოდ მრავალთა
დიდთა საქმეთა დავწერეთ
მიმყოფრებისათუს ჟამისა.
ხოლო გემოჲს ხილვად
ღმერთ-შემოსილის ამის კა-
ციისათუს კმა არს, ვითარცა
მდინარისა დიდისაჲ ტაყუ-
კითა ერთითა იხილვების,
ოჲ რაჲ გემოჲ აქუს...“
[გვ. 61, 19-26]

„...რომელთა თითოეუ-
ლად მოქსენებაჲ შეუძლებელ
არს მიმყოფრებისათუს ჟამი-
სა. ხოლო ესე მცირედნი სა-
კრველებათა მისთაგან წარ-
მოვთქუენით მაუწყებელად
ვითარებისა ღმერთ-შემო-
სილისა ამის მამისაჲსა“.
[გვ. 61, 25-30]

ბუნებრივია, ასეთ შეხვედრათა გამო დავასკვნათ, რომ აბიბოს ნეკრესე-
ლის მარტვილობის ვრცელი წიგნის სათაურში გამომთქმელად მოხსენებულნი
არსენი იგივე იყო, რაც იოანე ზედაზნელისა და მოწაფეთა ცხოვრების
წიგნში ავტორად აღნიშნული არსენი. მეონია, არაფერი არ უნდა გვაბრკო-
ლებდეს, რომ მეათე საუკუნის არსენ კათალიკოზი იქნეს მიჩნეული აბიბოს
ნეკრესელის მარტვილობის ვრცელი წიგნის გამომთქმელად, რომელსაც გამო-
უყვენიებია ადრე არსებული მარტვილობის წიგნი VI—VII სს-ისა, როგორც
ამას აკად. ივ. ჯავახიშვილი ვარაუდობდა.

წამების ვრცელ წიგნს ორი ნუსხის მიხედვით ვაქვეყნებთ: A—130 (D)
და H—2121 (F), ხოლო მომცროს—ერთით: A—832 (B).

Օրվեր Օրեր

ცხროვამად¹ წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე ზედაქმელისად², რომელი ბრძანებითა ღმერთისადთა³ და წინამწერობითა ხულისა წმიდისადთა⁴ მოივლინა ქუეყანით შუამდინარით ქუეყანად ქაქთლისად ათორკმბთა მოწაფეთა მისთა წმიდათა თანა

განაახლა⁵ და განავრცო წმიდამან (მამამან) ჩუენმან ქრისტეს მიერ არსენი კათალიკოზმან *

ნიზეზნი არიან აღმკრეულ⁶ სიტყუსა და სიტყუსა არს მიმბრობელ მიზეზთა, რომლისათჳს პირველ მივლენან საგომნობელთა და ნიართან⁷ მიწლებელსა, და მიმღებელმან მისციის განმკითხველსა და განმკითხველმან — 5 დამმარხველსა. და ესრეთ გამოსახული იგი მოიქცის და დაებერის ნესტუსა ენისა თჳსისასა და განგებულ(ად) ოზრინ, რადთა⁸ კუალაჲ საანგნელთა სხუათა მისცემდეს თჳთ თანა-ზიარებითა სმენისადთა⁹, რომელ არს აწინდელი ესე ჩუენი მოქცევაჲ¹⁰.

რამეთუ ჯერ-არს გამოცხადება სანატრულთაგან უწყებასა, — ჳელით-მოვსენებულთაგან წერილთასა, — სიტყუად დიდთა მათჳს, რომელნი განუენილ ქადაგებად ჯერ-არიან 15 ყოველსა სოფელსა მსახუოთაგან სიტყუსათა გამოკებადებითა მალისადთა¹¹, რომელნი განმუენდეს გამოცხადებითა¹² კეშმარიტები-

ცხროვამად და მოქალაქობამად წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე ზედაქმელისა¹ და მოწაფეთა მისთად, რომელთა განანათლეს ქუეყანად ესე ჩრდილოეთისად

ხოლო აღწერა არსენი ქაქთლისა კათალიკოზმან საკვაბელად რომელი იხმედენ

გუაკურობენ, მამაო!

* * ვრცელ რედაქციებს წინ უძღვის: «სახელები წმიდათა მოწაფეთა იოვანე ზედაქმელისათა (ზედაქმელი A); დავით გარეჯელი (გარესჯელი C), სტეფანე ქისიკელი, იოსებ ალავერდელი, ზენონ იყალთოელი (ენონ იყალთოელი A), ანტონი (ანტონე A) მარტოპოყოველი, ისე წილკნელი, თათა სტეფანეშვიდელი, ელაა დიაკონი, შიო მღვმელი, ისიდორე სამთაკნელი, მიქაელ ულუმბელი, პიროს ბრეთელი (ბართელი A), აბიბო ნეკრესელი (abs. A). მრავალნი სხუანიცა დაემოწაუნეს წმიდასა მას (abs. C) მამასა იოვანეს (abs. A), კაცნი წმიდანი და სულიერნი მამანი დაყოველნი»

ტ¹ ცხორება A. ² ზედაქმელისა A. ³ ღმერთისათა A. ⁴ წმიდისათა A. ⁵ განახლდა A. ⁶ აღმკრეველ A. ⁷ მიართონ A. ⁸ რათა A. ⁹ სმენისათა A. ¹⁰ მოქცევა A. ¹¹ მალისათა A. ¹² გამოცხადებულად A.

9¹ ზედაქმელისად B.

**ცხოვრებად წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანე ზედაქმელისად,
რომელი ბრძანებითა ჭმრთისადთა და წინამძღურობი-
თა სულისა წმიდისადთა მოვიდინა ძუეჲანით შუამდინა-
ჩით ძუეჲანად ქართლისა ათორგობთა მოწაფეთა მის-
თა წმიდათა თანა**

**ბანაახლა და ბანავაცო წმიდამან მამამან ჩუენმან
ქრისტეს მიერ ქართლისა კათალიკოზმან არსანი***

გუაჲურთხენ, მამო!

სულნი მართალთანი კელთა შინა ღმრთისათა წერილისაებრ, და არა შე-
ეხოს მათ რადეთრთით რომელივე შემაწუხებელთაგანი, ვითარ განწმედლითა
ბიწთაგანი, რამეთუ ესენი ყოველთა ამათ ნიეთიერთა და ზრქელთა ზესთ(ა) აღ-
სრულნი ფრთითა სათნოებათადათა და ბრწყინვალეებასა საღმრთოსა მიმთხუეულნი
განაბრწყინებენ მზის ქუეშესა ყოველსა. ხოლო კსენებისა მათისა მიერ¹ ცის- 5
კროვან² იქმნების ხილული ესე და გრძნობადი ქუეყანაჲ, ვინაჲთგან მსგავსად
მანათობთა დიდთა განმტყეებელნი ბრწყინვალეთა შარაგანდედთანი ელვარე
ჰყოფენ ყოველთა კსენებისა მათისა. მედღესასწაულეთა და საღმრთოსა მადლ-
სა მიჰფენენ სულსა ზედა მორწმუნეთასა, რომელნი სარწმუნოებით და სურვი-
ლით სამარადისოდ აღწერილთა წიგნსა შინა ცხოველთასა ქუენათა ამათგან 10
და უპატიოსნესთა ჩუენ მიერ ძღუენთა, ესე იგი არს სიტყუათა³ ქებისათა,
პატივ-სცემდენ საღმრთოჲსა დიდებისა ზიარ-ქმნულთა.

ვინაჲ გვღირს ჩუენ, ჳ მორწმუნენო და კსენებისა წმიდათაჲსა მოყუარე-
ნო, ვითარ თანამდებსა რომელსამე, თანა-წარუვალსა⁴, მიცემაჲ წმიდათაჲს
ქებისა და შესხმისა მიერ დღესასწაულისა მათისა სრულ-მყოფელთა, რათა მათ 15
მიერ ნაცვალის გებაჲ⁵ კეთილთა ნიჭთაჲ მოვილოთ, რამეთუ ამათგანნი რომელ-
ნიმე სისხლითა თჳსითა⁶ მომგებელ იქმნენს გვრგვინთა ზეციერთა, ხოლო სხუა-
ნი მღღელთ-მოდღურებისა საცხებელითა ცხებულნი და წმიდად დამმარხველნი

ნებითა (დაჰყუნეთ A) ჟამისა(ა)თა. და შემდგომად ოთხას ოცისა (ოთხისა C) წლისა⁷ გამოიკით-
ხა და გამოიძია წმიდამან მამამან ჩუენმან არსენი ქართლისა კათალიკოზმან. რომელიმე წიგნთა-
გან აღმოვიკითხეთ და რომელიმე მამათაგან (მათგან A) სმენილ იყო საქმეთაგან მათთა, და
აღუწერეთ ცხორება(ა) და მოქალაქობა(ა) წმიდათა მათ მამათა(ა) საცნობელად (საცნაურ,
მყოფელად C) ჩუენ მორწმუნეთა და სადიდებელად სამებისა წმიდისა აწ და⁸ მარადის⁹ და (ახს,
C.) უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

¹ მიერ]—C. ² ცისკროვანად C. ³ სიტყუათა D. ⁴ თანა-წარუვალსა DC. ⁵ ნაცვლისგე-
ბაჲ C. ⁶ თჳსით D.

ც

ჟ.

სა(ა)თა. არა თუ ადვილად საურავსა რასმე ვე-
ძიებთ, არამედ სიღრმეთაგან ზღუსათა პატიო-
სანთა მარგალიტთა, შრომით მოსაგებელთა,
გუნებავეს ცხადად გამოჩინება¹; რომელნი
გამზადებულ არიან განყოფად² სიმდიდრესა, 5
უხრწნელსა საფასესა საღმრთოთა ნიჭთასა,
ნათესავისა მიმართ ჩუენისა სიტყუთა მალ-
ლისადათა³.

წიგნი ვედრებისა შენისა⁴ აღმოვიკითხე-
ძმო მიქაელ, და თხოვისა შენისა წადიერე 10
ბა⁵ გულისწმა-ცყავ⁶ და ფრიალ მონდა სწავ-
ლის მოყუარება^{6a} შენი, რამეთუ გენება, რა-
თამცა⁷ დიდისა იოვანე ზედაძნელისა ცხო-
რება⁸ აღუწერე და მიუძღუანე თქუენსა მას
უდაბნოსა, პირველად, რადათა⁹ არა სიღრმე-
სა შინა დაფარულ იყვნენ¹⁰ სათნობა-
ნი¹¹ წმიდისა მის მამისა და მოძღურისანი,
და მერმე, მათ გამო, რადათა⁹ სარგებელი
ვპოოთ. და ქარტა¹² იგი წულილი, რომე-
ლი¹³ წარმოგედღუანა ჩუენდა, რომელთაგა-
ნი საქმეთა მამისა ჩუენისა ზედაძნელისანი
(წარვიკითხე) და ზოგი რადათა^{13a} გამოვიკითხეთ
მისთვის და მისთა მათ მოწაფეთა მათთა, მათ
შინა ადგილთათვის, ვითარცა ვინ მარცულეუ-
ლი¹⁴ ოქრო¹⁵ წარსცის ვისმე¹⁶ კელოვანსა, 25
რადათა⁹ შექმნეს^{16a} იგინი კურკულად შუენიე-
რად ერთად შეკრებულთა.

და ანით ესევეითარითა წადიერებითა არა
თუ რას მიიღებ ჩუენგან, არამედ მომცემ,
ვითარცა უფალი იგი დიდებისა¹⁷ მისრული 30

ც¹ გამოჩინება A. ² განყოფად A. ³ მადლისათა A. ⁴ შენისა A. ⁵ წადიერება A.
⁶ ყავ A. ^{6a} მოყუარება A. ⁷ რათამცა A. ⁸ ცხოვრება A. ⁹ რათა A. ¹⁰ იყუნეს A. ¹¹ სათნობა-
ნი+და A. ¹² ქარტა A. ¹³ რომელ A. ^{13a} რამე A. ¹⁴ მარცულელნი A. ¹⁵ ოქრო A. ¹⁶ ვინმე-
^{16a} შექმნენ A. ¹⁷ დიდებისა A.

ღ

მისნი ყოველთავე მსოფლიოთა ბიწთაგან უბიწოდ და სიწმიდით წარდგომილ არიან წინაშე ყოველთა ღმრთისა მსხუერკლსა ქებისასა შემწირველნი უნივთოთა¹ პირებითა², ხოლო სხუანი ყოველთავე ამათ ჯორციელთა შუებათა და³ გემოთა შეურაცხის-მყოფელნი მარხვისა მიერ⁴ სამარადისოჲსა ლოცვისა განმკაფელნი სხეულისანი და ყოველთა იწროებათა მიერ დამაჰნობელნი და⁵ მომაუძღურებელნი მძღავრებისა მისისანი ნაცვალად⁶ სასყიდელთა შრომათა მათთასა მომღებელ არიან მარჯუენისაგან საუფლოჲსა.

რამეთუ ნაცვალად⁷ ტკივილთა და ღუაწლთა, რომელნი მოითმინეს საწუთოსა ამას შინა ცხოვრებასა⁸, ბრწყინვალენი ნიქნი და სიმდიდრენი უხრწნელთა შუებათანი მოენიჭნეს მათ, ზეცისა სავანეთა და ფუფუნებათა შინა⁹ მკვდრ ქმნულთა¹⁰, რომელთა ერთი არს სანატრელიცა ესე მამაჲ ჩუენი და ბრწყინვალე მნათობი იოანე, რომელიცა ვითარ ბრწყინვალე რამე ვარსკულავი აღმოუბრწყინდა¹¹ ბნელსა შინა უმეტრებისასა შეცთომილთა სულთა და დაულამებელისა ნათლისა მიმართ წინამძღუარ ექმნა მათ, რამეთუ კუერთხითა სარწმუნოებისაჲთა განიოტა ბოროტი მგელი და ტაცებათაგან მისთა უვნებელად დაიცვა სამწყსოჲ თჳსი ძალითა სამებისაჲთა განძლიერებულმან.

ღ¹ უნივთო C. ² პირებითა]—C. ³ სხუანი ყოველთავე... შუებათა და] რომელნიმე სოფლისა C. ⁴ მიერ]—და C. ⁵ ნაცვალად C] ნაცვალთა D. ⁶ ნაცულად D] ნაცლვად C. ⁷ ცხოვრებასა შინა C. ⁸ ქმნილთა D. ⁹ აღმოუბრწყინდა C.

C

9

7

ჯუროდმულსა¹ მას ზედა და წყალსა ითხოვ-
და დედაკაცისა მისგან სამარიტელისა*, არა
თუ მოიღებდა, არამედ წყაროსა ცხორები-
სასა მიანიჭებდა². ესრეთ მოვიღებ³ და⁴
არა თუ მიგცემ. ხოლო მე, ვითარ გიხილე 5
კეთილი იგი სტუმარი, რომელი მოვიდა ჩემ-
და, სიხარულით მივრბიოდე და აღვიყვანე
იგი ქორსა ჩემსა და მინდა განძღებად შიმ-
შილი მისი, რომელსა-იგი ეძიებდა.

და ვითარ აღვიხილე საუნჯე ჩემი, ვპო- 10
ვე იგი ნაკლულევიანად მცირედ მეცნიერები-
სა ჩემისაგან და, რამეთუ ენა ბრკუნვალ ვარ
და ვერ-მეტყუელ, ვინაჲთ⁵ ვიწყე წმიდისა
მისთვის თხრობად სათნოებათა მისთა! არამედ
განვიზრახე, რაჲთა⁶ ვემსგავსო ფუტკარსა 15
შრომის მოყუარესა და სამოთხეთა შუენიერ-
თა წივთა მიერ მოვიწილნე ყუავილნი, რაჲ-
თა⁶ განუზნადო ჭამადი ტკბილი წადიერთა
სადიდებელად ჩუენ(და). არამედ ჯერ-არს,
რაჲთა⁶ ლოცვაჲ⁷ წინათ წარუძღუანოთ, ჯე- 20
ლი შემოყავთ ჩემ თანა ვედრებითა!

რამეთუ ყოველთა კეთილთა განმასურ-
ნელებელ ლოცვა არს. ამან მუცელსა შინა
დედისასა განაპოხა სამოელ და წინასწარმე-
ტყუელად გამოაჩინა. იხილეთ-ლა⁸ ნაყოფი 25
იგი ლოცვისაჲ⁹—[წინაჲსწ]არმეტყუელ იქმნა
ქეშმარიტებისა სიყრმიტგან, რამეთუ ითხოვა
იგი ანა ცრემლითა და ლოცვითა**.

კუალად სჯულის მდებელსა მოსეს მო- 30
რაჲ-აქუნდეს¹⁰ ფიცარნი იგი სჯულისანი, ორ-
ნეოც დღე ლოცვა და მარხვა საფუძველ ყო.
და მოსეს ფიცარნი, დაწერილნი თითითა
ღმრთისაჲთა¹¹, გარდამოაქუნდეს მთისა მის-
გან ერთ გზის და მეორე(დ)—სრულგებად, რა-
მეთუ პირველნი¹² იგი შეიმუსრნეს, ვითარცა 35
ურიანი¹², ხოლო მეორენი პატივ-იცნეს მო-
ცვალეებითა***. მისთვის ჯერ-არს, რაჲთა⁶ ყო-
ველმან, რომელმან ჯელ-ყოს საღმრთოსა მსა-

C¹ ჯუარცმულსა A. ² მინიჭება A. ³ მოიღებ A. ⁴ და—A. ⁵ ვინათ A. ⁶ რათა A.
ლოცვა A. ⁸ იხილეთ-ლა A. ⁹ ლოცვისა A. ¹⁰ მო-რა-აქუნდეს A. ¹¹ ღმრთისათა A. ¹² პირ-
ველნი A. ¹³ საურიანნი A.

* შდრ. იოანე 4,4-15. ** | მეფ. 1,1-20; 3,20. *** გამოსლგ. 32,15-19; 34,1; 34,28-29.

C

9

L

ხურებასა, ითხოვოს¹ მისგან, რომელი-იგი უხუად მიმნიკებელ არს ღმერთი, და მის-ცემს საზრდელსა, ვითარცა იტყვს იაკობ მოციქული: უკუეთუ² ვინმე ნაკლულევან არს თქუენგანი სიბრძნითა, ითხოვენ, და მოსცეს⁵ მას ღმერთმან ნიჭთა განმყოფელმან*.

ხოლო დაწყებასა მწერალთასა ჯერ არს მოკსენებაჲ³ დიდისა მოსესი, დამწყებელისა სახლის წერითა, ქეშმარიტისა მომასწავებელითა, აგი, რომელ ნოეს მსგავსად კიდობნი-10 სა მის წყალსა ზედა იქცეოდა შექურვილი დიდებისაგან შიშითა განგდებულ, განრინებულ იქმნა მოლუაწებითა ღმერთთაჲთა⁴, ფარაოჲს ასულისაგან განიპოხა სახლსავე მას შინა მისეჲ მეფისასა, მოკლა მეგვპტელი იგი,¹⁵ სიძე ფარაოჲსი⁵, არა მშორებელი⁶ და უჩინოჲ⁷, არამედ მახლობელი ფარაოჲსი⁸ (ვითარცა იყო სახე ყოველთავე ქეშმარიტისა, პირველი იგი—ახლისა მის სჯულისა სიძე იგი ფარაოჲსი⁸, ფარაო უჯორცოჲსა⁹ მის ფა-20 რაოჲსი⁸, ვითარცა ეგვპტე ჯოჯოხეთისა, ერთიერთისა მახლობელი სახითა). მეოტ იქმნა რისხვისაგან მეფისა, განვიდა უდაბნოდ მთასა სინასა. გამოეცხადა ანგელოზი ღმრთისაჲ¹⁰ ცეცხლითა მაყულოვანსა მას ში-25 ნა, საიდუმლოჲ¹¹ ქალწულისაჲ!¹² და ზარგანდილი მოვიდა ხილვად. მის მიერ უწოდა და ტყავი იგი მკუდრისაჲ¹³ განსძარც(უ)ა¹⁴ ფერჯთაგან ცხოველი და წარმოიდგინა განოცხადებად, რომელი მისეჲ მალღისაგან იწამა 30 ყოფად იგი ღმერთი ფარაოჲსი⁸, მთავრისა ბნელისა და განდგომილისა უზეშთაესისაგან კეთილისა, იგი, რომელ მაღალთა უმწუერვალესთა [მ]ათა უმაღლეს იქმნა (სახე იგი ქეშმარიტისა მის სჯულისა მდებელისაჲ!¹⁵), 35 მას ქსნად ისრაელისა¹⁶ წარავლინებდა სასწაულითა და ნიშებითა.

C¹ ითხოვს A. ² უკუეთუ A. ³ მოკსენება A. ⁴ ღმერთთათა A. ⁵ ფარაოჲსი A. ⁶ მშორ-
ველი A. ⁷ უჩინო A. ⁸ ფარაოჲსი A. ⁹ უჯორცოჲსი A. ¹⁰ ღმრთისა A. ¹¹ საიდუმლო A. ¹² ქალ-
წულისა A. ¹³ მკუდრისა A. ¹⁴ გარსძორცა A. ¹⁵ მდებელსა A. ¹⁶ ისრაელსა A

* შდრ. იაკ. 1,5.

ს

ღ

ლ

ხოლო მომავლინებელი იგი თავსა თვსსა გამოუცხადებდა, ვინ იგი იყო, და თქუა: **მე ვარ ღმერთი¹ აბრაამისი, ღმერთი ისაკისი, ღმერთი იაკობისი* და მაუწყებელისა მამათა შენთაჲსა². სახელსა მისსა მთით აუწყებდა 5** საწმთა მათ ნახაპეტთა, დიდთა მათ და მართალთა, სახელ-იდვა ღმრთად. მერმე კუალად იკითხავს-ვე ღმერთსა მიმღებელი იგი მოსე: უკუეთუ მრქუან, ვინ მოგავლინა, რაჲ ვთქუა? ერთი იგი უფსკრულით სიღრმე ასწავა თქუ- 10 მად და ჰრქუა: ესრეთ არქუ, „რომელი-იგი არს, მან მოავლინა**“. არს იგი არს, რომლისა დასაბამ არა არს. და მარწმუნებლად მისცნა ათნი იგი დიდ-დიდნი სასწაულნი, რომლითა³ არს⁴ იგი (ღ)მერთი მამათაჲ⁵, 15 (რაჲთა ჰ)რწმენეს ჭეშმარიტისა ღმრთის მეცნიერებისა საზღვარი, ნათელი იგი დიდი; შეიპყრნეს იგინი ბნელმან და სიღრმესა დაინთქნენ. და რომელი ნათელი იგი არს⁶, ერთი უხილავი და უცვალებელი ღმერთი არს⁶, 20 არა დასაბამიერი, არცა გასრულებადი, განუზომელი, მარადის კურთხეული, ნათელი სამების[ად], რამეთუ ესე უსალმრთეებისა შეჰკრებს სამგლამოვნებასა: მამისა, ძისა და სულისა წმიდისა თანა. აღირაცხების ესრეთ 25 შეკრებულად შეურწყმელი და განუყოფელი. და არა ჯერ-არს დაკლებად ძე მამისაგან და არცა სული ძისაგან. და უკუეთუმცა⁷ არა ესრეთ იყო ღმრთებაჲ⁸, ვიდრემე-მცა არა დიდებულ იყო ფრიად, რამეთუ არს იგი 30 უხილავი, უჟამო. დაუტევნელ. უცვალებელ, — უცვალებელ თვნიერ ვითარებისა⁹, თვნიერ რაოდენობისა, ხატებისა, — შეუპყრობელ და შეუნაწევრებელ, თუთ იძრვის¹⁰ მარადის ძრვითა, თავით თვსით ძლიერ. დაღათუ მიიწევის 35 პირველისა მიზეზისა ყოველი, რომელი მისი არს, ვითარცა ძე, მხოლოდ(ჲ) ცხოველი და განმაცხოველებელი, მომუცემელი ცხოვრებისაჲ¹¹,

ს¹ ღმერთა A. ² შენთასა A. ³ რათა A. ⁴ არსი A. ⁵ მამათა A. ⁶ არს]—A. ⁷ უკუეთუ-
 ჰვა A. ⁸ ღმრთება A. ⁹ ვითარებისა A. ¹⁰ იძრვისა A. ¹¹ ცხოვრებისა A.

* გამოსლვ. 3,6 ** მდრ. გამოსლვ 3,14.

ს.

ღ

ღ

ვითარცა იტყვს: მე ცხოველ ვარ და თქვენ-
ცა ცხოველ იყვინით, და რომელსა (ჰ)რწმე-
ნეს ჩემი, იგიცა ცხოვნიდეს ჩემ მიერ. ნათე-
ლი იგი მარადის კურთხეული და ბრწყინვა-
ლე, განუ[რჩ]ეველი უზეშთაესისაგან ბუნებისა 5
აზსებისა, საუკუნებრ ნათელი სმენით-რე¹. და
სული წმიდა მთავრობისა უვალი, წარმავ-
ლინებელი, განმკუთხველი, ტაძრად თვსა მოქ
მედი, ვითარ (ჰ)ნებავნ და ვის თანაცა უნებნ.

რამეთუ სული მომცემელი და შემოქმე- 10
დი და არა შექმნილი, რომლისაგან დადგა
შექმნილიცა იგი ნათელი მეორეთა მათ
ბრწყინვალეებათაჲ², ანგელოზთასა ვიტყვ, და
ნათელი მესამე (...)ცი ესე, დაწყებულნი პირ-
ველისა მისგან ნათლისაჲ³, დასაბამისაჲ⁴ იგი, 15
რომლისაგან სამნი და სამისაგან ერთი, გარ-
ნა ესე ხოლო. რამეთუ მამა არა ძე და ძე
არა მამა და სული წმიდა არცა მამა, არცა
ძე. და ესე არა განყოფს ბუნებასა. არამედ
განყოფენ ბუნებასა შინა და მოასწავებს 20
ერთობასა. ხოლო რომელთა სამებისა⁵ ერთ-
სწორება⁶ ვერ^{6ა} გულსკმა-ყვეს, ბნელსა შინა
არიან და ეჩქუებიან. ჰ(რ)ცხუენოდენ არი-
ოზს, რომელმან დაბადებულად იკადრა თქუ-
მად სიტყუაჲ⁷ იგი ღმრთისაჲ⁸, რომელი-იგი 25
მისი იყო და არა სხუაჲ. და ესე შეემთხვა,
რამეთუ ვერ ცნა საზღვარი გუამისა და ბუ-
ნებისა მისისაჲ⁹, ხედვიდა მას კაცად და ბუ-
ნებაჲ¹⁰ ღმრთეებისაჲ¹¹, დაუსაბამოჲ¹² ვერა
ცნა.

და კუალად არიანნიცა¹³. რომელნი იტ- 30
ყვან ქრისტესა, ვითარმედ სიტყუაჲ იყო
ღმრთისაჲ¹⁴, და სული კუალად დაბადებულ-
თა შეაერთეს¹⁵ და იტყვან, ვითარცა ადამიო
სიტყუაჲ⁷ იგი დაბადა ღმერთმან, რამეთუ 35
()*. ყოველთა კაცთა უუგუნურესნო,
უკეთეთ¹⁶ სიტყუაჲ⁷ მისი იყო, ვითარმემცა

ს¹ სმენელ-რე ა. ² ბრწყინვალეებათა ა. ³ ნათლისა ა. ⁴ დასაბამისა ა. ⁵ სამებისა ა. ერთსწორობა ა. ^{6ა} ვერ[ერ]თ ა. ⁷ სიტყუა ა. ⁸ ღმრთისა ა. ⁹ მისისა ა. ¹⁰ ბუნება ა. ¹¹ ღმრთა-ებისა ა. ¹² დაუსაბამო ა. ¹³ აგარიანნიცა ა. ¹⁴ ღმრთისა ა. ¹⁵ შეაერთენ ა. ¹⁶ უკეთეთ ა.

* აქ რაღაც უნდა აკლდეს, თუმცა ხელნაწერში ეს დაკლებულობა არაა რითმე აღნიშნული.

ც

ღ

ლ

იყო ზოგი ღმრთეებისა¹ მისისაჲ² დაუსაბამოდ და ზოგი დაბადებული? რომელი-იგი ხურომან ქმნის, სუეტი გინა ტაძარი, არა ითქ(უ)შის სიტყუაჲ³ ხუროსაჲ⁴ მის, არამედ სიტყუთა შექმნილი⁵. და აწ ვითარცა⁵ იყო სიტყუაჲ³ ღმრთისაჲ⁵ ქრისტე და კუალად დაბადებული⁶ სიტყუაჲ იგი?! ვიდრე მათი დასჯის მათ! უკუეთუ⁷ სიტყუაჲ³ იგი არა იყო მის თანა, დაუსაბამოჲ⁸ უკანათ დაებადა!?! პირველ უტყუ ვიდრემე იყოა ღმერ- 10 თი შენისა სიტყუაებრ! და კუალად (ჰ)ნებაჲს, რაჲთა⁹ მიუგონ მკითხველსა ყოველთა, რომელნი ერთსწორებასა სამებისა წმიდისასა არა შეიწყნარებენ, ღმერთი შემწყნარებელი შესრულისაჲ¹⁰ არს ანუ არა? უკუეთუ⁷ აღი- 15 აროს, ვითარმეუ ღმერთი არა შემწყნარებელი არს შესრულისაჲ, ვიკითხოთ: სიტყუაჲ³ ღმრთისაჲ⁵ შესრული არს ანუ არა? უკუეთუ⁷ თქუას, შესრული არს, უვარ-ვეყო, რომელი-იგი¹¹ აღვიარე. არამედ ნუ იყოფეინ, ვითარ- 20 მცა შე-რაჲმე-ვიდა ღმრთისა თანა, რომელცა არა იყო უკუეთუმცა¹² შემწყნარებელი იგი ჩანს, რამეთუ ყოველსა შემწყნარებელსა აღმატების და დააკლდების, და ვითარ შესაძლებელ არს ესე ღმრთისათჳს თქ(უ)მად, ვი- 25 თარმედ: აღმატების და დააკლდების. დაშთა, რაჲთა⁹ იყოს შანთ, რამეთუ ყოველი ორითავე განიყოფეინ: შანთითა და შესრულითა. და რომელი არა იყო შესრული, ჩანს; რამეთუ შანთი არს იგი. და რომელი შანთი 30 არს, მდგომარე არიან იგინი¹³ თავით თჳსით. ხოლო რომელი ღმრთისა არს, ესე არს დაბადებული და არა დაბადებული. ვიტყუ სიტყუასა დაუსაბამოსა, რომლისა მიერ დაბადა ღმერთმან ყოველი დაბადებული. და ვერ 35 შემძლებელ არს ყოფად, რამეთუ ყოველივე განიყოფეინ ორ პირად: დაბადებული და დაბადებული. და რომელი დამბადებული არს,

ც¹ ღმრთეებისა A. ² მისისა A. ³ სიტყუა A. ⁴ ხუროსა A. ⁵ შექმნილ A. ⁶ ღმრთისა A. ⁷ უკუეთუ A. ⁸ დაუსაბამო A. ⁹ რათა A. ¹⁰ შესრულისა A. ¹¹ რომელი-იგი A. ¹² უკუეთუმცა A. ¹³ იგი A.

ს

ღ

ღ

და არს დაბადებულ, და ჩანს, რამეთუ სიტყუაჲ¹ იგი არა დაბადებული არს და, რაჲთა² მოკლედ ვთქუათ, ვითარცა არაჲაჲ³ არს დაბადებულთა შორის; რომელმცა დაბადებულ იყო. 5

ესრეთვე ვიტყვ სულისა წმიდისათჳსცა. ხოლო მაკედონ იკადრა სულისა წმიდისა დაბადებულთა შორის შერთვა, და მადლით მოვლენა თვთმფლობელისა მის სულისა წმიდისა. კადნიერი იგი, თავგედი, რომელსა თავი 10 ვი თჳსი რაჲმე ეგონა ყოფად, რომელ-იგი არა იყო. ამან ენაჲ⁴ თჳსი ღმრთის მბრძოლად განაძლიერა შემდგომად საშინელისა მის სმენისა, ვითარმედ: ყოველნი ცოდვანი და გმობანი მიეტევნენ კაცთა, ხოლო სულისა წმიდისა გმობაჲ⁵ არა მიეტეოს*. და არცა გულისგმა-ყო წინაჲსწარმეტყუელისა დავითის თქ(უ)მული იგი, ვითარმედ: «სიტყუთა უფლისაჲთა⁶ ცანი დაემტკიცნეს, და სულითა პირისა მისისაჲთა⁷ ყოველი ძალი მათია**». უკუეთუ⁸ სული პირისა მისისაჲ⁹ არს, წმიდაჲ¹⁰ იგი სული ვითარმცა იყო დაბადებულ! რამეთუ ყოველი, რომელი არს, მისი არს. უკუეთუ⁸ დაბადებულ, უსულო ვითარმე იყო მამაჲ¹¹ ვიდრე დაბადებამდე მის სულისა! 25 არამედ დაბადებულ(ი) მის(ი) სული იგი ჰეშმარიტებისაჲ¹², რომელი მამისაგან გამოვალს და ძისა თანა თაყუანის-იციემების, იგი სული, რომელი წყალთა ზედა იქცეოდა და ქცევითა მით მათ ზედა გამოსახვიდა და დაბადებდა 30 ყოველთა დაბადებულთა და მადლით წარმოაჩინებდა¹³ თითოეულსა, ვითარცა მას უნდა; იგი სული, რომელი¹⁴ ცეცხლისა მსგავსად გარდამოვდა მოციქულთა ზედა, უზეთაესითა საკრველებითა ენანი განუყვნა¹⁵. 35 აჲა მადლი გამოუთქ(უ)მელი, ებრაულად იტყვს მოციქული ერთითა ხოლო ენითა და ყოველთა ენითა ბარბაროზთა ესმინა!***

ს¹ სიტყუა ა. ² რათა ა. ³ არაჲა ა. ⁴ ენა ა. ⁵ გმობა ა. ⁶ უფლისათა ა. ⁷ მისისათა ა. ⁸ უკეთუ ა. ⁹ მისისა ა. ¹⁰ წმიდა ა. ¹¹ მამა ა. ¹² ჰეშმარიტებისა ა. ¹³ წარმოაჩინებდა ა. ¹⁴ რომელ ა. ¹⁵ განუყვნა ა.

* მათე 12,31. ** ფსალმ. 32,6. *** საქმე 2,1 = 11.

C

9

ამის სულისაგან სული სიბრძნისა და ნეცნიერებისა და გულისკმის-ყოფისა(ა) მოვედინ ჩუენ ზედა და მოეცინ პოვნად მადლი სიტყუსა¹ ენასა ჩუენსა, რაჲთა² წმიდისა მის იოვანე ზედაძნელისათჳს ვიტყოდი უც- 5 თონელად შემკობად, სარგებელისათჳს სპოდონთა უდაბნოთაჲსა³, რომელ არიან მოსწრაფებანი. ხოლო თქუენ განმზადენით სასწენელნი⁴ თქუენნი და სარწმუნოებით შეიწყნარეთ, ნუ ვითარმცა გესმა სათნოებაჲ⁵ 10 ყოვლისა მის კაცისაჲ⁶, არამედ მცირე მრავლისაგან დაყოვნებითა ეამისაჲა⁷.

1. დასაბამი ცხორებისა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანე ზედაძნელისაჲ⁸

1. ესე ნეტარი იოვანე იყო ქუეყანით შუა- 15 მდინარით და წინამძღურებითა სულისა წმიდისაჲთა⁹ მოიწია ქუეყანასა ქართლისაჲსა, მახლობელად დედა-ქალაქსა ამას ჩუენსა მცხეთას, რომელმან განუკუთნვა¹⁰ თავი თჳსი სიყრმითა თჳსითგან ქრისტესა.

1. ესე ნეტარი მამაჲ ჩუენი იოვანე იყო ქუეყანით შუამდინარით კერძოთაგან ანტიოქისათა. ხოლო წინამძღურებითა სულისა წმიდისაჲთა მოიწია ქუეყანასა 20 ამას ქართლისასა, მახლობელად წმიდასა დედა-ქალაქსა მცხეთასა.

C ¹ სიტყუსა A. ² რაჲთა A. ³ უდაბნოთასა A. ⁴ სასწენელნი—და A. ⁵ სათნოება A. ⁶ კაცისა A. ⁷ ეამისათა A. ⁸ ზედაძნელისა A. ⁹ წმიდისათა A. ¹⁰ განუკუთნვა] განკუთვნილად ა.

ჟ

1. ესე ღირსი ქსენებისაჲ საკრველი და ყოვლად ქებული მამაჲ ჩუენი აღმოეცენა ქუეყანისაგან შუამდინარისა, რომელიცა ესე ქუეყანაჲ მრავალთა მომთხრობელთა მიერ ძუელ სადვე მყოფთა და კჳალად შემდგომთა მათთა¹ მრავლისა ქებისა მიმთხუეულ არს იეფობისათჳს ნაყოფთა მისთასა და ჰაერისათჳს² კეთილისა და წყალთა ტკბილთა, კეთილად მდიდრად მცენარეთა აღმო-
დენისათჳს და უფროდსლა კეთილთა და საჩინოთა მამაკაცთა გამოღებისათჳს, რომელთა მიერ უმეტესად შემკობილი მოქადულ არს ესევეითართა სიმდიდრეთა და დიდებათა მოგებისათჳს. ამისთჳს პირველ ქსენებულისა ქუეყანისაგან მომღებელ არს ნათესაობასა მიწიერისა მამულისასა სანატრელი ესე კაცი. ხოლო უმახლობელესი³ ადგილი და გამომღებელი დაბაჲ და სახელისა მისისა⁴ 5
წოდებაჲ უცნაურ არს ჩუენგან; და არცალა მშობელთა მისთა ვინაობაჲ და რომელობაჲ სახელისაჲ გჳსწავიეს, თუ ვიეთნი იყენეს და რომელთაგან შთამომავალნი. გარნა მხოლოდ ესე მოცემულ არს ჩუენდა უწინარესვე აღმწერელთაგან ცხოვრებისა მისისათა, ვითარმედ ქუეყანით შუამდინარისაჲთ⁵ მოაქუნდა კორციელი ნათესაობაჲ მახლობელად ანტიოქიასა⁶ მყოფისა 15
რომლისამე დაბისაგან, აქა შინა წილ-ხდომილისა⁷ შობისა⁸ და აღზრდისასა და სწავლათა მიერ და საღმრთოთა მოძღურებათა სისრულედ ჰასაკისა აღწევნულსა. ხოლო ჩუენ უსაკუთრესი მამული ამისი ზენაჲ იერუსალჳმი⁹ უწყით და მეცნიერ ვართ, და მამაჲ ყოველთა დამბადებელი ჯეროვნად გჳსწავიეს, მამაჲ ამის სანატრელისა მამისაჲ, რამეთუ ყოველნივე მის მიერ არარაჲსაგან არ- 20
სად მოვიყვანენით და კელთა მიერ უხრწნელთა აღვიზილენით, რათა უხრწნე-

ჟ¹ მათთა|+მიერ C. ² აჳერისათჳს C. ³ უმახლობელესი|+ესე C. ⁴ მისასა C. ⁵ შუამდინარისაჲთ C. შუამდინარისად D. ⁶ ანტიოქიასა C. ⁷ წილზდომილსა C| წილზდომილსა D.

ს

ღ

და აღიღო უღელი მძიმე სიჭაბუკითგან თუსით და დაჯდა თუსაგან და დაყუნა, რამეთუ არს სასოება¹ თმენისა². პირველად თუსსავე ქუეყანასა ასურეთს იწყო მონაზონებად. და იქცეოდა ყოვლითა³ სიმდაბლითა⁴, მარხვითა და მღუძარებითა, ცრემლითა და ვედრებითა. შრომითა და მოთმენითა დღითი-დღე წარმატებოდა⁵, რაჟთა⁶ სრულებასა მას მიემთხვოს, რომელცა-იგი მიიღოს, რომელსა იტყუს: «ირეკლით და განგელოს, 10 ეძიებდით და ჰპოვოთ*».

ამან წმიდამან და ღმერთ-შემოსილმან (მამამან) თუსსავე მას ქუეყანასა იწყო მონაზონებად. და იქცეოდა ყოვლითა სიმდაბლითა და მოღუაწებითა, მარხვითა და მღუძარებითა, და ცრემლითა და ვედრებითა ღმრთისა მიმართ, ვითარცა იტყუს: «ირეკლით და განგელოს, ითხოვდით და მოგეცეს, 10 ეძიებდით და ჰპოვოთ*».

ს¹ სასოება A. ² თმენისა A. ³ ყოველითა A. ⁴ სიმდაბლითა A. ⁵ წარმადებოდა A. რათა A.

* მათე 7,7; ლუკა 11,9.

ჴ

ლებისა¹ მეძიებელთა უკუდავი ცხორებაჲ და წარუვალი სუფევად დავიმკვლ-
როთ საენეთა შინა ზეცისა² მიმისათა.

ესე უკუე სანატრელი სწავლულ იქმნა წურთილობითა³ საღმრთოთა წე-
რილთაჲთა და ყოველი სიმდიდრე სულიერთა მოძღვრებათა მდიდრად დაი-
უნჯა გულსა შინა თჳსსა. და ერთბამად ჰასაკისა აღორძინებასა თანა ფრია-
დი რამე სათნოებათა სიმაღლე იხილვებოდა კაცისა მის თანა აღორძინებუ-
ლად, რამეთუ ფრთოვან⁴ იქმნებოდა სულითა და ყოვლითურთ ქუეყნიერნი
ესე და მიწად დამზიდველნი ნივთნი, ვითარცა არარანი შეერაცხნეს⁵, ვინაჲ
ერთ გზის დამდებელი ჯელისა ერქუანსა ზედა ანეულ მყოფელსა სულთასა მიუ-
ქცევულ იყო მართლ უკუნ, რამეთუ მოშიშვებდა, ნუ სადა შებრკოლებისა ლოდ-
სა წარკუთენეს⁶ სასუფეველისა და ღმრთისა მიმართნი სლვანი.

ესრეთ სრულ იქმნა რაჲ ყოვლითა წურთილებითა, და ფრიადი სიმდიდ-
რე სწავლულებისა შეუკრიბა თავსა თჳსსა, შეიშურვა შური უფლისაჲ წინა-
აღრჩევითა მონაზონებრივისა სახისაჲთა. და ესე შერმეცა ყრმებრივსა ჰასაკსა
შინა მყოფმან, გარნა მცოცვანმან და ფრიადმან გონებისა სიმახვლითა, რამე-
თუ⁷ ესწავა მეტყუელისა, ვითარმედ: მხოლო ვარი მე, ვიდრემდის თანა წარგ-
ჯდე. ამისთჳსცა ღარტოებით⁸ ენება ნონებაჲ ნხოლოჲსა, რათა არა თანა-შეკ-
რული მსოფლიოთა ზრუნვათა თანა-შეუღლვითა დედაკაცისაჲთა დაიყენებო-
დის მოსწრაფებით მსახურებაჲ უფლისაჲ, ვინაჲცა „გიხაროდნესა“ მეტყუელი
სოფლისა და მსოფლიოთა ყოველთა ნიშართ, მორბედ იყო შემდგომად კუალ-
სა უფლისასა არა⁹ ქუეყნიერთა ნივთთაგან დამძინებული, რამეთუ¹⁰ დლითა-
დღე გამოიძარცუებოდა შრონათა მიმართ მოლუაწებისათა მარხვისა და მღვდა-
რებისა¹¹ შემტკობელი.

ხოლო სიმდაბლე ესეოდენი¹² იხილვებოდა საღმრთოჲსა ამის მამაკაცი-
სა თანა, ვიდრედა ყოვლითურთ არარად შეერაცხა თავი თჳსი მეტყუელსა:
მე მატლ ვარ და არა კაც, და თანად საყუედრელ კაცთა. ხოლო სიმშუდე რა-
ბამი, რამეთუ ყოვლად ურისხუელ იყო, რომლისა¹³ მიმართ მოშურნე მშდლთა-
თჳს განმზადებულსა ქუეყანასა დამკვლრებად. ხოლო რისხვაჲ ნხოლოდ ბო-
როტთ დასაბამისა ეშმაკისა მიმართ მოეგო, ვითარ მისა მიმართ მხოლოდ
ბრძოლად და წინა-განწყობად ბრძანებულსა¹⁴ და არა მსგავსთა თჳსთა კაც-
თა მიმაჲთ. ამის თანა წყაროჲ ცრემლთაჲ დაუწყუედელი მარადის გარდა-
მოსდინ თუალთა¹⁵ მისთა და დღე და ღამე დაალტობნ სარეცელსა თჳსსა
ცრემლითა და განჰბანნ მას ნაკადულითა თუალთაგან ჩანომდინარითა¹⁶ წი-
ნაჲსწარმეტყუელისაებრ მეტყუელისა: და ევედრებინ¹⁷ უფალსა, რათა ნძლედ
ქორცთა მძლავრებისა გამოაჩინოს, რომელნი მრავლად მიზიდვენ სულსა მი-
წიერთა და ზრქელთა ვნებათა მიმართ და ესე ჰასაკსა შინა სიკბაბუკისასა,
ვითარ მაშინ მარჯუედ ორღანოდ ქონებითა სხეულისაჲთა ვნებათა მიმართ.

ჴ¹ უხრწნელების C. ² ზეციერთა C. ³ წურთალებითა C. ⁴ ფარულად C. ⁵ შეერაცხ-
ნეს C. ⁶ წარკუთენეს C. ⁷ რამეთუ—D. ⁸ მარტოებით C. ⁹ არა+რთა C. ¹⁰ რამეთუ—C
¹¹ მღვდარებისათა D. ¹² ესოდენი D, ¹³ რომლისაჲ C. ¹⁴ ბრძოლასა D. ¹⁵ თვალთა D. ¹⁶ შთა-
ომდინარითა C. ¹⁷ ევედრებიან C.

C

Q

ვითარ იგი განათლდა, დიდებასა¹ მას მიიწია პირველ, და მშორებელსა მას ვითარცა მას მახლობელსა ხედვიდა. და გამობრწყინდა ვითარცა ვარსკულავი. და განმრავლდეს ძალნი იგი, რომელნი იქმნეს მისგან ღმრთისა⁵ მიერ კურნებათა მრავალ-ფერთა სახეთა სენთასა განსხმად ეშმაკთასა.

ამანცა ნეტარმან პოვა მადლი წინაშე ღმრთისა და შორიელსა ვითარცა მახლობელსა ხედვიდა. და გამობრწყინდა ვითარცა ვარსკულავი. და განმრავლდეს ძალნი და საკურველებანი, რომელთა იქმოდა ღმრთისა მიერ მრავალ-ფერთა და თითო სახეთა სენთასა.

მაშინ დაუტევა ადგილი იგი, სადა იქ-¹⁰ ცეცინ, და წარვიდა განშორებულსა უდაბნოაა. და პოვა ქუაბი და დაჯდა მას შინა მოწაფეთა თუსთა თანა. და არავინ იცოდა ადგილი იგი მრავალ ჟამ. და იშუთ³ სადმე განავლინის მოწაფეთა მისთაგანი მოღებად სა-¹⁵ ზრდელისა. და ესრეთ ფარულად იყოფოდა ხოლო, ჰგონებდა ფარვასა თავისა თუსისასა.

ხოლო დაუტევა ადგილი იგი, სადა იყოფოდა, და წარვიდა შორსა უდაბნოსა, რამეთუ ევლტოდა ცუდსა ამას დიდებასა¹, და პოვა² ქუაბი უდაბნოსა მას და დაჯდა მას შინა მოწაფეთა მისთა თანა. და არავინ იცოდა ადგილი იგი მრავალ ჟამ. და წარავლინის ოდესმე მოწაფეთაგან(ი) მოღებად საზრდელისა. და ესრეთ ფარულად²⁰ რაჲ იყოფებოდა,

C¹ დაბადებულსა A. ³ იკუთ A.

Q¹ დ'ბსა B. ² პოა B.

¶

ესრეთ საპარადისოჲსა ლოცვისა და ვედრებისა მიერ სირცხულელნი მართლუკუნ აქციება მტერნი, რამეთუ შეიწყნარა უფალმან ლოცვაჲ მისი და საძლეველნი მოიხუნა მბრძოლთა ზედა ძლევისა აღმადგინებელმან. და დამცხრობელი ჯორციელთა გულის-თქუმათა და ვნებათა განკაფითა და შეიწრებითა სხეულისაჲთა აღმოდღებოდა დღითი-დღე სათნოებათა სიმწუერვალისა 5 მიმართ.

და მადლი სასწაულთა სრულ ქმნისაჲ მოენიჭა მას ღმერთისა მიერ და შორიელთა¹ საქმეთა ვითარცა მახლობელთა ზედვიდა, რამეთუ ესევეითართა მადლთა მიერ შეამკო ღმერთმან მონაჲ თვისი, რომელი ჰყოფს ნებასა მოშიშთა მისთასა. და მსგავსად ვარსკულავისა ბრწყინვალისა აღსრულებითა ძალ- 10 თა და სასწაულთაჲთა ელვარე ყო მბრწყინავი სულითა და ცისკროვანი გონებითა, რამეთუ თითო სახეთაგან სენთა შეპყრობილნი კურნებასა მრჩობლ კერძოსა მიემთხუროდეს ამის მიერ, ვინაჲთგან ბრმათა ნათელი მიემადლებოდა და სნეულთა სიმრთელე, და ეშმაკისა მიერ ტანჯულთა თავისუფალ ქმნაჲ მძლავრებისაგან მისისა.

ესევეითარნი რაჲ საკურველებანი აღესრულებოდეს მის მიერ, მოვიდეს მისა ყოვლით კერძო ხილვად და კურთხევისა მიღებად მისგან, რანეთუ განითქუა ჰამბავი მისი ყოველსა მას ქუეყანასა ასურეთისასა სასწაულთათჳს და ნიშთა, რომელნი მონიჭებულ იყვნეს მისა ღმერთისა მიერ.

ამას შინა რაჲ წარადეს ქამნი რაოდენნიმე, სინდა წმიდასა და ღირსსა 20 მამასა იოანეს წარსლვაჲ მიერ ადგილით, რამეთუ ველტოდა იგი კაცთამიერსა დიდებასა, რომელი ფრიად მავნებელ ექმნების მრავალთა და შეაცთუნებს მათ გზისაგან საღმრთოჲსა და მთხრებლად² წარწყმედისა შთაიყვანებს, ვითარ-იგი ძუელ ოდესმე ზუავიცა იგი და ამპარტავანი სილაღით მოქადული და-დგმასა საყდართასა ღრუბელთა ზედა ამპარტავანებისა ძლით ბნელთა შინა 25 უღრმესთა ჯოჯოხეთისაჲთა შთავრდომილ იქმნა. ამას ბოროტსა ვნებასა, ვითარცა მაკუდინებელსა რომელსამე გესლსა განმქდელი, განიოტებდა.

და აღმზუმელი³ ფრთითა სულიერთა წარივლტოდა უდაბნოდ განსუენებისად რომელთამე თანა მოწაფეთა მისთა, რათა მხოლოდ საღმრთოთათჳს მოცალე ქმნულსა შემოკრებულად აქუნდეს გონება წურთად და ქმნად მათდა, 30 რომელნი აღასუბუქებენ სულსა ჯორციელთა ამათ ვნებათაგან. ვინაჲცა უდაბნოდ მიწვენული⁴ და ქუაბსა მიმთხუელი მუნ მყუდროებით დაადგრა მას შინა მოწაფეთა თვსთა თანა ლოცვისა და მარხვისა მიმართ ტანკრძალული და ყოველთავე საღმრთოთა მცნებათა აღსრულებად მოსწრაფე. ხოლო ადგილი იგი მრავალთა ქამთა შინა მიფარულ იქმნა და არავინ უწყყოდა სანახებთა მათ მიმართ 35 წარსლვაჲ წმიდისა, დაღაცათუ მრავლად სურვიელ იყვნეს პოვნასა სასურველისა, სულთა და ჯორცთა მკურნალისა მამისა⁵, გარნა ვერ შეძლებელ იყვნეს⁶ იგინი მიმთხუევისა საძიებელისასა, რამეთუ მოწაფენი მისნი ფარულად

¶ ¹ შორიელთა C. ² მთხრებლადმი C. ³ ამზუმელი C, აღმზუმელი D. ⁴ მიწვენულნი D.

⁵ მამისასა C. ⁶ იყვნენ C.

ც

ყ

ხოლო ღმერთმან მერმეცა გამოაცხადა¹ თუხი იგი მონაჲ², რამეთუ ჩუეულებაჲ³ ესე არს ღმრთისაჲ⁴: ყოველი რომელი დაიმდაბლებდეს თავსა თუსსა, იგი ამაღლდების*. იწყეს კუალად მოსლვად მუნცა მისა, რომელ⁵ დამალულ იყო ქუაბსა შინა. მიაქუნდა სნეულები ცხედრებითა ფერად-ფერადად გუემულნი და მუნთქუეს ლხინება პოვიან.

ხოლო ღმერთმან კუალადცა გამოუცხადა თუხი იგი მონაჲ, ვითარცა იტყვს: «რომელმან დაიმდაბლოს თავი თუხი, იგი ამაღლდესა*. და ვითარცა განცხადნა, სადა-იგი იყოფებოდა, მიჰგურიდეს მას ცხედრითა სნეულებსა და ეშმაკეულებსა და ყოველნი განიკურნებოდეს ძალითა ღმრთისაჲთა და ლოცვითა მამისა ჩუენისა წმიდისა იოვანესითა.

ამას რაჲ⁵ ვიტყვ, არა თუ მუნ რომელთამე⁶ საქმეთა და ცხორებასა მისსა გაუწყებთქუნენ, ძმანო, არამედ რომლითა მიზეზითა¹⁵ მოიწია სოფელსა ამას ჩუენსა მიგიტხოვბ, ხოლო პირველი იგი ცხორებაჲ⁷ და საქმენი იგი ანის ნეტარისანი წეროლ არიან პირველსა მას⁸ წიგნსა და ჩუენდა ნეტარ არს მეორედ აღწერაჲ.

ხოლო მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი მუნ აღწერილ არიან.

2. მაშინ იწყო ნეტარმან იოვანე განზრახვად გონებასა თუსსა, რაჲთამცა⁹ წარვიდა იგი შორსა სოფელსა, სადაცა არა იყო ყოვლადვე ვჰაჲ¹⁰ სმენისა სათნოებათა მისთაჲ¹¹, და იტყოდა^{11a}: ვინა(ჲ) ვეკრძალო, ჯერ-²⁰ იყოს წარმართებაჲ¹² სლვისა მისისაჲ¹³.

2. ხოლო ვინაჲთგან ევლტოდა პატივთა სოფლისათა, განიზრახა წარსლვაჲ¹⁴ ცხოვებად, სადა-იგი არა ისმოდა ჰანბავი მისი.

ც¹ გამოაწხადა A. ² მონა A. ³ ჩუეულება A. ⁴ ღმრთისა A. ⁵ რა A. ⁶ რათა A. ⁷ ცხო რება A. ⁸ ამას A. ⁹ რათამცა A. ¹⁰ ვჰა A. ¹¹ მისთა A. ^{11a} ეტყოდა A. ¹² წარმართება A. ¹³ მა- სისა.

* მათე 23,12; ლუკა 18,14.

ღ

წარსრულნი ქალაქად მოიყიდდიან საზრდელსა კელთ-საქმრისა მათისა მიერ, და კჳალად ფარულად უკმოქცეულთა მოძღურისა მიმართ საქმედ აქუნდეს დაუცადებელი ლოცვაჲ და ვედრებაჲ უფლისა მსგავსად მასწავლელისა მათისა. და ამას კჳალად კელთ-საქმარი ენაცვლებოდის და მღუმრიადი ენისა მიერ ზრახვაჲ მადლოვნებით¹ ღმრთისა მიმართ, რათა² ყოვლითურთ არა³ მიეცეს⁵ სხეულსა განსუენებაჲ უქმობისა მიერ კელთაჲსა, რამეთუ მეცნიერ იყენეს მოციქულისასა, ვითარმედ: კელთა ამათ მმსახურეს მე და ჩემთანათა*.

არამედ არა ენება ღმერთსა დაფარვაჲ ესევეთარისა მამაკაცისაჲ უმეცრებასა შინა, ვინაჲთგან არცა აღანთიან სანთელი⁴ და დადგიან⁵ ქუეშე კვმირსა, არამედ სასანთლესა ზედა, რათა ნათობდეს იგი ყოველთა**.

რამეთუ გა-10 მოუცხადა წმიდაჲ ესე თჳსი მეძიებელთა და მოსურნეთა პოვნისა მისისათა და საუნჯე დაფარული მიეცა მოქენეთა განმდიდრებისათა, ვინაჲთგან საღმრთოჲთა სურვილითა აღძრულნი ვიეთნიმე⁶ და ყოვლით კერძო ძიებისა მოქმედნი არა გუებულ იქმნეს სასოებისაგან, არამედ მიემთხვენეს საწადელსა მათსა ღმრთისა მიერ საჩინო ქმნითა მონისა თჳსისაჲთა სარგებელად მრავალ-15 თა. ვინაჲ კჳალად სიმრავლე ურიცხვ შეკრებებოდა მისა⁶ მიმართ სურვიელი⁷ სმენად სიტყუათა მისთა და მოძღურებათა. და სნეულნი, მპოვენელი მკურნალისანი, ცხედრითა⁸ ზე ტჯრთულნი მიიყვანებოდეს მისა მიმართ. და თანად ეშმაკთა მიერ და რომელთაჲვე ენებათა მძლავრებულნი ამის ყოვლად ღირსისა მამისა მიმართ მოსწრაფებით და სარწმუნოებით მქონებელ იყენეს სრბასა⁹, 20 ვინაჲ მიემთხუოდესცა სრულიადსა კურნებასა ლოცვითა ამის წმიდისაჲთა, რამეთუ ყოველთაჲვე ენებულებისაგან უენებელობაჲ მიენიკებოდა და უძღურებისაგან ძლიერებაჲ მსწრაფლი^{9a} მიენიკებოდა.

და სასწაულთა და ნიშთა სიმრავლე რომელთაჲვე ენებულებისა მქონებელთა ზედა აღესრულებოდა ამის ღირსისა მამისა მიერ, რომელთა აღწეოაჲ 25 თითოეულად¹⁰ შეუძლებელ არს.

2. ხოლო ვინაჲთგან ევლტოდა იგი პატივთა და უფროჲსლა პატივისა მიერთა^{11***} შფოთთა სოფლისათა, განიზრახა უცხოთა ქუეყანათა მიმართ წაოსლვაჲ, სადა-იგი უმეცრებასა მისსა მქონებელ იყენენ ყოველნი. რათა ესოღო საღამე¹² შეუძლოს მარტოებით დაყუდებაჲ.

30

ღ¹ მადლოვნებითი C. ² რათა|—D. ³ არა|—C. ⁴ სანთელი D. ⁵ დადგინ D. დადგინ C. ^{6a} ვიეთნიმე;ქე D. ⁶ მისსა D. ⁷ სურვილი C. ⁸ ცხედართა C. ⁹ სრბასა CD. ^{9a} მსწრაფი D. ¹⁰ თკიაჲულად C. ¹¹ მრ C. ¹² საღამე C.

* შდრ. საქმე 20,34. ** მათე 5,15. *** აქედან იწყება E ხელნაწერი.

ჯ

ღ

დალათუ ჰგონებდა იგი ხოლო. განმგებელ-
 მან მისმან, სულმან წმიდამან, წამს-უყენა¹
 მას ქუეყანად ჩრდილოდ, რა(ა)თა მიუძღუეს
 ქუეყანად ქართლად. ხოლო² არს, რომელ-
 სა უნებს წარმოსლვაჲ³ აქათ, არამედ სხუა⁵
 იყო მიმყვანებელი მისი, რომელმან-იგი ოდეს-
 მე აბრაამს უწოდა და (ჰ)რქუა: ჟამოვედ
 ქუეყანისაგან შენისა და შორის ნათესავთა
 შენთა, მივედ ქუეყანად, რომელი მე გიჩუე-
 ნო შენ.* ერთისაგან ქუეყანისა, ერთისაგან¹⁰
 ნათესავისა გამოიყვანა აბრაამი და იოვანე;
 და რამეთუ ქეშმარიტად ნაშობთაგან აბრა-
 ამისთა იყო წმიდა(ა) იოვანე. ისმინე პავლე
 მოციქულისა(ა), რასა იტყვს: ჟუკუეთუ⁴ თქუენ
 ქრისტესნი ხართ, აბრაამისნი ვიდრემე შეილ-¹⁵
 ნი ხართ, ალთქ(უ)მისა მისგან მკვდრნი**. ქეშ-
 მარიტად წმიდამან ძირმან კეთილი აღმოაცენა.

მაშინ იწყო ნეტარმან იოვანე განზრახ-
 ვად და (ჰ)რქუა მოწაფეთა თვსთა: იყვნით
 თქუენ აქა, რამეთუ მინებს, რაჲთა⁵ წარვიდე²⁰
 განშორებულსა ქუეყანასა, დალათუ ვპოვო,
 რომელსა ვეძიებ⁶.

და ვითარცა ამას განიზრახ-
 ვიდა, ჰრქუა თვსთა მოწაფეთა: მე
 წარვად ქუეყანასა უცხოსა, ხოლო
 თქუენ იყვნით აქა და ჩემთვცა
 ილოცევდით.

ხოლო ნეტართა მოწაფეთა მოიქსნენს
 სიტყუაჲ⁷ წინასწარმეტყუელისა ელისესი:
 «ცხოველ არს უფალი, ცხოველ არს სული²⁵
 შენი, არა განგიტეოთ შენ მარტოჲ⁸,*** ვილ-
 რეცა ხვდოდე. და წყაროჲ⁹ იგი, რომელსა
 ვსლავთ მარადღე, განვძლებით მისგან, არა
 ნაკლულევეან ვქმნნეთ თავნი ჩუენნი მცირელ-
 თა ამათ დღეთა ჩუენთა. და რომელი თავი-³⁰
 სა შენისათვის იხილე კეთილად, ჩუენთვცა
 ეგრე სათნო იჩინე.

ხოლო შათ ჰრქუეს: ცხოველ-
 არს უფალი, არა განგიტეოთ შენ
 მარტოჲ, არამედ ჩუენცა წარმო-
 ვიდეთ, რაჲთა არა მოგუაქლდეს
 წყაროჲსა მისგან, რომელსა ვსლ-
 ავთ შენ მიერ, რამეთუ შენ ხარ
 წინამძღუარი სულთა ჩუენთაჲ და
 მადლთა შენთა მიერ მოველით
 ღმთისაგან წყალობასა.

ჯ¹ უყენა A. ² დალათუ... ხოლო] +ხოლო განგებულმან მისმან სულმან წმიდამან წამს-
 უყენა მას ქუეყანად ჩრდილოდ. რათა მიუძღუეს ქუეყანად ქართლად, დალათუ ჰგონებდა იგი,
 ხოლო განმგებულმან მისმან სულმან წმიდამან წამს-უყენა მას ქუეყანად ჩრდილოდ, რათა მი-
 უყენა ქართლად. დალათუ გონებდა იგი ხოლო A (გამეორებული ჩანს შეცდომით ფრაზები).
 ჯ² ხოლო A. ³ უყენა A. ⁴ რათა A. ⁵ ვეწიებ A. ⁶ მარტო A. ⁷ წყარო A.
 ჯ⁸ მარტო A. ⁹ წყარო A.
 * მარტო A. ¹⁰ მარტო A. ** გალატ. 3.29; *** შდრ. IV მეფ. 2.2.

ჟ

ამისთვისცა ეტყოდა მოწაფეთა თვსთა, რომელნი შედგომილ იყვნეს მის თანა¹: ძმანო, უკეთუ² ინებოს ღმერთმან, მეგულების წარსლვაჲ უცხოთა ადგილთა მიმართ, რათა მცირედთა ამათ³ ნეშტთა დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა⁴ უცხოებისა ამის და ნწირობისა სოფელსა შინა რუდუნებით და მარტოებით ვიყოფოდი⁵, რამეთუ ვითარ აღმოვიკითხავთ, მსხემ და წარმავალ⁵ ვართ ყოველნი, ვითარცა და მამანი⁶ ჩუენნი. ხოლო თქუენ, საყუარელნო შვილნო ჩემნო, დაადგერით ამას უდაბნოსა შინა განკრძალულნი ყოველთავე სივერაგეთა მიმართ ბოროტისათა და ლოცვასა ჰყოფდით ჩემთვისცა ღმრთისა მიმართ⁷, რათა წარმიძღუეს გზათა მიმართ სათნოთა მისთა და მოუძღურებულად ეგნენ ალაგნი ჩემნი.

ხოლო კეშმარიტად მოწაფეთა კეშმარიტისა მოძღურისა და მასწავლელისათა⁸ ესმა რაჲ სიტყუაჲ ესე ბერისაგან, ერთგმობით მიუგეს ყოველთა: ცხოველ არს უფალი და ცხოველ არს სული შენი, არასადა განგიტეოთ შენ მარტოჲ, არამედ ჩუენცა წარმოვიდეთ შენ თანა, ვიდრეცა ხვლოდი ცხოვრებად გინა სიკუდილად, რამეთუ შენ გიცით წინამძღურად და მომრწყუელად¹⁵ და განმაპოხებელად სულთა ჩუენთა სწავლათა მიერ საღმრთოთა, რომელნი აღმოდიან პირით შენით და ლოცვათა შენთა მიერ⁹ ვსასოებთ მიმთხუევასა ღმრთისა სახიერისასა.

ჟ¹ მისთვის CDE. ² უკეთუ D. ³ მათ C. ⁴ ჩნისათა D. ⁵ ვიყოფოდე DE. ⁶ მამანიცა CD. ⁷ მიერ D. ⁸ მასწავლელისათა CD. ⁹ თმიერ შენთა C.

ტ

გ¹ შუენიერთა მოძლ[ურისა] მოწაფეთა კეთილი იგი შეთქ(უ)მულეზაძა! საკრველსა² მას სიყუარულისასა შეეკრნეს, ორნატსა მას ქრისტესსა მიზიდვიდეს ერთობით.

3. მაშინ წარმოემართა იგი თვისით ქუე-
ყანით ქუეყანად ქართლისა წინამძღურობითა³
ძალისა მის უხილავისადათა⁴, რომელი-იგი
ოდესმე სახითა ვარსკულავისადათა⁵ მოგუთა
(უძღოდა). მოიწია ჩუენსა ამას დედა-ქალაქსა
მცხეთას. და ვითარ თაყუანის-სცა წმიდათა¹⁰
ეკლესიათა, შევიდა იგი წინაშე წმიდასა⁵ კა-
თოლიკე სუეტსა, ღმრთივ აღმართებულსა
დიდითა საკრველებითა ზეგარდამო გამოჩი-
ნებულსა, რომელი-იგი კართა ზე დაეყრა⁶
ნრავალ ჟან რომელსა-იგი ხედვიდა ყოველი¹⁵
ერი ქართლისა⁷, რომელი-იგი დაამტკიცა
ღმერთმან და არა კაცმან, რა(ა)თა იყვნენ⁸
საფუძველნი მისნი შეუძრველ უკუნისამდე⁹,
რომლისა-იგი¹⁰ ამბავი განჴდა ყოველსა ქუე-
ყანასა და რომელი-იგი ყოველმან ღონისძიე-
ბამან ხუროთამან და მეფეთამან სიმრავლი-
თა ურიცხვთა ვერ უძლეს¹¹ აღმართებად სამ
დღე. წარმოაცალიერეს ყოველი ძალი მათი,
დაუტევეს და წარვიდეს მიმწუხრი, და ყო-
ველნი მანქანებანი მათნი თანა-წარიხუნეს²⁵
და სასოება¹² წარეკუეთა.

მასვე ღამესა ყოველთა მათ ქართლისა
კეთილთა მიზეზი იგი წმიდა¹³ და აღყუავე-
ბული დედა¹⁴ ჩუენი ნინო დაადგრა ლოც-
ვასა ცრემლითა და ყოვლითა ვედრებითა³⁰
ითხოვდა ძლიერისაგან ქრისტეს ღმრთისა
ჩუენისა (შეწევნასა) და მსწრაფლ ტყუე-ქმნი-
და¹⁵ ტყუე იგი ყოველსა მას ძალსა მეფისა-
სა და სიწელოვნესა ხუროთასა. ლოცვითა
მიიღო სუეტი იგი ცხოველი და დაჰკიდა¹⁶

ღ

ესრეთ შეკრულ იყვნეს¹ სი-
ყუარულითა სულიერითა.

3. და წარმოემართნეს ქუეყა-
ნით თვისით და წინამძღურობითა
სულისა წმიდისადათა მოიწვიენეს
ქალაქსა მცხეთისასა. და შევიდეს
და თაყუანის-სცეს წმიდასა სუე-
ტსა² მას, რომელი აღჰმართა-
ღმერთმან და არა კაცმან, რამეთუ
ღონისძიებამან ხუროთამან და
თვთ მეფემან სიმრავლითა ერთა
ურიცხუთადათა ვერ შეუძლეს აღ-
მართებად სამ დღე. და დაუტე-
ვეს და წარვიდეს და ყოველნი
იგი მანქანანი თანა წარიტანნეს,
რამეთუ წარეკუეთა³ სასოება.

ხოლო ყოველთა კეთილთა
მიზეზი და განმანათლებელი და მო-
მაქცეველი ქართველთა, დედა⁴,
მოციქული ჩუენი ნინო დადგა
ლოცვად ღმრთისა მიმართ ცრემ-
ლითა მჭურვალითა და ითხოვდა
შეწევნასა ღმრთისასა აღმართები-
სათუჯ სუეტისა⁴. ხოლო იგი ეს-
რეთ ილოცვიდა რაჲ, მოვიდა ძალი

ტ¹ ჭოი A. ² საკუირველსა A. ³ უხილავისათა A. ⁴ ვარსკულავისათა A. ⁵ წმიდათა A.
⁶ ზე დაეყრა] ზედა ეყრა A. ⁷ ქართლისა A. ⁸ იყუნენ A. ⁹ უკუე A. ¹⁰ რომელსა-იგი A.
¹¹ უძლის A. ¹² სასოება A. ¹³ წმიდა A. ¹⁴ დედა A. ¹⁵ ტყუე-იქმნებოდა A. ¹⁶ დაკიდა A.
ღ¹ იყუნეს B. ² სუეტსა B. ³ წარეკუეთა B. ⁴ სუეტისა B.

¶

ესევეთართა რაჲ სიყუარულითა მისითა¹ შეკრულად ხედვიდა სანატრელი იოანე მოწაფეთა თჳსთა, უწამა მათ მის თანა წარსლვად, სადაცა უფალი მიუძღუეს მათ ნავთსაყუდელად ნებისა თჳსისა.

3. და ესრეთ დამტევებელი ქუეყანისა და მამულისა თჳსისა, ვითარ სხუად ვინმე აბრაჰამ, საუფლოჲსა ჳმისა მიერ წოდებული, ქუეყანად ქართ-
ლისა მოიწია, უპირატესისა მიმართ მაშინ სხუათა ქალაქთასა მცხეთისა დე-
დაქალაქად. და შესრულმან წინაშე განმაცხოველებელისა სუეტისა ერთბამად
მოწაფეთა თჳსთა თანა თაყუანი(ს)-სცა უფალსა, დავრდომილმან² იატაკსა ზე-
და და ცრემლთა მიერ დამალტობელმან მიწისამან და ჳიმყოვრებულად ვედ-
რებათა შემწირველმან სახიერისა და ტკბილისა მეუფისა. ხოლო პირველ ჳსე-
ნებული ესე პატიოსანი სუეტი ზე ჰაერთა შინა შთამოკიდებულ არს უხილა-
ვად საღმრთოჲთა წამის-ყოფითა, რამეთუ³ მოსწრაფე იყვნეს მეფისა მი-
რიანის⁴ ზე აღმართებასა დიდებულისა ამის სუეტისასა. ვერ შემძლებელთა
აღმართებად დაუტევეს იგი და წარვიდეს ვითარ ყოვლითურთ უსასო⁵ ქმნილ-
თა აღმართებისა მისისათა.

15

ხოლო ლოცვითა და ვედრებითა ღირსისა დედისა ჩუენისა ნინო ქართ-
ველთა განმანათლებელისაჲთა⁶ საღმრთოჲსა ძალისა მიერ მართლიად ჰაეოსა
შინა შთამოეკიდა ვითარ წყრთა ერთ ოდენ, რომელიცა⁷ ვიდრე აქამომდე
ესრეთ მდგომარე არს მრავალთა სასწაულთა და ნიშთა სრულმყოფელი.

¶ ¹ მათითა E. ² დავრდომილად E. ³ რამეთუ] + მრავლად რაჲ C. ⁴ მირიანისა C.
⁵ უსასო D. ⁶ ა დედისა ჩუენისა და ქართველთა განმანათლებელისა ნინოსითა საღმრთოჲსა
ძალისა... C. ⁷ რომელი C.

ს

ზედა აერთა აღშორებულად ხარისხისაგან წყრთა ერთ, მართლ¹ ზე დგა. და ვითარ² განთენა, აჰა მირიან მეფე და ყოველი სიმრავლე ქართლისაჲ³ მოიწივნეს და იხილეს დიდი იგი საკვრველებაჲ⁴. ღმრთისამიერი⁵ საიდუმლოჲ⁵, რომელი-იგი იქმნა ცხორებისა მათისათჳს. და ნელად ჩამოვიდა მცირედ, ვიდრე დაემტკიცა განმზადებულსა თჳსსა ხარისხსა ზედა. განკრთეს ყოველნი, დაუკვრდა სარწმუნოებებაჲ⁶ იგი დიდი, აღიდებდეს მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა. და შეეძინებოდა მორწმუნეთა მათ განახლებაჲ⁷ იგი სარწმუნოებისაჲ⁸ ფრიად. მიერთგან აღმართნეს სხუანი იგი სუეტნი და აღაშენეს ეკლესიაჲ⁹, რომლისათჳს პავლე მოციქული 15 ავსენებეს: ვითარ-იგი ჯერ-არს სახლსა შინა ღმრთისასა ყოფად, რომელ არს ეკლესია, სუეტნი და სიმტკიცე ჭეშმარიტებისაჲ¹⁰, რომელი-იგი ეჩუენა [ანგელოზთა, იქადაგა] წარმართთა შორის და (ჰ)რწმენა სოფელსა*.

ამის ნათლისა შემოსილისა სუეტისა წინაშე ნოისწრაფა წმიდამან იოვანე, ვითარცა ღმრთივ გამოჩინებულისა საკვრველისა და პატრივ-ცემულისა ადგილისა¹¹. ევედრებოდა იგი ღმერთსა და აღიხილნა თუალნი და აღიპურნა ჴელნი და დასთხიენა პატრიოსანნი იგი ცრემლნი წინაშე ცხოველისა მის სუეტისა, რაჲთამცა¹² აუწყა ადგილი იგი, სადა სრბაჲ¹³ თჳსი აღასრულა.

ნაშინ იგი რომელმან ყვის ნებაჲ¹⁴ მო-30 შიშთა მისთაჲ¹⁵, ადრე უჩუენა მათ მთაჲ¹⁶ ესე ერთი ნახლობელად მცხეთას აღმოსავალით-რე¹⁷ და ცხოველსა ჯუარსა ჩრდილოჲთ¹⁸ კერძო, რაჲთა¹⁹ აღვიდეს წუერსა ზედა მის მთისასა და იყოფოდის მუნ. და 35 ვითარცა წარებართა იგი, წიალ-ვლო მდინა-

ლ

ზეგარდამოდ: დაეკიდა სუეტნი¹ იგი სიმალლესა ზე, ვითარცა წყრთა ერთ, და დადგა ღმრთისამიერთ ძალითა. და განთიადსა მოვიდა მირიან მეფე და ერი ქართველთაჲ და იხილეს საკვრველი ესე და დიდებული და განკვრდეს. ხოლო ჩამოვიდა ნელიად, ვიდრეღა დაემტკიცა საფუძველსა ზედა და ყოველნი, რომელთა იხილეს და ესმა, აღიდებდეს ღმერთსა. და ფრიადი ერი მოიქცა და ნათელ ილეს სახელითა მამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა წმიდისაჲთა.

ამას ცხოველსა სუეტსა² წინაშე მოიწია წმიდაჲ მამაჲ იოვანე. და აღამალნა ჴელნი, და თუალნი ზეცად აღიხილნა და ცრემლნი გარდამოადინნა და მადლობაჲ შეწირა ღმრთისა.

ხოლო ღმერმან უჩუენა მას მთაჲ ერთი მახლობელად მცხეთასა და ცხოველსა ჯუარსა ჩრდილოჲთ კერძო, და აუწყა, რაჲთა აღვიდეს წუერსა³ ზედა მის მთისასა. და წიალ-ვლო არაგჳ და აღვიდა თაყუანის-ცემად ჯუარისა

ს 1 მართლ A. 2 ვითარ] და ვითარ A. 3 ქართლისა A. 4 საკვრველება A. 5 საიდუმლო A. 6 სარწმუნოებება A. 7 განახლება A. 8 სარწმუნოებისა A. 9 ეკლესია A. 10 ჭეშმარიტებისა A. 11 ადგილსა A. 12 რაჲთამცა A. 13 სრბა A. 14 ნება A. 15 მისთა A. 16 მათი A. 17 აღმოსავალით-რე A. 18 ჩრდილოთ A. 19 რაჲთა A.

ლ 1 სუეტნი B. 2 სუეტსა B. 3 წუერსა B.
* შდრ. I ჟიქ. 3,15-16.

ღ

ამას სუეტსა წინაშე მიწვენული სანატრელი იოანე ვედრებოდა უფალ-
სა ცრემლით ესრეთ მეტყუელი: მაუწყე მე, უფალო, გზად, რომელსაცა ვილო-
დე და მიძლოდე მე კემზარიტებითა შენითა ადგილისა მიმართ, რომელსა
შინა სათნოდ შენდა მყუდროებით¹ აღვასრულო ნეშტი² ჟამი ცხორებისა ჩე-
მისაჲ, რამეთუ სურვილითა შენითა დამიტევებიეს, # მეუფეო, გამომღებელი⁵
და აღმზრდელი ჩემი ქუეყანაჲ, ვინაჲ შენ, მოურნეო ყოველთაო, იზრუნე ჩე-
მისა უნდოებისა და მიჩუენე მე, ვინაჲ და სადა ვილოდი სრულ ყოფად სარ-
ბიელსა ამას³ საწუთოჲსასა.

ხოლო ღმერთმან, რომელი არა უგულბებელს-ჰყოფს ვედრებასა მონათა
თვსთასა, უჩუენა მას მთაჲ ჩრდილოეთით კერძო მცხეთისა ქალაქისა და ჯუა-
რისა პატრიოსნისა. და მეყსეულად კჳალად თაყუანის-მცემელი და მადლობათა
შეჰწირველი მეუფისა ქრისტესთჳს⁴ მოსწრაფებით აღვიდა თავსა მის მთისასა
და იხილა რაჲ იგი, რამეთუ მარჯუე იყო მარტოებით დაყუდებისათჳს და თა-
ვისუფალ ყოველთა შფოთთაგან, ჰრქუა მოწაფეთა თჳსთა: ძმანო ჩენნო, აქა
დავემკვდრები მე, რამეთუ მონავს ესე, ვინაჲთგან კეთილ არს ჩუენი აქა ყო-
15

ღ¹ მყუდროებით D. ² ნეტარი D. ³ ამის D ⁴ ქრისტესა E.

ც

რე არაგვ. მიიწია იგი წინაშე მომცემელსა¹ ცხო-
რებისასა ჯუარსა, რომლისა ფრთეთა ეწეშე
მისთა დაუფარავს² ყოველი ყოვლისაგან შემ-
თხუვევისა ბოროტისა მალლით საკრველებითა
დიდითა გამოჩინებულსა ნათელსა და ღმრთივ³
დამტკიცებულსა ნათელსა. და ყო ლოცვაჲ⁴
მყოვარ ჟამ, და გამოვიდა მიერ და აღვიდა
მთასა მას მაღალსა, რომელსა (პ)რქჳან ზედა-
ზადენ, სადა-იგი აწ მონასტერი მისი აღშე-
ნებულ არს. რამეთუ იყო ადგილი იგი ყოვ-
ლადვე მაღნარ. და ვითარ იხილა იგი, სათ-
ხო-იყო და თქუა: ესე არს განსასუენებელი
ჩემი, უკუე ამას დავემკვდრო, რამეთუ მთნავს
ესე, ნადირნი მისნი კურთხევით ვაკურთხ-
ნე.

ღ

პატიოსნისა. და ვითარცა მოილო-
ცეს, აღვიდა მოწაფითურთ მთასა-
მის ზედა. და ვითარცა მოიხილა,
პრქუა მოწაფეთა თჳსთა: აქა და-
ვემკვდრო, რამეთუ მთნავს ესე.

15

ხოლო მე ვითარ ვ(პ)გონებ, ნეტარო,
შენი არს სიტყუაჲ³ ესე: ფინმცა მცნა მე
ფრთენი ვითარცა ტრედისან(ი), აღ-მცა-
ფფრინდი⁴, აღვიმალღე⁵, მი-მცა-ვედ, განვი-
20 სუნენ უდაბნოსა*.

რამეთუ უფალმან ყო დამკვდრებაჲ⁶ იგი
მისი აქა ორისა საქმისათჳს: პირველად,
რამთა⁷ სამკაულ იქმნას⁸ და გვრგვან ჩუენისა
ამის ქალაქისა იგი და მოწაფენი მისნი, ათ-
25 ორმეტნი იგი თჳალნი პატივის-ცემულნი მი-
ხედვითა, განდგმულ კუართსა მას⁹ არონის-

ხოლო ესე ამისთჳს ყო ღმერთ-
მან, რამეთუ პირველად სამკა-
ულ ექმნა ეკლესიათა და გარემო
ქართველთა ერთა, და მეორედ
ამისთჳს დაეყუდა¹ ადგილსა მას,
რამეთუ გოდოლი აღეშენა წარ-

ც¹ მოცემულსა A. ² დაუფარავ A. ^{2a} დაყო ლოცვად ლოცვად A. ³ სიტყუა A. ⁴ ავ-მცა-
ფფრინდი A. ⁵ აღვიმალღე A. ⁶ დამკვდრება A. ⁷ რათა A. ⁸ ექმნას A. ⁹ მას+და A. * ფსალმ. 54,6.

ღ¹ დაეყუდა B.

¶

ფაჲ. ხოლო მათ მიუგეს: პატროსანო მამაო, სიტყვსაებრ შენისა ვითარცა
გონავს, ეგრეთ¹ ყავ.

ესრეთ უდაბნოს მოყუარე ესე გურიტი, ვითარ სხუად ვინმე ოანე წინა-
მსრბოლი სხუათა სათნოებათა, დამკვდრებულ იქმნა თავსა ზედა მისდა ჩუე-
ნებულისა მის² მთისასა. და შეეხებოდა უფიცხესთა შრომათა მოლუაწებისათა 5
მარხვისა და ლოცვისა მიერ სამარადისოჲსა, ზე დგომისა, სრულიად დამა-
ჰნობელი და მომადლურებელი ჯორცთა და ყოველთა ვეზედა-მოსლვათა და მან-
ქანებათა მაცთურისა ეშმაკისათა³, უძლურითა სხეულითა ძლიერად წინა-გა-
ნეწყობოდა, რამეთუ მოუძლურებული სხეული ძლიერ იქმნების სულითა, ხო-
ლო გემოთა და შუებათა მიდევნებული უძლურ-ჰყოფს სულსა და ყოვლითურთ 10
მონად გულის-თქუმათა გამოაჩინებს. ამისთვისცა მოსწრაფე იყო საღმრთოდ
ესე⁴ მამაკაცი განკათისა მიერ ჯორცთაჲსა სულისა მონად და მსახურად⁵
დადგინებასა მათსა.

ესევეითარი სამკაული კათოლიკე ეკლესიისა და ქართლისა ერისა დიდი
მნათობი დაამკვდრა ღმერთმან მათსა ამას ზედა, რათა მალლით მოჰფენდის⁶
ყოველთა გარემოსთა მისთა ზედა ბრწყინვალესა ელვასა ლოცვათა⁷ თვისთასა. 15
ხოლო წმიდა-ყო⁸ ღმერთმან მთაჲ იგი ლოცვითა წმიდისა მის ბერიასათა.
და ეშმაკთა სიმრავლე განიოტა მიერ ადგილით, რომელი დამკვდრებულ იყო
მუნ, რამეთუ ძუელ ოდესმე წარმართთა მიერ გოდოლი აღმართებულ იყო

¶ ¹ ეგრეთცა C. ² მას|—CD. ³ მაცთურისათა ეშმაკისა D. ⁴ ესე|—CD. ⁵ მსახურებად C.
⁶ მოფენდეს D. ⁷ ცოდვათა C. ⁸ ყო|—C.

ტ

სა. სარგებელ და მკურნალ ყოველთათვის მყოფთა ქალაქისა ამის ჩუენისა, რომელნი ხადიან მათ, რომელი მცირედ შემდგომად მიგეთხრას. და მეორედ, რამეთუ ადგილი იგი, რომელსა¹ მიივლინა, გოდოლი იყო პირველთა მათ წარჩინებულთა², სადა-იგი კერპთმსახურება³ აღმალღებულ იყო. და ეშნაქნი მათ მიერ იმსახურებოდეს ნაზორევთა მათ კუამლითა, რათა⁴ მათვე ადგილთა ამაღლდა ღმრთის მსახურება⁵, განწმიდ¹⁰ნა ძიერ გესლოვანება⁶ იგი უკეთურთა მათ ეშნაკთა⁷, ვითარცა ყო ოდესმე საბა ადგილსა მას კა⁸ტელისასა⁸, განიოტნა ეშნაკთა გუნდნი. ილოცვიდა ნეტარი იგი ბერი და ევჯდრებინ ყოველსა ჟამსა ღმერთსა და დგან¹⁵ იგი შეუშფოთებელად, ყოველთა მათ ზედა მოსლვათა⁹ ეშნაკისათა მოითმენდა, ლოცვასა და მარხვასა, ვითარცა დედასა გონიერებისასა შეევედრა.

4. ენება წმიდასა მამასა ჩუენსა იოვა-20
ნეს, რათამცა¹⁰ მარტოდ იყოფოდა, წადიერ იყო თვისსა საყოფლად ქალაქსა მას, რომლისა ხუროთმოძღუარ და შემოქმედ ღმერთი არს, ზეცისა იერუსალემს¹¹, განმცხრომელსა მათ თანა დღესასწაულსა შერთვად²⁵ კეთილთა ვაჟართა ზეცისა მარგალიტისა მეძიებელი. აქა მოიკუდინა თავი თვისი, რა(დ)თა პოვოს ცხორება¹² საუკუნო¹³. მერმე კეთილმან მან მოძღუარმან მოუწოდა დღესა ერთსა თვისთა მათ მოწაფეთა და (3)რქუა მათ: 30
რათა¹⁴ სდგათ უქმად? ანუ არა უწყითა, რამეთუ სარგებელისათვის ამის ქუეყანისა წარმოგუავლინნა უფალმან ღმერთმან ჩუენმან იესუ¹⁵ ქრისტემან, რამეთუ ახალ ნერგ არიან კ-კნი ესე ამის სოფლისანი. ჯერ-არს თქუენ-
და. რათა¹⁶ წარხვდეთ კაცად-კაცადი და

ღ

მართთა და ეშნაკნი ფრიად დაბკვდრებულ იყვნეს¹ და ჰმსახურებდეს კუამლითა ნაზორევთადათა. და რათა აწცა ლოცვითა წმიდისა მის ბერისადათა განწმიდოს ადგილი იგი. ესე ღმერთშემოსილი მამა ჩუენი, წმიდა იოვანე, აღვიდა რა მთასა, იწყო ლოცვად და ვედრებდა ღმრთისა და ყოველთა ზედა მოსლვათა ეშნაკთასა ძლიერად დაითმენდა.

4. ხოლო ინება მარტოებით ცხორება და ჰრქუა მოწაფეთა თვისთა: შვილნო, რათა სდგათ უქმად? არა უწყითა, რამეთუ სარგებლისათვის ამას ქუეყანისა წარმოგუავლინნა უფალმან ჩემმან იესუ ქრისტემან და აქა მოგვძღუა, რამეთუ ახალ ნერგ არს ქუეყანა ესე. ამისთვისა ჯერ-არს, რათა წარხვდეთ კაცად-კაცადი და განამტკიცებდეთ ძმათა, რომელთა აღუარებთ ქრისტე.

ტ ¹ რომელი A. ² წარჩინებულთა A. ³ კერპთმსახურება A. ⁴ რათამცა A. ⁵ მსახურება A. ⁶ გესლოვანება A. ⁷ ეშნაკთა A. ⁸ კასხვეისასა A. ⁹ მოსაეთა A. ¹⁰ რათამცა A. ¹¹ იესუსალიმს A. ¹² ცხორება A. ¹³ საუკუნო A. ¹⁴ რათა A. ¹⁵ იესო A. ¹⁶ რათა A.

ღ ¹ იესუს B.

ღ

მთასა მას¹ ზედა და ბომონი მღვთმარე იყო, რომელსა ზედა საძაგელნი მსხუერ-
პლნი² უსაძაგელესთა ეშმაკთანი აღესრულებოდეს უსახურთა და მათ მიერ
ბოროტად შეცთომილთა კაცთაგან. არამედ წყალობისა და სახიერებისა უფს-
კრულმან ოხათა მიერ და ვედრებათა ღმერთშემოსილისა მამისა იოანესთა³
წარიოტნა და განჯადნა ადგილისა მისგან სულთა მკლველნი იგი და მაცთურ-
ნი კაცთანი ეშმაკნი⁴.

4. ხოლო ვინაჲთგან მარადის და პირველითგანვე მყუდროებით მნებებელ
იყო ცაორებასა, როძლისა ძლით და ქუეყანაჲცა თჳსი დაეტევა [და] გარეგან
საზღვართა მამულისა და ადგილისა თჳსისათა ქმნულ იყო, სთნდა წარვლინე-
ბ აჲ ზოწაფეთა თჳსთაჲ, ვითარ ოდესმე⁵ მოციქულნი ქრისტესნი⁶ ქადაგებად 10
წარმართთა მიმართ სახარებასა სინანულისასა მოსატევებელად ცოდვათა, ვი-
ნაჲცა ეტყოდა მათ სიტყუთა ტკბილითა და მამობრივითა: შეილნო, რაჲსა
სდგათ აქა და არა ზრუნავთ სხუათაჲცა სარგებელისათჳს? ანუ არა უწყითა, რა-
შეთუ სარგებელისათჳს⁷ ამის ქუეყანისა წარმოუვლინებიეთ ჩუენ⁸ უფალსა ჩუენ-
სა იესუ⁹ ქრისტესა? ვინაჲთგან, ვითარ ხედავთ მერმეცა, ახალ ნერგ არს
ქუეყანაჲ ესე და მოქენე არს მორწყვასა სწავლათა მიერ და განპოხებასა სა-
რწმუნოებისა ძირთასა ქადაგებისა¹⁰ მიერ და მოძღურებისა მსგავსად¹¹ წმი-
დათა მოციქულთასა. ამისთჳსცა ჯერ-არს, რაჲთა წარვიდეს თითოეული თქუე-
ნი, და განამტკიცებდეს სარწმუნოებითა მართლითა, რომელთა მიუღებდეს ნათ-
ლისღებაჲ სახელისა მიმართ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა. ხოლო რო- 20
შელნი მერმეცა უმეტრებასა და ურწმუნოებასა შინა არიან, რათა ასწავებდნეთ
მათ¹² და მოიმოწაფებდნეთ თაყუანის-ცემად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა.

ღ¹ ამას CD. ² მსხუერპლვანი C. ³ იოანესთა]+სრულიად C. ⁴ ეშმაკთანი D. ⁵ ოდეს-
მე]+იყოს D, იესუს C. ⁶ მოციქულნი ქრისტესნი—CD. ⁷ შესაძინელისათჳს E. ⁸ ჩუენი—K.
⁹ იესუს D. ¹⁰ ქადაგებისა C. ¹¹ მსგავსად—CD. ¹² მათ—E.

ც

ღ

განამტკიცებდეთ ძმათა, რომელთა აღუაოყ ბიეს ქრისტე, უფალი ჩუენი, არა სიტყვთა მოძღურებითა თქუენითა, არამედ რაჲთა¹ თავნიცა თქუენნი სახედ მისცნეთ¹. ამისთვის აღრეულად დამიტევნა ჩუენ უფალმან წარ- 5 მართთა შორის, რაჲთა² იხილნენ საქმენი თქუენნი კეთილნი და აღიდებდენ მამასა თქუენსა ზეცათასა*.

ნუ რა გიყუარნ, ძმანო, უფროჲს ღმრთი-სა. ვეცხლის მოყუარებაჲ³ და სიმდიდრე 10 განბასრეთ, შუებასა და უძღებებასა, ქამად-სა ნუ თავს-იდებთ თქუენ, რამეთუ შუებისა და საქმლისაგან იშვა ურჩებაჲ⁴ იგი ადამისი. რომელი ნაშობთა მისთა ზედა დადგრო-მილ არს. ამან გამოჲადა იგი სამოთხისა მის- 15 გან საშუებელთაჲსა⁵. უკუეთუმცა⁶ სჯული იგი მარხვისაჲ⁷ დაემარხა, არამცა მოცემულ იყო ჩუენდა ეკლოვანი ესე ქუეყანაჲ⁸, არამცა სი-კვდილი უფლებდა ჩუენ ზედა, დაღათუ ძლი-რებდა⁹ იგი მაღლით დაამდაბლებდა. მიიხ- 20 [ქნა] ვორცნი¹⁰, მის მიერ მივემთხვევინით ჩუენ საწადელსა მას ჩუენსა პირველსა, სა-მოხისა უზეშთაესსა, და მოვიღეთ ხისა მის-გან ცხორებისა და ვცხოვნდით უკუე. დაუტე-ვეთ გზაჲ¹¹ იგი საცავეი ქერობინისა¹² მის 25 და ზეცად ავმაღლდით უკუდავ. მახლობელ ღმრთისა ვიქმნენით ჩუენ.

ხოლო ღვინისათჳს მეტსა ვ(კ)გონებ ჩემსა სიტყუასა. რამეთუ (არარაჲ) არსვე მონაზონ-თა, ვინაჲთგან¹³ მოციქულმან პავლე ძირად 30 და მოქმედად სიბილწისა გამოაჩინა და თქუა: ინუ დაითრობით ღვინითა, რომლითა არს სი-ბილწეა*¹⁴. წამალი არს მაკუდინებელი და დე-დაჲ¹⁵ გულის-თქ(უ)მათა მათ ბოროტთა(ჲ) და აღმძრველი მათი. და უკუანაჲსკენელ¹⁶ თეს- 35 ლისა მისგან ბოროტისა ბოროტი მკაჲ¹⁶ იქმ-ნის. მოიძულე იგი, ნუ შეიწყნარებ წამ ერთ-

და ნუ რა რაჲ გიყუარს, ძმანო, უფროჲს ღმრთისა, შუებასა¹ და უძღებებასა განეშორენით, რამე-თუ შუებისა² მიერ და საქმლისა იშვა ურჩებაჲ იგი ადამისი, რომელი ნაშობთა მისთა ზედა და-დგრომილ არს. ამან გამოჲადა იგი სამოთხით. უკუეთუმცა მცნებაჲ იგი მარხვისაჲ დაემარხა, არამცა უფლებულ იყო ჩუენდა ხრწნი-ლებაჲ და სიკუდილი, დაღაცათუ აწ ქრისტეს განკაცებითა უხრწ-ნელ ვიქმნენით იგინი, რომელთა აწ მცნებაჲ მისი დავიმარხეთ.

ხოლო ღვინისათჳს ნამეტნავ არს სიტყუადცა, რამეთუ არა არს 30 მონაზონთაჲ, ვინაჲთგან პავლე მოციქულმან ძირად და მოქმედად სიბოროტისად თქუა: «და ნუ და-ითროვობით ღვინითა, რომლისაგან არს სიბილწეა*¹⁴. და წამალი არს მაკუდინებელი და დედაჲ¹⁵ გულის-თქუმათა ბოროტთაჲ. და ყოვლად ნუ შეეხებოთ, რომელი საუკუნოდ

ც ¹ მისცნეთ ა. ² რათა ა. ³ მოყუარება ა. ⁴ ურება ა. ⁵ საშუებელთასა ა. ⁶ უკეთუმ-ცა ა. ⁷ მარხვისა ა. ⁸ ქუეყანა ა. ⁹ ძლიერება ა. ¹⁰ ვორცნი[+ვორცთ ა. ¹¹ გზა ა. ¹² ქე-რობინისა ა. ¹³ ვინაჲთგან ა. ¹⁴ დედა ა. ¹⁵ უკანასკნელ ა. ¹⁶ მკა ა. * შდრ. მათე 5,16.** ეფეს. 5,18
 ღ ¹ უშებასა ბ. ² უშებისა ბ. ³ და დედაჲ და დაა ბ.

ჴ

და ნუ რასა აღირჩევთ უფროდს ღმრთისა სიყუარულისა, შუებასა და უძღვებებასა განეშორებით, რამეთუ გემოდსა მიერ და საქმლისა განიჯადა ადამ სამოთხით საშუებელისაჲთ და სიკუდილი მოატყუა ნაშობთა თუსთა ღმრთისა მცნებათა ურჩ ქმნითა და მრავალნი ოფლნი, ღუაწლნი და¹ შრომანი მოაწინა შემდგომთა მისთა ზედა ერთ გზის ხისაგან გემოდს ხილვითა. და განღმრთობისა წილ სიკუდილი დაესაჯა და სამოთხით ექსორია იქნა. დაღაცათუ ქრისტემან არა უგულვებელს²-ყო ველთა თუსთა მიერ დაბადებულისა ესრეთ მიმძღავრებაჲ ღმრთისაგან, არამედ განკაცებითა და ვნებათა სატკივართა კაცებრ დათმენითა⁴ გამოგვჯსნა ჩუენ ბქეთაგან სიკუდილისათა. დაღაცათუ ზაკთ⁵ წინა-უყო განღმრთობაჲ ბოროტმან სატანა პირველსა მამასა, 10 არამედ ქეშმარიტად იზიარა იგი ღმრთეებასა ქრისტემან, კაცობრივისა თბისა ზიარებითა ღმერთმან. და უწყოდეთ უკუე⁶ თქუენცა⁷, საყუარელნო, ვითარმედ მარხვითა და მღუძარებითა და ჯორცთა წმიდად⁸ და უბიწოდ დაცვითა ღმერთ იქმნების და ღმერთსა შეერთ(დ)ების სული განწმედილი ჯორციელთა ბიწთაგან. 15

ღვნოსა ევლტოდეთ ყოვლითურთ, ვინაჲთგან არა ზიარებაჲ არს ღვნისა ძოღუაწეთა თანა და უფროდსლა მონაზონთა, რამეთუ ესევეთარი საკრველთა განუქსნელთა მიერ შემკრველი უძღვებებით მომღებელთა მსგავსად ნონათა მისყიდულთასა უპატიოდ წარადგინებს⁹ მათ გულის-თქუმათა მიმართ ცოდვისათა. და¹⁰ პავლეცა ძირად სიბოროტისა თქუა ღვნოდ მეტყუელმან: ანუ დაითრვებით¹¹ ღვნითა¹², რომლისაგან იქმნების ბილწებაჲ*. და წამალი არს მაკუდინებელი და დედაჲ გულის-თქუმათა ბოროტთა. ძმანო ჩემნო, მარადის სიკუდილსა იქსენებდით¹³ და საზარელი იგი დღე წინაშე¹⁴ თუალთა¹⁵ გონებისათა გაქუნდინ¹⁶, სადა-იგი გუეგულების ყოველთა წარდგომაჲ, შიშუელთა და ქუე-დამხედველთა თუალითა. უწყოდეთ უკუე, საყუარელნო, ვითარმედ 25

ჴ¹ ღმრთისა მცნებათა... ღუაწლნი და—E. ² უგულვებელ E. ⁴ თქენითა CD. ⁵ ზაკით C. ⁶ უკუე—E. ⁷ თქუენცა უკუე C. ⁸ წმიდად D. ⁹ წარადგენს C, წარადგინეს D. ¹⁰ და+ოპთუ C. ¹¹ დაითრობვი C, დაითურები D. ¹² ღვნითა—D. ¹³ იგონებდით E. ¹⁴ წინაშე—DE. ¹⁵ თვალთა D. ¹⁶ გაქუნდინ D.

C

ცა ამით. მამათ მთავარნი განძარცუნა არა
 თუ უძღვებებით, არამედ გამოუცდელიობით,
 რომელმან იგი თჳალნი განუსისხლნის და
 ფერი განუწითის და შუენიერი იგი სახე
 უშუერად გარდააქცივის. რაჲ¹ ძეს შენი და
 ბოროტად მოუყარისა მის! და უკუეთუ² არა
 განიშორო იგი, მისი^{2a} იგი სიცრუევე აღრე
 გამოაჩინოს შენ შორის. ძმანო ჩემნო, ნუ
 მცირე გიჩნნ თავნი თქუენნი, ვითარცა წარ-
 მავალთა და განქარვებადთა, რომელმან ძალ-
 მან თავი თჳი იცნის, მან უწყინ ყოველი,
 რაჲთა³ უწყოდით, რამეთუ არსებანი ვართ
 უკუდავად და განუქარვებლად დაბადებულ-
 ნი უფროჲს⁴ ყოველთა დაბადებულთა, ხი-
 ლულთა პატივ-ცემულნი არსებითა დაუსრუ-
 ლებელითა. და ამისთჳს ჯერ-არს, რაჲთა⁵
 თავნი თჳსნი დავიცუნეთ და ვეკრძალნეთ მერ-
 მისა მისთჳს ცხორებისა.

რამეთუ მცირესა კაცებასა ჩუენსა კუა-
 ლად ვრცელი ესე სოფელი დაბადა და უმე-
 ტეს მისსა სულითა მეტყუელითა და გონი-
 რითა აღიდა იგი, რამეთუ მისცა მას აღსრუ-
 ლებაჲ⁵ დასაბამიერი და დაუსრულებელი,
 სული უკუდავი. და ამით ჯერითა მოგუეახლ-
 ნა ჩუენ, ანგელოზთასა მას ბუნებასა, და ერთ²⁵
 კერძო იგი ჩუენი მსგავსი ცხოველთა მათ
 განქარვებადთაჲ⁶. და არა არს კაცი იგი
 ანგელოზ, არცა პირუტყუ, არამედ შორის
 მათსა. და სხუა დაბადებული ორთაგან: ერ-
 თი იგი სულისაგან და ჳორცთა შეაერთა,³⁰
 და დაადგინა იგი ადგილსა ბრძოლისა და
 ძლევისასა, და ჳელმწიფებაჲ⁷ მისცა მას
 უფლებებისაჲ⁸, და შეაყენა იგი წამსა სასწო-
 რისა და გონებისა მისისასა, რამეთუ ესე გო-
 ნებაჲ⁹ განმნავალ არს ორთა მათ შორის³⁵
 ბუნებათა შეერთებულთა და იგი არს განმგე-
 ბელ. უკუეთუ¹⁰ ვითარ მიდრკეს, ბუნებასა

Q

სასჯელსა მოგუატყუებს¹. ძმანო
 ჩემნო, მარადის სიკუდილსა იცხე-
 ნებლით და თუ სადა მიმავალ
 ვართ. რამეთუ ჳორცნი ესე მო-
 კუდავ და წარმავალ არიან და
 სული უკუდავ ვრს მარადის. ვი-
 ლუაწოთ აქავე სულთა ჩუენთათჳს,
 რამეთუ ყი ესე ჳირისაჲ არს, ხო-
 ლო საუკუნოჲ განსუენებისაჲ².
 განვეკრძალნეთ ჳამისა მისთჳს სა-
 ჳარელისა, ოდეს განეშორებოდის
 სული ჳორცთაგან, რამეთუ დიდ
 არს შიში, ოდეს წარიყვანონ სუ-
 ლი და მიაგებდენ მისაგებელსა
 15 საქმეთა მისთასა.

1. ¹ რა A. ² უკუეთუ A. ^{2a} და მისი A. ³ რათა A. ⁴ უფროს A. ⁵ აღსრულება A. ⁶ გან-
 ქარვებადთა A. ⁷ ჳელმწიფება A. ⁸ უფლებებისა A. ⁹ გონება A. ¹⁰ უკუეთუ A.

1. ¹ მოგუატყუება B. ² განსუენებისა B.

¶

ჯორცნი ესე ხრწნადნი და წარმავალნი¹ არიან, ხოლო სული უკუდავად დაადგრების მხოლო. ვილუაწოთ², შეილნო, აქა³ შინა. ნუ ვჭრიდებთ⁴ თავთა ჩუენთა, ნუ განვსცემთ აზნაურებასა ჩუენსა ვნებათა მიმართ, მოვითმინნეთ⁵ ტკივილნი წუთიერნი, რამეთუ ჟამი ესე კირისაჲ არს, ხოლო საუკუნოჲ⁶ იგი—განსუენებისაჲ. ესძლოთ აქა შინა მკნედ ბრძოლითა მბრძოლსა ჩუენსა, რათა მერმესა⁵ მას შინა საძლეველნი გვრგვინი მოვიხუნეთ. განვეკრძალნეთ ჟამისა მისთჳს საზარელისა, რაჟამს ჯორცთა ამათ ნივთიერთაგან განეშორებოდის სული, რამეთუ საშინელ არს ჟამი იგი, ოდეს საზარელნი⁷ მკედრობანი⁸ ზეციერნი⁹ მიუწოდდენ სულსა მიყვანებად იგი აღგილსა მისთჳს¹⁰ განმზადებულსა და მიგებად მისა საქმეთა მისთაებრ კეთილთა გინა თუ ბოროტთა.

10

¶ ¹ წარმავალ C. ² ვილუაწო D. ³ აქასა E. ⁴ ვრიდებთ C. ⁵ მოვითმინოთ DE. ⁶ საუკუნე C. ⁷ საზარელნი+იგი E. ⁸ მკედარნი D. ⁹ ზეცისანი E. ¹⁰ ამისთჳს D.

C

ღ

ღ

სულიერებრივისა მიიყვანოს, ჯორცთა მათ ნება დაამორჩილა¹, რომელი უკუდავებასა და ცხორებასა მოატყუებს. და უკუეთუ² მოღრკეს და სული იგი მიიყვანოს ნებასა ჯორციელებრივისა, დაამონოს სიკუდილსა და ხრწნილებასა. ესე³ ორნი ნებანი ერთიერთისა წინააღმდეგომნი გუქონან^{3ა}, ვითარცა მოციქული იტყვს: ჯორცთა გული უთქუამს^{3ბ} სულისათჳს, და სულსა—ჯორცთათჳს, და მკდომ არიან შრთიერთას*. და კუალად იტყვს: აარა¹⁰ რომელი მე მნებაეს, მას ვიქმ, არამედ რომელი-იგი მძულს, მას ვყოფ; უკუეთუ² იგი არა—მოწამე ვარ რჩელისა⁴, რამეთუ კეთილ არს. აწ უკუეთუ² არღარა მე ვიქმ ამას, არამედ რომელი-იგი იყო ჩემ თანა დამკვდ-15 რებულ, არს ჩემ თანა ცოდვა. რამეთუ მე თანა-მდებ ვარ შჯულსა ღმრთისასა და ვხედავ სხუასა სჯულსა ასოთა შინა ჩემთა, რომელი წინა-განეწყევებისა.**

ხედავ, ვითარ განცხადებულად გვ-20 თხრობს ჩუენ მოციქული ორთა მათ ნებათა ერთიერთისა წინააღმდეგომთა^{4ა}, მბრძოლთა მათ: ერთსა ნებასა ბუნებითსა დაბადებულსა, რომელი იყო ადამისთჳს პირველ გარდასლვისა მცნებისა სამოთხესა შინა, ვიდრე სუ-25 ლიერ-ღა იყო და ნათანაელ(?); ხოლო ერთსა მას, რომელი შემდგომად ცთომისა დაემკვდრა ჩუენ შორის არა ბუნებითა, არამედ შემუსრვილი გარეშე გულისა მის მხაკ(უ)ვარებითა. ამისთჳს არა თქუა მოციქულმან, ვი-30 თარმედ, რომელი-იგი დაბადებული არს ცოდვა, რომელნი წინა-განეწყევებიან რჩულსა⁵ მას გონებისა ჩემისასა***. გულისკმა-ყავთ, ძმანო, სიტყუათა ამათგან, უკუეთუ² ვინმე მიერჩდეთ⁶ წინა-განეწყობილთა მათ, წარ-35 ტყუენულ არს იგი საძულელისა⁷ მისგან ნებისა. ხოლო უკუეთუ² არა ჯორცთა საქმესა მოაკუდინებს, ჰვიეს იგი სულიერი უნებელად.

C¹ დაამორჩილნა A. ² უკუეთუ A. ³ ეს A. ^{3ა} გუქუნან A. ^{3ბ} სთქუამს A. ⁴ რჩელისა A. ^{4ა} წინააღმდეგომითა A. ⁵ რჩულსა A. ⁶ მიერჩდეთ A. ⁷ სიძულელისა A.
* ვალატ. 5,17. ** რომაელ. 7,15-17; 7,22-23. *** შდრ. რომაელ. 7,23.

C

9

1

აწ გამოჩინებულ არს, ვითარმედ კელმწიფე-
ბასა ჩუენსა აქუს ორივე ესე ნებაჲ¹, დაღათუ
ეშმაკისა იგი ნებაჲ¹ დაუცხრომელად მი(ი)ზი-
დავს ნებასა მას თვისსა ბოროტსა ჯორციელ-
თა მათ გულის-თქ(უ)მასა. არამედ იტყუს იგი- 5
ვე მოციქული «შეუძლებელი იგი შჯულისა,
რომელ უძლურ იყო ჯორცთა მათგან; ღმე-
რთმან ძე თვისი მოავლინა მსგავსად ჯორცთა
მათა* და მიიხუნა ჩუენნი ესე ჯორცნი თვნი-
ერ ცოდვისა, განწმედილნი ყოველისაგან[6] 10
პირველისა ადამის ცთომისა, რაჲთა² სიმარ-
თლე იგი შჯულისა(ღ) აღესრულოს ჩუენ შო-
რის, რამეთუ ზრახვაჲ³ იგი ჯორცთა სიკუ-
დილი არს, ხოლო ზრახვა სულისა ცხო-
რება არს**.

15

და ნანდვლვე ზრახვა ჯორცთა სიკუდი-
ლი არს, რამეთუ მ(ა)ზრახებენ ჩუენ ყოველ-
სა არაწმიდებასა. არა გარეშე ხოლო მტერი
არს, არამედ თანამყოფი მარადის დაწოლა-
სა და ა(ღდგო)მასა ყოველთა შინა საქმეთა 20
შენთა. ეკრძალე მას, რაჲთა² არა ჩამოგინ-
ქრიოს ქვით⁴, ვითარ შეგიძლოს. უწყალოდ
გიგმობს, ვითარცა მტერმან ამას. არამედ
მინებს, რაჲთა² აღჯრ-ასხნეთ მას ნებასა
ქუეშე სულიერებისასა, რაჲთა² ეგრეთ პირ. 25
ველსავე მას დაბადებულსა, რომელსა მი-
გუაქცივნა უფალმან ჩუენმან, რამეთუ დიდად
დაბადებულ ხართ. უკუეთუ⁵ ვითარ დაიცვეთ
და არა მიხუდე ქუესა მას ადგილსა, რამე-
თუ სიბრძნესა ღმრთისასა ზიარებულ ხართ, 30
რაზომ შესაძლებელ არს დაბადებულისა და-
მბადებელისა თანა! და ცხოველ ხარ და ვი-
თარცა ანგელოზნი, და მოკუდავ—ვითარცა
ცხოველნი უფესკრულთა უქუენსაქნელეს და
უმალლეს, რაჲთა² შეუპყრობელ უდიდეს ყო- 35
ველთა დიდთა და უმცირეს ყოველთა მცი-
რეთა, და მოკუდავებასა შინა უკუდავ.

ესე არს დაბადებულებაჲ⁶ შენი ორ
კერძო. ამისთვის არს იგი საკრველ, რამეთუ

C 1 ნება A. 2 რათა A. 3 ზრახვა A. 4 ქვით A. 5 უკეთუ A. 6 დაბადებულება A.

* რომაელ. 8,3. ** რომაელ. 8,6.

ს

ღ

ღ

საკრველთ - მოქმედისა არს კელოვნებისა. ესე განკრდა ერთი იგი ვინმე წმიდათაგანთ ღმრად გამომეტყუელი საკრველსა მას შეზავებასა, უნდა, რაჟთამცა¹ განეშორა რასმე. განაგდო, რომელსა-იგი დაკლებულად⁵ ხედვიდა, რომელ-იგი ვერ შემძლებელ იყო. მერმე უდრტუნვიდა, თქუა ესრეთ: ზ² ვითარ შევერთე^{2ა}, არა ვიცი, და ვითარ ვარ ხატ ღმრთისა და შევეზილე თიჯასა თანა. ოდეს განმრთელდის—იბრძენ, და ოდეს მოიკლის¹⁰—მწუხარება არნ^{2ბ}. მიყუარს ჩემ თანავე, მონა არს და განეშორო ვითარცა მტერსა. ვივლტოდი კრულეებისაგან და მრცხუნის^{2ბ} მისგან, ვითარცა თანა-მკვდრსა. მინებს, რაჟთა² დაეადნო იგი, და არავინ არს შემწე¹⁵ ჩემდა კეთილისათჳს. მისგან მივმან⁴ ცრემლნი, მისგან მარხვა, მღუძარება, მისგან ვედრებისა შეწირვა და მრავალნი შრომანი კეთილნი, რომელნი თუნიერ ჯორცთასა ვერ შესაძლებელ არიან. რამეთუ ვიცი, რა(ა)სათჳს²⁰ ვარ. და ჯერ-არს ჩემდა, რაჟთა³. აღვიდე ღმრთისა ჩემისა საქმეთა. გავრიდო, რამეთუ ჩემ თანა მოქმედი არს, და არა უწყი, ვითარ განვერე ზედა-მოსლვასა მისსა, რაჟთა³ არა დავმძიმდე ბორკილითა, რომელი ჩამოიზიდავს ქუეყანად, და გამოვეარდე ღმრთისაგან. იგი არს მტერი მხიარული და მოყუარე ცრუ.

ზ² შეკრებაჲ და განყოფაჲ⁵, რომლისაგან მეშინის. დავიფარო, რომელი მიყუარს;³⁰ მეშინის მისგან, პირველ ბრძოლისა დავეგო და პირველ დაგებისა ვჰბრძოდი^{5ა}. ამისთჳს გუყუნა, რაჟთა რკინობითა და ბრძოლითა ამით ჯორცთაჟთა⁶ მიეხედვიდეთ მას დამდაბლებასა, რაჟთა იყოს შეკრებული ესე უსუსური სწავლაჲ მთავრობისაჲ⁷, რაჟთა³ უწყო-

ს ¹ რათამცა A. ² ზოი A. ^{2ა} არიან A. ^{2ბ} შევევერთეჲ A. ^{2ბ} მრცხუნისა A. ³ რათა A. ⁴ მივმან A. ⁵ შეკრება და განყოფა A. ^{5ა} ვიბრძოდი A. ⁶ ჯორცთა-თა A. ⁷ სწავლა მთავრობისა A.

ს

ღ

ქ

ადით, რამეთუ მალალ და მდაბალ ვართ მკვდრ-
 ნი ნათლისანი ანუ ბნელისანი, სადაცა
 მიდრკეს. ესე არს შეზავებაჲ¹ ჩუენი, რამეთუ
 ოდეს ავმალდეთ ხატებითა მით, მიწისათჳს
 ვმცირდით. გულისჭმა-გიყოფიეს შეკრებაჲ² ⁵
 შენი და შინაგანი ბრძოლაჲ³. მიუდრეკელად
 იპყარ თავი შენი ყოვლადვე, ნუ მიერჩიდები⁴
 მერმესა მას და ბოროტსა განზრახვასა. და
 იხილე, რამეთუ სხუადცა⁴ მტერი გივის, რომ-
 მელმან შენ მალლით ჩამოგადო და არა ¹⁰
 ოდეს განიზრახავს შენთჳს კეთილსა. და შე-
 ეწევის იგი ნებასა ჳორცთასა, უჳორცოჲ⁵
 იგი ფარაო ნათლისაგან ბნელად მიცვალებუ-
 ლი განათლებულსა მას კაცსა, რომელსა იორ-
 დანე წარუვლიეს. მას მოჰკიდავს⁶ თჳსსა მას ¹⁵
 თანა კრებულსა სივშოსა მას თჳსსა ბნელი-
 სასა და კელმწიფედ დაბადებულთა მონად
 თჳსა აიძულებს, რადთამცა⁷ წარიკცივნეს
 იგინი ბაბილოვნად მრავალთა შემჰამელსა
 მას ჯოჯოხეთსა, რომელი-იგი დანთჰმულ ²⁰
 არს ზღუასა მას ცეცხლისასა მისლვითა ქრის-
 ტეს ღმრთისა ჩუენისაჲთა⁸, რომელი-იგი იშ-
 ვა ქალწულისაგან, მეორე ადამ, ბუნებითა
 მით პირველისა მის ადამისითა თჳნიერ ხო-
 ლო ცოდვისა. ხოლო რომელთა განანათლნეს ²⁵
 თავნი თჳსნი მისვე ნათლისაგან დაუსაბამო-
 სა⁹, დაშთეს იგინი შუებულნი, მხიარულება-
 სა შინა ეგნეს უცთომელად, უკუდავსა და
 მახლობელსა ცხორებასა მას მოსწრაფებითა
 შემსჰუალულ სიყუარულსა მისვე ნათლისა ³⁰
 განმნათლებელისასა უკუნისამდე.

ს ¹ შეზავება A. ² შეკრება A. ³ ბრძოლა A. ⁴ ასეა! A. ⁴ სხუადცა A. ⁵ უჳორცო A. ⁶ მი-
 ჰკიდავს A. ⁷ რათამცა A. ⁸ ჩუენისათა A. ⁹ დაუსაბამოსა A.

ზ

და ვითარცა ესე და სხუანი მრავალნი მიიხუნეს, (3) რქუა მათ: წარვედით და განამტკიცდებდით ქრისტეს სამწყსოთა მათ. და წარავლინა რომელნიმე მათგანნი კახეთად და რომელნიმე კუხეთად კერძო, და რომელნიმე ზენა კერძო სოფლით, და ერთი ვინმე გარეშეთად, და სხუანი გარემო ქალაქსა ამას ჩუენსა სამეფუფოსა. ხოლო იგი(ნი) წარვიდეს და დაემკვდრნეს რომელნიმე ქალაკთა და რომელნიმე მათთა, ქუაბთა და კურელთა¹ ქუეყანისათა.

ყ

ესე და ესე ვითარი ფრიად ასწავა იოვანე თჳსთა მოწაფეთა და რქუა: წარვედით და განამტკიცებდით ქრისტეს სამწყსოთა. და წარავლინა მათგანნი რომელნიმე კახეთით და რომელნიმე კუხეთით და სხუანი ზენა სოფლით, ხოლო ნეტარი დავით გარესჯისა უდაბნოსა, და სხუანი გარემო ქალაქსა ჩუენსა. ხოლო იგინი წარვიდეს და დაემკვდონეს რომელნიმე ქალაკთა და რომელნიმე ქუაბთა და კურელთა ქუეყანისათა.

ხოლო ეზდერიოს ქალაქსა სამთავისისასა. და ესრეთ განეშორნეს ურთიერთას¹ და დაეყუდნეს, ვითარცა სულმან წმიდამან სათნოიყო.

ზ¹ კურელთა A.

ყ¹ ურთიერთარს B.

L

ამათ და უმრავლესთა ამათთა სიტყუათა მიერ¹ განმსწავლელმან თვსთა მოწაფეთამან სანატრელმან მამამან იოანე წარაელინნა ივინი ქადაგებად მოახლებასა ცათა სასუფეველისასა. ხოლო ივინი ვიდოდეს გზასა მათოვს ბრძანებულსა ვითარ მიმღებელნი კელმწიფებისა დათრგუნვად გუელთა და ღრიანკელთა² და ყოველსა ძალსა მტერისასა. და თითოეული მათგანი წარვიდა ადვილად, სადაცა-იგი წარუძღუა მათ³ სული წმიდაჲ, რამეთუ რომელნიმე კახეთით წარვიდეს, ხოლო ღირსი დავით გარესჯისა უდაბნოდ მიიწია.

და სანატრელი ეზდერიოს სამთავისისა⁴ ქალაკსა დაემკვდრა. ხოლო ღმერთ-შემოსილი და საკვრველთ-მოქმედი შიო⁵ მღვმესა მცხეთისასა, ქუაბასა რასმე⁶ მცირესა მპოვენელი, მუნ შინა დაეყუდა. და ნეშტნი მათგანნი წარვიდეს უდაბნოთა ადგილთა მიმართ, მათთა შინა და ქუაბთა და ჯურელთა ქუეყანისათა მოქმედნი მკვდრობისანი.

და ესე ყოველნი იწამებოდეს დღითი-დღე სარწმუნოებისათვს სიტყუსა-ებრ მოციქულისა: ნაკლულევანნი, ქირვეულნი, ძვრ-ხილულნი, რომელთა ღირსვე არა იყო სოფელი ესე, ვინაჲთგან ეჯმნა მათ ყოველთავე მსოფლიოთა ზრუნვათაგან და უმრავლესნი ამათნი არცალა ხალენისა და თხის ტყაუებისა⁷ მომგებელ იყვნეს⁸ და⁹ ამათგანცა უღირსად მსჯელნი თავთა თვსთანი. არამედ ტყაუისა¹⁰ ბუნებისა მიერ გარე მობლარდნილნი წინა-განეწყუებოდეს¹¹ ყინელთა ლამისათა და სიცხეთა დღისათა, მომკვსენებელნი და ვითარმედ და პირველნიცა მამანი, ვიდრემდის შიშუელნი¹² იყვნეს სიმარტივისათვს და ცხორებისა უქელოვნოჲსა და გარე-მომცველისა საფარველისა სამოთხესა შინა მკონებელ იყვნეს მკვდრობასა. ხოლო ვინაჲთგან ურჩ ქმნითა ზრქელნი ესე ტყაუისანი შეემოსნეს სამოსელნი ერთბამად ხისაგან ცხორებისა და¹³ სამოთხისა. და ღმრთისა ექსორიობა¹⁴ შეემთხუა. ამისნი გონებად მიმღებელნი მოსწრაფე იყვნეს შიშლოებისა¹⁵ მიერ კუალად სამოთხეს შესლვასა.

ესევეითარნი კეთილნი მუშაკნი და არა სასყიდლით დადგინებულნი წარივლინნეს¹⁶ სანატრელისა მამისა იოანეს მიერ კეთილსა მას სამუშაკოსა, რომელთა კეთილად ესწავა მოძღვრისა თვისისაგან ანეულ ქმნაჲ ერქუნითა სწავლათაჲთა სულეგსა მორწმუნეთასა და განრჩევაჲ იფქლისა ღუარძლისაგან, რომელსა მოშურნე იგი და მტერი კაცთაჲ დასთესავს მარადის გონებასა შინა მათსა გულის-სიტყუათა ბოროტთა შთათესვითა სულთა¹⁷ შორის კაცთასა.

1 მიერ]—DE² ღრიანკალთა CE. 2 მას CD. 3 სამთავისისა]—E. 4 შიო D. 5 რასმე CE. 6 ტყაუებსა C. 7 ვყენეს D. 8 და]—CD. 9 ტყაუთა CD. 10 განეწყუებოდეს DE, განეწყობოდეს C. 11 შიშუელნი C. 12 და]—D. 13 ექსორიობა CE. 14 შიშულობისა D. 15 წარავლინნეს CD. 16 სულსა C.

ც

5. და მოვიდოდეს მათა ყოველით კერძო და აღეშენებოდეს სიტყუათა და საქმეთა მათთგან, რომელნი ექმნებოდეს მათ მიერ, განპტკიცებოდა მათ მიერ სიმრავლე მორწმუნეთაჲ¹.

ხოლო რომელნი-იგი წარმოეყვანნეს თანა მოსლევასა მისსა წმიდასა იოვანეს წმიდათა მოწამეთა ნაწილნი ურიცხუნი ფრიად, აქუნდეს იგინი წინაშე თუალთა მისთა, უფროჲს² ყოველთა საფასეთა ხედავენ მათ, ვითარცა გუნდთა მრავალთა გარე მოდგომილთა მისა. და ესვენ და ნუგეშინის ცემულარიან მათ მიერ. და ნანდვლვე დიდნი იგი საფასენი ყოველთა თუალთა უპატიოსნენსნი, ძულანი მოწამეთანი, მკნეთა მკედართანი, ლუაწლსა შინა უძლეველნი, რომელთა დასთხიენეს სისხლნი მათნი მისთჳს, რომელმან იგი თჳსითა სისხლითა მოგჳყიდნა ჩუენ ზღუდენი კაცთა ნათესავისანი. კირვეულ თუ ვინმე არნ³, მათდა მიივლტინ, მოხარული მათვე მიიბიეს(!) ევედრებიედ მათ კმელისანი და ზღჳსანიცა. ხოლო მამასა იოვანეს წინაშე²⁵ ებჳყრნეს ნაწილნი იგი წმიდათანი, ვითარცა ზედვიდა დღესა მას ლუაწლისა მათისასა, გრეთ ზრახავნ მათ და განიცდინ თითოეული-სა სატანჯველთა გონებითა თჳსითა. ყოველთა დღეთა ეწამებინ⁴ და შრომათა თჳსთა³⁰ შემატებნ, ევედრებინ მან და ამბორს-უყოფნ სურვილითა დიდითა. ოდესმე წარავლინებდა მოწაფეთა თჳსთა, მისცა მათ ნაწილთაგანი წმიდათა მოწამეთაჲ⁵, რაჲთა⁶ აქუნდეს სა-

ღ

5. და მივიდოდეს ქრისტეს მორწმუნენი წმიდათა მათ ბერთა-სა და მათ მიერ განსწავლულნი და სულითა აღშენებულნი წარვიდიან 5 სახედ თჳსად. და დიდთა კურნებათა იქმოდეს შეწევნითა ღმრთისაჲთა და განამტკიცებდეს მორწმუნეთა.

ხოლო წმიდასა მამასა იოვანეს წარმოეტანნეს ქუეყანით თჳსით ნაწილნი წმიდათა მოწამეთანი. და წარგზავნასა მას მოწაფეფა მისთასა მისცა ნაწილთა მათგან, რაჲთა მათითა მადლითა იცვებო- 15 დიან ყოველთაგანვე საფრტვეთა ეშმაკისათა. და დაიმჭირნა თავისაცა თჳსისა თანა, რაჲთა ყოვლადვე მათ მიხედვიდეს და გონებითა მათ თანავე იწამებოდის ყოველსა ჟამსა და იგინი აქუნდენ ნუგეშინის საცემელად სულისა და კორცთა.

ც ¹ მორწმუნეთა A. ² უფროს A. ³ არიან A. ⁴ ეწამებიან A. ⁵ მოწამეთა A. ⁶ რათა A.

7

5. ამათ სანატრელთა მამათა მიმართ მივიდოდეს ვიეთნიმე ღმრთის მო-
 ყუარენი და ქრისტეს მორწმუნენი და მათ მიერ ისწავებდიან მოძღვრებასა
 სულისა წმიდისა მყოფელთა. ხოლო სხუანი მრჩობლ კერძონი¹ სულთა და
 ჯორცთა სნეულად მქონებელნი უმეცრებისა მიერ კურნებასა მიემთხუეოდეს
 მეცნიერებად მოსრულნი წმიდათა ამათ მოძღვრებისა მიერ, ვინაჲთგან ღმერ- 5
 თი დიდთა კურნებათა და სასწაულთა აღასრულებდა წმიდათა ამათ მამაჲ
 ვედრებისა მიერ. რომელთა ძლით განმტკიცებოდეს გულნი მორწმუნეთანი
 მართლისა სარწმუნოებისა მიმართ, ხოლო ეშმაკნი შეშინებულნი დაუტევებ-
 დეს² აღგილთა თუსთა და უშინაგანესთა უდაბნოთა მიმართ წარივლტოდეს
 და თანად საკერპონი დაირღუეოდიან³ ღმრთის მეცნიერებად მოსრულთაგან 10
 სწავლითა ღირსთა⁴ მამათაჲთა და ეკლესიანი აღემართებოდეს სადიდებელად
 ღმრთისა⁵.

ხოლო ღირსსა იოანეს აქუნდეს⁶ თავისა თუსისა თანა ნაწილნი წმიდათა
 მოწამეთანი, რომელნი წარმოეტანეს ქუეყანით თუსით, და რაჲამს წარავლენ-
 და მოწაფეთა თუსთა, მისცემდა⁷ თითოეულსა მათსა ნაწილთა მათგან წმი- 15
 დათასა, რათა აქუნდეს მათ მცველად ყოველსა ცხოვრებასა შინა საეშმაკოთა
 სივერაგეთა მიმართ და თავისა⁸ თუსისა თანა იპყრა⁹ ნაწილთაგანი¹⁰ წმიდა-
 თაჲსა, რომელთა მიხედვითა სამარადისოდ მათ თანა იწამებოდის გონებითა.
 და იგინი მოეგნეს საუნჯედ და სიმღიდრედ თუსად და ნუგეშინის-მცემელად
 ცხოვრებასა შინა თუსსა. და ესენი ვიდრემე მოწაფეთა მისთათჳს წარმო- 20
 ვთქუნით.

1 კერძო C. 2 დაუტეობდეს CE. 3 დაურღუეოდენ DE. 4 ღირსათა D. 5 უფლისა C.
 6 აქუნდა C. 7 მისცა CD. 8 თავისაცა C. 9 იპყრან CD. 10 ნაწილთაგან C.

ც

ღ

ფარველად თავისა მათისა და ეკლესიათაცა ალაშენებდენ სახელითა მათითა თვთოეული-სა საყოფელთა, რომელთა განემზადებოდის მადლისაგან ღმრთისა.

6. ნეტარი იგი ბერი მარტოდ იქცეო-
და ერთისა მსახურისა თანა მათისა მათსა
მას ზედა მოლაწუებითა დიდითა. და ლოცვა¹
მისი აღვიდოდა ცად, აერთა განსწმედდა
და განვლიდა ათიერსა. ხოლო კეთილის მო-
ძულენი იგი ეშმაკნი, რომელნი დამკვდრებულ
იყვნეს² პირველითგან მათსა მას, ვერ დაით-
მენდეს მამისა ჩუენისა იოვანეს ლოცვათა და
ვედრებათა, რამეთუ საწერტელ ექმნებოდეს,
ვითარცა ისარნი განჯურვებულნი. დღესა
ერთსა აღიძრნეს ყოველნი იგი ძალნი ბნელი-
სანი და ვითარცა მიუჭდეს წმიდასა იოვანეს
და იწყეს ბრძოლად მისა ბევრითა მანქანე-
ბითა, შეშფოთნეს³ გარემოს მისსა, აშინებ-
დეს, დღე და ღამე ზედა დაესხმოდეს, რეცა
თუ ძალ რამე ედების. და აზმნობდეს კლდე-
სა მას ჩამოგდებად.

ხოლო ნეტარი იგი ბერი აღიჭურვოდა
ჯუართთა ქრისტესითა და არად შე(კ)რაცხდა
მათსა მას ოცნებასა და⁴ ეტყუნ: ესერა ვარ,
უკუეთუ შენდობა⁵ მიგიღებდეს.

6. ხოლო ჰყვა ერთი მოწიფე-
ცა, რომლისა მიერ ნუგეშინის-იცე-
მებოდის. ხოლო ლოცვაჲ მისი
აღიწეოდა და ჰაერსა განსწმედდა-
და განჰვლიდა ათერსა. ხოლო კე-
თილის მოძულენი იგი ეშმაკნი,
რომელნი მუნ მკვდრ იყვნეს პირ-
ველითგან, ვერ დაითმენდეს იოვა-
ნეს მამისა ჩუენისა ლოცვასა, და
რამეთუ საწერტელ ექმნებოდეს.
15 ვითარცა ისარნი. ხოლო დღესა
ერთსა აღიძრნეს და ზედა-მოუჭ-
დეს წმიდასა იოვანეს და იწყეს
ბრძოლად მრავლითა და თითო
სახითა მანქანებითა. და გარე მო-
20 ადგეს, აშფოთებდეს და ეტყოდეს:
ვინ ხარ, ანუ ვინაჲ, რამეთუ ჩუე-
ნი არს ადგილი ესე. და უკუეთუ
არა წარხვდე ამიერ, დიდნი და
განსაკვრვებელნი განსაცდელნი
25 მოვაწივნეთ შენ ზედა.

ხოლო მან ჯუართთა ქრისტე-
სითა აღიბეჭდა თავი თვისი და-
პრქუა: აჰა ესერა, აჰა ვარ, და
უკუეთუ შენდობა⁵ მოგიღებდეს.
30 ქრისტესგან, იქმოდეთ, რაჲცა გნე-
ბავს, რამეთუ მე მონაჲ ვარ უფ-
ლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი-
და არა მეშინის საფრკეთაგან.
თქუენთა.

ც¹ ლოცვა A. ² იყუნეს A. ³ შეშფოთდენ A. ⁴ და|+აჰა A. ⁵ უკეთუ შენდობა A.

ღ

6. ხოლო სანატრელი მამაჲ ჩუენი იოანე დაადგრა მთასა მას ზედა და ერთი მხოლოდ მოწაფე დაიყენა მის თანა, რაჲთა აქუნდეს იგი ნუგეშინის-საცემელად¹ უძღურებისა თვისისა. ხოლო თუთ მისცა თავი თვისი ფიცხელთა შრომათა მოლუაწებისათა და ყოვლადვე არა დასცხრებოდა ლოცვისაგან და მარხვისა სამარადისოჲსა, რომლისა მიერ სრულიად² განილინა კორცნი თვისნი⁵ და მოუძღურებულ ყენა იგინი. ხოლო სული განძლიერებული და გონებაჲ განწმედილი ნივთთაგან და ნაბრძვლთაგან სოფლისათა ზე აქუნდეს წინაშე ღმრთისა ყოველსავე სახესა მოლუაწებისასა სრულმყოფელსა³. სრულიად დაევიწყა სხეული⁴ და არარად შეერაცხნეს საშუებელნი სოფლისანი, ვითარ წარმავალნი და განხრწნადნი. ამას ესევითარსა მოლუაწებასა შინა მყოფსა ხედვიდეს რაჲ კეთილის¹⁰ მოძულენი იგი ეშმაკნი, განიხერხებოდეს შურითა და ვითარ მახვლითა განიქრებოდეს რისხვითა აღბორგებულნი, რამეთუ ვერ მოითმენდეს ესევითარად ხილვასა წმიდისასა, ვიდრელა დღესა ერთსა სრულიადისა ურცხვანობისა შემოსელნი⁵ კადნიერებით ზედა მიუქდეს წმიდასა იოანეს და მრავლად აშინებდეს მას მრისხანებასა და გულის წყრომასა სასტიკებით მაჩუენებელნი მისა¹⁵ მიმართ. და გარე მოდგომილნი შფოთებით ამბოხებდეს კმათა უშუერთა⁶ განმტევებელნი, რათამცა შეაშინეს ბერი და განიოტეს მიერ. და რაჲსათუჲ, ეტყოდეს. მოხუედ აღგილთა ამათ ჩუენთა, რომელი პირველითგანვე ჩუენ დავიმკვდრეთ⁷? რაჲ არს შენი და ჩუენი, რამეთუ მძღავრებით⁸ გნებაჲს მიღებაჲ აღგილთა ჩუენთაჲ? აწ უკუე, ჰ ბერო, არა თუ ნებსით⁹ წარხვდევ ამიერ აღ-²⁰ გილით, მრავალნი განსაცდელნი მოვაწივნეთ¹⁰ შენ ზედა და მაშინ სადამე¹¹ უნებლიეთ იძულებულმან ისწაო უცხოთა საზღვართა არა მიხუეჲქა¹².

ხოლო იგი ჯუართა ქრისტესითა აღმბეჭდველი¹³ თავისა თვისისა ეგარე მომადგეს და მომიცვეს მე,—იტყოდა,—და სახელითა უფლისაჲთა ვერეოდე მათ...ძალ ჩემდა¹⁴ ვალობაჲ უფლისაჲ და მეყო მე იგი მაცხოვარ... ღმერთსა²⁵ ვესავ, არა შემეშინოს, რაჲ მიყოს მე მტერმანა*. ამისა შემდგომად მიტყეული ეშმაკთა მიმართ იტყოდა: ეჰა ესერა, აქა ვარ. და უკუეთუ¹⁵ ჩემსაცა სხეულსა ზედა მოცემულ არს თქუენდა კელმწიფებაჲ ღმრთისაგან, ვითარ ოდესმე იობის ზედა, იქმოდეთ, რაჲცა გნებაჲს, რამეთუ მე მონაჲ ვარ უფლისა ჩემისა¹⁶ იესუ¹⁷ ქრისტესი და არა მეშინის ქალებათა თქუენთაგან. 30

ღ ¹ მცემელად C. ² სრულიად—C. ³ სრულმყოფელსა|რამეთუ C. ⁴ სოფელი E. ⁵ შემოსელი C. ⁶ უშუერთა D. ⁷ დავიმკვდრენით CD. ⁸ მძღავრობით E. ⁹ ნფსით C. ¹⁰ მოვაწივნეთ D. ¹¹ სადამე C. ¹² მოხვეჲ E. ¹³ აღმბეჭდული D. ¹⁴ ჩემდა|+და DE. ¹⁵ უკეთუ E. ¹⁶ ჩუენისა CD. ¹⁷ იესუს CE.
* ფსალ. 117, 11, 14, 6.

ტ

დღესა ერთსა ყოველი იგი სიმრავლე აღიძრა და გამოჩნდა ცხადად. გარე მოადგეს ნეტარსა იოვანეს და ეტყოდეს: რაჲსათს¹ მოხუედ აქა? და ერთმან მათგანმან, უმთავრესმან ეშმაკთანმან, უქმო სახელით: იოვანე, რაჲსათს¹ გუაცილობ, ანუ ვინ(აჲ) მოიწიე, ჩუენი არს ადგილი ესე და შენ ვერ ძალ-გიც ყოფად აქა. ანუ არა უწყია, რამეთუ კანნიერებამან მაგან შენმან ჩუენდა მონართ წარგწყმიდოს შენ სრულიად, რამეთუ ვერ ძალ-გიც ყოველსა მას სიმრაფლესა წინააღდგომად და თავსა თუსსა ნუ იცთუნებნ.

მიუგო ნეტარმან იოვანე და (ჰ)რქუა ნათ: კეთილისა განზრახვაჲ² არა ოდეს მიგიღებვის ნათესავისა ჩუენისათს და მე ვითარ ვისმინო თქუენი? არამედ ადგილი თქუენი ბნელეთი არს, ივლტოდეთ მუნ. და მსწრათლ ივლტოდეს ეგეოდენი იგი სიმრავლე ძალითა ქრისტესითა.

ღ

ხოლო უმთავრესმან მან ეშმაკთამან უქმო სახელით: იოვანე, იოვანე, რაჲსათს გუაწყენ და ვინაჲ მოხუედ¹ აქა? აწ წარვედ ამიერ, რამეთუ ჩუენი არს ადგილი ესე და ვერ ძალ გიც ყოფად ჩუენ თანა. და უკუეთუ არა მისმინო, წარსწყმიდო თავი შენი, რამეთუ ვერ წინა-დაუდგამ სიმრავლესა ამას, რომელ გუხედავ. წარვედ და ნუ აცთუნებ თავსა შენსა.

ხოლო მიუგო წმიდამან იოვანე: კეთილისა განზრახვაჲ არა ოდეს გწადის ნათესავისათს ჩუენისა, რამეთუ უკეთურ ხართ და მზაკუვარნი და მტყუანნი და ამიონი. და აწ ვითარ ვისმინო თქუენი?

20 ესე ყოველი ზედა-მიწვევით ვიცი, რომელ არა გნებავს კეთილი ჯატათს. და რაჲ გეყვის ადგილი ესე, რამეთუ ცანი და ქუეყანაჲ ღმრთისა ჩუენისა შექმნულნი არიან და მას დაუბადებიან განსასუენებელად² ჩუენ მონათა მისთათს?! ხოლო თქუენთს განუმზადებია ბნელი გარესკნელი და ცეცხლი უშრეტი, რომელსა შინა 30 დასჯად ხართ საუკუნოდ შენ და ყოველნი შემწენი შენნი და ყოველნი, რომელნი ნებასა შენსა ჰყეებიან.

და არა შენ ხარა, რომელმან სამოთხე იგი ფუფუნებისაჲ მომიღე ჩუენ, რამეთუ მოიღე ღონისძიებაჲ და მამაჲ ჩუენი ადამი სა-

ჲ³ მასმენლო, არა შენ ხარა, რომელმან ადგილი იგი მიმიღე, სამოთხე ფუფუნებისაჲ⁴, რამეთუ ჩემი იყო და შენ ღონისძიებაჲ⁵ ესევეთარი მოიღე-ვე ადამისთს და გა-

ტ¹ რასათს A. ² განზრახვა A. ³ ზოი A. ⁴ ფუფუნებისა A.
 ღ¹ მოხუედ B. ² განსასუენებელად B.

ჴ

ხოლო უმთავრესმან მათ ეშმაკთამან ჳმა-ყო ღირსისა იოანეს მიმართ მრისხანებით და ეტყოდა: იოანე, იოანე, რაჲსათჳს გუაწყენ¹ ჩუენ და ვინაჲ მოხუედ აქა დამტევებელი ადგილისა თჳსისა? აწ უკუე მსწრაფლ წარვედ ამიერ, რამეთუ ჩუენი არს ადგილი ესე და ვერ შემძლებელ ხარ ჩუენ თანა ყოფასა. და უკუეთუ არა ისმინო ჩუენი, ეტყოდა, წარწყმედისა² მომატყუებელ³ ექმენ³ თავსა შენსა, რამეთუ ვერ უძლო წინა-აღდგომაჲ ძალისა და სიმრავლისა ჩუენისა(ჲ). აწ ნუ აცთუნებ⁴ თავსა შენსა⁵, არამედ წარვედ ამიერ სხუათა ადგილთა მიმართ.

მაშინ მიუგო ბოროტთა მათ ეშმაკთა წმიდამან იოანე და ეტყოდა: ჳ ბოროტის მოყუარენო, კეთილისა⁶ განზრახვაჲ არა ოდეს გნებავს თქუენ ნათე- 10 სავისათჳს ჩუენისა, რამეთუ მზაკუარნი⁷ ხართ და მტყუვარნი⁸. და ვითარ ვისმინო თქუენი ცრუთა და ამოთა, რომელნი არასადა⁹ განიზრახავთ უმჯობესსა კაცთასა, რამეთუ¹⁰ მოსწრაფე ხართ ჯოჯოხეთად შთაგდებასა მათსა?

და ვითარ მეტყუთ მე, ვითარმედ თქუენი არს ადგილი ესე? ანუ არა უფლისა არსა ქუეყანაჲ და სავსებაჲ მისი სოფელი თანად და ყოველნი დამკვლ- 15 რებულნი მას შინა, რომელიცა სამკვდრებელად ჩუენ კაცთათჳს მოუნიჭებია? ხოლო თქუენთჳს ბნელი გარესკნელი განუმზადებიეს და ცეცხლი უშრეტი, რომელსა შინა გეგულებიეს თქუენ დასჯაჲ საუკუნოდ, და ყოველთა, რომელნი ჰყოფენ ნებათა თქუენთა.

და ვითარ მე უმჯობესად¹¹ განმზრახებ ამიერ წარსლვასა, ჳ მზაკუვა- 20 რო, რომელმან ზაკუვით ცთუნებითა განჰჳადე¹² მამაჲ ჩუენი ადამ სამოთხით განღმრთობისა წინამყოფელმან, რომელიცა აწ მოგვლებიეს ქრისტე¹³ იესუმს მიერ. და აწ ესერა ადამის ნაშობთა მიერ იდევენებით ყოვლით კერძო, ვინაჲ

ჴ¹ გუაწყენ D. ² წარწყმედისა D. ³ ექმენ C. ⁴ აწყინებ DE. ⁵ თჳსა C. ⁶ კეთილის D. ⁷ მზაკუარნი C. ⁸ მტყუარნი D, მტყუენი C. ⁹ სადაარა E. ¹⁰ რამეთუ არამედ C. ¹¹ საუმჯობესად D, საუმჯობესოდ C. ¹² განჰჳადეთ E. ¹³ ქრისტეს CD.

ტ

მოკლად იგი მიერ. და იყო გზა და ვიქმნენით საზრდელ სიკუდილისა შენითა მანქანებითა. ხოლო ღმერთმან ვერ დაითმინა თვისისათჳს ხატისა სრულიად შეურაცხებამა¹, არამედ მოვიდა და პოვა იგი დაფლული სიღრმესა შინა და აღმართა იგი, განაახლა და განკურნა ყოველი იგი ნაგურემი შენი. და აჰა ესერა დღეს იდევენები ყოვლით კერძო ნაშობთა მისთაგან, რამეთუ განეფინეს ნიჭნი იგი ყოველსა სოფელსა და არა არს შენდა ადგილ გარეშე ბნელეთი(სა), ვითარცა იგი თუთ თავით თვისით მოიძულე ნათელი და შეიყუარე ბნელი, რამეთუ ანგელოზ იყავ და მკდომ იქმენ, მაქებელ იყავ და მასმენელ დაგედვა. ხოლო ჩუენ შენ მიერ იგი ზაკ(უ)ვით აღთქმული ადგილით მოვიღოთ სრულებით. და აჰა ესერა საყოფელისა ამისგან ცად მივიცვალებით.

ღ

მოთხისაგან გამოჰვადე და შენითა მანქანებითა სიკუდილისა მიეციოთ. ხოლო ტკბილი იგი და კეთილის მოყუარე ღმერთი კუალად მოწყალე იქმნა ხატად მისსა დაბადებულსა ზედა და შენ მიერ შეურაცხ-ქმნილი იგი და სიღრმეთა ჯოჯოხეთისათა დაფლული მოწყალებით კუალად აღადგინა და ზე აღმოიყვანა და სასუფეველი მიანიჭა. და რომელი-იგი შენ ზაკუვით უქადე და არქუ, ვითარმედ განღმრთობამ მოგეცესო, აწ ესერა მიგვლებიეს უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტეს მიერ. და აწ ესერა აღამის ნაშობთა მიერ იდევენები ყოვლით კერძოვე და არა არს ადგილი შენი თუნიერ ბნელისა მის გარესკენელისა, რამეთუ თუთ მოიძულე ნათელი და შეიყუარე ბნელი. რამეთუ ანგელოზი იყავ და მკდომ იქმენ და დაეცი უკეთურებისა შენისათჳს. აწ ძალითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა ივლტოდე მთისა ამისგან, რამეთუ ქრისტესა მოუნიჭებიეს ესე ჩემდა.

ხოლო ესე ყოველი რაჲ ჰრქუა წმიდამან იოვანე, აღუტევეს ყოველთა მათ ეშმაკთა ჳმამ გოდებისა და ვაებისაჲ და იტყოდეს: ჰ, რამეთუ სახელის-დებითა იესუდესითა ყოველთა ადგილთაგან ვიდევენებით და ყოველთა მისცემს ძალსა, რომელნიცა შეუდგენ მას. გუალე, გუალე, წარვიდეთ უშინაგანესთა წარმართთასა და დავემკვდრნეთ მუნ. და მეყსეულიდ

საწყალობელითა ჳმითა იტყოდეს: ვამ² ჩუენდა, რამეთუ სახელის-დებამ³ იესუდესა⁴ ყოვლით ადგილით განგუას ხამს ჩუენ, ხოლო მისცემს ძალსა, რომელნი შეუდგენ მას, არამედ წარვიდეთ⁴ და უშინარესთა წარმართთასა დავემკვდრნეთ მუნ. და მყის ვითარცა ნისლი ჳშირი და ბნელი გამოვდა მთისა მისგან და უჩინო იქმნა და მიმართა ჩრდილოდ⁵ კერძო. ხოლო ნეტარი იოვანე მად[ლობდა] ჳღუალე, ჳღუალე, წარვიდეთ უშინაგანესთა წარმართთასა და დავემკვდრნეთ მუნ. და მეყსეულიდ⁷ მათი.*

ტ ¹ შეურაცხება A. ² ვამ A. ³ სახელის-დება A. ⁴ იესოსი A. ⁵ წარვედით A. ⁶ ჩრდილოთ A. ⁷ დაცემა A. ⁸ წარწყმედა A.
 * ეს აბზაცი 44.19-ის გაგრძელებაა ნუსხაში. ჳ-თან მიმართებისათვის ჩვენ აქ გადმოვიტანეთ.

¶

თქუენ იველთოდეთ ამიერ სახელითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა და წარვედით შორს ადგილისა ამისგან, რამეთუ ქრისტესა ჩემდა მოუნიჭებებს ესე.

ესე რაჲ თქუა წმიდამან იოანე, მყის ყოველთა მათ ეშმაკთა აღუტევეს ყოველთა ჳმაჲ ვაებისაჲ და გოდებით ოტყოდეს: ჳ ჩუენდა¹, რამეთუ მოხუედ², 5 სახელის-დებითა: იესუჲსითა ვიოტებით³ ყოველთა ადგილთაგან და ძლეულად ვიხილვებით მათგანცა, რომელნი შეუდგენ მას, რამეთუ იგი ძლეეასა მოანიჭებს ჩუენ ზედა. მოვედით, ვიველთოდით⁴ ამიერ და წარვიდეთ უშინა-განესთა წარმართთა მიმართ და დავემკვდრნეთ მათ თანა. და მეყსეულად სიტყუასავე თანა, ვითარცა ნისლი ბნელი გამოვიდა მთისა მისგან და მიმართა 10 ჩრდილოთ კერძო და უჩინო იქმნეს მიერითგან მის ადგილისაგან ყოველნი ეშმაკნი და წარვიდეს.

¶ ¹ ჩემდა C. ² მხოლოდ C. ³ ვიოტებთ C. ⁴ ვიველთოდეთ E.

C

ესმა საქმე ესე ყოველთა გარემოჲს¹ მყოფთა მთასა მას და იხილეს საკვრველებჲა² იგი დიდებული საკვრველთ-მოქმედისა ღმრთისა(ჲ) (რომელი იყო, ლოცვითა მამისა ჩუენისა იოვანესითა), რომელმან აღასრულის ნებაჲ³ მოშიშთა მისთაჲ⁴. რამეთუ იცოდეს წინაათვე⁵ სიბოროტე იგი მათი ეშმაკთაჲ⁶, რომელნი დამკვდრებულ იყვნეს⁷ ადგილსა მას, და ადიდებდეს ღმერთსა.

ხოლო ნეტარი იგი ბერი იქცეოდა მთასა მას მარტო და მოწაფისა მისგან თვისისა იმსახურებოდა. დღითი-დღე განაახებდა თავსა თვისსა, ისწრაფდა, რაჲთა⁸ არა ცალიერი ეჩუენოს თვისსა უფალსა, არამედ კეთილნი საქმენი მიიხუნეს ძლუნად ყოველსა დღესა წინაშე მისსა⁹.

რამეთუ მთაჲ¹⁰ ეს[ე] პირველ ურწყული იყო და ყოვლადვე ვერ საპოვნებელ წყალი გარემოს მისა, დაღათუ მრავალი ღონისძიებაჲ¹¹ იყო პირველთა მათ გოდოლსა შინა მყოფთა წარმართთაჲ¹², რამეთუ ვერ შეძლებულ იყვნეს წყლისა აღმოყვანებად ფიცხელითა თხრითა კმელსა მას ქუეყანასა. ხოლო ნეტარი იოვანე ხედვიდა თვისისა მის მოწაფისა შრომათა დიდთა, ვითარ-იგი აღიკდის^{12a} წყალი ძირით მის მთისაჲთ¹³ და აღილის საგმარად მის ბერისათჲს. რამეთუ არს ადგილი იგი ყოვლით კერძო აღსავალი ფიცხელ და აღმართი გრძელ. და შეეწყალა ბერსა მოწაფე იგი თჳსი ელია, ილოცვიდა და ევედრებოდა უფალსა თვისსა, რაჲთა⁸ მისცეს მას წყალი მახლობელად.

მაშინ, რომელმან მოსცა წყალი უდაბნოსა ერსა თვისსა ისრაელსა კელითა მოსე-

Q

ვითარცა ნისლი კშირი გამოვლამთისა მისგან და მიჰმართა ჩრდილოეთ კერძო და უჩინო იქმნნეს.

ხოლო ესმა რაჲ ესე ყოველთა გარემოჲს მყოფთა მთასა მას, რომელ იგი ყო ღმერთმან ლოცვითა წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანესითა, ყოველთა მისცეს დიდებაჲ ღმერთსა, რამეთუ იცოდეს სიბოროტე ეშმაკთაჲ მათ, რომელნი დამკვდრებულ იყვნეს¹ მთასა მას და იტყოდეს: ქეშმარიტად ჰყოფს ღმერთი ნებასა მოშიშთა მისთასა..

ხოლო ნეტარი იგი ბერი იყოფებოდა მთასა მას და ისწრაფდა კეთილთა საქმეთა დაუნჯებასა, რაჲთა არა ცალიერი წარმოუდგეს უფალსა თვისსა. და იწყო ძლიერსა მარხვასა და ლოცვასა, რაჲთა კეთილნი საქმენი მიართუნეს უფალსა.

ხოლო მთაჲ იგი იყო პირველ ურწყული და წმიდაჲ იოანე ხედვიდა მოწაფისა მის ფიცხელთა შრომათა და ოფლთა, რამეთუ აღიკდის წყალი ძირისა მისგან მთისა და მოართჳს საგმარად ბერსა. შეეწყალა და ცრემლით ევედრა ღმერთსა, რაჲთა აღმოუცინოს წყალი მაღალსა მას ქედსა ზედა.

ხოლო ძუელ² ოდესმე, რომელმან მოსცა წყალი ისრაელთა

C ¹ გარემოს A ² საკვრველებჲა A. ³ ნება A. ⁴ მისთა A. ⁵ წინათვე A. ⁶ ეშმაკთა A. ⁷ იყვნეს A. ⁸ რაჲთა A. ⁹ მისა A. ¹⁰ მთა A. ¹¹ ღონისძიება A. ¹² წარმართთა A. ^{12a} აკლდის A. ¹³ მთისათ A.

Q ¹ იყუნეს B. ² ძუელ B.

ღ

და ვითარცა ესმა ესე ყოველთა, რომელნი მკვდრ იყვნეს გარემოჲს მთა-
სა მას, რაჲ-იგი ყო ღმერთმან, და ვითარ განიდევნეს ეშმაკნი ლოცვითა
წმიდისა იოანესითა, ყოველთავე დიდებაჲ შეწირეს ღმრთისა, რამეთუ იცო-
დეს სიბოროტე ეშმაკთა მათ მთასა მას ზედა დამკვდრებულთა, ვინაჲთგან
მრავალთა ვნებათა მიაწევდეს მახლობელთა მათთა ზედა ბოროტნი იგი სულ- 5
ნი, რომლისათჳსცა განკვრებულნი სასწაულთა ამათ ზედა ყოველნივე გარე-
მოჲს მკვდრნი ზარ-განჯდოილნი იტყოდეს: ქემმარიტად საკვრეულ არს ღმერთი
წმიდათა შორის მისთა, რომელი ჰყოფს ნებასა¹ მოშიშთა წისთასა და კურა-
ხეულ არს სახელი წმიდაჲ მისი უკუნისამდე.

ესევეთარი მადლთა და ნიშთა მიერ ბრწყინვიდა ღირსი ესე მანამ ჩუე- 10
ნი და ყოველთავე სათნოებათა მიერ განმდიდრებულ იყო, რამეთუ მარადის
მღვდარე გონებითა და განკრძალული სულითა მოვლიდის² მოწათეთა³ თჳსთა⁴
ყოველსავე ჟამსა შინა, რათა არა პოოს დავსნილი უღებებითა და განუზა-
ღებელი დღისა მისთჳს უცნაურისა, რომელსა შინა მოსრული სიძე იგი გან-
წმედოილთა სულთა მოუწოდს⁵ განმზადებულთა და შემკობილთა 'ესსლვად სა- 15
სძლოსა ცათასა, ვინაჲცა მარხვასა ზედა დასძენდა მარხვათა და ლოცვასა
—კჳალად ვედრებათა და ფსალმუნებასა.

ხოლო მთაჲ, რომელსა ზედა დამკვდრებულ⁶ იყო ნიშებ-შემოსილი ესე
მამაკაცი, ურწყულ⁷ იყო პირველად, და, ხედვიდა რაჲ ფიცხელსა შრომასა
და ოფლთა მოწათისა თჳსისათა, რომელთა მოითმენდა მოღებასა შინა წყლი 20
სასა (რამეთუ აღიკიდის საჩწყული და შთასრული ძირსა წის მთისასა, მიერ
აღმოიღებდის წყალსა საქმარად⁸ ბერისა შეეწყალა იგი ბერსა), და ცრემლით
ვედრა ღმერთსა, რათა რომელმან-იგი უდაბნოს ისრაჲლსა წყალი უდინა
კლდისაგან მყარისა, მანვე და აქაცა მთასა მას ზედა აღმოუცენოს მათ⁹ წყა-
როჲ ნუგეშინის-საცემელად მათჳს.

25

ხოლო¹⁰ ღმერთმან შეისმინა ვედრებაჲ მსახურისა თჳსისაჲ და კმელსა
მას და უნოტიოსა მიწასა, ანუ თუ უფროსლა კლდესა ზედა აღმოეცენა მას¹¹

ღ ¹ ნიშება DE. ² მოვლიდის C. ³ მოწათეთა D | მეუფეთა C. ⁴ თჳსთა AB. ⁵ მოუწოდ-
დეს C. ⁶ მკვდრ C. ⁷ ურწყული C. ⁸ საქმარად D. ⁹ მათ]—DE. ¹⁰ ხოლო]—CD. ¹¹ მას]—C.

4. სირიელ მოღვაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

ც

სითა, მონისა თვისისათა¹, და გამოუტევენა მდინარენი კლდისაგან ვმელისა ცემითა კუერ-
 თხისათა², განარინნა ათორმეტნი ნათესაფ-
 ნი, ძენი ისრაელისანი, ბანაკი იგი დიდი არა
 ერთ გზის, ანუ ორ გზის, არამედ მრავალ გზის,
 ვითარცა იტყვს ჰაველე მოციქული: «რამეთუ
 სუმიდეს იგინი სულთერისა მისგან კლდისა,
 რომელსაცა შეუდგეს, ხოლო კლდე იგი იყო
 ქრისტე*³. კლდე იგი სახე ქრისტესი იყო და
 კუერთხი იგი—აჩრდილი ჯუარისა⁴. და რა-
 ნეთუ ნეტარიცა იგი ყოვლადვე შეუდგა
 ქრისტესა, რომელმან ისმინა ლოცვა⁵ მისი,
 და იყო მეყსეულად ვედრებასა მისსა ადგილ-
 სა მას, სადა ჯუარი ქრისტესი აღეშარათა,
 და ვითარცა⁶ კუერთხისა მის წილ მოსესისა
 ჯუარითა მით სცა ვმელსა მას ქუეყანასა,
 რომელ⁷ არავის ეხილვა ყოვლად წყალი მუნ,
 და გამოჰდა წყალი ტკბილი, გრილი და
 ფრიალ შლენიერი მდიდრად, რომელი დღეს
 დის წყოფთათს მის მონასტრისათა და არა
 ხოლო თუ მათ კმა-ეყოფვის, არამედ სი-
 მრავლისათს დიდძალისა.

და ვითარცა იქმნა სასწაული ესე დი-
 დი. მოვიდეს ყოვლით კერძო ხილვად, რამეთუ
 იყოდეს გარემო(ა)ს მკვდრთა⁸ მათ, ვითარ-
 მედ წყალი არა იყო ადგილსა მას. ხოლო
 ნადლითა მის წმიდისა(ა)თა წყარო⁹ იგი იქმ-
 ნა არა თუ სამსახურებელად, არამედ კურნე-
 ბანიცა მრავალნი იქმნებოდეს. მოაქუნდა უძ-
 ლურები ფერად-ფერადი და ეშმაკეულები,
 და რაოდენნი იცხებდეს მის წყარო(ა)საგან,
 განიკურნებოდეს. და წარაქუნდა იგი შორად
 სოფლად. ხოლო რომელნი სარწმუნოებით
 მოვლენ. დღენდელად დღენდელად სარგებელ
 ეყოფვის.

ხოლო შენება⁷ არა ინება მას ადგილ-
 სა, არამედ ვითარცა არს წესი მარტოდ

ღ

უდაბნოს მოსეს მიერ, მონისა
 თვისისა, და კლდესა ვმელსა გა-
 მოეცნეს წყალნი და განაძლნა ათ-
 ორმეტნი ნათესაენი, მანვე სახი-
 5 ერმან ღმერთმან შესიმინა ვედრე-
 ბაჲ წმიდისა მის ბერისაჲ და ვმელ-
 სა ქუეყანასა მთასა მას ზედა აღ-
 მოუცინა წყალი ტკბილი და გრი-
 ლი, რომელი მოაქამომდე დის სა-
 10 დიდებელად ღმრთისა მამისა და
 ძისა და წმიდისა სულისა.

და ვითარცა იქმნა სასწაული
 ესე და განითქუა მათ მიერ, რო-
 25 მელნი გარემოჲს მთასა მას მკვდრ
 იყვნეს, რამეთუ ყოველთა იცო-
 დეს, ვითარმედ არა იყო წყალი
 ყოვლად მთასა მას, ამისთვისცა
 მოვიდოდეს ყოვლით კერძო. და მო-
 30 აქუნდა უძლურები და სჯან რაჲ
 და იცხიან, ყოველნი განიკურნე-
 ბოდეს. და რომელნიცა სარწმუნ-
 ნოებით მოვლენ, ვიდრე აქამო-
 მდეცა სარგებელ ეყოფვის.

ხოლო შენება⁷ ადგილისაჲ
 მის არა ინება, არამედ მარტოდ

ც ¹ თვისისათა A. ² კუერთხისათა A. ³ ჯუარისა A. ⁴ ლოცვა A. ⁵ ვითარცა A. ⁶ რო-
 მელი A. ⁷ მწყდართა A. ⁸ წყარო A. ⁹ შენება A.
 * I კორინთ. 10,4

ჟ

წყალი ტკბილი¹ და გემოვანი, რომელი ვიდრე აქამომდე მდიდრად აღმოეცენების სადიდებელად ღმრთისა და მონისა მისისა იოანესსა.

და ვითარცა განითქუა სასწაული ესე მახლობელთა მიმართ და გარემოჲს მკვდრთა მის მთისათა, თუ ვითარ ლოცვითა წმიდისა მის კაცისაჲთა აღმოეცენა წყალი მთასა მას ზედა, რამეთუ ყოველთავე იცოდეს, ვითარმედ² განვმელი და ურწყული იყო პირველად, ამისთჳსცა მოვიდეს მისა³ ყოვლით კერძო მტკრთველნი უძღურთა და რომელთავე ვნებათაგან შეპყრობილნი⁴, და სჯან⁵ რაჲ წყლისა მისგან და დაიწვეთიან⁶ რომელსავე წყლულსა ზედა, მეყსეულად კურნებასა მიემთხუროდიან და ვიდრე აქამომდე, რომელნი სარწმუნოებით მიიღებდეს წყლისა ამისგან, სარგებელ ექმნის მათ ლოცვითა¹⁰ წმიდისა მამისა იოანესითა.

ხოლო შენებაჲ ადგილისაჲ მის არა ინება⁷ ღირსმან იოანე⁸, არამედ ქუაბსა რასამე⁹ მცირესა მპოვნელმან მთასა მას ზედა, მუნ შინა დაასრულა

ჟ¹ ტკბილი C. ² ვითარ C. ³ მოვიდოდეს მისა C. ⁴ შეპყრობილთანი D. ⁵ სჯიან D. ⁶ დაიწვეთიან C. ⁷ ენება D. ⁸ ხოლო შენებაჲ ... იოანე—E. ⁹ რასამე C.

ტ

ღ

მყოფობისაჲ¹, იყოფოდა; ნაპრაღსა მას კლდისასა. ეპოვნა ქუაბი მცირე, რომელსა შინა აღასრულა მწირობაჲ² სარწმუნოვსა³ ამის ცხოვრებისა(გ) ნაკლულეფანებითა დიდითა ქირვეული, ძვრ-ხილული, რომლისა-⁵ თვს ღირსვე არა იყო სოფელი ესე⁴, და შემდგომი ამისი.

და ვითარ განამრავლებდა უფალი მის მიერ სასწაულებსა მას, განვდა ამბავი მისი ქუიყანასა ქართლისასა და გამოუბრწყინდა ვი-¹⁰ თარცა მთიები განთიადისაჲ⁴, რომელმან ფარულად აღიდა ღმერთი და მის მიერ განავრცნა წიაღნი მისნი და დაიტია ნათელი იგი დიდი მალლით მოყვანებული, რამეთუ ვერ შესაძლებელ იყო, ვითარცა ვინ აღანთო სანთელი¹⁵ და დაფარა ქუეშე ჯვმირსა, არამედ ზედა სასანთლესა, რადთა⁵ ნათობდეს კაცთა^{**}. დაღათუ უნებნ მათ, რადთამცა⁶ დაფარნეს თავნი თვსნი, ვითარცა მენელსაცხებელმან რაჲ⁷ აღავსის შიგშავი⁸ სულნელითა და შთაავდის²⁰ იგი სხუასა ჭურჭელსა და შეხვის^{8a} იგი კეთილად, და (ჰ)კიდის იგი წარღებად, სადაცა ჰქნებავნ. და (ჰ)გონებნ მესურნელე იგი, ვითარმედ დაფარულად აქუს მას, ხოლო ყოველთა მათ, რომელნი მიეახლნენ, ეცემინ სისურნე-²⁵ ლე მის ნელსაცხებელისაჲ⁹. ესრეთვე კეთილნი საქმენი ვერ დაიფარნიან, დაღათუ არა ჰქნებავნ მოქმედთა მათ.

დღესა ერთსა მსახური იგი მისი ნეტარი ელია დიაკონი მივიდა წყაროსა მას ღმრთივ³⁰ მოცემულსა მოღებად წყლისა. და მუნ დგა, წყაროსა მას თანა, დათვ¹⁰ მალნარისაჲ¹¹ დიდი და საშინელი ფრიად. და შეეშინა ფრიად ნეტარსა ელიას და გარე-იქცა და უთხრა დიდსა იოვანეს. ხოლო იგი მოვიდა და ეტ-³⁵ ყოდა დათუსა მას: უკუეთუ¹² არა გისუამს

მყოფობაჲ აღირჩია, რამეთუ პოვა მუნ ქუაბი რადმე მცირე და მუნ შინა აღასრულა მწირობაჲ მისი. და იყოფებოდა „ქირვეული და ძვრ-ხილული, რომლისა ღირსი არა იყო სოფელი ესე“^{*}. ხოლო თვსითა მოქმედებითა გამობრწყინდა ვითარცა ვარსკულავი განთიადისაჲ.

და განვდა ჰანბავი მისი ქუეყანასა ქართლისასა, რამეთუ ვერ შესაძლებელ არს, რომელმან აღანთო სანთელი და ქუეშე ჯვმირსა დადგა, არამედ სასანთლესა, რადთა⁵ ჰნათობდეს კაცთა^{**}. დაღაცათუ ენება დაფარვად თავისა თვსისაჲ. ვერცეა ვერ დაფარა, ვითარცა მენელსაცხებელმან რაჲ აღავსის შიგშავი ნელსაცხებელითა და შთავდის სხუასა ჭურჭელსა და შეხვის¹ და ჰგონებდის დაფარვად მისსა. ხოლო რომელნი მიეახლნიან, ეცის სულნელებად ნელსაცხებელისაჲ. ესრეთ აღიდა იგი ღმერთმან და ღმერთიცა ილიდებოდა მის მიერ.

ხოლო დღესა ერთსა მივიდა წყაროსა მას ზედა მოწაფე იგი მისი, რადთა მოიღოს წყალი. და ზედა დგა დათვ დიდი. და შეეშინა და უკუნ-იქცა და უთხრა ბერსა. ხოლო ბერი მივიდა და ჰრქუა დათუსა მას: უკუეთუ არა გისუამს³⁵ სუ და წარვედ. და გეტყვ: ამიე.

ტ¹ მყოფობისა A. ² მწირობა A. ³ სარწმუნოსა A. ⁴ განდიადისა A. ⁵ რათა A. ⁶ რათაჲ A. ⁷ რა A. ⁸ შეეშინა იგი A. ^{8a} შეხვა A. ⁹ ნელსაცხებელისა A. ¹⁰ დათვთ A. ¹¹ მალნარი-
 აა A. ¹² უკუეთუ A.
 ღ¹ შეხვისა B.
 * ებრ. 11, 37—38. ** შდრ. მათე 5,15.

¶

ცხოვრებაჲ თჳსი. და სასწაულთა მრავალთა აღსრულებითა გამობრწყინდა ვითარცა მზე.

და განითქუა ჰამბავი¹ მისი ყოველსა მას ქუეყანასა ქართლისასა. რამეთუ მადლთა სიმრავლე ურიცხვ² და საკურველთ-მოქმედებანი განაცხადებდეს მათ ყოველთა მიმართ, ვინაჲთგან ესრეთ უწყის ღმერთმან დიდებაჲ მადიდებელთა თჳსთა ძალთა და ნიშებთა სიმრავლისა მიერ.

ხოლო დღესა ერთსა მივიდა³ ოდესმე მოწაფე ამის ღირსისაჲ წყაროსა მას ზედა, რომელი ლოცვითა წმიდისაჲთა აღმოცენებულ იყო. და ვითარცა მიეახლა, იხილა, რამეთუ მღგომარე იყო მას ზედა დათვ⁴ ყოვლად დიდი. და შეშინებული, რაოდენ ეძლო, სრბით მიიწია ბერისა მიმართ და მიუთხრა მას¹⁰ დათჳსათჳს, რომელი⁵ ეხილვა⁶ წყაროსა⁷ ზედა. ხოლო ბერი აღდგომილი შეუდგა მოწაფესა თჳსსა წყაროჲსა მიმართ და მხილველი დათჳსაჲ სიმშვიდით იტყოდა მისა მიმართ: სუ⁸, უკუეთუ გწყურის და წარვედ, ხოლო გეტყჳ შენ, ამიერითგან ნუ ვის ავნებ მთასა ამას შინა დამკვდრებულსა⁹ კაცთაგანსა, ნუ-

¹ ანბავი D, ამბავი C. ² ურიცხვი D. ³ მივიდოდა C. ⁴ დათვი DE. ⁵ რამეთუ C. ⁶ იხილა E. ⁷ წყალსა DE. ⁸ სვი DE, სუი C. ⁹ დამკვდრებულთა C.

ც

წყალი ეგე, სუ¹ და ვილოდე. და რჩული და-
უღდა მას და (3)რქუა: სახელითა უფლისა ჩუე-
ნ[ისა] იესუ² ქრისტესითა გეტყუ, ნულარა-
მცა გაქუს ფლობა³ ბოროტებად და ვნებად
მათა, რომელთა შეემთხუეოდე კაცთა მათსა⁵
მას ზედა. და ვითარ მოილო ბრძანება⁴
მგეცმან მან ბერისაგან, განსწავლა არა ვისა
ვნებად, წარემართა და ვითარცა მეგობარსა
ტკბილად მეტყუელსა უკუმოხედვიდა, თავი
ძოედრიკა და მყუდროებით მორჩილებისა⁶ 10
სახესა აჩუენებდა. და ყოვლადვე მგეცებრივი
ბუნება(ა), არცა სივლტოლა⁶ [ეჩინა], რამეთუ
ცვალა თვისი იგი სიბოროტე და გარდაიქცა კე-
თილად. და ლოცვითა მის წმიდისადა⁷ მო-
აქამომდე რომელთა შეემთხუეოდა, ვითარცა¹⁵
ცხოვარი მშვიდი თანა-წარვალს. და არა სა-
კვრველ არს ესე, რამეთუ იციან მგეცთაცა
პატივისა-ცემა⁸, მმართველთა მიხედ(ე)ენ
და ნათელსა.

რომელი-იგი ჯურღმულსა შორის მგეც- 20
თასა შთაჟარდა და პირი დაულო პირველით-
გან საზრდელ-მოკლებულთა და ფრიად მში-
ერთა ლომთა, მათ შორის ვითარცა ქვა⁹
ანდამატისა¹⁰ განუტეხელი იღვა და ყოვ-
ლადვე ვერ იკადრებდეს შეხებად მისა მგეც- 25
ნი იგი, არამედ მოუტდეს და ლოშნიდეს ფე-
რჯთა მისთა. და ვითარცა იტყოდეს, ესე იგი
ვოროცნი არა არიან, რომელნიცა¹¹ ჩუნენ სა-
ზრდელ გუექმნეს, ვინაჲთგან¹² არა თავს-ილ-
ვა მან ტაბლისაგან სამეუფოთა¹³ სანოვანე- 30
თა გემოვს ხილვა¹⁴, გარნა თესლსა ხოლო.
ამან სამთა შვდეჟულთა პური არა კამა და
წყალი არა სუა. ჯერ-არს ჩუენდა, რაჲთა¹⁵,
ვისწავლნეთ მმარხველთა იგი პატივისა პყრო-
ბა¹⁶.

ხოლო ნეტარმან მან ბერმან თვისითა
ფიცხელით¹⁷ შრომითა მარხვისა(ა)თა არა

ღ

რითგან ნუ ვის ავნებ კაცთაგან-
სა, რაჲამს შეგემთხვოს კაცი მთა-
სა ამას ზედა. და ეგრეცა იქმნე-
ბის აქამომდე, არა ოას ავნებს
დათუ ყოვლად. ხოლო ვითარცა
ესე პრქუა ბერმან დათუსა მას,
მორჩილ ექმნა ვითარცა მონაჲ,
და თავ-დადრეკით და მყუდროე-
ბით წარვიდა.

ჰ ძმანო, რომელთა გესმის,
გულისწმა-ყავთ აწ საკვრველებაჲ
და დიდებაჲ ღმრთისაჲ, რამეთუ
ვითარცა ძუელ¹ ოდესმე დანიელ
დაამდოვრნა მგეცნი მღვმესა მას
შინა მარხვისა მისთუნ, რომელი
საღმრთოთაჲსა სჯულისათჲს დაი-
მარხა, და არა შეეხო ყოვლად.
საზრდელსა ქალდეველთასა, ეგ-
რეთვე ლოცვითა წმიდისა ამის.
მამისა ჩუენისადა მშვიდ და უე-
ნებელ იქმნეს მგეცნი მთისა მის.
მისისანი.

35.

ც 1 სუუ A. 2 იესო A. 3 ფლობა A. 4 ბრძანება A. 5 მორჩილობისა A. 6 სივლტოლა A.
7 წმიდასათა A. 8 ცემა A. 9 ქვა A. 10 ანდამატისა A. 11 რომელმანცა A. 12 ვინაჲთგან A. 13 სა-
მეფოსა A. 14 გემოს ხილვა A. 15 რათა A. 16 პყრობა A. 17 ფიცხელით A.

ღ 1 ტუსლ B.

¶

ცა ერთსა ვის. ესე სიტყუაჲ რაჲ ესმა დათუსა ბერისაგან, ვითარცა მონაჲ მორჩილი და შეკდიმებული ღირსისაგან თავ-დადრეკით და მყუდროებით წარვილოდა. ესრეთ უწყოდა სჯულის დებაჲ¹ უსიტყუთა ცხოველთაცა კეთილმან ამან სჯულის მდებელმან², რამეთუ მიერითგან ვიდრე აქამომდე ესრეთ დამმარხველ არიან მცნებასა წმიდისასა უსიტყუთ-ნათესაობანი³ ამით მწეცთანი, 5 ვიდრეღა და უკუეთუ ვიეთმე შეემთხვნენ მთასა ამას ზედა, მყის სრულ ჰყოფენ ბრძანებულსა წმიდისასა და მართლ უკუნ ქცეულნი სხვსა ადგილისა მიმართ, ჰყოფენ სლვასა თვსსა არა რომელსა ვნებასა შემამთხუეველნი კაცთათჳს.

ესე სასწაული მრავლად ზესთა ჰმატს⁴ დანიელისსა⁵, რამეთუ მან ლოცვისა მიერ მხოლოდ თავი თუხი დაიცვა ლომთაგან უვნებელად და ესე მაშინ 10 მღვმესა შინა მის თანა შეყენებულთაგან მხოლოდ, ხოლო დიდმან ამან და საკვრველმან მამამან⁶ ნაშობნიცა მის მიერ ხილულისა დათვსანი⁷, განსწავლნა, ვითარცა პირველი იგი, არა მხოლოდ მისდა არა ვნებად, არამედ და არცალა სხვსა ვის კაცთაგანისა მთასა მას ზედა მავალისა, რომელსაცა⁸ ვიდრე დღენდელად⁹ დღედმდე დამცველ არიან დათუნი ამის მთისანი. 15

¶ ¹ სჯულის დებაჲ DE. ² სჯულის მდებელმან DE. ³ უსიტყუთა ნათესაობან C. ⁴ მატს C. დანიელისასა DE. ⁵ მამამან+და C. ⁶ +და—DE ⁷ რომელსა C. ⁸ დღენდელად DE.

C

Q

თავს-იდვა, [რადთამცა] თვისისაგან ხოლო განეყენა მწეცი იგი ჯორცის მკამელი, არამედ ვითარცა მოციქული წარივლინა თვსთა მიმართ მოციქულთა, ნათესავთა და მოყუარეთა, რამეთუ ნაშობნი ნაშობთაცა მათთა ნათესავთა[...]*, რადთა¹ არავის ავნონ. და მცნება² იგი აღჯრ-ექმნა მათ პოლოტიკ, და კბილნი მათნი მოალბნა(!), და ჰვიან ვიდრე დღენდელად დღედმდე მთასა მას და არავის აენებენ³.

10

მრცხუენინ და შევეწუხდი, ესელა მესმინ, ვითარ მწეცებრივსა მას ბუნებასა უტყუსა და უგუნურსა ე შინა სიტყუაჲ⁴ იგი წმიდათაჲ⁵, და ჩუენ მწეცთა უბოროტესად გამოვჩნდით, ყოფილთა მათ შორის აღმოვიკითხავთ და მოცემულნი იგი მცნებანი გუასმიან და ვნებად მოყუასთა ჩუენთა არა დავსცხრებით. დაჟენებულ ვართ ჯორცის ჭამისაგან და ჯორცთა⁶ მოყუსისა ჩუენისათა ვცობნით⁷. მწეცთა მათლა თუ ვეძსგავსნეთ და არა (ჯორცის?) მქაძმელ კაცთა. მიგვლებიეს მცნებაჲ⁸ ღმრთისაგან, [რადთა] შევიყუაროთ მოყუასი ვითარცა თავი თვისი*, ხოლო ჩუენ ვაძულეთ იგი თავისა თვისისა თანა, რადეთუ⁹ სიძულილი მოყუსისაჲ¹⁰ სიძულილი არს თავისა თვისისაჲ¹¹, მომატყუებელ ამისსა არს შური.

ჟ¹² მოშურნეო, განეყენე შურსა. შური სიკუდილი არს, ევლტოდე მისგან, რა(დ)თა არა მოკუდე. ნუ შურობ წარმატებულთა სათნოებითა და აღიარე, ვითარმედ მოშურნე ხარ. ქებულ აოს შური—სიყუარული იგი სიკუდილისათჳს. ესე ცხორებისათჳს მქსნელ და

ხოლო მრცხუენის¹ ამისთჳს, რამეთუ მწეცებრივსა ბუნებასა და უტყუსა ესმნეს სიტყუანი მისნი და აწ ნაშობნი და ნაშობის ნაშობნი აღასრულებენ ბრძანებასა წმიდისა მამისა იოვანესსა, ხოლო ჩუენ მწეცთა და პირუტყუთა უბოროტეს გამოჩენილ ვართ, რანეთუ დღითი-დღე აღმოვიკითხავთ ყოფილთა მათ და მოცემულნი მცნებანი გუესმიან² და ვნებად მოყუასთა ჩუენთა არა დავსცხრებით. განეყენებულ ვართ ჯორცისა ჭამისაგან და ჯორცსა მოყუასთა ჩუენთასა ვცობნით. მცნებაჲ მოგვლებიეს, რადთა ვიყუარებდით შრთიერთას³, ხოლო ჩუენ უდებ გჳქმნიეს ბრძანებაჲ იგი უფლისაჲ და უწყოდეთ, რამეთუ თანა-მდებ ვართ სასჯელისა.

განვიფრთხოთ ამიერიტგან, ძმანო ჩემნო, განვიფრთხოთ და განვაგდოთ ჩუენგან შური და მედგრობაჲ და ძჳრის ზრახვაჲ მოყუსისაჲ და ყოველივე უკეთურებაჲ მოვსპოთ და ღმრთისა სათ-

C¹ რათა A. ² მცნება A. ³ ანებენ A. ⁴ სიტყუა A. ⁵ წმიდათა A. ⁶ ჯორცთ A. ⁷ ცხობნდეთ A. ⁸ მცნება A. ⁹ რამეთუ + რამეთუ A. ¹⁰ მოყუსისა A. ¹¹ თვისისა A. ¹² ჟოი A. ¹³ სათნოებათა A.

Q¹ მრცხუენის A. ² გუესმიან B. ³ შრთიერთარს B.

* აქ რაღაც უნდა აკლდეს. ** მარკ. 12,31.

ჴ

C

აღუქეილებ(!), რომელმან განკაფის გონებანი მომგონებელთა მისთანნი, არამედ ერჩიდი წერილთა და პოვე გამოცხნა¹, და ბაძევი განსრულებულთა სათნოებასა შინა. ნუ შურობ, რაჟთა² განერო მცირედ საბრკესა 5 ნტერისასა.

და კუალად მუნვე მოვიდე, რომელსა-იგი მიწყის.

შემდგომად ამისსა მოართუეს მათდა ღრეკილი, შეკრული ვითარცა რკინითა, და 10 ძნიად განრლუეული, რამეთუ წყლულ იყვნეს³ ყოველნი კორცნი მისნი, რამეთუ გუმულ იყო იგი ჟამთა მრავალთა ფიცხელ.....

ჟ

ნოდ ვმოქალაქობდეთ, რაჟთა არა დავისაჯნეთ საუკუნოდ.

ხოლო მე პირველსავე [სიტყუასა] ვიტყოდი.

ამას წმიდასა მამასა ჩუნესა იოვანეს მოართუეს¹ ოდესმე ცხედრითა ღრეკილი და განრლუეული². და დაქსნილ იყვნეს³ ყოველნი ასონი მისნი. შეიყვანეს წინაშე მისსა, ევედრებოდეს წმიდასა იოვანეს: 15 შეიწყალე, წმიდაო ღმრთისაო, განრლუეული² ესე, რამეთუ გურწამს, ვითარმედ შემძლებელ ხარ განკურნებად ქრისტეს ძალითა. და კუალად განრლუეული² 20 იგი ჯმობდა: შემიწყალე, მონაო ღმრთისაო, მკუდარი ესე დაუფლველი და მომბადლე მცირედი მადლი, რაჟთა განვიკურნო.

C ¹ გამოცხნა A. ² რათა A. ³ იყუნეს A.

ჟ ¹ მოართუეს B. ² განრლუეული B. ³ იყუნეს B.

ქ

მოიყვანეს ოდესმე ამის საკვრველთ მოქმედისა მამისა იოანესა განრღუე-
ული ვინმე და ყოვლითურთ დაჯსნილი ასოჲთა, საწყალობელი სახილველი¹
თუალებისა მიერ მხედველთა მისთასა, რომელიცა დადვეს წინაშე წმიდისა
განრთხმული ცხედარსა ზედა და გოდებით იტყოდეს ნეტარისა მიმართ ნა-
თესავნი განრღუეულისანი: შეიწყალე განრღუეული ესე, წმიდაო ღმრთისაო, 5.
რამეთუ გურწამს, ვითარმედ ვედრებითა შენითა ღმრთისა² მიმართ შემძლე-
ბელ ხარ ყოველსავე ვითარ ნების მყოფელი და სარწმუნოჲ მონაჲ უფლისა
ჩუენისა იესუ ქრისტესი. ხოლო არა უდარეს კმობდა განრღუეულიცა იგი სა-
წყალობელითა კმითა, რაოდენ სადამე³ შემძლებელ იყო, უკუეთუ სადაღა
დაშთომილ იყო მისა კმაჲ მეტყუელებად: შემიწყალე, მონაო მოწყალისა 10
ღმრთისაო, მკუდარი ესე საფლავად მიუცემელი⁴ და ვევედრე ჩემთჳს ღნერთ-
სა, რათა განვიკურნო ლოცვითა შენითა.

ქ ¹ სახილავი C. ² უფლისა CD. ³ სადამე C. ⁴ მიუცემელი C| მოცემული DE.

ღ

ხოლო ნეტარსა იოვანეს და-
 ლაცათუ მძიმე უჩნდა საქმე ესე მის
 მიერ, არამედ მოგვსენა სიტყუად
 იგი პავლესი, რომელ იტყუჱ, ვითა-
 რმედ ძლიერთა უძღურნი იტურ- 5
 თენით*. ამისთჱსცა ჰრქუა ფან-
 გკურნებს შენ უფალი ჩუენი იესუ
 ქრისტე**. და მასვე ჟამსა აღემა-
 რთა იგი ფერკთა ზედა თჱსთა და
 ასონი იგი დაქსნილნი მსწრაფლ 10
 განიკურნნეს. და რომელთა იხი-
 ლეს, ჰმადლობდეს ღმერთსა და
 წმიდასა იოვანეს.

ღ

ხოლო ნეტარსა იოანეს დაღაცათუ მძი-
 მე უჩნდა საქმე იგი, არამედ ლმობილ იქმნა
 სულითა საწყალობელსა მას ზედა განრღუე-
 ულსა და აღდგომილი ლოცვად ევედრებოდა
 ღმერთსა¹, რათა განკურნოს² ბოროტითა
 ვნებითა შეპყრობილი იგი კაცი. ამისა შემ-
 დგომად მოქცეული მისა მიმართ, ვითარ
 ოდესმე თავადიცა უფალი განრღუეულისა მი-
 მართ საბანელსა ზედა პროვატიკისასა, იტ-
 ყოდა³: ალდეგ, ალიღე ცხედარი შენი***,
 რამეთუ განგკურნებს შენ უფალი ჩუენი იესუ
 ქრისტე. ჰ⁴ საკრველებათა შენთა, ქრისტე,
 ნახევარ მკუდარი და ყოვლითურთ წარწი-
 რული იგი მამაკაცი მეყსა⁵ შინა აღემართა
 15 ფერკთა თჱსთა ზედა და დადგა წინაშე ბე-
 რისა განკურნებული ყოვლითავე ასოჯთა.
 ესე საქმე დიდებული იხილეს ყოველთა მუნ
 დამთხუეულთა და განკრვებულნი ადიდებ-
 დეს ღმერთსა მოქმედსა ესევეითართა სასწაულ-
 20 თასა მონისა თჱსისა მიერ. და განმტკიცე-
 ბოდეს მსმენელნი და მხილველნი საკრველე-
 ბათა ამათ დიდთანი სარწმუნოებასა ზედა
 წმიდისა სამებისასა.

კუალად მოიყვანეს ეშმაკეული
 ფრიად გუემული¹, რომელ სი- 25
 ტყუადცა ვერ შემძლებელ იყო.
 და იხილა იგი და შეეწყალა. მიუ-
 გო წმიდამან იოვანე და ჰრქუა:
 სულო უკეთურო, რაჲსა სტანჯავ
 ნაგას, რამეთუ მიცემულ არს შენ- 30
 და ადგილი უდაბნოდ და ურწყუ-
 ლი. გეტყჱ შენ სახელითა უფლი-
 სა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა,
 განეუდ კაცისა მაგისგან. ხოლო
 იგი ბრძანებასავე თანა მისსა გან- 35
 ვიდა. და განიკურნა კაცი იგი,
 და ყოველთავე დაუჯრდა. და ბე-

კუალად სხუასა ჟამსა მოიყვანეს ამის
 წმიდისა კაცი ვინმე, რომლისა შორის დამკ-
 დრებულ იყო ეშმაკი უტყუებისაჲ და ფრიად⁶
 იგუემებოდა ბოროტისა მის სულისაგან ვერ-
 შემძლებელი ყოვლითურთ მეტყუელებად,
 რომელიცა იხილა რაჲ წმიდამან იოანე, შე-
 იწყალა⁷ იგი და ეტყოდა ეშმაკსა, რომელი
 დამკვდრებულ იყო კაცისა ამის⁸ თანა: სუ-
 ლო ბოროტო და უკეთურო, რაჲსა სტანჯავ
 დაბადებულსა ღმრთისასა, გეტყჱ შენ⁹ სახე-
 ლითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა,
 განეუდ კაცისა მაგისგან და წარვედ უდაბნო-
 თა ადგილთა და უვალთა¹⁰. ხოლო ეშმაკი
 იგი მყის ბრძანებასავე თანა¹¹ ბერისასა გან-

ღ ¹ გუემული B.
 ღ ¹ უფალსა CD. ² განკურნოს C. ³ იტყოდა—DE. ⁴ ჰ და ჰ CD. ⁵ მეყსა D.
 * ფრიად| მრავლად CD. ⁷ შეეწყალა CD. ⁸ მის CE. ⁹ თ შენ გეტყჱ E. ¹⁰ უალთა E. ¹¹ თანა—C.
 * შდო. რომ. 15,1. ** საქმე 9,34. *** იოანე 5,8.

ღ

რი ესრეთ ეტყოდა: და რასა განკვრეგებულ ხართ, რამეთუ არა ვარ მკურნალი, არამედ სახელის-დებიითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა ივლტის ყოველი სენი და ყოველი ძალი ბნელისაჲ. რამეთუ მან თავადმან ბრძანა, «რომელსა ჰრწმენეს ჩემდამო, რომელსა მე ვიქმ, მანცა ქმნეს და უფროდსი ჩემსა ქმნეს»*.

ესე მხოლოდ მრავალთა დიდ-თა საქმეთა დავწერეთ მიმოვრე-ბისათჳს ჟამისა. ხოლო გემოდს ხილვად ღმერთ-შემოსილისა მის კაცისათჳს კმა არს. ვითარცა მდინარისა დიდისაჲ ტაკუკითა ერთი-თა იხილვების, თუ რაჲ გემოდს აქუს, ეგრეთვე ნეტარისა იოვანესი, რომელთაცა ენებოს. ხოლო მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი ქმნნა მამამან ჩუენმან წმიდამან იოვანე.

ხოლო აწ ნეტართა მოწაფეთა მისთათჳს ვიტყოდით, რომელნი განათლდეს მადლითა საღმრთოჲთა და სხუანიცა განანათლნეს და მონასტერნი აღაშენნეს, რომელნი ვიღრე აქამომდე ჰვიან და კურნებანი იქმნებიან,

ღ

ვიდა კაცისა მისგან და დაუტევა იგი განკურნებული, რომელიცა¹ დაუკვრდებოდა ყოველთა მხილველთა და ზარ-განჯდინი იტყოდეს: ვინ არს რომელი² სიტყუთ³ ეშმაკთა იოტებს და სნეულთა⁴ კურნებასა მსწრაფლ მიანიჭებს. ხოლო ნეტარი იოანე იტყოდა მათდა მამართ: ნუ განკვრეგებულ ხართ, ზ კაცნო, დიდებულებათა ზედა ღმრთისათა, რამეთუ არა მე ვარ მკურნალი, არამედ სახელის-დებაჲ იუფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი, რომელი იოტებს ეშმაკთა და განსდევნის სენთა და უძლურებათა კაცთასა. და ყოველი ძალი მაცთურისა ეშმაკისა განქარდების, რამეთუ მან თავადმან ბრძანა, ვითარმედ: «რომელსა ჰრწმენეს ჩემდამო საქმეთა, რომელთა მე ვიქმ, მანცა ქმნეს და უფროდსნიცა ჩემსა ქმნეს»*⁵, და იგი არს მკურნალი ყოველთა⁶ და მოქმედი საკვრველებათა⁷.

ესევეითართა მადლთა ნიერ ბრწყინვიდა სანატრელი იოანე და ესევეითართა სასწაულთა მიერ შემკობილ იყო ღმრთისა მიერ. რამეთუ ურიცხუნი ძალნი და ნიშნი აღასრულნა ქუეყანასა ზედა. ვინაჲთგან მრავალ არიან სასწაულნი, რომელნი ქმნნა ქუეყანასა ასურეთისასა(!), რომელთა თითოეულად მოკსენებაჲ შეუძლებელ არს მიმოვრეებისათჳს ჟამისა. ხოლო ესე მცირედნი საკვრველებათა მისთაგან წარმოვთქუენით მაუწყებელად ვითარებისა⁸ ღმერთ-შემოსილისა ამის მამი-30სა(დ)სა.

ღ ¹ რომელიცა]+ესე C. ² რამეთუ CD. ³ სიტყუთ C. ⁴ სნეულებათა CD. ⁵ ქმნეს E. ⁶ ყოველთა მკურნალი C. ⁷ საკვრველთა C. ⁸ ვითარებასა E.

* იოანე 14,12.

ღ

ღ

რომელთაჲ თითოეულად მოთხრო- 5
 ბაჲ ვერ ძალ-გვც. ერთმან მოწა-
 ფეთაგანმან, სახელითა თათა, ქუე-
 შე¹ ძირსა მის მთისასა აღაშენა
 მონასტერი, რომელსა შინა გან-
 მრავლდეს მონაზონნი და ყოვ- 10
 ლითავე წესიერებითა იქცეოდეს.
 ხოლო სხუანი შემდგომად ამისსა
 მოვიქსენნეთ და ღმერთსა ვადი-
 დებდეთ, რომლისაჲ არს დიდებაჲ
 უკუნითი უკუნისამდე, ამენ. 15

16* (7) ხოლო ნეტარი მამაჲ
 ჩუენი იოვანე დაბერდა ქუაბსა მას
 შინა და აღასრულა სრბაჲ თვისი
 მრავლითა ღუაწლითა. და იწყო
 მოკლებად.

და მოუწოდა მოწაფეთა რო-
 მელთაჲ და თათ[ა]ს, რომელი იყო- 25
 ფებოდა ქუეშე მთასა მას, და
 ელია დიაკონსა და ჰრქუა: შვილ-
 ნო. ჟამი აღსასრულია ჩემისაჲ
 ნოწვევულ არს და მივალ უფლისა
 ჩემისა და ფრიად მეშინის ჰაერის 30
 მცველთაგან, რამეთუ საზარელ
 არიან, დააყენებენ სულთა², რაჲთა
 არა აღვიდენ სასუფეველად. და

7. ვინაჲთგან განელინეს ჯორცნი მარხვი-
 სა მიერ და სამარადისოჲსა ლოცვისა, და მო-
 უძღურებულ იყო ყოველითურთ მცოცვანებასა¹
 კეთილსა შინა მიწვევული და ღუაწლთა
 ფრიადთა თავს-მდებელი ქუაბსა მას შინა ზე-
 მოქსენებულსა, სათანადო იყო მისიცა და-
 ცხრომაჲ ესეოდენთა² შრომათაგან და მი-
 ლებაჲ ნაცვალსა სასუიდელსა ოფლთა და
 ღუაწლთასა, რამეთუ ყოველივე თვისი და
 უფროჲსდა თვთ იგი ჯორცნიცა განასხნა მონე-
 ბად ღმრთისა და უფლისა თვისისა, რომლისა-
 თვისცა ფრიადი სიმდიდრე შეეკრიბა საუნ-
 ჯეთა შინა ზეცისათა.

ვინაჲ სულისა მიერ წმიდისა მცნობელ-
 მან ჟამსა აღსრულებისასა მოუწოდა მოწა-
 ფეთა თვისთა³ რომელთაჲ, და ელიას დია-
 კონსა და თათას, რომელსა აღეშენა მონას-
 ტერი ქუეშე კერძო მთისა მის და იყოფოდა
 მას შინა ძმათა თანა მრავალთა მის მიერ
 შეკრებულთა მონასტერსა მას⁴ შინა. და ეტ-
 ყოდა მათ: შვილნო ჩემნო, ჟამი აღსასრუ-
 ლისა ჩემისაჲ მოწვევულ არს და მეგულების
 განსლვაჲ ჯორცთა ამათგან, ვინაჲ ფრიად

ღ¹ ქუეშე B. ² სულსა B.

ღ¹ მცოცვანებასა C. ² ესოდენთა C. ³ მისთა CD. ⁴ მას—C.

* ღ. ოუდაქიაში აქ ცალკე სათაურით იწყება შიოსა და ვვაგრეს ცხოვრება. რადგან ამიერიდან ამ ოუდაქიის ტექსტი მეტაფრასტულის (ღ-ს) მიმდევრობით ეწყობა, ამიტომ აქ არის გადმოადგილებული ღ-ში შიოს მოღვაწეობის გაგრძელებად მოთხრობილი ამბები, რომლებიც იოანე ზედაზნელის აღსასრულსა და მის მოწაფეთა აღმშენებლობას ეხება.

ღ

ღ

ამას თქუენცა მოელოდეთ, შვილ-
ნო ჩემნო საყუარელნო, და აწვე
განაკრძალენით თავნი თქუენნი და
ჩემთჳს ილოცევდით. და ვინმცა
გუჳსნა სხუამან ჳელთაგან მათთა, 5
გარნა ღმერთმან, რომელმან მო-
ავლინა ძე თჳსი, უფალი ჩუენი
იესუ ქრისტე და მან. განმათავი-
სუფლნა სიკუდილისაგან და ყოვ-
ლისა საეშმაკოჲსა ვნებისა, გარნა 10
იგინი ოდენ, რომელნი მჳურვალი-
თა გულითა შეუდგენ და სიწმი-
დით ჰმსახურებდენ მას და ამის-
თჳს გევედრები, რაჲთა სიწმიდით
და სამართლით ვიქცეოდით.

მოშიშ ვარ, ნუ სადა წინააღმდეგობთა ბო-
როტთა გუნდი ჰაერის მცველთაჲ მათ მწარ
და¹ დამაყენებელ მექმნეს მე სიღრმემდი²
ჯოჯოხეთისა დაჯდად მოსწრაფენი კაცთა
ნათესავისანი. აწ უკუე, ძმანო ჩემნო, თქუენ
ცა მოელოდეთ სამარადისოდ სიკუდილსა და
კეთილად განეკრძალენით საბრჯეთა³ ეშმაკი-
სათა, ნუ სადა ლოდ შებრკოლებისა გექმნეს
თქუენ ბოროტი იგი მტერი ჩუენი, რომელი⁴
უმზირის ბრკალთა სულისა ჩუენისათა დღი-
თი-დღე. და ვინმე შემძლებელ არს განრი-
ნებად⁵ ჳელთა მათთაგან, არა თუ მარხვითა
და სიწმიდითა ჳორცთაჲთა მოილოს ძალი
ღმრთისაგან. ამისთჳსცა გევედრები თქუენ,
15 შვილნო ჩემნო, რათა მღჳძარე იყვენთ ყო-
ველსა ეჲმსა და სიწმიდით მსახურებდეთ
უფალსა. ხოლო მომიჯანებდით მეცა ლოც-
ვათა შინა თქუენთა. ეჳა, სიმჳდე და სიმდა-
ბლე სულისა უმანკოჲსა, რამეთუ ჳორცთა
20 შინა ყოვლადვე საზარელ ეშმაკთა იხილვე-
ბოდა და სიტყუთ განიოტებდა მათ, ხოლო
აწ ყოვლითურთ დამტევებელი სხეულისა და
საყდართა წინაშე სამეუფოთა მღგომარე გან-
წმედითა სულისა და გონებისაჲთა და მად-
25 ლსა წინაღმწარ მეცნიერებისასა⁶ მიმღებელი
საღმრთოჲსა და წმიდისა სულისაგან, მერმე-
ცა გარდამატებულითა სიმდაბლითა⁷ უღირ-
სად მსჯელი თავისა თჳსისა ჰაერის მცველ-
თა სულთაგან მოშიშებდა, რამეთუ ესწავა
30 ამას⁸ არა დიდ მეტყუელებჲჲ პავლეს მიერ,
ქრისტეს პირისა, არამედ სიმდაბლით ესრეთ
თქუმაჲ, ვითარმედ: რომელი თანა-მდებ იყო
ქმნად, მიქმნიეს, და ნეშტი—მონა ვარ უჯ-
მარი უფლისა ჩემისაჲ⁹.*

ხოლო ამცნო, რაჲთა ჳორც-³⁵ ესრეთ რაჲ ასწავა მოწაფეთა თჳსთა,
ნი მისნი დასხნენ მასვე ადგილსა
მწირობისა მისისასა. და მიიხუნა
კუალად ამცნო მათ¹⁰. რათა სხეული¹¹ მისი
დადგან მასვე ადგილსა შინა მწირობისა მი-

ღ¹ მწარ და] მწარეთა CE. ² სიღრმემდი DE. ³ საფრჯეთა CE. ⁴ რომელი—DE. ⁵ გან-
რომად C. ⁶ მცენარებისასა C. ⁷ სიდაბლითა C. ⁸ ამას]—E. ⁹ ჩუენისა DE. ¹⁰ მათ]—E. ¹¹ სახე-
ლი C.
* შდრ. მათე 25, 26-29.

ღ

სიწმიდენი და აღიხილნა თუალნი და მხიარულითა პირითა ხედვიდა ვითემე ნუგეშინის-ცემად მისსა მოსრულთა. და მიაყვანნა თუალნი ვითარცა მეგობართა და განუტე-
ვა სული და შეჰვედრა უფალსა.

ხოლო კიბე იგი იაკობისი აქა- 15

ცა იხილვებოდა და ანგელოზნი ღმრთისანი გარდამოვიდოდეს. ხოლო უფალი დამტკიცებულ იყო თავსა ზედა მის კიბისასა, რომელმან ჰრქუა მას: *ემე ვარ ღმერ- 20*
*თი აბრაჰამისი მამისა შენისაჲ**; აწ მოვედ ჩემდა, რადთა განგისუენო¹ შრომათა შენთათჳს. ესრეთ აღი-
დებს, ძმანო, ღმერთი მადიდებელ-
თა მისთა.

ხოლო მოწაფენი მისნი ტი-
როდეს განშორებისათჳს მათგან
წმიდისა მამისასა.

ღ

სისასა. ამისა შემდგომად ეზიარა უბრწენლ-
თა და უკუდავთა ქრისტეს საიდუმლოთა და
აღმზუმელი თუალთაჲ საგონებელ იყო მხიარ-
ულენით მიხედვასა ვითესამე, რომელთაცა
5 მიიმართა¹. თუალითა მიხედვიდა, რამეთუ
მვედრობაჲ ზეცისა უჯორცოთაჲ მოვლინე-
ბულ იყო, რათა აღიდოს უფალმან² მონაჲ
თჳსი, რომელმან ქუეყანასა ზედა ჯორცითა
უძლურითა აღიდა იგი. და შემდგომად მცი-
10 რედისა ანგელოზთა მიმართ განუტევა სული
მიყვანებად იგი უფლისა თჳსისა მიმართ, რომელმან მოუწოდა მას ზეცისა განსასუენებელ-
თა³ მიმართ ნაცვალად შრომათა და ტკი-
ვილთა თავს-დებითა ქუეყანასა ზედა.

25

ხოლო მოწაფენი მისნი შევერდომილნი
ფერჯთა მისთანი ცრემლითა⁴ დაალტობდეს
მათ და მწარედ გოდებდეს, ვითარ ობლად
დაშთომილნი ესევეთარისა მამისაგან, და
30 თანა ესევეთართა სიტყუათა იტყოდეს: პა-
ტიოსანო მამაო და მოლუაწეო სულთაო,
ამიერითგან სადალა ვიხილოთ სახე ანგელო-
ზებრივი, გინა ვინლა⁵ იყოს მკურნალი ორ-
კერძოსავე უძლურებასა კაცთასა, ანუ ვინ
35 აღადგენდეს დაცემულთა გონებითა, და სადა
იყოს წამალი ეშმაკთა მიმართ კაცთა, ვინ⁶
ესრეთ, ვითარ შენ! დაალტობდეს იატაკსა

ღ ¹ განგისუენო B.

ღ ² მიიმართა D. ³ ღმერთმან E. ⁴ განსასუენებელთა| და სუფევთა C. ⁵ ცრემლით C.

⁶ ვინლა E. ⁶ ვინა E.

* დაბად. 28, 12-13.

ღ

ხოლო სიტყუაჲ ბერისაჲ 5 უდებ ყვეს, რამეთუ საწუნელ უჩნდა ადგილი იგი, სადა ეუწყა დასხმაჲ ჯორცთა მისთაჲ, რამეთუ მოვიდეს მლდელნი და დიაკონნი და სიმბრავლე ერისაჲ და წარმო- 10 იხუნეს ნაწილნი ბერისანი, დასხნეს მონასტერსა თათაჲსა, მოწაფისა მისისაჲ, და შექმნეს ლუსკუმაჲ პატრიოსანი და მუნ შინა დაჰკრძალნეს წმიდანი იგი ჯორც- 15 ნი ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოვანესნი.

ხოლო მოწაფენი იგი მისნი 20 ტიროდეს და იტყოდეს: კეთილო მამაო, რაჲსათჳს დაგკტევენ ჩუენ? ვის თანა-ლა ვიხილოთ სახე ანგელოზებრი, ანუ ვინ იყოს მკურნალი უძღურებასა კაცთასა, ანუ ვინ 25 აღმადგინებელი გონებათა დაცემულთაჲ და წამალი ეშმაკთა მიერ მოწყლულთაჲ, ანუ ვინ რწყვიდეს ცრემლთა მიერ წმიდათა სოფლებსა ჩუენსა? და ესრეთ მტირალნი 30 წარვიდეს.

ხოლო წმიდამან იოვანე არა თავს-იდვა უდებ-ყოფაჲ სიტყუსა მისისაჲ, არამედ სადა-იგი მოეპო- 35 ვა¹ დაყუდებით მადლი და რაჲთა ვიხილოთ და გურწმენეს, ვითარმედ შემდგომად მიცვალებისაჲ ცხოველ არს და აქუს კადნიერე-

ღ

ცრემლთა მიერ წმიდათა. ამათ და ესევეითართა უმრავლესთა იტყოდეს, ვითარ შეეტყუების ესევეითარისა სულთა საუნჯისაგან დაკლებულთა.

ხოლო უდებ-ყვეს სიტყუაჲ ბერისაჲ, რომელი ემცნო¹ მათჳს სხეულისა მისისა ძლით, რამეთუ სადა ემცნო დადებად ჯორცთა მისთაჲ მოწაფეთათჳს, უღირსად შეერაცხა მათ ადგილი იგი ყოვლად ღირისა მისთჳს. ხოლო მოვიდეს მლდელნიცა და დიაკონნი და სხუაჲ სიმბრავლე ერისაჲ ფრიადი და მოწინებით წარძგრაგნელთა სხეულისა მისისათა წარბიხუნეს იგინი მონასტერსა თათას მიერ (მოწაფისა მისისა) აღშენებულსა, და ლარნაკისა² მოქმედთა მას შინა დასხნეს პატრიოსანნი ნაწილნი მისნი კრძალულებით და ამბორის მყოფელნი სამარხოჲსა მისისანი წარვიდეს მსწრაფლ.

ხოლო დიდმან მამათა შორის იოანე არა თავს-იდვა უდებ-ყოფაჲ სიტყუსა თჳსისაჲ³, არამედ ქეშმარიტად ცხოველსა შემდგომად სიკუდილისაჲცა ენება, რათა მასვე ადგილსა შინა დაისხნენ ნაწილნი მისნი, სადა-იგი მერმეტა ჯორცთა შინა მყოფმან ილუაწადა სარბიელი ესე მოლუაწებისაჲ სრულ ყო, ვინაჲ-

ღ ¹ მოეპოა B.

ღ ¹ ამცნო C. ² ლარკნისა D. ³ მისასა CD.

5. სირიელ მოღვაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

9.

7.

აჲ წინაჲ ლმრთისა. ამისთჳსცა ინება ნაწილთა მისთა მუნვე დასხმაჲ. და იქმნეს ადგილსა მას, სადა ისხნეს ჳორცნი მისნი, სასტიკნი ძრვანი, და კაცნი მის ადგილისანი იგუმენეს¹. და მოეჳსენა მცნებაჲ იგი ბერისაჲ და გულისჳმაჳყვეს, ვითარმედ მისთჳს არიან ძრვანი იგი. ამისთჳსცა აუწყეს მამათ მთავარსა. ხოლო იგი განკჳრდა და წარვიდა მღღელთა თანა და დიაკონთა და დიდითა პატივითა აღიყვანეს ადგილსავე თჳსსა და მითვე ლუსკუმითა დაასუენენეს². ნაწილნი მისნი. და შემდგომად მისსა აღაშენეს ეკლესიაჲ. ხოლო შემდგომად აღმოყვანებისა დასცხრა ძრვაჲ იგი. და სხუანიცა მრავალნი სასწაულნი იქმნეს ნებითა ქრისტესითა და მადლითა წმიდითა იოვანესითა. რამეთუ მრავალნი სნეულნი, ღრეკილნი და ეშმაკეულნი განიკურნეს აღმოყვანებასა და ყოველნი რომელნი ხედვიდეს, ლმერთსა აღიდებდეს. და უკუეთუ (ვინ სარწმუნოებით მივიდეს, აწცა იქმნებთან მის მიერ კურნებანი.

ცა ძრვანი დიდნი იქმნეს ადგილსა მას ცხად მყოფელნი, ვითარმედ პირველადვე სამკვლრებლად ეგულეების წარსლვაჲ წმიდასა ლმრთისასა. მაშინ მოეჳსენა სიტყუაჲ იგი ბერისაჲ მოწაფეთა თჳსთა და აუწყეს მათთჳს მცნებულთა ღირსისა მიერ კათალიკოზსა¹ და ყოველსა სავსებასა ეკლესიისასა. ხოლო კათალიკოზი² მსმენელი ამათ³ წარვიდა მღღელთა თანა და დიაკონთა. და დიდითა პატივითა და წინაძღომითა ერისაჲთა თანად სიმრავლითა სანთელთა და დიდების მეტყუელებათათა აღიყვანეს მრავალ მოღუაწე იგი გუამი მისი პირველ ქსენებულსა მას ქუაბსა შინა და მუნ დადვეს იგი პატივის მოყუარებით. ხოლო შემდგომად აღყვანებისა ნაწილთა მისთასა დასცხრა ძრვაჲ, რომელი იყო მონასტერსა მას შინა თათაჲსსა. და სხუანიცა მრავალნი სასწაულნი იქმნეს აღყვანებასა⁴ ნაწილთა მისთასა, რამეთუ მრავალნი სნეულნი და თითო სახითა⁵ სენითა⁶ შეჳყრობილნი მხოლოდ⁷ შეხებითა სხეულისა ამის წმიდისაჲსა განიკურნეს. და უკუეთუ ვინმე სარწმუნოებით მოუჳდეს სამარხოსა მისსა რომლისავე უძლურებისაჲან მოცული⁸, მაღიადსა ჰპოებს განკურნებასა მაჭირვებელისა მის სენისასა⁹.

17(8). ხოლო შემდგომად მრავლისა ჟამისა წმიდამან კლემენტო³⁰ კათალიკოზსან აღმოსავალით კერძო ეკლესიისა სხუაჲ ეკლესიაჲ აღაშენა სახელსა ზედა წმიდისა ნათლისმკვემელისასა სადიდებულად სანებისა წმიდისა ერთ-არსებისა.

8. ხოლო შემდგომად მრავლისა ჟამისა წმიდამან კლემენტოს კათალიკოზსან მცხეთისაჲან აღმოსავალით კერძო ამის ქუაბისა სხუაჲ ეკლესიაჲ აღაშენა სახელსა ზედა წმიდისა იოანე ნათლისმკვემელისასა სადიდებულად ლმრთისა და მონისა მისისა სანატრელისა მამისა ჩუენისა იოანესსა.

ხოლო ამის ნეტარისა იოვანეს მოწაფეთაგანმან აღაშენა ალავერ-

ესევითართა მადლთა მიერ განბრწყინვებულმან ყოვლად ქებულმან იოანე განაშუე-

9. ¹ იგუმენეს B. ² დასუენენეს B.
 7. ¹ კათალიკოსსა C. ² კათალიკოსი C. ³ ამათი C. ⁴ აღყვანებასა] + მას CD. ⁵ სახეთა C.
⁶ სენითა C. ⁷ მხოლოდ E. ⁸ მოცული C. ⁹ მისისა CD.

ღ

დი, რომლისაგან გამოვლენ დიდნი საკრველებანი, ვიდრე დღენდელად დღედმდე. და სხუამან ქუაბი იულთისაჲ და სხუათა ალაშენნეს კახეთს მონასტერნი. ხოლო დავით 5 ალაშენა უდაბნოჲ იგი გარესჯისაჲ და დაყუნა მრავალნი ჟამნი ვეშაპსა თანა. უკუანაჲსკენელ უბრძანა და მუნით განავლინა ბუდე იგი ეშმაკთაჲ. და სხუანი მრავალნი სა- 10 სწაულნი აღასრულნა. ხოლო ერთმან ზენა სოფელ[ს] ალაშენა მონასტერი, რომელსა შინა დედალი ვერარაჲ შევალს და ვერცა რაჲ მფრინველი იბუდებს. ხოლო ყო- 15 ველთაჲ ვერ ძალ-გვც მოვსენებაჲ და წმიდაჲ ისე წილკანს ებისკოპოს იქმნა და აქამომდე ჩანს სამარხოჲ მის ნეტარისაჲ.

ღ

ნა ქუეყანაჲ ქართველთაჲ და ღმრთის მსახურებაჲ სრულიადი ასწავა. და არა მხოლოდ თავისა თვისისა მიერ, არამედ და მოწაფეთა- 5 ცა მიერ თვისთა, რამეთუ ერთმან მოწაფეთა მისთაგანმან ეკლესიაჲ ალავერდისაჲ ალაშენა წოდებასა ზედა სახელ-განთქმულისა მოწამისა გიორგისისა¹, რომელმან მრავალნი სასწაულნი აღასრულნა, ვითარ და მოძღუარ- 10 მანცა² მისმან. ხოლო სხუამან ქუაბი იულთისაჲ³ სამკვდრებელად ღმრთისა მოღუაწეთა და მოწესეთათჲს შეჰმზადა⁴. და ერთმან მათგანმან ზენა სოფელს ალაშენა მონასტერი, რომელსა შინა დედალი არარაჲ შევალს და არცა მფრინველი იკადრებს დაბუდებასა. და 15 სხუათა კუალად მონასტერნი ალაშენნეს კახეთს შინა და მრავლად აღაორძინეს სარწმუნოებაჲ ქადაგად განჩენილთა უფლისა მიერ და სწავლად უმეცართა მეცნიერებასა ღმრთისასა.

20 ესევეთარნი არიან კაცისა ამის ღმრთისა მოღუაწებანი და შრომანი, რომელნი ღმრთისათჲს ისხნა⁵ და კუალად მსგანსივე ნაცვალის⁶ გებანიცა სასწაულთა და ნაშთა⁷ მიერ შემკობითა⁸, ვიდრელა კორცთა შინა იყო. ხოლო შემდგომად კორცთაგან განსლ- 25 ვისა და სოფლით გარდაცვალებისა უოხქნოთა შინა იშუებს საშუებელთა ზეცისა ტალავართა და სასძლოთა დამკვდრებული და ხე- 30 დავს ნათელსა მას დაუღამებელსა საღმრთოსა დაგებისასა მოხარული კეთილთა ზედა გამოუთქმელთა, რომელნი თუალმან არა იხილნა და ყურსა არა ესმა⁹ და გულსა კაცისასა არა აღვიდა¹⁰. და იხარებს იგი მწყობრსა თანა მამათასა განწესებული და გან- 35 სცხრების გუნდსა თანა ანგელოზთასა ჳპითა მელღესასწაულეთაჲთა მგალობელი. რამეთუ განვლო ცეცხლი და წყალი მრავალთა ღუაწლთა დათმენითა ხილულსა ამას და გრძნო-

ღ¹ გიორგისისა E. ² მოძღუარმან C. ³ ულთისაჲ C. ⁴ შეჰმზადეს E. ⁵ იღვა DE. ⁶ ნაცვლის CE. ⁷ ნიშებთა CD. ⁸ შემკობილთა DE. ⁹ ესმნეს C. ¹⁰ აღვიდეს CD.

9

1

ბაღსა სოფელსა შინა და რაჲღა სხუაჲ ჯერ-
იყო ამისა, გარნა თუ შუენოღა აღსლვაჲ გან-
სასუენებელად უხილავთა მათ და გონიერთა
სავანეთა შინა.

- 5 არამედ, ჭ მამაო მამათაო და დიდებაო
მონაზონთაო, რომელი გამოსჩნდი სიქადუ-
ლად ქართველთა ნათესავისა, ნანდვლვე¹ ლირ-
სო ზეცისა ნეტარებათა დამკვდრებად, სამ
გზის სანატრელო, მოწესეთა სამკაულო. მო-
10 იხილევდ ზეცისა კამართაჲთ ჩუენ ზედა-
უღირსთა ამათ შვილთა შენთა, რომელნი
ვიმძლავრებით ფრიად ბოროტთა და კაცთ-
მოდულეთა მტერთა ჩუენთა ეშმაკთაგან, და
წარდგომილი წინაშე საყდართა სამ მნათობი-
15 ერისა² წმიდისა სამებისათა იოხე ჩვენთს
ჟსნაჲ ჯორცთა და ვნებათა მძლავრებისაგან³,
რათა მრავლად შემაწფოთებელთა ბოროტთა
გულის ზრახვათაგან ჟსნითა ჯეროვანი სადამე
მოცალებაჲ ვპოვოთ. და ესრეთ გონებითა
20 განწმედილითა მადლობასა და ქებასა შე-
წირვად ლირს ვიქმნეთ დაუსაბამოჲსა მამი-
სა და მხოლოდ შობილისა ძისა მისისა თანა-
დაუსაბამოდ⁴ და ყოვლად წმიდით და ცხო-
ველს მყოფელით სულითურთ აწ და მარადის
25 და საუკუნეთა საუკუნეთასა, ამინ.

1 ¹ ნანდვლ CD. ² ნათობიერისა DE. ³ მძლავრობისაგან E. ⁴ დაუსაბამოთ CD.

ცხოვრებად და მოქალაქეობად
 ღირსისა მამისა ჩუენისა უიოდ-
 ხი¹ და ევაგარისი

გუაქურთხენ, მამაო!²

თუენსა მამისა თ დღესა

ცხოვრებად და საკრძველგანისი წმი-
 დისა და ნებაჩისა უიოდხისი, კომელი
 იჟო ანტიოქიადთ უზამდინარისადთ. ხო-
 ლო მოიწვია ქუეყანად ქართლისა და
 დამგვადრა საკინისა მღვმისა¹, კომელი-
 ესე აღწერა ღირსხან მარტვი, პირველ
 კომელსა ეწოდა იოანე, კომელი იჟო
 მოწაფეთაგანისი წმიდისა იოანესთა კო-
 ტანთინეჟოლით²

გუაქურთხენ, მამაო!

ესენებითა წმიდანთა ოდესცა³ სადა იქმნა
 განძლომაჲ ცნობისა მქონებელთაგან არა თუ
 ვინმე სრულიად წარტყუენულ იყოს გონები-
 თა ეშმაკისა მიერ და თუალნი სულისანი
 5 აქუნდეს ყოვლად უმხედველო⁴, რამეთუ წე-
 რილ არს: ესენებაჲ მართლისაჲ ქებით აღე-
 სრულების. ხოლო რომელთა-იგი ესენებაჲ
 ოდეს⁵ საქებელ არს, მათი სამარადისოდ მო-
 ესენებაჲ რაოდენმე აღესრულებოდის⁶ ტრფი-
 10 ალთა საღმრთოჲსა სიბრძნისათა და მოსურ-
 ნეთა ქეშმარტისა ცხორებისათა⁷ მიბაძვე-
 ბად თუთ მათ მათთა სათნოებათა და მოქა-
 ლაქობისა. იტყუს ბრძენთაგანი ვინმე პირველ-
 თა, ვითარმედ: ბრძენთა მაქებელნიცა ბრძენ-
 15 ნი უკვან, ხოლო წმიდათა მათებრვე განწმე-
 დილნი სულითა და თუალითა გონებისადთა
 საცნაურად მხედველნი მათისა ცხორებისანი.
 ამისთჳსცა ჩუენცა საწინასწარმეტყუე-
 ლოჲსა სიტყუსა მიერ ვყოთ დაწყებაჲ მიზეზ-
 20 სა ამას სიტყუსა ჩუენისასა, რათა წმიდანი
 წმიდათა მიერ შეისხმოდენ, მოქადულნი ღი-
 დებასა ზედა, რომელი განიკუთნეს⁸ წინაჲ-
 სწარვე ღმრთისა მიერ მართალი, ვითარცა

9 ¹ შიოსი A. ² მამაო—A.

10 ¹ მღვმეს C. ² კოსტანტინოპოლით CD. ³ ოდესცა C. ⁴ უმხედველ D. ⁵ ოდენ C.

⁶ აღისრულებოდის CD. ⁷ აღსძრავს E. ⁸ განიკუთნეს C.

ღ

ღ

ფინიკი აღყუავენეს და ვითარცა ნაძუ ლიბა-
 ნისა განმრავლდეს, ქეშმარიტად ამაღლდეს
 წმიდანი უფროჲს სიმაღლეთა და განმრავლ-
 დეს ნაყოფნი მათნი უფროჲს ყოველთა ხეთა
 5 ნაყოფიერთა და ყუავიან სახლსა შინა ღმრთი-
 სასა ვითარცა ვარდნი შუენიერნი და ვითარ-
 ცა შროშანნი სულნელნი, რომელთაგანი ერ-
 თი არს ჩემი ყოვლად სასურველი ღმრთივ
 ცნობილი წინაჲსწარ და მიერვე გამორჩეუ-
 10 ლი სამ გზის სანატრელი შიო, მამად მამათად
 და მოლუაწებისა ძეგლი, რომელმან არარად
 შერაცხა სოფელი და სოფლისა შინა ყოველი
 სიყუარულისათჳს ღმრთისა, მშობელი და
 ნათესავნი, სიმდიდრე და პატივნი და გან-
 15 სუენებაჲ ჯორცთაჲ, ვითარცა წარმავალი და
 მომაკუდინებელი სულისა¹ მოიძულა², დაუ-
 ტევა ნებასა თანა ჯორცთასა ყოველი ნებაჲ
 მსოფლიოჲ, მეუღლებჲჲ უმრავლესთა მიერ
 საწადელი, თუთ იგი ქუეყანაცჳ მშობელი და
 20 აღმზრდელი თჳსი დაუტევა და მხოლო[ა]სა
 ოდენ ღმრთისა საკუთარ ქმნილი ეკუეთა
 ღუაწლთა ძლიერად და იწროჲთ გზით და
 საჭირველით მავალი ფართოსა მას და სა-
 ცხოვრებელსა ზეცისა ჩინებისასა მოსწრაფე
 25 იყო მიწვენად, მორჩილი სამოციქულოჲსა ვში-
 სა. დაუთმო³ ჰაერთა⁴ სიფიცხლესა, უცხო-
 ვებასა, სიგლახაკესა, შიშლოებასა და ყოვლი-
 თურთსა უპოვარებასა, რომლისათჳსცა არა
 სცა ჰრული წამთა და არცა განსუენებაჲ
 30 ჯორცთა, ვიდრემდის ჰოვა ადგილი უფლი-
 საჲ და საყოფელსა⁵ შინა წმიდათასა განი-
 სუენა, რომელსა შინა აწ მკვდრი მეოხად
 დგას წინაშე მეუფისა თჳსისა კადნიერად სურ-
 ვილით მაქსენებელთათჳს მისთა და წმიდისა
 35 დღესასწაულისა მისისა აღმსაარებელთა⁶.

1. ესე წმიდაჲ და ღმერთ-შემოსილი მა-
 მად შიო⁷ იყო ქუეყანით ასურეთისაჲთ, დი-

ღ. ¹ სული C. ² მოიძულა] და E. ³ დაურთო C. ⁴ ჰერთა C. ⁵ საყოფელსა C. ⁶ აღმსა-
 ბელთა CD. ⁷ შიოჲ C.

ღ

ღ

დით მით ღმრთის ქალაქით ანტიოქიადთ, რომელმან მრავალნი ესევეთარნი წმიდანი აღმოაცენნა მშობელთა ღმრთის მსახურთა და აზნაურთა შვილი, რომელნი-იგი მრჩობლ 5 მდიდარ იყვნეს ღმრთის მსახურებითა და მშობლობითა ამის წმიდისადათ. და არა ესუა¹ მათ შვილი სხუად, გარნა ნეტარი შიო მოეცა მათ ნაყოფად მუცლისა მათისა, კეთილი და ღმრთივ მონიკებული კუერთხი სიბერისა. და 10 ესე ოდენ² აქუნდა³ მკვდრ⁴ მამულისა მათისა. ხოლო ნეტართა მეუღლეთა შუენიერი იგი ნაყოფი მათი აღზარდეს შრაველთა მოლუაწებითა⁵ და ზედადგომითა სწავლათა შინა საღმრთოთა წერილთასა. და ასწავეს 15 მას ყოველი წერილი ძუელი და ახალი და თარგმანებაჲ მათი. ხოლო იგი მიიღებდა ყოველსა სწავლებასა, ვითარცა ქუეყანად კეთილი, რამეთუ აღორძინდებოდა⁶ თჳს⁷ შორის კეთილად ცვითა და წურთითა მათითა, და 20 დაისწავა⁸ უმრავლესი მათი ზეპირით, ხოლო წმიდაჲ სახარებაჲ და ეპისტოლენი⁹ პავლე მოციქულისანი და წიგნი ფსალმუნთაჲ მალადის განუშორებელად ეპყრნეს, და ენითა და პირითა მარადის იგინი მოაქუნდიან და უფ- 25 როჲს თაფლისა¹⁰ დაატკობდეს¹¹ სასასა მისსა.

იქმნა რაჲ წლისა ათექუსმეტისა, იწყო გამოძიებად სიტყუათა წმიდათა წიგნისა, და ზინ და იკითხავენ განუსუენებელად დღე და 30 ლამე, და მადლითა სულისა წმიდისადათ ყოველსა უცთომელად გულისგმა-ჰყოფნ¹² და გამოსთარგმანებნ, ვიდრემდის ყოველთა უკვრ- და მადლი იგი ღმრთისაჲ, რომელი მდიდრად მეტყუელებდა პირით მისით¹³. შეეშინა 35 უკუე მშობელთა მისთა და იურვოდეს¹⁴ მისსა მას ეგრეთ შეუსუენებელსა შრომასა და ეტყოდეს, რათა მისცეს მოცალეზადცა ოდესმე

ღ¹ -ესვა E. ² ესე ოდენი ესოდენ E. ³ აქუნდ D. ⁴ მკვდრი C. ⁵ მოლუაწებითა D. ⁶ აღორძინდებოდა CDE. ⁷ მის E. ⁸ ასწავა C. ⁹ ეპისტოლენი C. ¹⁰ თაფლისა|+და D. ¹¹ დატკებოდეს E ¹² ჰყოფენ D. ¹³ მისითა C. ¹⁴ ირვოდეს E.

ღ

ღ

თავსა თვსსა და არა ეგრეთ¹ მიმდემად² აჭირვებდეს სხეულსა. და წიგნთაჲცა კელ-
ყვეს, რათა მიუხუნენ³. შეწუხნა ამას ზედა
ნეტარი იგი ყრმაჲ და ეტყოდა მშობელთა
5 თვსთა, ვითარმედ: რად ესრეთ ჰყოფთ, უფალ-
ნო ჩემნო, და განმაშორებთ მე ზრახვისაგან
ღმრთისა, რამეთუ რომელი არა ზრახავს მა-
რადის სჯულსა⁴ ღმრთისასა, იგი შორს არს
სასუფეველისაგან ღმრთისა და ტყუე იქმნის⁵
10 ეშმაკისა. აწ ნუ, კეთილნო მშობელნო ჩემნო,
იხილეთ რასა-ეგე ჰყოფთ და ნუუკუე პირი ჩემი
თქუენცა განგეშოროს მაგისტვს, რომელსა
ჰყოფთ ჩემ თანა. მიილო მშობელთაგანცა
ფლობაჲ და მიერჩდეს ნებასა მისსა. და წა-
15 რეჩატებოდა ნეტარი ესე ყოველთა ჰასაკი-
სა⁶ სწორთა შიშითა ღმრთისაჲთა და წურ-
თითა საღმრთოთა წერილთაჲთა, რამეთუ
ირწყებოდა⁷ იგი სჯულსა⁸ შინა ღმრთისასა
წერილისაებრ და ნაყოფიერ იქმნებოდა ვი-
20 თარცა ზეთის ხილი მსხმომ სახლსა ღმრთი-
სასა.

ჟამთა მათ შინა ოდეს ღირსი შიო იქმ-
ნა ოცისა⁹ წლისა, დიდი იგი მნათობი და
თჳალი მოღუაწეთაჲ ყოვლად განთქუმული
25 იოანე ნიშებ-შემოსილი გამოჩნდა, ვითარცა
ვარსკულავი მრავალ მნათობი, რომელნი-იგი¹⁰
განანათლებენ¹¹ ყოველთა მკვდრთა ანტიო-
ქიამსათა¹² და იყოფებოდა იგი უდაბნოსა
ადგილსა მრავალთა თანა მოწაფეთა. მიიწია
30 უკუე შიო ფარულად მშობელთაგან თვსთა
დიდისა მის მწყემსისა იოანესსა, შეუვრდა
ნეტართა მათ ფერჯთა, მოეხუეოდა, ამბორს
უყოფდა¹³ და ვითარცა ღმრთივ აღძრული
სიყუარულითა, რომელი ცეცხლისაცა¹⁴ უშე-
35 მწეულეს არს და ყოველსა ბუნებასა შინა
უზემთაეს ყოვლისა. ხოლო ნეტარმან იოანე
იხილა რაჲ გოხიერებაჲ ჰაბუკისა მის და ში-

ღ¹ ეგრე C. ² მიმდემდის CD. ³ მიხუნენ D, მიიხუნენ E. ⁴ სჯულსა DE ⁵ იქმნების C.
⁶ ჰასაკითა C. ⁷ ირწყებოდა CDE. ⁸ სჯულსა D. ⁹ ოცის D. ¹⁰ რომელი-იგი C. ¹¹ განანათ-
 ლებენ E. ¹² ანტიოქიისათა E. ¹³ უყოფდა] + და რასა არა ჰყოფდა C. ¹⁴ ცეცხლსაცა C.

ღ

ღ

ნაგანი მხედველობა და სიმდაბლე გონებში-
 სა, შემუსრვილება გულისა და მუდროე-
 ბა სიტყუსა და სიმტკიცე შინაგანისა მის
 კაცისა, გულისგმა-ყო სულითა სიმალლე
 5 სულის მისისა და, თუ ვითარ¹ ქუეყანასა
 კეთილსა უწყის შეწყნარებად თესლსა მას
 ღმრთისა ბრძანებათასა და, რამეთუ იყო-ცა
 ნეტარი იოანე მეცნიერ წინასწართა და ჰრქუა
 მას ესრეთ: შვილო შიო! განჰკრთა უკუე სა-
 10 ხელის-ღებასა ზედა თუსსა ნეტარი შიო² და
 ცნა, ვითარმედ მიემთხზა, რომელსა-იგი
 სურვიელ იყო, ეგევითარსა მოძღუარსა და
 განმანათლებელსა თუსსა. კულად ჰრქუა მას:
 შვილო შიო, რად შეშფოთნები ამისთს,
 15 რამეთუ სახელი შენი მაუწყა მე ღმერთმან³.
 უკუეთუ გრწამს წმიდისა სახარებისა, რომე-
 ლი შეიყუარე, გრწმენეს, რამეთუ სარწმუ-
 ნობა ღმრთისა⁴ ყოველსავე შეუძლებს.
 აღადგინა იგი ნეტარმან იოანე და ამბორს
 20 უყო მას და მისცა კურთხევა და მიექცა მო-
 წაფეთა და ჰრქუა ნელიად: აჰა ჰაბუკი ესე
 გამოირჩია ღმერთმან და აღავსო სულითა
 წმიდითა და იქმნეს ესე მამა მრავალთა
 სულთა, რომელთა წარუძღუეს ღმრთისა სა-
 25 თნობათა მიერ თუსთა, რამეთუ იქმნეს ესე
 სანთელ მნთებარე სასანთლესა ზედა, რათა
 ყოველთა უნათობდეს. და კულად მოექცა
 შიოს და ჰრქუა: შვილო, ნეტარ ხარ შენ,
 რამეთუ დიდ იქმნე წინაშე ღმრთისა და ნე-
 30 ტარ ვარ, რამეთუ მამა ვიწოდო ეგევითა-
 რისა მამათა მამისა.

ეზრახა მას დღე ყოველ და თაფლისა
 უტკბილესთა მათ სიტყუათა მისთა მიერ გა-
 ნანათლა გონება მისი და მხიარულ ყო. მეო-
 35 რესა უკუე დღესა ჰრქუა მას: წარვედ აწ
 შვილო და მშობელთაგან შენთა ოილე კურ-
 თხევა და მერმე მოვედ ჩემდავე და მადლმან
 ღმრთისამან დაგიფარენ და განგაძლიერენ.

ღ¹ ვითარსა CD. ² განჰკრთა უკუე . . . შიო]—C. ³ უფალმან E. ⁴ საღმრთო C.

¶

¶

შეწუხნა ნეტარი შიო ფრიად წარგზავ-
 ნისათჳს, რამეთუ ეშინოდა მორჩილსა მას
 სულსა, ნუჟუჟე მშობელთაგან ნაცვალად¹
 კურთხევისა სასჯელი მიიღოს, რაჟამს ცნან
 5 სურვილი მისი მონაზონებისა მიმართ. არა-
 მედ დაუმტკიცა მას ნეტარმან იოანე, ვი-
 თარმედ: გრწმენინ ჩემი, რამეთუ უწინარეს
 შენსა მათ მიიღონ წმიდისა მონაზონებისა
 სახე; წარვედ, უფალი იყავნ შენ თანა მო-
 10 გზაურ და განმამტკიცებელ შენდა! ხოლო
 შიო მიიღო კურთხევაჲ იოვანესი და ყოველ-
 თა ძმათაჲ, და წარვიდა სახიდ² მშობელთა
 მისთა. და მიიწია რაჲ, ჰკითხვიდეს, თუ სა-
 და არს იგი და რად დაუფარა მათ, უკუეთუ
 15 აქუნდა რაჲმე მიზეზი წარსლვისაჲ სადამე³.
 გარნა ფრთხილმან ამან სულმან ყოვლად არა
 აუწყა, რათა არა განაკრთენეს ანაზღაგთისა⁴
 მის საქმისათჳს, არაჲმედ დაიდუმა და კეთი-
 ლითა მით სივერაგითა სხუაჲ რაჲმე ღონე
 20 მოიპოვა⁵ დარწმუნებისა მათისა. ხოლო შე-
 სწუვიდა ალი იგი მოტყინარისა მის სიყუა-
 რულისა ღმრთისაჲ, რომელი ცეცხლებრ ეგ-
 ზებოდა შინაგან მისსა და ასწავებდა მას,
 რათამცა⁶ ვითარ სასურველსა მას თჳსსა
 25 უადრეს⁶ მიემთხვა.

იყო დიდებული დღეთა შორის წმიდა
 კკრიაკე და წარვიდეს მშობელნი მისნი წმი-
 დად ეკლესიად და ჟამსა წმიდასა ჟამის
 წირვისასა დადგა იგი თჳნიერ ჩუეულე-
 30 ბისა მახლობელად მამისა თჳსისა. ხოლო
 მოიწია რაჲ დიაკონი საფსალმუნეთა ზედა
 წარკითხვად წმიდისა სახარებისა, ჰრქუა
 ნეტარმან შიო მამასა თჳსსა: უფალო ჩემო,
 მივეახლნეთ⁷ წმიდისა მის სახარებისა ქუეშე
 35 კერძო, რამეთუ მასმიეს ხუცესთაგან, ვითარ-
 მედ ყოველნი სენნი და უძღურებანი განეშო-
 რებიან, რომელთა თავსა ზედა წარიკითხონ⁸
 დღესა⁹ კკრიაკესა წმიდაჲ სახარებაჲ. ერჩღა
 ნამაჲ მისი¹⁰ სიტყუათა მისთა და¹¹ და-

¶ ¹ ნაცვალად C. ² სახედ CE. ³ სადმე C. ⁴ მოიპოვა C. ⁵ რათა C. ⁶ უადრეს E| უდა-
 რეს CD. ⁷ მივახლნეთ E. ⁸ წარიკითხვიან C. ⁹ დღეს C. ¹⁰ თჳსი E. ¹¹ და|—C.

ღ

ღ

- დღეს ქუეშე კერძო წმიდისა სახარებისა. ხოლო
 ესე სახარებაჲ წარიკითხა დიაკონმან: ყოველ-
 მან რომელმან არა მოიძულოს მამა და დე-
 და და ცოლნი და შვილნი, აგარაკი და მო-
 5 ნაგებნი¹, ვერ ძალ-უც მოწაფე ყოფად ჩემდა*.
 აღესრულა რაჲ წმიდაჲ ჟამის წირვაჲ, წარ-
 ვიდეს სახლსა თჳსსა და დასხდეს სამხრობად.
 და ჰკითხა ნეტარმან შიო მამასა თჳსსა: უფა-
 ლო ჩემო, რაჲ იყო სიტყუად იგი, რომელი
 10 დღეს აღმოიკითხეს წმიდასა შინა სახარება-
 სა? და მან ჰრქუა² მისთჳს, რომელი ესმინა
 წმიდისა სახარებისაგან. მერმე მიუგო კე-
 თილმან მან³ შვილმან: უფალო, რაჲ ყოვნე-
 ბად არს ჩუენდა, რათა გუერქუას ჩუენ მო-
 15 წაფე ქრისტესი, და ვითარცა გესმა⁴, ასი
 წილი მოვილოთ მისგან მომავალსა მას საუ-
 კუნესა⁵ მცირედისა ამისთჳს, რამეთუ რაჲ
 შევიძინოთ სოფლისა ამისგან, უკუეთუ მე-
 ფეცა ვიყვნეთ, ვგრეცა ვერას შემძლებელ
 20 ვართ განრინ ბად⁶. ხოლო მამისა მისისა⁷
 გული ვითარცა ცკლი ლბილი საბეჭდავისა-
 გან ვგრეთ აღმოიტჳფროდა და ჰრქუა ძესა
 თჳსსა: შვილო, ვითარ შენ ჰხედავ, მე და დე-
 დაჲ შენი მოხუცებულ ვართ და შენ მარტომ
 25 მკვდრი მამულისა ჩუენისა მოგუეცი. აწ უკუე-
 თუ ინებო, ჩუენ გუყვენ⁸ მონაზონ და შენ
 მოიყვანე შენდა ცოლი და⁹ ნუ უმკვდრო
 ჰყოფ მამულსა შენსა. აჰა ესერა ყოველი წი-
 ნაშე შენსა არს, მიიღე ყოვლისა უფლებად.
 30 განიხარა ესე ნეტარმან შიო და თქუა გულ-
 სა თჳსსა: ოდეს მშობელნი ჩემნი იქმნენ მო-
 ნაზონ, მე თავისუფალ ვარ, რაჲ მინდეს, ვყო.
 და მოეწესენა სიტყუად ესე, რომელი ჰრქუა
 ნეტარმან იოანე, ვითარმედ: შენსა უწინარეს
 35 მიიღონ მშობელთა შენთა სახე მონაზონები-
 საჲ. ხოლო ნეტარმან შიო მიუგო კეთალთა
 მათ მშობელთა თჳსთა: უფალნო ჩემნო, ოდეს
 კეთილი გონებაჲ მოგცა თქუენ ღმერთმან¹⁰,

ღ ¹ მონაგებნი C. ² + მას C. ³ თმან კეთილმან C. ⁴ გუესმა C. ⁵ საუკუნოსა D. ⁶ განე-
 ბად C. ⁷ მამასა მისსა DE. ⁸ გუყუენ D. ⁹ და—AB. ¹⁰ აღმერთმან თქუენ C. * შდრ. ლუკა 14,26.

4

7

ნუ სდროებთ ქმნად მაგისსა, არამედ რად-
იგი გიქმს თქუენ, მიეცით შესაწირავად, რო-
მელსაცა მონასტერსა გთნავს და მე მომავალ-
სა წელსა, უკუეთუ სათნო- უჩნდეს ღმერთსა,
5 მოვიყვანო, ვითარიცა მინდეს მეუღლდე. ეს-
რეთ რად ამისა ქმნად მოიმტკიცნა მშობელ-
ნი, არლარა ყოვნა, არამედ პირველად წა-
რიყვანა დედაჲ თვისი ქალწულთა მონასტერ-
სა და შეჰვედრა დედათა დიაკონსა და აღ-
10 ქუეცა იგი. და ჰრქუა მას ნეტარმან შიო:
დედაო, უწყოდდე, რამეთუ ამიერითგან. ეგო¹
მცნებასა შინა და აღთქუამად დაგიც ქრის-
ტესდა² წინაშე საკურთხეველისა, არცა ჩემ-
და ხილვად შემძლებელ ხარ და არცა მამისა
15 ჩემისა. იყავ შენ აქა მოჩილ წმიდისა ამის
დედათა დიაკონისა და დათა ყოველთა, და
ნულარა გეურვებინ ჩემთს, ოდენ ნუ დაივი-
წყებ ლოცვათა შინა შენთა ჩემთსცა³. და
მოიკითხნეს ფრიადითა ცრემლითა და მისცეს
20 ურთიერთას უკუანაჲსკენელი ამბორის-ყოფად
და განეშორნეს.

ეგრეთვე წარიყვანა მამად თვისი მონას-
ტერსა ზოგად ცხოვრებულთასა და შეიმოსა
მანცა წმიდაჲ სქემად და მრავალი სიტყუად
25 სწავლისად ჰრქუა ნეტარმან შიო მამასა თვის-
სა მოთმინებისათს. და ორთავე მონასტერ-
თა არა მცირედი საფასე შეწირა, სადა-იგი
იყვნეს მშობელნი ამის წმიდისანი და მსგავ-
სადვე დედისა მამასაცა მისცა უკუანაჲსკენელი
30 მშუდობად და მიიღო მისმიერი კურთხევაჲ და
განეშორა. ესრეთ მიიღო რად თავისუფლე-
ბითი⁴ ცხორებაჲ ღმრთივ გონიერმან შიო,
მიიწია სახილ⁵ და განუყო ყოველი მონაგე-
ბი თვისი გლახაკთა და განათავისუფლნა მო-
35 ნანი და მკვევალნი⁶ და განყიდა ყოველი,
რადცა იყო მშობელთა მისთაჲ დატევებული,
და მისცა მონასტერთა და მოქენეთა, თვნიერ
ოდენ იპყრა წმიდაჲ სახარებაჲ და წიგნი სა-

1. ' ვგრე D. ვეე C. 2 ქრისტესა და E. 3 ჩემთსცა]—E. 4 თავისუფლებით E. 5 სახედ D.

6 მკვევალნი CD.

ღ

ღ

ფსალმუნე, დაუტევა «გიხაროდენი» ყოველთა საქმეთა მისთა თანა სახარებისაებრ მეტყუელისა, თუთ სულიცა უარ-ყო ქრისტესთს და განვიდა სოფლით და სახლით თვისით და წა-
 5 რემართა სასურველისა მიმართ თვისისა გზისა, რომლისათს ყოლადვე სუროდა და ტრფიალ იყო მოგებად მისდა, რომლისაგანცა არა ჭუებულ იქმნა, ვითარცა ქუემორეცხად ყოს სიტყუამან.

- 10 მიიწია კუალად იოანესა¹ და² მოუდრიკნა მეჭლნი და მიილო კურთხევაჲ და მის მიერ³ განიხარა იოანე სიხარულითა დიდითა და შეიწყნარა და შეიტკობდა მას დიდითა სიყუარულითა და ეტყოდა: შვილო სარწმუნოო შიო, ნეტარ ხარ შენ, რამეთუ დასდევ⁴ კელი ერქუანსა და უკუანა არა⁵ მხედველობდი, არამედ კეთილად წარმართე⁶ ურნატი⁷ შენი. ჰე, გეტყუ შენ⁸, ძმაო, და გრწმენინ, ვითარმედ უშრომელად განეშორო ყოველთა-
 20 გან ბრძოლათა მტერისათა ამისთს, რამეთუ ყოველითა სასოებითა შეიყუარე შენ ქრისტე და მტკიცითა სარწმუნოებითა აღასრულენ წმიდანი ბრძანებანი მისნი. ხოლო შიო ევეჯრებოდა ნეტარსა იოანეს, რათა აღკუეცოს⁹
 25 იგი და შერთოს იგი მწყობრსა თანა მონაზონთასა. იხილა რაჲ დიდი იგი სიყუარული მისი იოანე, არღარა ყოვნა, არამედ დასხნა მის ზედა წმიდანი კელნი მისნი, აღკუეცა და შეჰმოსა წმიდაჲ სქემაჲ. და იხილა, რამეთუ
 30 პირი მისი იქმნა ვითარცა პირი ანგელოზისაჲ.

ხოლო ამიერიჲგან რაჲღა ვინ თქუას ლუაწლთა მისთათს ძლიერთა, რომელ თავსისხმიდა, დლითი-დღე წარემატებოდა ძალი-
 35 თი ძალად, ვითარცა ხე თანა-წარსადინელსა წმიდათა წყალთა ღმრთის მეცნიერებისათა დანერგული. და ნაყოფიერ იქმნებოდა. ვითარცა ფინიკი მსხმოჲ ტკბილთა და სულიერ-

ღ¹ იოანესა CD. ² და—E. ³ მიერი CD. ⁴ არა დასდევ C. ⁵ არა—C. ⁶ წარმართე E. ⁷ ორნატი E. ⁸ შენ—C. ⁹ აღიკუეცოს C.

9.

1.

თა ნაყოფთაგან და სწავლათა ღირსისა
 იოანესთა, ვიდრემდის ყოველი გზად მონა-
 ზონებისაჲ ვითარცა კელოვნებაჲ რამეჲ ეს-
 რეთ დაისწავა და მიიწია საზომსა სრულთა ¹
 5 და დიდთა მამათასა, ვიდრემდის თუთ მო-
 ძლუარი იგი მისი იოანე განკურდა ² მადლსა
 მას ღმრთისასა, რომლითა ხედვიდა ნეტარსა
 შიოს აღსავსედ, რამეთუ ეშმაკთა და მათ
 მიმართ ³ ზედა მოსლვათა, ვითარცა ქსელთა
 10 დედა-ზარდლისათა დაჰსნიდა. და მოეცა მას
 ღმრთისა მიერ მადლი სენთა ოტებად კაც-
 თაგან და პირუტყუთა და ეშმაკეულთა სი-
 ტყუთ განკურნება ⁴ და ყოვლით კერძო მო-
 მავალნი იოანესსა სნეულნი და ეშმაკეულნი
 15 ლოცვათა ამისითა განიკურნებოდეს, რამეთუ
 იყო ნეტარი ესე ყოვლად უმანკოჲ და რამე-
 თურთით არა შევიდოდა ⁵ გულსა მისსა კუა-
 ლიცა სიმადლისა და ამპარტავანებისაჲ, ხო-
 ლო სიმდაბლე ესეოდენი მოეგო, ვიდრემდის
 20 არცალა ⁶ თუ არა რადმე შეერაცხა თავი
 თუსი.

2. ოდეს-იგი აღასრულნა ნეტარმან შიო
 ოცნი წელნი სხუანი მონაზონებასა შინა,
 მოიწია იოანესსა ბრძანებაჲ ზეგარდამო, რა-
 25 თა გამოირჩინეს ათორმეტნი მოწაფეთაგან
 თუსთა ძლიერნი სიტყუთა ⁷ და საქმიითა ⁸ და
 წარვიდეს ქუეყანად ქართველთა და განა-
 მტკიცენეს ⁹ ერნი სარწმუნოებასა ზედა, რამე-
 თუ ახალ-ნერგ იყვნეს მაშინ ქართველნი და
 30 ორასნი ოდენ წელიწადნი წარსრულ იყვნეს
 მოქცევით მათითგან; ოდეს-იგი მოციქულთა
 მადლითა განმტკიცებულმან წმიდამან ¹⁰ დე-
 დამან ნინო აღმოშენა წმიდითა ემბაზითა და
 განანათლნა ღმრთის მეცნიერებითა. ესე რამ
 35 ბრძანებაჲ გამოეცხადა მისგან დიდსა იოანეს,
 ამცნო ყოველთა მოწაფეთა თუსთა, რათა გა-
 ნეკრძალნენ ლოცვასა, და მარხვითა გარ-

1. ¹ სრულსა D. ² განკურდა E. ³ მიმართ] ნართა C. ⁴ განკურნება D. ⁵ შევიდოდეს
 C. ⁶ არცა CE. ⁷ სიტყუთა DE. ⁸ საქმიითა CE. ⁹ განამტკიცა C, განამტკიცენ DE. ¹⁰ წმიდა-
 მან]—CD.

ღ

ღ

დავლენენ ათნი იგი დღენი ვედრებასა შინა ღმრთისასა და იხილონ, თუ რაჲ არს აღსასრული გამოცხადებისაჲ მის.

- გარდავდეს დღენი იგი, მოუწოდა ყო-
 5 ველთა და ჰრქუა ნეტარმან იოანე: შვილო ჩემნო და ძმანო საყუარელნო, აჰა ესერა ყოველთა მადლითა ღმრთისაჲთა გხედავ სრულთა ყოველთა შინა საქმეთა ღმრთისათა. ისმინეთ, რომელი-ესე მეუწყა ღმრთისა მიერ,
 10 რამეთუ ვიხილე მე ყოვლად წმიდაჲ დედოფალი ღმრთისმშობელი და მიბრძანა, რაჲთა აღვიხუნე¹ ჩემ თანა ათორმეტნი თქუენგანნი და წარვიდეთ ქუეყანად ქართლისა და მუნ ვიღუაწოთ სარწმუნოებისათჳს ქუეყანი-
 15 სა. აწ უკუე დავწერო² მე³ თქუენ ყოველთა სახელები და დავდვათ წმიდასა ზედა ტრაპეზსა. ხოლო განვათიოთ ყოველთა ღამე ესე ზოგად ვედრებასა შინა ღმრთისასა და როგელთაცა მოგუცეს⁴ ღმერთმან, ვერჩდეთ სა-
 20 ღმრთოსა ამას ნებასა.

- და ჰრქუეს ყოველთა: მამაო წმიდაო, ვითარცა გამოგიცხადა⁵ შენ ღმერთმან, ყავ. ხოლო ჩუენ არასადა დაგიტეოთ და არცა განვეშორნეთ წმიდასა პირსა შენსა. და იყვნეს ყოველნი დიდსა შინა მწუხარებასა, რამეთუ არა იცოდეს⁶, თუ რომელთა ჰნებვი-
 25 და⁷ დატევებაჲ⁸, რამეთუ ესრეთ უძნდა დატევებაჲ⁹, ვითარ ცოცხლივ ჯოჯოხეთს შთასლვაჲ. ხოლო განათიეს¹⁰ ღამე ყოველ ლოც-
 30 ვასა შინა ზე-დგომით. და იქმნა ჟამი დღისაჲ მესამე, ყოველთა მღუდელთა უბრძანა ნეტარმან იოანე, რათა შეწირონ უსისხლოჲ იგი მსხუერპლი. და აღესრულა რაჲ წმიდაჲ იგი ჟამის წირვაჲ და ეზიარნეს წმიდათა
 35 საიდუმლოთა, უბრძანა ყოველთა, რათა აღიპყრნენ კელნი და იტყოდნენ კირიელეისონსა. და ვითარცა განიპყრნეს კელნი ყოველთა და იტყოდეს კირიელეისონსა ჟამ ერთ, აღიღო

ღ¹ აღიხუნე D, აღვიხუნე E. ² დავწერო D. ³ მე—E. ⁴ მოგუცნეს E. ⁵ გამოგიცხადა E. ⁶ იტყოდეს CD. ⁷ ჰნებვიდა+და D. ⁸ დატეობა C. ⁹ დატეობა CDE. ¹⁰ განათლდეს CD.

ღ

ღ

ანგელოზმან ღმრთისამან საკურთხეველისა-
გან და შთადგა ჯელთა შინა იოანესთა სა-
ხილველად ყოველთა ათორმეტი¹ ქარტა,
რომელსა² ეწერა ათორმეტთა ძმათა სახელი,
5 რომელნი-იგი უფალმან გამოირჩივნა³: შიო,
დავით, იოსებ, ანტონი, თეოდოსიოს, თათა⁴,
პიროს, ელია. პიმენ, ნათან, აბიბოს, იოანე.
ხოლო ესე ამისთჳს ყო ნეტარმან იოანე, რა-
თა არა თუალ-ღებით ჰგონონ სიყუარული

10 მათდა მიმართ ძმათა და რომელნი-იგი და-
შთენ, არა შეწუხნენ მოძღურისათჳს.

ესე რაჲ ესრეთ იქმნა, მოიყვანნა და-
შთომადნი იგი ძმანი შეწუხებულნი, მწარედ
მტირალნი დატევებისათჳს⁵ მათისა და მედ-
15 რებელნი⁶, რათა არა დააკლდენ ეგევითარსა
სახიერსა მოძღუარსა, არამედ მიუგო ნეტარ-
მან იოანე და ჰრქუა მათ: შეილნო, შეუძლე-
ბელ არს ნებასა ღმრთისასა წინააღდგომაჲ
და თქუენ მეწამებით, რამეთუ მიერ დღით-

20 გან, ოდეს ინებეთ გლახაკისა იოანეს მოწა-
ფეობაჲ, არავის თუალ-ვახუენ თქუენგანსა,
არამედ ყოვლითა გულითა მარტივად შეგი-
ყუარენ ყოველნი, ვითარცა ქრისტე მეწამე-
ბის ამას თჳთ. და აწ ოდეს ნებაჲ მისი თქუენ

25 ზედა ესრეთ არს, რათა თქუენ აქა სათნო-
ეყვნეთ მას, ხოლო ესენი, სადა-იგი მიუძღუეს,
ნუ სწუხთ, არამედ სიხარულით ერჩლით
ბრძანებასა და ჩინებასა მისსა, რათა არა წი-
ნააღმდგომცა ვიპოვნეთ⁷ ღმრთისა. და ფრი-

30 ად ჰლოცვიდა⁸ და ევედრებოდა, რათა და-
აცხრონ გოდებაჲ იგი უზომოჲ. და განუჩინა
მათ ეფთჳმი წინამძღურად და მსწავლელად⁹
ნაცვალად თჳსსა. და აღაპყრნა ჯელნი და ილო-
ცა მყოვარ ჟამ და შევედრნა იგინი უფალსა.

35 და მოექცა თითოეულსა მათგანსა, დასდგა
ჯელი¹⁰ და აკურთხნა და მერმე ზოგად ყო-
ველნი, და ესრეთ მრავლითა ცრემლითა იჯ-
მნა მათგან.

ღ. ¹ თორმეტი D. ² რომელთა C. ³ გამოირჩივნა უფალმან C. ⁴ თათთა C, თათა E.
დატევებისათჳს CDE. ⁵ მევედრებელნი E. ⁶ ვიპოვნეთ D. ⁷ ილოცვიდა C. ⁸ მსწავლელად E.
⁹ დასდგა ჯელი C.

¶

¶

ამათ ჟამთა შინა აღსრულ იყო დიდი მნათობი სუმეონ საკვრველთ-მოქმედი მთასა საკვრველსა, გარნა არა და სუეტსაცა ზედა, არამედ თორნესა შინა მჯდომარე იყო. და 5 ნეტარმან იოანე და მოწაფეთა მისთა იხილეს იგი და ლოცვაჲ მისი მოიღეს და ესრეთ წარემართნეს გზასა ქართლად მიმყვანებელსა, რომელი-იგი მრავლითა შრომითა წარვლეს.

3. ხოლო მიიწივნეს რაჲ ქუეყანად¹ 10 ქართლისა, დაადგა² ევლავიოს კათალიკოზსა ჩუენებასა შინა ღამისასა ანგელოზი უფლისაჲ და ჰრქუა მას: აჰა ესერა მოვალს იოანე ყოვლად განთქმული მონაჲ უფლისაჲ მოწაფეთა თუსთა თანა, რომელმან განანათ- 15 ლოს ყოველი ესე³ ქუეყანაჲ, ვითარცა პირველ ნინო. აწ უკუე აღდგე და მიეგებოდე⁴ მათ და მრავლითა მოლუაწებითა შეიწყნარენ იგინი, რამეთუ ღმრთისა მიერთა ბრძანებითა მოიწივნეს იგინი და ნუ ხედავ შეურაცხებით 20 მოსილებასა⁵ მათსა, რამეთუ შინაგანი მათი კაცი ყოვლად ბრწყინვალე და შემკობილ არს.

აღდგა უკუე ღირსი ევლავიოს ყოველ- 25 თანა ეკლესიისა შვილთა და განვიდა ზენა სოფლამდე და იმსტურობდა⁶ ყოველთა თანა-წარმავალთა, თუ ვინმე არიან⁷ მონანი იგი ღმრთისანი. და აჰა მოვიდოდეს⁸ წმიდანნი იგი მამანი უჯამლონი და⁹ დაბეჭულითა მოსილნი, შეურაცხად სახილველნი¹⁰, კუნკულითა შემოსილნი წესისაებრ ასურთა ქუე- 30 ყანისა. იხილნა რაჲ ღირსმან კათალიკოზმან გულისკმა-ყო, ვითარმედ ისინი არიან, რომელთათჳს-იგი ეუწყა. აღდგა და შეუპყრა ქედსა იოანესსა და ჰრქუა მას: კეთილად მოხვედ¹¹, მამაო წმიდაო. შეუვრდა უკუე 35 იოანე ფერკთა მისთა და ეტყოდა: წმიდაო მეუფეო, კურთხეულ არს ღმერთი, რომელმან ღირს მყო თაყუანის-ცემად სიწმიდისა

¶ ¹ ქალაქად E. ² და დადგა C. ³ აესე ყოველი C. ⁴ მიეგებოდე CDE. ⁵ მოსილებსა C. ⁶ იმსტურობდა DE. ⁷ არნ CD. ⁸ მოვიდეს C. ⁹ და—C. ¹⁰ სახილავნი DE. ¹¹ მოხუედ CDE.

9.

11

შენისა. ეგრეთვე თითოეულად ყოველთა მი-
იღეს კურთხევად კათალიკოზისა მიერ.

აქა დამაყენა მე სიტყუამან მითხრობად
თქუენდა საკვრველებისა დიდისა, თუ ვითარ
5 ღირსმან კათალიკოზმან და ნეტარმან იოანე
ისწავნეს ერთმანერთისათჳს და სახელი თი-
თოეულისა¹ და კუალად, ვითარ მოეცა
იოანეს ენად ქართულად მეტყუელი ყოვლად
დაუბრკოლებელი. ეჴა საკვრველებასა შენსა,
10 ქრისტე ღმერთო, ვითარ აღიდებ მადიდებელ-
თა შენთა. ესე სასწაული, ძმანო, მიმსგავსე-
ბულ არს სიონს² გარდამოსლვასა სულისა
წმიდისასა წმიდათა ზედა მოციქულთა და
განყოფასა მას ენათასა³ ცეცხლისათა*. ჴეშ-
15 მარტად საკვრველ არს ღმერთი შორის წმი-
დათა მისთა, რომელმან სულითა წმიდითა
წამსა შინა აღატყუა სიტყუთა ზრახვად იოანე,
რომელი არცა ოდეს ასმიოდა, არა თუ ეს-
წავა⁴. ესე ვისმცა⁵ არა დაუკვრდა, ვისიმცა
20 ცნობად არა განცვბრდა, რომელნი მაშინ მუნ
იყვნეს და რომელთა ესმა უცხო ესე სასწაუ-
ლი, ყოველნი განკვრევებულნი და ზარ-გან-
ვდილნი აღიდებდეს ღმერთსა, მოქმედსა სა-
კვრველებათასა.

25 ხოლო სასმენელად ყოველთა ჰრქუა კა-
თალიკოზმან ნეტარსა იოანეს: მამაო იოანე,
მე უფალმან მაუწყა მოსლვისათჳს შენისა და
აწ ვჴმადლობ⁶ ღმერთსა, რომელმან მოაფ-
ლინა სიწმიდე შენი, რათა წარუძღუე მრავ-
30 ვალთა სულთა მეცნიერებასა ღმერთისასა და
განსწავლენე ჴეშმარტებასა⁷ შინა⁸ ცხოვრე-
ბასა, რომელი მოიყვანებს სასუფეველად
ცათა. თაყუანის-სცა მას წმიდამან იოანე და
მიუგო ესრეთ: წმიდაო მეუფეო, შენ მიმსგავ-
35 სებულ ზარ ქრისტესა სიმდაბლითა, ვითარ
მისგან გისწავიეს, ხოლო ჩუენ, მონანი შენ-
ნი, უფროსად ვჴმადლობთ⁹ ღმერთსა, რამე-
თუ ღირს ვიქმენით¹⁰ ეგევითარისა კეთილი-

1. თითოეულისა DE. 2. სიონს—E. 3. ენათასა]+ენითა C. 4. ასწავა C. 5. ვითარმცა D.

6. ვმადლობ CD. 7. ჴეშმარტება E. 8. შენსა C. 9. ვმადლობთ C. 10. ვიქმენით C.

* საქმე 2, 1—4.

ღ

ღ

- სა მწყემსისა პოვნად, რომელსა ყოველნი დაფარულნი გამოეცხადებინან ღმრთისა მიერ. მადლი დიდებულსა მას, რომელმან ღირს გუყვნა ხილვასა წმიდისა პირისა შენისასა, რა-
- 5 თა უფროხსლა შენ წარგვძლუე მრწემთა ამათ შენთა გზასა ცხოვრებისასა, რამეთუ ვხედავ მადლსა ღმრთისასა სრულ ქმნილად შენ შორის უღირსი ესე, რამეთუ რაჟამს ღირს ვიქმენ კურთხევისა შენ მიერისა მოღებად, აღე-
- 10 ლო პირი და ენაჲ ჩემი ზრახვად ენასა შენსა და განებუნეს სასმენელნი ჩემნი, რათა მესმოდენ წმიდანი ბრძანებანი შენნი, მეუფეო ჩემო. და ყოველთა, რომელთა ესმოდა, ჰმადლობდეს ღმერთსა.
- 15 წარემართნეს უკუე და მიიწივნეს წმიდად ეკლესიად და დაეარდეს წინაშე¹ განმაცხოველებელისა მის ადგილისა, სადა-იგი ღმრთისა ჯერ-ჩინებითა აღემართა საკვრეველებით სუეტით იგი დიდებული, რომელი
- 20 მდგომარე არს ჰაერთა შინა თუნიერ ჯელთა კაცობრივთა ზედა კერძო კუართისა მის ზეგარდამო ქსოვილისა ქრისტეს მცხნელისა ჩუენისა (რომლისათჳს სხუათა თხრობათა² შინა მოქსენებულ არს). ამას
- 25 წინაშე მრავალთა ცრემლთა დაალტობდა იოანე იატაკსა მოწაფეთა თანა მყოვარ³ ჟამ. ხოლო სრულ ყვეს რაჲ ლოცვაჲ, კათალიკოზმან მრაველითა მოლუაწებითა ისტუმრნა. და დაადგრეს მუნ დღეთა მრავალთა. და
- 30 ხედვიდეს ყოველნი პირსა ნეტართა მამათასა, ვითარცა ანგელოზთასა. და მოიწეოდეს ყოვლით კერძო ყოველთა სენთაგან შეპყრობილნი და ყოველნი მიემთხეოდეს მსწრაფლ კურნებასა. და ესმოდეს ყოველთა მათ მიერ
- 35 სიტყუანი საუკუნოხსა ცხოვრებისანი და განმტკიცებოდეს ყოველნი სარწმუნოებასა ზედა წმიდისა სამებისასა და ყუაოდა მოძლურებათა მათთა მიერ ყოველი ქუეყანაჲ ქართ-

ღ¹ და მიიწივნეს. . . წინაშე]—C. ² თხრობასა C. ³ მყოარ D.

ღ

ღ

ლისაჲ ვიდრემდის თუთ თავადიცა მეფე და
 ყოველნი მთავარნი ქართლისანი მიიწი(ე)ნეს
 მუნ და მათგან კურთხევისა მიმღებელნი გა-
 ნათლდებოდეს სწავლითა მათითა და ვითარ-
 5 ცა მდინარისაგან დიდისა ირწყუებოდეს
 სწავლათაგან ნეტარისა იოანესთა. ხოლო ნე-
 ტარნი ესე მამანი მრავლითა ლოცვითა და
 ვედრებითა ითხოვდეს ღმრთისაგან, რათა
 უჩუენოს მათ ადგილი მკვდრობისა მათისაჲ.
 10 და მოვლიდეს ყოველთა მათ ადგილთა, სადა
 ნეტარი ნინო იყოფოდა¹ და ამბორს-ჟყოფ-
 დეს იატაკსა და ვითარმცა² მას ცხოველსა
 ხედვიდეს. ეგრეთ შეიტკობდეს და ეზიარე-
 ბოდეს და იკითხვიდეს და სცნობდეს ყოველ-
 15 სა მას ცხოვრებასა მისსა და ქადაგებასა და
 შრომათა მის ნეტარისათა³. და ჰმადლობდეს
 ღმერთსა, როჲელმან უძღურსა ბუნებასა ში-
 ანიჲჲ მადლი მოციქულებისაჲ და ესევეითარ-
 თა ლუაწლთა ძლიერთა შინა განაძლიერთა და
 20 უმკნეს იპოვა მამათა.

4. დღესა ერთსა იხილა ნეტარმან იოა-
 ნე აღმოსავალით კერძო მთასა ზედა ზადენი-
 სასა, რამეთუ ვითარცა ნისლი ეშმაკთა სი-
 მრავლენი ჰყოფდეს მრავალთა რათმე საოც-
 25 რებათა; და განჰკვრდა და ჰრქუა მოწაფეთა
 თჳსთა⁴: იხილეთ-ლა⁵, უკეთურნი ისი რასა
 ჰყოფენ, ამისთჳს რამეთუ⁶ მთნდა ადგილი
 ისი⁷ საყოფელად ჩემდა; შინებისათჳს ჩუენი-
 სა⁸ სახილველად ჩუენდა⁹ შეკრებულ არიან
 30 და ჰყოფენ საოცრებათა, გარნა ძალი ქრის-
 ტესი თანა-მუე ვიყოთ. მერმე მიექცა სულთა
 მათ ბოროტთა და ეტყოდა: იყავნ უფალი
 კურთხეულ, რამეთუ მანდაჲთ ლტოლვილთა
 ვერცა სხუაგან სადა¹⁰ ჰპოვოთ¹¹ სამკვდრე-
 35 ბელი, სადაცა გლახაკისა იოანეს¹² და ძმათა
 ამათ ჩემთა სახელები ითქმოდის. ხოლო მი-
 ვიდეს წინაშე წმიდისა კათალიკოზისა და

ღ¹ იყოფებოდა E. ² ვითარცა C. ³ და შრომათა მის ნეტარისათა—E. ⁴ თჳსთა—CD..

⁵ იხილეთა E. ⁶ რამეთუ]+მე E. ⁷ იგი E. ⁸ ჩემისა C. ⁹ ჩემდა DE. ¹⁰ სადა—E. ¹¹ ჰპოვოთ D

¹² იოანესი E.

ღ

ღ

ითხოვეს ადგილი იგი, მთად ყოვლად რაჲ-
მე მალნარი და შეუვალი კაცთა მიერ, რათა
დაემკვდრნენ მუნ, ვიდრემდის განუჩინოს მათ
მადლმან ღმრთისამან შემდგომი¹.

- 5 და უბრძანა კათალიკოზმან, ვითარმედ:
წმიდანო მამანო, ყოვლად უნუგეშინისცემო
და მალნარ არს და შეუვალ კაცთაგან მთად
ისი², და უწინარეს კერპიცა იგი³ ბილწისა
ზადენისი მდგომარე ყოფილ არს იქი, რომე-
10 ლი-იგი შემუსრა ნეტარმან ნინო, და აწ ვი-
თარ მესმის სულთა მიერ ბოროტთა აღსავე-
სე არს მთად იგი. ხოლო მათ ჰრქუეს: იყავნ
ნებაჲ ღმრთისაჲ, წმიდაო მეუფეო, და წმი-
დანი ლოცვანი შენნი შემწე მდაბალთა ამათ
15 მონათა თანა შენთა, მოგუეც კურთხევა შენი
და წარგუავლინენ. და ვითარ ვერ დააყენნა
იგინი კათალიკოზმან, მისცა მათ კურთხევაჲ
და წარავლინნა იგინი.

- ხოლო იყო ჟამი მაისისა (თ)თჳსა და
20 მდიდროოდა⁴ მდინარე არაგვ. მიიწინეს უკუე
კიდესა მდინარისასა. ხოლო თჳთ ევლავიოს
კათალიკოზი მუნ იყო მრავალთა თანა ეპის-
კოპოსთა და სხჳსა სიმრავლისა ფრიადისა,
რათა უვნებელად წიალიყვანენ⁵ ფიცხელისა⁶
25 მისგან მდინარისა. იხილეს რაჲ დიდროაჲ⁷
იგი წყლისაჲ, აყენებდეს მათ წიაღსლვად,
რამეთუ უღონო იყო განსლვაჲ მისი ჟამსა მას.

- ჰრქუა დიდმან იოანე ნეტარსა შიოს:
ილოცე მამაო, რათა ღმერთმან უვნებელად
30 წიაღვყვანნეს იმიერ. ხოლო მორჩილმან
ამან⁸ სულმან ყოვლად არარაჲ ჰრქუა სხუაჲ,
არამედ მინდობილმან ბრძანებასა მოძღურო-
სასა მოიდრიკნა სამ გზის⁹ მუკლნი აღმოსავე-
ლით, ჯუჳარი გამოსახა წყალსა მას ზედა და
35 ჰრქუა: ¹⁰ მამაჲ ჩუენი იოანე გიბრძანებს,
წყალო¹¹, რათა დაეყენნეთ სლვისაგან, ვიდ-
რემდის წიაღვიდეთ იმიერ ვმელად. ეჰა უსა-
ზღვროსა¹² კაცთ მოყუარებასა შენსა, ქრის-

ღ¹ შემდომნი E. ² იგი E. ³ ისი CD. ⁴ მდიდროობდა E| მდიდრო და C, მდიდრობდა D. ⁵ იყვნენ C. ⁶ ფიცხლისა DE. ⁷ დიდროა C. ⁸ მან E. ⁹ სამ გზის—C. ¹⁰ ჰრქუა|+მათ CD.
¹¹ წყალნო C. ¹² უსაზღროსა CD.

¶

¶

ტე ღმერთო! რამეთუ სიტყუასა თანა მისსა დადგა მდინარე იგი სლვისაგან, ვიდრემდის წიაღვიდეს ივინი ჳმელად. იხილეს რაჲ ესე სიმრავლემან ერისამან, ყოველნი აღიდებდეს
 5 ღმერთსა, რომელმან ესევეითარი მადლი მოსცის მონათა თჳსთა. და იხარებდა კათალიკოზი და ერი ყოველი¹ და მადლობდეს ღმერთსა, რომელმან ეგვეითარნი განმამტკიცებელნი სარწმუნოებისანი მოანიჭა მათ.

10 ხოლო ნეტარნი იგი მამანი აღვიდეს მთასა მას ზედა ფრიადითა ღუაწლითა სიწოდსაგან სერტყთაჲსა. და მიმოვლო ნეტარმან იოანე ყოველი იგი მთაჲ და ჰოვა მცირე ქუაბი და შექმნა იგი წმიდად ეკლესიად,
 15 და დაემკვდრნეს მუნ. და იქმნეს მცირედი რაჲმე ტალავრები და ილუწიდეს ძლიერად, რამეთუ განიკაფებოდეს ყინელისაგან სასტოკისა ჟამსა ზამთრისასა. და იყო მათდა საზრდელად მდელთაგან ქუეყანისათა. ხოლო
 20 განისმა ჰამბავი² მათისა მუნ მკვდრობისაჲ და შექმნეს მთასა მას შინა გზაჲ ფრიადმან სიმრავლემან და მოვიდოდეს ყოვლით კერძო სიმრავლე ერისა აურაცხელი: სნეულნი, ეშმაკეულნი, ბრმანი, ღრეკილნი, ყრუნი და
 25 ყოველნი განიკურნებოდეს ლოცვითა მათ წმიდათა მამათაჲთა, ვითარცა წერილ არს ვრცელსა შინა ცხორებასა ნეტარისა იოანესსა.

5. დღესა შინა ერთსა გულს-იდგინა კათალიკოზმან კრებისა თანა თჳსისა, რამეთუ
 30 მუნ იყვნეს ყოველნი ეპისკოპოსნიცა³ მისნი, რათა აღვიდენ და მოიხილნენ წმიდანი იგი მამანი. წარვიდეს უკუე და აღვიდოდეს მთასა მას ზედა და იხილნეს ნეტარნი იგი
 35 ვითარცა ანგელოზნი ღმრთისანი თჳნიერ ყოვლისა სოფლისა განგებისა და საქმრისა. იხილნეს რაჲ წმიდათა მათ⁴ მამათა კათალიკოზი და ყოველნი იგი ეპისკოპოსნი⁵

¶ ¹ ყოველი ერი E. ² ამბავი CD. ³ ეფისკოპოსნიცა C. ⁴ მათ—E. ⁵ ეპისკოპოსნი E⁺ ეფისკოპოსნი C.

ღ

ღ

მიმავალნი, განიხარეს სიხარულითა დიდითა, მოეგებ(ვ)ოდეს მათ და შეუვრდებოდეს ფერჯთა მათთა და მიიღებდეს კურთხევასა მათ მიერსა¹. ეგრეთვე ეპისკოპოსნიცა² იგი ლოცვასა 5 მათ მიერსა. ხოლო კათალიკოზმან ყო რაჲ ლოცვაჲ დასასრულისაჲ, დასხდეს უკუე ქუაზსა მას მახლობელად, რომელი შეემზადა ეკლესიად. ეტყოდა ნეტარი იოანე კათალიკოზსა და ყოველთა ეპისკოპოსთა³: რად მოშუერით, 10 უფალნო ჩემნო, სიმდაბლისა ჩემისა? და ვითარ ღირს ვართ ჩუენ, მონანი სიწმიდისა თქუენისანი, რათამცა მოაშურეთ⁴ სიწმიდე თქუენი აქა?⁵ არამედ ღმერთმან მოგეცინ სასყიდელი, რომელი მდიდარ არს წყალო- 15 ბითა. უბრძანა კათალიკოზმან იოანეს, რათა ჰრქუას მათ სიტყუაჲ სარგებელისათჳს სულისა. ხოლო იოანე ეტყოდა: შენ გშუენის ესე, წმიდაო მეუფეო, და შენი არს საქმე ესე, რათა ჩუენ ვირწყუებოდით⁶ სწავლათა 20 შენთა მიერ. მრავალ ჟამ აიძულა რაჲ⁷ კათალიკოზმან იოანეს, აღალო პირი თჳსი⁸ და იწყო სიტყუად სიტყუათა ცხოვრებისათა შუენიერთა, რამეთუ ნეტარისა იოანეს პირი, ვითარცა წყაროდ ტკბილი მდინარე, ეგრეთ აღმოაცენებდა სწავლათა დაულევნელ- 25 თა, ოდეს აიძულის ვინ თქუმად რასამე. და ისმენდეს მისსა ყოველნი იგი ეპისკოპოსნი⁹ და სარგებელ ეყოფოდეს ფრიად და იხარებდეს.

11 (6). ხოლო ჯერ-არს, რაჲ- 30

თა მოვიკსენოთ ერთი მოწაფეთა-განი წმიდისა იოვანესთაჲ¹, სახელით ისე, განთქმული ყოვლითავე² სათნოებითა, ნერგი იგი სა-მოთხისაჲ, ყუავილი შუენიერი³ 35 და ყოვლისა კეთილისა ძირი.

(6). ამას ჟამსა შინა აღსრულებულ იყენეს ეპისკოპოსნი ორნი, ერთი წილკნისა და

ღ¹ წმიდისა იოვანესთაჲ| წინაშე ღ'ისა B'.² ყოვლითვე B. ³ შუენიერი BB'.

ღ⁴ მათ მიერ C. ⁵ ეფისკოპოსნიცა C. ⁶ ებისკოპოსთა E, ეფისკოპოსთა C. ⁷ მოაშურეთ

E. მოაშრვეთ C. ⁸ აქა თქუენი E. ⁹ ვიწყარობდეთ C. ¹ რაჲ აიძულა E. ² თჳს E. ³ ებისკოპოსნი E, ეფისკოპოსნი C.

ღ

ესე ნეტარი ისე შეიპყრა წმი-
დამან მამათ მთავარმან¹ კათალი-
კოზმან და აკურთხა იგი ებისკო-
პოზად საყდარსა ზედა წილკნისა-
სა². და³ დაღაცათუ იგი არა თავს-
იდებდა საქმესა მას და შევრდო-
მით ითხოვდა განტევებასა.

ხოლო მან უნებლიით დაასხ-
ნა ჭელნი და წარგზავნა საყდარსა
ღმრთისა დედისასა და⁴ დედისა⁵
მის, რომელმან დედაჲ თჳსი ცთომი-
საგან⁶ აღადგინა, დედისა მის, რო-

ღ

ერთი ნეკრესისა. და ზრახვა ყვეს კათალი-
კოზმან და ეპისკოპოსთა, რათა მათგანნი
ყენენ ეპისკოპოს ორთავე შინა საყდართა და
განიზრახეს ესრეთ, რათა რომელთაცა დღეს
5 შეწირონ უსისხლო მსხუერპლი, მათ დაასხნენ
ჭელნი თჳნიერ ყოვლისა ცილობისა. ხოლო
მოიწია რაჲ ჟამი წმიდისა ჟამის წირვისაჲ,
აბიბოს იქმნა მსახურ წმიდისა ჟამის წირვი-
სა და ისე—დააკონი.

და აღესრულა რაჲ ჟამის წირვაჲ, შე-
იპყრა კათალიკოზმან ერთითა ჭელითა ისე,
ხოლო ერთითა აბიბოს და ამბოროს-უყო აბი-
ბოს(ს) და ჰრქუა: გიხაროდენ აბიბოს ეპისკო-
პოსო¹ ნეკრეს ქალაქისაო! და ამბოროს-უყო
15 ისეს და ჰრქუა: გიხაროდენ ისე, ეპისკოპო-
სო¹ წილკნისაო! ხოლო იგინი განცუბრდეს
მოულოდებელსა მას ზედა სმენასა, შეწუხე-
ბულნი იჯმნიდეს, უღირსებასა იტყოდეს,
ევედრებოდეს, შეუფრდებოდეს ფერჯთა ცრემ-
20 ლითა განტევებად² მძიმისა მისგან საქმისა,
გარნა კათალიკოზმან ესრეთ ჰრქუა მათ:
ცხოველ არს უფალი ჩუენი³ იესუ ქრისტე,
არა გარე-მივაქციო სიტყუაჲ ესე, რომელი
იქმნა ჩემ გლახაკისა⁴ მიერ გამორჩევითა
25 ღმრთისაჲთა.

ესე რაჲ ესმა იოანეს, ჰრქუა მათ:
შვილნო, ნუ ხართ ურჩ განგებისა საღმრთოჲ-
სა და წმიდისა ამის მეუფისა ჩუენისა და
რამეთუ მოვიწიენით⁵ აქა ამისთჳს, რათა ვი-
30 ლუაწოთ ადგილად-ადგილად ღმრთისათჳს,
რომელმან-იგი მიბრძანა ჩუენ მოსლვაჲ. ეს-
მა რაჲ სიტყუაჲ მოძღურისაჲ, ერჩიდეს ბრძა-
ნებასა მისსა. და წარიყვანნა⁶ კათალიკოზმან
და ყენა ორნივე ეპისკოპოს. და წარავლინა
აბიბოს საყდარსა ზედა ნეკრესისასა, ხოლო
საკურველი ისე წარავლინა საყდარსა წილკნი-
სასა, რომელსა შინა მდგომარე არს ხატი

ღ¹ მამად მთავარმან B'.² წილკნისსა B'.³ და—B'.⁴ დედისასა და—B'.⁵ ცთომისა-
გან⁶ დაცემისაგან B'.

ღ¹ ეპისკოპოსო CE.² განტევებად C.³ ჩემი C.⁴ გლახაკის D.⁵ მოვიწიენით D.
⁶ წარიყვანა E.

ღ

ღ

მელმან დედანი წყევვისაგან იქსნა: დედისა მის, რომელი შუამდგომელ ღმრთისა და კაცთა იქმნა და აცხოვნა ყოველი¹ ნათესავი კაცთაჲ, რომელნიცა სარწმუნოებით² თაყუანის-სცემენ ქრისტესა, მისგან შობილსა ღმერთსა.

ჟ ყოვლად წმიდაო ღმრთის მშობელო მარიაჲ, კურთხეულ არს ნაყოფი მუცლისა შენისაჲ და კურთხეულ არს სახელი წმიდაჲ დიდებისა მისისაჲ³, რამეთუ ქუეყანისაგანნი ვიყვენით და აწ შენ მიერ ზეცისა ანგელოზთაგან ვიმსახურებით და შენ მიერ⁴ უხრწნელებაჲ და ცხოვრებაჲ საუკუნოჲ მოვიგეთ⁵. ამისთჳ შენის⁶, რაჲთა საყდარსა დიდებისა შენისასა წმიდანი და სულითა განათლებულნი კაცნი იყვნენ⁷ ზედა⁸ დღვომელად⁹ ტაძრისა შენისა და ამისთჳსცა განორჩეულ იქმნა ღირსი ესე წმიდაჲ ისე ზედამდგომელად საყდრისა შენისა, წმიდაო დედოფალო!

ხოლო წმიდამან ამან მამამან და ებისკოპოზმან¹⁰ იწყო სწავლად და წურთად სამწყსოთა თჳსთა და მიჰმართა ჩრდილოთ კერძო¹¹ რამეთუ ჯერეთ¹² მოუქცეველ იყვნეს¹³ და მტკიცედ ეპყრა კერპთ მსახურებაჲ.

ყოვლად უბიწოჲსა ღმრთისა დედისაჲ, რამეთუ მებრვე ესევეითარი ღირსი მღუღელთ მთავარი შეენოდა წილ-ხდომად საყდარსა ღმრთისა მტკრთველისა ქალწულისასა მწყემსად¹ ჯეროვნად ძისა და ღმრთისა მისისა სისხლთაგან მოგებულთა სამწყსოთა.

ხოლო ვითარცა დადგინებულ იქმნა წმიდაჲ ესე ებისკოპოსად², კუალად დასძინა პირველსა მოსწრაფებასა უმეტესი შრომაჲ, რამეთუ იწყო სწავლად და მწყსად სამწყსოთა თჳსთა გულს-მოდგინებით და არა კმა-იყო მახლობელთა მხოლოდ განმტკიცებაჲ სარწმუნოებასა ზედა მართალსა, არამედ აღიძრა შურითა საღმრთოთა და ფრთეთა სულიერთა მიმხუმელი წარვიდა დამკვდრებულთა მიმართ ჩრდილოსა კერძოთათა, რომელნი მერმეცა მოუქცეველ³ იყვნეს ქრისტეანეთა მართლისა სარწმუნოებისა მიმართ და კერპთ მსახურებისა საცთურითა შეპყრობილნი ბრმად მქონებელ იყვნეს თულთა სულისათა.

ღ. ¹ ყოველივე B'. ² მისისაჲ შენისაჲ B'. ³ საუკუნო მოვიღეთ BB'. ⁴ შეშნის BB'. ⁵ იყუნენ BB'. ⁶ ზედამდგომელად B'. ⁷ ებისკოპოსმან B'. ⁸ ჩრდილოთ კერძო B'. ⁹ ჯერეთ B'. ¹⁰ იყუნეს BR'.
 ჟ. ¹ მწყსად C. ² ებისკოპოსად CE. ³ მოქცეულ C.

¶

და იწყო სწავლად მათდა სწავლითა სიმშვიდისაჲთა და ყოვლითაჲ¹ ღონისძიებითა და სასწაულთა მოქმედებითა მოაქცევდა² სარწმუნოებად, რამეთუ სნეულთა ჰკურნებდა და³ ეშმაკთა ბრძანებით განასხმიდა და მრავალნი საკრველებანი ჰქმნა⁴ და ესრეთ კეთილად სწავლითა მრავალნი სულნი მოაქცივნა⁵ და ტაძარნი კერპთანი დაღწენა და ეკლესიანი აღაშენნა და ყოველთა ნათელსცა და განამტკიცნა⁶ ქრისტეს სარწმუნოებასა ზედა. და ესევეთარითა საქმითა კეთილითა შემკული მოვიდა საეპისკოპოსოდ თჳსად წმიდაჲმ ესე ეპისკოპოსი ისე.

¶

აქა შინა მიწვეულმან ღირსმან ამან მამამან იწყო სწავლად მათდა სიმშვიდით და სიტკბოებით მზრახველმან მათდა მიმართ, რამეთუ წარმოუხზობდა მათ კაცთა მომართ გარდამოსლვასა ღმრთისასა ზეცით, რათა გამოიგნნეს ეშმაკთა და კერპთა მონებისაგან და ამოებასა¹ და საცთურსა მტყუართა² მათ ღმერთთა მათთასა განუტყუადებდა და ევედრებოდა მათ, რათა დაუტეონ საცთური იგი ბოროტი და შეუდგენ უფალსა ჩუენსა იესუ ქრისტესა. და ესრეთ ყოვლითა ღონისძიებითა და კეთილითა სწავლითა მოაქცივნა იგინი სარწმუნოებად სასწაულთა მრავალთა აღსრულებითა, რამეთუ სნეულთა განჰკურნებდა და ეშმაკთა განასხმიდა სახელისდებითა ქრისტესითა, ვინაჲცა მრავალნი შეეძინნეს³ სარწმუნოებასა ქრისტეანეთასა მოძღურებითა ამის ღირსისა მამაკაცისაჲთა. და მრავალნი ტაძარნი კერპთანი დაარღვნა და ბომონნი დაამკუნა, ხოლო ეკლესიანი აღაშენნა და ყოველთა ნათელს⁴-სცა და ქრისტეს სარწმუნოებასა ზედა განამტკიცნა ამიერ დამადგინებელი მუნ მლუდელთა და დიაკონთა. კუალად საყდრადვე თჳსად უკუ-
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995

7. ხოლო ჩუენ პირველსავე სიტყუასა მოვიდეთ. შემდგომად წარსლვისა ნეტართა ამათ აბიბოს და ისესა განმრავლდა მოსლვაჲ ყოვლით კერძო ნეტარისა იოანესსა, დაუტეობდეს სოფელსა და იქმნებოდეს მონაზონ, ვითარცა წერილ არს მისთჳს⁵ მას შინა ცხორებასა⁶, რამეთუ მთაჲ იგი, პირველ მღწისწამალი, ყოვლად განშიშულდა სიმრავლისაგან მიმავალთაჲსა⁷ და მუნ დამკვდრებულთაჲსა⁸, რამეთუ აღივსო ყოველი იგი მთაჲ მადიდებელთა მიერ ღმრთისათა⁹.

¶ ¹ ყოვლითჲ B. ² მოაქცევდ B ³ და|—B' ⁴ ქმნა B'. ⁵ მოაქცივნა B'. ⁶ განამტკიცა B'.
 ¶ ¹ ამაობასა E. ² მტყუვართა C. ³ შეიძინნეს C. ⁴ ნათელ CE. ⁵ მისთჳს| მის თჳსსა C.
 * ცხორებასა|+მისსა E. ⁷ მომავალთაჲსა E. ⁸ დამკვდრებულთასა CD. ⁹ ღმრთისა DE.

ღ

ღ

ღამესა შინა ერთსა გამოუჩნდა ნეტარ-
სა იოანეს ყოვლად წმიდაჲ ღმრთის მშობე-
ლი და წმიდაჲ დედაჲ ნინო¹ და ეტყოდა
მას დიდებული იგი სახილაევი, რათა განსთეს-
5 ნეს თვისნი იგი მოწაფენი ყოველთა ადგილ-
თა შინა ქართლისათა. განიღძა უკუე
იოანე და მიუთხრა ჩუენებაჲ ესე ყოველთა
ძმათა და უბრძანა მათ, რათა განემზადნენ
ძლიერად აღსრულებად ნებასა ღმრთისასა.
10 და წარვიდეს თვთეული² მათგანი ადგილად-
ადგილად, სადაცა მიუძღუეს მათ სული წმი-
დაჲ. ესმა რაჲ ესე მათ, შეწუხნეს ფრიად
განშორებისათჳს მისისა, გარნა არარაჲ წი-
ნალმდგომი იკადრეს, არამედ ერჩიდეს ნება-
15 სა ღმრთისასა და ბრძანებასა მოძღვრისასა.
და წარვიდა თვთეული² მათი ვითარცა გა-
ნუჩინა მათ სულმან წმიდამან. მოვიდა უკუე
ნეტარი იოანე და მოიყვანნა ყოველნი კა-
თალიკოზისა ევლავიოს წინაშე და აუწყა
20 მას ჩუენებაჲ იგი და ევედრა, რათა მისცეს
მათ კურთხევაჲ და შეზღუდნეს იგინი ლოც-
ვითა მისითა. ესრეთ უკუე მოიღეს რაჲ³ კურ-
თხევაჲ მისი, მრავალი ასწავა მათ⁴ ნეტარ-
მან იოანე, ვითარცა წერილ არს ცხოვრე-
25 რებასა შინა მისსა. და წარვიდეს უკუე
ყოველნი და თვთეულმან⁵ მათგანმან წარი-
ტანნა ახალ ნერგთა მათგან ქართველთა მო-
ნაზონთა, ვითარცა უბრძანა მათ იოანე.

8. არამედ ნეტარი შიო იყო დაყუდე-
30 ბის მოყუარე და ევედრებოდა იოანეს, რა-
თა უბრძანოს მას დაყუდებით ყოფაჲ. და
ჰრქუა მას იოანე: შვილო შიო, წარვედ, სა-
დაცა უფალი მიგიძღუეს, რამეთუ გამომი-
ცხადა მე ღმერთმან, ვითარმედ დაყუდები-
35 თაცა ცხოვრება წარვლო და მამაჲ იქმნა
დიდისა ლაერისა; არამედ წარვედ და მიიღე
კურთხევაჲ ნეტარისა მეუფისა ჩუენისა კათა-
ლიკოზისა და იყავნ უფალი შენ თანა. ვი-

ღ ¹ ნინო დედაჲ E ² თითოეული C. ³ არაჲ მიიღეს E. ⁴ მათ—C. ⁵ თითოეულმან C.

ღ

7 (8). ხოლო ნეტარი ესე და ღმრთივ განბრძნობილი მამად ჩუენი წმიდად შიო ნოვიდა წინამძღურობითა სულისა წმიდისათა¹ და 10 დაემკვდრა² დასავალით კერძოდ დედა ქალაქსა მცხეთასა. და პოვა კევი ღრმად ფრიად³ ფიცხელი, უდაბნოდ და⁴ ურწყული და ნაკლულევანი ყოველთა საგმართაგან, 15 და ჰაერი ზაფხულისად ფიცხელ⁶ და ეგოეთვე ზამთრისად უფიცხელეს. და პოვა⁶ მუნ მცირე ქუაბი და⁷ დაჯდა მას შინა დაყულებით სასოებითა ღმრთისა მინდობისად- 20 თა, ჟელ-ყო საქმესა ამას და სიკუდილად მისცა თავი თვისი მის. თვის, რომელმან არაოდეს უგულვებელს ყენის მოსაენი მისნი⁸.

ღ

თარცა არასადა დამიტევა მე მდაბალი ესე ბრძოლასა შინა სულთა უკეთურთასა, იგი იყავნ ჳელისა აღმპყრობელ¹ შენდა დღე და ღამე, მფარველ და ნუგეშინის-მცემელ და 5 შენ წილ მბრძოლ და დამარღუეველ ყოველსა ძალსა და სივერაგესა ეშმაკთასა.

ესრეთ რად შეზღუდა ლოცვითა ნეტარ- 10 მან იოანე ღირსი კურთხევისაა შიო, წარვიდა კათალიკოზისა წინაზე და მოილო კურთხევა მის მიერ² და წარემართა დასავალით კერძოთა მცხეთისათა კაცთაგან ყოველად უვალთა მალნართა და კლდეთა საშინელთა. ვლო და იხილა კევი რადმე ღრმად უნუგეშინისკემოდ, ურწყული, საესე მტეცთა მიერ და 15 ქუეწარმავალთა გესლიანთა, რომელი-იგი მიხედვით ოდენ შეაძრწუნებდა³ კაცობრივისა ბუნებასა. და ვითარ მიმოვლო⁴ ადგილი, თქუა⁵: ესე იყავნ განსასუნებელ მონისა შენისა, ქრისტე, ღმერთო ჩემო, და მადლი შენი მწე სიმდაბლისა ჩემისად და ლოცვანი მამისა ჩემისა იოვანესნი მფარველ და შემწე ყვენ ჩემდა. პოვა ჩრდილოდთ კერძოდ მდინარესა მას დიდსა, რომელ არს მტკუარი, ქუაბი ყოველად მცირე, რომელი კმა-ეყოფ(ვ)ოდა 25 დამფარველად სხეულსა მას მისსა. ამას შინა დაემკვდრა ნეტარი შიო მარტოებით⁶ მხოლოდ მინდობილი ღმრთისა მხოლოდსა თვნიერ საზრდელისა, თვნიერ სასუმელისა, თვნიერ ყოვლისა ნუგეშინის-ცემისა, რომლითა 30 ჰაცნი ცხოვნდებიან. ხოლო გარდავლნა რად ორმოცნი დღენი, იხილა ღმერთმან გულს-შოდგინება მისი და მიტევებად ზრუნვისა მისისად მისდა, რამეთუ არცაღა მხალთაგანი რადმე ილუაწა განმადლიერებელად გუამისა 35 მისისა, მისცა მას ძალი უმეტესი. და განასრულა ღირსმან შიო სამოცი დღე ყოველად მიუღებელმან საზრდელისა და სასუმელისა-

ღ¹ წმიდისათა B'.² დაეთმინა B. *აფრიად ღრმად B'.⁴ და) დიდად B'.⁵ ფიცხელი B'.
 6 პოვა B. ⁷ და) — B'. * მისნი|თვისნი B'.

ღ¹ ამპყრობელ CD, მპყრობელ E. ² მისმიერი E. * შეაძრწუნებდა E. * მიმოვლო|+ C. *ათქუა ადგილი C. * მარტობით C.

9

1

მან¹. და ესრეთ მინდობითა სასოებისა² ღმრთისაჲთა სურვილით და წადიერებით შეიტკბო მკვდრობაჲ ქუაბსა მას შინა, რამეთუ უგულუბელს-ყო თავისა თვისისა ზრუნ-
 5 ვაჲ ყოველთაჲვე მსოფლიოთა და ჯორციელთა შეუებათათჳს და მისცა იგი იწროებათა და ქირთა, რომელთა მიერ მონად და მსახურად სულისა მორჩილებად დადგინებაჲ ჯორცთა შეუძლოს. ხოლო სასოებაჲ თჳსი ყოველი
 10 აქუნდა ღმრთისა მიმართ და მის მიერ მოელოდა შეწევნასა და განძლიერებასა თჳსსა ყოველთა მიმართ საბრჯეთა³ და სივერაგეთა მტერისათა.

ხოლო დღეთა ამათ შინა ვინ განძლიერდეს მის ზედა განსაცდელნი ეშმაკისანი, რამეთუ არა დაშთა სისრ(ა)თა მისთაგანი, რომელი არა მოიწია წმიდისა ამის ზედა მრავალ სახედ და მრავალ ფერად განცდად იგი გუ-
 20 ლის სიტყუათა მიერ აურაცხელთა და ჩუენებათა შინა ოცნებითა⁴. და ვითარ ვერარაჲ უძლო⁵ ამათ მიერ, მერმე იწყყო შინებად მისდა ოდესმე სახითა მჯეცთაჲთა, ოდესმე სახითა ქუეწარმავალთაჲთა, რამეთუ იქნის⁶
 25 ლომ და ვეფხ და დათუ და გუელ რქოსან, და აშინებენ ოდესმე ლამით და ოდესმე დღისით. ხოლო იხილა რაჲ⁷, რამეთუ გურდემლსა ჰედდა, ანუ კუერსა⁸ სცემდა, კუალად მოიცვალა სხვთ კერძო და ლამესა ერთსა ქმნა
 30 ესევეთარი რაჲმე ოცნებაჲ, რამეთუ შეკრბეს მუნ დამკვდრებულნი იგი ეშმაკნი და იქმნეს სიმრავლე ამბოხისაჲ ფრიად⁹ და დაესხნეს, ვითარ ჰნებვიდა მოკლვაჲ მისი. არამედ ყოველად არა შეირყია ნეტარი ესე ოცნებათა
 35 მათგან მათთა, სრულ ყო გულს-მოდგინებით და დაწყნარებულად ლოცვაჲ თჳსი. მერმე გამოვიდა ქუაბით და ჰრქუა მათ: უბადრუკნო, არა უწყითა, რამეთუ სადა ძალი ქრის-

1 სხსუმელისაგან E. 2 სასოებითა G. 3 საფრჯეთა CD. 4 რომელნი CDE. 5 უცნებით-
 თა D 6 უძლოს C. 7 იქმნი C. 8 რაჲ—E. 9 ჰუერსა C. 10 ფრიადი C.

ღ

ღ

ტესი არს, მუნ თქუნ მიერ არარაჲ¹ შესაძ-
 ლებელ არს. აჰა ესერა ესეოდენნი² დღენი
 არიან და ყოველსა რომელსა ჰყოფთ და
 ვერცა მოახლებად ჩემდა უძღვებთ³, რამე-
 5 თუ ქრისტე ღმერთი ჩემი ძალ⁴ ჩემდა და
 ცხოვრება და სიქადულ, და მე თქუნგან
 ყოვლად არა მეშინის, არამედ უფროდსა
 აწ მე გეტყვ თქუნ სახელითა უფლისა ჩუე-
 ნისა იესუ ქრისტესითა: წარვედით და განმე-
 10 შორენით ჩემგან ყოველნი მოკმედნი უსჯუ-
 ლოებისანი. ხოლო ეშმაკნი სიტყუასა ამას
 ზედა ივლტოდეს მისგან და ჰრქუეს მას: შიო,
 ამპარტავანო ბერო, აჰა ესერა ხვალე მთა-
 ვარი ჩუენი მოიწვევის აქა, რამეთუ აწ ბრძო-
 15 ლად და მოკლვად არს მოძღურისა შენისა
 იოანესსა და ხვალე მოაკუდინოს იგიცა და
 მოიწიოს აქა და მოგაკუდინოს შენცა ბო-
 როტად. ესე ჰრქუეს და წარვიდეს.

ხოლო განიპყრნა გელნი თჳსნი ღმერთი-
 20 სა მიმართ ნეტარმან შიო და ხადოდა შემწედ
 ძალსა მისსა. და ღამე იგი განათია გელ-
 განპყრობით გარეგან ქუაბისა მის თჳსისა.
 და ვითარცა მოეახლა ცისკარი, იხილა
 ქუაბსა მას შინა თჳსსა ნათელი მიუთხ-
 25 რობელი, რომლისა განცდად ვერ შეუძ-
 ლებდა. და მოეფინა სულნელებაჲ რამ-
 მე მიუთხრობელი, ვიდრემდის ყოვლითურთ⁵
 აღავსო სული მისი სიხარულითა და ჰრქუა
 ქუაბით გამო: შიო, მონაო ერთგულო ძისა
 30 ჩემისაო, მოვედ! და იხილა ქუაბისა მის კარ-
 სა მდგომარე დედაკაცი ყოვლად დიდებული,
 რომლისა განცდად უღონო იყო, ხოლო ერ-
 თი სხუაჲ სახითა მოღუაწეთაჲთა მამაკაცი
 ყოვლად დიდებული და სიმრავლე ფრიად⁶
 35 ერთა ზეცისათა, რამეთუ განღებულ იყო ზე-
 და კერძო კლდისა მის, სადა იყო მცირე იგი
 ქუაბი და ცადმდე იხილვებოდა მწყობრი ან-

ღ ¹ არარაჲ] არა C. ² ესეოდენი E. ³ უძღვო E. ⁴ ძალ] + არს C. ⁵ ყოვლითურთ] — E.

⁶ ფრიადი E.

¶

¶

- გელოზთაჲ, რომელნი გალობდეს გალობასა სამწმიდისა[სა] ტკბილითა რაჲთმე და მიუთხრობელითა ჳმითა და ყოველნი იყვნეს ნიშითა ჯუარისაჲთა შექურვილ. ხოლო საშინელები-
- 5 სა მისგან დაეარდა ნეტარი შიო ქუეყანასა ზედა, რამეთუ ვერ იტვრთვიდა ბრწყინვალე-ბასა მას განუცდელსა, რომელი დედაკაცისა მისგან გამოკრთებოდა¹. ხოლო მიჰყო² ვითარცა წუერი რაჲმე კუერთხისაჲ დიდებულ-
- 10 მან დედაკაცმან. განაძლიერა³ იგი და ჰრქუა მას: აღდეგ! და აღადგინა იგი და მისცა ჳელთა შინა მისთა მსგავსი თოვლისაჲ მცირედი და ჰრქუა: მე ვარ მშობელი ქრისტეს ღმრთისაჲ, რომელი-იგი შენ შეიყუარე; ხო-
- 15 ლო ჩემ თანა მდგომარე ნათლის-მცემელი არს იოანე. და ვიხილეთ რაჲ სრული სიყუარული შენი ძისა მიმართ ჩემისა, მოვედ ნუგეშის-ცემად შენდა. აწ შეჰამე ეგე, რომელი არს ჳელსა შენსა და ამიერითგან რაჲ-იგი
- 20 ზეცით მოგეცემოდის, მას სჰამდი⁴, და ნულარა გეშინის ბრძოლათაგან ეშმაკთასა⁵, რამეთუ გაქუს მდიდრად მადლი ღმრთისაჲ და იქმნეს უდაბნოჲ ესე აღსაფსე კაცთა მიერ ღმერთ-შემოსილთა, რომელნი მობაძავ იყვნენ
- 25 ცხოვრებასა შენსა და მაქებელ შენდა ეგოს იგი⁶ უკუნისამდე.

ხოლო მოვეგო რაჲ ნეტარი შიო თავსა თვსსა⁷ და ცნა მეუწრნობაჲ ღმრთისა და უბიწოჲსა დედისა მისისაჲ და ჰამა საზრდე-

30 ლი იგი, რომელი აქუნდა ჳელთა მისთა მსგავსი თოვლისაჲ, რომელი მოუძღუნა ბრწყინვალემან მან დედაკაცმან, დატკბა პირი მისი მიუწდომელითა რაჲთამე⁸ სიტკბოებითა და სიხარულითა⁹ განძლიერდა; ილოცვიდა ღმრთისა მიმართ და იტყოდა: ჰ იესუ სახიერო და კაცთ მოყუარეო, ჳრომელი იშვე წმიდისაგან ქალწულისა და ღმრთის მშობელი-სა, რათა აცხოვნე შეცთომილნი ეშმაკისა-

ესე წმიდაჲ მამაჲ ჩუენი იყო¹⁰ ფებოდა რაჲ ქუაბსა მას შინა,³⁵ ილოცვიდა და იტყოდა: ჰ იესუ სახიერო, რომელი მოხუედ¹ ქუეყანად ცხოვრებისათჳს კაცთაჲსა

¶ ¹ მოხუედ BB¹.

¶ ¹ გამოკრთებოდა CE. ² მიყო CE. ³ განაძლიერა C. ⁴ შჰამდი C. ⁵ ეშმაკისათა E.

⁶ იგი—C. ⁷ თავად თვსად C. ⁸ რათამე CDE. ⁹ სიხარულითა|+და CD.

ღ

და იშვე წმიდისაგან ქალწულისა, რაჲთა აცხოვნენ რომელნი მჭურვალთა გულითა შეგიდგენ და გამსახურებდენ შენ. აწ მომეც მეცა მოთმინებაჲ, რაჲთა სათნოდ შენ- და აღვასრულნე მცირედნი ესე¹ დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი და ღირს მყავ კეთილთა შენთა საუკუნეთა მეოხებითა უხრწნელისა დედოფლისა ჩუენისა და დედისა² შენისა² მარადის ქალწულისა მარიამისითა და მეოხებითა დიდებულთა წმიდათა მოციქულთა შენთაჲთა³ და წმიდისა მამისა ჩუენისა იოვანესითა.

15

ამას იტყოდა და ცრემლითა და განგრძობებითა ლოცვისაჲთა⁴ იატაკსა დაალტობდა და განჰმზადა თავი თვისი იატაკად შუენიერად⁵. და ვითარცა დაადგრა სამარადი- სოდ მოუწყინებელად ლოცვასა და იხილა ღმერთმან გულს მოდგინედ მოთმინებაჲ მისი და ვითარ⁶ არარაჲ ეპოვნებოდა⁷ უდაბნოსა მას ნუგეშინის-საცემელი⁸ ვითარცაჲ, მანვე სახიერმან და დაფარულთა მხედველმან ღმერთმან, რომელმან გამოზარდა ელია უდაბნოსა⁹ შინა ყორნისა მიერ*, ეგრეთვე წმიდაჲ ესე მამაჲ ჩუენი¹⁰ გამოზარდა⁹, რამეთუ ტრედისა მიერ დღითი-დღე უბოძებდა საზრდელსა. ხოლო მარჯუენით კერძო ქუაბისა მის უბოძა წყალი მცირე კლდისაგან ვშელისა, რომე-

ღ

გან და გამოიქსნენ¹ მოსაენი და ღმრთად კორც-შესხმულად აღმსარებელნი² შენნი მანქანებათაგან მისთა. შენ, მეუფეო უფალო, მომეც მე უღირსსა ამას მონასა შენსა მოთმინებით დადგრომაჲ ადგილსა მას³ შინა, რათა სათნოდ შენდა აღვასრულნე ნეშტნი ესე დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი და ღირს მყავ შეცა სხუათავე თანა შენ მიერ შეწყალებულთა ხილვად კეთილთა მათ საუკუნეთა მეოხებითა ყოვლად უხრწნელისა დედოფლისა ჩუენისა უბიწოჲსა დედისა შენისაჲთა და დიდებულთა წმიდათა მოციქულთაჲთა⁴ და წმიდისა მამისა ჩუენისა იოანესითა.

ამათ მეტყუელი ცრემლითა დაალტობდა ქუეყანასა განგრძობილად ლოცვისა აღმასრულებელი⁵ და მუქლთ-მოდრეკით მადლობისა შემწირველი უფლისა მიმართ მრავალთა დღეთა შინა. ხოლო ამას შინა ვითარცა წარჯდეს დღენი რაოდენნიმე და დადგრომილ იყო ნეტარი შიო ლოცვასა და მარხვასა შინა შეუორგულებელსა, იხილა ღმერთმან გულს-მოდგინებაჲ და მოთმინებაჲ მისი და ვითარ არა ჰრიდებდა კორცთა თვისთა ესე- ვითარსა იწროებასა და უღონოებასა შინა დასჯად ნაკლულევაანებისა მიერ ყოველთავე საჭიროთასა, ვინაჲცა მანვე სახიერმან და კაცთ მოყუარემან არა უგულუბელს ყო მონაჲ თვისი, არამედ, რომელმან ელია ყორნისა მიერ უდაბნოს გამოზარდა*, მან⁶ აქა მსახურიცა თვისი შიო შურსა საღმრთოსა შემშორებელი⁷ ზარდა საზრდელისა მოვლინებითა, რამეთუ ტრედისა მიერ დღითი-დღე მოუყვენდის მას საჭიროსა ნუგეშინის-საცემელსა კორცთასა

ღ¹ მცირედნი ესე]—B'.² და დედისა შენისა]—B. ³ შენთათა B'. ⁴ განგრძობებითა ლოცვისაჲთა] განგრძობული ლოცვითა B'. ⁵ შუენიერად BB'. ⁶ ვითარ]—B'. ⁷ იპოვებოდა B'. ⁸ უდაბნოს B. ⁹ გამოზარდა B'. * III მეფეთა 17, 2-7.
 ღ¹ გამოიქსნა D. ² აღმსარებელნი CDE. * ამას C. ³ მოციქულთაჲთა] + და ყოველთა წმიდათა საუკუნეთაჲსა სათნო ყოფილთა შენთათა C. ⁴ აღმსარებლებელი E. ⁵ მანვე E. ⁶ შემაწირებელი C, შემშურებელი D. * III მეფეთა 17, 2-7.

ღ

ლი კმა-საყოფელ მისდა იყო. ხოლო ესევეთარი რაჲ ღმრთისა წყალობაჲ იხილა მის ზედა, მადლობასა შესწირვიდა ღმრთისა და იტყოდა: ზ უფალო დიდებისაო, 5 კურთხეულ არს სახელი შენი და¹ დიდ არს წყალობაჲ შენი კაცთა ზედა და ვინაჲ ვარ მე უღირსი ესე წყალობისაჲ, გარნა ყოველსავე ზედა ვჰმადლობ სახიერებასა 10 შენსა.

და¹ იხარებდა სულითა და აღიდებდა ღმერთსა. და მიერთი-
გან განძლიერდა უხილავთა მტერ-
თა ზედა.

ღ

და ამას თანა წყალიცა კმა-საყოფელი მოანი-
ქა მას განწმელისა კლდისაგან მარჯუენით
კერძო ქუაბისა მის, რომელსა შინა იყოფე-
ბოდა. ესევეთარი რაჲ ღმრთისა მიერი მეურ-
ნობაჲ¹, მის ზედა ქმნული, იხილა წმიდა-
მან შიო, მადლობასა და ქებასა შესწირ-
ვიდა მისა მეტყუელი: ზ უფალო დიდებისაო
და ღმერთო ყოვლისა ნუგეშინის-ცემისაო^{1ა},
იყავნ სახელი² შენი კურთხეულ უკუნისამდე,
რამეთუ დიდებულ³ არს წყალობაჲ შენი ჩუენ
ყოველთა ზედა, ვინაჲთგან კაცთაცა⁴ და სა-
ცხოვარსა აცხოვენებ შენ, უფალო, სიმრავლი-
საებრ წყალობათა შენთასა, რომელმან ჯერ-
იჩინე ჩუენიცა⁵ უღირსისა⁶ და უნდოჲსა
15 ზრუნვაჲ, ვინაჲცა ყოვლისათსვე ვჰმადლობ
სახიერებათა შენთა, რომელი არა დამიტევებ
მე ცოდვილსა ამას და უჰმარსა მონასა შენსა.
ესრეთ ზეგარდამოჲსა მოურნეობისა^{6ა}
მიმთხუეული ღმრთისაგან იხარებდა სულითა
და აღიდებდა⁷ მეუფესა და მფლობელსა ყო-
ველთასა, რომელმან წყალობით მოხედვა-ყო
მის ზედა. და მიერთიგან დასძინა მღვდარე-
ბაჲ და ლოცვაჲ სხუათა ყოველთა თანა მო-
ღუაწებათა, რამეთუ აგრძნობდა იგი უხილა-
25 ვად წყობასა მისა მიმართ ბოროტთა მტერ-
თა ეშმაკთასა, ვინაჲცა განძლიერებულ იქმნა
საღმრთოჲსა ძალისა მიერ და მოეცა მას ძა-
ლი წმიდისა სულისა მიერ დათრგუნვად თავ-
სა მზაკუჲვარისა გუელისასა და ზესთა ქმნად
30 ისართა და⁸ მანქანებათა მისთა; და წარმოტ-
ნა იგინი დღე ყოველ ფსალმუნებითა და
ზე დგომითა, ლოცვითა ღმრთისა მიმართ,
რამეთუ პირსა შინა თსსა მოაქუნდა სიტყუაჲ
წინასწარმეტყუელისა დავითისი სამარადი-
35 სოდ: უფალი ნათელ ჩემდა და მაცხოვაო
ჩემდა, ვისა⁹ მეშინოდის. უფალი შესავედ-
რებელ არს ცხოვრებისა ჩემისა, ვისგან შევ-
ძრწუნდე... აღ-თუ-ღგეს ჩემ ზედა ბრძოლა,

ღ¹ და]-B'.
ღ^{1ა} ასეა! ^{1ა} ცემისა C. ² სახლ D. ³ დიდ C. ⁴ კაცთა C. ⁵ ჩემიცა E. ⁶ უღირსისა]+
ამის CD. ^{6ა} ასეა! ⁷ აღიდებდე C. ⁸ და]-C. ⁹ ვისსა C.
7. სირიელ მოღვაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

ღ

ღ

8. (9) და ვითარ მრავალნი
 ჟამნი წარვლნა აღზებულსა¹ მას
 საწმილსა შინა მარტოდ მყოფობი-
 სასა², ინება ზეგარდამომან³ გან-
 გებამან, რადთა არა იყოს დაფა-
 რულ ბრწყინვალე იგი ვარსკულა-
 ვი. ამისთვის გამოაცხადა იგი კაც-
 თა შორის. ხოლო სახე გამოცხა-
 დებისა მისისაჲ ესრეთ იყო. რა-
 მეთუ მას ჟამსა იყო ვინმე მთავა-
 რი. სახელით ევაგრე, ქრისტეს
 მოყუარე და საღმრთოთა წიგნთა-
 გან სწავლული და ქრისტეანეთა
 შვილი. ხოლო განგებითა ღმრთი-
 სადთა დღესა ერთსა ჰრქუა შვილ-
 თა⁴ თუსთა და მონათა: განვიდეთ
 ნადირობად. და განვლეს⁵ მტკუა-
 რი და განვიდეს დამართებით აღ-
 გილსა მას, სადა მჯდომარე იყო⁶
 ბერი. ხოლო ყოველნივე მიმოდა-
 იბნივნეს და ევაგრე დგა მარტოჲ
 და მიმოიხედვიდა, რადთა იხილოს
 ნიდირთაგანი რადმე. ხოლო მი-
 შუებითა⁷ ღმრთისადთა იხილა
 ტრედი იგი, რომელი მიართუმიდა⁸

ამისთვისცა მე შენ გესაგ*ა. და კულად: ეომად-
 გეს მე¹ და მომიცვეს მე და სახელითა უფ-
 ლისადთა ვერეოდე² მათ...ა**³. საფრტე შეიმუს-
 რა და ჩუენ განვერენით ამათ. და ესევეითარ-
 5 თა ლოცვათა ზედ-დამწმობელი³ ბოროტ-
 თა ეშმაკთა ძალსა⁴ განიოტებდა მათ⁵ ნი-
 შითა⁶ საუფლოდსა ჯუარისადთა მარტოებით
 მყოფი და მხოლო ღმრთისა მიმართ გალო-
 ბათა და ქებათა აღმავლენელი⁷ მყუდროე-
 10 ბით თუსაგან.

9. ხოლო ამას შინა წარვდეს რად მრავალნი
 ჟამნი, ინება ზეგარდამომამან განგე-
 ბულებამან გამოჩინებაჲ ბრწყინვალისა ამის
 სანთლისაჲ, ვინადთგან არცა შესაძლებელ
 იყო ქალაქისა მთასა ზედა სათნოებათასა და-
 ფუძნებულისა ესრეთ უმეცრებასა შინა და-
 ფარვაჲ***. ამისთვისცა სასანთლესა⁸ ზედა.მა-
 ლალსა დადგმულ იქმნა მნათობი ესე ნათე-
 ლი, რათა ჰნათობდეს იგი ყოველთა**** და გა-
 ნათლდებოდინან მოძღურებათა მისთაგან სულ-
 ნი მორწმუნეთანი. ამისთვისცა მრავალ ჟამ
 დაფარული ესე საუნჯე გამოაცხადა ღმერთ-
 მან სახითა ესევეითარითა. რამეთუ მას ჟამსა
 იყო ვინმე მამაკაცი საჩინოდ მთავარი ციხე-
 დიდისაჲ სახელით ევაგრე, შვილი ღმრთის
 მსახურთა და მორწმუნეთა მშობელთა, და
 სიყრმით თუსითგან ღმრთის- მსახურებასა და
 საღმრთოთა წერილთა წურთასა შინა აღ-
 ზრდილი. ესე⁹ ოდესმე დღესა ერთსა გამოვი-
 და¹⁰ შვილთა და მონათა თუსთა თანა ნადი-
 რობად ინიერ მტკურისა, სადა-იგი იყოფე-
 ბოდა¹¹ სანატრელი შიო. ხოლო ვითარცა
 მიიწივნეს¹² იგინი ამას აღგილსა, მიმოდაიბ-
 ნინეს ყოველნი მარჯულ და მარცხლ ძიებად
 ნადირისა. ხოლო ევაგრე მხოლო¹³ მდგომა-
 რე იყო ერთსა აღგილსა და იქი და აქა ზედ-

ღ ¹ წარავლინა ავზებულსა B'. ² მარტოდ მყოფობისა B'. ³ ზეგარდამო B. ⁴ შევილ-
 თა B'. ⁵ განვლო B. ⁶ იყო — B. ⁷ მიშუებითა B'.
 ღ ¹ მე — C. ² ვერეოდი E. ³ დამწმობელი + მათი E. ⁴ ძალისა CD. ⁵ მათ — CE. ⁶ ნიშ-
 თა D. ⁷ აღმავლენელი D. ⁸ სანთლესა C. ⁹ ესე + პირველ თქმული ევაგრე C. ¹⁰ განვიდა D.
¹¹ იყოფოდა C. ¹² მიიწინეს C. ¹³ მხოლო — C. * ფსალმ. 26,1-3. ** ფსალმ. 117,11. *** მათ.
 5,14. **** მათ. 5,15.

ღ

ღ

განიცდიდა მკვრსედ და იხილა, სადა-იგი შევიდა. ხოლო ვითარცა იხილავს, წარვიდეს სახედ თვსად.

ვიდა, რათა იხილოს რომელიმე მის მიერ ძიებულთა ნადირთაგანი და განგებითა საღმრთოთა იხილა ტრედი იგი პირველ ქსენებული, რამეთუ მიაქუნდა საზრდელი წმიდისა შიოს მიმართ მსგავსად ჩუეულებისა. ხოლო ევაგრე¹ მიხედვიდა ტრედსა მას სიმახვლით, სადა-იგი შევიდა, და იხილა ადგილი იგი და დაისწავა. ამისა შემდგომად ნადირისა კმა-საყოფელისა მომნადირებელი¹⁰ წარვიდა სახედ თვსად.

და ხვალისა დღე კუალად განვიდეს და ვითარცა ყოველნი მიმოვიდოდეს და მთავარი ევაგრე დგა მახლობელად ქუაბისა მის¹, სადა მჯდომარე იყო ბერი. და აჰა კუალად იხილა ტრედი იგი და მოაქუნდა საზრდელი ბერისათვის. და ვითარცა განიცადა ნეტარმან ევაგრე ტრედი იგი², განკვრდა და შეუდგა კუალსა მისსა და იხილა წმიდა იგი³ შიომჯდომარე ქუაბსა შინა, დაუკვრდა და ჰრქუა: რაა ხარ, ანუ ვინაა. ხოლო ბერმან ჰრქუა: კაცი ვარ უცხოა და ქრისტეს მოსავი და ვარ ქუაბსა ამას შინა მცირესა, რაათა დაყუდებით აღვასრულენ დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი და ესრეთ უშფოთველად სათნო-ვეყო ღმერთსა. ხოლო ნეტარმან ევაგრე³⁰ ჰრქუა ბერსა: ცხოველ არს უფალი, არა დაგიტეო შენ და არცა⁴ წარვიდე სახედ ჩემდა. ხოლო ბერმან ჰრქუა: შვილო, ვერ ძალ-გიც ტვრთვად სიფიცხლესა ამას უდაბნოა⁵, რამეთუ გხედავ მრავლითა ფუფუნებითა აღზრდილსა.

ხოლო ხვალისა დღე კუალად განვიდეს ნადირობად, ვითარ და უწინარესსაცა დღესა. და ვითარცა მიმოვიდოდეს სხუანი ყოველნი ძიებად ნადირისა, კუალად ევაგრე მდგომარე იყო მახლობელად ქუაბისა მის, სადა-იგი იყოფებოდა² ღირსი შიო. და აჰა ესერა ხედვიდა ტრედსა მას, რომელი ეხილვა უწინარესსა დღესა მიმღებელად საზრდელისა პირითა თვისითა ბერისა მიმართ. ესე რაა იხილა ევაგრე განცვრებულ იყო განსაკვრებელსა ამას სახილავესა ზედა, ვინაჲცა შეუდგა კუალსა ტრედისასა, რათა ცნას ზედამიწევით³, თუ რომლისა მიზეზისათვის აწლა ორ გზის იხილვა მის მიერ ტრედი მიმღებულად საზრდელსა მის ადგილისა მიმართ. ხოლო ვითარცა მიიწია⁴, იხილა წმიდა მამა შიო, მჯდომარე ქუაბსა მას შინა და მადლობისა აღმავლენელი ღმრთისა მიმართ. და ევაგრე უკუე განკვრებული უცხოა ამას სახილავესა ზედა ზარ-განჯდელი მოშიშებით იტყოდა მისა მიმართ, რამეთუ გულისკმა-ყო ღმრთისა ძლით დაყუდება მისი⁵ ქუაბსა მას შინა: ვინ ხარ და სადაათ, ჰ კაცი ღმრთისაო. ხოლო ბერი ეტყოდა მას: მე კაცი ვარ უცხოა და ქრისტეს მოსავი, ხოლო ვიყოფები ქუაბსა ამას შინა მცირესა განშორებულნი მსოფლიოთა ამბოხთაგან, რათა მყუდროებით აღვასრულენ⁶ დღენი ცხოვრებისა ჩემისანი

ღ¹ მისი B'.² იგი და B. ³ იგი—B'. ⁴ არცადა B'. ⁵ უდაბნოსა B.

ღ¹ ევაგრი E. ² იყოფოდა C. ³ ხედმიწვენი CD. ⁴ მიიწია]+ევაგრე E. ⁵ მისი—C.

⁶ აღვასრულენ D.

ღ

ღ

და ესრეთ უშფოთველად თანამდებსა მადლო-
 ბისა¹ და ღიდების მეტყუელებისა სრულ
 მყოფელი ყოველთა მეუფისა და უფლისა მი-
 მართ სათნო-ვეყო ქრისტესა ღმერთსა ჩუნ-
 5 სა. ხოლო ევაგრე სსმენელი ამათი ნეტარისა
 და ღირსისა შიომხსგან მხიარულ იქმნა ფრიად-
 სულითა და იტყოდა მისა მიმართ: ცხოველ არს-
 უფალი და ცხოველ არს სული შენი, არასადა
 დაგიტეო შენ ამიერიტგან და არცალა წარ-
 10 ვიდელ სახიდ ჩემდა. ხოლო ბერი ეტყოდა მას:
 ვერ ძალ-გიც, შვილო, მოთმენაჲ სიფიცხისა²
 და უღონოებისა ამის უდაბნოჲსაჲსა, რამეთუ
 ვითარ განოაჩინებს სახე შენი, მრავლითა ფუ-
 ფუნებითა აღზრდილსა გხედავ შენ, ვინაჲცა
 15 წარვედ სახიდ შენდა სამარადისოდ შიშსა
 ღმრთისასა მქონებელი გონებასა შინა შენსა,
 რათა დაგიცვას შენ ყოველთაგან საყენებელ-
 თა სულისათა.

ხოლო ევაგრე ჰრქუა: დალა-
 ცათუ ღღესვე იყოს სიკუდილი 20
 ჩემი შენ თანა, არავე¹ დაგიტეო.

და ევაგრე კჳალად სიტყუასა³ უგებდა-
 ბერსა: დალაცათუ ღღესვე⁴ იყოს სიკუდული
 ჩემი შენ თანა, არცა ესრეთ დაგიტეო შენ,
 ღმერთ-შემოსილო მამაო. არამედ აქა დავა-
 დგრე შენ წინაშე და შენ თანა ძკრ-ხილუ-
 ლობაჲ⁵ და იწროებაჲ ყოველივე აღვირჩიო,
 25 ვიდრელა უქუნქცევაჲ კჳალად მსოფლიოთა
 შუებათა მიმართ და განსუენებათა, რომელ-
 ნი მრავალთა შფოთთა მიერ აღსავსე არიან.

ხოლო ვითარცა განიცადა
 ბერმან სიმტკიცე გონებისა მისი-
 საჲ, ჰრქუა ესრეთ, ვითარმედ: მე 30
 რაჲცა გრქუა, ყავ². ხოლო მან
 ჰრქუა: ყოველივე რაჲცა მიბრძა-
 ნოს სიწმიდემან შენმან, ვყო. ხო-
 ლო ბერმან მისცა მას კჳერთხი³
 თჳსი და ჰრქუა: წარვედ და კჳერ- 35
 თხი³ ესე ჩემი ჩაყავ მტკჳარსა,
 ხოლო იგი გზა-გცემს და განვედ
 ჰქელად და წარვედ სახედ შენდა

ხოლო ვითარცა იხილა წმიდამან შიო-
 სიმტკიცე გონებისა მისისაჲ, თქუა ევაგრეს
 მიმართ: აწ უკჳე ვინაჲთგან ესრეთ შეგიყუა-
 რებდეს უდაბნოჲ და ღმრთისათჳს იწროებით
 ცხოვრებაჲ, მერჩიო მე, ყოველივე რაჲცა
 გრქუა შენ. და ევაგრე მიუგო: ყოველ⁴ რო-
 ნელი მიბრძანოს სიწმიდემან შენმან, მხიარუ-
 ლებით ვყო და შევიწყნარო იგი სიტყჳსაებრ-
 40 შენისა. ხოლო ბერმან მისცა მას კჳერთხი
 თჳსი, რომელი აქუნდის ჰელთა მისთა და
 ჰრქუა: წარვედ შვილო და წარიღე ესე და

ღ ¹ არა B. ² ყავ იგიცა ყავ B'. ³ კჳერთხი BB'.
 ჟ ¹ მადლობასა E. ² სიფიცხისა CE. ³ სიტყუას E. ⁴ დღესაჲ C. ⁵ ძკრ-ხილულება E.

ღ

ღ

და ყოველივე საცხოვრებელი შენი
განაგე და წარმოვედ. და ვითარ-
ცა მოიწიო მტკუარსა ზედა, კუა-
ლად ჩაყავ კუერთხი¹ ჩემი და,
უკუეთუ გზად-გცეს², მოვედ ჩემდა,⁵
და უკუეთუ არა გზად-გცეს³, წარ-
ვედ შინა, რამეთუ არა სთნავს
ღმერთსა საქმე ეგე, რომელსა
ჰლაში.

მი-რად-ხეიდე¹ მტკუარსა ზედა, შთაყავ ეგე
წყალსა შინა და შეწვენითა უფლისა ჩუენისა
იესუ ქრისტესითა გზას²-გცემს³ მდინარე იგი
და წიალ-კედ ქმელად, და მისრულმან სახიდი
თვსად, განაგე ყოველი საცხოვრებელი შენი,
ვითარცა ღმერთსა სთნდეს და კუალად უკ-
მოიქვე ჩუენდავე. ხოლო მოიწიო რად მდი-
რესა ზედა, მსგავსად პირველისა კუალად შთა-
ყავ კუერთხი ესე ჩემი მან შინა და, უკუეთუ
10 გზად-გცეს, მოვედ ჩემდა მომართ მოსწრაფე-
ბით, რამეთუ ნება არს ღმერთისა⁴, ხოლო
უკუეთუ არა განიპოს და არცა ერჩდეს ამას
კუერთხსა არა გზად-მყოფელი შენი შორის
მისსა, უკუნიქვე⁵ სახიდი თვსად, ვინაფთ-
15 გან მტკიცედ უწყოდე, არა სთნავს ღმერთ-
სა ჯელ-ყოფად ეგე შენი.

ხოლო მან ფიცით⁴ მოიმტკი-
ცა ბერი და რადთა არა ივლტო-
დის ადგილისა მისგან. ხოლო მან
აღლუთქუა და იგი წარვიდა. და ვი-
თარცა მიიწია კიდესა მდინარისა-
სა⁵, შთაყო კუერთხი⁶ იგი ბერი-
სად და წყალმან გზად-სცა და ჯმე-
ლად განიარა.

მაშინ ევაგრეს დალაცათუ მძიმე უჩნდა
სიტყუად იგი წმიდისად ყოვლითურთ დატე-
ვებისათვს და განშორებისა რაოდენადცა
20 ღირისისაგან, არამედ ეგრეცა⁶ მორჩილ ექმნა
ბრძანებასა მისსა ფიცთა დასარწმუნებელთა
მიმღებელი მისგან, რათა არა ივლტოდის
მიერ ადგილით, რამეთუ იტყოდა გონებასა
შინა თვსსა ევაგრე, ვითარმედ: ნუ სადა ჩემ
ძლით დაუტეოს ადგილი ესე, რომელსა შე-
ურაცხ-უქმნიან ყოველნივე შფოთნი ქუეყა-
ნისანი და აქა შინა მარტოებით და იწროე-
ბით აღურჩევიეს ცხოვრებად შორს კაცთაგან
და ყოველთავე ამბოხთა სოფლისათა. ამის-
30 თვსცა ფიცით მიიღო სიმტკიცე ბერისაგან,
რათა დაადგრეს მას ადგილსა ვიდრე უკუნ-
ქცევადმდე მისა. ხოლო წმიდამან აღლუქუმით
დაარწმუნა, არასადა წარსლვად, ვიდრე მი-
წვევადმდე მისდა. და ესრეთ კუერთხისა თა-
35 ნა კურთხევასა ბერისასა⁷ მიმღებელი ევაგრე
წარვიდა აღსრულებად ბრძანებულისა. და
ვითარცა მიიწია მდინარესა ზედა, ჰრქუა
ყრმასა ერთსა, რათა წარვიდეს და ჰრქუას

ღ. ¹ კუერთხი BB'. ² გკცეს B'. ³ ქცეს B'. ⁴ ფიცითა B'. ⁵ მდინარისა B. ⁶ კუერთხი BB'.
ღ. ¹ მი-რად-ხედ D. ² გზა C. ³ გცემს+შენ C. ⁴ ზღმრთისა არს C. ⁵ უკუნიქვე DE,
უკუნიქვე C. ⁶ ეგრეთცა E. ⁷ ბერისა C.

ღ

და ვითარცა განაგო ყოველი-
ვე და მოვიდა და შთაყო კუერ-
თხი¹ იგი, კულადცა გზა-სცა.

ლ

ყოველთა სახლეულთა მისთა, რომელნი იყ-
ნეს ნასდაგის[ს], რათა მიიწიენენ წინაშე მის-
სა ციხედიდად. ხოლო მან შთაყო კუერთხი
იგი მას შინა, ვითარცა მცნებულ იყო მისთვის
5 ბერისაგან, და (ჟ საკვრველი!) მეყუსეულად
მდინარე ესე დიდი, რომელსა ყოველნი მე-
ცნიერ ხართ, განიპო საშუალ შეკდიმებუ-
ლი განკმელისა კუერთხისაგან და გზა-სცა
ევაგრეს დაულტოლველითა ფერჯითა სლვად
10 მას შინა.

ხოლო ვითარცა მივიდა სახიდ თვსად,
განაგო ყოველივე¹ საცხოვრებელი თვისი, ვი-
თარცა ემცნო მისთვის ბერსა. და მისცა გლა-
ხაკთა უმეტესი კერძო მონაგებთაგან თვსთა
15 და ზეხაროდენსა² დამტევებელი ნათესაგთა
და სოფლისა, მოსწრაფე იყო, ვითარ სხუაჲ
ვინმე ლოთ სეგორს ლმრთისა მონისა მიმართ
მიწევნად არლარა მიმხედველი გონებითა და
თუალითა სოფლამდე³, რამეთუ მოშიშებდა,
20 ნუსადა მართლ უკუნ მხედველი არა წარ-
მართებულ იქმნეს სასუფეველისა მიმართ
ცათასა, ვითარ ძეგლ მარლისად შეყინებუ-
ლი მიწიერთა და სოდომებრთა ცნობა ვნე-
ბულებათათვს,* ვინაჲცა მალიად მქონებელ
25 იყო სლვისა კიდედმდე მდინარისა ჯელთა ში-
ნა მქონებელი კუერთხსა ბერისასა და მსგავ-
სად პირველისა შთაყო წყალსა მას შინა კუერ-
თხი იგი ღირსისა შიოძისი და კულად გზა-
სცა³ ფრიად დიდმან და საზარელმან წყალ-
30 მან⁴.

ეჰა ძლიერებაჲ შენი ქრისტე ღმერთო!
ესე სასწაული არა უდარეს არს, ძმანო, სა-
სწაულსა მას, რომელი იქმნა წინასწარმეტყუე-
ლისა და ლმრთის მხილველისა მოსეს კუერ-
35 თხისა მიერ,** რამეთუ დაღაცათუ მუნ ღმერ-
თი იყო მბრძანებული და წინასწარმეტყუელ-
თა უპირატესი მოსე ბრძანებული მსახური
საღმრთოჲსა დიდებისაჲ, არამედ აქა მად-

ღ¹ კუერთხი BB'.

ლ¹ ყოველი E. ² ხოფლამდი D, სოფლამდი C. ³ სცა]+წყალმან C. ⁴ წყალმან]-D.

* შესაკმ. 19, 22—26. ** გამოსლვ. 14, 16—22.

ღ

ღ

ლით განღმრთობილი სულისა წმიდისა მიერ მსახური და მონაჲ ღმრთისაჲ შიო იყო მბრძანებელი ახლისა ამის მოსესი, რომელმან კუერთხისა ცემითა განიყვანა ისრაჲლი, ეგ 5 რეთვე ევაგრე შორს ყო¹ გონებაჲ თჳსი ყოველთავე ქუეყნიერთა ზრუნვათაგან ხედვად ღმრთისა მიმართ. ხოლო მეგჳპტელნი—შემაწუხებელნი სულისანი, ბოროტნი გულის სიტყუანი—დაანთქნა² სიღრმეთა შინა დაეიწყე- 10 ბისათა და ყოვლითურთ დაფარნა იგინი სამ მოქცევთა შინა მდინარებრთა ცრემლთა ნაკადულისასა. კჳლად ესე სასწაული არა უმცირეს არს, რაჲემს იორდანე განაპო ელისე ხალენითა ელიაჲსითა* და ვთქუა რამე შე- 15 კადრებით, მუნ ხალენი იყო შემცუველი ჳორცთა მათ დიდისა წინასწარმეტყუელისათა და მრჩობლ მიმღებელსა სულისა საწინასწარმეტყუელოჲსასა³, აქუნდა ელისეს, მან სამ ვზის სცა** და ეგრეთ განიპო, ხოლო აქა კუერ- 20 თხი მოლუაწისა კელთა შინა უსრულისა კაცისათა და ორ გზის განაპო ერთ გზის შთაყოფითა. გარნა მუნცა ღმერთი იქმოდა და აქაცა. იგივე აღიდებს მოშიშთა მისთა; დიდება დიდსა მას დიდებულსა სახელსა მისსა! 25 ესევეთარი კადნიერებაჲ მოელო ღმრთისაგან საკუთარსა მონასა მისსა სანატრელსა შიოს, რამეთუ განწმელისაცა კუერთხისა მიერ მხოლოდ ბრძანებით სხუათა მიერ აღჯრ-ასხმიდა ბუნებასა წყალთასა და შორის⁴ ნათსა 30 გზასა⁵ გარეშე ჩუეულებისა კელსა⁶ დასდებდა⁷, რამეთუ ესევეთართა სასწაულთა მიერ უწყის ღმერთმან შემკობაჲ მსახურისა თჳსისაჲ, ვინაჲცა ვისწრაფოთ ჩუენცა სიწმიდისა მიერ და კრძალულებისა სათნო-ყოფა ღმრთი- 35 სა, რათა მოვილოთ მაღლი საუკუნეთა კეთილთა მიმთხუევისა.

ხოლო ჩუენ პირველსავე სიტყუასა მოვიდეთ⁸.

ღ¹ მგრეთვე ევაგრე შორს ყო—CD. ² დაანთქენ C. ³ საწინასწარმეტყუელოჲსასა|+ რომელი E. ⁴ შორს E. ⁵ გზასა| გზა-სცემდა E. ⁶ კელსა C. ⁷ კელისა დადებითა E. ⁸ ვიდეთ C. * IV მეფეთა 2, 14. ** ასეა (მოსალოდნელი იყო: ორ გზის).

ღ

და მოვიდა წინაშე ბერისა და ჰრქუა: მამაო წმიდაო, ვითარცა მიბრძანე, ყოველივე ვყავ.

ღ

- ესრეთ საღმრთოხსა სურვილისა მიერ აღძრული, ევაგრე ღირსი, ვითარცა მოიწია წინაშე ბერისა ყოველსავე ბრძანებასა მისსა სრულ მყოფელი, თქუა წმიდისა მიმართ: წმიდაო მამაო, ვითარცა მიბრძანე, ყოველივე ეგრეცა¹ ვყავ და აწ ესერა მოსრულ ვარ წინაშე სიწმიდისა შენისა კუალად მორჩილებით სრულ ქმნად, რომელიცა რავე მიბრძანო.
- 10 ხოლო წმიდამან შიო მიუგო მას: კეთილ მორჩილებისა შენისა (მიერ), შვილო, და² უფალმან ღმერთმან³ განგაძლიერენ და მოგეცინ შენ ძალი მოთმენად ყოველთავე შემთხუეულთა შენდა ძკრის ხილვათა და ქირთა მტერისა მიერ მოწვევულთა, ვინაჲცა განეკრძალე ყოვლით კერძო და მღვდარე იყავ. რამეთუ მრავალ-მანქანა არს ბოროტი ეშმაკი და ისწრაფის შებრკოლებასა ჩუენსა გზათაგან საღმრთოთა, ნუ სადა შენცა დაგი-
20 რწყას⁴ საბრვე⁵ და შთასთესნეს⁶ კეთილსა იფქლსა შინა გონებისა შენისასა ბოროტნი ღუარძლნი კუალად სოფლად⁷ უკუნქცევი-სანი.

- ესევეითართა და მსგავსთა ამისთა სიტყუათა მიერ განამტკიცა ევაგრე ღირსმან შიო და ასწავა მას ვითარ ჯერ-არს წინა განწყობაჲ ღონეთა მიმართ და ძმაცუფათა მბრძოლისა ჩუენისა ეშმაკისათა და ჰრქუა: აწ უკუე, შვილო, ოდეს მოვიღეთ გულ-სავსებაჲ ღმრთისა მიმართ შენ ზედა ყოველი, რომელი გთნავს ცხოვრებისა შენისათჳს, ყავ. ხოლო შეუერდა⁸ ფერჯთა ბერისათა ევაგრე⁹ და ევედრებოდა, რათა სრულ-ყოს მონაზონებითა. ჰრქუა მას შიო: აჰა ესერა მე დაეასხამ, შვილო, ცოდვილ-
35 თა კელთა ჩემთა შენ ზედა, ხოლო უფალმან ღმერთმან უხილავად ზეცით დაგდევინ მარჯუენე¹⁰ და სრულ გყავნ¹¹ ყოვლითა კურთხევითა. და შეჰმოსა მას ნეტარმან შიო წმი-

ღ¹ ეგრეც C. ² და]—E. ³ ღმერთმან]—E. ⁴ დაგირწყას D, დაგირწყუას C. ⁵ საფრკე CE. ⁶ შთასთესნეს E. ⁷ სოფლადმი CD. ⁸ შეურდა DE. ⁹ ევაგრი CD. ¹⁰ მარჯუნა CD, მარჯუნა E. ¹¹ გყვენ C.

¶

¶

და ანგელოზთა სახე (სქემამ) და ასწავა მას ყოველი წესი მონაზონებისა და სჯულ-უღდა ყოველი¹ წესი მონაზონთა კრებულისა და ვითარ უღირს მას ყოველთავე ჯორციელთა-
 5 გან განყენებად და მხოლოდ ღმრთისათვის შესაკუთრებად, და განუჩინა მას საზღვარი ჯდომისა და² დგომისა, ლოცვისა და შრომისა. და მოვლო ზემო კერძო განშორებულად და პოვა ქუაბი და უბრძანა, რათა მუნ შინა
 10 იყოს. და განაკრძალა იგი სულთა ბოროტთა ზედა მოსლვისაგან და თუ ვითარ უგმს ბრძოლა მათი, ასწავა ყოველი და თავადი წარვიდა თვსადვე საყოფელად.

მიერიოგან³ განცხადანა სახელი შიომღისი ყოველსა მას გარემო⁴ სოფლებსა ევაგრეს ძლითა,⁵ და მოვიდოდეს მრავალნი და მონაზონ იქმნებოდეს და დაემკვდრებოდეს მახლობელად ევაგრესსა⁶. ხოლო აღვიდის რამ კურიაქსა⁷ ნეტარი შიო, იხილნის ყოველნი
 20 და სწავლითა⁸ შემოზღუდნის.⁹ იგინი და თუ იყოფებინ მყუდროებით ქუაბსა მას შინა თვსსა.

დღესა ერთსა იხილა ნეტარმან შიო, რამეთუ ძმასა ვისმე მოაქუნდა წყალი და, ვი-
 25 თარ მოვიდოდა, უბრკუმ¹⁰ მას ეშმაკმან და შემესრა სარწყული მისი და მწუხარე იქმნა ძმად იგი, რამეთუ ფრიადი შრომად თავსედვა გზისა და მოაქუნდა დიდისა მისგან მდინარისა ძმათათვის სასუმელად, რათა მო-
 30 ილოს მათ მიერ კურთხევად. იხილა რამ იგი ნეტარმან შიო, რამეთუ ცრემლოვდა¹¹, შეწუხნა ფრიად იგიცა და მიხედნა, რამეთუ მახლობელად კლდისა მდგომარე იყო ანგელოზა, მზრდელი მისი, და კუერთხითა ვი-
 35 თარცა რასმე გამოაფოსოებდა ძირსა მას¹² კლდისასა. გულისკმა-ყო შიო, ვითარმედ მოავლინა ღმერთმან¹³ ნუგეშინის-ცემისათვის მათ ძმათასა, რათა მოსცეს¹⁴ მათ წყალი და

¶ 1 ყოველივე C. 2 და]—CD. 3 ამიერიოგან C. 4 გარემოს E. 5 ძლით E. 6 ევაგრესისა D. 7 კურიაქს C. 8 სწავლით C. 9 შეზღუდნის E. 10 უბრკამ CE. 11 ცრემლოვდა CDE. 12 მის CDE. 13 ღმერთმან]—C. 14 მისცე C.

ჲ

ჲ

ჰრქუა ძმასა მას: ნუ სწუხ, ძმაო, რამეთუ ცრემლთა შავათ წილ შენთა და სასოებისა მაგისტუს შენისა აჰა ღმერთმან მაგან აღგილსა აღმოაცენა წყალი, რათა მიერ აღმოივსე-
 5 ბოდეს სარწყული უშრომელად ძმათათჳს. და აჰა ესერა სიტყუსა თანა ბერისასა აღმოცენა მცირე წყაროჲ, რომელი კმა-ეყოფოდა ძმათა წათ მდიდრად, რამეთუ იყვნეს იგინი ოცდახუთ ოდენ და ჰმადლობდეს ღმერთსა.

9. (10) ხოლო მან ჰრქუა: 10
 შვილო ევაგრე, უწყოდე, რამეთუ ამიერითგან განმრავლებად არიან ძმანი უდაბნოსა ამას შინა¹. ამის-
 თჳსცა ჯერ-არს, რათა ეკლესიაჲ აღვაშენოთ, სადაცა გზბრძანოს 15
 ჩუენ უფალმან. ხოლო აღვიდეს ქედსა მას ზედა, რომლისა ძირსა მჯდომარე იყო წმიდაჲ შიო. და ვითარცა ილოცეს, ნოილო ცეცხ-
 ლი წმიდამან ბერმან და დაიყარა 20
 ნებსა ზედა თჳსსა² და დაასხა³ ზედა საკუმეველი. ხოლო საკუმე-
 ველი⁴ იგი აღემართა ვითარცა სუეტი⁵ და მერმე დადრკა დასა-
 ვალით⁶ კერძო ქედისა მის და 25
 ჩადგა აღგილსა ერთსა, ვითარცა სუეტი⁵ ჳეგსა მას შინა.

10. შემდგომად ამისსა იწყეს განმრავ-
 ლებად ძმათა და უღონო იყვნეს, რამეთუ არა იყო მათდა ეკლესია, რომელსამცა შინა შეკრებულ იყვნეს დიდებულსა დღესა წმიდა-
 სა კურიაკესა, და ამისთჳს ეტყოდეს ნეტარსა შიოს, რათა უბრძანოს მათ აღშენებად წმი-
 დაჲ¹ ეკლესიაჲ. აღდგა უკუე ბერი და აღ-
 ვიდა დამართებით ქუაბისა თჳსისა აღმოსა-
 ვალითსა მას კლდისა წუერსა და უბრძანა ყოველთა ძმათა აღსლვაჲ მის თანა ლიტა-
 ნითა. ხოლო მიიწიენეს რაჲ მუნ, ევედრე-
 ბოდა ბერი ღმერთსა მრავლითა ცრემლითა; და მომდრეკელთა² თავისათა ილოცეს მუნ ერთბამად და ევედრებოდეს ღმერთსა, რათა მან აჩუენოს მათ აღგილი, სადაცა თჳთ მას ჯერ-უჩნს განმზადებად³ ტაძარი დიდებისა თჳსისაჲ. მოიდრიკნა მუჳლნი და მყოფარ ჟამ მდებარე იყო ქუეყანასა ზედა. და შემდგომად⁴ ლოცვისა მიილო ცეცხლი საკრეველთ მოქმედ-
 მან შიო და იპყრა იგი მარცხენესა ნებსა 30
 ზედა ჳელისა თჳსისასა და დაასხა მას ზედა საკ(უ)მეველი, ხოლო მარჯუენითა⁵ ჳელითა გამოსახა მას ზედა საუფლოჲ ჯუარი და უბრძანა ყოველთა მათ ძმათა, რათა აღიპყრ-
 ნენ ჳელნი და განაგრძონ ჟამ ერთ ჳმობაჲ 35
 კირიელისონისაჲ⁶, და ესრეთ აკუმევედა. ხოლო კუამლი იგი საკუმეველისა აღვიდა ჰაერსა შინა ვითარცა სუეტი აღმართ, ზეცამდე

ჲ¹ შინა—B. ² თჳსსა ზედა B'. ³ დასხა B'. ⁴ ხოლო საკუმეველი—B'. ⁵ სუეტი BB
⁶ დასაველთთ B.
 ჲ¹ წმიდაჲ—CD. ² მომდრკელთა C. ³ შემზადებად E. ⁴ კუადად D. ⁵ მარჯუენით C
⁶ კირიელისონისა D.

ღ

ღ

ვიდრემდის თულთაჲცა მათგან შეიფარა¹. და დგეს რაჲ და ხედვიდეს ნიშნა ამას განსაკრომელსა, კულად გამოჩნდა წუერი იგი საკუმეველისა ჰაერთა შინა ქუეყანად შთამო-
5 მავალი საკვრველებით, ვითარცა საბელი რაჲმე შემტკიცებული. ხოლო მოეახლა რაჲ ქუეყანად, შთადგა კვესა მას შინა ადგილსა ერთსა, სადა ძმანი იგი მკვდრობდეს.

იხილა რაჲ ესე დიდმან შიო, წარუ-
10 ძლუა² ძმათა მათ მადიდებელი ღმრთისაჲ. და მი-რაჲ-იწივნეს ადგილსა მას, რომელი უჩუენა მათ ღმერთმან, ხედვიდეს საკუმეველსა მას, ვითარცა ძეგლსა რასმე ეგრეთ მდგომარესა. ხოლო ნეტარისა შიოჲსთჲს რაჲ ვინ
15 თქუას, რამეთუ უმეტეს განგრძობასა ორისა ჟამისასა საესედ მქონებელი კელსა შინა ნაკურცხალსა ცეცხლისასა, მოვიდოდა³ ყოველსა მას ადგილსა და მოაკ(უ)მევედა; და მერმე უკ(უ)მია⁴ ყოველთა ძმათა და მაშინდა
20 დაასხა კელთაგან თჲსთა ნაკურცხალი⁵ საცეცხურსა შინა.

ვინმცა⁶ არა განკვრდა უცხოსა ამას სახილავსა და სასმენელსა⁷ და არა ადიდებდა ღმერთსა მხოლოსა მოქმედსა საკვრველ-
25 ბათასა, რომელმან ვითარცა ბაბილონს დაიცვნა სამნი ყრმანი ცეცხლისაგან შეუწ(უ)ველად*, ეგრეთვე მონისა თჲსისა კელი ზესთა ბუნებისა დაიცვა შეუხებელად.

მოითხოვა⁸ უკუე ღირსმან შიო სათხრო-
30 ლი და სცა სამ გზის ადგილსა მას, სადა მდგომარე იყო სუეტი იგი საკ(უ)მეველისაჲ და თქუა ესრეთ: დიდება შენდა, ღმერთო, რომელი სამ-გუამოვნებით⁹ და ერთ-არსებით იდიდები, ამას ადგილსა სრულ ყავ¹⁰ ტაძარი დიდებისა შენისაჲ. და განდგა მცირედრე განშორებულად, სცა უკუე¹¹ ქუეყანასა კულად სამ გზის სათხროლითა მით¹² მე-

ხოლო იგინი გარდამოვიდეს¹. და² ადგილსა მას, სადა უჩუენა³ უფალმან, და სცა სათხარი მამამან ჩუენმან წმიდამან⁴ შიო და ალაშენეს⁵ ეკლესიაჲ სადიდებელად ღმრთისა.

ღ¹ იგი გარდამოვიდის B. ² და—B'. ³ უჩუენა B'. ⁴ წმიდამან—B'. ⁵ ალაშენა B.
ღ¹ თულთაგან მათთა მიეფარა E. ² წარუძლუა DE. ³ მიმოვიდოდა C. ⁴ უკმია C.
⁵ ნაკურცხალი+იგი CD. ⁶ ვინმცა A. ⁷ სასმენელსა]+ხედა C. ⁸ მოითხოვა CE. ⁹ სამგუამოვნებით C. ¹⁰ ჰყავ C. ¹¹ უკუე—C. ¹² სასათხროლითა მათ სამ გზის C. * დანიელ 3,23; 49,51; 93—94.

ღ

ღ

ტყუელმან ესრეთ: ყოვლად წმიდაო ღმრთის-
მშობელო მარიამ, რომელმან ჰშევ სიტყუად
ღმრთისაჲ ჯორცითა, აქა დაამტკიცე სახლი
სადიდებელი შენი. და კუალად მცირედ მახ-
5 ლობელად იხილა მსგავსი ჯურღმულისა მღვ-
მე ფრიად ღრმა და ბრძანა, რათა მას ზედა
აღეშენოს ეკლესიაჲ ნათლის-მცემელისაჲ.

ჰრქუა ნეტარმან ევაგარი: წმიდაო მა-
მაო, იყავნ ნებაჲ ღმრთისაჲ და შენი¹, რამე-
10 თუ ეხედავთ ყოველნი, ვითარმედ სულითა
ღმრთისაჲთა იტყუჲ ნეტარი პირი შენი და
ნებასა² შენსა ყოველსა ჰყოფს ღმერთი. ხო-
ლო სუეტი იგი საკ(უ)მეველისაჲ დგა ადგილ-
სა მას ზედა სამ დღე შეუძრველად და გა-
15 მოსცემდა სულნელებასა მიუთხრობელსა და³
დღესა მესამესა აღკრბა⁴.

ხოლო ევაგრეს შეჰმოსა სახე
მონაზონებისაჲ. და განითქუა ჰან-
ბავი მისი და ყოვლით კერძო მო-
ვიდოდეს და მონაზონ იქმნებო-20
დეს.

11. აწ მიგიტხრა თქუენ ღირსისა ევაგ-
რისთჲ, თუ ვითარ ძიება-ყვეს მეფემან და
მთავართა ქართლისათა, და ესმა რაჲ მონა-
25 ზონებაჲ მისი, რაოდენ შეწუხნეს, რამეთუ
ესე იყო შემდგომად მეფისა განმგებელ სა-
მეფოჲსა⁵ ქართველთაჲსა და ფრიად მკნე
და განმარჯუებულ სპასპეტი⁶.

ჟამსა მას ოდეს თუმბაკობელი იოსტი-
30 ნიანოს მეფე ბერძენთაჲ ჰბრძოდა კერძოთა
ოვსეთისათა საზღვარსა ავაზგიასასა⁷ ნათე-
საგსა ტასკუნთასა, რამეთუ ექმნა მათ გან-
დგომილება, მაშინ მოუძღუანა ნიქი დიდი
იოსტინიანოს ფარსმანს ქართველთა მეფესა
35 და ევედრა, რათა შეეწიოს მკედრობასა მის-
სა ყოვლითა ძალითა თჲსითა და ბრძოლა
ჟყოს ტასკუნთა. ისმინა ჟკუე ფარსმან ვედ-
რებაჲ ბერძენთა მეფისაჲ და დაუტევა ევაგ-

ღ¹ შენი)+და ნებასა შენსა CD. ² ნებაჲ C. ³ და)—C. ⁴ აღკრბა E. ⁵ სამეფოსა CE
⁶ სპასპეტ DE. ⁷ ავაზგიასასა C.

ღ

ღ

რე მცველ სამეფოდასა თვისისა. ხოლო უკუე თვთ წარვიდა და შეწვევითა ღმრთისადათა დაიმორჩილა ნათესავი იგი ტასკუნთაჲ და მთავარნი მათნი ყოველნი შეპყრობილნი წა-
5 რავლინნა¹ წინაშე იოსტინიანესსა. მერამე მო-
იქცა თვსადვე სამეფოად.

ხოლო ცნა რაჲ ევაგარისტვს, თუ სადა იყო და ვითარ ქმნილ იყო შეცვალებად იგი ცხოვრებისა მისისაჲ, მოიცვა უკუე იგი² მოლ-
10 ლოდებელმან მწუხარებამან. არღა ყოვნა, არამედ მასვე ჟამსა მიიწია, სადა-იგი იყო ნეტარი ევაგრი. და იხილა რაჲ შემოსილი სამოსლითა მოლუაწეთაჲთა; რაოდენი რაჲ ვინ თქუას, აზუნებდა ნამეტნავსა მწუხარე-
15 ბას³ გულისასა ცრემლთა ცხელთა დათხე-
ვითა ქედსა მისსა ზედა და ევედრებოდა ეს-
რეთ მრავალ ჟამ, რათა კუალად განვიდეს მის თანა სოფლად და არა ობოლ ყოს⁴ იგი მამულისაგან⁵ თვისისა. ხოლო ჰრქუა მას
20 ღირსმან ევაგრი: ჟ მეფეო, რად მაწუხებ⁶
დაბადებულსა ღმრთისასა, რათა შევირაცხო მსგავსად ძალთა კუალად მიქცევითა ნა-
თხევარსავე. და დაარწმუნებდა⁷ მრავლითა სიტყვთა, რათა კუალად არარაჲ ჰრქუას
25 ესევეითარი.

მყოვარ ჟამ⁸ სადმე დასცხრეს რაჲ გო-
დებისაგან, წარვიდეს ქუაბად ბერისა. შევი-
და უკუე პირველად ნეტარი ევაგრი და აუ-
წყა წმიდასა⁹ შიოს მისლვაჲ მეფისაჲ¹⁰. და
30 ჰრქუა ევაგრის: შეილო ჩემო, ფრიად მძინე
არს ჩემ ზედა მოსლვაჲ მეფისაჲ და ვინ ვაო მე მიწაჲ ეს¹¹ და ნაცარი, არამედ მე თვთ განვიდე წინაშე ცხებულსა ღმრთისასა. და ესრეთ გამოვიდა კარსა ზედა ქუაბისასა. მი-
35 ხედნა უკუე მეფემან და იხილა რაჲ ხატი მისი, ზარი განჯდა, რამეთუ მადლი რაჲმე ღმრთისაჲ იხილა მის ზედა საშინელი და მყის დააგლო ქუეყანად შარავეანდი ჩფფობისაჲ და.

ღ ¹ წარავლინ D. ² ოიგი უკუე C. ³ მწუხარებასა]—CD. ⁴ ყო C. ⁵ მამობისაგან C. ⁶ მაწუხებ C. ⁷ არწმუნებდა C. ⁸ ჟამ]—CD. ⁹ ნეტარსა C. ¹⁰ მისლვად მეფისა C.

4

4

განიჲსნა სარტყელი და მიისწრაფა და და-
 ვარდა ფერჯთა თანა ბერისათა. ხოლო ნე-
 ტარი იგი ეტყოდა: შემინდევ¹ მეუფეო, და
 რად ჰყოფ პატივსა² შეუტყუებელსა³ კა-
 5 ცისა მიმართ ცოდვილისა⁴, მოაწევ ჩემ ზე-
 და სასჯელსა ღმრთისასა. ხოლო მეფე კუა-
 ლადცა შეუვრდებოდა და მრავლითა ცრემ-
 ლითა ითხოვდა მის მიერსა კურთხევასა. ჰრქუა
 მას ბერმან⁵: ღმერთმან აბრაჰამისმან, ისაკის-
 10 მან და იაკობისმან, რომელმან გამოიძრია
 დაეით მონაჲ თუხი და სცხო მას მეფედ ერსა
 თუსსა ზედა, რომელმან აღავსო სოლომონ
 სიბრძნითა უფროჲს ყოველთა, რომელმან
 შექურა მონაჲ თუხი კოსტანტინე საქურვე-
 15 ლითა ჯუარისაჲთა და გამოჩნდა მძღედ ყო-
 ველთა მტერთა ზედა, ეგრეთვე აკურთხენ
 მეფობაჲცა შენი და დაიცვენი⁶ შეუოყვე-
 ლად. აკურთხენ მკლავნი შენნი და აღაორ-
 ძინენ⁷ თესლნი შენნი მოუკლებელად და
 20 დაიცვენი⁸ შეუმწიკულებელად⁹ ყოვლისავე
 შეგინებისა სულისა და ჯორცთაჲსა და გან-
 წმიდენ ყოვლისაგან ბიწისა და მწინკულისა
 ცოდვისა(ჲ)სა და დაგიფარენ ყოვლისაგან
 საცთურისა და ზაკუვისა¹⁰ მტერთაჲსა და
 25 საშინელ გყვენ ყოველთა მტერთა და წინა-
 აღმდგომთა მიმართ და განგამტკიცენ ჭეშმა-
 რიტითა¹¹ სარწმუნოებითა სიყუარულისა მი-
 სისა მიმართ, რათა იგი თავადი¹² უწყოდე
 მეფეთა მეფედ და მსაჯულად ცხოველთა და
 30 მკუდართა, რომელი არს კურთხეულ უკუნი-
 სამდე, ამინ.

მიყო ჳელი მისი და აღადგინა იგი და
 შეჰმოსა მას ჳელითა თუსითა შარავანდი იგი
 სამეფოჲ. ეგრეთვე ყოველნი მთავარნი შე-
 35 უვრდეს ფერჯთა მისთა და მიიღეს კურთხე-
 ვაჲ მის მიერი.

იყო ვინმე მთავართაგანი ერთი, რომ-
 ლისა თუალი მარჯუენე მოწყლულ იყო ის-

1. ¹ შემინდევ C. ² პატივსა]—CD. ³ შეუტყუებელსა E. ⁴ ცოდვილისა] + და C. ⁵ ბერმან E. ⁶ დაიცვენ C. ⁷ აღაორძინენ CE. ⁸ დაიცვენ C. ⁹ და დაიცვენი შეუმწიკულებელად]—E. ¹⁰ ზაკუვისაგან E. ¹¹ ჭეშმარიტებითა D. ¹² თავადი იგი C.

ღ

ღ

რისა მიერ და სრულიად დაშრეტილ. ესე მოვიდოდა რაჲ მოღებად კურთხევისა,¹ სარწმუნოებით იტყოდა გულსა შინა თჳსსა, ვითარმედ: რაჲამს შევეხო ფერჯთა მისთა², 5 მეყუსეულად განმეკურნოს თუალი ჩემი. და ესრეთცა იქმნა. რამეთუ დადვა რაჲ თუალი ფერჯსა წმიდისასა, მეყუსეულად განიკურნა თუალი იგი მისი და ჩნდა ვითარცა მეორე იგი. ესე რაჲ საკვრველებაჲ იხილეს, ყოველ- 10 ნი აღიდებდეს ღმერთსა.

დაჯდა მეფე და ყოველნი იგი მთავარნი წინაშე ბერისა და ხედვიდეს ანგელოზებრივსა³ მას ხატსა მისსა და უკვრდა ყოვლად უპოვარი იგი ცხოვრებაჲ მისი და ჰკითხვი- 15 დეს⁴ სულისა საცხოვრებელთა სიტყუათა. ხოლო ნეტარი იგი, ვითარცა ღმრთისა მიერ განბრძნობილი, აღმოიტყოდა ღმრთივ სულიერთა სწავლათა, რამეთუ ენა ქართული შუენიერად და მართლად ესწავა პირველვე, ოდეს 20 იყო იოანეს თანა მოძღურისა თჳსისა, რამეთუ ოთხი წელი მუნ სრულ ყო ზედაზადენს⁵. ხოლო ლოცვასა შინა და ფსალმუნებისა ასურებრსა და ბერძულსა იკმარებდა, რამეთუ ორივე ესე⁶ ესწავა ნეტარსა მას. და ჰრქუა 25 მეფემან ფარსმან ბერსა: მამაო, მიბრძანე მე⁷, რაჲცა ჯერ-იყოს ჩემ მიერ სამსახურებელი წმიდისა ამის მონასტრისა შენისაჲ. ჰრქუა მას ბერმან: უფალო მეფე, გულნი მეფეთანი კელთა შინა ღმრთისათა არიან, ვი- 30 თარცა რაჲ ჯერ-გიჩნს, ყავ. მიანიჭა უკუე მონასტერსა მას ოთხნი რჩეულნი სამეფუოთა დაბათავან და დაწერა კელითა თჳსითა თავისუფლებაჲ მათი და მისცა ვეაგრის⁸ ოცდაათი ლიტრა ოქროჲ ეკლესიათა მათთჳს 35 საკმრად, ბარძიმი ოქროჲსა და ფეშხუმი⁹ და სხუაჲ ყოველი სამსახურებელი ვეცხლისა, ჯუარი დიდი ოქროჲსაჲ და სახარებაჲ, ფრიად შუენიერად შემკობილს სანატრელისა

ღ ¹ თკურთხევისა მიღებად E. ² მისთა|+წმიდისათა C. ³ ანგელოზებრსა C. ⁴ კითხვი-
დეს E. ⁵ ზედაძადენს D, ზედაძენს E. ⁶ ესევე C. ⁷ მე|—E. ⁸ ვეაგრის E. ⁹ ფეშხუმი CD.

9

10

მეფისა ვახტანგის მიერ. და განაჩინა ზედა-
მდგომელნი საქმისანი, რათა სწრაფით ყონ-
აღშენებაჲ ეკლესიათა მათ.

- იჯმნა უკუე ბერისაგან და მივიდა მცხე-
5 თად და კათალიკოზსა მაკარის აუწყა ყოვე-
ლი, რადცა ეხილვა და ესმინა წმიდისა შიომს-
გან და იხარებდა ფრიად სულითა მეფე და
ყოველი ერი ქართლისაჲ ნეტართა მათ მამა-
თა მოძღურებითა განათლებული. ხოლო გან-
10 სრულდეს რად ეკლესიანი იგი სამნივე, მიუ-
მცნო ნეტარმან ევაგრი მეფესა, ვითარმედ:
აღესრულა ნებაჲ ღმრთისაჲ და შენი, მეფეო;
აწ უკუე ყავ სატფურებაჲ სახლისა ამის
ღმრთისაჲ. განიხარა მეფემან და მიუმცნო
15 კათალიკოზსა მაკარის და ყოველთა ეპისკო-
პოსთა¹, რათა კრება ყონ დღესა მარტულია-
სა სატფურებისათჳს მათ ეკლესიათასა. შემო-
კრბეს უკუე ყოველნი ეპისკოპოსნი² კათალი-
კოზისა თანა და თჳთ მეფე და ყოველნი მთა-
20 ვარნი და იოანე, მოძღუარი ყოველთა მათ
მამათაჲ, და ყოველნი მამანი ყოველით კერძო
შემოკრბეს და ესრეთ ყვეს ენკენია ეკლესია-
თა მათ შუდელსა ერთსა შინა³. ფრიად
აიძულებდა კათალიკოზი და ყოველნი იგი
25 მღ(უ)ღელთ-მოძღუარნი ნეტარსა შიოს, რათა
მოიღოს ჴელთა⁴ დასხმაჲ ხუცობისაჲ, რამე-
თუ დიაკონად ჴელ-დასხმულ⁵ იყო ანტიოქიას-
ვე, არამედ არა თავს-იდვა, რამეთუ ეშინო-
და, ნუუკუე და ჴუალად ეპისკოპოსად⁶ სადა-
30 მე აიძულონ; და ამისთჳს ვითარცა ჳრმალი
ორ-პირი განეწყყო ყოველთა წინა⁷ და ესრეთ
დაამტკიცა, ვითარმედ: არცა თუ ყოველისა-
სოფლისა მიერ ვირწმუნო. და ესრეთა⁸ გა-
ნეყენნეს ეპისკოპოსნი იძულებასა მისსა.
35 წარვიდეს უკუე ყოველნი ყოველით კერ-
ძო ლოცვასა ბერისასა მიმღებელნი. ხოლო
ნეტარი იგი მასვე თჳსსა მოღუაწებისა გზა-
სა ვიდოდა და შურებოდა დღითი დღე შე

1 ეპისკოპოსთა E. 2 ეპისკოპოსნი E. 3 აშინა ერთსა C. 4 ჴელთ E. 5 ჴელთდასხმულ-
C) დასხმულ E. 6 ეპისკოპოსად E. 7 აწინა ყოველთა C. 8 ესრეთ C.

ღ

ღ

მატებითა¹ სხვსა და სხვსა უახლესისა ლუაწ-
ლისათა, რამეთუ ძაძისა იგი სამოსელი, რო-
მელ ემოსა, პირველვე მუჯლის თავა(დ)მდე და
იდაყუთამდე და კუნკულიცა ძაძისავე განცუ-
5 და სრულიად და სხუაჲ არა თავს-იდვა მი-
ღებად ახალი და არცა იგი დაკერვად, თვნი-
ერ ადგილთა ოდენ² სირცხლისათა დაიფა-
რვიდა, რამეთუ სხუასა ადგილსა მოხეთქის
და მათ ადგილთა დაადგის³.

10 და განმრავლდა რიცხვ შეკრებულთაძმა-
თაჲ ორი ათასად და განითქუა სახელი წმი-
დისა ამის ყოველსა შინა ქართლსა, და ყოღ-
ლით კერძო მოვიდოდეს ყოველნი და ვერ-
ლარა დაიტევდა ჴევი იგი, რამეთუ მარტოდ
15 შფოთსა ვერლარა⁴ უძღვებდეს. და იწყეს მიე-
რითგან სხუათა ადგილთა შენებად, რამეთუ
რომელნიმე კოდმანისა⁵ კერძო წარგედეს და
ქმნეს მუნცა ლავრაჲ დიდი, ხოლო რომელ-
ნიმე სარკინისა აღმოსავალით, სადათ-იგი
20 აღექსანდრე იოტნა უცხო თესლნი.* იქმონდა
უკუე ღმერთი სასწაულთა და ნიშთა აურა-
ცხელთა ჴელითა ამის წმიდისაჲთა, რამეთუ
მოქცევანდეს ყოვლით კერძო სნეულნი და მკე-
ლობილნი და ბრმანი და ღრეკილნი და სულ-
25 თაგან არაწმიდათა შეპყრობილნი და განი-
კურნებოდეს წმიდისა ამის მიერ, რომლისა-
თვს თითოეულად წარმოქ(უ)მა შეუძღვებელ
არს. უკუეთუ ვინ სასწაულთა ამის წმიდისა-
თა თითოეულად იტყოდის, პირველად ვერ
30 შეუძლოს⁶ და მერმე მსმენელიცა ურწმუნო-
ებად მიდრკენ, რამეთუ გონებისაგან⁷ კაც-
თაჲსა, ვითარცა უზეშთაეს არნ⁸, ეგრეთვე
და ურწმუნოებითაცა შეიპყრობიან სულნი
უმეცართანი და უწყის თვთ ქეშმარტიებამან,
35 რამეთუ ამისთვს თანა-წარგვედ მასცა, რო-
მელსა შეუძღვებდი აღწერად.

10 (12). და ვითარცა გან-
წრავლდეს ძმანი, საჯჲარ იყენეს'

12. სიმრავლისაგან რაჲ მომავალთაჲსა
აღივსებოდა ყოველი იგი ჴვენები⁹, მოეტე-

ღ¹ იყუნეს BB'.
ღ¹ შემატებით C² ოდეს—E. ³ დადგის CD. ⁴ ვერლა E. ⁵ კოდომნისა C. ⁶ შეუძლის
E. ⁷ ბუნებისაგან C. ⁸ არიან E. ⁹ ჴევები DE. * შდრ. «მოქცევაჲ ქართლისაჲ» ე. თაყაი-
შვილის გამოცემა: Опис. II, გვ. 7С8.
8. სირიელ მოღვაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

ღ

მითუჲს სავედარნი მეტკრთენი მო-
სადებელად საზრდელისა და წყლი-
სათუჲს. ამისთუჲსცა მოიდგნეს კა-
რაულნი. ხოლო იყო ადგილი იგი
ტყიანი და კლდოვანი. ამისთუჲსცა 5
მკვეცი ფრიად იყვნეს¹ ადგილთა²
მათ შინა³. ხოლო განვიდიან რაჲ⁴
კარაულნი ძოვნად⁵, გამოვიდიან
მკვეცი იგი და⁶ მავნებელ ექმნე-
ბოდიან კარაულთა მათ. ამისთუჲს-10
ცა ძმანი მწუხარე იყენიან⁷. მაშინ
წმიდაჲ მამაჲ ჩუენი შიო ევედრა
უფალსა, რაჲთა სახილველ მისსა
ყვნეს მკვეცი იგი. ხოლო ლოცვა-
სავე მისსა⁸ თანა ყოველნი იგი 15
მკვეცი მოვიდეს წინაშე ბერისა
და ჰრქუა მათ: რაჲსათუჲს მავნე-
ბელ ექმნებით კარაულთა ძმათა
ჩუენთასა⁹? აწ გეტყვ თქუენ სახე-
ლითა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრის-20
ტესითა, რომელმან-იგი¹⁰ დაგბად-
ნა¹¹ თქუენ, წარვედით არეთაგან
შორს¹². ხოლო ერთი ოდენ და-
დეგინ სადიდებელად ღმრთისა
ჩუენისა, რაჲთა აძოვებდე კარაულ-25
თა ძმათა ჩუენთასა¹³. და მასვე
ჟამსა ყოველნივე¹⁴ განიბნივნეს,
გარნა ერთი ხოლო¹⁵ მგელი დგა
მოწიწებით, ვითარცა მონაჲ წინა-
შე წისა, და ჰრქუა: სახელითა უფ-30
ლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესითა
გიბრძანებ შენ მკვეცსა მავას, რაჲ-
თა ვითარცა მწყემსი კეთილი აძო-
ვებდე კარაულთა ჩუენთა, რაჲთა
ამით უკმოუზლო, რომელ¹⁶ შეგი-35
წუხებდიან ძმანი ესე ჩემნი და სა-

ღ

ვებოდეს მკვეცი უდაბნოჲსანი და ცხენსა და
კერძო ვირსა და კარაულსა, რაოდენსა ჰპო-
(ვ)ებდეს მუნ მომავალთასა, განკრწინდეს, და
თუთ ძმათაცა სამსახურებელად მყოფნი იგი
კარაულნი შეჰჰამნეს. მივიდეს უკუე ნეტარი-
სა მის მამისა წინაშე შეწუხებულნი ყოველნი
იგი ძმანი და აღუწყეს ჰირი იგი, რომელი
მოიწეოდა მათ ზედა მკვეცთა მიერ. ესმა რაჲ
ესე წმიდასა, შეწუხნა, რამეთუ კაცთა და პი-
როტყუთა ყოველთა წყალობაჲ ზოგებით
აქუნდა ნეტარსა მას. ილოცა უკუე ღმრთი-
სა მიმართ, რათა რაოდენნი მკვეცი მკვდრობ-
დენ უდაბნოთა მათ შინა¹, მუნ შემოკრბენ
წინაშე მისსა². ეჰა საკრველი! რამეთუ მეყ-
სა შინა, ვითარცა აღასრულა წმიდამან ლოც-
ვაჲ, რაოდენი რაჲ თქუას კაცმან ყოვლისა-
გან ნათესავისა მკვეცთაჲსა, მუნ იხილვებდა
წინაშე ქუაბისა მისისა. იხილნა რაჲ ნეტარ-
მან შიო, გამოვიდა და, ვითარ კაცთა, ესრეთ
ლმობიერად ზრახვიდა. და იგინი ყოველნი
დგეს ქედ-მოდრეკილნი და ისმენდეს ნეტარი-
სა მის ბრძანებასა და მოელოდეს განჩინება-
სა, რამეთუ ყოველთა ერთბამად აღემსთო
და აღეხუნეს მართუენი თჳსნი, რომელსამე
კბილითა, რომელსამე ქედითა, და რომელსა-
მე წინა უდგეს ჩჩუენი, და იხილვებოდა საკრ-
ველი და საზარელი სახილველო. ჰრქუა მათ
ნეტარმან შიო: იხილეთ, მკვეცნო, სიმდაბლე
ჩემი და ისმინეთ ჩემი, რომელ-ესე³ გეტყვ-
უწყის ქრისტემან, რამეთუ ფრიად მეღმის
აწ გული ჩემი თქუენთუჲს, გარნა რამეთუ ბუ-
ნებაჲ თქუენი ველურ არს, ამიერთგან
თქუენსა და ჩუენსა⁴ დამბადებელსა უბრძა-
ნებოეს, რათა პირ-მეტყუელთა კაცთა მიერ
აღივსნენ ყოველნი ესე უდაბნონი. აწ წარვე-
დით, საყუარელნო ჩემნო, და იძიეთ ადგი-

ღ. ¹ იყვნეს BB'. ² ადგილსა B. ³ შინა]—B'. ⁴ განვიდიან რაჲ| გარნავიდიან (<გან-რა-
ვიდიან B'. ⁵ საძოვარსა B'. ⁶ და]—B'. ⁷ იყუნიან BB'. ⁸ მის B'. ⁹ ჩემთასა B'. ¹⁰ -იგი]—B'.
¹¹ დაგბადა B. ¹² არეთაგან შორს| არეთა ამათ შორის B. ¹³ ჩემთასა B'. ¹⁴ ყოველნი B'. ¹⁵ საზო-
ლო ერთი B'. ¹⁶ რომელ| თილ B'.

ღ. ¹ შინა|+ყოველნი C. ² მისა D. ³ რომელსა-ესე E. ⁴ ჩუენსა და თქუენსა C.

ღ

ზრდელ შენდა¹ იყოს, რომლი-
თაცა ჩუენ ვიზარდებით. ხოლო
განასხემდი დილასა და ეამსა
მწუხრისასა მოასხემდი, და იყავ
მწყემს და მცველ საჯედართჲ
ჩუენთა.

ღ

ლი, რომელსა შინა განისუენოთ, და განსლვა-
სა თქუენსა ნურარას ვის აენებთ რადეთრ-
თით, არამედ ერთი თქუენთაგანი დაადგე-
რით აქა მადოენებელად კარაულებსა ძმათა-
სა, რათა ამით უკუმოუზლოთ, რომლითა-იგი
შეაწუხენით ძმანი¹. ეჰა საკრველებასა! რა-
მეთუ მყის სიტყუსავე თანა ბერისასა განი-
ბნინეს² ყოველნი იგი მკეცინი შთამართსა
მას, განვლეს მდინარე და წარვიდეს, სადაცა-
10 იგი ზენამან წამის-ყოფამან უბრძანა. გარნა
ერთი ხოლო³ მხოლოდ მგელი დადგა, ვითარ
მონაჲ, წინაშე ბერისა მოშიშებით. და ჰრქუა
მას წმიდამან შიო: სახელითა. უფლისა ჩუე-
ნისა იესუ ქრისტესითა შენ გეტყუ, მკეცო,
15 ამიერითგან ვითარცა მწყემსი კეთილი აძო-
ებდი კარაულთა ჩემთა⁴, რათა ესევითარითა
მსახურებითა უკუმოუზლო⁵ მწუხარებასა ძმა-
თა ჩემთასა, რომლითა შეაწუხენ იგინი. ხო-
ლო საზრდელი შენი იყოს, ვინაჲ და ჩუენცა
20 ვიზარდებით⁶, და ცისკრად წარმყვანებელი
კარაულთა საძოვარსა ეამსა მწუხრისასა კუა-
ლად მოიყვანებდი მათ, ვინაჲთგან მწყემსად
და მცველად მათდა შენ გამიჩინებინხარ.

ხოლო მგელი იგი იქმოდა²
მორჩილ, ვითარცა მონაჲ, და
35 ყოფდა ბრძანებისაებრ ბერისა³.

ხოლო მგელი იგი ერჩდა ბრძანებასა
მას⁷ ბერისასა და დადგა ვითარ მონაჲ ყოვ-
ლისა კაცობრივისა ბუნებისა მქონებელი და
სიტყუსა გულისგმის-მყოფელი, რამეთუ გან-
თიად აღიმსთჳს და ბორცუსა ზედა მდგომა-
რე ყუვილით⁸ უჯმობნ განსლვად⁹ კარაუ-
30 ლებსა. ხოლო მიმწუხრი მოვიდიან რაჲ მო-
ნასტრად, მითვე ჳმითა მასვე ბორცუსა ზედა
ძმათა აუწყებნ მოსლვასა კარაულთასა. ხოლო
რომელნი ხედვიდეს¹⁰ და ესმოდა სასწაული-
სა ამისთჳს, განკრვებულ იყვნეს და აღიდებ-
35 დეს ღმერთსა, რომელმან ესევითარი მადლი
მოანიჭა მონასა თჳსსა, ვიდრემდის მკეცინიცა
ველურნი ბუნებისაგან უცხოჲსა მსახურებასა

ღ ¹ შენთა B'. ² იქმნა B'. ³ ბერსა B'.
ღ ¹ ძმანი+ჩემნი C. ² განიბნინეს. E] განიბნინეს CD. ³ ხოლო—E. ⁴ ჩუენთა C. ⁵ უმო-
უზლო E, უკუმოუზლო C. ⁶ ვიზარდებით E. ⁷ მას—CE. ⁸ ყუაჟილით C. ⁹ განსლვად C. ¹⁰ ჰედ-
ვიდეს C.

ღ

ხოლო იყო ერთი ძმათაგანი,¹⁵ სახელით კონონ, და კარაული მისი გარდაიჭრა კლდესა და მოკუდა. ხოლო მგელმან მან უწინარეს ეამისა მოასხნა სავედარნი და, ვითარცა მოითუალნეს, კონონ ვერ-²⁰ ლარა პოვა¹ ვირი მისი. მივიდა და ჰრქუა ბერსა: ჰ წმიდაო მამაო, რამე ჰყავ², რამეთუ მგელი მწყეძსად მოგუეც³: ეგერა კარაული ჩემი შეუქამია. და ამას რამ ეტ-²⁵ ყოდა ბერსა, მგელი იგი მოეკიდა კალთასა კონონისსა და მიზიდვიდა. ხოლო ბერმან ჰრქუა: წარჰყევ, რამეთა გიჩუენოს⁴, თუ რამ სპირს ვირსა შენსა. და ვითარცა³⁰ მივიდეს⁵ თავსა მის კლდისსა⁶, სადა გარდაჰკრილ იყო, ტოტითა უჩუენებდა⁷ ვითარცა კაცი და წკნულით იმართლებდა თავსა თვისსა. და ვითარცა შთავიდეს,³⁵ იხილეს. რამეთუ მომკუდარ⁸ იყო.

ღ

აღასრულებდენ¹ დამორჩილებულნი სიტყვსა მისისანი².

არამედ სხუად ისმინეთ საკვრველი, რამეთუ მვეცმან ამან მსგავსი ბუნებისა მისისა⁵ საზრდელი არა მიილო, ვიდრემდის იყო მსახურებასა მას შინა, რამეთუ ნეტარმან ევაგორი დაუნეცვის³ მას პური დილეულად და დაუსხის წყალი ზედა და შექამის იგი. და მწუხრი ეგრეთვე მიიღის რამე მოლუაწეთა¹⁰ იგი საზრდელი, წარვიდის და კარსა მის ქუაბისასა მიწვის, სადა იყოფოდა⁴ ნეტარი შიო. და დღესამომდევთა იხილვების გამოქმნილი⁵ იგი შიოხს მიერ განსასუენებელად მვეცისა მისთვის აღვილი.

ხოლო დაყო რამე მვეცმან ამან მსახურებასა მას შინა თვისსა წელიწადი ექუსი, დღესა ერთსა წარიყვანნა⁶ კარაულნი ძოვნად მსგავსად წესისა თვისისა. და ვითარცა არს ჩუეულებად მათი, მღერასა შინა გარდაიჭრა ჰენებული სხვა მიერ კლდესა კარაული კონონისი და მოკუდა. ხოლო მწუხრი ეამისაგან უწინარეს მოიყვანნა კარაულნი მგელმან და⁷ მწუხარე წკმოდა⁸ და ტიროდა. იხილა რამე კონონ, რამეთუ კარაული მისი არლარა იყო, შეწუხნა და მგელსა მას რისხვით უთქმიდა და შეასმენდა, ვითარმედ: მას შეუქამიეს. შთავიდა უკუე კონონ ბერისა შიოხსა და ესჯოდა⁹ მას და ეტყოდა გულის წყრომით, ვითარმედ: დისაბამითგან არასადა ის¹⁰ მა, ვითარმეცა მგელი მამოენებელ იყო კარაულთა და ესე¹⁰ ჰყავ შენ, მამაო, რამეთუ ნუგეშინის მცემელი იგი მოხუცებულებისა¹¹ ჩემისა და სხუათაცა ძმათა კარაული მვეცმან ამან შექამია. ხოლო მგელი იგი განიმართლებდა თავსა¹², რაოდენ შესაძლებელ იყო წინაშე ბერისა, გამოვიდა და ტიროდა წკმუ-

ღ ¹ კოა B. ² ჰ წმიდაო... ჰყავ რამ გყავ, ჰ წმიდაო მამაო B'. ³ მოგუეც BB'. ⁴ გი-ჩუენოს BB'. ⁵ მივიდა B. ⁶ კლდისსა B'. ⁷ უჩუენებდა B'. ⁸ მომკუდარი B'.

ღ ¹ აღასრულებენ C. ² და მორჩილებენ სიტყვასა მისსა E. ³ დაუნეცს C, ⁴ იყოფოდა C. ⁵ გამოქმნილი D, გამოქმნილი C. ⁶ წარიყვანნა D. ⁷ და]—E. ⁸ წკმოდა E. ⁹ ესჯოდა E.] ესჯოდა CD. ¹⁰ ესე] ვითარ E. ¹¹ მოხუცებულისა C ¹² თავსა] თვისსა E.

ღ

ხოლო ვითარცა მოვიდა ბერისა, ეტყოდა: უბრალო არს, მამაო¹, მწყემსი ესე ჩუენთა სავედართად, რამეთუ კლდესა გარდაჭრილ არს და მომკუდარ-ა ვირი ჩემი.

ღ

ვილით. მერმე უპყრა კუერთხსა კონონისსა და მიზიდვიდა მას. ჰრქუა ნეტარმან შიო კონონს: წარვედ, ბერო, და მიპყევ მწყემსსა მაგას და იხილე, რად უქმნიეს კარაული შენი.
 5 ხოლო ჰრქუა მას კონონ: ეჰა უწყალოებასა¹ ამას! და სულიცა ჩემი წარწყმედად გეგულე-ბისა? და რად არს სიძულილი ესეოდენი² ჩემ-და³ მომართ⁴ შენი⁵? კარაული ჩემი შეაქამე ძაღლსა ამას⁶ და აწ⁷ განვიდემ მის თანა, მტე-
 10 რისა ჩემისა, და განმბძაროს მე? და ესრეთ აღიმალეზდა ვმასა და სწყევდაცა ბერსა, გარნა ნეტარი იგი ყოვლად არა განრისხნა, არამედ გამოვიდა ქუაბით და აღვიდა ძმათა თანა⁷, წარავლინნა მგელსა და კონონს თანა
 15 ორნი ძმანი, და მივიდოდეს⁸ უკუანა მგელი-სა და იხილეს, რამეთუ პარეხსა გარდაჭრილ იყო კარაული კონონისი და მომკუდარ იყო. და მოიქცეს⁹ ნეტარისა შიომსა¹⁰ და აუწყეს ძმათა მათ, და ითხოვდა შენდობასა კონონ
 20 სიტყუათა მათთჳს, რომლითა იკადრა ყუედ-რეჰად წმიდისა მის ზედა.

ხოლო მოუწოდა ნეტარმან შიო მგელსა მას და ჰრქუა: მვეცო, კმა-არს მსახურებად ეგე შენი და მადლიერ ვარ შენდა; აწ უკლე
 25 თავისუფალ ხარ შენ ამიერითგან, წარვედ მსგავსთავე შენთა თანა და ნუ ოდეს იკად-რებ ვნებად ძმათა ჩემთა; ხოლო ამათ თვთ იხილონ მწყემსი, ვითარი სთნდეს კარაულ-თა¹¹ თუსთათჳს, რათა არა კუალად მადბრა-
 30 ლობდენ მე შენ ძლით. და მიერითგან, წარ-ვიდა მგელი იგი თავისუფალ ქმნილი ბრძა-ნებითა წმიდისადათა.

ესევეითართა ნიშთა¹² და სასწაულთა მიერ შემკობილ იყო¹³ სანატრელი ესე მა-მაკაცი, რამეთუ უსიტყუთაცა ცხოველთა მო-ნებრ¹⁴ მსახურებასა აიძულეზდა. ვინაჲცა ნუ დაგაკრდების ჩუენ, ზ¹⁵ ძმანო, ესევეითართა

ზ² ძმანო ჩემნო საყუარელ-ნო, ესრეთ აღიდეზს ღმერთი მო-შიშთა მისთა, რომელ მვეცნიცა³⁵ ვეღურნი, ვითარცა მონანი, დაე-მორჩილებიან. აწ ჩუენცა სათნო-

ღ¹ მამაო| წმიდაო მამაო B'. ზ² ზ-|B'. ზ³ მვეცნი B.

ღ¹ უწყებასა D. ზ² ესოდენი C. ზ³ შენდა DE. ზ⁴ მომართ E. ზ⁵ ჩემი DE|ჰრ E. ზ⁶ იმას CD. ზ⁷ თანა|+და C. ზ⁸ მივიდეს CD. ზ⁹ მოიქცენ|+წინაზე CD. ზ¹⁰ შიომსსა CD. ზ¹¹ კუალთა D. ზ¹² ნიშებთა DE. ზ¹³ ესევეითართა ნიშთა... იყო|—C. ზ¹⁴ მონებრივ CD. ზ¹⁵ ზ|—E.

ღ

ვეყენეთ¹ ღმერთსა მარხვითა, ლოცვითა², სიწმიდითა, გლახაკთ მოწყალეებითა, უცხოთ მოყუარებითა, სიმდაბლითა, სიმშვიდითა და ურთიერთას³ სიყუარულითა და ყოვლითავე⁴ საქმითა კეთილითა, რომელიცა მოგუატყუებს კეთილთა საუკუნეთა და საშუებელთა⁵ ზეცისათა*.

ღ

საკვრველთა საქმეთა აღსრულებად მონათა მიერ ღმრთისათა, ნუცა ურწმუნო ვიქმნებით დიდებულებათა ზედა ღმრთისათა, რამეთუ თვთ იგი იტყუეს სახარებათა¹ შინა, ვითარცა მედ: «უკუეთუ გაქუნდეს საწმუნოებად, ვითარცა მარცუალი მლოგუსად და ჰრქუათ მთასა ამას: აღიფხუარ ამიერ და შთავარდი ზღუად, იყოს ეგრე»,** და რამეთუ წმიდადცა² ესე და საწმუნოად მონად³ ღმრთისად სარწმუნოებითა მტკიცითა და შეუორგულეებლითა შექტურვილ იყო და ამიერ მიელო⁴ ველმწიფებად ქმნად ძალთა და საკვრველებათა სიმრავლესა და რამეთუ მგელსაცა უფროსლა მბრძოლსა ესევითართა ცხოველთაცა⁵ მწყსად 10 და ზედამხედველობად მათი არწმუნა.

რომელიცა ესე სასწაული სამარხოსა შინა ამის⁶ ღირსისა მამისასა მის მიერ აღშენებულსა ესრეთ დახატული დადგომილ არს ვიდრე დღეინდელად დღედმდე გამომა- 20 ჩინებელად დიდებულებათა ამის სანატრელისა მამისათა, რომელთა იქმოდა შეწევნითა სულისა წმიდისადათა.

12 (13). ხოლო მას ჟამსა ინება წმიდამან მამამან იოვანე, რადთა მოიხილნეს მოწაფენი თვისნი²⁵ და ცნას, თუ რომელსა საზომსა მიწევნულ არიან და რადთა გამოაცხადნეს საქმენი მათნი კეთილნი ჯაცთა შორის, რამეთუ ახალნერჯ ჩყვენს⁶ კაცნი და უკმა⁷ 30 განტკიცებად. და ვითარცა მოიწია საყდარსა მას წმიდისა ღმრთისა დედისასა, მოუწოდა⁸ წმიდასა მამასა ჩუენსა შიოს. და ვითარცა მოიკითხეს ურთიერთას³⁵

13. ხოლო მას ჟამსა შინა ინება ნიშებ- შემოსილმან წმიდამან მამამან ჩუენმან იოანე⁷ მოხილვად მოწაფეთა თვისთად, რათა ცნას, თუ რომელსა საზომსა მიწევნულ არიან და თანად, რათა გამოაცხადნეს საქმენი მათნი კეთილნი სადიდებელად სამებისა ერთარსებისა ღმრთისა ჩუენისა, ვინადცა წარვიდა ადგილით თვისით და მიიწია პირველ ქსენებულსა ამას საყდარსა ღმრთისა დედისასა, სადა-იგი მოუწოდა ღირსსა შიოსცა⁸, რათა მივიდეს იგიცა⁹ ყოვლად უბიწოასა ღმრთისმშობელისა. და ვითარცა შეკრბეს მუნ ერთბამად, მოიკითხეს ურთიერთას სიყუარულითა სა-

* ამას მოსდევს ამ რედაქციაში თბრობა ის ეს შესახებ, რომელიც მეტაფრასის მიდევნებითა გამო აქ წინ არის გადატანილი (იხ., გვ. 87—90).

ღ¹ ვეყენეთ B. ² ლოცვითა] და B'. ³ ურთიერთარს BB'. ⁴ ყოვლითვე B. ⁵ მოგუატყუებს BB'. ⁶ საშუებელთა BB'. ⁷ იყუნეს BB'. ⁸ უკმა B'. დედისა, მიუწოდა B'. ⁹ ურთიერთარს BB'.

ღ¹ სახარებასა C. ² წმიდად CD. ³ მონად—E. ⁴ მიელო E. ⁵ ცხოველთასა E. ⁶ ამის]—C. ⁷ იოანემ C. ⁸ შიოსცა D. ⁹ იგიცა]+წინაშე CE. ** მათე 21,21.

ღ

ღ

სიყუარულითა სულიერითა და¹ და-
სხდეს, მაშინ მოითხოვა² წმიდა-
მან იოვანე თვნიერ ჩუეულებისა³
სასუმელი. და მოართუა მას ელია
დიაკონმან და აღუესო კიქაჲ და⁵
მისცა ბერსა. ხოლო ნეტარი იგი
ბერი ეტყოდა ისეს, ვითარმედ:
პირველად ებისკოპოზისა⁴ ჯერ-
არს ლოცვაჲ. ხოლო მან თაყუა-
ნის-სცა და ითხოვა⁵ შენდობაჲ.
ხოლო წმიდამან იოვანე ზე აღიპყ-
რა კიქაჲ, ილოცა⁶, ჯუარი და-
სწერა და განუტევა ჰაერსა⁷ ში-
ნა კიქაჲ იგი და⁸ დადგა ვი-
თარცა მყარსა ქუეყანასა ზედა⁹.
ხოლო რომელმან ავლინა პეტრე
ზლუასა ზედა ვითარცა ვმელსა
ქუეყანასა*, მანვე მოსცა მადლი
ამისდა ქმნად წმიდასა იოვანეს.
და ვითარ მყოვარ¹⁰ ეამ ეპყრა კი-
ქაჲ იგი ჰაერსა შინა, ჰრქუა იოვანე
მოწაფეთა: ვინ თქუნებან მან მი-
ილოს კიქაჲ ესე ჯელისაგან ჰაერი-
სა? და არავინ იკადრა მიყოფად
ჯელისა.

ღმრთოდათ. ამისა შემდგომად დასხდეს წმი-
დანი იგი ბერნი. ხოლო წმიდამან იოანე მო-
ითხოვა ღვინო გარეშე ჩუეულებისა. და ვი-
თარცა მოართუა მას ელია დიაკონმან კი-
ქით¹, მიიღო იგი წმიდამან იოანე ჯელთა
შინა თუსთა და პატიოსნისა ჯუარისა გამო-
მსახველმან მას ზედა მარჯუენისა ჯელისა
მწუერვალთა თითთა მიერ განუტევა იგი ჰა-
ერსა შინა და მდგომარე იყო კიქაჲ იგი ჰა-
ერთა შინა შთამოკიდებული მართლად მყო-
ვარ ეამ. და შემდგომად მრავლისა ეამისა
ჰრქუა იოანე მოწაფეთა თუსთა: შთამოიღეთ
კიქაჲ ეგე აღსავსე ღვინოთა და აკურთხეთ და
რამეთუ ებისკოპოსისა² მიერ ჯერ-არს კუ-
რთხევა. ხოლო მათ ყოვლითურთ არა იკად-
რეს, რამეთუ განკურვებასა შეეპყრნეს იგინი,
დიდებულსა ამას და უცხოთა სახილავსა ზე-
და, ვითარ თვნიერ რომლისამე მტკრთველი-
სა ჰაერთა შინა მდგომარედ იხილვებოდა
კიქაჲ იგი აღსავსე ღვინოთა.

25

მაშინ წმიდამან იოვანე დას-
წერა ჯუარი და მიიღო კიქაჲ იგი
და სამთავე მიიღეს ნაკურთხევი
იგი და სხუათაცა მრავალთა. მა-
შინ ჰრქუა წმიდამან იოვანე მამასა³⁰
შიოს; ჯერ-არს მადლისა¹¹ მიცე-
მაჲ ღმრთისა, რომელმან ყო ჩუენ
შორის საკურველი ესე. ხოლო წმი-
დაჲ შიო მორჩილ ექმნა ბერსა და
მოიღო ნაკურცხალი¹² და დაიკ-
რიბა ნებსა ზედა მარჯუენესა¹³

მაშინ საკურველთ-მოქმედმან იოანე მიყო
ჯელი თუსი და მოიღო² კიქაჲ იგი, და კუა-
ლად ჯუარი გამოსახა მას ზედა, რომლისა-
გან სამთავე მიიღეს ერთბამად და სხუათა
მრავალთა, რომელნი მუნ დამთხუეულ იყუ-
ნეს⁴. მაშინ ჰრქუა ღმრთისმან⁵ იოანე ნეტარ-
სა შიოს: ჯერ-არს, შამაო, მადლისა⁶ მიცემაჲ
ღმრთისა, რომელმან ყო ჩუენ შორის საკურ-
ველი ესე. ხოლო წმიდაჲ შიო მორჩილ ექმნა
სიტყუასა ბერისასა და აღდგომილმან მოი-
ლო ნაკურცხალი ნებსა თუსსა ზედა და დაას-

ღ¹ და]—B'.² მოითხოვა BB'.³ ჩუეულებისა BB'.⁴ ებისკოპოზისა B'.⁵ ითხოვა B.
ილოცა]+და B'.⁶ ჰაერსა B.⁷ და]—B'.⁸ თხედა ქუეყანასა B'.⁹ მყოვარ BB'.¹⁰ მადლის B.
¹¹ ნაკურცხალი B'.¹² მარჯუენესა B'. * მათე 14,29.
ღ¹ კიქითა C.² ებისკოპოსისა E.³ მიიღო CE.⁴ დამთხუეულ იყვნეს] დამთხუენს
CD.⁵ ღმრთისმან]+მან D.⁶ მადლის C.

ღ

ღ

შიშველსა და დაახსა საკუმეველი¹ მას ზედა და აღუტევა საკუმეველ-
მან² სული სურნელი და იწყო მო-
კუმევად და უკუმია მუნ მყოფთა.
და იხილეს რაჲ ესე, დაუკვრდა ყო-
ველთა და აღიდებდეს ღმერთსა,
რომელმან მოსცა მადლი ესევეითა-
რი მოშიშთა მისთა. და თქუა წმი-
დამან იოანე: რაჲსა დაგიკვრდე-
ლების. ძმანო, რამეთუ იცის ცე-
ცხლმანცა რიდობაჲ ღმერთის მცნო-
ბელთაჲ, რამეთუ ამან ცეცხლმან
იცნა² სა:ნი ყრმანი ბაბილონს,
რაჲჲს იგი საჭუმისა შინა შე-
სთხიენეს ქალდეველთა. ხოლო სა-
ჭუმისა მას³ შინა⁴ მდგომარეთა
ცუარი ზეგარდამო ეცურეოდა.
ხოლო გარემოჲს⁵ მდგომარენი შე-
იწუვებოდეს⁶ და ყრმანი უვნებ-
ლად დაიცვებოდეს⁷, რამეთუ წი-
ნა⁸ ღმერთისა არარაჲ შეუძლებელ
არს და მისი არს საკვრველთ მო-
ქმედებაჲ ესე.

და მერმე მიხედნა წმიდამან
იოვანე ისეს და ჰრქუა: მამაო
მჟღობელო, გვნებს, რაჲთა კურ-
თხევაჲ მოვილოთ შენგანცა, რო-
მელი გუაქუნდეს⁸ სასჯენებელად

ხა მას ზედა¹ საკუმეველი, რომლისაგან აღ-
ვიდოდა სული სულნელებისაჲ ჰაერად. და
უკუმია წმიდამან შიო ყოველთა მუნ მყოფ-
თა, რომელნიცა მხილველნი ესევეითართა სას-
წაულთანი აღიდებდეს ღმერთსა, მოქმედსა
საკვრველებათსა, რომელმან მოსცა ესევეითა-
რი მადლი მოშიშთა მისთა. ხოლო ნეტარი
იოანე იტყოდა მუნ მდგომარეთა მიმართ და
განცვრებითა შეპყრობილთა სასწაულისა
ამისთჳს: რაჲსა განკვრევებულ ხართ, ჳ ძმანო?
ანუ არა უწყითა, ვითარმედ ცეცხლიცა რი-
დებს შეკდიმებული მოსავთაგან უფლისათა
და რამეთუ ესევე ცეცხლი იყო ბაბილონს
შინა აღგზებული სამთა ყრმათათჳს, რომელ-
მანცა შეიკიდიმა უბიწოთა ჯორცთა მათთაგან,
რაჲჲს იგი ქალდეველთა² შესთხიენეს საჭმილ-
სა მას შინა ცეცხლისასა³ შუდ წილ აღგზე-
ბულისასა, ხოლო ანგელოზისა გარდამოსლ-
ვითა უვნებელად დაიცვებოდეს, ვიდრეღა
არცა თმაჲ თავისა მათისაჲ შეიწუვა ყოვლი-
თურთ და გარემოს მდგომარენი იგი არა
რომლისა ბოროტისა მოქმედთა დაწუვად
მოსწრაფენი, თუ შეიწუვებოდეს აღისა მის⁴
მიერ მათ ზედა მოფენილისა*, ვინაჲთგან არა
25 რომელი საქმე შეუძლებელ არს ღმერთისა
მიერ და მისი არს აწ ქმნილიცა ესე სა-
სწაული, რამეთუ უწყის ღმერთმან დიდებაჲ
მადიდებელთა მისთაჲ⁵, რომლისათჳსცა ნუ
განკვრევებულ ხართ ღმერთისა მიერ ქმნულსა
30 ამას საკვრველებასა ზედა, სადიდებელად
მონისა თჳსისა.

ამისა შემდგომად მიხედნა წმიდამან
იოანე ღირსსა ისეს და ჰრქუა: მამაო⁶, მწყემ-
სო კეთილო სიტყუვრთა ცხოვართაო, გუნე-
ბავს, რაჲთა კურთხევაჲ მივილოთ შენგანცა,
რომელი გუაქუნდეს სასჯენებელად შენდა.

ღ¹ საკუმეველი B'.² საკუმეველმან B'.³ იცნა B.⁴ მას—B'.⁵ შინა]+შესთხიენეს ქალდე-
ველთა. ხოლო საჭუმისა მას შინა B'.⁶ გარემოს B'.⁷ შეიწუვებოდეს B'.⁸ დაიცვებოდეს]+და
B'.⁹ გუაქუნდეს B. * დანიელ, თ. 3.

ღ¹ მას]+ზედა CD.² ქალდეველთა C.³ ცეცხლისა E.⁴ მის]+CD.⁵ თჳსთაჲ C.
* მამაო]+და DE. * დანიელ, თ. 3.

ღ

შენდა. ხოლო იგი მორჩილ იყო და სავსე სულითა წმიდითა და ვერ იკადრებდა ურჩებასა. აღდგა და აღიპყრნა ჯელნი და თუალნი ზეცად მიმართ და მყოვარ¹ ჟამ 5 ლმერთსა ევედრებოდა. და მერმე მოდრკა და ქუეყანასა ცრემლითა დაალტობდა და ჰრქუა ბერსა: ლოცვა². ყავ ჩემთჳს, წმიდაო მამაო, და მცირედ შემომიდეგ. და 10 მიჰმართა წმიდამან ისე მდინარედ ქსნად.

ვითარცა მიიწიენეს წყალსა მას ზედა⁴ წმიდანი იგი მამანი, ხათელნი სოფლისანი, იწყო წმი- 15 დამან ისე ლოცვად. და ზე აღიხილნა⁵ თუალნი გონებითურთ და ღმრთისა⁶ შეწევნასა მოუწოდდა⁷, რამეთუ იგი ჰყოფს⁸, რადცა ენებოს. და ევედრებოდა წმიდასა 20 ღმრთისმშობელსა და იტყოდა ცრემლით: მოვედ ჩემ ზედა, წმიდაო დედოფალო, შეწვენაჲ შენგან შობილისაჲ, რადათა წყალი ესე დაგუემორჩილოს⁹. და ვითარ 10 მყოვარ¹ ჟამ ილოცა და მერმე განყო კუერთხი¹¹, რომელი 12 აქუნდა ჯელთა და თქუა: სახელითა უფლისა¹³ ჩუენისა იესუ ქრისტესითა გეტყჳ შენ, წყალო, შემო- 30 უდეგ კუერთხსა¹⁴ ამას ჩემსა. და მადლითა სულისა წმიდისაჲთა მყის შეუდგა ღმერთ-შემოსილთა მათ მამათა. ხოლო ქუეყანაჲ იგი უქმი იყო¹⁵ [და] დაღრმდებოდა¹⁶. 35 ვითარცა კუერთხი¹¹ იგი მიეთრია

ღ

ხოლო იგი ვინაჲთგან მორჩილებასა განსწავლულ იყო და აღსავსე სულითა წმიდითა ყოვლად არა ურჩ ექმნა ღირსსა იოანეს, არამედ მყის სიტყუასავე თანა აღდგა და აღიპყრნა ჯელნი თჳსნი ზეცად მიმართ და მყოვარ ჟამ 5 ევედრებოდა ღმერთსა მდუმრიად. ამისა შემდგომად ქუეყანად დავრდომილი ცრემლითა დაალტობდა იატაკსა. და მერმე ჰრქუა ბერსა: ლოცვა-ყავ ჩემთჳს, წმიდაო, მამაო, და მცირედ შემომიდეგ მე. და¹ მიჰმართა წმიდამან ისე მდინარედ მიმართ, რომელსა ეწოდების ქსანი, ღირსთა მათ მამათა თანა.

და ვითარცა მიიწიენეს წყალსა მას ზედა ყოვლად ქებულნი ესე და საკურველთ მოქმედნი², კუალად იწყო წმიდამან ისე ლოცვად და მოუწოდდა³ შეწვენად მისა⁴ სახიერსა უფალსა და ყოვლად უბიწოსა ქალწულსა ღმრთისმშობელსა ესევეითართა ვედრებათა მეტყუელი ცრემლითა: მოვედინ მადლი შენი, წმიდაო და ღმრთივ მიმადლებულო დედოფალო, რათა წყალი ესე დამემორჩილოს და შემომიდეგეს მე, ვინაჲცა იგი ვიდოდი. და ვითარ მიმყოვრებულად ილოცა⁵, განმარტა მდინარისა მიმართ კუერთხი იგი, რომელი 25 აქუნდა ჯელთა თჳსთა და თქუა: სახელითა უფლისა ღმრთისა⁶ ჩუენისა იესუ ქრისტესითა შენ გეტყჳ მდინარესა ამას,—წოდებისაებრ შენისა კსინევით ვიდრე-მე კსინევი⁷, გარნა კუერთხსა ჩემსა შემოუდეგ. ხოლო წყალი იგი, 30 ჰ საკურველებათა შენთა ქრისტე, უჩუეველსა გზასა და უფალსა მისგან პირველად ვიდოდა შედგომილი ღმერთ შემოსილთა წმიდათა მათ⁸ მამათა, რამეთუ ქუეყანაჲ იგი. მყარი უწინარეს და ეკლოვანი, განიპებოდა და დაღრმდებოდა თჳნიერ რომლისავე⁹ აღმომთხრელისა. ვითარცა¹⁰ კუერთხი იგი

ღ. ¹ მყოვარ BB'. ² ლოცვაჲ B'. ³ ამამაო წმიდაო B'. ⁴ ზედაჲ B'. ⁵ აიხილნა B'. ⁶ ღმერთსა B'. ⁷ მოუწოდა B. ⁸ ყოფს B'. ⁹ დაგუემორჩილოს BB'. ¹⁰ ვითარცა B'. ¹¹ კუერთხი BB'. ¹² რომელ B. ¹³ უფლისა]+ღმრთისა B'. ¹⁴ კუერთხსა BB'. ¹⁵ აიყო უქმი B'. ¹⁶ დაღრმდებოდა B'.
 ღ. ¹ და[-E. ² კუალად] და კუალად C. ³ მოუწოდა E. ⁴ მისა D. ⁵ ილოცა]+და C. ⁶ წმიდისა D. ⁷ კსინევი C. ⁸ მათ]-C. ⁹ რომლისა E. ¹⁰ ვითარცა] და ვითარცა C.

ღ

და წყალი უკუანა¹ მივიდოდა, და ესრეთ მიიყვანა საყდარსა წმიდისა დედოფლისასა წილკანს სადიდებელად მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა.

იხილეს ესე ყოველთა მკვდრთა მცხეთისათა და გარემო სოფლები²სათა და ყოველნი ადიდებდეს ღმერთსა.

ეჭა დიდებული საკვრველი,¹⁵ რამეთუ კაცთა მიწისაგანთა² წყალ-იცა დაემორჩილებიან! ერთი ჯერსა წარმოადგინებს მსახურად და³ მეორე ცეცხლისა ბუნებასა დაშრეტს და წარსდევნის მჭურვა-²⁰ლებასა მისსა, სხუად წყალსა⁴ და მიწისა ბუნებასა დაიმორჩილებს. ამას ყოველსა ხედვიდეს და ღმერთსა ადიდებდეს ყოველით კერძოვე.

ღ

მეთრია ღირსსა იესეს, უკუანა¹ მივიდოდა წყალი იგი მდინარე, მსმენელი ბრძანებასა წმიდისასა, და ესრეთ მიყვანებულ იქმნა მახლობელად ტაძარსა² ღმრთისა დედისასა⁵ წილკანს, რომელიცა ვიდრე აქამომდე დის სადიდებელად ღმრთისა ჩუენისა და ცხად-ყოფელად ღმრთისა მიმართსა კანდიერებასა წმიდისა იესესა.

ესე სასწაული საკვრველი იხილეს ყოველთავე მკვდრთა მცხეთისათა და მახლობელთა დაბათა და განკვრეებითა შეპყრობილნი ადიდებდეს ღმერთსა და მოქმედსა³ დიდთა საკვრველებათასა, რომელმან მისცა⁴ ესევეთარი ძალი მონასა თჯსა სანატრელსა იესეს.

ესევეითართა სასწაულთა და ნიშთა მიერ²⁵ შემკობილ იყვნეს წმიდანი ესე მამანი და ესევეითარი კანდიერებაჲ მოედრ ამათ ღმრთისაგან, რომელთა ყოველივე მსოფლიო და ზუავი კანდიერებაჲ დაუტევეს მისთჯს. ესრეთ იხარებდეს საღმრთოთათა სიყუარულითა³⁰ ერთბამად ყოფნი და კუალად თჯსაგან დადგრომილნი მოთმინებით შეიტკობდეს მოლუაწებრივსა ცხოვრებასა, რამეთუ უწყოდეს ამათ სიტყუათა⁵ მგალობელისა: (რამე კეთილ, ანუ რამე შუენიერ, არამედ დამკვდრებაჲ⁶ ³⁵ძმათა ერთადა*. და კუალად: ვიქმენი მე ვითარცა სირი მხოლოდ⁷ სართულსა ზედა**.

ესრეთ ორკერძოვე სათნობათა სიმრავ-

ღ¹ უკანა B. ² მიწისაგანთა| მყისაგანთა B'. ³ და|—B'. ⁴ წყალთა|—B'.

ღ¹ უკუანა|+მისსა C. ² ტაძრისა D, საყდრისა E. ³ და მოქმედსა| მოქმედთა C. ⁴ მის-ვე C. ⁵ სიტყუა C. ⁶ დამკვდრებად C. ⁷ მხოლოდ C.E. * ფსალმ. 132,1. ** ფსალმ. 101,7.

ღ

ღ

ხოლო წარ-რად-ვიდოდა წმი-
დად იოვანე, თანა-აღჰყვეს მოწა-
ფენიცა მისნი და დაყვენს¹ მის 5
წინაშე მცირედნი დღენი და მის
თანა იხარებდეს სულითა.

13. (14) ხოლო რაემს ენება
წარმოსლვად მიერ, ნეტარი შიო 10
ევედრებოდა წმიდასა იოვანეს,
რადთა უბრძანოს მას დაყუდებით
ცხოვრებად. ხოლო მან ჰრქუა: მი-
გემადღენ ღმრთისა მიერ სათხო-
ველი² შენი და მოგეცინ მოთმი- 15
ნებად, რადთა აქა იწროებით ცხო-
რებითა საუკუნესა მას ჰპოო გან-
სუენებად³ და ფართობით შუე-
ბად⁴. არამედ წარვედ და მოაქსე-
ნე პირველად მამათ მთავარსა⁵ 20
და, უკუეთუ ბრძანოს შენი ესრეთ
ცხოვრებად, უწყოდე, რამეთუ⁶ არს
ნებად ღმრთისაჲ, ვითარცა იტყუს
პავლე მოციქული⁷: ეგრძლით წინა-
მძღუართა თქუენტა, რამეთუ იგი- 25
ნი⁸ იღჰძებენ სულთა თქუენტა-
თსა*.

ლითა ბრწყინვალე იყვნეს ერბამად და თსა-
განცა მყოფნი.

ხოლო წარსლვასა მას წმიდისა იოანეს-
სა ადგილად თსად, სადა-იგი იყოფებოდა
ქუაბსა შინა, თანა-წარჰყვეს¹ მოწაფენიცა
მისნი და დაადგრეს მის თანა ვითარ სამსა
ოდენ დღესა და იხარებდეს სიხარულითა
სულიერითა ღირსისა ამის მამისა თანა.

14. ხოლო ვითარცა ენება ამათ კუა-
ლად უკუმოქცევაჲ საყოფელთა მიმართ
თსთა თითოეულსა, ევედრებოდა ნეტარი
შიო წმიდასა იოანეს, რათა უბრძანოს მას
დაყუდებით ცხოვრებად. ხოლო მან მიუგო:
ღმერთმან მიგნადღენ შენ სათხოველნი შენ- 5
ნი², შეილო, და მოგეცინ მოთმინებაჲ შეუბ-
რკოლებელი, რათა ნაცვალად³ აქა შინა იწ-
როებით ცხოვრებისა, მერმესა მას საუკუნე-
სა ჰპოო განსუენებაჲ წარუღალი და ფარ-
თობით იშუებდე მოხარული მართალთა ყო-
ველთა თანა, არამედ წარვედ და მოაქსენე
პირველად პატრიარქსა წმიდასა მამათ მთა-
ვარსა ჩუენსა და უკუეთუ გიბრძანოს მანცა
წინააღრჩევისა შენისაებრ ცხოვრებად, უწყო-
დე, რამეთუ ნებად ღმრთისაჲ არს. ხოლო
თვნიერ კათალიკოზისა კითხვისა. ნუ გელ-
ჰყოფ საქმესა მაგას, რამეთუ მისი გჯღირს
მორჩილებაჲ, ვითარ საყოველთაოსა. და რო-
მელიცა გიწამოს მან, იგი მითუალე სიხა-
რულით. და რამეთუ პავლეცა, მოძღუარი 30
იგი ყოველთაჲ, ესრეთ გუამცნებს, ვითარ
მედ: «დაემორჩილენით წინამძღუართა თქუენ-
თა და ეგრძლით მათ, რამეთუ იგინი იღჰძე-
ბენ სულთა თქუენტათსა*».

ამათ ყოველთა თანა ასწავებდა მას წმი-
დად იოანე, რათა განაყენოს გონებაჲ თსი
ყოველთაჲვე კორციელთა და ქუეყნიერთა
ზრუნვათაგან და, ვითარცა მკუდარმან სამა-
რესა შინა დადებულმან, ესრეთ⁴ შეურაცხ-

ღ დაყუნეს BB'. ² სათხოელი B. ³ განსუენება BB'. ⁴ შუშაჲ BB'. ⁵ მამათ მთავარ-
სა B' ⁶ რამეთუ—B. ⁷ მოციქული+ჲდ B'. ⁸ იგინი—B'. * ებრ. 13,17.

ღ ¹ წარყვენ C, წარჰყვენ E. ² სათხოველი შენი C. ³ ნაცვალად CE. ⁴ ესრეთ D. * ებრ. 13,17

ღ

მან, რამეთუ ესე არს კანონი და-
 ყუდებით ცხოვრებულთაჲ. ხოლო
 წმიდამან შიო მიიხუნა¹ ბერისა-
 გან მცნებანი, ანბორს-უყო ფერკ-
 თა და ტიროდეს ყოველნი იგი 5
 ძმანი, ვითარცა უკუანაჲსკენელი-
 და² ჯმნისათჳს და ჰრქუა მათ:
 ლოცვა-ყავთ ჩემთჳს. და წარმოვი-
 და³. და ვითარცა შევიდა კათო-
 ლიკეეკლესიად, თაყუანის-სცა წმი- 10
 დასა სუეტსა⁴ და ცრემლით ევე-
 დრებოდა ღმერთსა, რათა ღირს
 ყოს დაყუდებით მსახურებასა
 მისსა.

და შევიდა წინაშე მამათ მთა-
 ვრისა⁵. ხოლო მან სიხარულით
 შეიწყნარა. და ვითარცა მოიკით- 25
 ნნეს⁶, წმიდამან შიო წარმოუ-
 თხრა ყოველივე და წადიერებაჲცა
 გულისა მისისაჲ.

ხოლო მან სულთ-ითქუნა და
 ტიროდა და ეტყოდა: წარემარ- 35
 თე, მაჲო, კეთილსა მაგას გზასა
 და ყვენ უფალმან მღჳმე იგი კი-
 ბედ. აღმყვანებულად შენდა ზეცად
 გინართ, და ბნელი იგი — მიმყვანი-

ღ

ყვნეს მიწიერნი ესე და ხილულნი ყოველნი,
 ვინაჲთგან ესე არს წესი და კანონი დაყუდე-
 ბულთაჲ. ესევეითარნი რაჲ მცნებანი და სწავ-
 ლანი მიიხუნა ნეტარმან შიო წმიდისა იოანეს-
 გან შევერდომილმან, ტირილით ამბორს-უყო⁷
 ფერკთა მისთა და მოიკითხნა ყოველნი მუნ
 დამთხუეულნი უკუანაჲსკენელითა მოკითხვი-
 თა, რამეთუ არღარა ეგულეებოდა მოკი-
 თხეაჲ მათი. ამისა შემდგომად მჯმენლმან მათ-
 გან: ლოცვა-ყავთ ჩემთჳს — ჰრქუა, — რათა, მო-
 თმინებით და სიმჳნით დადგრომილმან და-
 ყუდებასა შინა მიწამოს თუ წმიდამანცა მა-
 მათ მთავარმან, შეუბრკოლებელად აღვა-
 სრულენ ნეშტნი ღღენი ცხოვრებისა ჩემისა- 15
 ნი. და ესრეთ მიმღებელი მათგან ლოცვისა
 და კურთხევისა წარვიდა კათოლიკე ეკლე-
 სიად და თაყუანის-მცემელი წმიდისა და
 ყოვლად პატონისისა სუეტისაჲ ცრემლით და
 სულ(თ)ქ(უ)მით ევედრებოდა ღმერთსა, რათა
 20 ღირს ყოს იგი დაყუდებით სათნოდ შისა
 გარდაჯდად ნეშტსა ჟამსა ჯორცთა შინა ყო-
 ფისა მისისასა.

ამისა შემდგომად შევიდა წინაშე მამათ
 მთავრისა. ხოლო მან სიხარულით შეიწყნა- 25
 რა იგი. და ვითარცა მოიკითხნეს ურთიერ-
 თას, წარმოუთხრა მას შიო ყოველივე წა-
 დიერებაჲ თჳსი, თუ ვითარ სურვიელ არს⁸
 დაყუდებითსა ცხოვრებასა შეტკობად და
 ვითარცა ღირსისა იოანეს მიერ წარმოვილი- 30
 ნა⁹ მისა მიმართ კითხვად და ესრეთ ბრძა-
 ნებითა მისითა შეკადრებად ღუაწლსა და-
 ყუდებისასა.

ხოლო წმიდამან მამათ მთავარმან სულთ-
 ითქუნა სიღრმით გულისაჲთ და ცრემლო-
 და⁴ ესრეთ შეურაცხ-ქმნასა თავისა თჳსისასა
 მსმენელი ნეტარისა შიოჲსგან სცუჲარული-
 სათჳს ქრისტესა ვიდრელა და მღჳმესაცა ში-
 ნა უკუნსა დამკვდრებად. ხოლო მღჳმე ესე

ღ. ¹ მიიხუნა B'. ² უკუანასკენლისა B'. ³ წარმოვიდეს B'. ⁴ სუსტსა BB'. ⁵ მამად მთავა-
 რისა B. ⁶ მოკითხნეს B'.
 ღ. ¹ ანბორს უყო ტირილით C. ² სურვიელ არნ D, სურვიელ არნ C. ³ წარმოავლინა D.

* ასეა!

ღ

ღ

ზელ ნათელსა მას დაულამებელსა!
 ჟამისა¹ ჭირი გეყავნ საუკუნოდ
 განსასუენებელ და არა შენ ოდენ,
 არამედ ყოველთა, რომელთა შემ-
 დგომად შენსა ილუაწონ აღდგო-
 სსა მას შინა! და² დაუთმე ბრძო-
 ლასა ეშმაკათასა, რამეთუ მრავალ
 ღონე არს ბრძოლად მათი.

არს ფრიადსა სიღრმესა¹ მქონებელი და ყოვ-
 ლად ბნელი, რომელსა შინა ეგულვებოდა
 მრავალ მოღუაწესა ამას მამაკაცსა შთა-
 სლვად და დაყულებად, ვინაჲცა ცრემლით მი-
 მხედველმან შიოხს მიმართ ნეტარმან მამათ
 მთავარნან: ვიდოდე—თქუა—მამაო, ვიდოდე
 კეთილსა ამას და იწროსა გზასა, ცხოვრებად
 საუკუნოდ მიმყვანებელსა, რომელსა ზედა
 მცირედნი ვლენან*, ვითარ მძლავრებელნი
 10 ზრქელთა ამათ და წინააღმდგომთა სხეულ-
 თაგან და ყავნ ღმერთმან მღვმე იგი კიბე
 აღმყვანებელ შენდა ზეცისა სუფევათა² და
 ნეტარებათა მიმართ, ხოლო ბნელი იგი მუნ
 შინა—მიმყვანებელ ნათლისა მიმართ დაულა-
 15 მებელისა; და ჟამიერი ესე ჭირი³ გეყავნ შენ
 მომატყუებელ საუკუნოჲსა განსუენებისა და
 წარუვალისა სიხარულისა, რომელსა მიმთხუე-
 ვად არიან ყოველნი სათნოდ უფლისა აღნა-
 სრულებელნი ცხოვრებისა მათისანი!

ხოლო წმიდაჲ შიო ევედრე :
 ბოდა და ეტყოდა: ლოცვა-ყავ
 ჩემთჳს უფლისა მიმართ, რადთა
 ნეშტნი ესე დღენი ჩემნი მომძაღლ-
 ნეს ნებისაებრ მისისა. და დაი-
 წერა ჯუარი და წარვიდა და შე-
 ვიდა უდაბნოსა თჳსსა. და მოუ-
 წოდა ყოველთა ძმათა და ჰრქუა:
 მე ესერა აღვირჩიე დაყულებით
 ცხოვრებაჲ ბრძანებითა ბერისაჲ-
 თა და წმიდისა მამათ მთავრისაჲ-
 20 თა; ხოლო თქუენ განეკრძალენით
 საფრკეთა³ ეშმაკისათა⁴ და მო-
 იგეთ უმეტეს⁵ ყოვლისა სიმდაბლე
 და მორჩილებად და სიმშუდე, რომ-
 ელი უჩინო-ჰყოფს რისხვასა, და
 25 სიყუარული, რომლისა მიერ ღმერ-
 თი მოიგების, და მარხვად, რომე-

ამათი მსმენელი შიო მხიარულ იქმნა
 სულთა და ევედრა ლოცვისა ყოფად მის-
 თჳს, რათა მოსცეს მას უფალმან მოთმინებაჲ
 წინამდებარისა ღუაწლისა მიმართ. და ეს-
 რეთ კურთხევისა მიმღებელი მამათ მთავრ-
 25 საგან⁴ წარვიდა უდაბნოდ თჳსად. ხოლო ვი-
 თარცა მიიწია ღირსი ესე უდაბნოდ თჳსად⁵,
 მოიკითხნა ყოველნივე ძმანი სიყუარულითა
 საღმრთოჲთა და ულოცა მათ უმჯობესი
 სულთა მათთაჲ. ამისა შემდგომად სიმშუდით
 30 ზრახვიდა⁶ მათდა მიმართ ესევეითართა სი-
 ტყუათა მეტყუელი: ძმანო და მამანო და
 შვილნო სულიერნო, მცნებისაებრ ბერთა ჩენ-
 თაჲსა და წმიდისა მამათ მთავრისა დაყუ-
 დებითსა ცხოვრებასა შევიწყნარებ, ხოლო
 35 თქუენ განეკრძალენით, საყუარელნო, საფრკე-
 თა მრავალ-ღონისა მტერისათა და უმეტეს
 ყოველთასა მოიგეთ სიმდაბლე და მორჩილე

ღ¹ ჟამისა| ჟამსა ანას B'.² და|—B'.³ საბრკეთა B'.⁴ ეშმაკისა B'.⁵ უმეტესი B'.

ღ¹ ფრიად სიღრმესა E.² სასუფეველსა DE.³ ჰჭირი ესე C.⁴ მთავრობისაგან D.

⁵ თჳსად|—C. ⁶ ზრახვიდეს C. * მათე 7, 14.

ღ

ღ

ლი წარიოტებს ბილწებასა, და ლოცვასა შინა სიწმიდე გონებისაჲ, რომელი განაქარვებს ყოველსა ძალსა მტერისასა, და დაუცხრომელი¹ ტირილი, რომელი მოა²ტყუებს³ სიხარულსა საუკუნოსა, და მოიპოვეთ⁴ სიგლახაკე, რაჲთა საუკუნოდ⁵ სიმდიდრე ჰპოოთ; მოიძულენით საქმენი სოფლისანი, იწურთიდით წერილთა, რაჲთა მარადის ფრთხილ იყოს გონებაჲ თქუენი: იქმნენით წმიდა ჯორცი⁶თა, რაჲთა სულითა წმიდა იქმნეთ⁷ და მხიარულნი შეხვდეთ ქორწილსა უფლისასა; მიეყრდენით⁸ მკერდსა უფლისასა, რაჲთა სიწმიდით ეზიარებოდით მას, და ნუ ჰგონებთ, თუმაცა უქირველად ცხორებაჲ საუკუნოდ ჰპოეთ⁹, რამეთუ¹⁰ პავლე იტყუს, ვითარმედ: 20 **ემრავლითა ჭირითა გვიღირს¹¹ შესლვად სასუფეველსა ცათასა¹². და კუალად იტყუს: ამოთმინებითა თქუენითა მოიპოვენთ სულნი თქუენნი¹³.**

ბაჲ და სიმშუდე საღმრთოჲ, რომელი უჩინო ჰყოფს რისხვასა, და სიყუარული, რომლისა მიერ მოიგების¹ ღმერთი სიყუარულად წოდებული; ამას² თანა შეიტკბებთ წმიდა მყოფელი იგი სულთა მარხვაჲ, რომელი წარიოტებს ბილწებასა; და ლოცვასა შინა თქუენსა ღმრთისა მიმართ მოიგეთ სიწმიდე გონებისაჲ და აღუძრველომაჲ ბოროტთა გულისსიტყუათა მიმართ, რომლითა განქარდების 10 **ყოველი ძალი ეშმაკისაჲ; ხოლო ტირილი ჭყავნ თქუენდა სამარადისოჲ, რომელი მოატყუებს სიხარულსა საუკუნესა და³ რამეთუ უფალი იტყუს: ნეტარ იყვნენ მგლოვარენი გულითა;⁴ მოიპოვეთ⁵ სიგლახაკე, რათა სასუფეველი ცათაჲ დაიმკვდროთ;⁶ მოიძულენით ზრუნვანი და შფოთნი სოფლისანი, რათა არა შეიცოთუნნეთ მათ მიერ; წერილთა იწურთიდით საღმრთოთა, რომელნი განაფრთხობენ გონებასა და ნუ მიაყვანებთ გონებასა თქუენსა ბოროტთა გულისსიტყუათა; იქმნენით წმიდა ჯორცი⁷თა და ვითარცა იტყუს წინასწარმეტყუელი: **განიბანენით, განიწმიდენით და მოისპეთ ყოველივე გულარძნილებაჲ სულთაგან თქუენთა,⁸ რამეთუ უკუეთუ დაიცვენთ⁹ სხეულნი თქუენნი სიწმიდით, ვითარ განბრწყინებულნი სულითა მხიარულნი შეხვიდეთ¹⁰ ქორწილსა მას უფლისასა ლამპრითა ბრწყინვალითა¹¹ მიგებებად სიძისა მის უკუდავისა; მღუძარე იყვენით გონებითა 30 სამარადისოდ მომლოდენი უცნაურისა მის ღლისა და ჟამისანი, რამეთუ არა უწყით, როდეს უფალი მოვიდეს და ნუ სადა გამოენეს¹² თქუენ¹³ უღებად წარმგებელნი მამულისა სიმდიდრისანი და თანად დამმალგელნი ტალანტისანი, რომლისათჳს საფასედ დადებისა მცნებაჲ მოგვლებიეს.¹⁴ და უკუეთუ ვინმე უღებენეს მცნებანი ღმრთისა და უფლისა¹⁵ თჳსი-****

ღ¹ დაუცხრომელად B'.² მოატყუებს BB'.³ მოიპოვეთ B'.⁴ საუკუნოდ B'.⁵ იქმნეთ B'.
⁶ მიეყრდენით B'.⁷ ჰპოეთ B, ჰპოეთ B'.⁸ რამეთუ—B'.⁹ გვიღირს| გჯჳს B.* საქმე 14,22.
 ** ლუკა 21,19.
 ღ¹ მოიგები C.² ამათ D. და|—C. * მოიპოვე D. * დააცენით C. * შეხვდით C.
⁷ ზრწყინვალებითა C. * გიპოვნეს C. * თქუენი—C. ¹⁰ უფლისა და ღმრთისა CE.
 * მათე 5,4; ** მათე 5,3; *** ენაია 1,16; **** მათე 25,27.

ღ

ღ

სანი, მოვიდეს ჟამსა, რომელსა არა მოელო-
დის¹ და ორად განმკუთვლმან ნაწილი მისი
დადვას ორგულთა თანა, რამეთუ უმწარესი-
თა მახზლისაგან სიკუდილისაჲთა² განჰფხუ-
რას³ სული უნანელთა და უდებთა გორცთა-
გან და წარავლინოს იგი ბნელსა მას⁴ გარე-
სენელსა, სადა-იგი,—ჟ მე უბადრუკსა,—იყოს
ტირილი და ღრქენა კბილთა:* ცსენებაჲ სი-
კუდილისა და საზარელისა მის ღლისაჲ მა-
10 რადის წინაშე თუალთა გონებისა თქუენისა-
თა გაქუნდინ, და ნუ გეშინინ სიკუდილისა-
გან, არამედ უფროდსა გეშინოდენ სასჯე-
ლისა მისგან საუკუნოჲსა; მობითმინენით წუ-
თიერნი⁵ ესე და მკირედ ჟამისა ტკივილნი,
15 რამეთუ თვნიერ კირისა შეუძლებელ არს
პოვნაჲ საუკუნოჲსა ცხოვრებისაჲ, ვითარცა
იტყჳს პავლე მოციქული, ვითარმედ: მოთმი-
ნებითა თქუენითა მოიპოვნეთ⁶ სულნი თქუენ-
ნი** და მრავლთა კირითა გჳლირს შესლვაჲ
20 სასუფეველსა ცათასა***.

უწყოდეთ ძმანო ჩემნო, რამე-
თუ აქაჲ ესე ყოველი წარმავალ
არს, ხოლო საუკუნოჲ წარუვალ.
მითხართ-ლა საყუარელნო. უკუეთუ
გუშინ ყოველთა განსუენებათა¹ 25
შინა ყოფილ იყოს კაცი ესე² და
ხვალე არღარაჲ³ ჰქონდის და არ-
ცალა სხუასა⁴ წალმართ⁵ მოელო-
დის რას, თვნიერ კირისა და
ტანჯვისა, არა დიდი დაჭირებებაჲ 30
არს მისა⁶?!
ეულსა ჩუენგანსა საუკუნოსა⁷ მას შინა
რომელსაჲმე განსუენებაჲ, ხოლო სხუათა—სა-
ტანჯველი საქმეთაებრ მათთა, რომელნიცა
ქმნნეს სოფელსა ამას შინა. მითხართ-ლა, ჟ
საყუარელნო, უკუეთუ ვინმე კაცი დღეს ყო-
ველთა განსუენებათა და შუებათა შინა იყოს
და წარაგოს ყოველი მონაგები თჳსი და
არღარა დაუშეთს მას⁸ ხვალისად და მიე-
რითგან შიმშილითა⁹ და სხუთა ყოვლითა-
ვე ძვრ-ხილულობითა განიკაფებოდეს, ნუ
35 სარგებელ¹⁰ ეყოსა მას ერთისა იგი ღლისა
განსუენებაჲ შემდგომთა დღეთა მიმართ?!

ღ. ¹ განსუენებათა BB'. ² ესე]—B'. ³ აღარაჲ B'. ⁴ სხუასა]—B'. ⁵ წალმა B'. ⁶ არა დიდი დაჭირებება არს მისა]—B.
ღ. ¹ მოელოდეს C. ² სიკუდილითა CD. ³ განფხურას C. ⁴ მას]—C. ⁵ წუთ ერთნი E.
⁶ მოიპოვნეთ D. ⁷ საუკუნესა C. ⁸ მას]—C. ⁹ სიყმილითა C, სიყუარულითა D. ¹⁰ საძაგველბ D
* მათე 25,29. ** ლუკა 21,19. *** საქმე 14,22.

ღ

ღ

ესრეთ უკუე უწყოდეთ და საწუთოცა ესე ჩუენი ცხოვრებაჲ, რამეთუ უკუეთუ აქა მშუე-ბელნი არა ვზრუნვიდეთ გულვებადისა მის-თუს და არა დავიუნჯოთ საუკუნეთა მათ ში-
 5 ნა საუნჯეთა, მიმტაცებელთა მამონაჲსა მის-გან სიცრუვისა, სიყმილითა მოვსწყდეთ და არად სარგებელ გუეყენენ ჩუენ ვორციელნი შუებანი, არამედ უფროჲსლა ვიტანჯნეთ, ვი-თარ¹ უძღებად და ნაყროვნებით² ცხოვრე-
 10 ბულნი.

14 (15). და შემდგომად მრავ-ლისა სწავლისა¹ ჰრქუა მათ: გა-მოარჩიეთ ერთი, რომელიცა ილუ-წიდეს ცხოვრებასა თქუენსა, რა-მეთუ მე მეგულეების დაჯდომად¹⁵ მღუმესა ამას შინა, რომელი აღ-ვაშენე დასათლველად თავისა ჩე-მისა.

მაშინ შეწუხნეს² ძმანი იგი და ტიროდეს მწარედ.

15. ამათ და ესევეითართა სწავლათა მიერ განამტკიცნა შიო ყოველნი იგი მონა-ზონნი. ამისა შემდგომად ჰრქუა მათ: გამო-ირჩიეთ ერთი ძმათაგანი, რომელი ილუწი-
 15 დეს ცხოვრებისა თქუენისათუს, რამეთუ მე ამიერითგან მეგულეების შთასლვაჲ მღუმესა შინა, რომელი შევჰმზადე³ საყოფელად და-სათლავად ჩემდა.

ხოლო შეწუხნა ნეტარი ევაგრი, და ყო-
 20 ველნი ძმანი ტიროდეს მწარედ ფრიად სა-ზარელსა⁴ და უსმენელსა⁵ ზედა კელ-ყოფა-სა და ეტყოდეს: წმიდაო მამაო, რაჲ არს-ეგე, რომელსა გეგულეების ყოფა და ვის ესმა საუკუნითგან, ვითარცა ცოცხლიე ჯოჯოხე-
 25 თად⁶ შთაჰჰადე⁷ ცხოვრებაჲ შენი და უფ-როჲსლა აწ, ოდეს გივმს შენ განსუენებაჲ შრომათაგან მოხუცებულსა⁸? და ვითარ არა-კმა-არიან⁹ ესეზომნი¹⁰ ლუაწლნი, რომელ მოგილუაწებიან კაცთა ბუნებისაგან¹¹ უცხო-
 30 ნი! და ნუუკუე არცა ღმერთსა სთნდეს ეგე-ვითარი ლუაწლი, რომელი არავის უქმნიეს სხუასა დღესამომდე. და კუალად ესოდენნი სულნი, რომელნი შენ ძლით შეკრებულ არიან უდაბნოსა ამას შინა, ოდეს არლა გხედვიდენ
 35 და არცა ესმოდინ ტკბილნი სწავლანი შენ-ნი, ყოველნი განიბნიენენ, ვითარცა ცხოვარ-ნი, რომელთა არა აქუნ¹² მწყემსი*, ამას და

ღ¹ სწავლისა|—B² შეწუხდეს B'.

ღ¹ ვითარმედ E. ² ნაყროვნებით C. ³ შევზადე C. ⁴ საზარელსა|+მას C. ⁵ და უსმე-
 ჯელსა| დაუთმენელსა C. ⁶ ჯოჯოხეთს C. ⁷ შთაჰადე C. ⁸ მოხუცებულთა C. ⁹ არნ CD. ¹⁰ ეს-
 ზომნი CD ¹¹ ბუნებისანი E. ¹² აქუს CD. * მათე 9,36.

ღ

ღ

ესევეთარსა მრავლითა ცრემლითა ეტყოდეს შიოს ყოველნი¹ ძმანი და ევედრებოდეს არა დაობლებად მათდა და არცა შთასლვად მღვმესა მას შინა.

ხოლო იგი ნუგეშინის-სცემ-
და¹.

- ხოლო წმიდაჲ შიო ნუგეშინის-სცემდა² მათ და ეტყოდა: ძმანო ჩემნო, ღმერთმან მოგეცინ მადლი ყოველთა სიყუარულისა ჩემისა, არამედ მე კაცი ვარ ცოდვილი და უკუეთუ მართალნი³ ძლით ცხოვნდენ⁴, მე რაოდენ⁵ უფროდსი მივმს, რათა არა⁶ განვარდე სასუფეველისაგან, რამეთუ მამად ჩუენი და წინამძღუარი მოღუაწეთად დიდი ანტონი, გასმიეს განალა მრავალ გზის, თუ ვითარსა მოღუაწებასა დასძინებდა მოღუაწე-
15 ბათა ზედა და ყოველად არა მოაკლო სიბერესა შინა თუსსა შრომად, რომელსა კეშმარიტად მოელო გულ-სავსებაჲ დამკვდრებად ანგელოზთა თანა. კუალად დიდი მაკარი, რომელმან-იგი ყოველი ცხოვრებაჲ თუსი მო-
20 ღუაწებასა შინა აღასრულა. იხილეთ, ვითარდა მოშიშ იყო⁷: რაჟამს-იგი განვიდა ჯორცთაგან, ბოროტნი იგი ჰაერის მცველნი ეტყოდეს, ვითარმედ: მაკარი, განხუედ და განგუერი. ხოლო სამ გზის სანატრელმან მან⁸
25 სიმდაბლე ჯორციელი სულითაცა⁹ დაიცვა¹⁰, ვიდრემდის არა შეიწყნარა იგი ნათელმან ღმრთეებისამან, არა ჰრქუა მდევართა მათ თუსთა, თუ „განვერი ჯელთაგან თქუნთა“ და ყოველნი წმიდანი მამანი დიდითა ღუაწლი-
30 თა განერნეს¹¹ ეშმაკისა მზაკუარებათაგან. ხოლო მე ცოდვილსა ამას, რაოდენ უმეტესი¹² მიტნს ღუაწლი, რათა არა მივეცე სასჯელსა მას ულბინებელსა და დაუსრულებელსა, რამეთუ წერილ არს: რომელსაცა ვინ ზედა იპო-
35 ვოს, მასცა ზედა განიკითხოს. აწ უკუე ლოცვა ყავო ჩემთჳს, ძმანო, რათა მომკეს ღმერთმან მოთმინებაჲ და ძალი და რათა იყოს

ღ¹ ცემდა B'.

ღ² ყოველნი+იგი C. ³ ცემდა E. ⁴ მართალი C. ⁵ ცხონდებიან C. ⁶ რაოდენი E.

⁷ არა]+გარე D. ⁸ იყო]+რომელი-იგი ქუეყანასა ზედა განდთობილ იყო C. ⁹ მან]-E. ¹⁰ სულითა E. ¹¹ დაიცვა]+და C. ¹² უმეტეს C.

9. სირიელ მოღუაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

ღ

ღ

მაშინ ყოველთა ერთობით გამოარჩიეს ყოვლად ქებული ევაგრე.

ხოლო მან მოუწოდა და ჰრქუა: ნვილო ჩემო, უფალი ჩუენი იტყვს: რომელსა უნდეს თქუენ შორის დიდ ყოფად, იყოს ყოველთა მონა*; და აწ ჯერ-არს შენდა, რადთა დიდებისა მომატყუებელი¹ სიმდაბლე მიიღო. ხოლო წმიდა ევაგრე ჰმუდ იყო და მდაბალ გულითა და არა თავს-იღებდა მთავრობასა ძმათასა და გონებისა უძლურებასა წინა-დაუღებდა და ეტყოდა: ვერ ვაგებ მსახურებასა ძმათასა. ჰრქუა მას ბერმან: უკუეთუ ნუ დაწვემორჩილო, მრავალი სასყიდელი მიიღო ღმრთისაგან² და დიდებაჲ საუკუნოდ დაიმკვდრო, და უკუეთუ ურჩ მექმნე, ურჩთა თანა დაიჯო.

მღვმე ესე დასაფლველცა უბადრუკთა ამათ ჯორცთა ჩემთა. ხოლო თქუენ გამოირჩიეთ თქუენ ზედა წინამძღუარი, რომელი შემძლებელ იყოს¹ განგებად სულთა თქუენთა ცხოვრებისა. ჰრქუეს მას ყოველთა: მამაო წმიდაო, ჩუენ შენ მიერ შემოკრებულ² ვართ უდაბნოსა ამას³ შინა, მინდობილნი წმიდათა ლოცვათა შენთა და სულიერთა სწავლათანი⁴ ვმოქალაქობდით და მოველოდით შენ გუერ ცხოვნებასა⁵ სულთა ჩუენთასა. ხოლო აწ, ოდეს ვერ შეუძლებთ ნებისა შენისა განკუეთად. შენვე იხილე, რომელი იყოს და შემძლებელ განგებად ჩუენდა და ცხოვრებად სულთა ჩუენთა. ჰრქუა ნეტარმან შიო ევაგრის, რათა მიითუალნეს ძმანი იგი და უძლოდის⁶ მათ, ვითარცა იგი უხილავს მისგან ყოველსა მას გზასა.

ხოლო წმიდა ევაგრი, ვინაფთჳან მმუდ⁷ იყო და მდაბალ⁸ გულითა, არა თავს-იღებდა და მთავრად და წინამძღურად ძმათა ზედა დადგინებასა და უძლურებასა გონებისასა წინა-დაუღებდა ესრეთ მეტყუელი: ვერ შემძლებელ ვარ ჯერისაებრ სრულ ქმნად მსახურებასა ძმათასა, ვინაფცა ნუ მიიძულებ⁹ მე ჴელ-ყოფად საქმესა ამას უზემთაფსსა ძალისა ჩემისასა, რამეთუ კაცი უმეცარი ვარ და უძლური ტართვად ესეოდნთა¹⁰ მონაზონთა ჯეროვანსა მოუტრნობასა. ხოლო ნეტარმან შიო მიუგო მას: უკუეთუ მორჩილ იგუექმნა, ფრიადი სასყიდელი მიიღო ღმრთისაგან და ნეტარებაჲ მორჩილთაჲ დაიმკვდრო დიდებისა მას შინა¹¹. უხილავსა, ხოლო უკუეთუ ურჩებაჲ შეიმოსო, ურჩებისა პატივსა ზღვეულ იქმნე მიცემად; ინებე¹² უკუე შენცა მსახურებაჲ ძმათაჲ, რომელი მოგატყუებს¹³ დიდებისა, ვითარცა იტყვს უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე: რომელსა უნდეს

ღ ¹ მომატყუებელი BB'. ² ღმრთისა მერ B'. * მარკ. 10,44.

ღ ¹ იყო D. ² შეკრებულ D. ³ მას D. ⁴ სწავლათანი+კეთილად E. ⁵ ცხოვრებასა C.

⁶ უძლოდეს CD. ⁷ მმუდი CDE. ⁸ მდაბალი CD. ⁹ მებრალუბთ D. ¹⁰ ესოდნთა C. ¹¹ შინა—E.

¹² ინებე C. ¹³ მოატყუებს C.

ღ

ღ

თქუენ შორის დიდ ყოფად, იყოს იგი ყოველთა მონად და მსახურა*. და აწ ჯერ-არს შენდა, რათა დიდების მომატყუებელი სი-მდაბლე მიიღო¹.

ხოლო მან თაყუანის-სცა და 5
3 რქუა: რადცა მიბრძანო, ვყო, მამაო პატიოსანო. და წარემართა მსახურებასა ძმათასა.

მაშინლა ძნიად სადმე² ირწმუნა სი-ტყუად ბერისად და თაყუანის-მცემელმან მისმან: პატიოსანო მამაო,—თქუა,—რომელი-ცა რადვე მიბრძანო, მორჩილებით მივითუალო და ვინებო აღსრულებად მისი, ლოცვათა შენ-10 თა წმიდათა მინდობითა. ამისა შემდგომად ევაგრი, მოშიშმან³ ურჩებისა პატიეთამან, მიიღო კუერთხი წინამძღურობისად კელთაგან შიოხსთა. ხოლო ნეტარმან შიო მრავლითა სწავლითა განამტკიცა იგი და შევედრნა ძმა-15 ნი იგი. ევედრნეს უკუე ყოველნი ძმანი ნე-ტარსა შიოს, რათა მისცნეს მათ სწავლანი მის მიერნი, რათა აღმოიკითხვიდენ იგინი⁴ დღეთა შინა კვრიაკეთა და სურვილსა წმი-დისა მის პირისა მისისასა აღმოივსებდენ.
20 16. ხოლო აღუწერა მათ ნეტარმან შიო ას სამოცი თავი⁵ სწავლად ყოვლად⁶ შეუნიერი და ტკბილი, რომლითა განისწავ-ლებოდეს ყოველნი იგი კრებულნი მარა-დის და ირწყუებოდეს ვითარცა ნერგნი
25 ღმრთივ სულიერნი წყაროთა სამოთხისათა და აღორძნდებოდეს⁷ ნაყოფითა კეთილთა საქმეთადთა⁸. აღიპყრნა⁹ ღმრთისა მიმართ კელნი თჳსნი ნეტარმან შიო და შეჰვედრნა ყოველნი იგი ძმანი ღმერთსა და მერმე ამ-30 ბორს-უყო თითოეულსა მათსა და დაჯდა მღვმისა მის პირსა ზედა და ეტყოდა ესრეთ: შვილნო ჩენნო საყუარელნო და ძმანო ჩემნო სულიერნო და უფროდსლა უფალნო ჩემნო, კურთხეულ აოს ქრისტე ღმერთი ჩუე-35 ნი, რომელმან შეგპრიბნა თქუენ უდაბნოსა ამას მაქებელად წიდიისა სახელისა მისისა. აწ ისმინეთ ჩემი, შვილნო, მოხუცებულისა ამის მამისა ჩუქუენისა. უწყით განაღა, რა-მეთუ არა იძულებითა ვისითა¹⁰ შეპოხუედით

ღ¹ მოიღო D. ² სადამე D. ³ მოშიშმა D. ⁴ იგინი—E. ⁵ თავი—E. ⁶ ფრიად C. ⁷ აღორ-ძინდებოდეს DE. ⁸ საქმეთათა CD. ⁹ აღიპყრნა+უკუე C. ¹⁰ ვისითაჲ C. * მარკ. 10,44.

¶

¶

წესსა ამას შინა, არამედ ნებსით; და სიყუარულისათჳს ღმრთისა იჯმენით¹ აღმთქუმელთა წინაშე მისსა და ყოველთა ანგელოზთა მისთა უარ-ყოფად სოფლისა და საქმეთა მისთაგან და მოქალაქობად სიწმიდით და მორჩილებად წმიდისა სახარებისა მისისა² ყოველითა გულითა შეუორგულებელად და აღებდა ჯუარი მისი მწართა თქუენთა ზედა და მოძულებდა მამა და დედა და³ ცოლი და შვილი და⁴ ძმანი და დანი და თვთ სულიცა თქუენი და ეგრეთ შედგომად მისდა.

ეკრძალენით, ძმანო ჩემნო, მტერსა⁴ მას ბოროტსა, რომელსა ჰნებაეს მარადის წარწყმედად ჩუენი, ნუ სადა მიერჩდე⁵ სულთა მკლველსა მას გუელსა და უარ-ჰყოთ აღთქუმად ეგე⁶ თქუენი, რამეთუ დღე და ღამე მღვდარე არს მტერი ჩუენი, ვითარცა იტყვს წმიდა და დიდებული თავი მოციქულთა პეტრე, ვითარმედ: ღვანიფრთხუეთ და მღვდარე იყვენით, რამეთუ წინა-მოსაჯული თქუენი ეშმაკი, ვითარცა ღომი მყვრალი მიმოვალს⁷ და ეძიებს, ვინმეცა შთანთქა⁸. არამედ წინა-აღუდეგით მტკიცენი⁹ საწმუნოებითა, უწყოდეთ, იგივე ვნებათა მათ¹⁰ მიზეზად ამას სოფელსა შინა, ძმობასა მას თქუენსა კეთილად და სათნოდ¹¹ აღასრულებდით*.

ძმანო ჩემნო, მტკიცედ დეგით, რომელსა ზედა იჩინენით, რამეთუ უმჯობეს იყო ყოვლად არა შესლვაჲ მონაზონებად, უკუეთუ არა დავიცვნეთ თავნი ჩუენნი ყოვლისაგან ცოდვისა, რომელი იქმნების ჯორცთაგან და რომელი იქმნების გარეშე¹² ჯორცთასა; ისმინეთ წმიდისა სახარებისა, რომელსა იტყვს, ვითარმედ: სიტყუათათჳსცა უქმთა სიტყუად მისცეთო დღესა მას** ეჰა, ვითარ ზარის¹³ საჯდელ არს ბრძანებაჲ ესე მეუფისაჲ, რამეთუ არა წინასწარმეტყუელისა არს, არცა მოციქულისა, არცა ანგელოზისა, არამედ თვთ მის

¶ ¹ იუნჯენით D. ² მისსა C. ³ და—C. ⁴ მტერსა—C. ⁵ მერჩდე C. ⁶ ეგე—E. ⁷ მიმოვალ C. ⁸ შთანთქას DE. ⁹ მტკიცენი—C. ¹⁰ მათ—C. ¹¹ კეთილად და სათნოდ—CD. ¹² გარე C. ¹³ ზარი C. * I პეტრე 5,8-9. ** მათე 12,36.

¶

¶

უფლისა მსაჯულისა ცხოველთა და მკუდარ-
თასა, რამეთუ თუ მან თქუა¹ ესე: რომელ-
სა ეგულვების განსჯად საქმეთა ჩუენთაჲ,
ვევედრნეთ თუალ-უხუაყსა მას მსაჯულსა, რა-
5 თა არა სიტყუათა ჩუენთაგან დასჯილად გა-
მოეჩნდეთ წინაშე მისსა, ვითარცა-იგი კუა-
ლად წერილ არს, ვითარმედ: «სიტყუათა შენ-
თაგან განმართლდე და სიტყუათა შენთაგან
დაისაჯოა*».

10 უწყოდეთ საყუარელნო, რამეთუ სიკუ-
დილი ახლოს არს, ახლოს და კართა ზედა,
და კმობს მეუფე: იღუძებდით, რამეთუ არა
იციით, ოდეს მოვიდეს მპარავი, ნუ უკუე გან-
კურითოს გუერდი სახლისა თქუენისაჲ, ოდეს
15 არა უწყოდით, და მიგპაროს სული თქუენი
და არღარა გერგებოდის^{1ა}, იღუძებდით უკუე²,
რამეთუ არა იციით დღე იგი არცა ჟამი, რო-
მელსა შინა ძე კაცისა მოვიდეს**.

განეკრძალენით, ძმანო, ყოველსა, რომე-
20 ლი მიიყვანებს სულთა წარწყმედად. იყვენით
მორჩილ³ სწავლათა შინა და მსახურებასა
შინა აღუზუავებელ. და ესრეთ შერაცხენით
თაენი თქუენნი, ვითარცა მკუდარნი მოძაგე-
ბულნი, რამეთუ პირველი კიბე სათნოებათა
25 არს სიმდაბლე, რომელი-იგი აღიყვანებს
ღმრთისა - შემტკობელთა⁴ მისთა, რამეთუ
შეიყუაროთ თუ სიმდაბლე, მსწრაფლ მოიხი-
ლოს ღმერთმან თქუენ ზედა, გესმის⁵ ვითარ
იტყუს: ვის მივხედნე, გარნა მშუდსა და მდა-
30 ბალსა და რომელი ძრწოდის⁶ სიტყუათაგან
ჩემთა.

მოიქსენეთ, უფალნო ჩემნო, ოდეს-იგი
სოფლით გამოხვდოდეთ⁷, ვითარ აღუთქუთ
ღმერთსა უნდოსაცა რასმე საკმრისა არა
35 მოგებად თქუენდა, არამედ რათა იყვნეთ
თქუენ ზოგებით, ვითარცა წერილ არს. და
იყვენეს ყოველთა სულნი და გულნი ერთ. ნუ
ხართ უსასო ქრისტესგან და ნუ ესავთ სი-

¶ ¹ თქუა მან CE. ^{1ა} გერგებოდეს CDE ² უკუე—CD. ³ ამორჩილ იყვენით CE. ⁴ შემ-
მტკობელთა C. ⁵ გესმისა C. ⁶ ძრწოდეს CD. ⁷ გამოხვდით E. * მათე 12,37. ** შდრ. ლუკა
12,39-40.

¶

¶

- მდიდრესა და მოგებასა და¹ საჯმართა², რამეთუ ესე არს დედაჲ ყოველთა ბოროტთაჲ და ესრეთ განჯრწნენს გონებანი უმანკოთანი, ბოროტმან ამან ძკრმან, რამეთუ იწყის პირ-
 5 ველად მცირით რაჲთმე და უნდოვთ საჯმრით და თქვს: ესე არარაჲ არს; და კუალად სხუაჲ რაჲმე მოიგის და თქვს: ესე არა სიმდიდრე არს, არამედ ჯოცთათჲს საჯკროჲ; და კუალად განვაჯკრის რაჲმე და თქვს: ვერ
 10 ეგების კაცი, თუმცა ცხოვნდა თჳნიერ ამისა და სხუათა ჳელსა მიხედვიდა, არამედ უფროჲსლა უმჯობეს არს, რათა მოვიგო³ ჳემთჲსცა და ვილუწიდე გლახაკთაჲცა; და კუალად მოასესხის ვისმე და ჳნებავენ უფროჲსი
 15 და თქვს: არა ვისგან მიმიხუეჳიეს, ჳემი არს უბრალოჲ და არა ჳრჳჳან ამას აღნადგინები; და კუალად თქვს: მივსცე ვისმე ესე, რათა ამიერ ვიზრდებოდიცა⁴ და უკუანაჲსკენელ ჳემთჲს წარაგონ სხუათა.
 20 ჳ უბადრუკებასა⁵ ბოროტსა, რამეთუ მრავალ გზის არცა თუ ერთი დანგი ვინმე⁶ წარაგის მისთჲს და ესრეთ მცირედ ანგაჳრებაჲ და ყოველთა უძკრესი კერპთ მსახურებაჲ, ვითარ არა უწყინ, ეგრეთ აღასრულის. განე-
 25 შორენით, ძმანო, სულთა დამაქციველსა ამას სენსა, რომელი მოიგო იუდა და იხილეთ, თუ⁷ ვითარსა ფსკერსა ჯოჯოხეთისასა მისცა თავი თჲსი. ნუმცა იპოვებიან თქუენ შორის კრებანი, ვაჳარნი და ვაჳრობანი. უფროჲს-
 30 ჲ ილუაწეთ, რათა მოივაჳკროთ სასუფეველი ცათაჲ, რამეთუ რაჲ შეიძინოს კაცმან, უკუეთუ ყოველი სოფელი მისი იყოს, ანუ რაჲ გჳძლავს განღებად სოფლით თჳნიერ კეთილთა საქმეთა, რომელთა სასყიდელი მუნ მო-
 35 ვილოთ? შეიყუარეთ უპოვარებაჲ, რომელი იგი მიმაახლე⁸ბელ არს ჲმრთისა. აჳა ესერა გუესმის წმიდათა მამათა ცხოვრებაჲ, რამე-

¶ 1 და]—E. 2 საჯმართასა CD. 3 მოიგოთ D. 4 ვიზრდებოდეცა CD. 5 უბადრუკსა C.

6 ვინმე]—E. 7 თუ]—E.

* აქედან 136-ე გვერდის მე-13 სტიქონამდის E-ს აკლია.

ღ

ღ

თუ ამით მოიგეს ღმერთი და ესრეთ თუ იყვნეთ, თქუენცა მოგეახლოს ღმერთი; უკუეთუ მისდა ოდენ დასდვათ¹ სასოებაჲ, ლოცვანი თქუენნი, ვითარცა საკუმეველნი სულ-
 5 ნელნი, მსწრაფლ შევიდენ წინაშე მისსა, რამეთუ იტყვს: ამან გლახაკმან ჳმა-ყო, უფალმან ისმინა მისი და ყოველთა ჳირთა მისთაგან იჯსნა იგი. ესე განმამდიდრებელი სიგლახაკე შეიყუარეთ, რათა ამის მიერ მოიგოთ²
 10 გული შემუსრვილი და სული მდაბალი, რომელი არა შეურაცხ-ყოს უფალმან.

ევლტოდეთ, ძმანო ჩემნო, სოფლისა ამის გულის-თქუმისა ჳრწნილებასა, განისწავლენით საწოციქულოთა სიტყუათა მიერ,
 15 ყავთ სარწმუნოებასა შინა თქუენსა სათნოებაჲ და სათნოებასა შინა გეცნიერებაჲ და მეცნიერებასა შინა მარხვაჲ და მარხვასა შინა მოთმინებაჲ და მოთმინებასა შინა ღმრთის მსახურებაჲ და ღმრთის მსახურებასა შინა
 20 ძმათ-მოყუარებაჲ და ძმათ მოყუარებასა შინა სიყუარული. ხოლო უკუეთუ სიყუარული გაქუნდეს, გაქუს თქუენ შორის დამკვდრებულად ღმერთი. ამათ გცნებათა შინა იწურთიდინ³ კაცად-კაცადი თქუენი და სახე კეთილი იყვენით ურთიერთას; ურთიერთას კეთილისა⁴ მსწავლელ, ნუ ბოროტსა და მთრვალობასა სულთა წარწყმედელსა, რომლითა იქმნების ბილწებაჲ, ნუ სცემთ ადგილსა⁵ შემოსლვად თქუენ შორის ეშმაკსა. ნუ იქმნებინ⁶ თქუენ შორის ლალვანი⁶, ნუმცა დაგისწრობნ⁷ მზე შთასლვასა განრისხებულთა. ნუ ხართ მდრტუნავ, ურჩ და მაცილობელ და წინააღმდგომ უხუცესთა მიერ. ნუ გიყუარნ⁸ განსლვად სოფლად, რომლისაგან იჯმენით.
 30 ნით. ნუმცა არს თქუენ შორის შური და ჳდომამა. მოშურნე და მობაძავ კეთილთა იყვინიფუ და აღმაშენებელ ურთიერთას. რაჲ იგი გისწავიეს ჳრისტესგან, მას ჳყოფდით და

ღ¹ დადვათ D. ² მოვიგოთ C. ³ იწურთიდენ C, იწურთიდი [D. ⁴ კეთილის D. ⁵ ადგილ C. ⁶ ლალვანი]+და C. ⁷ გისწრობნ C. ⁸ გიყუარან D.

ღ

ღ

მას ასწავებდით ურთიერთას, რათა ძე ღმრთი-
 სა და შვილ სასუფეველისა გეწოდებოდის¹.
 მოიძულეთ² ყოველი შუებაჲ მსოფლიოჲ და
 შეიყუარენით მცნებანი ქრისტესნი, ვითარცა
 5 წმიდათა მამათა და მოძღუართა ჩუენთა შე-
 იყუარნეს და დაიცვნეს, და დაიმკვდრეს³
 სასუფეველი, რამეთუ რაოდენ ქუეყნიერთა-
 გან განეყენნეთ, ეგოდენისა წილ მოიგნეთ
 სულიერნი. ხოლო უკუეთუ ქუეყანისასა
 10 ჰზრახვიდეთ და იქმოდეთ, მიერიოგან განგე-
 შოროს თქუენგან ზეცისა იგი, რამეთუ ვი-
 თარცა წერილ არს, სიყუარული სოფლისაჲ
 მტერობა არს ღმრთისა*. იტვრენით სა-
 წერტელნი იგი უფლისა იესუჲსნი ჯორცთა
 15 შინა თქუენთა, ვითარცა ჯმობს პავლე: მო-
 ითმენდით ყოველსა სიყუარულისათჳს ქრის-
 ტესისა, რამეთუ მან სიყუარულისათჳს ჩუე-
 ნისა თავს იღვა გინებაჲ⁴ და ყუედრებაჲ,
 პირსა ცემაჲ, ბასრობაჲ, ძმარი და ნავლელი,
 20 ჯუართა დასჯაჲ და სიკუდილი. ესე ყოვე-
 ლი და უმრავლესი მოითმინა ჩუენთჳს, რათა
 ჩუენ გუაცხოვნნეს. ჩუენცა მოვითმინოთ, ძმა-
 ნო, სახელისა მისისათჳს სიგლახაკე, სიშიშუ-
 ლე, წყურვილი, ბასრობაჲ, კიცხევაჲ, გინე-
 25 ბაჲ და ყუედრებაჲ, რათა უკუანაღსკენელ, ვი-
 თარცა მან თავადმან აღმითქუა ჩუენ, მოვი-
 ლოთ ნეტარებაჲ იგი და გზხაროდის სასუ-
 ფეველსა ცათასა.
 ნუ დაჰბრკოლდებით ძმანო, რაჟამს
 30 ღმრთისა მიერ განისწავლებოდით. ისმინეთ
 წერილისა, მხილებათა მიერ უსჯულოებისა-
 თჳს განსწავლე კაცი. კუალად ძმად უფლისაჲ
 იაკობ იტყჳს: უკუეთუ განვიცდებოდით, თჳს-
 თაგან გულის-თქუმათა განვიცდებოთ⁵,**რამე-
 35 თუ⁶ უფლისა მიერ განვისწავლებოდით, გი-
 ნა თუ განვიცდებოდით⁶. ყოველსა შინა სი-
 ფრთხილე⁶ გჯჳს ფრიადი, რათა ლოცუვასა მი-
 ესცნეთ⁷ თავნი და არა დრტუნვასა ურგებსა,**

* 124-ე ბეგრდის 36-ე სტრიქონიდან აქამდის აკლია E-ს. ** იაკობ 1,14. *** აქიდან E-ს კვლავ აკლია ბოლომდის.

1. გეწოდებოდეს CD. 2 მოიძულე C. 3 დაამკვდრნეს D. 4 ვნებაჲ D. 5 რამეთუ+გინა თუ CD ენათა E. 6 განიცდებით CDE. 6b განვიცდებოდეთ CD. 6 სითიცხლე CD. 7 მისცნეთ E.

ღ

ღ

და უფრომსლა განსაცდელთა ადგილის-მცემელსა. ილოცვიდით, ძმანო, მოუწყინებელად, რათა არა შეხვიდეთ განსაცდელსა. ნუ ითხოვთ ლოცვასა შინა, რაჲ-იგი თქუნენ გთნავს, 5 არამედ მას ითხოვდით, რაჲ-იგი უფალსა ჰნებავს, რამეთუ მას დაბადებულთა მისთათჳს კეთილი ჰნებავს.

უეჭუელად უწყოდეთ, ძმანო, რამეთუ აღთქუმანი ჩუენნი აღწერნეს წმიდათა ან- 10 გელოზთა და მიიხუნეს წინაშე ქრისტესსა და დამარხულ არიან აღწერილნი დღემდე მოსლვისა მისისა. და კჳლად ანგელოზნი მკველნი ჩუენნი წერენ ცხოვრებასა ჩუენსა და იგიცა დამარხულ არს დღემდე მო- 15 სლვისა¹ მისისა² და მბრძოლი იგი კაცთა ნათესავისა, წინა-მოსაჯული იგი ჩუენი ყოველსა რაოდენსა გუაცთუნებს და გარდაგუდრეკს გზისაგან საღმრთოთაჲსა³, წერს იგიცა და დაჰმარხავს⁴ იგიცა თჳსსა მას ჟამად- 20 მდე გამოძიებისა უფლისა. აწ უკუე შევიშინოთ, ძმანო, სამთა ამათ კელით წერილთაგან, რამეთუ მაშინ სამართალი ოდენ იქმნას და არა წყალობაჲცა, ჟამი წყალობისაჲ დღეს არს, ხოლო მაშინ ჟამი მშუდობისაჲ. 25 მაშინ არცა ქრთამი არს, არცა სიტყჳს მიცემაჲ, არცა შეწირულ იქმნენ ცრემლნი, არცა დრო მოგუცეს, არამედ წარვდგეთ შიშუელნი და თავ-დადრეკილნი ყოველნი ერთბამად და განეხუნენ წიგნნი თითოეულისა 30 საქმეთანი და მიეჯადებოდის⁵ თითოეულსა თჳსი ვალი და თჳსი აღთქუმაჲ და თჳსნი საქმენი. და გამოვიდეს საშინელი იგი ჳმაჲ, მიწოდებელი მართალთა სასუფეველად, ხოლო წარმდევნელი ცოდვილთაჲ ცეცხლად უშრეტად. 35 ჳ ჩემდა, ძმანო, ვითარ ეძრწი დღისა მისგან, უკუეთუ ვიპოვო მარცხენით და მესმეს ჳმაჲ წარმგზავნელი ჩემი სატანჯველად საუკუნოდ. რაჲლა-მე ვყო უბადრუქმან მა-

ღ¹ გამოჩინებისა C. ² უფლისა C. ³ საღმრთოჲსა C. ⁴ დამარხავს D, ჰმარხავს C.

⁵ მიეჯადებოდის D.

ღ

ღ

შინ, რამეთუ არღარა არს დასასრული სასჯელისაჲ მის, არღარა არს ლხინებაჲ, არღარა გარე მოიქცეს საუკუნოდ იგი, არღარა კუალად განჯორციელდეს ქრისტე, არღარა იქმნეს სხუად

- 5 ცვალებად ერთ გზის განბრჭობილისა¹ მის, რამეთუ ვითარცა ღმერთი უცვალებელ არს, ეგრეთვე განჩინებაჲ და განბჭობად ჟამისა მის არღარა შეიცვალოს არცა მართალთა ზედა და არცა ცოდვილთა ზედა.
- 10 შევიშინოთ შეილნო, რათა, რომელი იგი ნებსით აღუთქვთ, უნებლიეთ არა მოგუეგადოს მისთვის სიტყუაჲ. ვილუაწოთ მცირედ ჟამ და დაუსრულებელსა მას საუკუნესა მოვილოთ წმიდათათჳს განმზადებული იგი
- 15 სასუფეველი და შეუებაჲ იგი წარუვალი და კეთილნი იგი სამოთხისანი, ვითარცა ჳმობს მოციქული: რომელი თუალმან არა იხილა და ყურსა არა ესმა და გულსა კაცისასა არა მოუტდა.* ნუ საკირველ გზჩნს მცირედ ჟამისა
- 20 ესე ნაკულღევენებაჲ ჳორცთაჲ, რამეთუ ასი წილი განმზადებულ არს თქუენთჳს, რომელთა ეგე ილუაწეთ.

- ესევეთარად ეზრახა მათ მყოვარ ჟამ და ნუგეშინის-სცა მათ და სწავლითა განა-
- 25 მტკიცნა ყოველნი იგი ძმანი. მიერითგან მოსწრაფებით და ყოვლითურთ კეთილად მსახურებასა ჳყოფდა ძმათასა ევაგრე და სიმარჯჯთ უძლოდა მათ და განაკრძალებდა ყოველთავე მიმართ სივერაგეთა და მანქანე-
- 30 ბათა ეშმაკისათა, ვინაჲცა კეთილად სათნოეყო უფალსა ჳეროვნად მართებითა და წინა-ძლომითა პირ-მეტყუელთა სამწყსოთაჲთა.

15 (17) ხოლო წმიდაჲ შიო, მკვდრი უდაბნოჲსაჲ და ყუავეილი შუენიერი,¹ ნერგი უკუდავეებისაჲ,³⁵ გამომღებელი ნაყოფსა² კეთილსა გულითა ნჭურვალითა მოლოდინისათჳს სასუფეველისა და განსუე-

17. ხოლო წმიდაჲ და სანატრელი შიო შთაჳდა მღუმესა მას ბნელსა შინა ქუე სიღრმეთა მიწისათა, რათა სიმპალესა ჳორცთასა მიცემითა აღმოაჯეჯლოს³ ჳუვეილი წმიდაჲ და რამეთუ იფქლიცა ესრეთვე მიწად შთაოცსული და სიმპალესა მიმოხუეული გა-

ღ. ¹ შუენიერი BB'. ² ნაყოფს B.

ღ. ¹ განბჭობილისა C. ² აღმოაჯეჯილოს D. * I კორინთ, 2,9.

ღ

ნებისათჳს¹ საუკუნოვსა და ცხო-
რებისათჳს სამარადისოვსა² შთა-
ვლად მღვმესა მას შინა.

ჟ ნეტარო და ყოვლად სანე-
ტარო³, ყოვლად მაღლით მოკვ-
ნებული, ვითარ ვაქებდე⁴ სიმკნე-
თა შენთა და სიბრძნეთა, რომე-
ლი ენად იტყოდის, რამეთუ უფ-
როვს⁵ ყოველთა ბრძენთა უბრძ-
ნეს იქმენ⁶. რამეთუ ნათლისა მის
დაუსრულებელისათჳს წუთ ეამისა
ესე⁷ სიბნელე მოითმინე და გან-
ქარვებადისა წილ საწუთროვსა⁸
და განსუენებისა⁹ საუკუნოდ დი-
დება და განსუენება¹⁰ მიიღე,
რამეთუ დანიელ უნებლიათ¹¹
შთაგდეს მღვმესა მას შინა ლომ-
თასა და ღმრთისაგან სამარადი-
სოდ პატივი მიიღო. ხოლო შენ¹²
უნფსით თჳსით შთაჰვედ¹³ მღვმე-
სა ბნელსა ბრძოლად უხილავისა
მის მტერისა¹⁴, რომელიცა დაეც
და შეჰმუსრე¹⁵ ქუეშე¹⁶ ფერჯთა
შენთა და მეორითა მით ნათლის-
ლებისა სახითა იატაკსა მას აჰკუ-
რებდი, რათა ქუეყანასა მას¹⁷
მშვლთასა იხარებდე.

ღ

მოიღებს ნაყოფსა კეთილსა არა შეშთობილი¹
ეკალთაგან, არამედ ღრმად შთამტევებელი
ძირთა, ვინად და წმიდაცა ესე მიმცემელი
მიწად თავისა თჳსისა აღიხილვიდა ზენა მთა-
5 თა მიმართ თუალთა გონებისათა და მოელო-
და შეწევნასა ცუართა საკურნებელთა სული-
სათა, რომელთა მიერ განაპოხნეს² იგინი
ღმრთისა ზედმოხილვისა წჳმათა მიერ მორ-
წყულთა³.

ხოლო ვინადგან შთაჲდა მღვმესა მას
შინა, ვითარ შეუძლოს კაცობრივმან ენანან
ჯეროვანად წარმოთქუმად სიმკნეთა და მოთმი-
ნებათა ნეტარისა მამისათა, ანუ რომელნი
ღუაწლნი პირველად და რომელნი უკუანადს-
15 კენლად დააწესნეს, რამეთუ მარხვა იყო მისა
სამარადისო და ლოცვა მუტლთ მოდრეკისა⁴
თანა დაუყენებელი; დავრდომილი მიწად
დაალტობდის იატაკსა ცრემლთა მიერ, რომ-
ელნი შთამოდოდეს თუალთაგან მისთა. ვი-
20 თარ წყარონი დაუწყუედელნი ცრემლთა ჩემ-
თასა: ნუ დაიღუმებ,—მეტყუელებდის,—რამე-
თუ მსხეი ვარ მე შენ წინაშე და მომიტევე, რა-
თა განვისუენო⁵ პირველ წარსლვისა ჩემისა.
ხოლო აღდგომილსა ზე ეპყრნიან თუალნი გო-
25 ნებისანი გრძობადთა კელთა თანა მვედრე-
ბელსა: წარენართე[ნ], —იტყოდის,—ლოცვა
ჩემი ვითარცა საკ(უ)მეველი, შენ წინაშე. ხოლო
აღპყრობანი კელთა ჩემთანი, ვითარცა მსხუე-
რპლი სამწუხროვ. და კუალად მცირედ გან-
30 სუენება და მისციის სხეულსა, თჳსაგან
მღუმრიად იტყოდის: დავიდევ მე ნეპსით
მღვმესა ამას ქუესკნელსა ბნელსა შინა, ვინად,
მოწყალე, ნუ გარე-მიქცევ პირსა შენსა ჩემ-
გან, ნუ სადა ვემსგავსო შთამავალთა მღვნედ
35 ჯოჯოხეთისა, არამედ აღმოიყვანე საპყრობი-
ლისაგან ბოროტთასა სული ჩემი აღსაარე-
ბად სახელისა შენისა, რამეთუ⁶ თმენით და-

ღ¹ განსუენებისათჳს BB'.² სამარადისოსა B'.³ სანატრეო B'.⁴ ვაქებდედო B'.⁵ უფროს
B'.⁶ იქმენ B'.⁷ ეამისა ესე] ეამი სავსე B'.⁸ საწუთოვსა B'.⁹ განსუენებისა BB'.¹⁰ განსუენე-
ბად BB'.¹¹ უნებლიათ B'.¹² შენ—B'.¹³ შთაჰვედ] + შენ B'.¹⁴ მტერისად B'.¹⁵ და შეჰმუსრე—B'.
¹⁶ ქუეშე BB'.¹⁷ მას—B'.

ღ¹ შეშფოთებული C. ² განაპოხნეს C. ³ მორწყული D. ⁴ დრეკისა C. ⁵ რამეთუ] +

¶

¶

გითმო შენ, ვიდრემდის მომხედნე და ისმინო
ლოცვისა ჩემისა და აღმიყვანო მღვთისაგან
გლახაკობისა ჯორცთაჲსა და თიჯისაგან უყი-
სა ბრალთაჲსა. ამისა¹ შემდგომად საზრდე-
5 ლისა მიმღებელი, რომელი მიეცემოდა მას
ზენა კერძო შთატევებული ერთისა ბერისა
მიერ და ესეცა მცირედ რაოდენ დაცვად შე-
მტკიცებასა სხეულისასა აღდგომილი კჳალად
ჩუეულებისათა მქონებელი² იტყვს მეტყუე-
10 ლი: არა ესცე ძილი თუალთა ჩემთა და ჰრუ-
ლი წამთა და განსუენებაჲ ჯორცთა, ვიდ-
რემდის ვპოვო აღგილი უფლისაჲ და საყო-
ფელი ღმრთისა იაკობისი.

ამათ და ესევითართა ქების მეტყუელე-
15 ბათა და ვედრებათა შემწირველი მარადის
უფლისა მიმართ დადგრომილ იყო ლაკუსა³
მას შინა ყოვლითურთ წყუდიადსა, რამეთუ
სასოებდა ნათელსა მას დაუსრულებელსა
და საუკუნესა მიმთხუევად მცირისა ამის
20 და წუთ ჟამიერისა ბნელისა მოთმენითა და
ესევითართა ღმობიერითა სულითა მეტყუე-
ლებდის: შენ განანათლე სანთელი ჩემი, უფა-
ლო, და განაბრწყინვე ბნელი სულისა ჩემი-
საჲ, ღმერთო, რამეთუ ბნელი ესე ხილული
25 შენგან არა დაბნელდეს, ნათელო თუალთ
შეუდგამო; ხოლო ღამე ვითარცა დღე გა-
ნათლდეს, ვინაჲ ნუ უგულვებელს-მყოფ მე-
ნებსით ყოველთა ამათ მომთმენელსა სიყუა-
რულისათჳს შენისა.

ესე წმიდაჲ შიო ესრეთ იყო- 30
ფებოდა, ჯორცითა იტანჯებოდა,
ხოლო სულითა განათლდებოდა.
ანიათჳსცა ბნელსა მას შინა მღვმე-
სა¹ ვითარცა ნათელსა და განსუე-
ნებასა² შინა იზუებდა³.*

ესრეთ ჟამთა მრავალთა მოთმინე იყო
რად მღვმესა მას შინა მღუწელი ღუაწლსა
მოღუაწეთასა, განიკაფა ყოვლითურთ სხეუ-
ლი მისი შრომათა მიერ და ჭირთა, რამეთუ
შეიღება იგი ფერსა სიშავისასა მიმღებელი ნო-
35 ტიობისა და ძნელ-სულობისა გესლითა სხუად
ვინამე და უცხოდ ფერად შეცვალებული და
სრულიად განლეული და დამქნარი ჯორცითა

¶ ¹ მღვმესაჲ B'. ² განსუენებასა BB'. ³ იზუებდა BB'.

¶ ¹ ამათსა C. ² მქონებელ C. ³ ლაკუსაჲ C.

* აქ შემდეგ იოანე ზედაზნელზეა საუბარი, რაც, მეტაფორასის მიდევნების გამო, გადატა-
ნილია წინ (იხ. გვ. 62—67) და რასაც აქ მიუძღვის: „ხოლო მოძღურისა იოვანესთჳს ვიტყოდით“

ღ

ღ

18 (18) ხოლო ნეტარმან ამან მამამან ჩუენმან შიო მღვმესა მას¹ შინა პოვა ზეცისა იგი მარგალი² 10 ტი და მრავალნი სულნი შეწირნა ქრისტესა, რამეთუ ფრიად შეკრიბნა² მონაზონნი და მადლითა მისითა აქამომდგეცა³ საესე არიან ყოვლითა კეთილითა სულიერითა 15 და ჯორციელითა, იშუებენ⁴ და იხარებენ სულითა და აღიდეგენ მამასა და ძესა და სულსა წმიდასა აწ და მარადის და უკუნიითი უკუნისამდე, ამენ⁵.

ტყავისა მიერ და ძულთა დაიცივიდა ხატებასა, ვინაჲ¹ არა სათქუმელ იყო ამისა, ვითარმედ: ჯორცინი ჩემნი იცვალნეს ზეცისა მიერ, არამედ უფროდსლა შესატყვს განვმო- 5 ბაჲ ძალისაჲ^{1a}, ვითარცა კეცისაჲ² ფრიადისა მარხვისა მიერ და აქჟუმაჲ ენისაჲ სასასა^{3*} მრავლისა ლოცვისა და ფსალმუნებისა მიერ.

18. ხოლო მადლითა ამის წმიდისა მამისაჲთა აღორძნდა უდაბნოდ იგი და აღსავე- 10 სე იქმნა მონაზონთა მიერ სათნოებითა შეკობილთა და ვიდრე აქამომდე მერმეცა უმეტეს აღორძნდების შეწვევითა ქრისტესითა ამიერ, ვინაჲთგან სრბაჲ აღასრულა და სარწმუნოებაჲ დაიმარხა განწმედითა სულისა 15 და ჯორცთათა, რამეთუ განებანა თავი თჳსი ნაკადულითა ცრემლთაჲთა სამარადისოდ, სიკუდილისა ვსენებად მოვიდა და მერმეცა ჯორცთა შინა⁴ მყოფი განჯსნილ იყო მათგან სრულიად დამვიწყებელი⁵ ბუნებასა კაცობ- 20 რივსა⁶, რამეთუ ზე აქუნდეს თჳალნი გონებისანი გონიერად წინაშე საყდართა სამეუფოთა მდგომარესა სულიერად.

ხოლო სთნდა მეუფესა აღწოდებაჲ მრავლად დამაშურალისა ამის მამაკაცისაჲ გან- 25 სუენებათა მიმართ და სუფევათა უოხვნოთა, ვინაჲ აუწყა მას განსლვაჲ ჯორცთაგან და დაცხრომაჲ ესეოდენთა⁷ ტკივილთა და ლუაწლთაგან, რომელთა მიერ მძლეეკმნა მბრძოლ- 30 სისათჳსცა ეგულვებოდა საძლეველთა მიღებაჲ ლუაწლისა დამდებელისა⁸ ღმრთისაგან. ხოლო ვინაჲთგან ცნა სულისა წმიდისა მიერ დატევეებაჲ სხეულთაჲ, ითხოვა მღ(უ)დელ-მემსხუერპლეთაგან ზიარებაჲ უკუდავთა ქრის- 35 ტეს საიდუნლოთა, და მიმღებელმან პატიოსნისა ჯორცისა და სისხლისამან, ზეცად აღიპყრნა კელნი თჳსნი და: კელთა შენთა, — მეტყუელ-

ღ¹ მას]—B'.² შეკრიბნა B. ³ აქამომდგეცა B'. ⁴ იშუებენ BB'. ⁵ უკუნიითი უკუნისამდე, ამენ]—B.

ღ¹ ვინ D. ^{1a} ძუალისაჲ CD. ² კეცი C. ³ სასასა] + და C. ⁴ შინა]—C. ⁵ დამვიწყებელი D. ⁶ კაცობრივსა] + და ჯორცთაგან და ნაწევაართა შეერთებასა C. ⁷ ესოდენთა C. ⁸ სატანას D. მდებელისა C. * შდრ. ფსალმ. 21,16.

¶

¶

მან,—ჟ მეუფეო, შევჰვედრებ სულსა ჩემსა შენ მიერ მიმღებელი მისი. ესრეთ აღმოუტევა სანატრელი სული თვისი მასვე მღვმესა შინა მიმცნებელმან დატევებად სხეულსა მისსა, 5 რათა რომელი საყოფელ და სამკვდრებელ მისა იყო სიცოცხლესა შინა მისსა, და¹ ესე და შემდგომად სიკუდილისაცა საფლავი და სამარხოჲ სხეულთა მისთა იქმნეს. ვინაჲ წადიერებით და სურვილით წარგრაგნილი ძმათა მიერ და შებებკულითა მით რომლითა მოსილ იყო, დაიდგა ყოვლად მკნე იგი გუამი მისი მასვე მღვმესა შინა, ვითარცა ემცნო მათთვის წმიდასა და სანატრელსა ამას მამასა, რომელი აქუს აწ მღვმედ წოდებულსა 15 მონასტერსა სიქადულად და ზღუდელ თესად, და უფროჲსდა ყოველსა ნათესავსა ქართველთასა უპყრიეს იგი მცველად და მართებელად ყოველთა წინააღმდეგომთა ხილულთა და უხილავთა. და რომელნი მიიწივნენ სარწმუნოებით 20 თაყუანის-ცემად საფლავსა და საყოფელსა მისსა, ეპოების მათ შემწე ძლიერი ქირთა შინა და მკსნელი ურვათა და განსაცდელთაგან.

ესევეითარი მოქალაქობაჲ აჩუნდა საწუთოსა ამას შინა სამ გზის სანატრელმან ამან 25 ნამამან და ესეოდენნი² ლუაწლნი თავს-ისხნა ჯორცითა უძლურითა. სიყმილი და წყურვილი შეურაცხ-ყო, ცუცხლსა იწროებათასა არა ჰრიდა, უდაბნოსა უღონოებაჲ არად შერაცხა³, ისარ ჩჩულთა იყვნეს მტერისა მიერ მოწვეულნი მის ზედა წყობანი, რომელთა მიერ მრავლად ეწყუებოდა მზისა ხილულისა ხედვაჲ უღირსად და ასაჯა თავსა თვისსა, რათა გონიერი იგი მზე სინართლისა იხილოს. ამისთვისცა ცხოველი მკუდრად იხილვებოდა მღვმესა შინა, მიწასა ცოცხლივ შთასრული, რათა პირნი ლომთა⁴ გონიერთანი დაუყვნეს, ვითარ დანიელ, ხილულთა და გრძნობადთანი. იქმნა თეატრონ ანგელოზთა

¶ 1 და|—C. 2 ესოდენნი C. 3 შეირაცხა C. 4 ლომთა|—C.

ღ

ღ

და კაცთა წყობასა შინა წინააღმდგომთა მბრძოლთასა, განაკურენა უსხეულონი ძალნი, ვითარ გორცითა ხრწნადითა და უძლეურითა, უგორცოთა ძალთა მძლე ექმნა და 5 სირცხვლეულნი უკუნ აქცინა გზრგზნთა ძლევისათა მიმღებელმან, ვინაჲ აწ მდგომარე წინაშე თუალთ შეუდგამისა ნათლისა ევედრების სამარადისოდ მოტეეებასა ცოდვათასა მთხოველი ჩუენთჳს სამეებისა ერთღმრთეები- 10 სა, რამეთუ მას შუენის ყოველი დიდებაჲ აწ და ყოველთა საუკუნეთა¹ დაუსრულებელთა საუკუნოდ, ამინ.

ტ

ჟ

ცხოვრება და მოძალაძობა და წმიდისა¹ მამისა ჩუენისა და-
ვით გარახველისა²

ცხოვრება და მოძალაძობა და წმიდისა
და ღმერთ-წმომოსილისა მამისა ჩუენისა
დავით გარახველისა

გუაჟურთხენ, მამაო!

მამაო, გუაჟურთხენ!

5 საკსენებელსა მართლისასა მომთხრო-
ბელთა და მოქალაქობასა წმიდათასა აღმწე-
რელთა გონებისა¹ სადამე² თუალთა განწმე-
დილად ჯერ-იყო ქონებაჲ, ხოლო ენასა მე-
ტყუელსა კეთილ მორთულად და შესწორე-
10 ბულად³ მოთხრობისა⁴ აღწერად მიცემული-
სასა, რათა დიდთა ქებათა და შესხმათა
მიმთხუევად⁵ ღირსი არა დაიკნინებოდის⁶
ბიწიანად⁷ მქონებელთა მიერ ბაგეთა სული-
სათა და რამეთუ მრავლად გვსწავიეს წე-
15 რილთა საღმრთოთაგან, ვითარმედ უწმიდე-
სად⁸ მიახლებად მნებებელნი ვიეთნიმე შორს
დაიდგინებოდეს ვითარ უწმიდონი⁹ მიახლე-
ბად წმიდათა¹⁰. ხოლო სხუათა განჯდაჲ ებრ-
ძანა ფერქთაგან ჯამლთა და ესრეთ ტკებ-
20 ნაჲ¹¹ სიწმიდისა ადგილთაჲ, რომელი-ესე
ნივთიერთაგან განჯსნასა დასახვიდა და სოფ-
ლიოთა ზრუნვათა და შფოთთა ვითარ ჯამლ-
თა შემაიწროებელთა დატევებასა, რამეთუ მი-
წიერნი ესე და ნივთიერნი ზრუნვანი შემა-
25 შფოთებელ¹² ექმნებიან მიდევნებულთა მათ-
თა და არა უტევებენ¹³ სიწმიდისა კუალთა
მიმართ სლვად.

ამათსა გულის მსიტყუელსა¹⁴ მცონო-
და კელ-ყოფად საქმესა¹⁵ უზეშთაესსა ძალი-
30 სა და გონებისა ჩემისასა პირველ თქუმულ-

ტ ¹ წმიდისა] ღირსისა B'. ² გარეჯელისა B'.

ჟ ¹ განებებისა E. ² სადამე CE. ³ შესწავებულად D. ⁴ მოთხრობასა E. ⁵ მიმთხუევულად E. ⁶ დაიკნინობოდის D. ⁷ აღწერად E. ⁸ უწმიდესთა CD. ⁹ უწმიდონი DE. ¹⁰ წმიდათა D. ¹¹ ტკებანა E. ¹² შემაშოთებელ C. ¹³ დაუტევებენ C. ¹⁴ მსიტყუელსა]+მე CD. ¹⁵ საქმისა D.

C

D

თა მიზეზთათჳს, ნუსადა შორს სადამე¹ და-
ვიყენო, ვითარ უღირსი ესევეითართა კანდი-
რებისათჳს.

გარნა მინდობილმან ლოცვათა ზოგა-
5 დისა მამისა². სულთა მწყემსისა ონოფრესთა
რომლისა იძულებითა ჯელ-ვყავ აღწერად წი-
ნამდებარისა³ ამის⁴ მოთხრობისა, ვიწყო
შეუორგულებელად დასასრულადმდე⁵ სიტყუსა
ქონებაჲ ალყვანებისა შემწედ უმეცრებისა ჩე-
10 მისა, ოხათა ამისთა მომწოდებელ ვარ, რომ-
ლისაგან ვითარ წყაროსა მიერ აღმოდის
მადლი ზღუსა უვრცელესთა სიტყუათა სი-
ტკბობისაჲ, რამეთუ ვითარ ნილოსი და-
კორდებულთა და განგმელთა მიწათა განა-
15 პოხებს, ეგრეთვე ესე გონიერად დაათრობს
კეთილთა თხრობათა მიერ სულსა მსმენელ-
თასა⁶ და, თესლ საღმრთოსა სწავლისა ქმნილ-
ნი⁷, გამოიღებენ ნაყოფსა სამოცეულსა და
ასეულსა. ამის სათნოებათა საუნჯისა მამისა
20 ლოცვათა მიმართ მსასოებელმან ძალისაებრ
ჩემისა ვიწყო აღწერად, ვინაჲთგან ძალისა-
ებრი ყოველივე კეთილ მისათუალვედ ღმრთი-
საგანცა და რამეთუ მწუთილინიცა ქურივისა
მიერ დადებულნი ფასის საცავსა⁸ მას შინა,
25 უმეტეს ყოველთა მიერ შეწირულთასა საჯნა
გულს-მოდგინებისა ძლით, მეცა ყოველისა-
განვე, რომელი მომიგიეს, ძღუნად სიტყუ-
რად მიუპყრა ზოგადსა მამასა და მწყემსსა
ქართველთასა სანატრელსა დავითს, რომელ-
30 მან ვითარ მზემან უკუნსა წყუდიადსა შინა
მსხდომარე ერი ქართველთა განანათლა მო-
ძღურებითა მიერ და სწავლათა თჳსთა და
საკურველებათა და ნიშთა, რომელთა აღსა-
რულებდა⁹ მის მიერ მადიდებელთა მისთა
35 მადიდებელი უფალი. ხოლო მგულვებელი
მოთხრობად ლუაწლთა და შრომათა მისთა
თჳთ ზედ მოფენილსა მისდა ყოვლად წმი-
დასა სულსა მოგხადი¹⁰ შემწედ უძღურები-

1. სადმე C. 2. ზოგადისა მამისა—E, + და C. 3. წინამდებარესა CD. 4. ამას C. 5. და-
სასრულადმი DE, დასასრულადმე C. 6. მასმენელთასა D. 7. ქმნილი D. 8. ფასისაცავსა E. 9. აღ-
სრულებადა D. 10. მოგხადი CD.

10. სირიელ მოღვაწეთა ცხოვრების რედაქციები.

C

D

სა ჩემისა. არამედ უკუეთუ ვინმე პირველ და ძუელ¹ ოდესვე აღწერილსა მოქალაქობასა ამის ღირსისასა მიხედვიდეს, ნუ დაუკვრდები სრეთ სიმარტივით აღწერაჲ სიტყუათა მბბრალობელსა ველ-ყოფისა ჩემისასა, რამეთუ ნუუკუე მხოლოდ საქმედ აქუნდა გონებისა და ძალისა ვითარებათა² მოთხრობად, ვითარ მხოლოდ საღმრთოთათჳს მოცალე ქმნილსა, და არღა³ ესწრა⁴ ვიეთმე აღმწერელთა და მომთხრობელთა მიმართ მიწევნად ცხოვრებისა მისისა მაუწყებელი წერილი, ვითარ ჟამთა სიმრავლესა შინა მიფარვითა წიგნისათა, რომელსა შინა დაუნჯებულ იყო სიმდიდრეთა ყოველთა უპატიოსნესი ცხოვრებაჲ სანატრელისა ამის მამისაჲ, რომელი უკუანაჲსკნელ გამოჩინებულ იქმნა შემდგომად რაოდენისაჲჲ ჟამისა, სარგებელად მსმენელთა⁵ და საცხოვრებელად მომთხრობელთა⁶. ხოლო მე ვიწყებ აღწერად ძალისაჲბრ აღძრული სურვილითა და წადიერებითა ღირსისა ამის და ყოვლად ქებულისა მამისა მიმართ.

გამომღებელი ვიდრემე მამული ამის ღირსისა და საკვრველთ მოქმედისა მამისა შუამდინარე ღელისა ასურეთისა იყოფების, რომელი ზესთა ჰმატს⁷ მის გარემოთა⁸ ყოველთა კეთილ ჰაეროვნებითა და ადგილთა პოხიერთა მიმთხუევითა, რომლისაგან აღმოეცენნეს სიმრავლენი ღირსთა და წმიდათანი, განპოხებულნი სულისა მიერ წმიდისა და ანეულ ქმნილნი საღმრთოჲსა და ღმერთ მყოფელისა მადლისა მიერ. ხოლო დაბაჲ და თანად მშობელნი საღმრთოჲსა ამის მშობელთა მადიდებელისა⁹ შვილისანი უცნაურ იქმნეს ჩემ მიერ, თუ რომელთა მიერ იშვა და აღიზარდა ვორციელად, რამეთუ არცალა თჳთ პირველით განვე აღმწერელსა ცხოვრებისა მისისასა დაეტევა¹⁰ აღწერით ვინაობაჲ

1. ძუელ C. 2. ვედრებათა D. 3. არა D. 4. ეწერა C. 5. მასმენელთა CD. 6. მიმთხუეულთა CD. 7. ჰმატეს C. 8. გარემოსთა E. 9. მადიდებელთა CD, დიდებულისა E. 10. დაუტევა C.

C

Q

და ვიეთვან¹ ყოფად ამის წმიდისა, ვინამთ-
 გან მხოლოდ მოქალაქობისა და შრომათა,
 რომელნი ღმრთისა ძლით თავს-ისხნა, და სა-
 სწაულთა და ნიშთა² მხოლოდ სასწრაფო
 5 იყო მისა მითხრობად³, ხოლო სხუანი ყო-
 ველნი ვითარ ნამეტნაენი⁴ დაეტევნეს. გარნა
 ესრეთვე კეთილთა ძირთაგან საგონებელ არს
 კეთილისა ამის რტოსა აღმორჩებად და⁵ კე-
 თილმან⁶ ხემან კეთილიცა გამოიღის⁷ ნაყო-
 10 ფი, ვითარ და⁸ ესეცა სანატრელი ნაყოფთა
 თუსთაგან საცნაურ ჰყოფდა რომლობასა⁹
 ძირთასა.

ხოლო ვთქუა სხუადცა მიზეზი მშობელ-
 თა ამისთა უცნაურობისაჲ, რამეთუ პირველ-
 15 ნი იგი მოლუაწენი და ღმრთისა ძლით უც-
 ხობათა¹⁰ აღმრჩეველნი, უფროჲს ყოველისა
 პატივისა, განაშორებდიან თავთა თუსთა ყო-
 ველთავე მსოფლიოთა დიდებათაგან, რათა
 უნდოებისა¹¹ მიერ სიმადლე დიდებისა ზეცა-
 20 თასა მომატყუებელი მიიღონ. ვინამ საეჭუელ
 არს ღმერთ-შემოსილი[სა]ცა ამის მამაკაცისა-
 თუს საჩინოთა და პატიოსანთა მშობელთაგან
 ყოფად და ამის ძლით სადამე¹², ვითარ ჰგავს,
 არა ენება¹³ ცხად ქმნა მშობელთა თუსთა
 25 სიმდიდრისათუს¹⁴ გარდამატებლისა, არა-
 მედ უფროჲსლა ჯერ-იჩინა ყოვლითურთ და-
 ფარჯად საჩინოებისა მათისაჲ და არა გამო-
 ცხადებაჲ, თუ რომელნი იყვნეს და ვიეთნი,
 რათა ამასცა შინა სიმდაბლე აჩუენოს, მი-
 30 ზეზი გვრგვანთა და მორჩილებით სმენა სი-
 ტყუსა საუფლოჲსა, რამეთუ დამტევებელი
 მამისა¹⁵, დედისა და ძმათა და ნათესაეთა
 მოსწრაფებით შეუდგა კუალთა უფლისათა,
 ამღებელი უღელსა იცნებათა მისთასა¹⁶.

25 გარნა დაღაცათუ გორციელად¹⁷ მშო-
 ბელნი და თანად სახელი მათი უცხო იქმნა
 ჩუენგან, არამედ სულეერი მამად და უსაკუთ-

Q. ¹ ვიეთვან E. ² ნიშებთა CDE. ³ მოთხრობად D. ⁴ ნამეტნავი E. ⁵ და|+რამეთუ C.

⁶ კეთილმა E. ⁷ გამოიღოს C. ⁸ და|—C. ⁹ რომლობასა E. ¹⁰ უცხოებათა C|+და შურაჯებ-
 ბათა CD. ¹¹ უღებისა C. ¹² სადამე C. ¹³ ენება C. ¹⁴ სიმდიდრისათუს| სიდიდისაჲ სიმდაბლისა-
 თუს C. ¹⁵ მამისათა C. ¹⁶ მისთა C. ¹⁷ გორციელად E.

C

D

რესად აღმზრდელი ამისი საცნაურ არს ყოველთათჳს, საკვრველი და ღირსი იოანე ზედაზდენელი¹, რომელმან ნაცვალად სძისა და ყრმებრივთა საზრდელთაჲსა მტკიცე და ძლიერი საზრდელი² წინა-ჟყო, ესე იგი არს საღმრთონი სწავლანი და მოძღურებანი, რომელთა მიერ ზეციერნი კეთილნი მიენიჭებინა ყოველთა და დამმარხველთა მისთა სიწმიდით და ღირსებით და შეუმრღუველად³ ქუე დამზიდველთა ამათ და ნიწიერთა ნივთთაჲგან განყენებულთა. ესე უკუე პირველ ქსენებული ნეტარი იოანე⁴ თანა მონათესავე იყო მამულით ღირსისა დავითისი, ვითარ შუამდინარით ასურეთისაჲთ, შობასა და აღზრდასა მიმთხუეული კეთილთა მშობელთა მიერ და საღმრთოთა სწავლათა მიერ განათლებული და ზეციერთა პურითა განმტკიცებული, ესე იგი არს საუფლოთა და ღმერთ-მყოფელთა სიტყუათა მიერ სახარებისათა. ამან მონაზონებრივისა მოქალაქობისა შემტკობელმან⁵ სიყრმიტგანვე აღიღო ჯუარი უფლისაჲ მგართა ზედა და მოსწრაფებით შეუდგა კეთილსა⁶ მოძღუარსა და მასწავლელსა უფალსა⁷ თჳსსა.

25 ამის უკუე ღირსისა მიერ და ესევეთარისა სულიერისა მასწავლელისა აღზრდილ იქმნა და⁸ განისწავლა მსგავსთავე შინა სანატრელი მამაჲ დავით და ყოვლითურთ მიბაძვებასა მოძღურისასა მოსწრაფე იყო სახესა მონაზონებისასა მიმღებელი და ტკბილსა მას უღელსა მტკრთველი უფლისა მცნებათაჲსა, და ყოველსავე სიმდაბლესა და მორჩილებასა მაჩუენებელი მოძღურისა მიმართ თჳსისა, ვითარ სიმალისა სიმდაბლისა მიერ მომვაჳრებელი წერილისაებრ, რამეთუ ყოველმან, რომელმან დაიმდაბლოს თავი თჳსი, იგი ამაღლდესა*, სიტყუსაებრ მაცხოვრისა.

1 ზედაზდენელი CE. 2 სასაზრდელი ძლიერი C. 3 შემოურღუველად C. 4 იოანე იგი C. 5 შემამტკიცებელმან D. 6 კალსა DE. 7 უფალსა—C. 8 და—D. * მათე 23,12.

C

Q

ესევეთარისა მწყემსისა მიერ იზარდებოდა და განისწავლებოდა¹ კეთილითა სწავლულებითა და ყოველნივე სულისა გამოშროდელნი სათნობანი² წინა-დაეგებოდეს ამას დღითი დღე მწყემსისა მიერ კეთილისა, რამეთუ აღგილთა³ მწუანვილოვანთა მიიყვანებოდა და წყალთა ზედა განსუენებისათა გამოიზარდებოდა, სულიერიითა სასუმელითა შეებული სხუათაცა თანა შედგომილთა ამის დირსისა მამისა თანა⁴, რომელნი იშუებდეს საღმრთოთა სიხარულითა შეებულნი, მხედველნი ძალთა და სასწაულთანი, რომელნი სანატრელისა⁵ იოანეს მიერ აღესრულდებოდეს და ისწავებდეს მისგან მარადის წინა-განწყობად მზაკუარებათა მიმართ და ძმა კუვათაჲ ბოროტ-დასაბამისა ბელიარისითა⁶, რომელი მოსწრაფე არს დღითი-დღე დარწყმად⁷ ჩუენდა საბრჭეთა⁸ და დაბრკოლებად გზათაგან ღმრთისა მიმართ მიმყვანებულთა, რამეთუ თუთ განვრდომილი ნათლისაგან და ბნელ-ქმნილი ნაცვალად ბრწყინვალეებისა ზეციერისა ჰბრძავს ხატად ღმრთისა დაბადებულთა⁹ მოშურნეობით¹⁰, რათა დაკლებულ ყვნეს იგინი ზეცათა¹¹ სუფევისაგან, თუთ ნებსით თუსით დაკლებულმან საღმრთოთა და ბრწყინვალისა დიდებისაგან, ვინაჲცა¹² საღმრთოჲ იოანე¹³ განაზრახებდა მათ განფრთხობად სივერაგეთა მიმართ ეშმაკისათა და განუცხადებდა შურსა და სიძულილსა, რომელსა მქონებელ არს კაცთა ნათესავისა მიმართ მოშურნე იგი და¹⁴ მტერი ჩუენი ეშმაკი. და ასწავებდა ვითარ სამოთხით საშუებელისაჲთ განჯადნა პირველნი მამანი და¹⁴ განღმრთობისა წინა-მყოფელმან მზაკუევრებით. ამისთჳს სწავლიდა მათ მარხვისა მიერ და მღუძარებისა და ლოცვისა სამარადისოჲსა განკრძალვად მანქანებათა მიმართ მატური-

Q¹ განიზარდებოდა E. ² სანოვაენი E. ³ აღგილთამდი D. აღგილთადმი C. ⁴ მამისა თანა E| მამისათჳს CD. ⁵ სანატრელიცა D. ⁶ ბელიერისათა D, ბელიერისთა C. ⁷ დარწყუქმად D. ⁸ საფრჭეთა D. ⁹ დაბადებათა C. ¹⁰ მოშურნებით E. ¹¹ ზეცისა D. ¹² ვინა E. ¹³ იოვანე E. ¹⁴ და|—C.

C

D

სა სატანაჲსათა და დაქნობისა მიერ გორც-
თა ამათ მბრძოლთასა ამცნებდა მათ დამგო-
ბასა გულის-თქუმათა და გემოთასა.

ამათ შინა რაჲ იყენეს რაოდენთამე

- 5 წელთა, ინება საკვრველმან იოანე წარსლვაჲ
ჟუცხოთა ადგილთა მიმართ, რათა განველ-
ტოს იგი მეცნიერთა და მახლობელთა მიერ-
სა დიდებასა, რამეთუ ყოვლით კერძო მოვი-
დოდეს მისა ღმრთის მოყუარენი მსმენელნი
10 საკვრველებათა და ნიშთანი, რომელთა აღას-
რულებდა ნეტარი ესე მადლითა ყოვლად
წმიდისა სულისაჲთა. ამისი გონებად მომღე-
ბელი არღარა დაადგრა მუნ მრავალ ჟამ,
არამედ წარმოვიდა წინაძლომითა საღმრთოჲ-
15 თა მოწაფეთა თჳსთა თანა და მოიწია დედა
ქალაქსა მცხეთისასა და მუნ თაყუანის-მცემელ-
ნი¹ პატროსნისა სუეტისაჲ, მიერ აღვიდა
მთასა ზედა, რომელ² არს ჩრდილოჲთ კერ-
ძო ქალაქსა მცხეთისასა, და მუნ³ ყო სამკვდ-
20 რებელი ოჳსი ყოველსა შინა ცხოვრებასა
თჳსსა.

ხოლო ვინაჲთგან⁴ მარტოობით⁵ მნე-

ბებელ იყო ცხოვრებასა, უბრძანა მოწაფეთა
თჳსთა, რათა წარვიდეს⁶ თითოეული⁷ მათი

- 25 სხუათა მიმართ ადგილთა და⁸ ქადაგებად
სახარებასა უფლისასა და სინანულსა მოსა-
ტევებელად ცოდვათა. და ესრეთ განმტკიცე-
ბულნი სწავლითა და მოძღურებითა მისითა
წარემართნეს სრულ ქმნად მცნებასა⁹ მო-
30 ძღურისასა. და რბოდეს ფერჯითა მოხარუ-
ლითა ხარებად მშჯდობისა ბრძოლილთა
მიმართ და შეცთომილთა ეშმაკისაგან. ესრეთ
მორჩილნი მოძღურისანი არა ოდეს მნებე-
ბელნი დატევებასა მისსა წარივლინნეს ვი-
35 თარცა ცხოვარნი შორის მგელთა, და რო-
მელნიმე მათგანნი კახეთისა საზღვართა¹⁰
მიმართ მიიწიენეს, ხოლო სხუანი მთისა კერ-
ძოთა¹¹ დუალეთისა¹² მკვდრთა მიმართ.

1. თაყუანის-მცემელი C. 2. რომელი CD. 3. მუნ მას შინა C. 4. ვინადგან E|+და D.

5. მარტოებით E. 6. წარიდენ E. 7. თითოეული D. 8. და+მუნ B. 9. მცნებათა C. 10. საზღვარ-
თა] სამთავროთა CD. 11. კერძოთაჲთ C. 12. დუალეთის DE, დუალეთისა C.

ს

ხოლო ესე წმიდაჲ მამაჲ ჩუენი და ვით წარვიდა ადგილთა უდაბნოთა და ურწყულთა სჯად თავისა თვისისა, რაჲთა წუთ ერთითა კირითა მოიპოოს საუკუნოჲ იგი და წარუვალი შეუბაჲ¹ და განსუენებაჲ². ამისთჳსცა აღირჩია აქა სჯად გარეგან უდაბნოთა შინა. ამისთჳს ეწოდების უდაბნოსა მას გარესჯად.

ხოლო ჰყვანდა³ მის თანა ერთი მოწაფე⁴, სახელით ლუკიანე. და ვითარცა მიიწივნეს უდაბნოსა მას ურწყულსა, მოეწყურა მათ ფრიად და პოვეს⁵ მცირე წყალი შეკრებული წჳმისაგან ნაპრალსა შინა კლდისასა⁶ და სუეს⁷ მისგან და დასხდეს განსუენებად⁸ ჩრდილსა რასმე კლდისასა.

ღ

ხოლო საკურველი და სანატრელი მამაჲ და ვით, ვითარ სხუად ვინმე ელია უდაბნოდ მოყუარე, გარესჯისა უდაბნოდ მიიწია, რამეთუ ევლტოდა იგი ამბოხთა და შფოთთა სოფლისათა, რომელნი მრავლად შეამრლუენ გონებასა და არა¹ ოდესმე დააყენებენცა ღმრთისა² მიმართ³ მოსწრაფებათაგან. ამისთჳსცა მოსწრაფე იყო მსოფლიოთა ყოველთაგან განშორებასა და მის მიერთა გემოთაგან⁴ განყენებასა და ყოვლითურთ განსღვასა⁵ სხეულისა მარხვისა მიერ და შეიწრებისა ჯორცთაჲსა.

ხოლო ჰყვა⁶ მოწაფე ერთი. სახელით ლუკიანე, რომელიცა საღმრთოჲთა მადლითა აღძრული შეუდგა სანატრელსა ანას მამასა და ქალაქ მყოფელსა უდაბნოჲსასა, ღმრთისა მონასა სარწმუნოსა⁷ და კეთილ მსახურსა⁸, რამეთუ ხედვიდა ნეტარი ესე ლუკიანე მადლთა და სათნოებთა ღირსისა მამისა და ვითისთა⁹ და სულისა ნარგებელთა სწავლათა მისთა, რომელნი აღმოდიოდეს¹⁰ პირით მისით მსგავსად წყაროთა¹¹ დაუწყუდელთა¹². ამისთჳსცა არა ენება დატევებაჲ მისი, არამედ სთნდა შედგომა კუალთა მისთა და განუშორებელ ყოფა საღმრთოჲსა ამის მანაკაცისაგან. ხოლო ვითარცა მიიწივნეს პირველ თქუმულსა მას¹³ უდაბნოსა, შეიშთვებოდეს წყურილითა¹⁴ და თანად სიციხითა შეიწუებოდეს, რამეთუ ესე ადგილი მრავლად¹⁵ შემწუელი არს მზისა მცხინვაოებითა¹⁶ მიმართ ზედ-მოფენილთა¹⁷. ვინაჲთგან ეორიოსა კერძოთა¹⁸ მყოფი და ყოვლითურთ განმარტებით მდებარე უმეტეს ყოველთა აღმოსავალისა სანახებთა სიციხისა მიერ შეიცვების¹⁹, რომლისა ძლით და წყლისაგან ნაკლუ-

ს¹ შუშა BB'.² განსუენება BB'.³ ჰყვა B'.⁴ მოწაფეცა B'.⁵ პოეს B'.⁶ კლდისსა H'.
 7 სუშს BB'.⁸ განსუენებად BB'.
 ღ¹ არა—E.² მლთისა E.³ მიმართთა CD.⁴ განღვესა C.⁵ ჰყვა+იგი B.⁶ მონათა სარწმუნოთა CD.⁷ კეთილთა მსახურთა CD)+მიერ D.⁸ დავითისითა D, დავითისათა'E.⁹ აღმოდის D.¹⁰ წყაროსა CE.¹¹ დაუწყუდეღელისა C.¹² მას—CE.¹³ წყურვილითა DE.¹⁴ მძაფრიად E.¹⁵ მცხინვარებათა E.¹⁶ ზედ-მოფენიანთა CD.¹⁷ კერძოდ CDE.¹⁸ შეიცვალების D, შეიწუების C.

C

Q

და ვითარცა სხდეს იგინი მუნ, თქუა წმიდამან მამამან ჩუენ-
მან დავით: ძმაო ლუკიანე, დავ-
დგეთ ადგილსა ამას და ვევედრ-
ნეთ ღმერთსა, რაჲთა მყუდროე-
ბით ვედრებითა და ცრემლთა და-
თხევითა და მოთმინებითა მცირე-
დითა მოგვტყვენეს ღმერთმან აურა-
კხელნი ცოდვანი და ბრალნი
ჩუენნი და მოგუანიჰნეს საშუე-
ბელნი¹ და განსუენებანი² სასუ-
ფეელისა მის ცათაჲსანი³, რამე-
თჲ ჰირი აქაჲ მცირე არს და
წარმავალ⁴. ხოლო დიდებაჲ იგი
მუნ ნორჲკლებელ არს და წარუ-
ვალ და დიდებაჲ საუკუნოჲ, ამის-
თჲსცა ჯერ არს აქა მოთმინებაჲ.

ლევან არს და სხუათა¹ ყოველთავე² სხეუ-
ლისა ნუგეშინის-მცემელთა საწმართაგან. აქა
შინა ქმნილთა, ვითარცა ვთქუ, და წყლისა
მოქენეთა აღსუბუქებად შინაგანსა შემწუფე-
5 ლობასა მზისა დასავალთასა³ პოვეს, რომელ-
სამე⁴ ნაპრაღსა შინა კლდისასა წყალი მცი-
რე ცუარათაგან წვმისათა შეკრებული და ამის-
გან მიმღებელთა სუეს რაოდენ დამაცხო-
ბელად წყურვილსა⁵ შემაშფოთებელსა, სადა⁶
10 აჩრდილსა⁷ მიმთხუეულნი და ნახეთქსა
რომელსამე⁸ ქუეშე კლდისასა მცირედ გან-
სუენებად მიდრკეს ვითარ⁹ შრომათაგან გზი-
სათა მოუძღურებულნი⁹.

ხოლო მსხდომარე იყენეს რაჲ იგინი
15 ერთბამად, თქუა¹⁰ სანატრელმან მამამან და-
ვით ლუკიანეს მიმართ: ძმაო ლუკიანე¹¹,
ვხედავ¹², რამეთუ¹³ კეთილ არს ადგილზე ესე
და თავისუფალ შფოთთაგან, დავადგარეთ
უკუე აქა მარტოებით¹⁴ ღმრთისა მიმართ
20 ვედრებისა და ლოცვისა¹⁵ მოქმედნი, რათა
მყუდროებით მარხვისა¹⁶ და მღვდარებისა
მქონებელნი და ჟამიერთა სატკივართა სიმე-
ნით მომთმენელნი მივემთხვევნეთ მოტევებასა
ცოდვათასა. ხოლო მოწყალემან¹⁷ და ტკბილ-
მან უფალმან ნაცვალად წარმავალთა ამათ და
განხრწნაღთა მოგუტყეს სადამე¹⁸ და ჩუენცა
ნაცვალის გებაჲ შრომათაჲ და, თანად იხი-
ლოს რაჲ გულს მოდგინებაჲ და წადიერე-
ბაჲ ჩუენი მისა მიმართ, მოგვკლინოს ძალი
30 საღმრთოჲ¹⁹ განმამდიერებელად უძღურები-
სა ჩუენისა და მოთმინებად²⁰ იწროებათა და
უღონოებათა რომელთავე ჩუენთჲს შემთხუე-
ულთა, რამეთუ ჰირი აქა შინა²¹ ყოველით-
ურთ წუთ ჟამისა არს და მალიად წარმა-
35 ვალი, ხოლო შუებაჲ და დიდებაჲ ღირსთა

C¹ საშუებელნი BB'.² განსუენებანი B'.³ ცათასანი B'.⁴ წარმოვალ B'.

Q¹ სხუათა CD. ² ყოველთვე D, ყრვე C. ³ სავალთასა CD. ⁴ რომელსა D. ⁵ წყურვილი-
სა D. ⁶ სადა+და C. ⁷ რომლისა C, რომლისამე E. ⁸ ვიდრე E. ⁹ მოუძღურებულნი D.
¹⁰ ჰრქუა D. ¹¹ ლუკიანე+ვითარ C ¹² ხედავ C. ¹³ რამეთუ—CD. ¹⁴ მარტოებით+მხოლო-
სა C. ¹⁵ ლოცვისა CE. ¹⁶ მარხვისა CE. ¹⁷ მოწყალემან+მან C. ¹⁸ სადამე C. ¹⁹ საღმრთოთა D.
²⁰ მოთმინად CD. ²¹ შინა—E.

ს

ღ

მიუგო ლუკიანე და ჰრქუა: ღმერთ-შემოსილო მამაო, ჭეშმარიტად ეგრეთ არს და ბრძანებისა-
 ებრ შენისა და მიეგებვიან კაცად-
 კაცადსა კეთილნი საქმეთა მათ-
 თაებრ და შრომათა. გარნა ვხე-
 დავ ფრიადსა იწროებასა და სი
 ფიცხლესა ამის უდაბნოხსასა, რა
 მეთუ უპოვარ¹ არს ყოვლისაგან
 საწნრისა საზრდელისა და წყლისა;
 და ჩუენ კაცნი ვართ მყოფნი ჯო-
 რცთა უძღურებასა შინა და ვი-
 თარ თავს-ვისხნეთ ჭირნი და გან-
 საცდელნი ამის უდაბნოხსანი?²

ხოლო წმიდამან მამამან და-
 ვით მიუგო³ და ჰრქუა: ძმაო ლუ-
 კიანე. რომელმან-იგი უდაბნოს
 გამოზარდა ერი იგი ისრაელთა
 და კლდისაგან მყარისა წყალი⁴ აღ-
 მოუტინა და მწყერ-მარჯილი უწყ-
 მა შორის ბანაკისა მათისა,⁵ და
 ელია ყორნისა მიერ გამოზარდა
 და წმიდასა ანტონის და სხუათა-
 ცა მამათა წმიდათა, რომელნი
 დამკვდრებულ იყვნეს⁶ მათათა და
 უდაბნოთა შინა და მისცა მათ სა-
 ზრდელი, იგივე ღმერთი და აწცა
 შემძლებელ არს მოცემად ჩუენდა
 საზრდელსა ნუეგეშინის-საცემე-
 ლად ჯორცთა ჩუენთა უძღურებ-
 სა. აწ მენე იყავ, ძმაო ლუკიანე,

და მოლუაწეთად საუკუნო არს და მოჟლე-
 ბელ მერმეთა შინა საყოფელთა.

ესე⁷ რად ესმა სანატრელსა ლუკიანეს
 მოძღურისაგან. თქუა მისა მიმართ: ღმერთ-
 შემოსილო მამაო, ჭეშმარიტად სიტყუსაებრ
 შენისა არს ესე ყოველი და ვითარ აღმოვი-
 კითხავთ საღმრთოთა წერილთაგან, არს ნა-
 ცვლის გებად კეთილთა საქმეთა და მიცგების
 თითოეულსა საქმეთაებრ თვსთა, რომელიცა
 რაღვე იმოქმედონ საწუთოსა ამას ცხოვრება-
 სა შინა, კეთილი გინა თუ ბოროტი, გარნა
 ვხედავ ფრიადსა იწროებასა და უღონოცა-
 სა ამის უდაბნოხსასა, ვითარ დაკლებულ
 არს ყოვლისაგანვე საჭიროესა საზრდელისა
 და თუთ მის წყლისაგანცა, რომელთა მოკლე-
 ბითა უძღურ იქნების და მოაკლდების სხეუ-
 ლი, ხოლო ჩუენ კაცნი ვართ, მერმეცა ჯორც-
 თა ბუნებისა უძღურებასა შინა მყოფნი და
 მეშინის, ნუსადა ვერ შეუძლოთ მოთმენად
 20 ჭირთა და იწროებათა ამის უდაბნოხსათა.

ამის⁸ მიწართ მიუგო სანატრელმან და-
 ვით: ჰ ძმაო ლუკიანე, ნუ ზრუნავ ამისთვის,
 რამეთუ არასადა უგულბებელს⁹ მყენეს ჩუენ
 მზრდელმან ისრაელისამან უდაბნოსა ზედა,
 25 არამედ რომელმან საზრდელად მათ მანანა
 უწყმა და კლდისაგან ზრქელისა წყალი⁴
 უწყაროა და ელია კარმელს ყორნისა მიერ
 გამოზარდა შურსა უფლისასა შემშურებელი
 და თანად სხუანიცა მამანი მისთვის მოლუაწე
 30 ქმნულნი უკუანაქსენელ ქუეყანად მოსლვისა
 მისისა და ქალწულისა უბიწოესაგან განკა-
 ცებისა ზარდნა პურითა ანგელოზთათა. ამან
 და ჩუენცა გუზარდნეს საზრდელთა მიერ,
 რომელთაგან ინებონ მოწყალეებათა მისთა. და
 35 ვინაფთაგან არა ბრძანებულ არს ჩუენთვის
 ზოუნეად საკმელათთვის და სასუმელთა³, ნუ
 ვზრუნავთ შემდგომთა⁶ და ხვალისათვის, რა-

ს¹ უპუარ B'.² უდაბნოსანი B'.³ მიუგო B'.⁴ წყალი—B'.⁵ მთისა B'.⁶ იყუნეს B'.
 ღ⁷ ესე ეპა C'.⁸ ამისა CE'.⁹ უგულბებელ D'.¹⁰ წყარო D'.¹¹ საზრდელთა D'.¹² შემდგო-
 მად D.

ც

ღ

და ნუ გეზინინ, რამეთუ მოწყალე არს ღმერთი და არა მოგუაგებს ცოდვათა ჩუენთაებრ, არამედ სიტკბოებით ზრდის ყოველთა მო- შიშთა მისთა.

ამათ სიტყუათა მიერ გან- მტკიცნა ლუკიანე და ჰრქუა: ვი თარცა ჰბრძანო, წმიდაო მამაო, გვრეთ ვყოთ ყოველივე. და მი- ნოვლეს იმიერ და ამიერ და პო- ვეს¹ პარეხი რაჲმე კლდისაჲ, რო- მელსა ქუეშე² დაივანეს. და რა- ჲამს დასცხის ანუ იყვის წვამაჲ, პაოეხსა მას ქუეშე² განისუენიან³. და საზრდელი მოირეწიან ძირთა- გას რათჲე მდელითა. რამეთუ იყო ჟამი გაზაფხულისაჲ და უხუე- ბით⁴ პოვიან⁵ ნუგეზინის-საცემე- ლი ჯორცთაჲ. და ესრეთ მოირეწ- დეს საზრდელსა და აღიდებდეს ღნერთსა მომცემელსა ყოველთა კეთილთასა.

მეფუ იგი თავადი აღაღებს ჴელსა თჳსსა და განაძლებს ყოველსა ცხოველსა ნებისაებრ და ჩუენცა მოგუტეს საზრდელი განმამტკიცებე- ლი უძღურებისა სხეულთა ამათ ჩუენთასა. 5 აწ უკუე განმზნდი, ძმაო, და განძლიერდი, რა- მეთუ მოლუაწეთანი არიან გვრგვინი და არა- ვინ თჳნიერ მბრძოლთა ძლევისა და ჴირთა თავს-დებისა გვრგვინოსან იქმნების, ხოლო ღმერთმან სახიერებათაებრ მისთა¹ გამოგუ- 10 ზარდნეს ჩუენცა სხუათავე თანა უქმარნი ესე მონანი მისნი².

ამათ სიტყუათა მიერ განმტკიცებულ- მან ლუკიანე და შემწყნარებელმან სწავლათა მოძღურისათა თქუა დავითის მიმართ: პა- 15 ტიოსანო მამაო, ვითარცა, გიბრძანებდეს, გვრეთცა³ ვყოთ. ხოლო ღმერთმან, რომლისა მიმართ ვსასოებთ, მან იზრუნოს ჩუენისა⁴ ცხოვრებისათჳს. და ესრეთ დადგრომილთა მუნ და ყოველსავე სასოებასა თჳსსა ღმრთი- 20 სა მიმართ მიმგდებელთა⁴ სთნდა მოლუაწები- სა შრომათა სიმზნით თავს-დებაჲ ყოველსა- ვე კრძალვასა ჯორცთასა, უგულებელს-მყო- ფელთა და მიმომავალთა⁵ პოვეს ქუაბიცა რაჲმე მცირე, რომელსა ქუეშე ყვეს მკადრო- 25 ბაჲ მათი შენწუეველობისათჳს სიცხისა მიერ და პაერთა მიერ⁶ შთამოტევებულისა წვმი- სათჳს და თანად ყინელისა, რომელი იქმნე- ბის მათ ადგილთა შინა, რამეთუ წყალთა მიერ გარე-მოცულ არს ყოვლით კერძო. ხო- 30 ლო საზრდელი მოირეწიან ძირთაგან რომელ- თამე მდელითასა და მწუანელითაგან მუნ აღმოცენებულთა,⁷ ვინაჲთგან⁸ ჟამი იყო არი- საჲ, ოდეს მზისა მიერ და მჭურვალებისა აღ- მოიზიდვიან მიწით დასაბამითგანვე აწას ჟამ- 35 სა აღმორჩებად განწესებულნი ნერგნი და მწუანვილნი, რომელთაგან მიმღებელნი რაო- დენ ცხოველობასა⁹ მინიჭებად სხეულთა ნეშ- ტად მოცალე იყვიან ლოცვათა და ნადლო-

ც¹ პოეს B. ² ქუეშე B'. ³ განისუენიან B'. ⁴ უხუეზით B'. ⁵ პოიან B'.

ღ¹ თჳსთა E. ² შენი C. ³ გვრცა D. ⁴ დამგდებელთა E. ⁵ მიდმომავალთა CD. ⁶ ში- ნა D. ⁷ აღმოცენებულთაგან C. ⁸ ვინადგან E. ⁹ ცხოველობისა D.

ც

ჟ

და ვითარცა გარდაცდეს დღე-
ნი რაოდენნიმე, დაბერდეს მდელი-
ნი იგი და განწმეს სიცხისაგან და
მოაკლდა ნუგეშინის-საცემელი იგი
მათი და შეწუხნა ლუკიანე და
ჰრქუა წმიდასა დავითს: წმიდაო¹
მამაო, აწ რაჲღა იყოს ნუგეშინის-
საცემელად უძლურებასა ჯორცთა
ჩუენთასა, რამეთუ განწმეს მდე-
ლონი ესე, რომლისაგან იქმნებო-
და² სასოებაჲ ჯორცთა ჩუენთა
განსუენებისაჲ.

ბათა შეწირვად ღმრთისა, რომელმან მოსცის
საზრდელი პირუტყუთა და მართუეთა ყო-
რისათა, რომელნი ხადიან მას.

ამას შინა რაჲ იყვნეს¹, წარცდეს დღე-
ნი რაოდენნიმე, ზრქელ იქმნეს მდელი-
ნი იგი და განწმეს უწინარეს აღმომაცენებელისა
და აღმომზრდელისა² მათისა მზისა მიერ. აწ
დამქნარნი და შემწუარნი, რანეთუ ყოველი
დამეტებაჲ ვითარ მბრძოლი რაჲმე განმზრუნე-
ლი³ თავისა თვისსაჲ იქმნების⁴, რომლისა-
თჲ⁵ ნაკლულევან იქმნეს ამის უნდოდაგან-
ცა საქიროდასა საჯმრისა⁶ სხეულთაჲსა, ვი-
ნაფთვან ჟამი ზამთრისაჲ ნოწვენად იყო, რო-
მელსა შინა ყინელსა მიმჟენელი ჰაერი მი-
15 წასა ზედა არღა მერმეცა უტევებს აღმოცე-
ნებად მწუანვილთა და ნერგთა⁷ ჯორცოსა
კერძოთათა და ჩრდილოთ მიმართ⁸ წიად-
სლვითა⁹ მზისაჲთა, ვინაჲცა შეურვებულმან¹⁰
ლუკიანე მწუანვილთა მოკლებისათჲს მწუხა-
20 რებით იწყო სიტყუად ღირსისა დავითის მი-
მართ: აწ უკუე. წმიდაო მამაო, რაჲღა იყოს
ნუგეშინის-საცემელი უძლურთა ამათ და სა-
ზრდელის მოქენეთა ჯორცთა ჩუენთასა¹¹,
რამეთუ განწმეს მდელინიცა ესე, რომელთა-
25 გან კერძოებით აგებულებაჲ სხეულთა ჩუენ-
თაჲ დაიცეებოდა და ნუგეშინის-ცემაჲ კინი¹²-
ოდენი მოგუენიქებოდა მიწით აღმოცენებულ-
თა ნერგთა მიერ? ხოლო აწ ბუნებისა მიერ
და ჟამისა იძულებულნი ზრქელ და უქმარ
30 იქმნეს ჩუენთჲს.

მიუგო წმიდამან დავით და
ჰრქუა: ძმაო ლუკიანე, ნუ დაგიც
სასოებაჲ მდელითა მიმართ და
მცენარეთა ქუეყანისათა. და ვითარ
არა უწყი, რამეთუ ყოველნი ნივთ-
ნი ქუეყნიერნი ცვალებად და წარ-

ესრეთ რაჲ მწუხარებით მეტყუელებდა
ლუკიანე შეურვებული ქუეყანით აღმოცენე-
ბულთა უნდოთა ნხალთა განწმობისათჲს და
მის¹³ ძლით უღონო ქმნასა საზრდელთაგან
35 გულის მსიტყუელი, მიუგო მას ღირსმან და
საკჯრველმან მოძღუარმან: ძმაო¹⁴ ლუკიანე,

ც¹ წმიდაო—B'.² იქმნებობდა B'.
ჟ¹ იყუნეს E|—CD.³ აღმომზრდელისა C. ⁴ განმზრუნელ CE. ⁵ იქმნების|—CD. ⁶ რომ-
ლისათჲსცა C. ⁷ საჯმრისა E|—CD. ⁸ ნერგთა|+ვითარ დატევებათა C. ⁹ ჩრდილოთ მიმართ:
სახრადამი D, სამზრადმი C. ¹⁰ წიად სლვითა| წარსლვისა C. ¹¹ შეუთრგულელებად DE.
¹² ჩუენთაჲ C. ¹³ კინი D. ¹⁴ ამის C. ¹⁵ მამაო C.

C

მაელ არიან? და არა გასმია წმი-
დათა წერილთაგან, ვითარმედ:
ემოთმინებთა თქუენითა მოიპოვ-
ნეთ სულნი თქუენნი*? ა. ხოლო
შენ მსწრაფლ სულ-მოკლე ქმნილ 5
ხაო და არა უწყია, უკუეთუ მო-
ვსწყუდეთ¹ შიმშილითა გინა წყუ-
რილითა ქრისტეს მცნებათათს,
ცხოველ ვართ წინაშე ღმრთისა
უკუთისამდე? და შენ ფრიად შფოთ 10
ხაო და განილევი განხრწნადთა
ქანდათათს.

ვითარ² იგი ამას ეტყოდა, 30
ბელსეულად მოვიდეს სამნი ირემ-
ნი, რომელთა უკუანა³ სდედგეს
ხუკონი მათნი და წარმოუდგეს⁴
წინაშე მათსა⁵ ვითარცა ცხოვარ-
ნი დამშუდებულნი. და ჰრქუა მა- 35
მან დავით: ლუკიანე⁶, ძმაო,
ნიილე⁷ პინაკი და მოწუელენ⁸

D

რახსა დაგიც სასოებაჲ მდელთა¹ მიმართ
და მცენარეთა ქუეყანისათა? ანუ არა უწყია,
ვითარმედ ყოველნივე² ნიეთნი ქუეყანისანი
ცვალებადნი არიან და წარმავალნი და ყო-
ველი ჟამსა³ შორის აღორძინებული და მყო-
ფობად მოწვეული ჟამისავე თანა განიხრწ-
ნების, ვითარ დაუდგრომელი და წარმდინა-
რე და მხოლოდ სული უკუდავად ქმნილი
ღმრთისა მიერ სამარადისოდ დაადგრების
მიღებად ნაცვლის გებათა აქათა შინა მოკ-
მედებათაჲსა² მის მიერ? ანუ არა გასმიესა
წმიდათა წერილთაგან, ვითარ საუფლოდსა
ვმისა მიერ მეტყუელებდენ რაჲ, ვითარმედ
ემოთმინებთა თქუენითა მოიპოვნეთ⁴ სულნი
15 თქუენნი*?, რახსათს უკუე ესრეთ მალიად
სულ-მოკლე იქმენ? ანუ არა უწყია, ვითარმედ
უკუეთუ მოვსწყუდეთ ქრისტეს მცნებათათს
სწყმილითა, გინა წყურილითა⁵, ნაცვალად სი-
კუდილისა ამის ჯორციელისა ცხოველ ვი-
20 ყენეთ სულითა მის წინაშე უკუენისამდე? რომ-
ლისათსცა ნუ მწუხარე ხარ მრავლად ურგე-
ული განხრწნადთა ამათ და უნდოთა ქამად-
თათს და უფროდსლა მწუხანვილთა ველისა-
თა, რომელნი საზრდელად პირუტყუთა ცხო-
25 ველთათს მინიკებულ არიან. ხოლო ჩუენ ვი-
თარ სიტყუერნი და სიტყუთა პატივ-ცემულ-
ნი უმტკიცესითა და კაცთათს შემსგავსებუ-
ლითა⁶ საზრდელითა გუზარდნეს მზრდელმან
ყოველთამან.

ამას იტყოდა და თანად სიტყუსავე თა-
ნა (ეჰა განგებულებათა შენთა, ქრისტე!) მე-
ყუსეულად სამნი ირემნი ნუკრთა თანა მათ-
თა წარმოდგეს წინაშე მათსა და ვითარცა
ცხოვარნი დადგეს დამშუდებულნი. მაშინ
30 ჰრქუა წმიდამან დავით ლუკიანეს: მიილე,
ძმაო, პინაკი და მოწუელენ ირემნი ესე ღმრთი-
სა მიერ მოვლინებულნი, რომელმან უწყის

C¹ ამოვსწყუდეთ B'.² ვითარ] და B'.³ უკანა B'.⁴ წარმოდგეს B'.⁵ მათსა B'.⁶ ლუ-
კიანე B'.⁷ ნიილე ძმაო B'.⁸ მოწუელენ B'. * ლუკა 21, 19.

D¹ მდელთა C.² ყოველივე E.³ ჟამისა CDE.⁴ მოქმედებულთასა C.⁵ მოიპოვნეთ
E.⁶ წყურილითა D.⁷ შეგზავსებულითა CD. * ლუკა 21, 19.

ს

ღ

ირემნი ისი. ხოლო იგი აღდგა და მოწუელნა¹. და ვითარცა აღავსო პინაკი, მოილო წინაშე ბერისა. ხოლო მან დასწერა ჯუარი და შეიქმნა ხაჰოდ,² და ჭამეს და განძღეს და აღიდებდეს ღმერთსა. და ჰრქუა ლუკიანე წმიდასა და ვითს: მამაო წმიდაო, საკრველ არს ღმერთი შორის წმიდათა³ მისთა; და აწ განმტკიცნა გული ჩემი და მხიარულ არს სული ჩემი და ამიერითგან, უკუეთუ განიხრწნენ ჯორცნი ჩემნი და განილივნენ შიმშილითა და წყურვილითა, ყოველად არა რასვე ვზრუნვიდე მოკუდავთა ამათ ჯორცთათჳს და ამაოჲსა საწუთოჲსათჳს. და წმიდამან დავით ჰრქუა: კურთხეულ არს ღმერთი, რომელმან განამტკიცა გული შენი და კურთხეულ არს სახელი წმიდაჲ დიდებისა მისისაჲ უკუნისამდე.

პირუტყუთაცა ნადირთა მიერ ზრდაჲ მოშიშთა მისთაჲ. ხოლო იგი აღდგა განკრვებული უცხოსა ამის სახილაგისა ზედა, რამეთუ ჰხედვიდა მონებრ წარმოდგომილად ნადირთა მსახურებისა მიმართ საქიროჲსა მათისა და ბრძანებისაებრ მოძღურისა მოწუელნა¹ იგინი და ესრეთ დადგა² წინაშე ბერისა³ აღსავსე პინაკი სძითა. ხოლო მან, საუფლოჲსა ჯუარისა გამომსახველმან მის ზედა, მეყუსეთულად ახლად ყუელად გარდაიქცა იგი. არა მოქენემან რომელთამე ნივთთაგან, გინა თუ ეამთა და დღეთამან, რომელთა მიერ შეგნთხუევის მას ესევეითარად ქმნაჲ, რამეთუ უწყის ღმერთმან თუთ განმზადებულისა საზრდელი-
 15 სა მიერ ზრდაჲ მოსავთა მისთაჲ. მაშინ ნოიღეს⁴ ყუელისა მისგან და კურთხევეითა ზედა დამბეჭდველთა ჭამეს კმა-საყოფელად, და აღდგომილნი იტყოდეს: ჰამონ დავრდომილთა და განძღენ და აქებდენ უფალსა მომცემელსა ყოველთა კეთილთასა და ნუგეშინის მცემელსა ყოველთა მოშიშთა და ნადიდებელთა მისთასა. ამისა შემდგომად ჰრქუა ლუკიანე წმიდასა და ვითს: პატრიოსანო მამაო, ჰეშპარიტად საკრველ აოს ღმერთი წმიდათა⁵
 25 შორის მისთა წერილისაებრ და კურთხეულ არს სახელი წმიდაჲ მისი, რომელმან ლოცვიწა შენითა მტკიცე ყო და შეურყეველ აწ გული ჩემი რომელთავე შემაწუხებელთა ნაკულუღევანებათა მიმართ და თანად სული ჩემი
 30 და გონებაჲ ვითარ ბნელისა რაჲსაგანნე⁶ ჯორციელთა ზრუნვათაჲსა გამოიყვანა⁷ ნათლად შენდა მონიკებულთა⁸ მადლითა მის მიერ, რომლისათჳსცა ავიერიოგან, უკუეთუ განილივნენ⁹ ჯორცნი ჩემნი სიყმილითა და
 35 მოაკლდეს სული ჩემი წყურვილითა, არღაოა სადა ვზრუნვიდე, რომელსავე მოკუდავთა ამათ და დაუდგრომელთა ჯორცთათჳს ამაო-

ს¹ მოწუელნა B'. ² ხაჰოდ B'. ³ წმიდათა შორის B'.

ღ¹ მიწუელნი C. ² დაადგა C. ³ წინაშე ბერისა—C. ⁴ მიიღეს C. ⁵ წმიდათა D.

⁶ რომლისაგანნე CD. ⁷ გამოიყვანე C. ⁸ მონიკებულთა DE. ⁹ განილივნენ D, განილნენ E.

C

D

სა ამის და წარმავალისა საწუთოდასათს, არ-
ცა ვდრტუნვიდე მე საზრდელთათს, ვითარ-
ცა ურჩი და ურწმუნოდ ისრაელი, მომჰსენე-
ბელი¹ ჯორცთა და სიავთა ეგვპტურთა, არა-
5 მედ სრულებით დაგემორჩილო შენ ვითარ
სხუად ისუ,² ახალსა წინამძღუარსა ჩემსა მო-
სეს, რომლისა³ მივემთხოვ, ვითარ ისუცა⁴
შესლვად ქუეყანასა მას აღთქუმისასა ზეცისა
იერუსალემსა. და ამისთჳს მოხარული ვსასოებ
10 სულითა არა განუუებად მადლთა შენთაგან-
ხოლო წმიდა და ვით მხიარულ ქმნილთ ამათ
სიტყუათა ზედა კეთილ—ეტყოდა—კეთილ,
ძმოდ ლუკიანე, კურთხეულ არს ღმერთი და⁵
მამად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი, რო-
15 მელმან განამტკიცა გული შენი და განანათ-
ლა სული და გონება შენი მის მიერითა
ნათლითა.

ესრეთ უკუე დადგრომილ იყენეს ქუაბ-
სა მას შინა მცირესა კეთილსა სრბასა და
20 საღმრთოსა⁶ მოსაგრენი, რამეთუ ლოცვანი
სამარადისონი აღივლინებოდეს მათნი ღმრთი-
სა მიმართ მღვდარებითა და კრძალულებითა
სრულ ქმნილნი. და საზრდელ მათდა იყო
ირებთა მიერი იგი საზრდელი, რამეთუ მოვი-
დიან იგინი მათდა მიმართ ნუკრთა თანა
მათთა ყოველთა დღეთა თზნიერ ოთხშაბათი-
სა და პარასკევისა, რამეთუ ამათ დღეთა ში-
ნა ყოვლითურთ უსაზრდლოდ დაადგრიან
ველ-განპყრობით მდგომარენი და გონებისა
30 თუალითა წინაშე საყდართა ღმრთისათა წა-
რდგომილნი.

და მიერითგან¹ მივიდიან
იოენი ყოველთა დღეთა თზნიერ²
ოთხშაბათ-პარასკევისა და თანა
ჰყვიან მათ ნუკრნი ნათნი და ეს-
რეთ იშუებდეს³ ჯორცითა და იხა-
რებდეს სულითა.

ხოლო ქუემო⁴ კერძო პარე-
ხისა მის, რომელსა შინა იყოფე-
ბოდეს წმიდანი იგი, იყო სხუად
პარეხი, რომელსა შინა იყოფებო-
და ვეშაპი დიდი და საზარელი,
რომელსა ესხნეს თუალნი სისხლის

ხოლო ქუემო კერძო ქუაბისა ამის,
რომელსა შინა მკვდრობდეს⁷ წმიდანი ესე,
იყო სხუადცა ქუაბი, და მას შინა მკვდრ იყო
ვეშაპი დიდი და საზარელი, რამეთუ აქუნ-
დეს თუალნი დიდნი და მსგავსნი ბრწყინვა-
ლებისა⁸ ცეცხლისადასა და რქად დიდი მო-

C¹ ამიერითგან B'.² იშუებდეს BB'.³ ქუშმო B'.

D¹ მომჰსენებელ CD.² ისუ CDE.³ რომლისა]+მიერი C.⁴ ისუცა CDE.⁵ და]—C
⁶ და საღმრთოთა სრბას E.⁷ მკვდრობდენ C.⁸ ბრწყინვალეობასა C.

ც

ღ

ფერნი და რქაჲ¹ იყო შუბლსა და ფაჩარი² ფრიად ქედსა მისსა.

აქუნდა თავსა ზედა მისსა და თმაჲ ფრიადი მსგავსი ძაგრისაჲ საშუალ ქედისა მისისა და ყოვლითურთ საზარელ და განსაკვრებელ იყო მჭეცი იგი.

ხოლო დღესა ერთსა წარმო-
ვლეს ირემთა მათ³ კარი მის პა-
რებისაჲ⁴ და მიეტევა მათ ვეშა-
პი იგი და შეიპყრა ნუკრი ერთი
და შთანთქა იგი. და ირემნი იგი
მიივლტოდეს ბერისა⁵ შეშინე-
ბულნი და⁶ ძრწოდეს. და იხილ-
ნა⁷ იგინი ლუკიანე მძრწოლარე-
ნი, ჰრქუა წმიდასა დავითს: მამაო
წმიდაო, ირემნი ესე მოვიდეს მე-
ოტნი და საშინელად ძრწიან და
არა ჰყავს მათ თანა ნუკრი ერთი.
ხოლო იგი გამოვიდა და ჯელთა
აქუნდა კუერთხი.⁸ და ვითარცა
ჩავლო ადგილი იგი, რომელ ამო-
ველო ირემთა⁹ მათ, იხილა ვეშა-
პი იგი და ჰრქუა: ბოროტო ეშ-
მაკო¹⁰, რად მავნებელ ექმენ ირემ-
თა ჩუენთა, რომელნი მომცნა
ღმერთმან ნუგეშინის-საცემელად¹¹
უძლურებასა ჯოცთა ჩუენთასა?²⁵
აწ გამოვედ ადგილით მაგით და
წარვედ შორთა უდაბნოთა.¹² და
უკუეთუ არა ისმინო ჩემი, ძალითა
უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი-
თა ჩემითა ამით კუერთხითა¹³
მუცელი შენი განვხეთქო და საქ-
მელ მატლთა გყო შენი.

ხოლო დღესა ერთსა წარმოვლიდეს რაჲ
დამხუევეით კარსა მას¹ ქუაბისასა ირემნი,
რომელსა შინა მკვდრ იყო ბოროტი იგი მჭე-
ცი, მუის მოეტევა² ირემთა და მისტაცა³
მათ ნუკრი ერთი და საქმელ თჳსა ყო იგი.
ხოლო ირემნი იგი მიივლტოდეს ქუაბად ბე-
რისა, შეშინებულნი და მძრწოლარენი, რო-
მელნიცა იხილნა რაჲ ლუკიანე ესრეთ შეშფო-
თებულნი, თქუა ბერისა მიმართ: მამაო წმი-
დაო, ირემნი ესე მსგავსად ჩუეულებისა მო-
ვიდეს სრულ ქმნად მსახურებისა მათისა, ხო-
ლო არიან იგინი⁴ აღშფოთებულ და მძრწო-
ლარე შიშითა და ერთი ნუკრი არღარა არს
მათ თანა. ესე რაჲ ესმა სანატრელსა, აღი-
ლო კუერთხი თჳსი, რომელსა ზედა იყო ჯუა-
რი ქრისტესი და მიუდგა კუალსა, ვინა-იგი
აღმოველო ირემთა და იქი და აქა იხედვიდა,
რათა პოვოს მავნებელი ნადირთა⁵. და ვი-
თარ ეძიებდა, იხილა ბოროტი იგი ვეშაპი
საზარელი ხილვითა და განსაკვრებელი⁶ სი-
დიდითა, რომელიცა ყოვლად არად შეჰრაცხა
ღირსმან ამან, არამედ ზედა მიადგა მას უში-
შბუთა გონებითა და მრისხანებითა⁷ ეტყოდა:
ჟ. ბოროტო თავო, რად მავნებელ ექმენ ირემ-
თა ჩემთა და შესკამე ნუკრი მათი? აწ გამო-
ვედ მაგიერ ადგილით და წარვედ ადგილთა
უდაბნოთა⁸, რამეთუ ამიერითვისან უდაბნოჲ
ესე ქალაქ ღმრთისა მოლუაწეთა იქმნეს. და
აღმპყრობელი კუერთხისა, რომელი მოაქუნ-
და⁹ ჯელთა შინა მისთა, რისხვით აქადებდა
მჭეცსა მას მეტყუელი: უკუეთუ არა სრულ
ჰყო სიტყუაჲ ჩემი და არა¹⁰ წარხზედ ამიერ,

ხოლო იგი ჯმობდა: ნუ მრი-
სხავ, მონაო¹⁴ ღმრთისა მალღო.
საო, და უკუეთუ¹⁵ გენბავს გამო-
სლვაჲ ჩემი ამიერ, აღმოწყევ თა-

ც ¹ რქა B'. ² ფაჩარი ქარი B'. ³ აირემთა მათ წარმოვლეს B'. ⁴ კარსა მის პარებისასა B'. ⁵ ბერისადა B'. ⁶ და—B'. ⁷ იხილნა+რაჲ B'. ⁸ კუშრთხი BB'. ⁹ ირემთა B'. ¹⁰ ეშმაკო ვეშაპო B'. ¹¹ ნუგეშინის ცემელად B'. ¹² უდაბნოთაჲ B'. ¹³ კუშრთხითა B'. ¹⁴ მონაო B'. ¹⁵ უკეთუ B'.
ღ ¹ მის DE. ² მოეტევა C. ³ მოსტაცა C. ⁴ იგი DE. ⁵ თანადირთა მავნებელი C. ⁶ გან-
რებელი D. ⁷ მრისხანებით E. ⁸ უდაბურთა C. ⁹ აქუნდა D. ¹⁰ არა—C.

ტ

ღ

ვადმდე ამის მთისა და თავს-მღებ მექმენ, რაათა არა მიაქციენე თულნი შენნი ჩემგან, ვიდრე არა შთავიდე წყალსა მას, რომელი დის სამხრით კერძო მთისა ამის, რამე-
 5 თუ მეშინის მე მეხის ტეხისაგან- და მით ვერ გამოვალ მე.

ამით კუერთხითა და ჯუართთა ქრისტესითა განვხეთქო მუცელი შენი და საკმელად მატლთა შეგმზადო¹ შენ და ვიძიო შენ-
 გან შური, რამეთუ შეაწუხენ შენ ირემ-
 5 ნი, რომელნი მომცნა ღმერთმან ნუგეშინის- საცემელად კორცთა ჩემთა უძლურებისა.
 ხოლო ეშმაკი, რომელი მკვდრ იყო ვეშაპსა მას შორის; კაცობრივითა ვმითა ზრახვიდა წმიდისა მიმართ მეტყუელი: ნუ მრისხავ, მო-
 10 ნაო ღმრთისა ცხოველისაო, და უკუეთუ გნებავს წარსლვაჲ ჩემი ამათ საზღვართაგან, აღმოვედ შენცა ჩემ² თანა ვიდრე თავადმდე ამის მთისა³ და აღმითქუ მე. რათა არა მი-
 აქციენე შენ თულნი შენნი გარე ჩემგან,
 15 ვიდრემდის არა შთავიდე მდინარესა, რომელ⁴ არს სამხრით კერძო ამის მთისა, რამეთუ ვმოშიშებ წარწყმედისაგან, უკუეთუ გამოვიდე ამიერ. ნუსადა დასაწუველ ვიქმნე⁵ განმწარებისა შენისათჳს.

ხოლო წმიდამან დავით აღუ-
 20 თქუა¹ ყოფად, და გამოვიდა ვეშაპი იგი² და წმიდაჲ დავით წინა³ უძლოდა და იტყოდა ფსალმუნსა: «რომელი დამკვდრებულ არს სუფევეითა მალღისათა⁴ სა-
 ფარველსა ღმრთისასა, ზეცას განისუენოს⁵». ხოლო სლვასა მას ვეშაპისასა⁶ ლოდნი იგი მის ადგილისანი ირყეოდეს; და იხილა რაჲ ესე ლუქიანე, შეეშინა და და-
 30 ეცა პირსა ზედა და იღვა ვითარცა მკუდარი.

ხოლო დიდი დავით აღუთქუმიდა ამის-
 სა ესრეთ ქმნასა, და მალიად გამოსლვასა უბრძანებდა. და მყის ბრძანებისაებრ წმიდისა გამოვიდა ვეშაპი იგი საზარელი ბუღისაგან თჳსისა და წინა უძლოდა⁶ მას მკეცთა⁷
 25 ველურებასა აღზრ-მსხმელი ნეტარი დავით. ხოლო სლვასა მის ვეშაპისასა, რეცა თუ იძროდეს⁸ ლოდნი მის ადგილისანი და იატაკი, რომელსა ზედა წართრეოდა, საგონებელ იყო ძელთა სიმრავლისა წართრევაჲ⁹ მას¹⁰
 30 ზედა. რომელი-ესე იხილა რაჲ ლუქიანე, ზარგანდილი და შეშინებული დაეცა პირსა ზედა თჳსსა და მდებარე იყო ვითარცა მკუდარი.

და წმიდაჲ დავით აღჰყვა თავადმდე მთისა მის და იწყო ვეშაპ-
 მან უმაღლესად-რე სლვაჲ. და ვითარ-
 35 თარცა⁷ განვიდა წინდორსა უღაბ-

ხოლო ღირსი დავით ვითარცა აღვიდა
 35 თავსა მის მთისასა ვეშაპისა მის თანა, იწყო ვეშაპმან მან მოსწრაფებით სლვად. და განვიდა ველად, რომელი მიიყვანებდა მდინარე-

ტ¹ აღუთქუ თქა B'.² იგი—B'.³ წინა B'.⁴ მალღისათა B'.⁵ განისუენოს B'.⁶ ვეშაპისა მის B'.⁷ ვითარცა—B'.
 ღ¹ შეგამზადო CD.² ჩუენ E.³ მათისა E.⁴ ვიდრე E.⁵ რომელი C.⁶ ვიქმენ C.⁷ უბლოდა C.⁸ მანუთაცა CD.⁹ იკრეოდა D, იძრეობდეს CE.¹⁰ წართრევა D.¹¹ მის C.

ც

ნოვასასა¹, მართ² ვილოდა^{2ა} და თუალნი მამისა დავითისნი³ მის კერძო იყვნეს.

ხოლო ანგელოზმან უფლისამან ჯმა-ყო უკუანა მისსა და⁴ 15 ჰრქუა: დავით, დავით! და მან მიიხილა გარე. და მიხედვასა მას მისსა ვეშაპსა მას ეცა მეხი და დაიწუა იგი სრულიად. მაშინ ვითარცა იხილა ესე წმიდამან და²⁰ ვით, შეწუხნა ფრიად და თქუა: უფალო მეუფეო დიდებისაო, რად მოჰკალ ვეშაპი ისი, რამეთუ სასოებით მონდობილ იყო იგი ჩემდა, ხოლო შენ სასტიკად წარ²⁵სწყმდიდე იგი?

მაშინ ჰრქუა მას ანგელოზმან ღმრთისამან: რაჲსა მწუხარე ხარ, სათნოო უფლისა⁵ ჩუენისა იესუ ქრისტესო? რამეთუ უკუეთუმცა⁶ 35 შთასრულ⁷ იყო ვეშაპი ისი წყალთა შინა, მიერ წარვიდოდა ზღუა-

ღ

სა მას სახელ-დებულსა¹ მტკურად. ეჰა, საკრველებათა შენთა ქრისტე, რომელმან უტყუნიცა² მკეცნი და ცხოველთა³ მსრველნი დაამორჩილენ მონათა შენთა და მიეც მათ⁵ 5 ველმწიფებაჲ დათრგუნვად⁴ გუელთა და ღრიანკალთა⁵ და ყოველსა ძალსა მტერისასა, რამეთუ ვეშაპიცა ესე მოშიშებით მსმენელი ბრძანებასა ნონისა შენისა დავითისსა შეძრწუნებული დაუტევებდა საყოფელთა თჳსთა¹⁰ და უცხოთა საზღვართა მიმართ მიივლტოდა. ესრეთ წარივლტოდა რაჲ ვეშაპი იგი, მიხედვიდა მას ღირსი დავით, ვიდრეცა ვიდოდა.

ხოლო ანგელოზმან უფლისამან ჯმა-ყო უკუანა კერძო მისსა და ჰრქუა: დავით, დავით! და ვითარცა მიიხილა გარე ჳისა მიმართ მისდა მეტყუელისა, მეყუესულად ცით შთამოტევებული მეხი ეცა ვეშაპსა მას და აღანთო იგი, ვითარცა თივაჲ და მეყსა²⁰ შინა სრულებით დაწუვა იგი. ხოლო ადგილი, რომელსა ზედა აღიწბო ცეცხლისა მიერ ზეგარდამოვსა, ვიდრე აქამომდე იხილებიხს ნიშნა და მწურობისასა მქონებელი, რამეთუ ყოვლითურთ არღარა აღმოეცენების მწუანვილი²⁵ მას ადგილსა, რომელიცა ესე იხილა რაჲ დიდმან დავით, კუალად ვეშაპისა მიმართ მიმხედველმან, მწუხარე იქმნა ფრიად და იტყოდა: უფალო, უფალო, რაჲ ესე ყავ⁶, რამეთუ მოაკუდინე ვეშაპი, რომელი დიდითა³⁰ სასოებითა მომენდო მე, ხოლო შენ ცეცხლისა მიერ უჩინო ჰყავ იგი?

ხოლო ამას რაჲ იტყოდა ნეტარი იგი მწუხარებით, ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლისამან: რაჲსა ესრეთ მწუხარე ხარ, მონაო ღმრთისაო, ანუ არა უწყია, ვითარმედ უკუეთუმცა³⁵ შთასრულ იყო წყალთა იმათ შინა, იმიერ⁸ ეგულვებოდა წარსლვაჲ ზღუად და

ც ¹ უდაბნოვასა | მას რომლისა B'. ² მართ B'. ^{2ა} მოვიდოდა B'. ³ დავითისანი B'. ⁴ უკუანა მისსა და | უკანა კერძო მის სადა B'. ⁵ სათნოო უფლისა | სათნო ღრისა B'. ⁶ უკუეთუმცა B'. ⁷ შთასრულ B'.

ღ ¹ სახელდებულად E. ² უსიტყუნიცა E. ³ ცხოველთ D. ⁴ დათრქუნვად C. ⁵ ღრიანკელთა E, ღრიაკალთა C. ⁶ ჰყავ CDE, ⁷ ამათ E ⁸ ამიერ E.

ც

ღ

თა შინა და მას შინა თევზთა ქა-
 მითა გადიდნებოდა ფრიად და
 მრავალთა ნავთა დააქცევდა ზღუა-
 თა შინა და მრავალთა სულთა
 წარსწყმედდა წყალთა შინა. და 5
 ნუ მწუხარე ხარ მისთჳს, რამეთუ
 ესრეთ სათნო-იჩინა უფალმან.
 არამედ შენ წარვედ ქუბად შენ-
 და, რამეთუ მოწაფე შენი ლუკია-
 ნე დაცემული¹ მდებარე არს პირ- 10
 სა ზედა შიშისაგან ვეშაპისა. ხო-
 ლო შენ² უპყარ ჳელი და აღად-
 გინე და განაძლიერე და განამტკი-
 ცე იგი და ორნივე ზოგად აღი-
 დებდით ღმერთსა, რომელმან გან- 15
 გათავისუფლნა შიშისაგან საძაგე-
 ლისა მის ვეშაპისა.

და სიტყუასა³ მას ზედა ანგე
 ლოზისასა გარდანოვიდა მიერ
 მთით და პოვა ლუკიანე შეშინე- 20
 ბული და⁴ შეძრწუნებული⁵ მდე-
 ბარე მიწასა ზედა. და უპყრა ჳე-
 ლი და აღადგინა და ჰრქუა: ძმაო
 ლუკიანე, რაჲსა⁶ შეშინდი ერთი-
 საგან ჳიისა, რომელი წამსა შინა 25
 ერთსა განლია ღმერთმან ცეცხლი-
 სა მიერ. აწ ნუ გეშინინ, რამეთუ
 ძლიერებაჲ ღმრთისაჲ ჩუენ თანა
 არს და მადლი ღმრთისაჲ ჰფარავს
 ყოველთა მოშიშთა მისთა. ხოლო 30
 იგი განწხიარულდა სიტყუათა ამით
 ზედა ბერისათა და მადლობაჲ
 შეწირა უფლისა.

მრავალთამცა ნავთა ენებაჲ შეემთხუეოდა¹
 მის მიერ და თანად კაცთაცა², ვინაჲცა ნუ
 მწუხარე ხარ შენ წარსწყმედისა მისისათჳს³,
 რამეთუ ესრეთ სთნდა ღმერთსა წარსწყმედაჲ
 მისი⁴. ხოლო შენ წარვედ ქუბად შენდა,
 რამეთუ მოწაფე შენი ლუკიანე დაცემული
 მდებარე არს პირსა ზედა თჳსსა შიშისათჳს
 ვეშაპისა და აღადგინე იგი და განამტკიცე
 და ნუგეშინის-ეც⁵ და ნაცვალად⁶ პირუტყუ-
 სთა ამის და ბოროტისა მკეცისა პირმეტყუელ-
 თა და სულიერთა შვილთა იზრუნე.

ამათ⁷ მსმენელი დავით მყის გარდამო-
 ვიდა მიერ მთით და პოვა ლუკიანე შიშისა
 მიერ დაცემული და მდებარე მიწასა ზედა
 და უპყრა ჳელი მისი და აღადგინა იგი და
 ჰრქუა: რაჲსა შეშინებულ ხარ მცირედ მო-
 რწმუნეო, ერთისა ჳიისაგან, რომელი წამსა
 შინა ერთსა ცეცხლისა მიერ განილია ზეგარ-
 დამოჲსა? აწ განმგნდი და ნუ გეშინინ, რამე-
 თუ ძალი ქრისტესი შემწე ჩუენდა არს ყო-
 ველთავე შინა, და მან დაგუფარნეს ჩუენ ყო-
 ველთაგან საზარელებათა⁸ მბრძოლთასა⁹,
 რამეთუ მინდობილთა მისთა დავთრგუნოთ
 შეწევნითა მისითა ლომი და ვეშაპი. ამით
 სიტყუათა მიერ ბერისათა, ნუგეშინის-ცემულ
 იქმნა ლუკიანე განმგდებელი მოშიშებისა და
 ჰმადლობდა ღმერთსა მოქმედსა დიდთა ნიშ-
 თა და საკრველებათასა, რომელმან მისცა
 და მონასაცა თჳსსა დავითს ესევეითარი ჳელ-
 მწიფებაჲ მკეცთა მიმართ უბრძოლველთა¹⁰.

ც¹ დაცემულ B'.² შენ]-B'.³ სიტყუსა B'.⁴ და]-B'.⁵ შეძრწუნებული]+და B'.⁶ რასა B'.
 ღ¹ შემთხუეოდა C, შემთხუეოდა D. ² კაცთა DE. ³ მისთჳს D. ⁴ მისი]-CD. ⁵ ვც]+
 მას C. ⁶ ნაცვალად D. ⁷ ამით C. ⁸ საზარელობათა D. ⁹ მბრძოლისათა C. ¹⁰ მთერ C.
¹¹ უბრძოლველთა D.

ტ

ღ

და შემდგომად ამისა¹ წარ-
 -რამა-ვლეს დღენი რაოდენნიმე, მო-
 ვიდეს მუნ კაცნი ვინმე მონადი-
 რენი კერძოთაგან კახეთისათა²,
 რამეთუ უდაბნოთა მათ ვიდრე 5
 აქამომდგეცა ფრიად არს ნადირი,
 ირემი და გარეთხაჲ^{2ა} და სხუათა
 ნადირთათჳთ^{2ბ} სახეთა ურიცხუე-
 ბაჲ³ მრავალი⁴. და ვითარცა მო-
 ვიდეს მონადირენი იგი იმსტუარ- 10
 ვიდეს^{4ა} იმიერ და ამიერ, და იხილ-
 ნეს ირემნი იგი ბერისანი შემა-
 ვალნი⁵ პარეხსა მას კლდისასა და
 მსწრაფლ შეუდგეს უკუანა მონა-
 დირენი იგი, რამეთუცა შეაწყუ- 15
 დივნეს იგინი⁶ პარეხსა მას კლდი-
 სასა⁷. და ვითარცა მიიწივნეს ქუა-
 ბად ბერისა, იხილნეს ირემნი
 მდგომარენი და წმიდაჲ ლუკიანე
 წუელდა⁸ ირემთა მათ. და ვითარ- 20
 ცა იხილეს კაცთა მათ, ზარი გან-
 ვდა და მირბიოდეს⁹ და შეუფრ-
 დეს ფერკთა¹⁰ წმიდისა ბერისა-
 თა¹¹ და ეტყოდეს: ვითარ არს
 ესე, წმიდაო მამაო. რომელ ირემ- 25
 ნი ესე ნადირნი ველისანი¹² ეს-
 რეთ დამშვდებულ არიან, რომელ
 უმშვდეს არიან ცხოვართა ეზოთა
 შინა სახლისათა აღზრდილთა¹³!

ხოლო წარჳდეს რაჲ მცირენი¹ დღე-
 ნი, მოაწივნეს მუნ კაცნი ვინმე² მონადირენი
 კერძოთაგან კახეთისათა, ვინამთგან ფრიადი
 ნადირი არს ამათ უდაბნოთა შინა, ირემი
 და გარეთხაჲ და სხუათა ნადირთა თჳთო
 სახეთა სიმრავლე ურიცხვ, რომელნიცა იმ-
 სტურობდეს რაჲ აქა და იქი, იხილნეს ირემ-
 ნი იგი მსგავსად ჩუეულებისა შემაველად ნა-
 პრალსა მას კლდისასა, რომელსა შინა მკვ-
 დრობდა წმიდაჲ დავით მოწაფითურთ. და
 მოსწაფებით შეუდგეს კუალსა ირემთასა, რა-
 მეთუ სასოებდეს, ვითარმედ იწროებასა მას
 თანა კლდისასა მოაკუდინენ და ჳელთ-ისხნენ
 იგინი. ხოლო ვითარცა მიიწივნეს იგინი ქუა- 15
 ბად ბერისა, იხილნეს ირემნი, რამეთუ მდგო-
 მარე იყვნეს ყოვლად სიმშვდით, ვითარცა
 ცხოვარნი, და ლუკიანე ჩუეულებისაებრ მწუე-
 ლელი მათი, რომელიცა იხილეს რაჲ მონა-
 დირეთა მათ, ზარ-განვდილნი მირბიოდეს შე-
 ვრდომად ფერკთა ბერისათა და განცვფრე-
 ბულნი³ ეტყოდეს: ჳ წმიდაო ღმრთისაო,
 რაჲ არს უცხო ესე⁴ საკვრველი, რომელსა
 ვხედავთ, ვითარ ირემნი ესე ნადირნი ველი-
 სანი ესრეთ სიმშვდით მდგომარე არიან, ვი- 25
 თარცა ეზოთა შინა სახლისათა აღზრდილნი
 კაცთა მიერ ცხოვარნი!?

ხოლო იგი ეტყოდა: რად გან- 30
 კვრებულ ხართ დიდებულებათა
 ზედა ღმრთისათა¹⁴, არა გესმაჲ,
 ვითარ-იგი დანიელ ლომნი დაამშვ-
 დნა¹⁵ და სამნი ყრმანი ცეცხლი-
 საგან უვნებელად¹⁶ დაიცივნა? და 35
 აწ ირემთაჲ რაჲ საკვრველებაჲ

ხოლო მშვდი იგი და აღუზნავებელი
 გონებითა მიუგებდა: და რად განკვრებულ
 ხართ, ძმანო, დიდებულებათა ზედა ღმრთი-
 სათა, რომელი ვითარ ყოველთა დამბადებე-
 ლი და მფრინველთათჳცა მოუზრნობისა
 მოქმედი გუზრდის ჩუენცა უძლურთა ამათ
 სახიერებითა თჳსითა⁵ ნადირთა ამათ მიერ,

ტ 1 ამისსა B'.² კახეთისა B'.^{2ა} გარეთხა B'.^{2ბ} ნადირთა თჳთო თჳთუ B'.³ ურიცხუებაჲ
 14'. 4 მრავალ B'.^{4ა} იმსტურვიდეს BB'.⁵ შემაველად B'.⁶ იგინი გზ B'.⁷ კლდისსა B'.⁸ წუელ-
 და B'.⁹ მირბოდეს B'.¹⁰ შეუფრდეს ფერკთა B'.¹¹ ბერისათა დავითისთა B'.¹² ველისანი იწუ-
 ლებიან B'.¹³ აღზრდილთა B'.¹⁴ ღმრთისათა სულისათა B'.¹⁵ დანიელს ლომნი დაუმშვდებიან
 B'.¹⁶ უვნებელად B'.
 ღ 1 მცირენი E. 2 ვინმე—E. 3 განცვრებულნი CE. 4 ანესე უცხო E. 5 თჳსთა D.

ღ

ღ

არს!? ხოლო თქვენ¹ წარვედით და სხუად ნადირი ინადირეთ, რამეთუ ესენი უფალსა უძლურებისა ჩუენისათჳს^{1a} უბოძებინა.

რამეთუ ყოველივე მოველით მოცემად ჩუენ- და საზრდელი ეამსა თჳსსა, ხოლო თქვენ, ძმანო ჩემნო, სხჳსა სანადიროსა მიმართ წარვედით, რამეთუ ესენი უფალსა ჳელთა¹ 5 ჩუენთა უძლურებისა ნუგეშინის-საცემელად მოუნიჭებინა.

ხოლო იგინი² იტყოდეს: დიდ არს დიდება უფლისაჲ, გარნა ჩუენცა ღირს მყვენ ჳიარებად სიწმიდისა თქუენისა, წმიდაო მამო. აღუჩუენა მათ გული მათი³, ტიოდეს და იტყოდეს: არღარა მივიქცეთ⁴ ჩუენ სახლად ჩუენდა, არანედ დავადგრეთ აქა შენ თანა და არღარა დაგიტეოთ შენ ამიერიტეგან. ხოლო იგი ეტყოდა: შვილნო და ძმანო, ადგილი ესე საჭირო არს და ძნელოვან, არამედ წარვედით საყოფელად⁴ თქუენდა.

ხოლო იგინი მერმეცა განცუფრებასა² შინა დაღვრომილნი ერთბამად «დიდ არს» იტყოდეს. ჳეშმარიტად დიდება ღმრთისა³, რომლისათჳს შენ შრომათა და ღუაწლთა მოთმინებაჲ⁴ აღგიჩუევიეს უდაბნოსა⁵ ამას შინა ყოველითურთ უღონოსა და უპოვარსა, არამედ ჩუენცა, ვითარ ჳრისტეს სამწყსოდ⁶ მყოფნი, გჳზიარენ სიწმიდისა შენისა, ღმერთ- შემოსილო მამაო, რათა სრული ღმრთის მუცნიერებაჲ ვისწაოთ⁶ შენ მიერ, რამეთუ ჩუენ ამიერიტეგან არღარა დაგიტეოთ შენ ერთ გჳის მპოვნელთა სულიერისა საუნჯისათა, არამედ დავადგრეთ შენ თანა და ვითარ- 20 ცა უფალსა⁷ და მოძღუარსა სულთა ჩუენთასა გამსახურებდეთ. ხოლო იგი ეტყოდა მათ⁸: ნუ შვილნო და ძმანო, ნუ იქმთ ამას, რამეთუ ადგილი ესე, ვითარ ჳხედავთ, ფრიად⁹ ფიცხელ არს სამკვდრებელად კაცთა მიერ, 25 არამედ უფროდსლა უქუნიქციით ადგილთაჲ და დაბათა თქუენთა და მუნ შინა ჳმსახურებდით უფალსა ბოროტთაგან განყენებულნი¹⁰, გლახაკთა და უღონოთა ნაკლულთა ვანებისა¹¹ აღმავსებელნი, რამეთუ მოწყალე- 30 ბისა¹² მოქმედი გლახაკთა ჳედა ღმერთსა ავასხებს.

და ძლით სადამე⁵ დაარწმუნა წარსლუად მათი. და ვითარცა ინადირეს, წარვიდეს და განთქუეს⁶ ჳანაჳი მისი ყოველსა მას ქუეყანასა. და ყოველით კერძო მორბიოდეს⁷ წინაშე წმიდისა დავითისა

ამათ და ესევეითართა სიტყუათა მიერ ძლით სადამე¹³ არწმუნა ბერმან კაცმან მათ განშორებაჲ მისგან. ხოლო იგინი მომნადირებელნი სხუათა ნადირთანნი წარვიდეს სახიდ¹⁵ თჳსა ოა განთქუეს ყოველსა მას დაბასა შინა, რომელი იხილეს და ესმა წმიდი-

ღ ¹ თქუენ | აქათ B'. ^{1a} ჩისათს B'. ² იგინი | იგი B'. ³ მათი | — B'. ⁴ ვიქციეთ B'. ⁵ საყოფად B'. ⁶ სადამე B'. ⁶ განთქუეს B'. ⁷ მორბიოდეს B'.
ღ ¹ კორცთა C. ² განცუფრებასა C.E. ³ ღმრთისა | ოა CD. ⁴ მოთმინება CD. ⁵ სამწყსოდ C. ⁶ გსწავოთ C. ⁷ ღმერთსა E. ⁸ მათ | — E. ⁹ ყდ C. ¹⁰ განყენებული DE. ¹¹ ნაკლულთა C. ¹² მისწავლებასა E | მოწყინებისა C. ¹³ სადამე C. ¹⁴ სახედ E. ¹⁵ იგინი DE.

ტ

ღ

და ევედრებოდეს, რაჲთა ღირს ყვენეს ყოფად იგინი წინაშე მის-სა¹. ხოლო მან მიუგო და ჰრქუა: ძმანო, ადგილი ესე საჭირო არს და არარაჲ ნუგეშინის-საცემე-ლი² ჯორცთაჲ იპოების ადგილ-თა ამათ. და იგინი ევედრებოდეს და ეტყოდეს: ნუ განგვტეობ, წმი-დაო მამაო, და უკუეთუ იქმნეს სიკუდილი ჩუენი შენ წინაშე, არა-¹⁰ ვე გვჩნდეს სიკუდილად. და ვითარ ვერ დაარწმუნა, ჰრქუა მათ: ვინაჲთგან დაგიც ღმრთისა მი-მართ სასოებაჲ, წარვედით და მოიხუენით³ სათხარნი და თხარე-¹⁵ ნით ლაკუანი საწყლენი⁴ და ქუა-ბიცა⁵ საყოფელად თქუნდა.

სა დავითის მიერ და ყოვლით კერძო აღძრულ-ნი საღმრთოჲთა სურვილითა მორბიოდეს წმიდისა ამის მამისა მიმართ ხილვად და შე-მთხუევად მისდა. და უმრავლესნი მათგანნი ევედრებოდეს მას, რაჲთა უტევნეს დადგრო-მად მის თანა. ხოლო იგი¹ მიუგებდა² მათ: ძნელ არს და საჭირო ადგილი ესე, ძმანო, რამეთუ ყოვლითურთ უნუგეშინისცემო არს და არცა რაჲ საზრდელი მოიხრეწების ვინა-³ ვე ჰამადისა მოქენეთა ჯორცთათჳს, და ვმო-შიშებ, ნუსადა ვერ შეუძლოთ მოთმენაჲ იწროებასა ამას³ უდაბნოჲსასა. ხოლო იგი-ნი ნაცვალად⁴ ეტყოდეს: მამაო წმიდაო, და-⁴ ლაცათუ იქმნეს სიკუდილი ჩუენი შენ თანა სიყმილისა მიერ გინათუ წყურბლისა, ყოვ-⁵ ლადვე არად შეგჰრაცხოთ⁵ იგი, რამეთუ ყო-ველივე კირი და იწროებაჲ მოწვეწული ჩუენ ზედა სიყუარულისათჳს ქრისტესისა წადი-⁶ რებით მოვითმინოთ წმიდათა⁶ ლოცვათა⁶ შენთა მინდობითა. ხოლო ვინაჲთგან ვერ შეძძლებელ იყო დარწმუნებასჲ მათსა ამათ სიტყუათა მიერ, რამეთუ განჯურებულ იყ-⁷ ნეს გულნი მათნი ქრისტეს უღელსა ტკბილ-სა აღებად მჯართა ზედა და შედგომად მის-²⁵ სა, ეტყოდა მათ⁷ კუალად სანატრელი იგი მამაჲ: აწ უკუე, ვინაჲთგან დასდევით სასო-ებაჲ თქუენი ღმრთისა მიმართ მხოლომსა და მნებებელ ხართ ტჯრთვად მცნებათა მის-⁸ თა სოფლისა და მსოფლიოთა ყოველთაგან ჯმნითა⁸, რომლისა სრულ ყოფაჲ თავადმან უფალმან მოგეცინ თქუენ შეუბრკოლებელად. ხოლო აწ წარვედით და მოიხუენით რკინანა⁹ სათხარნი, რაჲთა აღმოჰკუეთენთ ლაკუანი წკმისა შემწყნარებელნი სასუმელად თქუნდა⁹ და თანად გამოიკუეთენთ⁹ ქუაბნიცა საყო-¹⁰ ფელად თქუნდა ყინელისა და წკმათა სი-მდაფრისაგან¹⁰ შემცველნი სხეულისანი.

ტ¹ თწინაშე მისსა იგინი B'.² ნუგეშინის-ცემაჲ B'.³ მოიხუენით B'.⁴ ქუაბნი B'.

ღ¹ მიუგებდეს DE.² იწროებისა ანის C.³ ნაცულად DE.⁴ შეჰრაცხოთ CD.⁵ წმი-
დათა]-E.⁶ მათ]-C.⁷ ჯმნითა]+ ყთილ წინა აღრჩევისა თქუენისა C.⁸ გამოიკუეთენ (D).
საღარელთაგან C.¹⁰ შემოუცველნი C.

C

Q

ხოლო ივინი¹ ერჩდეს და ყვეს ბრძანებისაებრ მისისა. და ვითარცა განმრავლდეს ძმანი და ესმა ჰანბავი² მისი წმიდასა და ღირსსა მამასა³ დოდოს, მოვიდა იგიცა წინაშე მამისა დავითისა და მოიკითხნეს ურთიერთას⁴.

ხოლო ივინი ერჩდეს ბრძანებასა მისსა და წარსრულთა მოიხუნეს ბრძანებულნი მათს, და აღმოკუთენეს ლაკუანი შემწყნარებელად წყალთა, ქუაბნი საყოფელად მათდა, რომელთაცა შინა დაემკვდრნეს სიმრავლენი მამაკაცთანი უდაბნოებითსა ცხოვრებასა შემტკობელნი, რამეთუ დღითი-დღე შეეძინებოდა რიცხუსა მათსა სიმრავლე ფრიადი¹. ესრეთ განჯდა რამ სიტყუაჲ ამის წმიდისათს 10 ყოველსა მას გარემო² სოფლებსა, არა მხოლოდ მახლობელთა, არამედ შორს მყოფთაცა³ მიმართ, შემოკრებოდეს ყოელით კერძო სურვილით თანა-აღრცხვად არვესა ქრისტეს სამწყსოთასა. ხოლო მას ქამსა შინა⁴ 15 ისწავა სანატრელმან დოდოს წმიდისა დავითისთს, რომელი იყო ღირსი და სათნოებითა შემკობილი მონაზონი, რომელსაცა ესმა რამ ამის წმიდისა საქმეთათს და ვითარმედ მრავალნი სულისა ცხოვრებისათს⁵ მოსწრა- 20 ფენი შეკრებებიან მისა მიმართ, აღიძრა ესეცა საღმრთოთა სურვილითა და მოსწრაფებით⁶ მოვიდა მისა მიმართ და მოკითხვასა მიმთხუეულნი ურთიერთას⁷ ერთბამად იყოფებოდეს რაოდენთამე დღეთა მოხარულ- 25 ნი სულითა ესრეთ აღორძინებისათს ქრისტეს სამწყსოთასა.

და ვითარცა წარჯდეს მცირედნი დღენი შემოკრიბა სიმრავლე⁸ სხუათაცა ძმათაჲ და ჰრქუა დავით მამასა დოდოს: წარვედ, 30 ძმაო, რქესა ამის⁹ კლდისასა, რომელ არს პირისპირ ჩუენსა, და წარიტანენ თანა სხუანიცა ძმანი, რამეთუ წადიერ არიან, რამთა გარე ისჯებოდნიან გორციითა სულ- 35 თა მათთა ცხოვრებისათს. და ერჩ-

ხოლო შემდგომად რაოდენისამე ქამისა იხილა რამ ნეტარმან მამამან დავით სიმტკიცე და სიმახლე საღმრთოთა⁸ შინა დოდოს გონებისა, თქუა⁹ მისა მიმართ: მამაო დოდო, ვინაჲთგან ღმერთსა,¹⁰ რომელსა ჰნებაჲს ყოველთა კაცთა ცხოვრებაჲ და მეცნიერებაჲ ქეშმარიტებისა¹¹ მოსლვაჲ, ინება და ამბოცა უდაბნოთა აღშენებაჲ ღმერთმან საცხოვრებელად სულსა მრავალთასა და წადიერ არიან ძმანიცა ესე დამტევებელნი სოფლისანი შორს

C¹ იგი B'. ² ჰამბავი B'. ³ მამასა]—B'. ⁴ ურთიერთთარს B'. ⁵ შემოკრიბა სიმრავლე შემოკრებულნი ვლე B'. ⁶ იმის B'.

Q¹ ფრიად D. ² გარემოს D. ³ მყოფთა C. ⁴ შინა]—C. ⁵ ცხოვრებისათს C. ⁶ მოსწრაფებითა E. ⁷ ურთიერთთარს D. ⁸ საღმრთოთა D. ⁹ თქუა] და თქუა C. ¹⁰ ღმერთმან CD. ¹¹ ქეშმარიტისა D, ქეშმარიტებისად C] და D.

ზ

ყ

და ბრძანებასა მისსა წმიდაჲ დო-
ლო და წარვიდა და აღაშენა უდაბ-
ნოჲ იგი¹ სახელსა ზედა ყოველად
წმიდისა დედოფლისა ჩუენისა
ღმრთის მშობელისასა² და სადი- 5
დებელად მამისა და ძისა და წმი-
დისა სულისა და დღითი-დღე შე-
ეძინებოდა სიმრავლე ძმათაჲ და
ყოველნი ზოგად აღიდებდეს ღმე-
როსა.

თხსთა და ნათესაეთაგან გარე სჯად უდაბნო-
თა აღგრტოთა შინა ჯორცთა¹ მათთა ცხოვ-
რებისათჳს და სასჯელთა მერმეთაგან გამო-
ცხნისა სულთა მათთასა, ნუცა ჩუენ უდებ
ვიქმნებით უზრუნველობასა მაჩუენებელნი სარ-
გებელისათჳს მათისა, არამედ აღვედ რქასა
იმას კლდისასა, რომელი აღმართებულ არს
პირისპირ ჩუენსა და წარიყვანენ² შენ თანა³
სხუანიცა ძმათაგანნი, რათა აღეშენოს მუნცა
10 სამკვდრებელი და საყოფელი ძმათაჲ და ქა-
ლაქი დასამკვდრებელი⁴ ღმრთისა მონათა,
იქმნეს უდაბნოჲ და უვალი ადგილი სადიდე-
ბელად უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესა⁵
და საქებელად ყოველად წმიდისა და ღმრთის
15 მტკრთველისა ქალწულისა მარიამისა. ხოლო
ნეტარი დოდოს ერჩდა ბრძანებასა ბერაასა
და აღვიდა თავსა პირველ თქუმულისა კლდი-
სასა მის თანა მიმყვანებელი სხუათაცა ძმა-
თაჲ; და მოსწრაფებით ველ-ყო შენებად ად-
20 გილსა მას ქუაბთა⁶ გამომკუთეთელმან და ლა-
კუათა სიმრავლისა აღმომქრელმან⁷ და მცი-
რესა ჟამსა შინა აღსავსე იქმნა სიმრავლისა
მიერ მარტოდ მცხოვრებელთაჲსა ყოველი
იგი უდაბნოჲ. რამეთუ ყოველი იგი გარემოჲ
25 სა⁸ დაბნები მსმენელი საკვრველებათა და
ძაღლთა, რომელთა მიერ განმდიდრებულ და
განშუენებულ იყო ნეტარი დავით, მოსწრა-
ფებით მიიწეოდეს⁹ მუნ და სამწყსოსა მისსა¹⁰
ქუეშე დაწესებასა აღირჩევდეს და სახლადმი
30 ღმრთისა მიერდომასა ვიდრელა რაჲ კლა-
ლად უკუნქცევითა დამკვდრებად საყოფელ-
სა ცოდვილთასა.

ხოლო წმიდაჲ მამაჲ დავით
დღითი-დღე განვიდის პარეხთა³
კლდეთასა და მარტოჲ მყუდროე- 35
ბით აღასრულებდა წმიდათა ლოც-
ვათა და ოფლთა⁴ და ცრემლთა⁵

ხოლო წმიდაჲ დავით დღითი-დღე გან-
ვიდოდის ნაპარალთა¹¹ მიმართ კლდელთასა
და მყუდროებით თჳსაგან აღმასრულებელი
ლოცვათა მხოლოჲ მხოლოსა ზრახვიდის გო-
ნიერად, რათა არა ებადოს¹² ესეცა მას ზუა

ზ¹ იგი—B'.² მშობელისა B'.³ პარეხსა B'.⁴ და ოფლთა| მათთა B'.⁵ ცრემლთა B.
ყ¹ სულთა E. ² წარიყვანე C. ³ შენ თანა|—C. ⁴ ქალაქი დასამკვდრებელ CDE ⁵ ქრის-
ტესსა CD. ⁶ ქუაბსა E. ⁷ აღმომთხრელმან C. ⁸ გარემოსი CD. ⁹ მიიწეოდის C. ¹⁰ მისისა CE.
¹¹ ნაპარალებთა CDE. ¹² ებადოს|—CD.

C

ნაკადულთა რწყვიდა უდაბნოთა
 მათ. და დღესა ერთსა ესრეთ რაჲ
 ილოცვიდა იგი, მოვიდა ბარბა-
 როზი ვინმე ნათესავით ადგილ-
 თაგან რუჲსთავისათა¹ და ინადი-
 რობდა ნადირთა. და მიუტევა
 ქორი კაკაბსა მახლობელად ად-
 გილსა მას, სადა ილოცვიდა წმი-
 დაჲ და ვით. და კაკაბიცა^{1a} იგი მი-
 ივლტოდა ბერისა და დაჯდა იგი
 ფეოჯთა თანა მისთა, ხოლო ქორი
 მახლობელად მისა². და ესე იქმნა
 განკებითა ღმრთისაჲთა, რაჲთა
 ნონადირე იგი მოინადიროს მო-
 წყალეებითა თუსითა. ხოლო ბარ-
 ბაროზი იგი მიისწრაფდა, რაჲთა
 ნოჲლოს კაკაბი ქორსა³ მას. და
 ვითარცა იხილა წმიდაჲ იგი მდგო-
 მარე ლოცვასა შინა და კაკაბი
 იგი ფერჯთა წმიდისა მის თანა
 ნჯდომარე, დაუკრდა ბარბაროზ-
 სა მას და ჰრქუა: ვინაჲ ხარ შენ?

D

ობით მიემებელსა კეთილთა¹ საქმეთა მოქმე-
 დებისა და² საანჯნო³ ქმნა⁴ უდაბნოთა ზე-
 და, რათამცა ჩუენებულ⁵ იყო იგი კაცთათჳს
 მმარხველად გინა მლოცველად. არამედ სა-
 უნჯეთა შინა გულისათა მარტოებით მამისა
 მიმართ ზეცათასა ილოცვიდის სამარადი-
 სოდ⁶ განმზანელი პირისა ცრემლთა მიერ
 დამალტობელი იატაკისა ნაკადულთა მი-
 მართ⁷ ოფლთა⁸ მისთაგან შთამომდინარეთა.
 ამას წესსა აღასრულებდა სამარადისოდ ყო-
 ველსაჲე ზრუნვასა ვორცთასა დამვიწყებელი
 ნეტარი და ვით. ხოლო დღესა ერთსა აღვი-
 დოდა რაჲ ნეტარი თავსა მის მთისასა, სადა-
 იგი მკვდრ იყვენეს ძმანი, ჩუეულებისაებრ
 დადგა იგი ველ-განაპრობით ლოცვად ქუეშე
 კერძო ძირსა რომლისაჲე კლდისასა. და ვი-
 თარ იგი ილოცვიდა, იხილა კაკაბი, ლტოლ-
 ვილი ქორისაგან და შეერდომილი ფერჯთა
 მისთა და ქორიცა დაჯდომილი მახლობე-
 ლად მისა, რამეთუ ბარბაროზი ვინმე აღმო-
 სრულ იყო ნადირობად ნადირთა მათ შინა,
 და მახლობელად წმიდისა მოწვეწულსა განე-
 ტევა ქორი კაკბისა⁹ მიმართ, რომელიცა
 წყალობის მოყუარემან ღმერთმან მეძიებელი
 პირუტყუთა ცხოველთაჲ თუთ სიტყუერები-
 თა პატივ-ცემული ცხოველი მომნადირებელ
 ყო ამის კეთილისა სულთა მონადირისა მიერ
 და ბადეთა ბიერ საღმრთოთა მოძღურებათა
 სა ჯელთ გდებულ ყო იგი, რამეთუ, ვითარცა
 ვთქუ, განმტევებელი ქორისა მოსწრაფებით
 მირბიოდა ცხენითა გამოლებად ქორისაგან
 სანადიროჲსა. ხოლო მახლობელად მისრულ-
 მან ვითარცა იხილა წმიდაჲ იგი ლოცვად
 მდგომარე და კაკაბი მდებარე ფერჯთა თანა
 ბერისათა და კუალად მახლობელად მისა
 მდგომარე¹⁰ ქორი, განკრკრებულ იქმნა ფრიად
 და განცვფრებული იტყოდა მისა მიმართ,

C¹ რუისთავისათა B'. ^{1a} კაკაბი B. ² მახლობელად მისა] შ'ლდდ მისსა B'. ³ ქორსა] ცხორსა B.

D¹ კეთილსა D. ² და]—CE. ³ საანჯნო D. ⁴ ქმნასა E. ⁵ ჩუენებით E. ⁶ სამარადი-
 სოდ] + და C. ⁷ მიერ C. ⁸ თ'ლთა C, უდლთა D. ⁹ კაკაბისა DE. ¹⁰ მჯდომარე C.

ც.

ღ.

მიუგო მან სომხურიტა ენი-
 თა: მე კაცი ვარ ცოდვილი მონაჲ 5
 უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესი,
 და ვევედრები მოწყალებათა მის-
 თა, რაჲთა მომიტევენს¹ ცოდვანი
 ჩემნი და რაჲთა მყუდროებით და
 უშფოთველად განვლო წუთი ესე 10
 ცხოვრებაჲ ჩემი. და კუალად²
 ჰრქუა: ვინაჲ არს აქა მზრდელი
 და³ ნუგეშინის-მცემელი შენი?
 და⁴ მიუგო მან და ჰრქუა: რო-
 მელსა-იგი შე ვესაჲ და თაყუანის-
 ვსცემ, იგი არს მზრდელი და ნუ-
 გეშინის-მცემელი ყოველთა შექმ-
 ნულთა და დაბადებულთა მისთაჲ
 და მის მიერ იზარდებიან ყო-
 ველნი კაცნი და ყოველნი პირ- 20
 უტყუნი და ყოველნი მცენარე-
 ნი, მფრინველნი ცისანი და
 თევზნი ზღვსანი და აჰა ესერა კა-
 კაბიცა ესე ლტოლვილი შიშისა-
 გან ქორისა შენისა მოივლტის ჩემ 25
 ცოდვილისა მონისა ქრისტესისა,
 და შენ წარვედ და სხუაჲ ნადირი
 ინადიოე, რამეთუ ესე დღეს ჩემ-
 და შემოხუეწილ⁵ არს, რაჲთა გა-
 ნერეს სიკუდილისაგან. მიუგო 30
 ბარბაროზმან მან და ჰრქუა: მე
 მოკუდინებაჲ შენი მნებაჲს და
 შენ ვითარ⁶ განარინო კაკაბი სი-
 კუდილისაგან!

ვინ¹ ხარ შენ, # კაცო, და სადაჲთ მოწე-
 ნული ადგილთა ამათ შინა დამკვდრებულ
 ხარ?

ხოლო წმიდაჲ იგი ეტყოდა მას² სომ-
 ხურიტა ენითა: მე მონა ვარ უფლისა ჩუენი-
 სა იესუ ქრისტესი და ვევედრები მოწყალე-
 ბათა მისთა მოტევებად ცოდვათა ჩემთა სი-
 მრავლესა და რათა უშფოთველად ღირს
 მყოს წარსლვად წუთისა ამის საწუთოჲსა.
 ხოლო ბარბაროზი იგი კუალად ჰკითხვიდა
 მას: და ვინაჲ აქა შინა მზრდელი შენი და
 ნუგეშინის-მცემელი? ხოლო დიდი იგი იტ-
 ყოდა: რომელსა-იგი მე ვესაჲ და თაყუანის-
 ვსცემ, იგი არს მზრდელი და მოურნე ჩემი
 და თანად³ ყოველთა ქმნულთა და დაბადე-
 ბულთა თვსთა, რაოდენნი ქუეყანასა ზედა და
 ზღუათა და ჰაერთა შინა იყოფებიან. ხოლო
 შენ დამტევებელი ცხოველისა ამის მფრინვე-
 ლისა, რომელი მოივლტოდა ჩემ ცოდვილისა
 მომართ, სხუათა სანადიროთა მიმართ წარ-
 ვედ, რამეთუ ესე დღეს ჩემდა მოლტოლვილ⁴
 არს, რათა განერეს ჳელთაგან სიკუდილისა-
 თა. ხოლო ზუაჲი იგი ბარბაროზი (და უფ-
 როდსლა მერმეცა სულთა ბარბაროზი⁵) ჰუ-
 ნესა ზედა მჯდომარე სილალით იტყოდა
 წმიდისა მიმართ: # საწყალობელო ბერო, მე
 მოკუდინებაჲ შენი მეგუღვების და შენ გან-
 რინებასა მეტყუა ამის მფრინველისასა სიკუ-
 დილისაგან? თანამდებ-იყო შენდა უწინარეს
 თავისა თვისისათჲს ვედრება ჩემთჲს, ვიდრე-
 ლა ამის მფრინველისათჲს.

ხოლო წმიდამან დავით ჰრქუა: 35
 არა ჳელ-გეწიფების სიკუდილი ჩე-
 მი და არცა კაკბისაჲ ამის⁶, რა-

ხოლო მშუდი იგი და აღუშფოთებელი⁶
 გონებითა მყუდროებით მიუგებდა: არა გა-
 ქუს არცა ერთი ჳელმწიფებაჲ მოკუდინებად

ც¹ მომიტევენს]+ყოველნი B'.² კუალად]-B'.³ და| ანუ B'.⁴ და]-B'.⁵ შემოხუე-
 წილ BB'.⁶ ვერ B'.⁶ კაკაბისაჲ ამისთჲს B'.

ღ¹ ვინაჲ C.² მას]-E.³ თანა D.⁴ მოვტოლვილ D.⁵ და უფროდსლა მერმეცა სულთა
 გარბაროზი]-C. ⁶ აღუშფოთებელი CE.

C

მეთუ უფალი ჩემი ჩემ თანა არს და იგი არს ჳელის ამპყრობელი ჩემი¹.

და სიტყუასა მას ზედა ბერი-სასა ბარბაროზმან მან მჯდომარემან ჰუნესა² ზედა იწუადა ჳრმალი, რაათა სცეს ჳედსა წმიდისა დავითისსა. და ვითარცა აღილო ჳელი, მესყულად შეჰჳმა იგი და იქმნა³ ვითარცა შეშაჲ. მაშინ გულისჳმა-ყო ბარბაროზმან მან უჳეთურებაჲ თჳსი⁴ და გარდაჰჳდა ჰუნესა⁵ და დავარდა ფერჯთა თანა ბერისათა და ცრემლით ევედრებოდა, რაათა მიუტეოს ცთომილებაჲ⁶ იგი მისი.

მაშინ შეეწყალა იგი წმიდასა დავითს და ევედრებოდა⁷ უფალსა და თჳჳა: უფალო იესუ ჳრისტე. ღმერთო ჩუენო, რომელი მოხუედ⁸ ცხორებად ნათესავეისა კაც-თაჲსა⁹, სახიერო და მოწყალეო,¹⁰ რომელმან განჰჳკურნე ჳელი იგი

D

ჩემდა, გინათუ განტევებად, და არა მხოლოდ ჩემდა, არამედ არცა უნდოჲსა ამის მფრინველისა, რამეთუ ღმერთი ჩემი შემწე ჩემდა არს და მან დამიცვას მე უენებელი ჳადება-თა⁵ შენთაგან.

ამათმან მსმენელმან ბარბაროზმან იჳადა¹ მახული. მრისხანებით, რათა სცეს ჳედსა წმიდისასა. ხოლო ვითარცა აღილო ჳელი თჳსი სიმაღლედ (ეჳა წყალობათა შენთა მსჯავრსა. ჳრისტე! რამეთუ) მესყულად ჰაერთა შინა განმარტებულად დაადგრა მარჯუენე მისი და ყოვლითურთ მოუდრეკელ იყო იგი, ვითარცა შეშაჲ, რანეთუ ძუნად ნართლისა ყოვლად უმსჯავროდ განმარტებულ იქმნა მაშინდა ძნად სადამე³ გულისჳმის²-მყოფელი ცთომილებისა თჳსისაჲ, ზუავი იგი ბარბაროზი ყოვლითურთ სიმაღლესა⁴ შემოსილ⁵ იყო მონებრიჲსა და ძრწოლისა მიერ შეჳყრობილი, გარდამოვარდა ცხენისაგან თჳსისა და შევერდომილი ფერჯთა ბერისათა ცრემლით და-ლტობდა მათ⁶ მჳურვალითა სულთჳმითა და გოდებით, მვედრებელი სულით გამო, რათა მიუტეოს მას ცთომილებაჲ მისი და ლმობიერთა სულითა ტირილით იტყოდა: ჳ მონაო ღმრთისა სახიერისაო, სახიერ იქმენ ჩემ ზედა საწყალობელისა ამის და უჳმებასა⁷ თანა მარჯუენისა ჩემისასა განმჳურნე მრჩობლ ჳერძოვე სნულთ სულით და ჳორციით და მომიტევე მე ცთომილებაჲ ესე, რომელი ვიმოჳმედე შენდა³⁰ მიმართ უგუნურებით.

ამათ სიტყუათა მიერ საწყალობელთა ბარბაროზისათა მოწყალე ჳმნილი მოწყალისა ღმრთისა მოწაფე დავით ლმობიერ⁸ იქმნა სულითა და აღმჳყრობელი ჳელთაჲ ცად მიმართ ილოცვიდა ღმრთისა მიმართ: უფალო იესუ ჳრისტე, ღმერთო ჩუენო, სახიერო და კაცით მოყუარეო, რომელმან⁹ შეიწყალე მვედ-

C¹ ჩემი—B. ² ჰონესა B. ³ იქმნა B'. ⁴ თჳსი მისი B'. ⁵ ღონესა B'. ⁶ ცთომილობა B'. ⁷ ევედრა B'. ⁸ მონუ B'. ⁹ კაცთასა B'. ¹⁰ მწყალო B'.

D¹ იწუა D, იწუადა C. ² სადამე C. ³ გულისხმუის C. ⁴ სიმაღლეს C. ⁵ შემომოსელ C. ⁶ მას E. ⁷ უჳმებასა C. ⁸ ლმობილ C. ⁹ რამეთუ D.

ტ

განკმელი, შენვე, მეუფეო, რომელმან ესე იკადრა აღებად ჯელი უღირსსა ზედა მონასა შენსა, მოვედინ აწცა. მადლი და წყალობაჲ შენი და განკურნე ჯელი ესე განკმელი ბარბაროზისაჲ, რაჲთა გულისკმა-ყოს და გიცნას შენ და აღიდებდეს სახელსა¹ შენსა.

და მიყო ჯელი მისი წმიდაჲ და შეახო რაჲ, მეყუსეულად განიკურნა შეწვენითა ღმრთისაჲთა. და ვითარცა იხილა დიდებულებად ღმრთისაჲ ფრიად,² იწყო ვედრებად მისსა ცრემლითა მჭურვალთა და ეტყოდა წმიდასა დავითს: მონაო ღმრთისა ცხოველისაო, არს სახლსა შინა ჩემსა ძე ჩემი კოკლი ორითავე ფერკითა, რომელი ყოველად ვერ შემძლებელ არს³ ზე აღდგომად და აწ ვესავ სიწმიდესა⁴ თქუენსა, რაჲთა ევედრო უფალსა შენსა მისთჳს და უკუეთუ⁵ განიკურნოს იგი, უმეტეს იდიდოს სახიერებაჲ მისი და ყრმაჲ იგი მოვიყვანო წინაშე სიწმიდისა თქუენისა, რაჲთა იკურთხოს იგი თქუენ მიერ, და მე და ყოველთა სახლეულთა ჩემთა თაყუანის-ვსცეთ სახელსა ქრისტეს ღმრთისასა და მოვილო წინაშე თქუენსა ფრიადი საჭმარი და ნაყოფთაგან სახლისა ჩემისათა იშუებდე⁶ შენ და ყოველნი შენთანანი. მიუგო წმიდამან დავით და ჰრქუა: წარვედ სახედ შენდა და უკუეთუ ენებოს

ღ

რებელი იგი შენი, რომელსა ჯელი განკმელ ედგა და კურნებაჲ მიანიჭე მას, აწცა შენ მეუფეო, განკურნე ჯელიცა საწყალობელისა ამის ბარბაროზისა, რომელმან სილაღით აღილო მარჯუენე თჳსი ჩემ ზედა უღირსისა ამის მონისა შენისა, რათა გულისკმა-ყოს და გიცნას შენ ღმერთი მხოლოდ მოქმედი საკრველებათა და ნიშთა და აღიდებდეს სახელსა შენსა უკუნისამდე.

ამის ლოცვისა სრულ მყოფელმან მიყო ჯელი თჳსი და შეახო მარჯუენესა მის ბარბაროზისასა და მყის¹ შინა განიკურნა იგი და მოეგო ვითარცა მეორე იგი ჯელი. ხოლო ბარბაროზი იგი, მიმთხუეული კურნებისა, განკვრებულ იქმნა ფრიად დიდებულებათა² ზედა ღმრთისათა და მრავლად მადლობასა შესწირვიდა მისა ესევეითართა სასწაულთა და ძალთა ნხილველი მონისა მისისა დავითის მიერ. ამისა შემდგომად კჳლად³ იწყო ტირილით⁴ ვედრებაჲ წმიდისა მიმართ და იტყოდა: მონაო ღმრთისა ცხოველისაო, აოს სახლსა შინა ჩემსა⁵ ძე ჩემი კოკლი ჯელით და ფერკით და ყოველითურთ ვერ შემძლებელი ზე აღდგომად, აწ უკუე გვედრები, რათა ევედრო შენ უფალსა შენსა მისთჳს, რამეთუ მრწამს, ვითარნედ⁶ ისმენს შენსა, ვითარ სარწმუნოჲსა მონისასა, და უკუეთუ განიკურნოს იგი, უმეტესად იდიდოს სახიერებაჲ მისი და მიბრძანო თუ, მოვიყვანო ყრმაჲ იგი წინაშე სიწმიდისა თქუენისა, რათა მიიღოს შენ მიერ კურთხევაჲ და მე და ყოველმან ნათესავმან ჩემმან შეწყნარებულთა⁷ ნათლის-ღებისათა თაყუანის-ვსცეთ უფალსა შენსა და ვაქებდეთ და ვადიდებდეთ ყოველად⁸ დიდებულსა სახელსა მისსა უკუნისამდე. და ვიყო მე მსახურ სიწმიდისა

1. ლ'თებასა B. 2. ფრიად| კჳლად B'. 3. არს|—B'. 4. სიწმიდესა| წმიდასა ლოცვისა B. 5. უკუეთუ B'. 6. იშუებდე B'. 7. მყისა E. 8. დიდებათა D, დაბადებულთა C. 9. კჳლად|—E. 10. ცრემლით C. 11. აჩემსა შინა CD. 12. ვითარმედ|—C. 13. შეწყნარებითა E. 14. ყა D.

ც

ჟ

ღმერთსა, ჰჰოო ძე შენი განკურნებული.

შენისა საგმართა მიერ ჩემთა. ხოლო წმიდა და ვით, ვითარ ოდესმე ჩემი იესუ იაიროსის¹ მიმართ, ეგრეთვე ესე ბარბაროზისა მიმართ იტყოდა: წარვედ სახიდ შენდა და ვითარცა 5 გრწმენა, გეყოს შენ სიტყუსაებრ შენისა, რამეთუ ჰჰოვო შენ ძე იგი შენი განკურნებული და ყოვლითურთ მრთელი და უნაკლულო მესამესა ოდენ ჟამსა დღისასა.

ხოლო იგი წარვიდა განმზიარულებული სახედ თვსად, რამეთუ ნადირიცა ფრიად ენადირა. ხოლო ვითარცა მიიწია იგი სახიდ თვსად (ეჰა დიდებულებათა შენთა, ქოისტე! რამეთუ) ყრწაჲ იგი კოჭლი ბლუნვით მავალი სიხარულით 10 წინა მიეგებოდა მამასა მას თვსსა. და ვითარცა იხილა იგი მამამან მისნან მრთელი და ყოვლითურთ უნაკლულოჲ, გარდაჰჰდა* ჰუნესა: და ნადლობაჲ შეწირა ღმრთისა და ვითარცა შევიდა ტაძართა თვსთა, ჰკითხა მეუღლესა და სახლეულთა: რომელსა ჟამსა განიკურნა ყრვამ ესე? მიუგეს მას და ჰრქუეს: დღეს მესამესა ჟამსა 15 აღდგა ეგე და ხლდომით² ვიდოდა ვითარცა ქურციკი. ხოლო ნოვქსენა მას, რამეთუ მას ჟამსა ჰოცუა მას ბერმან, ვითარმედ: ენებოს ღმერთსა, განიკურნოს 30 ყრვამ იგი შენი. და ყოველივე, რაჲ ეა ექმნა და ეთხრა მისდა წმიდასა და ვით, წარმოუთხრა მან. და ყოველნი ზოგად ადიდებდეს ღმერთსა უფალსა ჩუენსა იესუ 35 ქრისტესა.

ხოლო იგი წარვიდა აღვებული ფრიადითა სიხარულითა მადიდებელი ღმრთისაჲ ესე ვითართა სასწაულთა საკარველთა ხილვისათვს და ვითარცა მიიწია სახიდ თვსად, 5 უცხოჲ საკარველი და დიდებული, რამეთუ ძე იგი მისი კოჭლი და უწინარეს სხუათა მიერ მიმოსაყვანებელი² სიხარულით და ხლდომით მიეგებოდა მამასა თვსსა, რომელიცე იხილა³ ბუბაქარ (რამეთუ ესე იყო სახელი კაცისა მის), გარდამოსრული ცხენისაგან მადლობასა შესწირვიდა უფალსა. ხოლო ვითარცა შევიდა სახლად, ჰკითხვიდა იგი მეუღლესა თვსსა და სახლეულთა თვსთა, თუ რომელსა ჟამსა განიკურნა ძე იგი მისი. ხოლო იგინი ეტყოდეს, ვითარნედ: დღეს ჟამსა ოდენ მესამესა⁴ დღისასა. ამათი მსმენელი 20 მამაჲ ყრმისაჲ ჰმადლობდა ღმერთსა და მონასა მისსა და ვით, რომლისა ლოცვითა და ვედრებითა მიემთხვა იგი ძისა თვსისა განკურნებასა; და ყრველივე, რაოდენი შეემთხვა და ესმა და იხილა ბერისაგან, წარმოუთხრა და ესმა და იხილა ბერისაგან, წარმოუთხრა 30 სახლეულთა თვსთა. და იქმნა სიხარული დიდი მას დღესა შინა ყოველთა მიერ. და რომელთა ესმა უცხო ესე დიდებული, ერთბამად ადიდებდეს ღმერთსა მოქმედსა საკარველებათასა.

ც¹ ჰუნესა] ლონესა B. ² ჰრქუეს] + მას B'. ³ ხლდომით B'. * ამაზე წყდება B ხელნაწერი.
ჟ¹ იაიროს CD. ² მიდმოსაყვანებელი CD. ³ იხილა] + რაჲ C. ⁴ მეორესა D.

ტ

და ვითარცა განთენა, აჰკი-
და საწედართა ფრიად საწმარი:
პური და ღვინო, თევზი და ხილი
მრავალ-ფერი და წარვიდა მამისა
დავითისსა. და თანა ჰყვა ძეცა იგი 5
განკურნებულნი და ორნი ძენი
სხუანი. და ვითარცა მიიწივნეს
იგი(ნი) ადგილსა მას მოვსენებულ-
სა. და ვითარცა ბერი ვერ იხილა,
შეუძნ[და] ფრიად და ჰრქუა მონასს,
რადთა იძიოს¹ იგი. და ვითარცა
შთავიდეს ქუემო² კერძო, პოვეს
იგი სხუასა თანა. მოვიდეს და
აუწყეს მას. ხოლო იგი სიხარუ-
ლით შთავიდა ბერისა, დავარდა¹⁵
ფერკთა თანა მისთა წმიდათა,
კრემლით ეტყოდა: ჰეშმარიტად
გპოვე მკურნალი სულთა და გო-
რცთაჲ; და აჰა ესერა წინაშე
თქუენსა დგას ყრმაჲ იგი უფერ-
გო, ხოლო დღეს ლოცვითა თქუე-
ნითა განკურნებულნი და უვნებელი,
და სხუანიცა ესე ორნი ძენი ჩემ-
ნი მომიყვანებიან წინაშე სიწმი-
დისა თქუენისა, რადთა შეეხნენ²⁵
სამოსელსა შენსა და იკურთხნენ
შენ მიერ.

ხოლო მან დასდვა წმიდაჲ
ჯელი მისი და ჰრქუა: ღმერთმან,
რომელმან აკურთხა იაკობი, მან-
ვე სახიერმან გაკურთხნეს და შვილ
წმიდისა ენბაზისა გყვენეს თქუენ.
და ვითარცა მოიკითხნა იგინი,
უბრძანა ბუბაქრ მონათა თჳსთა
(რამეთუ ესე იყო სახელი ბარბა-
როზისაჲ მის), რადთა მიუძღუა-

ღ

ხოლო ვითარცა განთიადი¹ იქმნა, აღ-
ტვრთნა საწედარნი ფრიადითა საწმართა²
და პურითა და მხლითა³ და წარვიდა წმი-
დისა მის ბერისა მის⁴ თანა⁵ წარმყვანებელი
განკურნებულისა მის შვილისა მისისა⁶ ო-
თა სხუათა ძეთა თანა⁷ მისთა, და მიწვენილმან
ადგილსა მას პირველ ჰყენებულსა ვითარცა
ვერ იხილა ბერი, მეწუხნა ფრიად და უბრძა-
ნა მონათა თჳსთა⁸ ძიებაჲ მისი⁹. ხოლო იგო-
10ნი მეძიებელნი ყოვლით კერძო და ვერ მპოვე-
ნილნი¹⁰ შთავიდოდეს¹¹ ქუემე კერძო მის
ადგილისა, სადა-იგი პოვეს სხუათა მათ თანა
ძმათა შეკრებულთა; და უკუმოქცეულთა
აუწყეს¹² უფალსა თჳსსა. ხოლო იგი შთავი-
და ბერისა მიმართ და მოსწრაფებით შეუგო-
და ფერკთა მისთა და კრემლით იტყოდა
მისა¹³ მიმართ: ჰეშმარიტად გპოვე შენ მკურ-
ნალი სულთა და გორცთაჲ, მონათა ღმრთი-
სათ, რამეთუ ყრმაჲ იგი ჩემი განწმელი ჰე-
ლით და ფერკით, აჰა ესერა წინაშე შენსა
მდგომარე არს ყოვლითურთ უვნებელი¹⁴.
რომლისათჳსცა აწ აჰა წარმომიდგენიეს¹⁵
ესე ორთა თანა ძმათა მისთა, რათა კურთხე-
ვასა შენ მიერსა მიემთხვენ.

ხოლო მან განმმართველმან მარჯულ-
ნისა კელისამან თავთა მიმართ ნათთა, თქუა
ღმერთმან,¹⁷ რომელმან აკურთხა აბრაჰამ
ისაკის თანა და იაკობის თანა,¹⁸ გაკუ-
თხ[ნ]ეს თქუენ და შვილ ნათლისა და დღისა
გამოაჩინნეს წმიდისა ნათლის დღისა ეკლ.
ამისა შემდგომად დასხდეს იგინი ურთიერ-
35 თას მომკითხველნი. ხოლო ბუბაქარ ჰოცუა
მონათა თჳსთა, რათა მოილონ ყოველივე იგი

ტ¹ იძინო B'.² ქუემო B'.
ღ¹ განთიად C. ² საწმართა C. ³ მხლითა E. ⁴ მის CE]—D. ⁵ თანა] მესთა D. ⁶ თჳ-
სისა C] + და C. ⁷ თანა]—CD. ⁸ ძიებაჲ მონათა მისთა C. ⁹ მისი]—C. ¹⁰ მპოველი CD. ¹¹ შთა-
ვიდეს C. ¹² აუწყეს] რა აუწყოს C. ¹³ მისსა CE. ¹⁴ შეუგინებელი C. ¹⁵ წარმომიდგინეს D.
¹⁶ თქუა]—CD. ¹⁷ ღმერთმან] + თქუა CD. ¹⁸ თანა] მან CD.

ზ

ნონ ბერსა ყოველი, რაოდენი¹ მოელო მისთჳს. ხოლო ბერმან შეკრიბნა ყოველნი ძმანი და ჭამეს და სუეს² და განძღეს. და ვითარცა აღდგეს სერობისაგან და ჰრქუა³ მამამან დავით ბუბაქრს: რად გნებავს შენ აწ, რადთა გიყოთ შენ? ხოლო იგი ევედრებოდა, რადთა ნათელი სცეს მათ. ხოლო იგი ეტყოდა: აღიღე რაოდენიმე⁴ სათა⁵ სეთა შენთაგანი და წარვედ მამისა დოდოსა და მიართუ მას⁶, რადთა უღლუაწოს მუნ მყოფთა⁷ ძმათა და განუსუენოს⁸, და იკურთხო მათ მიერცა. და ჰყვა მას⁹ მღუღელი პატიოსანი და მიუმცნო მას, რადთა თანა წარმოგაყოლის და მან ნათელ-სცეს შენ და ყოველთა სახლეულთა შენთა. მაშინ თანა წარაყოლა წმიდაჲ ლუკიანე და მიუმცნო მას, რადთა თანა წარაყოლოს მღღელი, რადთა ნათელ-სცეს ბუბაქრს და ყოველთა სახლეულთა მისთა.

ხოლო წმიდამან დოდო ყო¹⁰ ბრძანებისაებრ ბერისა. და ვითარცა ნათელ-სცედა ბუბაქრ, კუალად მოვიდა¹¹ წინაშე წმიდისა დავითისსა შვილი იგი ნათლისაჲ. და თანა მიატანნა სათხარნი და მღუშაენი და შეუქმნა ეკლესიაჲ სალოცველად ძმათა, რომელი-იგი უკუანაძსენელ¹² წმიდამან და ღმერთ-შემოსილმან ილარიონ განავრცელა და აკურთხა, რომელსა¹³ შინა სამხრით კერძო ეკლესიასა

ღ

საწმარი წინაშე ბერისა, რომელი მოელო მის თანა. მაშინ უკუე წმიდამან დავით შემოკრიბნა ყოველნი ძმანი და განუსუენა მათ ბაბუქარის მიერ მოღებულისა საზრდელისაგან. ხოლო ვითარცა აღდგეს სერობისაგან, ეტყოდა მამად დავით ბუბაქარს, თუ რომლისა სათხოველისა მოქენე არს მისგან. ხოლო იგი ევედრებოდა მას წმიდისა ნათლის-ღებისათჳს. მაშინ ჰრქუა წმიდამან დავით, რათა აღილოს რაოდენიმე მათ საწმართაგანი და წარვიღეს მამისა დოდოსსა და განუსუენოს მუნ¹ მყოფთაცა ძმათა, რათა იკურთხოს მათ მიერ. ხოლო იგი ერჩიდა ბრძანებასა მისსა და წარვიდა ნეტარისა დოდოს² მიმართ. და წმიდამან დავით თანა წარატანა³ მათ მოწაფე თჳსი ლუკიანე და მიუმცნო მამასა დოდოს, რათა მისცეს მღღელი ერთი თანა წარსლვად ბუბაქარისა და ნათლის-ცემად მისა⁴ ყოველთა თანა⁵ ნათესავთა მისთა.

ხოლო ღირსმან მან მამამან დოდო მხიარულებით შეიტკბო ბუბაქარ და ძენი მისნი და⁶ მონანი მისნი⁷ და აკურთხნა იგინი და ბრძანებისაებრ⁸ მამისა დავითისა მისცა მათ⁹ მღღელი ერთი, რომლისა მიერ მიემთხუა ბუბაქარ და ყოველნი სახლეულნი მისნი ნათლის-ღებასა სახელისა მიმართ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა¹⁰. ხოლო შემდგომად ამისა¹¹ კუალად მიიწია წინაშე წმიდისა მამისა დავითისა მიმყვანებელი მუშაკთაჲ და გამოუკუეთა¹² ქუაბთა მათ შინა ქუაბი ეკლესიაჲ სალოცველად ძმათათჳს,

ზ¹ რაოდენი B'. ² სუეს B'. ³ რაოდენიმე B'. ⁴ მიართუა მას B'. ⁵ მყოფთა B'. ⁶ განუსუენოს B'. ⁷ მოვიდა B'. ⁸ უკანასკნელ B'.

ღ¹ მუნ]-D. ² დოდოსა C. ³ წარიტანა D. ⁴ მისსა CD. ⁵ თანა]-D. ⁶ და]-CE. ⁷ მისნი]-DE. ⁸ ბრძანებისა D. ⁹ მას CD. ¹⁰ თსულისა წმიდისა DE. ¹¹ ამის D. ¹² გამოკუეთა D'

ს

ღ

მას შექმნა¹ ლუსკუმაჲ შუენიერი², რომელსა შინა დაკრძალულ არიან ნაწილნი წმიდისა მამისა ჩუენისა დავითისნი. და ვიდრე აქამომდე სამარხოჲსა მისგან აღ-
 5 მოდის სული სურნელებისაჲ და ყოველთა, რომელთა სარწმუნოებით მიიღონ მტუერი³ სამარხოჲსა⁴ მისგან წმიდისა, ჰკურნებს ყოველსა სენსა და უძღურებასა
 10 უკაცთასა. ხოლო სამარხოჲ წმიდისა ლუკიანესი არს დამართებით წინა კერძო საკურთხეველისა. და არს იგიცა შემწე და ნუგეშინის მცემელი და ჯელის ამჰყრობელი
 ყოველთა მვედრებელთა მათთა⁵.

რომელიცა¹ უკუანაჲსკენელთა ეამთა შინა განავრცელა და აკურთხა წმიდამან და ღმერთ-
 შემოსილმან ნამამან ილარიონ და² მნათობმან ელვარემან ქართველთა ნათესავთა-
 მან, რამეთუ განბწყინდა მადლთა და სასწა-
 5 ულთა სიმრავლითა ქუეყანასა ბერძენთასა, სადა-იგი დაასრულა ცხოვრებაჲ ქალაქსა შინა თესალონიკისასა, ხოლო აღმოყვანებულ იქმნეს კოსტანტინეპოლედ ნაწილნი მისნი
 10 ფრიად პატიოსნად ბასილი მეფისა მიერ მკედონიად³ წოდებულისა და ეკლესიაჲ შეუენიერი და ბრწყინვალე შეუმზადა მას სახელსა ზედა წმიდათა მოციქულთასა ზენა კერძო სოსთენისა რომანად წოდებულსა⁴, ადგილსა
 15 შინა, სადა-იგი დაისხნეს პატიოსანნი ნაწილნი მისნი ყოვლად შეუენიერებით. და მონასტერი შეუენიერი შენ არს მუნ მონაზონთა მწყობრისა მიერ აღსავსე, რომელსა შინა ვიდრე აქამომდე საკვრველებათა ძალნი აღე-
 20 სრულებიან სანატრელისა ილარიონის მიერ. ამან ღმერთ-შემოსილმან მამამან მერჩეცა გარესჯას ყოფასა მისსა სამხრით კერძო ეკლესიასა ამას⁵ შინა შექმნა ლარნაკი შეუენიერი. რომელსა შინა აწ მდებარე არიან პატიოსანი.
 25 ნი ნაწილნი წმიდისა მამისა დავითისნი. სადა გარეკერძო დამართებით წმიდისა საკურთხეველისა არს სამარხოჲ წმიდისა ლუკიანესი, რომელი მრავლად შეეწვევის ყოველთა ჰირვეულთა, რომელნი საოწმუნოებით
 30 ევედრებიან მას.

და ესე აქამომდე. ხოლო წმიდისა მამისა და სამარადისოჲსა ჩუენისა დავითისთჳს ვიტყოდით. ხოლო ვითარცა წარჯდეს ამას შინა ეამნი რაოდენნიმე⁶ და გან-
 35 მრავლდა სიმრავლე ძმათაჲ, მი-

ხოლო წარჯდეს⁶ რაჲ ამას შინა ეამნი რაოდენნიმე და სიმრავლე ფრიადი შემოკრებ-
 ბოდა ძმათა, და მოუწოდა ნეტარმან დავით

ს¹ შექმნაჲ B'. ² შუენიერი B'. ³ მტუერი B'. ⁴ სამარხოჲსა B'. ⁵ მვედრებულთა მათთა B'. ⁶ რაოდენნიმე B'.
 ღ¹ რომელი C. ² და]—C. ³ [მაკედონად C. ⁴ წოდებულ D. ⁵ სამხრით კერძო ეკლესიასა ამას]—DE. ⁶ წარჯდა DE.

ც

უწოდა მამამან და ვით ლუკიანეს და ჰრქუა: ძმაო ლუკიანე, მე წარვალ წმიდად ქალაქად იერუსალემად¹, ხოლო შენ წინა-უძლოდი ძმათა ამათ ჩუენ მიერ შეკრებულთა. მიუგო ლუკიანე და ჰრქუა მას: უკუეთუ² წარხვდე, მეცა წარმოვიდე წინაშე სიწმიდისა თქუენისა.

ხოლო წმიდამან და ვით ჰრქუა მას: ნუ ძმაო, ნუ იქმ, არა სათნო არა ღმრთისა, რამეთუ უკუეთუ ეგე ვყოთ და ორნივე წარვიდეთ³, ძმანი ესე ჩუენ მიერ შეკრებულნი, თვთოეულნი განიბნიენენ დაბათა და ქალაქთა შინა, დაეცნენ და წარწყმდენ გულის-თქუენათა მიერ კოდვილისათა და წარწყმედაჲ სულთა მათთაჲ ჩუენ იხერ⁴ იდიოს ღმერთმან. ხოლო მე წარვიდე მარტოჲ და ჩემთვს, შენთვს და შენთანათა ამათ ძმათათვს ვევედრო ღმერთსა; და ნუ ჰკონებ, ძმაო, თუ ჩემი ოდენ მარტო⁵ ასაჲ მნებავს ცხოვნებაჲ, უკუეთუ მე წარვიდე და წყალობით მოხედვა ყოს ღმერთმან ჩემ ზედა

ღ

მოწაფესა თვსსა ლუკიანეს და ჰრქუა: ძმაო ლუკიანე, უკუეთუ სათნო უჩნდეს ღმერთსა, მეგულეების წარსლვად წმიდად ქალაქად იერუსალემად მოლოცვად წმიდათა მათ აღგილთა და თაყუანის-ცემად განმაცხოველებელთა საფლავსა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. ხოლო¹ ღმრთისა თანა წინა-უძლოდე ძმათა ამათ და განზმვნობდი მათ, რათა მტკიდე და ადგრენ სარბიელსა შინა კეთილსა მოლუაწები-
10 სასა, ნუსადა ექმნას² მათ შებრკოლებაჲ³ ბოროტთ - დასაბამისა მაცთურისა ჩუენისა მტერისაგან, რომელი უმზირის ბრქალსა ჩუენსა დღითი-დღე და ჰნებავს შებრკოლებულთა დაკლებაჲ ჩუენი სამეუფოთა და საძლეველთა
15 გვრგვანთაგან. ამათ სიტყუათა მსმენელი ლუკიანე მწუხარე იქმნა ფრიად და იტყოდა წმიდისა მიმართ: არასადა დაგიტეო შენ, პატიოსანო მამაო, ვიღრე დღემდე სიკუდილისა ჩემისა, არამედ მეცა წარმოვიდე შენ
20 თანა, ვიღრეცა-იგი ხვდოდი.

მიუგო წმიდამან და ვით და ჰრქუა: რად იტყვ ძმაო საქმესა ღმრთისა არა სათნოსა, რ უკუეთუ ეგე ჰყო და ორნივე წარვიდეთ, ცულ იქმნეს⁴ შრომაჲ ჩუენი, რამეთუ ძმანი ესე ჩემ⁵ მიერ შეკრებულნი დიდებისათვს ღმრთისა, კულად განიბნიენენ დაბათავე და სოფელთა მიმართ თვსთა, ვითარ არა მქონებელნი მმართველისანი, და ვითარცა სამწყსონი ოვერნი მწყემსისაგან, მიიტაცნეს და წარწყმიდნეს მგელმან მან სულთა მომზირალმან. და რაჲ სადამე⁶ იქმნეს ესეოდენი შრომაჲ ჩუენი, ანუ არა ჩუენგან იდიოს⁷ ღმერთმან უგულებელს-ყოფაჲ ესოდენთა სულთაჲ? აწ უკუე დაადგერ, ძმაო, ხოლო მე წარვიდე და კერძოებით შენთვს და ჩემთვს და აქა დაშთომილთა ყოველთათვს ვევედრო ღმერთსა, და ნუ დამაყენებ მე საქმისა ამისგან, რამეთუ სურვიელ არს სული ჩემი თა-

ც¹ იმ¹ ღმად B'.² უკუეთუ B'.³ წავიდეთ B'.

ღ¹ ხოლო+შენ C.² ექმნეს C.³ დაბრკოლება D.⁴ იქმნესა C.⁵ ჩუენ C.⁶ სადამე C.

⁷ იდიოსა C.

ც

ღ

და სახარებისა და სიტკბობისა მისისათჳს დაადინოს ჩემ ზედა წუებით¹ მადლისა და სიტკბობისა² შენ და შენთანათა ამით ძმათა ერთბამად გზხაროდენ, რამეთუ ერთბამად ყოველთა ქრისტეანეთათჳს³ და ყოველნი⁴, რომელნი ამას უდაბნოსა შინა მკვდრი იყვნენ, ყოველთა შეწყალებისათჳს ვევედრები ღმერთსა, რადთა ერთობით ღირს მყენეს საშუებელთა⁵ საუკუნეთა ყოველთა⁶ წმიდათა მისთა თანა.

ესრეთ და ესევეითართა სიტყვთა დააყენა ლუკიანე ძმათა თანა. ხოლო იგი წარემართა სხუათა რაოდენთამე⁷ ძმათა თანა და წარვიდა იერუსალმად⁸. და ვითარცა მიიწივნეს ადგილსა მას, რომელ არს ქედი მადლოვნებისაჲ, რამეთუ მუნით აჩნდების წმიდაჲ იერუსალმში⁹, მაშინ აღიპყრნეს კელნი და მადლობაჲ შეწირეს ღმრთისა. ხოლო წმიდაჲ მამაჲ დავარდა და იატაკსა დაალტობდა ცრემლითა და იტყოდა: უფალო ღმერთო იესუ ქრისტე, რომელი მოხუედ¹⁰ ქუეყანად ცხოვრებისათჳს კაცთა ნათესავისა და ჩუენ ცოდვილთათჳს ჯუარცჳმამა და სიკუდილი თავს იღევ სახიერებისა¹¹ და მოწყალებისა შენისათჳს, მეუფეო, კურთხეულ არს, უფალო, სახელი წმიდაჲ დიდებისა შენისაჲ, რომელმან მეცა უღირსი მონაჲ შენი ღირს მყავ ხილვად ადგილთა ამათ წმიდათა. ხოლო მე არღარა ვიკადრო წაღმართ

ყუანის ცემად წმიდათა ადგილთა, სადა ცათა მფლობელი ღმერთი ჩუენთჳს კაც-ქმნილი კაცთა თანა იქცეოდა.

ამათ და ესევეითართა სიტყუათა მიერ ძლით დაარწმუნა ლუკიანეს დადგრომად ძმათა თანა. ხოლო თვთ წარვიდა¹ იერუსალიმად რომელთამე ძმათა თანა შედგომილთა მისდა. და ვითარცა მიიწივნეს ადგილსა მას, რომელსა ეწოდებოდა² ქედი მადლობისაჲ, სადაჲთ-იგი საჩინო იქმნების ქალაქი ღმრთისაჲ წმიდაჲ იერუსალიმი, აღიპყრნეს ყოველთა კელნი მათნი ზეცად მიმართ და მადლობაჲ შეწირეს ღმრთისა. ხოლო წმიდამან მამამან დაჲით იხილა რაჲ იერუსალიმი, დავარდა მიწასა ზედა და ცრემლით იტყოდა: უფალო ღმერთო ჩუენო, იესუ ქრისტე, რომელი მოხუედ ქუეყანად ცხოვრებისათჳს კაცთა ნათესავისა და ჯერ-იჩინე დამკვდრებაჲ საშრსა შინა³ ყოვლად უბიწოსა ქალწული-სასა უმამაკაცოდ, და ყოვლითურთ კაც იქმენ თუნიერ ცოდვისა. და ნებსით თუსით თავს-იღევ საცხოვრებელთა ჩუენთა ვნებათა მითუალეა ადგილთა ამათ შინა აწ ჩემ⁴ მიერ ხილულთა, და ჯუარი და სიკუდილი დაითმინე, ვითარცა კაცმან, და საფლავსა დაიდევ მოკუდადთა ებრ, ხოლო ღმრთეებისა ძლიერებითა აღდგომილმან ღმრთეებით შენ თანა აღადგინე ადამ ყოვლით⁵ ნათესავითურთ⁶ და წმიდათა მო-

ც¹ წუშითი B'.² სიტკბობისა B'.³ ქრისტეანეთათჳს B'.⁴ ყოველთა B'.⁵ საშუებელთა B'.⁶ ყოველთა B'.⁷ რაოდენთამე B'.⁸ იერუსალიმად B'.⁹ იერუსალიმი B'.¹⁰ მოხუედ B'.¹¹ სახიერებისა B'.

ღ¹ წარემართა C.² ეწოდების C.³ შინა—E.⁴ ჩუენ C.⁵ ყოველ C.⁶ ნათესავითურთ]+მისით C.

C

სლვად და დატყებნად ფერკითა ჩემითა ადგილთა ამათ, სადა დადგეს ფერკნი შენნი წმიდანი, რამეთუ კმა არს ჩემდა ხილვაჲ ოდენ თუალითა. და ტიროდა და დას-
5 თხევდა ცრემლთა მისთა წმიდათა.

D

ციკულთა შენთა მიერ მოგუეც ჩუენ სახარებაჲ მომთხრობელი განგებულებათა შენთაჲ, რაოდენნი უკუდავმან და უსხეულომან ღმერთმან და ზეცას წიაღთა მამულთაგან¹ განუშორებელმან ქუეყანასა ზედა სრულჰყვენ ჩუენისა ცხორებისათჳს, რათა გულისკმის-მყოფელსა ცთომილებისა ჩემისასა სინანულისა მიერ აღმოუწოდო² ცხოვრებად საუკუნოდ პირველსავე მას³ ნეტარებასა;⁴ კუ-
10 რთხეულ არს სახელი წმიდისა დიდებისა შენისაჲ,⁵ რომელმან ნეცა უღირსი მონაჲ შენი ღირს მყავ მოწვენად და ხილვად ადგილსა ამას, სადა დადგეს წმიდანი⁶ ფერკნი შენნი. ხოლო მე არღარა ვიკადრო წაღმართ
15 სლვად და დათრგუნვად ფერკითა ამით ჩემითა ცოდვილითა იატაკსა, რომელსა ზედა ვლეს უბიწოთა და ღმერთ-კაცებრივთა ფერკითა შემოქმედისა ჩემისათა, ვინაჲთგან კმა არს ჩემდა მადლი ესე, რამეთუ ღირს ვიქმენ
20 მხოლოდ ხილვასა წმიდათა მათ ადგილთასა თუალითა ჩემითა უღირსითა. ამათი მეტყუელი დაალტობდა იატაკსა ცრემლთა მიერ მჭურვალეთა, მყოვარ ჟამ მდებარე პირსა ზედა თჳსსა.

ხოლო მოყუასნი იგი ეტყო-
25 დეს წარსლვად მათ თანა და შესლვად იერუსალმად¹. მიუგო და პრქუა: არღარა ვიკადრებ მე წაღმართ სლვად. არამედ თქუენ წარვედით და ჩემ ცოდვილისა-
30 თჳს ლოცვა-ყავთ. და ვითარცა ფრიად აიძულეს და იგი არა ერჩდა, ცრემლით ანბორს-უყვეს, და უტყვეს და წარვიდეს.

ხოლო მიმოვრებულადლა სადამე⁷ ადგილსა⁸ ეტყოდეს მას მოყუასნი მისნი, რათა ვიდოდის მათ თანა ჩუეულებისაებრ იერუსალიმად ნიშნებელსა მას⁹ გზასა, არამედ ქეშმარიტად მშჳდი იგი და წრფელი დავით ვითარ ძუელ ოდესმე მუნ შინა მყოფი მეფე და წინასწარმეტყუელი, ეტყოდა¹⁰ მისთანათა მათ: არა, ძმანო, არა, არღარა ვიკადრო მე ამით ადგილით წაღმართ სლვად, რამეთუ ყოვლად უღირსად ვსჯი თავსა ჩემსა, მხო-
35 ლოდ მიახლებად წმიდათა მათ¹¹ ადგილთა, ხოლო თქუენ წარვედით და ჩემ ცოდვილისათჳსცა¹² ლოცვა-ყავთ¹³ ღმრთის შემწყნარე-

C¹ იოლმდ B¹.

D¹ წიაღთაგან მამულთა E. ² აღმოწოდო CD ³ მას მიმართ C. ⁴ ნეტარებისა C. ⁵ შენისაჲ—D. ⁶ წმიდანი—D. ⁷ სადამე+მდებარე E. ⁸ აღდგომილსა C. ⁹ მას—CD. ¹⁰ იტყოდა D. ¹¹ იმათ C. ¹² ჩემ ცოდვილთათჳსცა D, ცოდვილთათჳს D. ¹³ ჰყავთ C.

ს

ღ

ბელსა საფლავსა ზედა. ვითარცა¹ აიძულე-
დეს იგინი ფრიად, უფროდსლა ურჩ ექმნებო-
და მათ ნეტარი დავით. და შემდგომად მრავ-
ლისა იძულებისა ცრემლით ამბორის-მყო-
4 ფელთა მისთა დაუტევეს იგი და წარვიდეს.
ეჰა სიწრფოებასა და სიმარტივესა სა-
ღმრთოსა ამის მამაკაცისასა, რომელი² ესო-
დენთა³ გზათა შრომასა⁴ თავს-მდებელი და
წმიდათა⁵ კელთა შინა მქონებელი სასურვე-
10 ლისა და საძიებელისა უღირსად სჯიდა თავ-
სა თვისსა მხოლოდ დათრგუნვად ფერჯითა
თვისითა და მიახლებად ღმერთ-მყოფელსა
მიმთხუეულთასა.

ხოლო ესე რაჲ ყო წმიდამან
დავით, მიხედნა ღმერთმან წმიდა-
სა გონებასა მისსა და მიანიჭა
მას მადლი უმეტეს ყოველთა, რო-
მელნი შეველენან იერუსალმს¹.

ჟ სარწმუნოებასა და სისრულესა გო-
ნებისასა, რამეთუ სიტყუსაებრ საუფლოდსა
სარწმუნოებისა თვისსაებრ ექმნა ამას, ვი-
ნადთან სიწრფოებისათჳს სულისა უმეტესი
სასყიდელი მიიღო, რანეთუ ღმერთი გონები-
საებრ და გულის ზრახვისა კაცთაჲსა და არა
20 საქმეთაებრ სჯის.

ხოლო წმიდა დავით ადგილ-
სა მას ფრიად ევედრა უფალსა,
და აღიხუნა ადგილისა მისგან სამ-
ნი ქვანი და შთაისხნა მახალაკსა
ველოგიად და უკუნისკა მიერ.

ესრეთ შემდგომად ფრიადისა ვედრები-
სა და ცრემლთა დათხევისა ადგილსა მას
ზედა, ქუეყანად დადრეკილმან აღიხუნა სამ-
ნი ქვანი და ვითარ თვთ მის ქრისტეს საფ-
25 ლავისაგან გამოკუთილნი⁶ სარწმუნოებით
შთასხნა იგინი ველოგიად მალაკსა შინა
თვისსა. ამისა შემდგომად უკუმოქცეული ვი-
დოდა გარესჯამდი⁷ მომყვანებელსა გზასა
მოხარული.

ხოლო ღამესა მას მიუვლინა⁸
ანგელოზი ღმერთმან ელია პატ-
რიარქსა და ჰრქუა: მოიწია ვიდ-
რე სახლად ჩემდამდე საკუთარი
მონაჲ ჩემი დავით და სარწმუნო-
ებითა მისითა წარიღო სრულიად⁹
მადლი იერუსალმისაჲ². ხოლო
შენ სწვიენ მალე მსრბოლნი კაცნი,
როიარქსა იერუსალემისასა ელიას ესრეთ¹⁰

ამას სიწრფოებასა და სარწმუნოებასა
ზედა კაცისასა⁸ განკრვებულმან ღმერთმან
ინება საჩინო ქმნა ბრწყინვალისა ამის და
საჩინოდსა მონისა თვისისა, რომელმან გარდა-
მატებულისა სიწრფოებისა მიერ არა იკადრა
35 შთასლვა იერუსალემად, რამეთუ მოუვლინა⁹
მას ღამესა შინა ჩუენებით ანგელოზი პატ-
რიარქსა იერუსალემისასა ელიას ესრეთ¹⁰

ს¹ ი¹ ო¹ ლემს B'.² ი¹ ო¹ ლმისა B'.

ღ¹ ვითარცა] და ვითარცა C'.² რამეთუ CE'.³ ესოდენთა E'.⁴ შრომათა CD'.⁵ წმი-
დათა] აწოა C'.⁶ გამოუკუთილნი D'.⁷ გარესჯამდი C'.⁸ კაცისასა]—E'.⁹ მოაველინა D', მიუ-
ვლინა E'.¹⁰ ესრეთ]—E'.

ც

ჟ

რამეთუ მივალს იგი გზასა ქალაქისა ნაბულისსა. და არს იგი მოსილი სამოსლითა ძუელითა¹ დაბეჭულითა და ჰკიდავს მას ძუელი² მახალაკი, რომელსა შინა უსხენ სამნი ლოდნი, რომელნი იგი მიიხუნა ადგილისა მისგან, სადაჲთ იგი უკუნიქცა; და ძიუმცენ შენ კაცთა მათ მალე მსრბოლთა, რაჲთა მოუხუნენ³ მახალაკისაგან ლოდნი იგი და ერთი ოდენ მისცენ მას. და ჰრქუა, ვითარმედ: მოუნიქებიეს შენდა უფალსა მესამედი მადლი იერუსალშმისაჲ⁴ და გიბრძანებს, ვითარმედ სარწმუნოებითა შენითა წარველო მადლი იერუსალშმისაჲ. ხოლო მე ვინებე ორი ნაწილი უკუნქევეად და მესამედი მომინიქებია შენდა. წარვედ და წარიტანე უდაბნოსა შენსა, წმიდა ყავ იგი მისლვითა⁵ შენითა, და რომელი მოიწიოს უდაბნოსა⁶ მას და სარწმუნოებით შეეხოს სამარხოსა ძუალთა შენთასა, მიიღოს კურნებაჲ სულთა და ჯორცთაჲ და აუტევენს მას ცოდვანი მისნი. ხოლო ლოდი ეგე ერთი იყოს მოსაჯენებელად ჯამისა ამის.

და ვითარცა წარმოუთხრა⁷ ესე ყოველი პატრიარქსა ანგელოზმან უფლისამან, მიეფარა იგი თუალთაგან მისთა. ხოლო პატრიარქი პირველად განცვბრდა სიტყუათა მათ ზედა ანგელოზისათა, მერმე დავარდა პირსა ზედა და ცრენლით ვედრებაჲ შე-

მეტყუელი: მოიწია ვიდრე სამკვდრებელად ჩემდა იერუსალემად საკუთარი მონა ჩემი დავით და სარწმუნოებითა ნისითა წარილო¹ მადლი იერუსალემისაჲ, ხოლო შენ წარავლინენ² მალე მსრბოლნი კაცნი, რათა ეწინენ მას, რამეთუ მივალს იგი გზასა ქალაქისა ნაბოლისასა შემოსილი დაბეჭულითა სამოსლითა, და აქუს ძუელი მალაკი, რომელსა შინა³ სხენან სამნი ქვანი ევლოგიად მიღებულნი⁴ მის მიერ ადგილისაგან, ვინაჲ იგი უკუნიქცა; და ამცენ შენ კაცთა მათ, რათა მიიხუნენ მისგან ქვანი იგი და ერთი მხოლოდ მისცენ მას და ესრეთ ჰრქუან, ვითარმედ: ამას გიბრძანებს შენ უფალი, სარწმუნოებისა შენისათჳს მიგელო მადლი ქალაქისაგან ჩემისა წმიდისა იერუსალიმისა, ხოლო მე⁵ სათნო მიჩნდა, რათა ორი⁶ ნაწილი უკუნ ვაქციო იერუსალიმადვე და არა სრულად. კუებულ იქმნეს მადლთაგან, ხოლო მესამედი იგი მომინიქებიეს შენთჳს წარღებად უდაბნოსა შენსა. წარვედ უკუე მშჳდობით და წმიდა-ყავ იგი მისლვითა შენითა და მუნ შინადადებითა სხეულისა შენისაჲთა, რომლისა სარწმუნოებით შემხებელთა მიიღონ კურნებაჲ სულთა და ჯორცთა მათთაჲ; ხოლო შენ წარიღე ქვაჲ ეგე ევლოგიად უდაბნოსა მას შენსა სავენებელად და მისათხრობელად სარწმუნოებისა შენისა.

ესე ყოველი ვითარცა იხილა ჩუენებასა შინა ღამისასა⁸ პატრიარქმან, დაეცა განკურებაჲ დიდი და განკრთომილი ძილისაგან აღდგა მოსწრაფებით და მყის მომწოდებელმან მალე მსრბოლთამან წარმოუთხრა მათ ყოველი, რომელი იხილა და ესჳა ჩუენებასა შინა ანგელოზისაგან. და მალიად წარავლინა იგინი, რათა დევნა-უყონ კაცსა მას ღმრთი-

1 ც¹ ძუსლითა B'. 2 ძუსლი B'. 3 მოუნახუნ B'. 4 იშ'ღმისა B'. 5 მისთავითა B'. 6 უდაბნოსა B'. 7 წარმოუთხრა B'.
 8 ჟ¹ წაიღო D. 2 წარავლინე D. 3 შინა—DE. 4 მიმღებელნი DE. 5 ჰრქუა D. 6 მე—CE.
 7 ორნი D, ორ C. 8 ღამისასა—CD.

ს

ლ

წირა უფლისა და მოუწოდა კაც-
თა მალე მსრბოლთა და მიუფხრა
ესე ყოველი და მიუმცნო¹ მათ,
რათა უკმაოქციონ, და იგინიცა
შეემთხვენენ მას. ხოლო იგინი
წარვიდეს. და ვითარცა ეწივნეს
იგინი, მიუთხრეს მას, რომელი-
იგი მიემცნო პატრიაქსა და აღ-
მოუხუნეს სამნი იგი ლოდნი, და
ერთი იგი მისცეს² მას.

და ვითარცა ესმა ესე ყოველი
წმიდასა და ვითს, პირველად შე-
ძრწუნდა და მერმე თაყუანის-სცა
უფალსა და ცრემლით იტყოდა:
დიდება შენდა, ქრისტე ღმერთო
ჩუენო! და დიდება შენდა, სამე-
ბაო წმიდაო, ერთ-ღმრთებაო³,
ერთ-არსებაო! დიდება შენდა,
ღმერთო, რომელმან ღირს მყვენ
ჩუენ პოვნად წყალობისა! და ესე-
ვითართა სიტყუთა მადლობად
შეწირა უფლისა.

ხოლო კაცთა მათ მალე
მსრბოლთა აიძულეს წმიდასა და-
ვითს უკუნქცევად იერუსალიმს⁴,
ვითარცა ემცნო პატრიაქსა. ხოლო
იგი არა ერჩდა მათ, და ანბორს-
უყვეს და განუტევეს იგი.

სასა. ხოლო იგინი, გამოსრულნი¹ ქალაქისაგან
და მოსწრაფებით მოქმედნი საგრობისანი,
ეწივნეს წმიდასა მამასა და ვითს და იცნეს
იგი მითდა მოთხრობილისა სახისაებრ პატ-
რიაქისაგან და ერთბამად ჳიხაროდენისა მე-
ტყუელთა და მოწლედ თაყუანის-მცემელთა
ამბორს-უყვეს მას. თანად მიმღებელთა მალა-
კისათა პოვნეს² მას შინა სამნი იგი ქვანი,
და წარმოუთხრეს მას³ ყოველი, რომელი
იქსმი პატრიაქისაგან. და მოუხუნეს მას ორნი
იგი ქვანი, ხოლო ერთი იგი მისცეს მას, ვი-
თარცა ემცნო მათთჳს პატრიაქსა ელიას.

ესე ყოველი რად ესმა მამასა და ვითს
კაცთა მათგან მისა მიმართ მოვლინებულთა.
განკრკვებულ იქმნა ფრიად სახიერებასა ზე-
და ღმრთისასა და⁴ დავრდომილი კუალად
პირსა ზედა თჳსსა და აღტობდა მიწასა
ცრემლთა მიერ ესრეთ მეტყუელი: დიდება
შენდა, ღმერთო ჩუენო, უშობელო მამაო, მი-
ზეზო ყოველთა კეთილთაო! დიდება შენდა,
ქრისტე, ღმერთო ჩუენო, მხოლოდ შობილო.
ძეო მხოლოდსა⁵ მამისაო! დიდება შენდა,
სულო წმიდაო, მამისაგან გამოსრულო და
ძისა თანა დიდებულო, სამებაო წმიდაო, ერთ-
არსებაო, ღმერთო ყოველთაო, რომელმან
ღირს იჩინე ჩემ ზედაცა ცოდვილსა ამას და
უღირსსა მონასა შენსა! მომხედენ⁶ სახიერ-
ბისა შენისათჳს და არა უგულებელს-მყავ
მეგდრებელი შენი პოვნად შენიმერსა წყა-
ლობასა.

ხოლო კაცნი იგი აიძულებდეს სანატ-
რელსა და ვითს უკუნქცევად და შესლვად
იერუსალიმად, რამეთუ ესრეთ ემცნო მათ-
თჳს პატრიაქსა, რათა იჯიცა შეემთხვოს სი-
წმიდესა მისსა. და ვითარ ვერ შეუძლეს და-
წმუნებად მისი, ამბორს-უყვეს მას⁷ და⁸ გა-
ნუტევეს. ხოლო თჳთ უკუნქცეს პატრია-

ს ¹ მიუმცნო B'. ² მისცენ B'. ³ ერთღმრთელო B'. ⁴ იწმოს B'.

ლ ¹ გამოსრული D. ² პოვნეს DE. ³ მათ CD. ⁴ და—C. ⁵ მხოლო C. ⁶ მოხედენ D, მო-
ხედვად C, ო მომხედენ E. ⁷ მას იგი CD; ამბორს უყვეს მას—E. ⁸ და—E.

ტ

ჟ

ქისა მიმართ ორთა მათ ქვათა მიმღებელნი წმიდისაგან. და განითქუა სიტყუაჲ ესე იერუსალიმს შინა და ყოველსა მას გარემოსა დაბნებსა, რომელი¹ ქმნა ღმერთმან საჩინო-
 5 ქმნისათჳს მონისა თჳსისა და ვითისა.

ხოლო წმიდაჲ და ვით შემდგომად რაოდენთამე დღეთა მოიწია უდაბნოდ თჳსად. და ყოველნივე ძმანი სიხარულით და სურვიელად² მიეგებოდეს მსმენელნი მოსლევასა სულიერისა³ მწყემსისასა და აღიდებდეს ღმერთსა, რომელმან მოუვლინა მათ კუალად მოურნე და მღუწელი მათი სულიერი. ხოლო არა მრავლისა შემდგომად მოიწივნეს ძმანიცა იგი იერუსალიმით თაყუანის-მცემელნი წმიდათა ადგილთანი, რომელნი ერთბამად მამასა და ვითს თანა წარსრულ იყვნეს იერუსალიმად. და მიუთხრეს ყოველი იგი სიტყუაჲ, რომელი ესმა და იხილეს წმიდისა და ვითისთჳს, და ვითარ-იგი არა ინება მათ თანა შესლვაჲ იერუსალიმად უღირსად მსჯელმან თავისა თჳსისამან სლვად ფერჯითა თჳსითა წმიდათა მათ ადგილთა ზედა, და თანად ქვათბ მათთჳს, და ვითარ ორნი იგი მიეხუნეს მისგან, ხოლო ერთი მონიკებულ იქმნა მისა, რომელიცა ესე ქვაჲ მღებარე არს უდაბნოსა ამას ვიდრე აქამომდე და სასწაულთა და კურნებათა აღასრულებს, სიმრთელესა სხეულისასა მიიღებენ სარწმუნოებით შემთხუეულნი მისნი. ამისნი მსმენელნი ყოველნი და უმეტესნი⁴ თა სურვილითა აღძრულნი ყოვლით კერძო შემოკრებოდეს მისა, და დღითი-დღე ფრიადი სიმრავლე მოიწეოდა უდაბნოსა ამას შინა, რომლისა ძლით აღსავსე იქმნა კაცთა მიერ სათნოთა და ღირსთა ყოველი იგი ადგილი. და რომელნიმე⁵ მათგანნი მარტოებით იყოფებოდეს ნაპრალთა შინა კლდისათა დამკვდრებულნი, ხოლო სხუანი კრებულსა თანა ძმათასა დაეწესებოდეს და ყოვლით კერ-

ხოლო წმიდაჲ და ვით მოიწია¹ რაჲ უდაბნოსა თჳსსა, ყოველნი ძმანი სიხარულით მიეგებოდეს² და აღიდებდეს ღმერთსა, რომელმან კუალად უჩუენა³ მწყემსი და მაცხოვარი სულთა მათთაჲ. და ვითარცა მოილოცეს ძმათა მათ, და ვითის თანა წარსრულთა, იერუსალმს⁴, შემდგომად ამისსა მოვიდეს იგინიცა უდაბნოსა მას წმი-
 15 დისა და ვითისსა⁵. და განთქუეს ჰამბავი მისი და ყოველი, რაჲცა იხილეს და ესმა წმიდისა და ვითისთჳს. და ყოვლით კერძო შემოკრება სიმრავლე ძმათაჲ და აღი-
 20 სო უდაბნოჲ იგი, და რომელნიმე დაეყუდნეს ნაპრალსა კლდეთასა.

ტ ¹ მოიწია B'. ² მიეგებოდეს B'. ³ უჩუენა B'. ⁴ იწმლმ B'. ⁵ და ვითისასა B'.
 ჟ ¹ რომელ E. ² სურვილით E. ³ რომელნიმე | იგი C.

ჯ

ღ

ძო განდიდნებოდეს სადიდებელნი ღმრთი-
სანი.

მაშინ წმიდაჲ მამაჲ და მწყემს-
სი კეთილი წმიდაჲ დაეიბ დლი-
თი-დღე განვიდის მოკითხვად ძმა-
თა მათ განშორებულთა მარტოდ-
მყოფთა დაყუდებულთა და ყოველ-
თა ნუგეშინის-სცემდა¹, განამტკი-
ცებდა და განაძლიერებდა და ახა-
რებდა მათთვის განმზადებულსა²
სასუფეველსა ცათასა².

ხოლო დიდი იგი მწყემსი და მამაჲ ჩუე-
ნი და ვით მოხარული ესრეთ აღორძინებასა
5 ზედა სამწყსოთასა დლითი-დღე განვიდოდის
მოხილვად ძმათა განშორებულთა და მარ-
ტოებითა მყოფთა მოღუაწეთა და ყოველთავე
ნუგეშინის-სცემნ და განამტკობნ და განა-
ძლიერებნ მათ კეთილისა მიმართ საგოგობი-
10 სსა¹, რომელი მიიყვანებნ მათ ზეცათა შუე-
ბისა და განსუენებისა მიმართ და მოაჰსე-
ნებდა განმზადებულთა კეთილთათჳს². რო-
მელნი მიელიან აქა შინა ძურ-ხილულთა და
მაქირებელთა³ ხრწნადისა ამის სხეულისათა.

ხოლო მივიდა ოდესმე ერთი-
15 სა ძმათაგანისა, რომელი იყოფე-
ბოდა³ ძირსა რასმე კლდის(ა)სა
და ჰკითხა მას და ჰკრქუა: ვითარ
ხარ, ძმაო? მიუგო მან: კეთილად,
ლოცვითა შენითა წმიდითა, გარ-
20 სა წყალი ესე, რომელ სწუთის
კლდესა⁴ ამას, არს ესე ფრიად
მწარე, და ოდეს მივილო მისგან,
განმიმწარებს საგრძნობელთა. და
ეგრეთვე მხალნი ესე, რომელნი²⁵
მის მიერ ირწყვებიან, ესეცა მწა-
რე არიან, ვითარცა ნავლეი,
გარნა ვი(ი)ძულებ მე თავსა ჩენსა
და ვიტყვ: ფრიად უმწარეს არიან
სატანჯველნი ჯოჯოხეთისანი და³⁰
უკუეთუ აქა წუთ ერთ დაითმინო,
უმჯობეს არს შენდა და მუნ უკუ-
ნისამდე არლარა იკირვოდი სი-
მწარესა მას შინა ჯოჯოხეთისასა⁵.

ხოლო ოდესმე დღესა ერთსა მივიდა⁴
ერთისა ძმათაგანისა მიმართ, რომელი აღას-
რულებდა მოღუაწებასა თჳსსა ქოგნე ჯერძო
რომლისანე კლდისა და მოიკითხა იგი და
ჰკრქუა: ვითარ იყოფები,⁵ ძმაო? ხოლო მან
მიუგო: კეთილად ვარ, ჰატიოსანო მამაო,
წმიდითა შენითა ლოცვითა; გარნა წყალი
ესე, რომელი⁶ შთამოსწუთის კლდესა ამას,
არს იგი ფრიად მწარე, და რაჟამს მოვიშო
წყურილითა და ესუა ამისგან⁷. ფრიადსა
35 საღმობასა შემიქმს⁸ მე განმწარებითა სა-
გრძნობელთათჳს; და მხალნიცა ესე, ომნელ
მისგან ირწყვებიან, იგინიცა ფრიადსა სი-
მწარესა მქონებელ არიან მსგავსად ნავლი-
სა. და მომემშოოს: რაჲ,¹⁰ ვკამო მისგანი.
ფრიად შემაწუხებს, გარნა ვეტყვ¹¹ თავსა ჩენ-
სა, ვითარმელ: ფრიად უმწარეს არიან სა-
ტანჯველნი ჯოჯოხეთისანი და უმჯობეს არს
შენდა, რათა აქა შინა მომთმენელი წუთ
ერთსა სიმწარეთაჲ უმწარესთა განველტო
35 სასაჯელთა ყოფადსა მას¹² შინა საუკუნეა.

ესე რაჲ ესმა ბერისა მისგან წმიდასა
და ვითს, მხიარულ იქმნა ფრიად კეთილისა

ჯ ¹ ნუგეშინის ცემდა B'. ² ცათასა B'. ³ იყოფობოდა B'. ⁴ კლდეს B'. ⁵ ჯოჯოხეთისა B
ღ ¹ სარგებლისა C. ² კეთილთა C. ³ მქირებელთა C. ⁴ მოვიდა D. ⁵ იყოფი C. ⁶ რო-
მელ D. ⁷ მოვიშოო წყურილითა და ესუა ამისგან⁷ ესუა მისგან, ნუუკუე მოვიშოო, რამეთუ E.
მ ფრ იად CD. ⁸ შემიქმს D. ¹⁰ რაჲ|+და DE. ¹¹ ვეტყვ|+მე C. ¹² მას|—E.

ს

ღ

პრქტუა: ნუ წწუხარე ხარ, ძმაო, არამედ ვევედრნეთ უფალსა და როჯელმან-იგი მერანს დაატკბნა წყალნი*, მანვე სახიერმან დაატკბნეს ესენიცა. და აღდგეს და ევედრნეს უფალსა. და აღავსო სარწყული და დასწერა ჯუარი და მისცა ბერსა. და ვითარცა იხილა გემოჲ წყლისაჲ მის, უტკბილეს იყო იგი ყოველთა წყალთა, და ვიდრე აქამომდესცა ტკბილ არს წყალი იგი და მხალიცა, რამეთუ მიგრითგან დგას ადგილსა მას ნიახური და რომელნი მივიდენ ადგილსა მას, მიიღებენ ევლოგიად წყლისა მისგან და მხლისა.

გულის სიტყვსა მისისათჳს და შემწყალებელმან მისმან პრქტუა სიტკობებით: ნუ მწუხარე ხარ, ძმაო, არამედ ვევედრნეთ უფალსა ჩუენსა იესუ ქრისტესა და ვითარცა იგი მერანს დაატკბნა წყალნი მწარენი*, ეგრეთვე მსგავსითა სახიერებითა დაატკბოს ესეცა და შეცვალოს სიმწარისაგან სიტკობებად. და აღდგომილნი ევედრნეს უფალსა ბრძანებისაებრ ბერისა. ამისა¹ შემდგომად უბრძანა რათა აღავსოს სარწყული წყლითა. ხოლო მან აღავსო და დადგა წინაშე მისსა. და წმიდამან დავით ნიილო ჳელითა თჳსითა და აკურთხა² იგი და ჯუარი გამოსახა მას ზედა. ამისა³ შემდგომად პრქტუა ბერსა: მიიღე ესე, ძმაო, და სუ ამისგან⁴ შეუოგულებულად. ხოლო იგი გემოჲს მხილველი მისგან განკარგებულ იყო სიტკობებასა ზედა მის წყლისასა და ადიდებდა ღმერთსა და მონასა მისსა ღირსსა დავითს, რომელიცა-ესე წყალი⁵ ვიდრე აქამომდე დადგრომილ არს სიტკობებასა და გემოვნებასა ფრიადსა მკონებელი, ვიდრელა არა რომელი⁶ სხუაჲ წყალთაგანი უტკბილეს არს ამისსა⁷ და აღმოეცენების ადგილსა მას ნიახურიცა, რომელი ამისვე ბერისა მიერ დათესილ იქმნა, და რომელნი მიიწიენენ ამას ადგილსა, მიიღებენ წყლისა ამისგან და თანად მხლისა ევლოგიად, რამეთუ ზამთრის და ზაფხულის მოუკლებელად იპოების ადგილსა მას ბერისასა ნიახური

ესე ვითარნი არიან სასწაულ-იგი. ნი, რომელთა იქმოდა მამაჲ ჩუენი დავით და განჰკურნებდა ყოველსა უძლურებასა კაცთასა. ხოლო ბრძანებითავე მამისა დავითისითა აღეშენა უდაბნოჲ მრავალ-მთისაჲ სახელსა ზედა წმიდისა იოანე ნათლის-მცემელისასა¹.

ს¹ ნათლის-მცემელისა B'. * გამოსლგ. 15,22-25.

ღ¹ ამის C. ² და აკურთხა ეელითა თჳსითა C. ³ ამისა]-E. ⁴ ამისგანი C. ⁵ აწყალი ესე C. ⁶ რომელი]-C. ⁷ მისა C. * გამოსლგ. 15,22-25

ტ

ღ

და ვითარცა წარკდეს¹ ამას შინა ეამნი რაოდენნიმე, ცნა მამან დავით განსლვად მისი ჯორცთაგან. და მოუწოდა ყოველთა ძმათა და ჰრქუა: ძმანო და შვილ-⁵ ნო ს(უ)ლიერნო, მე ესერა განვალ ჯორცთაგან, ვითარცა ერთი კაცთაგანი, ხოლო თქუენ ნუ შესძრწუნდებით, არამედ განმტკიცენით და განძლიერდით და დაუცხ¹⁰ რომელად ევედრებოდით ღმერთსა სულთა თქუენთა ცხოვრებისათს.

ამას შინა რაჲ წარკდეს¹ ეამნი რაოდენნიმე და სავსე იყო ნაკვი კეთილთა ტჯრთითა² სიმდიდრესა დაუღვენელსა მომღებელი შინაგან თქსსა და ჯერ-იყო შინაგან ნავთ საყუდლისა შორს მსოფლიოთა ღელვითაგან დაზამთრებდა მისი და უფროდსლა ზეცისა სავანეთა მიმართ აღწევნად, ესე იგი არს განჯსნად სხეულთა მიწიერთაგან სული-¹⁵ სსა, არცალა³ ამას უმეტარ იქმნა ღმერთ-შემოსილი ესე და ზეცისათა ღირსი სანატრელი დავით, რაჲეთუ ეუწყა მას ღმრთისა მიერ განსლვად თქსი⁴ ჯორცთაგან. მოუწოდა⁵ ყოველთავე მის მიერ შეკრებულთა⁶ ძმათა უდაბნოსა მას შინა და მამობრივ სწავლიდა მათ¹⁵ ესე ვითართა ნამცნებელი: ძმანო ჩემნო და შვილნო სულიერნო, აჰა ესერა მე თანა-მუდბსა ბუნებისასა მიმცემელი განვალ ჯორცთაგან და⁸ მიწად ბრძანებული მიქცევად შემოქმედისა მიმართ⁹ კაცთა¹⁰ განწესებულსა სრულ²⁰ ეჭყოფ მსგავსად ყოველთასა, ხოლო თქუენ. შვილნო ჩემნო, ნუ შესძრწუნდებით და ნუცა აღჰშფოთნებით, არამედ უფროდსლა განმტკიცდით და განძლიერდით და ცანთ¹¹ ამოვებაჲ ესე საწუთოდას ამის დაუდგომელისა.
²⁵ რამეთუ ყოველნივე წარმავალ ვართ წერილისაებრ და არა რომელი სოფლისა ამის მდგომად შერაცხილთაგანი¹² დაადგრების; ხოლო სული, ვითარ უკუდავებისა მიმღებელი ღმრთისაგან, საუკუნოდ დაადგრების, და გუეგულვე-
³⁰ ბის მიღებაჲ კეთილთა გინათუ¹³ ბოროტთაჲ, რომელიცა რაჲვე ვიმოქმედეთ¹⁴ ცხოვრებასა ამას შინა. ამისთვისა დაუცხრომელად დღე და ღამე ევედრებოდეთ ღმერთსა, რათა მოგცეს ძალი წინააღმდგომთა და უხილავთა
³⁵ კტერთა მიმართ, რომელნი მოსწრაფე არიან შებრკოლებად ჩუენდა ღმრთისა მიმართთა სლვათაგან, მკირედ ეამ დაითმინეთ¹⁵ კინი¹⁶

ღ¹ წარკდენ C. ² ტჯრთითა|+და C. ³ არცა E. ⁴ მისი D. ⁵ მოუწოდა| და მოუწოდა C.
⁶ შემოკრებულთა C. ⁷ მამცნობელი DE. ⁸ და|—E. ⁹ მიერ C. ¹⁰ კაცთა|+ხედა C. ¹¹ ცნათ D.
¹² შერაცხილთაგან C. ¹³ თუ|—C. ¹⁴ რომელნიცა რაჲვე ვიმოქმედნეთ C. ¹⁵ დაითმინენით C.
 კინინი C.

ზ

ღ

ესე სატიკივარნი და საუკუნოდ იხარებდით¹ ტკიბლთა მათ შინა განსასუენებელთა კეთილთა ნაცვალის² მომცემელისა ღმრთისა მიერ, რომელი მისცემს სასყიდელსა მოთმინეთა და 5 ღირსთა თვისთა, ჩამეთუ წერილ არს, ვითარმედ ამოთმინებთა თქუენითა მოიპოვნეთ სულნი თქუენნი*.

ამათ და ესევეითართა სწავლათა მიერ განმკრძალვებელი³ ყოველთა ძმათაჲ და მღდელ-მემსხუერპლეობითსა მსახურებასა სრულ 10 კნნად მბრძანებელი⁴ ეზიარა უხრწნელთა და უკუდავთა⁵ ქრისტეს საიდუმლოთა წმიდასა ჳორცსა და პატიოსანსა სისხლსა უფლისა ჩუენისა იესუ ქრისტესსა. ამისა შემდგომად აღმპყრობელმან⁶ ჳელთამან ღმრთისა მიმართ და ნადლობისა შემწირველმან ჳელთა სამეფოთა შეჳვედრა⁷ წმიდაჲ სული თჳსი და დაუტევა⁸ ნრავალ მოღუაწე იგი გუამი მისი ნრავალთა შრომათა მიერ განკაფული მიცე 20 მად მიწაჲ მიწასა, რომლისაჲცა გარე მოდგომილნი კრებულნი ძმათანი ტიროდეს საღმობიერად დაკლებისათჳს მწყემსისა მის კეთილისაგან და იტყებდეს⁹ თავთა თჳსთა, ვითაროჳრად დაშთომილნი ესევეითარისა მასწავ- 25 ლელისა¹⁰ და მკურნალისაგან, რომელი შემძღვებელ იყო კურნებასა ორკერძოსა მინიკებად მათდა, და ურთიერთას წინასწრობით შეემთხუეოდეს ყოველნი პატიოსანსა მას სხეულსა მიღებად რომელსამე¹¹ მადლსა გა- 30 მომკრთოლვარესა¹² მისგან.

ხოლო იყო ვინმე მათ შორის¹³ ძმაჲ, რომელი დაკლებულ იყო ხილვად¹⁴ ნათელსა თუალითა სიყრმით თჳსითგან, და მიეახლა რაჲ წმიდასა მას გუამსა (ჳსაკრველი 35 დიდებულნი! რამეთუ), შემთხუევასავე თანამიემთხვა განათლებასა თუალისასა, რომლი-

უბრძანა მღუდელთა¹ (შეწირვაჲ) მსხუერპლისაჲ² და ეზიარა წმიდასა მსხუერპლსა³ ქრისტეს ღმრთისასა და აღიპყრნა ჳელნი და მადლობაჲ შეწირა⁴ ღმრთისა და ესრეთ შეჳვედრა სული თჳსი წმიდაჲ უფალსა. და ყოველნი იგი ძმანი ტიროდეს⁵ დაკლებისათჳს 15 მწყემსისა მის კეთილისა.

და იყო მათ შორის ერთი ძმათაგანი, რომელსა ერთი თუალი არა ედგა, და შე-რაჲ-ეზო გუამსა მას წმიდასა, მეყსეულად განიკურნა, და ყოველნი აღიდებ- 35 დეს ღმერთსა. ესევეითართა მასწავ-

ზ ¹ მღდელთა B'. ² მსხუერპლისაჲ B'. ³ მსხუერპლსა B'. ⁴ შეწირაჲ B'. ⁵ ტიროდეს B'.
 ღ ¹ იხარებდით C. ² განსუენებულთა D, განსუენებათა E. ³ ნაცვალის DE. ⁴ განმკრძალვებელი E. ⁵ ბრძანებელი D. ⁶ აუტუდავსა და უხრწნელსა D. ⁷ ამპყრობელმან E. ⁸ შეჳვედრა C. ⁹ დაუტევა C. ¹⁰ ეტყებდეს CE. ¹¹ მსაუელელისა C. ¹² რამელსავე C. ¹³ გამომკრთოლვარესა C, გამომკრთოლვარესა DE. ¹⁴ შინა C. ¹⁵ ხილვად]—C. * ლუკა 21,19.

ზ

ღ

ულთა იქმოდა წმიდაჲ მამაჲ და-
ვით შემდგომად სიკუდრლისაჲ.
და დაპკრძალეს ესრეთ პატივით
ლუსკუმასა მას ზემოვსენებულსა¹.
და რომელნი სარწმუნოებით მივ-
ლენ სამარხოთა მას, მიიღებენ
კურნებასა სულთა და ჯორცთასა
და აღიდებენ მამასა და ძესა და
წმიდასა სულსა აწ და მარადის
და უკუნითი უკუნისამდე, ამენ.

საჲ მხილველნი აღიდებდეს საკრველთა
დიდჲა მოქმედსა ღმერთსა, რომელმან შემ-
დგომად¹ სიკუდილისაჲ ადიდა მსახურთა
თჳსი ესევეთართა მადლთა ღირს ქმნად, ხო-
ლო პატიოსანი სხეული მისი სურვილით
წარმგრაგნელთა დადგეს სამარხოთა მათ²
შინა ზემო ვსენებულთა³, რომლისაგან ვიდ-
რე აქამომდე აღმოდის სული სულნელებისაჲ
და კურნებისა⁴ მადლი⁵ ურიცხჳ და უოველ-
10 თა, რომელთა სარწმუნოებით მიიღონ მტუე-
რი სამარხოჲსა მისგან⁶, ექნების ნათ საკურ-
ნებელ სულისა და ჯორცთა, რამეთუ ესევი-
თართა მადლთა და ნიქთა მიერ ადიდა ღმერ-
მან მადიდებელი თჳსი.

15 ესევეთართა საკრველებათა და ძალ-
თა ნიშნებსა მიემთხვე, ჰჳ ცაკო ჴეცისაო და
ანგელოზო ქუეყანისაო, ესევეთართა მადლთა
მიერ განმსდიდრდი⁷ ნაცვალად მრავალთა
მათ ოფლთა და შრომათა, ოცნელი ღმრთი-
20 სათჳს დაითმინენ, რამეთუ ჯორცნი განსცენ
საწუთოსა ამას შინა იწროებათა ნიმართ და
ჭირთა და ამიერთა ამათ ჳრწნადთა და⁸
წარმავალთა მიცემითა, საუკუნოჲ იგი და
უხრწნელი ნეტარებაჲ მოიყიდე და აწ იშუებ
25 ჴეცისა საგანეთა შინა წინაშე თულთ შეუდ-
გამისა ნათლისა დამკვდრებული, ვინაჲ კო-
გუხედევდ ჩუენ შვილთა შენთა, რომელნი
მერმეცა ლელვათა შინა ამის სოფლისა სამ-
მოქცევისათა ვიღელვებით; და იოხე ჩუენთჳს
30 ღმრთისა მიმართ სატკივართა ამათ და ქუე-
დამზიდველთა ჯორცთა⁹ ჴესთა ქმნად. რათა
განრომილნი ოხათა შენთა მიერ მრავალ-ლო-
ნეთა და¹⁰ მანქანებათა და საბოგეთაგან ბე-
ლიარისათა ქებასა აღავლენდეთ ერთისა
35 ღმრთისა მიმართ, სამებისა ერთ-არსებისა,
რამეთუ¹¹ მამასა ჰშუენის დიდებაჲ. პატივი
და თაყუანის-ცემაჲ დაუსაბამოჲსა თანა¹² ძი-
სა და ყოვლად წმიდისა სულისა აწ და¹³ მა-
რადის¹⁴ და საუკუნეთა დაუსრულებელთა
40 საუკუნეთასა, ამინ.

ზ¹ ზემოყენებულსა B'.

ღ¹ შემდგომად—CD. ² სამარხოთა მას C. ³ ზემო ვსენებულსა CD. ⁴ კურნებათა C.

⁵ მადლი—C. ⁶ მისისგან C. ⁷ განმსდიდრდი C. ⁸ და—C. ⁹ ჯორცთა| ამათ ჯორცთა C.

¹⁰ და|—E. ¹¹ რამეთუ| რომლისა მიერ CD. ¹² თანა—C. ¹³ და|—D. ¹⁴ მარადი E.

[თ]თუესა ნოენბერსა აბ.

[მ]ოქალაქობაჲ და წამებაჲ
[წ]მიდისა აბიბო(ს) ნიქარხელ
ეპისკოპოსისაჲ

მამაო, გუაქურთხენ!

წმიდისა მღვდელ-მოწამისა აბიბოს
ნიქარხელ ეპისკოპოსისა, რომელი იწამა
ცაცხლის-მსახურთა მიერ ქართლს,
თაუშული არხენი დიდისა ქართლისა
კათალიკოსისაჲ

ხოლო ჯერ-არს, რათა მცირედ შეუვა
ბეზოვილოთ ცსენებაჲ წმიდისა და უბიწოჲსა
მღვდელ-მოძღურისა და მოწამისაჲ, რომელი
სამართლით მონიჭებულ იყო პა-
ტივი განმსადებულისა მის სასოებისაჲ დი-
დებისა საყდარი, უზეშთაესი შორის ნარ-
თალთა დიდისა ნისისა სიწმიდისათჳს, უმე-
ტესად ყოველთა მიერ წამებულ კეშმარიტე-
ბისათჳს. დამამტკიცებელი სისხლითა თჳსი-
თა, რომელმან იგი თჳსითა სისხლითა მიცხნა
ჩუენ. დაიდგა გვრგვნი ძლევისაჲ თჳთ მოტა-
ციებითა, აფრინებითა მალლად, რომელმან ნა-
ყოფნი გამოუხუნა თჳსით თავეთ თჳთ შეწვე-
ნითა მალლისაჲთა, სიწმიდისა იგი სამეოცი
და მოწამებისა ასეული, და თჳთ თავეისა თჳსი-
თა თანა შეერთებითა შვდელისა განმა-
ყოფლებელ იპოვა იგი მღვდელ-მოძღუარი
მადლისაჲ, შეამდგომელი ღმრთისა და კაც-
თაჲ ნეტარი აბიბოს ნეკრესელ ქალაქისა
ეპისკოპოსი, რომელი ორთა განწყობილთა
კრებულსა წმიდათასა წარმოდგა მღვდლობი-
თა საყდრისა მოდგამთა მათ თანა უბიწოთა
საყდარი დაიპყრა. და კჳლად მვნეთა მათ
თანა მოწამეთა ლუაწლსა მისწრაფთა და ას-
პარებნი იგი მსწრაფლ წარიტაცა და გვრგვ-
ნითა პატივ-ცემულთა შორის იპოვა შურის
მიძიებელთა მართალთა რჩულისათა.

[ჯერ არს] ცსენებაჲ წმიდი-
სა მღ[ვდელ-მო]ძღურისაჲ და
უბიწ[ოჲსა] და ახუვანისა მოწამი-
[საჲ], რომელსა-იგი სამართლად
5 [მონი]ჭებ[ულ იყო] საყდარი დი-
დებისაჲ დიდისა მისთჳს სარწმუ-
ნობისა მისისა და ყოველთა მიერ
წამებისა კეშმარიტებისათჳს, რომელი
მელმან შეწირა თავე თჳსი მსხუერ-
პლად¹ მისთჳს, რომელი შეიწირა
მამისა, და სისხლითა თჳსითა მო-
მიყიდნა ჩუენ, რომელმან ნაყოფნი
გამო[ი]ხუნა თავეთ თჳსით შეწვე-
ნითა მალლისაჲთა სიწმიდისა იგი
15 სამოციეული და მოღუაწებისა ასე-
ული თავეისა თჳსისა თანა შეერ-
თებითა შვდელისა განმარტულე-
ბელი მ[ღვდელ]-[მოძღუარი მალ-
ლ]ისაჲ, შეამდგ[ომელი ღმრთის]სა
20 და კაცთაჲ, ნეტარი აბიბოს ნე-
კრესელ ქალაქისა ეპისკოპოსი.
რამეთუ შორის ორთა წმიდათა
განწყობილთა წარმოდგა მღვდ-
ლობისა საყდარი მოდგამთა თანა
25 უბიწოდ მღვდლობითა და მართლ
მკჳეთელობითა², და კჳლად მო-
წამეთა თანა მვნედ მოღუაწებითა
ორითა გვრგვნითა პატივცემული
[შორის] განწყობილსა მართალ-
30 თასა.

1. მსხუერად B. 2. მკუთელობითა B.

C

ჩემი არს მოწამე ესე და არა სხვა, ჩემისა ამისგან საყდრისა, ნაყოფი შუენიჭრი, მხიარულებისა ჩემდა მომღებელი, სპეტაკი ვარდი, ჰაერისა სულნელ მყოფელი, ჩემდა მომფენელი, რომელმან სანთელი თვისი აღან-
 5 თო ზედა მალალსა მთასა, რათა ყოველი სოფელი ჰხედვიდეს მას ნათელსა დაუშრეტელსა, ორპირად მანათობელსა, ღმრთისა მიმართ შემწირველსა თვთ მის სიტყვასა დაუსაბამო-
 10 სსა ჯორცსა, უკუანაესკნელ მასვე სანატრელსა საკურთხეველსა თავი თვისი შეწირა, მრგულიად დასაწუელად მისსა მიმართ შესწირვიდეს ჯელითა უსჯულომსა მის მარზაპნისაჲთა, რომელმანცა შეწირა.

აჲ მნებაეს, საყუარელნო, რათა უწ-
 15 ყოდით მიზეზი საქმისა ამის. რამეთუ დაეპყრა ქართლი მეფესა სპარსთასა და იგინი ჯელმწიფე იყვნეს ჩუნენსა ამას სოფელსა, და ბილწსა მას კერპთ მსახურებასა—ცეცხლისა მის თაყუანის-ცემასა და მსახურებასა—აღა-
 20 სრულებდეს მარადის; ბაბილოვნურსა მას ჩუეულებასა, სადამე ოქროსა და სხუანი სხუასა რასამე და ოდესმე ცეცხლსა ჟამად, ვითარცა იწუეოდეს თვისისა მისგან ბოროტად მასწავლელისა ეშმაკისა. ამის გა-
 25 მო ადგილნი მრავალნი განჰმზადნეს მათისა მის სამსახურებელისა ცეცხლისათჳს ქუეყანისა¹ და მრავალთა შეატუნებდეს, დაუმტკიცებელსა სარწმუნოებასა, გონებითა ნაკლულევანთა.

ხოლო ნეტარი აბიზოს ნეკრესელ ქალაქისა ეპისკოპოსი², ჯევისა კახეთისაჲ, აღიძრა შურითა საღმრთოთა და ვერ თავსიდვა უცხოესა მის სამსახურებელისა მახლობელად მისა ყოფად და დაასხა მცირედ წყა-
 35 ლი ხენეში და დაშრიტა იგი. ესე რაჲ ცნეს უსჯულოთა მათ სპარსთა, ფრიად გუემეს, კნინდა ვიდრემელა მოკლეს ნეტარი იგი, და საპყრობილესა შეაყენეს ღიდითა იწროვები-

D

ჩემი არს მოწამე ესე და
 5 მლდელთ მოძღუარი უბიწოჲ. ნაყოფი შუენიჭრი¹, მხიარულებისა ჩუნენდა მომღებელი და სულნელ ბისა ჩუნენისა ჩუნენდა მომფენელი. სანთელი მალლად მნთებარე. მნათობი და განმანათლებელი ყოველთა მხილველთა მისთაჲ, შემწირველი უბიწოდ ჯორცსა და სისხლსა
 10 ქრისტესსა, რომელმან თავი თვისი შეწირა მსხუერპლად² მისსა მიმართ ჯელითა უსჯულომსა მარზაპნისაჲთა.

ხოლო მიზეზი წამებისა მისისაჲ ესრეთ იყო. რამეთუ ჟამსა მას, ოდეს სამეფოჲ ესე ჩუნენი ქართლი სპარსთა მეფესა დაეპყრა და ბილწსა მას მსახურებასა აღასრულებდეს, ვითარცა ესწავა ბოროტად მასწავლელისა მათისა ეშმაკისაგან. ამის გამო მრავალნი ადგილნი განჰმზადნეს მათისა მის სამსახურებელისათჳს ქუეყანასა ამას ჩუნენსა და მრავალთა, დაუმტკიცებელთა სარწმუნოებასა და ნაკლულევანთა გონებითა, შეატუნებდეს.

30

ხოლო ნეტარი აბიზოს ნეკრესელ ქალაქისა ეპისკოპოსი, სამთავრომსა კახეთისაჲ, [აღიძრა] საღმრთოთა შურითა გულს-
 35 მრდგინედ და მივიდა მახლობელად უცხოესა მის სამსახურებელისა მათისა, დაასხა წყალი და ხენეში იგი [ღმერთი]. ცეცხლი მათი დაშრიტა. ესე რაჲ ცნეს

C¹ ქუეყანასა D. ² ეპისკოპოზი F. D. ¹ შუენიჭრი B. ² მსხუერპლად B.

C

Q

თა და მრავლითა ტანჯვითა. ამისა შემდგომად მიწერეს მსწრაფლ ზენა სოფლად მარზაპნიასა საქმეესე. ხოლო მან ბრძანა მსწრაფლ მისი შეკრვად და მიყვანებაჲ მისი მის წინაშე. და მივიდეს მივლინებულნი იგი მტარვალნი და წარიყვანეს, ვითარცა ბრძანებულ იყო: მრავალ-ფერითა ჳირითა მიიყვანეს იგი.

უსჯულოთა მათ სპარსთა, შეიპყრეს და ესოდენ გუგმეს¹, ვიდრეღა სიკუდილ საგონებელ იყო ნეტარი იგი, და მერმე შეაყენეს საპყრობილესა იწროებიითა დიდითა. და შემდგომად მრავლისა ტანჯვისა მიწერეს ზენა სოფლად მეფისა მათისა მარზაპნიასა თანა. ხოლო მან მიუძმცნო, რაჲთა შეკრული მსწრაფლ მიიყვანონ მის წინაშე. და მოვიდეს მოვლინებულნი იგი და წარიყვანეს წმიდაჲ აბიბოს მრავალ-ფერითა ჳირითა მგზავრ.

ხოლო ნეტარი იგი ეპისკოპოსი აბიბოს მეგობარი იყო ბრწყინვალისა მის მნათობისა სუმეონ მესუეტისა ანტიოქელისაჲ, არა თუ ხილვითა ეხილვა სადაწე ერამანერთი, არამედ სულიერითა მით სიყუარულითა, რომელითა იხილვების შორიელი ვითარცა მახლობელი, და კუალად წიგნითა და მოციქულითა იყო ნათ შორის შესწავებაჲ. მას ოდენ ჟამსა. ოდეს მიჰყვანდა წმიდაჲ აბიბოს, დაემთხვა მას მოციქული იგი წმიდისა სუმეონ მესუეტისაჲ სოფელსა, რომელსა ჰრქვან იალდო, და მოართუა მას წიგნი, ევლოგიაჲ¹ და კუერთხი წმიდისა სუმეონ მესუეტისა ანტიოქელისა საკრველთ-მოქმედისაჲ. და ვითარცა მიიღო წიგნი იგი ეპისკოპოსმან, აღმოიკითხა. და მიტყუარა მას ევლოგიაჲ იგი და კუერთხი. და განიხარა სიხარულითა დიდითა და განმტკიცნა ფრიად. და თანა წარმოიხუნა იგინი და განმხიარულებული მოვიდა, დაღათუ შესაძლებელ იყო მისა არა მოსლვაჲ: მოყვანებელთა მათ დაემთხვნესცა, და ჰრქუეს: უკუეთუ არა გნებავს წარსლვის, ჩუენ მოგილოთ და უკუნებაქციოთ. ხოლო მან არა თავა-იდვა, რამეთუ ისწრაფდა და ჰსუროდა² მარტულობაჲ.

ხოლო ნეტარი ესე ეპისკოპოსი მეგობარი იყო ბრწყინვალისა მის მნათობისა სუმეონ მესუეტისა² ანტიოქელისაჲ და არა თუ თუალითა ეხილვა ურთიერთარს, არამედ სულიერითა მით სიყუარულითა, რომელი გონებითა იხილვების შორიელი ვითარცა მახლობელი, და კუალად წიგნითა და მოციქულითა იყო მათ შორის შესწავებაჲ. და მას [ოდენ] ჟამსა, ოდეს მიჰყვანდა წმიდაჲ აბიბოს, დაემთხვა მას მოციქული ნეტარისა [სუმეონ მესუეტისაჲ] სოფელსა, რომელსა ჰრქვან იალდოს და მისცა წიგნი, ევლოგიაჲ და კუერთხი წმიდისა მამისა ჩუენისა [სუმეონ საკრველთ მოქმედისაჲ. და ვითარცა მიიღო ეპისკოპოსმან] ევლოგიაჲ იგი და კუერთხი³, და წიგნი იგი წმიდისაჲ აღმოიკითხა, განიხარა სიხარულითა დიდითა და განმტკიცნა ფრიად. ამისა [შემდგომად შე]ემთხვნეს ვიეთნიმე და ჰრქუეს: უკუეთუ

C¹ ევლოგიაჲ DF. ² სუროდა F. Q¹ გუშმეს B. ³ მესუეტისა B. ⁴ კუერთხი B.

C

D

არა გნებავს წარსლის, ჩუენ უკუნგაქციოთ საყოფელიადვე შენ-
და. და არა /ინება, რამეთუ სუ-
როდა მარტულობად ქრისტესთს.

და ვითარ მოიწივნეს მახლობელად 5
ჩუენსა ამას სამეფოსა ქალაქსა მცხეთისასა,
ჭხალოდა იგი დედასა თქსსა რაქელს, რომელ
არს ერთი კათოლიკე ეკლესიაჲ სამოციქუ-
ლოჲ. და ვიდრეღა თუ იტყოდაცა, ვითარ-
მედ: დედაო, აჰა ესერა შვილი შენი იოსებ 10
წარვჰყავ¹ ეგვპტელ კრული, ვითარცა ტყუე;
და ვითარმცა ვინ ჰრქუა: არა ეგრე, არამედ
სუფევად განემზადები ნაყოფთა მათგან შუე-
ნიერთა, საუნჯეთა მათგან თქსთა; მთნავს
შენი ეგე გზაჲ და ვიდოდე მას ზედა. მაშინ 15
ვევდრა მტარვალთა, რათა მივიდეს იგი ნე-
ტარისა შიოხსა მღუნედ, რამეთუ იცოდა იგი
წინაჲთვე და სურვიელ იყო იგი ხილვად მისა.
ხოლო მათ განუტევეს იგი და შთავიდა უდაბ-
ნოდ და იხილა ნეტარი იგი ბერი. და ყვეს 20
ლოცვაჲ და მოიკითხეს ურთიერთას. და ვი-
თარცა ზრახვიდეს, ჰრქუა წმიდამან ეპისკო-
პოსმან ბერსა: ლოცვა ყავ, მამაო, რამეთუ
უსჯულონი ესე სპარსნი განძნდეს ჩუენ ზე-
და ამპარტავანებითა თქსითა, რამეთუ დაიპ- 25
ყრეს სოფელი ესე ჩუენი. შენ უწყი, რამეთუ
ბაბილოვნი მარადის კერპთ მაწუებელ არს
და ლონის მეძიებელ არიან, რათამცა ყოველ
ნი კაცნი თაყუანის-აცემინნეს კერპთა. მაშინ
სადამე სამთა ყრმათა ძისა ღმრთისაჲსა² თა- 30
ნა-მღგომარეთა მის მიერითავე ძალითა კერპი
იგი დაადნვეს³ და განაქარვეს⁴ და მძლავრი⁵
იგი ყოვლით ძალით მისითურთ კდემასა ქუე-
შე შეაყენეს, და აწცა მათ უსჯულოთა მის-
თა სახედ ეგულების, რათამცა კუალად გა- 35
ნაგეს⁶ ბადე და შეაყენნეს კაცნი და თაყუა-
ნის-აცემი[ნ]ნეს ცეცხლსა.

და ვითარ მიიწივნეს სამეფო-
ფოსა ქალაქსა მცხეთასა, ვედრე-
ბით ხალოდა იგი წმიდასა კათო-
ლიკე სამოციქულ[ოსა] ეკლესიასა
და იტყოდა, ვ[ითარმედ]: შვილი
შენი იოსებ წარვალს ეგვპტელ
კრული, ვითარცა ტყუე¹; და ვი-
თარმცა ვინ ჰრქუა მას, ვითარმედ:
არა ეგრეთ, არამედ სუფევად გა-
ნენზადები და ზეცისა საფანეთა
მიერ არს გზავნად შენი და ვილო-
დე მას ზედა მშუდობით. მაშინ
ვევდრა ნეტარი იგი მტარვალთა
მათ, რაჲთა მივიდ*ეს

C¹ წარჰყე F. ² ღმრთა F. ³ დაადნეს F. ⁴ განაქარვენს DF. ⁵ მძლავრი D. ⁶ განა-
გდეს D.

D¹ ტყუე B. * ამას ქვემოთ გვ. 193, 37-მდის აკლია ნუსხას ერთი ფურცლის დაკარგვის
გამო.

C

9

მიუგო ბერმან და ჰრქუა: ვიცი, მამაო მტლობლო, რამეთუ დაშრიტე¹ ცეცხლი იგი მათი სრულიად, რომელსა ესვიდეს უსჯულონი იგი. არამედ მოგმადლენ უფალმან. რათა აღტყინებულიცა იგი უჩინოჲ ცეცხლი, რო- 5 მეღ აღუგზნიეს შენთჳს ეშმაკსა განსაცდელად, დაჰშრიტო ადვლად. არა უმეცარ არს სიწმიდე შენი, რამეთუ მრავლითა ჰირითა გვლირს შესლვად სასუფეველსა ღმრთისასა²; ხოლო ნუ შესძრწუნდები³ მათისა მისგან 10 მძლავრებისა, ვინამთგან იტყჳს მოციქული, ვითარმედ: მჰაჰირვებელთა თქუენთა ჰირი და თქუენ ჰირვეულთა ლხინია*. უწყოდი, რამეთუ ჰირი მათი შენ დიდება გექმნეს წარუვალ და ჰირი ეგე შენი მათ დაცემა და განბნევა. 15

და შემდგომად მრავლისა სიტყჳსა განმტყიცნა⁴ ნეტარი აბიბოს ბერისაგან და ყვესლოცვაჲ, და წარემართა ღუაწლსა მას სიხარულით. და ვითარცა მიიყვანეს იგი მარზაპანისა მის ზენა სოფლად, სოფელსა, რომელსა 20 ჰრგჯან რეჰი, და შეკრბა მუნ სიმრავლე ეპისკოპოსთა და მღდელთა და ერის მთავართა, და თეატრონი დიდი იქმნა წინაშე მარზაპანისა.

მაშინ წარმოადგინეს წმიდაჲ აბიბოს 25 ეპისკოპოსი და ჰრქუა მას მარზაპანმან მან: რაჲსათჳს უვარ-ჰყავ⁵ უფლებაჲ მეფეთ-მეფიაჲ და მოჰკალ ღმერთი ჩუენი? მიუგო აბიბოს და ჰრქუა: მე არაფინ ვიცი მეუფედ, გარნა უფალი ჩუენი იესუ ქრისტე, ხოლო 30 ცეცხლი იგი, რომელ დაეშრიტე იგი, რათამცა საცთური განვაქარე ეშმაკისაჲ. ხოლო გლოცჳ, რათა განეყენნეთ უნდოსა მას მსახურებასა და ღმერთი მხოლოდ იცნათ. რომლისა მიერ დაებადა ყოველი. და მას მხო- 35 ლოთა ჰმსახურებდეთ, რამეთუ წერილ არს: უფალსა ღმერთსა შენსა თაყუანის-სცე და მას მხოლოთა ჰმსახურებდე. **ჰრქუა მას მარზაპანმან მან: მე გკითხვა, რაჲსათჳს მოჰკალ ღმერთ-

C¹ დაშრიტეს F. ² ღმჯა F. ³ შესძრწუნდები F. ⁴ განამტყიცნა D. ⁵ უარ ყავ D.

* II თესალ. 1, 6-7. ** ლუკა 4, 8.

C

L

თი ჩუენი და შენ გნებავეს, რათამცა შენი-
სა ღმრთისა წარგკუვანენ? ხოლო ნეტარმან
მან აბიბოს ჰრქუა: უწყებულ იყავნ შენდა,
ვითარმედ ღმერთი არა მომიკლავს¹, ხოლო
ცეცხლი დავშრიტე. არა არს ღმერთი იგი, 5
არამედ სხუათა ბუნებათაგანი არს, ერთისა
ნივთისაგან მცირედ ნაწილი, რომელთაგან
აღჰმართა ღმერთმან სოფელი ესე. განსწო-
რებით დაბადებულ არიან ნოტიად, ცივი,
ვმელი და ცეცხლი, რომელ ერთიერთისა¹⁰
მპყრობელობაჲ აქუს სიმრგულესა მას შინა.
ესრეთ განსწორებითა ნაწილთაჲთა დგანან
ესენი, და უკუეთუმცა ერთიერთსა² აღემატა,
გან-მცა-ქარდა მეორე იგი. ხოლო თქუენი
იგი ცეცხლი მისვე ცეცხლისა ბუნებისა ნაწილ¹⁵
[არს] ვმელითა და ცივითა, აღ[მ]დგომი შეშისა
ჰამითა მყოვარ-ჟამიერ. ერთი მცირე წყალი
დაეასხ, მძლე ექმნა და მოკლა იგი, რამეთუ
უფროჲს მისა იპოვა წყალი იგი. აწ მიკვრს
თქუენი ესევეითარი³ სიცოფე, ვითარ არა სი-
რცხულ გიჩნს მისი სახელის-დებად⁴ ღმრთად,
რომელსა ესეოდენი სული აქუს (რამეთუ
თქუენი ესე ცეცხლი თქუენდავე მონა არს და
კერპთა შეურაცხის მყოფელთა ვერვის ჰბე-
დავს), უკუეთუ ღმერთ არს ეგე? თქუენ იტ-²⁵
ყვთ, რამეთუ ოდესმე თქუენსავე სოფელსა
განჰმზადეთ მსახურებაჲ მის კერპისაჲ, რო-
მელ-იგი ჰქმენით ოქროსაჲ; სატანჯველად
განმზადებულსა მას თქუენ მიერ მაშინდელ-
სა აწ ღმერთ ეწოდების!³⁰

მაშინ განრისხნა⁵ ფრიად მარზაპანი
იგი მეფისაჲ და შემდგომად მრავლისა გუე-
მისა და საკრველთა სატანჯველთაჲსა⁶ ჰკითა
განტუნეს იგი, ნეტარი აბიბოს, და მოკლეს
და განათორიეს გარეშე ქალაქსა. და მცველხი³⁵
განეწესნეს მის ზედა, რათა მვეცთა და მფრინ-
ველთა შექამენ⁷ ვორცნი მისნი, რამეთუ ეში-
ნოდა, ნუუკუე ქრისტიანენი მოვიდებ და
წარიხუნენ იგი და დიდებით დაჰკრძალენ.

ქრისტიანეთა დიდებითა და-
ჰკრძალენ ივინი.

C¹ მომიკლავს DF. ² ერთიერთსამცა F. ³ ესევეითარი] ესე F. ⁴ სახელის-დებაჲ F.

⁵ განრისხდა F. ⁶ სატანჯველთათა F. ⁷ შექამენს DF.

ს

ჟ

ხოლო სამ გზის სანატრელსა მას, კორც-
თა მისთა, არარაჲ შეეხო ყოვლადვე მკეც-
თა და მფრინველთაგან. და ვითარ მყოვარ
ისხნეს, დაუტევეს მცველთა მათ და წარვი-
დეს. გამოვიდეს მამანი იგი, რომელნი მყოფ-
იყვნეს გარემოს¹ ქალაქებსა მას რევისასა,
და მათთა ნოწაფეთაგანსა აღეშენა მონასტე-
რი იგი, და აღიხუნეს ნაწილნი იგი წმიდისა
აბიბოჲსნი და დაჰვლ[ნ]ეს ადგილსა მას დი-
დებითა დიდითა. და ესრეთ შეიწირა წმიდაჲ
აბიბოს. ვითარცა მსხუერპლი წმიდაჲ და
მართლიადმცა ვინმე თქუა, ვითარმედ სეხნა
არს იგი ზაქარიაჲსსა, მამისა იოანესსა, არა
თუ სახელითა, არამედ სახითა, რომელსა-იგი
წილი ხუედრებულ იყო მღდელთ-მოდღუ-
რებისაჲ და კუალად სისხლიცა მისი წმიდად
დაითხია.

ამას რაჲ გითხრობ თქუენ ნეტარისა
ეპისკოპოსისა აბიბოსისსა, არა თუ ყოველთა
საქმეთა და შრომათა და ღუაწლთა მისთა
გაუწყებ თქუენ. ანუ ვითარ-იგი დაღეწნა
კერპნი და უღმრთოთა მათ არწმუნა ქრის-
ტე და ნათელ-სცა მათ სახელითა წმიდისა
სამებისაჲთა, ანუ ვითარ დედაკაცსაცა მას
უწინასწარმეტყუელა შემდგომად ხოლო მის-
სა მოსლვაჲ ბერძენთაჲ და დაჰყრობაჲ ქუე-
ყანისა ამის ჩუენისაჲ, რომელიცა-იგი იქმნა
მსწრაფლ. მისსავე დედაკაცისა ზე; მოვიდეს
ბერძენნი და განასხნეს უსჯულონი იგი სპარს-
ნი და დაიპყრეს ქუეყანაჲ ესე ჩუენი. მიე-
რითგან ერისთავნი იქმნნეს მპყრობელ ქართ-
ლისა და სხუანი მრავალნი, ვითარცა წერილ
არიან წიგნსა მას წამებისა მისისასა.

[ხოლო სამ გზის სანატრელი-
სა წმიდისა მ[ო]ლ[უ]აწისა] კორც-
თა არარაჲ [შეეხო] მკეცთა და
მფრინველთაგანი. და ვითარ მყო-
ვარ კცვიდეს, დაუტევეს იგი და
წარვიდეს. მაშინ მოვიდეს რომელ-
ნი-იგი მყოფ იყვნეს ქუაბსა მას,
რომელი-იგი მათვე წმიდათაგან
სავანე[სა] აღეშენა მონასტერი,
და [ა]ღიხუნეს ნაწილნი წმიდისა
[აბი]ბოჲსნი, დიდითა პატივით[ა]
დაჰკრძალნეს ადგილსა [მას. და
ეს]რეთ შეიწირა ღმრთისა [ნეტარი
აბი]ბოს, ვითარცა ძღუენი¹ სა-
[მ]სხუერპლოჲ, შე[სა]წირავი სულ-
ნელი, [ვითარცა მამაჲ დიდისა
ზაქარიაჲსა, რომელსა-იგი] წილი
ხუედრებულ იყო [მღდელთ-მო-
ძღურებისა, და] მისებრ [სისხლი-
ცა წმიდაჲ მ]ისი დაითხია უფ-
ლისა ჩუენის[ათჲს].

[...არა თუ ყოველსა მისისა ღუა-
წ]ლისაგან გაუწყებ თქუენ] ნე-
ტარისა აბი[ბ]ოს ეპისკოპოსისა] წა-
მებისათჲს. [არა თუ ყოველთა] საქ-
მეთა და [შრომათა მისთა გაუწყ-
ებ თქუენ, ანუ ვითარ-იგი დაღეწ-
ნა კერპნი და უღმრთოთა მან არ-
წმუნა ქრისტე და ნათელ-სცა] სა-
ხელითა წმიდისა სამებისაჲთა, ანუ
ვითარ] დედაკაც[სა]ცა მას უწინა-
სწარმეტყუელა [შემდგომად მ]ისა
მოსლვაჲ [ბერ]ძენთაჲ და დაჰყრო-
ბაჲ ქუეყანი[სა] ამის ჩუენისაჲ,
რომელცა-იგი [იქმნა] მსწრაფლ,
მისვე დედაკაც[ისა] ზე მოვიდეს
ბერძენნი და განასხნეს უსჯულო-
ნი იგი სპარსნი და დაიპყრეს

ს¹ გარემო F.
ჟ¹ ძღუენი B.

ს

ღ

არამედ მინდა, რათა გაუწყო თქვენ, ძმანო, ვითარმედ ესევეთარნი ქუეყანისა ანგელოზნი, ნათელნი სოფლისანი, ჭურნი საესენი ნელსაცხებელითა, რომელთა თვისითა მით სიმკნითა განაშუენეს სოფელი ესე ჩუენი ერთსა ჟამსა შინა, იყვნეს ვითარცა ჯაჭვოქრომსაჲ მოდებული ერთიერთსა: წმიდაჲ ეპისკოპოსი აბიბოს ნეკრესელი და¹ იოანე² ზედაზადნელი³ და ლირსებრთ მოკსენებული ისე წილკნელი⁴ ეპისკოპოსი და მადლითა საესე ბერი შიო ანუ სხუანი იგი მოწაფენი მისნივე ნეტარისა იოანე ზედაზადნელისანი⁵, რომელთა შუენიერთთა მით სლვითა შეამკვეს ეკლესიაჲ.

ქუეყანაჲ ესე ჩუენი. მიერიოვან ერისთაენი იქმნეს მპყრობელად ქართლისა. და სხუანი მრავალნი საქმენი და საკრველებანი არიან ამის წმიდისანი, რომელნი არა დაწერილ არიან წიგნსა ამას წამებისა მისისასა.

არამედ იხილეთ და ცანთ გონიერად, საყუარელნო ქრისტესნი, თუ ვითარნი და რაბამნი კაცნი წმიდანი და ყოვლითურთ ღმრთისა სათნონი, ნათელნი სოფლისანი, ჭურნი რჩეულნი, საესენი ნელსაცხებელითა, ზეცისა კაცნი და ქუეყანისა ანგელოზნი, განმანათლებელნი სოფლისანი, სახენი, წესნი და კანონ[ნი] უტომელნი მონაზონებისანი, ნათესა[ნი] . . .]საგან ქუეყანასა ამას ში[ნა] . . . ერ[თსა] შინა ჟამსა გამო[ჩნდეს]

.] და წმიდანი მცნებ[ანი] მისნი სათნოთა მოქალაქობითა წარმართებულთა [ეტ]კრთნეს. და ესევე ქუეყანაჲ [ჩუე]ნი წმიდათა ნაწილთა მათთა დაუნჯებითა სანატრელ იქმნა. ხოლო აწ, ძმანო საყუარელნო, ვედრებით ვითხოვდეთ ქრისტეს ღმრთისაგან, რაჲთა წმიდითა ლოცვითა და მეოხებითა მათითა ლირს მყვნეს მიბაძვად სათნოებათა მათთა და პარადის დიდების მეტყუელებად სამებისა წმიდისა, რომელსა შუენის¹ პატივი და თაყუანის-ცემაჲ აწ და მარადის და [უკუნითი უკუნისამდე, ამინ].

1. ¹ და+ნეტარი F. ² ზედაძნელი F. ³ წილკნელ F. ⁴ ზედაძნელისანი F, ზედაზადნელისთა D.
 9. ¹ შუენის B.

C

D

ერთმან ვინმე მათგანმან ალაშენა ალა-
ვერდი, რომლისაგან გამოვლენ ვიდრე დღენ-
დღელად¹ დღედმდე დიდნი საკვრველებანი და
და მრავალნი კურნებანი, განთქმულნი გარე-
მოს ყოველსა მას სოფელსა; და სხუამან ქუა- 5
ბი იულთისაჲ, და სხუათა დაჰნერგეს კუ-
ხეთს² მონასტერნი, და ერთმან უდაბნოდ გა-
რეჯისაჲ და მრავალნი საკვრველებანი ქმნნა.
ხოლო ერთმან ზენა სოფელსა ალაშენა
მონასტერი და დადვა სასწაული ესე, რა- 10
თა არარაჲ³ დედალთაგანი შევიდეს მას
შინა. რომელმან მფრინველნი ცისანი და ქუე-
წარმავალნი ენასა თუსსა დაამორჩილნა, ვერ
იკადრებდეს დაბუღებად მას შინა, რო-
მელსა-ესე თუალნი ჩუენნი ხედვიდეს დღეს. 15
და ვითარ-იგი განშუენებულ არიან ყოველნი
ადგილნი მათ წმიდათანი და ყუაფიან დღეს,
უკლეთუმცა ვისმე უხილავი იგი მათი დიდე-
ბაჲ არა ჰრწმენა, ვითარ⁴ გულისგმა-ყომცა
მათი იგი კადნიერებაჲ წინაშე უფლისა ად- 20
გილთა მათთაგან! ხოლო სხუათა მათ ყო-
ველთა ვერ ძალ-მიც მოვსენებად. არამედ
მცირედითა ამით სიტყუთა დიდი იგი ვცნათ
და გემოდ ვიხილოთ წმიდათაგან წყაროთა
და აღიდებდით მამასა თქუენსა ზეცათასა. 25
ხოლო ნეტარმან შიო მღვმესა მას შინა
პოლა⁵ ზეცისა იგი მარგალიტი და მოილო
თავსა შინა თუსსა და დაამკვდრა, და ისწრა-
ფდა მისლვასა მის წინაშე, რომელი იგი მო-
იქვა⁶ მან, მიიყვანა ადგილსა მას, სადაცა 30
სუროდა და შეისუენა დიდითა განცხადებუ-
ლებითა. და შეკრა მუნ სიმრავლე მონაზონ-
თაჲ, მსგავსად ჩუეულებისა დაჰმარხნეს
კოლცნი მისნი⁷ მას ადგილსა და განაწესეს
დღეასწაული მის ნეტარისაჲ მეხუთესა ზა- 35
ტიუსა დღესა კვრიაკესა. და შემდგომად ამის-
სა⁸ წმიდაჲ⁹ და კეთილად მოლუაწე¹⁰ ევაგრე
ჩაუღდა მღვმესა მას, რათა არა დააცალიეროს
ადგილი თუსისა მის მოძღუორისაჲ და რათა
სათხოვბათა მისთა მკვდრ იქმნეს, რომელი- 40
ცა აღასრულა საქმით.

C¹ დღედმდეად F. ² კახეთს F. ³ არაჲ F. ⁴ ვითარ—D. ⁵ პოლა F, ⁶ მოიქვა D
⁷ მისნი—F. ⁸ ამის D. ⁹ წმიდასა D. ¹⁰ მოლუაწე D.

შ ა მ ა ო ე ბ ა

**თხრობაჲ სასწაულთათჳს ჴმიდისა და ღმერთ-შემოხილისა
მაგისა შიომცხეთაჲ, კოშხელი-მხე სხუათა მიერ აღწერილი აღ-
გილ-ადგილ მართალ შემოქრება ბასილი კათალიკოსმან,
ქმან ღიდისა პატრიქისა ვაჩხვან**

გუაქურობენ. მამაო

მეუფემან მან ღიდებისამან, იესუ ქრისტემან, ქეშმარიტმან ღმერთმან. რომელმან ინება ესნაჲ კაცთა ნათესავისაჲ წმიდითა და საცხოვრებელითა ვნებითა და სიკუდილითა თჳსითა და აღადგინა ბუნებაჲ ჩუენი დაცემული ხრწნილებისაგან ცხოველს მყოფელითა აღდგომითა თჳსითა, ამან კაცთ მოყუარემან ღმერთმან¹ თჳსისა სახიერებისა² მსგავსად იზიარნა კაცნი მსგავსად ღმრთეებისა³. თჳსისა და ამაღლებულმან ზეცად თანა-აღიყვან-ნა, რაჟამს ღმრთისა ნამისა აღიდნა კორცნი ჩუენგან მიხუმულნი⁴ საყ-დართა მამულთა დაჯდომითა. ამან ქველის მოქმედებითა თჳსითა განაწვნო⁵ ბუნებაჲ კაცთაჲ, რაჟამს ყოვლითურთ განგუსწავლნა თჳთო სახეთა მტერისა განცდათა თავს-ღებითა. ამისთჳსცა ქადაგებისა მიერ წმიდათა მოციქულთა მისთაჲა განმტკიცებულნი ებადვხეს ქუეყანასა ზედა კაცნი ცათა შინასა ნას მოქალაქობასა ანგელოსთასა და მიიწივნეს ვითარცა იგინი სრულსა უვნებ-ლობასა ღუაწლთა ძლიერთა წინა ჩუენებითა, და დათრგუნეს ყოველი ძალი მტერისა შეწევნითა ღუაწლთა დამდებელისა მათისა ღმრთისათა. ამისთჳსცა აღიდნა ღმერთმან ქუეყანასა ზედა, რომლისათჳს იგი იღუაწეს და სულიცა თჳსი უარ-ყვეს მორჩილებისათჳს მცნებათა ნისთასა, ხოლო ცათა შინა ოად-ლა საჭმარ არს თქუმად, თუ ვითარითა დიდებითა შემკობილნი წინაშე ღმრთი-სა კადნიერებით დგანან და ვითარცა ცათა შინა, ეგრეთცა ქუეყანასა ზედა იდიდებიან მოქმედებითა დიდითა სასწაულთაჲთა.

ხოლო ღმერთმან ესკევიართა კეთილთა არცალა ქუეყანაჲ ესე ჩუენი დააკლო, არამედ უფროდლა გარდაჰმატა უხუებითა წყალობითა თჳსთაჲთა მოვლინებითა წმიდათა დიდებულთა მამათაჲთა, რომელთა მამულად აქუნდა ანტიოქია ასურეთისა, ხოლო ნიქად ღმრთისა მიერად მოენადლნეს სამეფუო-სა ამას ჩუენსა და დიდთა შინა წარმატებათა სათნო-ეყვნეს ღმერთსა და მრავალთა ნიშთა და საკრველებათა მიერ განთქუმულ ყვნა იგინი ღმერთმან. რომელნი უკუეთუმცა ბერძენთა შორის ქმნილ იყვნეს, ძლითმცა აღსარიცხვე-ლი⁶ წერილი შეექმნა, გარნა ვითარცა და არს ხათესავი ქართველთა მალტიკ და ამას თანა ლიტონცა, არაჲინ იღუაწა აღწერად, გარნა ესე მცირედი თი-თო სახედ სხუათა და სხუათა მოსაჯსენებელთა შინა ჩემ წიერ. პოვნილი. აოა

¹ ღმერთმან] -- H. ² სახიერებისამან H. ³ ღმრთეებისა H. ⁴ მიხუმულნი H. ⁵ განაწვნო H. ⁶ აღსარიცხვეი H.

დავიცონე ერთად შეკრებად. ვინაჲთაგან თვთ მეცა მრავალთა თუალითა ჩემითა მიიღველ¹ ვარ სასწაულთა წმიდისა ამის და დიდისა მამისა შიოხსთა თვთ ჩემ ზედაცა აღსრულებულთა და სხუათაცა მრავალთა, და ვითარცა ღმერთნან ძალი მოგუცეს, ყოველი გარდამოვსცეთ სიყუარულსა თქვენსა.

სასწაულნი წმიდისა მამისა შიოხსნი, თავნი: 68:

თავი: ე:

ოდეს-იგი მღვმესა შინა ჰჯდომარე იყო სანატრელი მამაჲ შიო, იყო ვინნე კაცი სამთავროსა შინა სპარსთასა სენითა წყლით მანკიერებისაჲთა ფიცხლად გუემული და ყოველი, რაჲ იყო მისი, წარაგო მკურნალთა ზედა, გარნა მას არარაჲ სარგებელ ეყო. ამას ესმოდა საკრველებათათჳს წმიდისა შიო[დ]სთა და ჰრქუა მონათა თჳსთა, რათა წარიყვანონ წინაშე მისსა. ესე ვითარცა მოიწია და დაეარდა ზედა კერძო მღვმისა² მის და ჯმობდა³ ჯმითა ძლიერითა ბერისა მიმართ. ვითარმედ: წმიდაო მამაო შიო⁴, შემიწყალე⁵, რამეთუ სარწმუნოებით მოსრულ ვარ ფრიად საწყალობელი და განმკურნე გუენისა ამისგან ჩემისა. და ესრეთ ჯმობდა ღღე ყოველ. ხოლო ჰრქუეს მას ძმათა მონასტრისათა: ღუმენ, ძმაო, რამეთუ ბერი არავის ეზრახების, თვნიერ ღღესა ოდენ კვრიაკესა მამასახლისისა⁶ ამის მონასტრისაჲსა. გარნა იგი ევრეთცა დაადგრა ჯმობასა და ვედრებასა შინა. ხოლო მოიწია რაჲ ღღე კვრიაკე და კაცმან მან ნეტარი ევაგრე⁷ იხილა შთამავალი ბერისა, უმეტეს იწყო ღღადებად და ფიცით დაამტკიცებდა, რაჲთა ვიდრემდის არა განიკურნოს, არა წარვიდეს. ჰრქუა ღღრსმან ევაგრი ნეტარსა შიოს: მამაო, ლოცვა-ყავ კაცისა იმისთჳს, რამეთუ შორით გზით მოიწია, მიიღოს სიწმიდისა შენისა კურნებაჲ. ხოლო ბერმან შეიქუე⁸ პირი თჳსი და მიუგო ევაგრის: ღუმენ, ძმაო, და ნუ მეტყჳ ესრეთ, და ვინ⁹ ვარ მე, ცოდვილი ესე და უსაწყალობელისი ყოველთა კაცთა, ღმერთი არს ყოველთა მკურნალი და ფისი უნებს, თვთ იგი განკურნებს ჯელითა ანგელოზისა თჳსისაჲთა. ხოლო ევაგრი არღარა შესძინა წყინებად ბერისა, არამედ მიზეზ ყო დაბერტყად კუნტული მისი. და აოვნა სამნი ბეწუნი თმათაგან მის წმიდისათა და იპყრნა ჯელსა შინა თჳსსა იღუმალ ბერისაგან მტკიცითა სასოებითა, რაჲთა კაცსა მას მისცეს საკურნებელად საღმობისა მისისა. ეზრახა უკუე სამ ჟამ ოდენ ბერსა, მერმე აღმოვივიდა მღვმით და ძიება ყო კაცისა მისთჳს და არღარა პოვა მღვმისა მის პირსა. განვიდა უკუე და იხილა იგი სრულიად განკურნებული, რამეთუ ქადაგებდა წინაშე ყოველთა დიდებულებასა მას ღმრთისასა, რომელი იქმნა მის ზედა ნეტარისა შიოხს მიერ. მოუწოდა უკუე ღღრსმან ევაგრი კაცსა მას და განკურნებული ჰკითხვიდა: ძმაო, ვითარ განიკურნე, მაუწყე მე? ხოლო იგი ეტყოდა: შთა-რაჲ-ხვედ შენ მღვმესა შინა, ვეჭუ, თუ შენ წარმოავლინე ჰაბუკი იგი, რომელმან მომცნა¹⁰ მე სამნი თმანი მოხუცებულისა კაცისანი და მიბრძა-

¹ მიიღველ] + ქმნილ H. ² მღვმისა H. ³ ჯმობდა H. ⁴ შიო]—G. ⁵ შემიწყალე]—H. ⁶ მამასახლისისა H. ⁷ ევაგრი H. ⁸ შეიქუა G. ⁹ ვინა G. ¹⁰ მომცა G.

ნა, რადთა შთავისხნე პირსა შინა ჩემსა, და შთავისხენ; მყისსა შინა განვიცალე ვითარცა თხიერი და აჰა ესერა ვდგა მე წინაშე შენსა. განიხილა უკუე ევაგრი ჯელი თვისი და არღარა აქუნდეს თმანი იგი/კელსა შინა თვისსა, მო[ი]ცეა უკუე განკრეებამან დიდმან და გულისგმა-ყო უკუე, ვითარმედ ჯნგელოზისა მიერ მიეცნეს კაცსა მას ჯელთაგან მისთა უხილავად ახუნულნი. და ყოველთა რომელთა იხილეს ესე სასწაული, აღიდებდეს ღმერთსა და აქებდეს მონასა მისსა შიოს.

წარვიდა უკუე კაცი იგი ქუეყანად თვსად. თმათა მათ მიერ იქმოდა საკრველებათა დიდთა. და მოვიდის კაცი იგი წლითი-წლად და მოიღის საკუმეველი და ზეთი წმიდაჲ¹ ეკლესიისათვს, და ქადაგებდა სასწაულსა მას მისსა ზედა აღსრულებულსა და ყოველნი, რომელთა ესმა და იხილეს, აღიდებდეს ღმერთსა.

სასწაული მეშუდე

სხუად ვინმე კაცი იყო მორწმუნე ქუეყანისაგანვე სპარსთაჲსა, რომლისა ძე ბრმაჲ განეკურნა ნეტარსა შიოს. ესე ოდესნე ჯოვიდოდა ნეტარისა შიოჲსა² და აქუნდეს ორნი კერძოვირნი აღტვრთულად ზეთითა, სინსიმითა, თაფლითა და ლეღვთა ჯმელითა, რადთა უეველოგიოს ძმათა მონასტრისა მისისათა. შეულანდა უკუე უდაბნოსა ადგილსა და დაესხნეს მათ ზედა ავაზაკნი, დაწყულნეს მონანი მისნი და თვთ იგი ივლტოდა, ვიდრემდის განთენა³. ხოლო განგებულებითა ღმრთისაჲთა მოვიდეს მონანიცა მისნი ლტოლვილნი წინაშე მისსა. არა შეორგულდა ყოვლადვე კაცი ესე, არამედ აღიპყრნა კელნი თვისნი და ჯმაყო ესრეთ: მამაო წმიდაო შიო, შენ იბრუნვე ყოვლისა მისთვს, რად-იგი ევლოგია მოგუაქუნდა მონასტერსა შენსა, და კერძოვირთაცა მათ ჩუენთათვს. და ესრეთ წარემართა გზასავე მონასტრისასა. ხოლო ღმერთმან შეცვალნა გონებანი მათ ავაზაკთანი. და ვითარ ვიდოდეს იგინი გზასა, ეგონა მათ, ვითარმედ თვსად საყოფელად მივლენ. იხილნეს თავნი თვისნი, რამეთუ მისრულ იყვნეს მახლობელად მონასტერსა⁴ მძვმისასა. და გუემნა ღმერთმან სიბრმითა. ვიდრემდის დასხდეს გზასა ზედა ყოვლად უნათლონი. ხოლო მოიწია კაცი იგი და იხილნა კერძოვირნი თვისნი თვისთავე ტვრთითა და კაცნი იგი ბრმანი, და განკრეებული უკუე ჰკითხვიდა მათ: კაცნო, სადანი ხართ, ანუ კერძოვირნი ესე ვინაჲ⁵ არიან თქვენ თანა. ხოლო მათ უნდა და თუ არა აღიარებდეს ბრალსა თვისსა, ვითარმედ: ჩუენ კაცნი ვართ ავაზაკნი და ესე სხუათაგან მიტაცებულნი გუქონან. ჩუენ ვგონებდით, თუ სახიდ ჩუენდა მივალთ და ვიხილენით თავნი ჩუენნი უტხოთა რათმე კლდეთა შინა, და აჰა მოხუცებულ ვინმე მონაზონი ვიხილეთ, რომელსან გუბერა თუალთა ჩუენთა და დავბრმდით, და არა უწყით, თუ სადა ვართ, არამედ გვედრებით შენცა⁶, ვინცა-ეგე ხარ, რადთა წყალობა-ყო ჩუენ თანა და სადა-იგი⁷ მიხვალ, წარგვძლუე⁸ ჩუენცა, რადთა არა უდაბნოსა ზედა მოვსწყდეთ.

¹ წმიდაჲ—H. ² შიოჲსა GH. ³ განთენდა GH. ⁴ მონასტრისა H. ⁵ ვინ H, ვინა G
⁶ შენ H. ⁷ სადა-იგი+შეა H. ⁸ წარგვეყენე H.

ხოლო მორწმუნემან მან კაცმან არაარაჲ ჰრქუა მათ ყოვლადვე, არამედ ესე: ნოვედით, ძმანო, და მიგიყვანნე ესერა მახლობელად მონასტერსა კაცი-სა ღმრთისა შიოჲსსა. და შეუდგეს მას კაცი იგი. ხოლო მი-რაჲ-ვიდეს მონასტრად. ჰრქუა ავაზაკთა მათცა¹ და² მონათა თჳსთა; დასხედით, ძმანო, თქუენ აქა მახლობელად ეკლესიისა. ხოლო მე აღვიდე მამასახლისისა. და მივიდა უკუე ქუაბსა ნეტარისა ევაგრესსა, იხილა იგზ და მოილო ლოცვაჲ მის მიერ³. მერმე მიუთხრა ყოველი, რომელი შემთხუეულ იყო მისდა სღვასა მას შინა გზისასა. ესმა რაჲ ესე ყოველი ევაგრის, უბრძანა, რაჲთა დაჰრეკონ ძელსა და შემოკრბენ ყოველნი ძმანი.

მერმე მოიყვანნა ავაზაკნი იგი და⁴ ჰრქუა წინაშე ყოველთასა: შეილნო, ვინანი ხართ, ანუ რაჲ არს თქუენ ზედა მდებარე ეგე სასჯელი⁵? იწყეს უკუე კაცთა მათ და წარმოუთხრეს ყოველი თითოეულად. ეგრეთვე მორწმუნემან მან კაცმან წარმოუთხრა პირველი განსაცდელი თჳსი. და ყოველთა ესმოდა რაჲ საკრველებჲჲ ესე, აღიდებდეს ღმერთსა. ხოლო კაცთა მათ ავაზაკთა ცნეს რაჲ მათ ზედა აღსრულებული იგი საკრველებჲჲ, აღიმალღეს ერთბამად ჳმად და ლაღადებდეს. ვითარმედ: მონაო ღმრთისაო შიო, შეგვწყაღენ ჩუენ უღირსნი ესე მონანი შენნი და ნუ მოგუაგებ უსჯულოებათა ჩუენთაებრ. და ესრეთ ჳმობდეს მრავალ ჟამ. ხოლო ევაგრი უბრძანა: დასცხერიო, ძმანო, დღედმდე კვრიაკედ და მაშინ ვევედრო წმიდასა თქუენთჳს. ხოლო თქუენ დაადგერიო ლოცვასა შინა და ვედრებასა ღმრთისასა.

მოიწია რაჲ დღე კვრიაკე, შთავიდა ევაგრი ხიღვად ბერისა. ხოლო კაცთა მათთჳს დაიდღმა განგებულებითა. არამედ რაჲამს იგზნიდა ბერისაგან, ჰრქუა მას ბერმან: ძმაო ევაგრი, მიიღე კუერთხი ესე და არქუ კაცთა მათ, რაჲთა განეყენნენ ეგევითარსა უწყსობებასა. აჰა ესერა განმიჯსნიეს კრულება ეგე⁶ ვერ-მხედველობისა მათისა. შეახე თუალთა მათთა და განეხუნენ და ეკრძალნენ. რაჲთა არა უძრესი ეყოს. განკვრდა უკუე ევაგრი, რამეთუ არაარაჲ⁷ და-ეფარვის არცჲ თუ მცირეთაგანი რაჲმე. აღმოვიდა და მიუთხრა ყოველივე კაცთა მათ, რაჲ-იგი იქმნა⁸. ჰრქუა მას ბერმან, ხოლო იგინი აღუთქუმიდეს, ვითარმედ არღარა ოდეს შესძინონ ეგევითარი უწყსობეჲჲ. შეახო თუალთა მათთა კუერთხი ბერისა[ღ] ღირსმან ევაგრი და მეყუსეულად დაჯსნდა სიბრმე მათი და იხიღეს ნათელი დღისაჲ და აღიდებდეს ღმერთსა. წარვიდეს სოფლად თჳსა და აღიარებდეს ცთომილებასჲ მას თჳსსა და ქაღაგებდეს დიდებულებასა⁹ ღმრთისასა და მიუთხრობდეს სასწაულთ-მოქმედებასა ნეტარისა შიოჲსსა და ყოველნი, რომელთა ესმოდა¹⁰, აღიდებდეს ღმერთსა. ხოლო მორწმუნემან მან კაცმან დაყუნა მცირედნი დღენი მონასტერსა მას შინა და კრძოვირნიცა იგი მისნი მისცნა¹¹ სამსახურებელად მონასტრისა. ხოლო თჳთ მიიღო კურთხევაჲ ბერისაგან¹² და ყოველთა მათ ძმათა და წარვიდა სოფლად თჳსად მშჳდობით და მიუთხრობდა ყოველთა საკრველებასა მას ნე-

მათცა—H. ² და|+მათცა H. ³ მიერი H. ⁴ და|—H. ⁵ ეგე სასჯელი სჯული H. ⁶ იგი H. რამეთუ არაარაჲ თუ ვითარ არა H. ⁷ ჰქმნა H. ⁸ დიდებულებასა|+მას H. ⁹ ესმა H. ¹⁰ მისცა H. ¹² ბერისა H.

ტარისა შიოძს მიერ აღსრულებულსა და ყოველნი აღიდებდეს ღმერთსა და აქებდეს მონასა მისსა შიოს.

სახწაული მერვე

ჟამთა მათ შინა ოდეს ქართლს შინა მთავრობდა სტეფანოზ, ანან ოდეს-მე ღმრთის მოყუარებისა¹ ჩემებითა ინება, რაფთაძეცა მოვიდა მღვმედ თაყუანის-ცემად ნეტარისა შიოძსა. ხოლო ინება პირველად მივლინებად მსახური თვისი და მიჰრქუა მამასახლისსა მისლვად თვისი. და მივიდა დღესჲ მეორესა თვთ იგი და აღმოუწოდა კათალიკოზსა ბართლომეს, რაფთა იგიცა მივიდეს კრებისა ყოფად მის თანა. და მივიდა რაჲ კათალიკოზი. ცნეს მამათა ყოველთა და განვიდეს მიგებებად მის წინაშე ჯურებითა და კერეონებითა, ვითარცა ჰშუენის მამათ მთავარსა. და იკურთხეოდეს ყოველნი და ამბორს უყოფდეს ჯელთა და ფერჯთა და რომელნიმე აღილებდეს მიწასა კუალთა მისთასა ევლოგიად და შეასხმიდეს გალობითა ჯერისაებრ. დაყვეს დღე იგი და მიილო ყოველთა მამათა ლოცვაჲ კათალიკოზმანცა. და იჯნა სტეფანოზისგან და წარვიდა. და წარსლვასა მას ეგრეთვე პატივი უპყრეს ყოველთა ჯეროვნად. იხილა რაჲ ესე² სტეფანოზ, განიხერხებოდა შურითა, რამეთუ ამას არარაჲ ესე ვითარი პატივი უყვეს მონათა მათ ღმრთისათა და რამეთუ იუოცა კაცი ესე ამპარტავან და ბოროტითა შურითა აღსაესე და ეკლესიათა ფრიად ძლსა უყოფდა.

მოუწოდა თვისაგან³ მამასახლისსა და ჰრქუა უპატიოდ, ვითარმედ: ბერო არა კეთილო, არა სკანა მოსლვად ჩემი უწინარეს დღისა ერთისა? და მან ჰრქუა: ჰე, ვცან. და მიუგო: და ვითარ შეურაცხ-მყავთ. რამეთუ არარაჲ მთავრობისა პატივი წინა-მიყავთ⁴ და ოდეს სკანით ეპისკოპოზისა თქუენისა მოსლვად, ესოდენ აღიდეთ იგი? მიუგო მამასახლისმან მდაბლითა ვმითა: უფალო მთავარო, და რაჲ არს ჩუენ მიერ პატივი გინა თუ შენ ზედა. გინა თუ მას, არამედ ჩუეულ ვართ წესთაგან ეკლესიისათა, რაფთა მსგავსად ქრისტესსა გუეპყრენ მწყენსნი და რად უსწავლულეს გამოვრნდეთ ყრმათა მათ ებრაელთასა, რამეთუ გუესმის ეგერა სახარებისაგან ვითარ პატივ-სცეს მათ შესლვასა მეფისასა იერუსალემდ,⁵ და აწ ესერა მსგავსად მეუფისა⁶ პატივს-ვსცემთ ამას, რომელი გამოირჩია მან სიძედ ეკლესიისა თვისისა ნაცვალად თვისსა. და ჰრქუა სტეფანოზ: და უმეტეს არსა საყდარსა ჩემსა ეპისკოპოზისა. და რამეთუ შე მეფეთა საყდართა ვზი და იგინი არიან ნაცვალნი ღმრთისანი ქუეყანასა ზედა? ჰრქუა მას მამასახლისმან: მთავარო, კეთილად იტყვ. რამეთუ მეფენი ოდეს ემსგავსენ ღმერთსა სიბართლითა და სახიერებითა და მოწყალებითა, არიან ნაცვალ ღმრთისა, არამედ ვითარ ვხედავ გონებასა შენსა, ფრიად შორს ხარ ღმრთისა მსგავსებისაგან, რამეთუ სიტყუანი ეგე ამპარტავანთანი არიან და მოშურნეთანი, რომელთათვის წერილ არს სულისა მიერ წმიდისა: «შერისხენ შენ ამპარტავანთა და წყეულ არიან, რომელთა გარდააქციეს ძცხე-

¹ მოყუარებისა] მსახურებისა H. ² ესე]+ყოველი H. ³ თვისაგა (ი. ⁴ რამეთუ არა რაჲ .. მიყავთ)—H. ⁵ იერუსალიმად GH. ⁶ მეუფისა] მეფისა მის H.

ბათაგან შენთა*. და კუალად შურმან რაჲ შეიპყრა ერი უსწავლელი, ცეცხლი აღეწვა და აწ შენ განეშორე წინა-აღდგომასა¹ ღმრთისასა და მიიღე მსგავს-თა შენთაგან კაცობრივი პატივი, ხოლო ეპისკოპოსთა—ეკლესიისა და შეილთა ნისთაგან, რამეთუ ოდეს შენ ჯეროვნად არა პატივ-სცემ, რად აყენებ მონათა ღმრთისათა მცნებისა მისისა აღსრულებად? განრისხნა გულის წყრომით სტეფანოზ მხილებათა მათთვის და მისტაცნა ორნი აგარაკნი და თქუა: არა მივსცე შეურაცხის-მყოფელთა მამული ჩემი. და წარვიდა და უთქმიდა მრავალსა შინებით.

ღამესა მას ზედა მიაღდა ვინმე დიდებული კაცი სახითა მონაზონისაჲ-თა და აქუნდა კელთა შინა მისთა კუერთხი ოქრომსა[ჲ] და ჰრქუა: სტე-ფანოზ, ბოროტო და მედგარო, რად მისტაცენ მონასტერსა ჩემსა აგარაკნი? ირწმუნე ჩემი. არა თუ უკუნსცენ, მოვაფლინო შენ ზედა რისხვად ღმრთისაჲ და ბოროტად შეგჰამოს. განიღძა და თქუა: ესე საოცრებაჲ რაჲ-მე არს და არარაჲ არს ქეშმარიტი. მოიწია რაჲ ღამე მეორე, კუალად გამო-ულჩნდა დიდებული იგი სახილავი და აქუნდა კელთა მისთა ჯუარნი და კუერთ-ხი და ეტყოდა საშინელებით: სტეფანოზ უკეთურო, მე ვარ მონაჲ ღმრთისაჲ შიო. რომელი გეტყვ; უკეთუთ არა უკუნსცენ² აგარაკნი იგი მოსასტერსა ჩემსა. ანიერიოთგან არღარა დაგითმო, არამედ განვაქიქო სიცოფე შენი. გან-კოთა უკუე და განიზრახვიდა თუსაგან ჩუენებისა მისთვის და ეძუნებოდა მონა-თაგან, რამეთუ ყოველად არა ელმოდა აგარაკთა მათთვის, არამედ ღმრთისა ღმრთის ოდენ დაედვა სასოებაჲ მათი და განიზრახა ესრეთ, რაჲთა ერთი იგი აგარაკი ნისცეს მონათა, ხოლო ერთისა მისთვის კუალად განიზრახოს და ნუ-უკუე მონაზონნიცა იგი მივიდენ ვედრებად. ხოლო მომავალსა მას ღამესა კუალად გამოუჩნდა სტეფანოზს ძილსა შინა მონაჲ ღმრთისაჲ შიო მითვე პირველ ხილულითა სახითა და ეტყოდა: შეილო ბნელისაო სტეფანოზ, ვინა[ჲ]თ-გან სულგრძელებასა ღმრთისასა აუსამართლოებ შენ ზედა, მართლიად გეტყვ შენ: ანვაპარისა ნაგისთვის გონებისა შენისა არღარა მივიხუნე ორნი იგი აგარაკნი ჩენნი, უკუეთუ არა უკომოცენ ორნი სხუანი აგარაკნი შენნი მათ ზედა, და უკუეთუ ესე არა ჰყო, საწყალობელ გყო ყოველთა მხილველთა შენთა და მოვაწიო მოულოდებელი მწუხარება შენ ზედა. განკრთა უკუე სტეფანოზ³ შე-ნკოთებული⁴, დაჯდა ცხედარსა ზედა განლიგებული. მოუწოდა მერმე ერთსა მონათა თუსაგანსა და ჰრქუა მას ესრეთ: წარვედ აწვე ეამსა ამას და მივედ მონასტოად შიომხსთა და არქუ მამასახლისსა, რაჲთა აგარაკნი იგი კუალად იითქუა[ლ]ნეს. რომელნი მე მიუხუნე და არწმუნე მათ ლოცვის ყოფად ჩემთვის. ხოლო ვითარცა ენება მსახურსა მას, რაჲთა წარვიდეს, ვერ ეძლო განვლად ეოსა პალატისასა, არამედ შეეკრნეს ფერვნი მისნი ვითარცა ბორკილითა. იხილა რაჲ ესე სტეფანოზ, განკვფრდა და მოიცვა იგი ურვამან საშინელმან და მნიოისა ნისგან ურვისა კუალად მიერულა მას და მყის წარმოუდგა მას ნე-ტარი შიო არღარა ძილსა შინა, არამედ ცხადად, განაღძა იგი და ჰრქუა მას: ჰ⁵ საწყალობელო და ბრმაო გულითა სტეფანოზ! აჰა მსგავსად გულისა

¹ წინააღმდეგობა H. ² სცე GH. ³ სტეფანოზს G. ⁴ შემოთებულსა GH. ⁵ ჰი GH.

* თსაღმ: 118,21.

შენისა იქმნე ბრმა თუალთაჲცა შენ და ცოლი შენი და შვილნი შენნი და ცოთ, ვიდრემდის განგსწავლოს შენ უფალმან საქმედ¹ უმჯობესისა. და მეყსეულად მიელო თუალთა მისთა ნათელი და განცოფნა. ეგრეთვე იქმნეს ცოლი და შვილნი მისნი და იწყეს ლაღადებად და ემობად. და მიეტყუებოდა ერთიერთსა ზედა კბილითა. და იხილევბოდა ხილვაჲ² საწყალობელი, რამეთუ ძლიერ იპყრობდეს ჴელებითა მთავარნი და ყოველი ერი. და ემობდეს იგინი ძლიერად, ვითარმედ შიოჲს მიერ მონისა ღმრთისა ვიგუემებით, ვიდრემდის განცკვეს ველად. გულისჴმა-ყვეს ესე უკუე წარჩინებულთა მათ ქართლისათა და კრულნი წარიყვანნეს იგინი და მიიყვანნეს სარკინისა მღუმედ წოდებულსა მას მონასტერსა ნეტარისა შიოჲსსა. ხოლო იხილნეს რაჲ მამათა მონასტრისათა ეგრეთ საწყალობელად გუემულნი თანა-ღმობით იკითხვიდეს მიზეზსა ქირისა მის მათისასა. ხოლო ცნეს რაჲ, მიისწრაფეს ეკლესიად და დაპრეყეს ძელსა, ვიდრემდის შემოკრბეს ყოველნი ძმანი. და მიიყვანნეს იგინი წინაშე საფლავსა წმიდისასა, და ლოცვა ყვეს მათთჲს. მერნე მოილო მამასახლისმან ნტუერი წმიდისა მის საფლავისა და შთაყარა ბარძიმა შინა და ასუა თჳთ სტეფანოზს და ცოლსა და შვილთა მისთა და მყის მოეგნეს გონებასა ცოფნი იგი. გარნა სიბრმე მათი ეგო განუკურნებელად. მაშინლა იწყეს ედრებად ნეტარისა შიოჲსსა და ყოველთა მათ მამათა ცრემლით ევედრებოდეს ლოცვისა ყოფად მათთჲს.

მოუწოდა უკუე სტეფანოზ მწიგნობარსა თჳსსა და უბრძანა მას, რაჲთა დაწერნეს ორნი დაბანი დაბათაგან სამეუფოთა ურჩეულესნი. მერმე აღილო ჴელითა თჳსითა ქარტაჲ იგი და დადვა საფლავსა ზედა წმიდისა შიოჲსსა და ესრეთ გოდებდა: აჰა,³ მამაო, პატიჳი ბრალისა ჩემისაჲ, მიიღე ჴელით წერილი ესე და შემინდევ ბრალი ჩემი, რომელი უსჯულოვებისა ჩენისათჲს⁴ შემემთხვა, დამიგნენ სიბრმისა ამისგან ჩემ ზედა მდებარისა. ესრეთ მრავალ ჟამ რაჲ ევედრებოდა, მოილო კუერთხი იგი ნეტარისა შიოჲსი მამასახლისმან იოანე და განბანა იგი წყლითა და დაბანნა თუალნი ნათნი წყლითა მით. და იქმნა საკრველეებაჲ დიდი, რამეთუ მეყსა შინა განებუნეს თუალნი მათნი და ხედვიდეს. და აღიდებდეს ღმერთსა და ნონასა მისსა, ნეტარსა შიოს. და დაამტკიცა უკუე ჴელით წერილი იგი ჴელითა თჳსითა, და მასვე ჟანსა დაწეოჲს ჰროარტაკი და დაამტკიცა ჴელითა თჳსითა და წარსცა ყოველსა შინა ტუეანასა ქართლისასა, რაჲთა ყოველნი ეკლესიანი განათავისუფლნენ მძლავრებისაგან და ხარკის მიგდისა. ესრეთ ამიერითგანლა იწყო სტეფანოზ კეთილნი ყოფად ეკლესიათა და პატივისა პყრობად ეპისკოპოზთა, მღუღელთა და მონაზონთა. და ამანცა ფრიადი აშენა ეკლესიასა ზედა ჯუარისასა. ეგრეთვე ცოლმან მისმან ფრიადი საფასე მიანჩჳ წარსაგებელად მონასტერსა მამისა შიოჲსსა. ამიერითგან⁵ წლითი-წლად აღვიდიან ცხრასა მათსა დღესასწაულობად საჯსენებელსა ამის წმიდისასა და მრავალსა კეთილსა უყოფდა მიერითგან ყოველთა ეკლესიათა სტეფანოზ. და ყოველნი აღიდებდეს ლპერთსა და მონასა მისსა შიოს.

¹ საქმედ]— G. ² ხილვად H. ³ აჰა]ლ'სა H. ⁴ ჩემისა მიერ H. ⁵ მიერითგან H.

სასწაული მეცხრე წმიდისა შიოხსი

ზრავალ გზის უკუე სამხილებელად ცოდვთა ჩუენთა გარდარეულებისათჳს მისცა ღმერთმან განსაწურთელად ყოველი ქართლი კელსა ბილწთა აგარიანთასა, რომელ არიან სარკინოზნი. ესენი ოდესმე შემოვიდეს ბრძანებითა ამირ-მუმინისაჲთა და ტყუე-ყვეს ყოველი სომხითი და ქართლი და ვიდრე მთაღმდე არგუეთისა ყოველი ოკრებასა მისცეს. ხოლო იყო წინამძღუარ სპისა მის მათისა აჰმადა, ნათესავი ამირ-მუმინისა¹, კაცი მძლავრი და გულ-ფიკხელი და ანგაპარი. და ამან აღვლო ველი მუხნარისა და² იმიერ მდინარისა მტკულისა წარავლინნა სპასპეტნი თჳსნი უმარ და ბურულ. მიიწივნეს რაჲ სოფელსა ციხედიდისასა, იხილეს პირისპირ კლდეთა შინა სარკინისათა გამოქმნილი იგი ქუაბები. დადგეს და თქუეს: ისი სიმაგრენი უკუეთუ არა გამოვიხუნეთ, სიოკხულ იყოს ჩუენდა და არცა სულტანმან შეგვზდოს უღებ მყოფელთა ამისთა. ვანიჩრისე უკუე წყალი მდინარე მტკუარი, და შთავიდეს ყოველნი, რაჲთა³ წიაღდენ, გარნა უქმ იყო სლვაჲ მათი, რამეთუ ღლე ყოველ იაოებოდეს მდინარესა მას შინა და ვერ უძლებდეს განსლვასა ამიერ. ხოლო იქჳნა რაჲ მწუხრი, მაშინდა ძლით მოეგნეს გონებასა და ცნეს, რამეთუ ცუდად შურებთან და განკრთეს საკრველებისაგან და უნდოდა, რაჲთა ცნან მიხეზი. და მოიყვანეს ტყუეთაგანი ერთი და ჰკითხვიდეს, თუ რაჲ არს ქუაბთა მათ შინა კლდოვანთა? ხოლო მან ჰრქუა, ვითარმედ: იქი მონანი ღმრთისანი არიან შეკრებულ ნეტარისა კაცისა მიერ ფრიად სასწაულთ მოქმედისა, რომელსა ეწოდების შიო. განკრდეს უკუე ფრიად და წარვიდეს. და რაჲამს მიიწივნეს წინაშე აჰმადისა, სადა შეკრებებიან ორნი მდინარენი მტკუარი და ლიახვი. რამეთუ მუნ დაებანაკა, ჰრქუეს მას რომელი-იგი იხილეს სასწაული წმიდისა შიოხს მიერ. ხოლო მან ფრიად აბრალო მათ, რამეთუ არა უწინარეს ჰრქუეს. რაჲთამცა ეხილა ადგილი იგი. ამისა შემდგომად წარავლინა ერთი მთავართაგანი უმარ და წარგზავნა ფრიადი საჰმარი, რომელი შეეტყუებჳს საზოდელად მონაზონთა და ოქროდ ფრიადი და ალვაჲ საკუმეველი ტვრთი ერთი, და მიჰრქუა⁴ ესრეთ, ვითარმედ: ლოცვა-ყავთ ჩემთჳს, მონანო ღმრთიანო. და საჰმარი ესე მიიღეთ და ალვაჲ ესე ყავთ სამსახურებელად საფლავსა ზედა მოძღურისა თქუენისასა, და მო-რაჲ-ვიქცე, თუთ გიხილნე მშუდობით. იიწია უკუე მთავარი იგი და მიეახლა რაჲ⁵ ბჳეთა მონასტრისათა, იხილა ატრაცხელი სჰაჲ მჳედრობისაჲ, რომელნი იარებოდეს ჰაერთა⁶ ზედა და შორის მათსა მოხუცებული კაცი მონაზონი, ფრიად შუენიერი, რომელი უბრძანებდა მათ და იგინი განამტკიცებდეს ყოველთა მათ ადგილთა. მიავლინა უკუე მონა და მიუმცრო ბრძანებჲად სულტანისაჲ მონაზონთა და მშუდობჲად და უშიშოებჲად მისცა მათ. ხოლო მათ შეიყვანეს შინაგან მონასტრისა და ყოველი იგი შეწირა, რომელ წარმოველინა სულტანსა და მსგავსად სჯულისა მათისა ილოცა საფლავსა ზედა ნეტარისა შიოხსსა, და მიხედნა ძმათა მათ ყოველთა და იხილნა დაბებულთა ფლასისაჲთა მოსილნი მყუდროდ მავალნი, არარაჲს

¹ დუმინისა G. ² და| ხოლო H. ³ რათა|—H. ⁴ მიურქუა G. ⁵ რაჲ|—H. ⁶ ღაერთა H.

ქუეყნიერისა მზრუნველნი. ჰკითხა მათ და ჰრქუა: წმიდანო ღმრთისანო, რად-სათეს გეშინის თქუენ კაცთაგან, რამეთუ არარას¹ ვინ შემძლებელ არს თქუენგან მიღებად² და ვხედავ, რამეთუ უხილავნი რადმე ძალნი ჰაერთა შინა იარებიან სახითა მვედართაჲთა და წმიდასა ამას ადგილსა სტყენ და ვეჭუ, თუ ანგელოზნი არიან იგინი, რამეთუ გამოჩნდებიან და დაიფარვიან, და არიან ბრწყინვალენი საკრველად, და შორის მათსა მონაზონი ყოვლად მიუთხრობელი³ სიკეთითა სახისაჲთა და მოხუცებულთა თმათა და წუერთა მქონებელი, და ესე უცილობელად არს მოძღუარი თქუენი. ესმა რად ესე ძმათა მათ და კუალად სასწაულიცა იგი, რაჲმს უნდოდა მვედრობასა მას წიაღსლვად მდინარე იგი მტკუარა და ვერ უძლეს, აღიდებდეს ღმერთსა და მონასა მისსა შიოს, რამეთუ მარადის ესრეთ მცველ არს ცხოვრებისა ნათისა. ხოლო მთავარმან მან ყო აღთქუმაჲ, რამეთუ⁴ მიერთგან არარაჲ სადა⁵ ევნოს ეკლესიათა და უძლოს, თუ ვითარ ნათელ-ილოს და იქმნეს ქრისტეანე და მონაზონ და დაემკვდროს მათ თანა. იჯმნა უკუე მათგან და წარვიდა მაშინ.

ხოლო შემდგომად [თ]თჱსა ერთისა ორთა თანა ერთგულთა თჱსთა უარ-ყო სჯული სპარსთაჲ, იჯმნა ყოვლისა დიდებისა თჱსისაგან. წარმოვიდა იღუმალ და მოიწია მღვმედ. აღასრულა აღთქუმაჲ თჱსი: ნათელ-ილო და შეიმოსა წმიდაჲ სტემაჲ. და უწოდეს მას სახელი ნეოფიტე. იქმნა ყოვლად რჩეულ მონაზონ და მისწუთა მალღითა მოღუაწებითა დიდთა მამათა საზომსა და მიანიჭა მას ღმერთმან ძალი სულთა არაწმიდათა სიტყუთ ოტებად. და მრავალნი სასწაულნი⁶ აღასრულნა ღმერთმან კელითა მისითა. და ამისთჱს დიდითა იძულებითა იქმნა ეპისკოპოს საყდარსა ზედა ურბნისისასა სამოელ კათალიკოზისა მიერ. ამან ნეტარმან ფრიადი ღუაწლი თავს-იდვა სამწყსოჲსა თჱსისათჱს და მრავლაჲთა კანდიერებითა ჰბრძოდა ცეცხლის მსახურთა. ხოლო უკუანანელ იწამაცა მათ მიერ ქრისტესთჱს, რამეთუ ღამე შეიპყრეს და დაქოლეს იგი ქვითა. და ესრეთ მოწამეთაცა გვრკვნითა შეიმკო. ხოლო ორნი იგი მსახურნი მისნი—ესენიცა მონაზონ იქმნეს და კეთილად აღასრულეს ცხოვრებაჲ ესე ფრიადითა სიჱციხითა ძოღუაწებისაჲთა. ხოლო რომელსა ერთსა ეწოდა ხრისტოდოლე, ხოლო მეორესა ქრისტეჱოზე. ამას ქრისტეჱოზეს ერწმუნა მამასახლისობაჲ ილარიონ მამასახლისისა მიერ მემღმრთისა ვანისა⁷ მკოდომანისა⁸, და იქმნა ყოვლად რჩეულ და გამოცდილ მკურნალ სულთა, და მიიცვალა ას ორმეოცდა ხუთისა წლისა.

სასწაული მეთერთმეტე

კაცი ვინმე იყო წარჩინებული, სახელით გიორგი, და ცოლი მისი იყო ბერ წ. და კაცი ესე იყო მრავლისა მონაგებისა და სიმდიდრისა უფალ და უძნდა ფრიად, რამეთუ არა ესუა მათ შვილი. მარადის ევედრებინ ღმერთსა და წმიდათა მისთა, რადთამცა მიეცა შვილი. ოდესმე მოახდა დღესასწაული წმიდისა ამალღებისაჲ. აღდგა კაცი უკუე ესე გიორგი და წარვიდა მღვმედ, რადთა მუნ აღასრულოს დღესასწაული იგი. და მოახლებულ იყო დღეცა ჳსე

¹ რას| რაჲსა H. ² მიღებად თქუენგან H. ³ მონაზონნი ყოვლად მიუთხრობენი H. ⁴ რ მეთუ| რათა H. ⁵ სადა|—H. ⁶ სასწაულნი| ღუაწლინი H. ⁷ ვანისა GH. ⁸ ასე! (კაჱსანანა!)

ნებისა წმიდისა შიოჲსი და დაეყოვნა კაცსა მას ღლე რაოდენიმე მუნ. მოიწია რაჲ იგიცა ღლე, რომელსა შინა აღესრულებოდა საჯსენებელი მამისა შიოჲსი, აღდგა უკუე დედაკაციცა იგი, ცოლი პირველ ჳსენებულისა მის კაცისაჲ, და მოიწია მღვმედ, ქუაბსა მას, რომელსა შინა პირველ ღუაწლნი ძლიერნი მოილუაწნა ნეტარმან შიო. და არს ქუაბი იგი გარეშე ბჳეთა მონასტრისათა მცირედ განშორებულად. და არავინ პოვა სხუჳჲ მუნ, რამეთუ იყო ღამე. და დაადგრა მუნ და ილოცვიდა და ტიროდა მრავლითა ცრემლითა უშვილოებინათჳს თჳსისა. ხოლო ქმარმან მისმან არა უწყოდა მისლვაჲ ცოლისა მისისაჲ, არანედ შეემოსა ძაძისა სამოსელი და წინაშე მღვმესა მისსა [ღგა]. და არს საფლავი წმიდისაჲ მუნ. მრავალთა სულთქუმიითა ვედრებათა განჳჳენდა წინაშე ღმრთისა და ევედრებოდა წმიდასა შიოს. შეესმნეს უკუე ვედრებანი მისნი ღმერთსა და უცხოჲ რაჲმე სასწაული იქმნა წმიდისა ამის მამისა მიერ მის ზედა, რაჲმეთუ მცირედ მიერულა¹ კაცსა ამას და ჰრქუა ვინმე ძილსა შინა, ვითარმედ: კაცო, აღდგე და წარვედ ძუელად ქუაბად გარეშე ბჳეთა და მუნ ევედრე ღმერთსა და მონასა მისსა შიოს. აღდგა უკუე და მიიწია ბჳეთა მონასტრისათა და იხილნა დაკრძალულნი. უკმო მეკარესა და მიზეზ ყო რაჲმე და განვიდა, და მიიწია ქუაბად და არავინ პოვა მუნ, გარნა ცოლი იგი მისი და ვერ იცნა იგი, რამეთუ ღამე იყო, და არცა დედაკაცმან იცნა ქმარი მისი, რამეთუ ეცუა მას ძაძაჲ და ეგონა, თუ მარტო-მყოფთაგანი ვინმე არს. და ილოცვიდეს ორნივე ჟამ ერთ მღუმრიად. ხოლო განვიდა კაცი იგი კარსა ქუაბისასა, რაჲთა დაიძინოს მცირედ, და დედაკაციცა იგი განვიდა და დაიძინა განშორებულად. და გამოუჩნდა უკუე კაცსა მას ძილსა შინა ნეტარი შიო და ჰრქუა: აღდგე, კაცო, უკუეთუ გინებს, რაჲთა შეილიერ იქმნე, და დაწვე დედაკაცსა იჳას თანა მძინარესა. განიღჳა კაცმან მან და თქუა: წყუულმცა არს ეშჳაკი, ვითარითა სახითა ინებებს ცთუნებასა ჩემსა! დაიძინა კუალად. და კუალად გამოუჩნდა იგივე პირველი სახილავი. და აქუნდა ჳელთა ჯუარი და ჰრქუა: კაცო, მათლიად გეტყჳ, უკუეთუ ამას ღამესა არა ღანწვე დადაკაცსა იმას თანა, არა განიჯსნენ საკრველნი შენნი, და მე ვარ მონაჲ ღმრთისაჲ შიო, რომელი ამას გეტყჳ. განიღჳა უკუე კაცმან მან და თქუა: ჳ², რაჲმე არს განსაცდელი ესე, და ვითარცა ეგებოდა ესე კაცისაგან, რომელი ქალწულებით აოიზარდა და მაგავსად უგორკოთა მოქალაქობდა, და ესე სიტყუანი რადმცა იყვნეს წმიდისანი! დამძიმდა უკუე გონებაჲ მისი და კუალად დაიძინა. და აჳა კუალად აღდგა მის ზედა მონაჲ ღმრთისაჲ შიო და ეტყოდა: კაცო, გრწმენინ ღმრთისა და ჩემისა, მონისა მისისა შიოჲსი, რამეთუ უკუეთუ ამას ღამესა არა თანა-ეყო დედაკაცსა იმას, არა უკუე ოდეს კულა შეუძლო შეილიერებად. აღდგა კაცი ესე განცუფრებული და ზარ-ტეხილი და მივიდა მრავლითა სი-რცხვლითა და ცრემლითა და ქუვილითა³ გულისაჲთა და დასხნა დედაკაცსა მას ჳელნი. ხოლო ღმერთმან დასდვა დედაკაცისა მის ზედა ჳშირი ძილი, ვიდრემდის უკვრდაცა კაცსა მას. და თანა-ეყო რაჲ, მეყუსეულად განჳკრთა დედაკაცსა მას და იკრჩიალნა უშუერად. ესმა მონათა მის დედაკაცისათა, რა-

¹ შერულა H. ² ჳი DH. ³ ჳულითა H, ჳუვითა D.

მეთუ იყვნეს მცირედ განზორებით. ხოლო კაცი ივლტოდა შეშინებული, რადთა არაინ შეიპყრას. და შეივლტოდა ბჭეთა მონასტრისათა, რამეთუ განგებულე-ბითა ღმრთისათა პოვა ღიაჲ ბჭე მონასტრისაჲ. შევიდა უკუე. გოდებდა თვსაგან და იტყოდა: ეჰა, ვადმე მოკიცხულსა ეშმაკისაგან! და აწ რად ვყო. რამეთუ შევაგინე საწოლი ჩემი და ეჰა მე საწყალობელსა, რად ესე ვყავ? ხოლო დედაკაცისა მის ზედა მოკრბეს რად მონანი მისნი, არარად ჰრქუა მათ თვნიერ ესე, ვითარმედ: ძილსა შინა რადმე საოცრებით ვიხილეო: ვარნა თვსა-გან, ვინ უწყის, თუ ვითართა მხილებათა მოეცვა! და რასა ჰყოფდა ტირილი-სა და მწუხარებისაგან, არა უწყოდა, რამეთუ მემრუშედ ხადოდა თავსა თვს-სა. არარა ყოვნა, არამედ მწრაფლ აღდგა და ღამევე წარვიდა სახიდ თვსად¹. ხოლო კუალად კაცი იგი, მისი ქმარი, სირცხულეული ბასრობდა თავსა თვსსა და იტყოდა: [არა] კეთილი შევილიერებაჲ მოვიღე სადამე², რამეთუ გამო-ვზნდი მუცავად და ბილწად, ნაცვალად ამისსა, რადთა კეთილი რადმე შევიძინო. წარვიდა უკუე კაციცა იგი შემდგომად დღეთა რადენთამე და მივიდა სახლად თვსად მრავლისა ურვისა შინაგან მკონებელი. და ყოვლად ეკრძალებოდა სა-წოლსა ცოლისასა. და იყო დიდსა შინა სინანულსა. გარდავდეს ორნი თუენი და დედაკაცი იგი მიდგომილად ჰხედვიდა თავსა თვსსა და განიკრებოდა. თუ რად ყოს. და მოეცვა განსაცდელთა და გულის-სიტყუათა მრავალთა. განიზრა ხა უკუე სიტყუთა კეთილითა³ და ჰრქუა ქმარსა თვსსა: უფალო ჩემო გიოო გი, მაქუს რადმე სიტყუად შენდა. ხოლო მან ჰრქუა: იტყოდე. და იწყო ეს რეთ სიტყუად დედაკაცმან: უწყის და მოწამე არს ჩემდა ღმერთი, რამეთუ, რადთგან შევეყავ საწოლსა შენსა, არაოდეს შემოვიდა გულსა ჩემსა გულის-სიტყუად შეგინებული და არცა ვისი პირი განვიცადე ცოდვისა იქუთა. ვარნა მოშურნეთა თუალთა ეშმაკისათა ვერ დაითმინეს ესე. და რაჟამს წარხზოდე შენ მღვმედ და დაიყოვნე, არა მოხუედ. გულსა მომიჯდა, რადთა მეცა წარმო-ვიდე დღესასწაულსა წმიდისა შიოჲს ჭსენებისასა. აღვდეგ ორთა თანა მონათა და მივედ ქუაბსა მისსა, რომელ არს გარეშე ბჭესა მონასტრისასა. და იყო ღამე. ვილოცევდ უკუე გულს-მოდგინედ მარტოებით მუნ. სხუათა ყოველთა-ვე მიეძინა განზორებულად. მოვიდა ვინმე⁴ სახითა მოლუაწეთათა და შენო-ვიდა და ილოცვიდა მახლობელად ჩემსა და აჩუენებდა ტკივნეულებასა მრავალსა. გამოვედ უკუე მე, გზისაგან მაშურალი, და დავწევ დაძინებად. და გამოვიდა იგიცა და მცირედ განზორებულად ჩემგან მანცა დაიძინა. ამათ სი-ტყუათა იტყოდა დედაკაცი, კაცსა ნიშანი მიეცემოდის და გული ეჩქუეფებო-და⁵, ვარნა ღუმნა და ისმენდა თავ-მოდრეკით. აჰა იწყო ცრემლოვად დედა-კაცმან და სირცხულთაგან ვერლარას შეუძლებდა სიტყუსა თქუმად, გაონა ქმარმან მისცა ძალი სიტყუათა მისთა. და აღიარა⁶, ვითარმედ: ვიდრელა მი-ძინა, არა უწყი, ვარნა ოდეს განმკრთა, ვპოვე თავი ჩემი დაცენულად. ქმა-ვყავ და კაცი იგი წარვიდა მეოტად. და ჰ⁷ მე, საწყალობელსა, რამეთუ აწ ვარ მე მუცელ-ქმნულ.

¹ თვსა H. ² სადმე მოვიღე H. ³ თუკეთილითა გულის-სიტყუთა H. ⁴ ვინმე] + კაცი H. ⁵ ჰჩ-ქვიფებოდა GH. ⁶ აღიარა] აჰა რა H. ⁷ ჰი GH.

ესმნეს რაჲ სიტყუანი ესე დედაკაცისანი გიორგის, აღიესო გული სიხარულითა და ეტყოდა: ნუ მწუხარე ხარ, პატროსანო მეუღლეო, არამედ იხარებდი, რამეთუ საღმრთო არს საქმე ევე და ნიჭი ოხათა მამისა შიოხსთა. იწყო უკუე და ყოველივე მიუთხრა მანცა და ვითარმედ თუთ იგი არს ყოვლისა მოქმედ და მოწამე. მაშინლა უკუე გულ-პყრობილ იქმნა დედაკაცი იგი და ჰმადლობდა ღმერთსა. ხოლო მომავალსა მას ღამესა გამოუჩნდა ძილსა შინა მამაჲ შიო თითოეულსა¹ მათსა და ეტყოდა, ვითარმედ: თქუენგან შობადი ყრმაჲ ეგე გამოიჩინა ღმერთმან წინაჲსწარვე და განაძლიეროს იგი მტკიცითა ძალითა თუსითა, რომელმან დამწყსოს ერი ღმრთისაჲ ჯეროვნად. ხოლო თქუენ, რაჟამს აღმოშვათ იგი წმიდით ემბაზით, უწოდეთ სახელი მისი იოანე, რამეთუ მადლო ღმრთისაჲ იყოს მის ზედა და შეწირეთ იგი ღმრთისა. გარნა ნუ-მცა რაჲ შევალს პირსა შისსა ნმზვნიერთაგან თუნიერ ხოლო თევზისა. განიღძქეს რაჲ, მიუთხრეს ჩუენებით ესე ურთიერთას და სიტყუაჲ იგი დაიძარხეს ფარულად.

ხოლო აღესრულნეს დღენი, შვა დედაკაცი მან. ყრმაჲ იგი იქმნა წელიწდისა² ერთისა. მიიყვანეს მშობელთა მისთა მონასტერსა მღვმისასა და ქადაგებდეს უცხოსა მას სასწაულსა, რომელი იქმნა მათ შორის. აღმოშვეს უკუე წმიდით ემბაზით კელითა ელია მენღვმისაჲ³. და იქმნა რაჲ ყრმაჲ ესე ათის წლის, კუალად მუწვე მიიყვანეს და შეჰვედრეს იგი ღმერთსა და მონასა მისსა ნეტარსა შიოს. ესე ყრმაჲ არს იოანე ქართლისა კათალიკოზი⁴, რომელი ყოველითურთ იქმნა სწორო იოანე ოქროპირისა, რომლისა სათნოებანი და საქმენი, უკუეთუ ვისმე უნდენ ცნობად, მიიღენ კელად მისთჳს აღწერილი წიგნი და მუნით სცნობდინ.

სასწაული მეთორმეტე

საქსენებელსა დიდებულისა მამისა შიოხსსა იყო კრებაჲ ერისაჲ⁵ მონასტერსა მღვმისასა და მუნ იყო მეფე და ყოველნი მთავარნი ჩუელებისაებრ, და სარმიანე მამათ მთავარი ყოველთა თანა ეპისკოპოზთა თუსთა. იყენეს ვინმე კაცნი მეგვატელნიცა მუნ⁶ სარწმუნოებისაგან იაკობიტთასა⁷, რომელნი მოვიდეს ქალაქით ტფილისით. ამათ ვითარცა იხილეს მოსლვაჲ კათალიკოზისაჲ, მივიდეს წინაშე მისსა და მიართუეს ძღუენი რაჲმე ქუეყანისა მათისაჲ; და მიიღეს რაჲ კურთხევაჲ მის მიერ⁸, ჰრქუა მას: წმიდაო მეუფეო, ღირს მყვენ დღეს ზიარებად წმიდითა კელითა შენითა. ხოლო მან არარაჲ გამოიკითხა, თუ ვინაჲ ანუ რომლისა სარწმუნოებისანი არიან, არამედ ჰრქუა დიაკონსა თუსსა, რაჲთა ეამსა ზიარებისასა მოიყვანნეს იგინი. იქმნა უკუე წმიდაჲ ეამის წირვაჲ და მივიდეს კაცნი იგი და აზიარნა კათალიკოზმან სარმიანე კელითა თუსითა. გამოვიდეს რაჲ ეკლესიით, ისტუმრნა მეფემან სერსა თუსსა ყოველნი. და წარვიდა კათალიკოზი მას დღესა მცხეთად, რამეთუ მიუწოდდა მას ხვილისა დღე ქსენებაჲ ყოველთა სულთა ქრისტიანეთაჲ.

¹ თვითოეულსა GH. ² წელიწადისა GH. ³ მღვდლისათა H. ⁴ კათალიკოზი G. ⁵ სერისი კრება H. ⁶ მუნქ მანინ მუნ H. ⁷ იაკობიტთასა H. ⁸ მიერი H.

მოიწია რაჲ მწუხრი, ძილსა შინა გამოუჩნდეს ვინმე სარმიანე კათალიკოზსა კაცნი დიდებულნი ხილვითა და საშინელნი ხატითა და ერთი იგი იყო მღუღელთ მოძღუარი¹, ხოლო თავსა მისსა ზედა მღებარედ კუნკულისა მსგავსი რიდე. ხოლო ერთი იგი მონაზონი ნოხუცებული, რომელსა აქუნდა კუერთხი ოქროსსაჲ, რომელსა ზედა იყო ჯუარი. და ვითარ იხილნა² სარმიანე³, ზარი განვდა და იგონებდა, თუ ვინ არიან იგინი. და ვიდრე იგი ამას განიზრახვიდა, მივიდეს და მოსძარცუეს სარმიანეს ზეწარი მისი. და ესრეთ მღუღელთ მოძღუარი იგი მიეფარა. ხოლო მონაზონი იგი დაადგრა ზრახვასა შინა მისსა და ეტყოდა: #⁴ სარმიანე, ვითარ ჰხედავ თავსა შენსა? და მან ჰრქუა: ვითარცა განბასრებულსა. და მან ჰრქუა: ფრიად გონავსა ეგე? და⁵ მიუგო კათალიკოზმან: და ვითარმცა არა, რამეთუ სასწაული ღმრთისაჲ მღებარე ჩემ ზედა მიმიღეთ⁶. და გამოჩინებული იგი ეტყოდა: #⁴ ძმაო, რომელთა-იგი განაშიშულეს ქრისტე ღმერთი ბუნებათა და მოქმედებათა და ნებათა მისთაგან და არცა ღმრთეებით საცნაურ ყვეს იგი და არცა კაცებითა გამოაჩინეს ძალი მისი და შენ შეიწყნარენ ზიარებად ვორცსა და სისხლსა ქრისტესსა, რაოდენ უფროჲს მძიმედ აღუჩნდეს ცათა და ქუეყანისა შემოქმედსა მას ნეუფესა ესე! ხოლო კათალიკოზი ეტყოდა: და ვინ არიან იგინი, უფალო ჩემო? და მან ჰრქუა: იგინი, რომელთაგან ძლუნენი მიიღე და მან დააბრმო გული შენი არღარა გამოკითხვად, თუ ვინ არიან იგინი, და ესრეთ შეურაცხ-ჰყავ სჯული ღმრთისა მწვალეზელთა მათ ბილწთა ძიერ, და აჰა ესერა შიშუელ ხარ მადლისაგან ღმრთისა შენცა. ხოლო შეშინებულ იქმნა იგი სიტყუათა მათგან და ზარ-ტეხილ, და ძლით მიუგო მას, ვითაოძედ: და შენ ვინ ხარ, უფალო ჩემო, რომელი ეგრეთ ეძიებ ცხოვრებასა ჩემსა, ანუ ეპისკოპოზი იგი ვინ იყო, რომელი-იგი⁷ ვინიღე შენ თანა? ჰრქუა მას მოხუცებულმან მან⁸: ეპისკოპოზი იგი კვრილე მამათ მთავარი ალექსანდრიისა, რომელმან მრავალი ღუაწლი თავს-იდუვა ქეშმარიტისა სარწმუნოებისათჳს მართლ-მადიდებელთაჲსა, რომელი დღეს შენ დასთრგუნე არაწმიდად. ხოლო მე ვარ მონა ღმრთისა შიო, რომელი გეტყვ. და უჩინო იქმნა მისგან. და განჰკრთა ძილი სარმიანეს და შეშფოთებულმან იწყო ურვად და მწუხარებად. და მსწრაფლ უბრძანა, რაჲთა ყოველნი ეპისკოპოზნი შემოკრბენ ეკლესიად და მიუთხრა ჩუენებაჲ ესე ყოველთა მრავლითა ცრემლითა და იკითხვიდა მათგან, თუ ვითარ ყოს სინანული საქმისა მისთჳს. ხოლო მათ განბჰვეს ესრეთ, რაჲთა პირველად მიიღოს ძლუნენი იგი იაკობიტთა⁹ მათ მიღებული და გარეშე ბჰეთა დაიწუვას¹⁰. ხოლო შენ აღიმსთუე და მივედ წმიდისა შიოჲს მონასტერსა და პირველად მადლი აღუარე, რამეთუ ესრეთ მოღუაწებით გამოგეცხადა და მერმე ორმოცთა ამათ დღეთა დიდითა მოღუაწებითა აჩუენე სინანული. ხოლო ჩუენ განვეკრძალნით ყოველნი თითოეულად ლოცვასა და მარხვასა და ვევედრნეთ ღმერთსა შენდობისათჳს მაგის ბრალისა შენისა, და ინებოს თუ ძკრ-უქსენებელობითა თჳსითა და გამოგც-ცხდოსცა აღსასრული საქმისა, რომლითა გულ-სავსე ვიქმნნეთ. სათნო-უჩნდა

¹ მთავარი H. ² იხილნა] + იგინი H. ³ სარმიანეს H. ⁴ #ი GH. ⁵ და]—H. ⁶ მიიღეთ H. ⁷ იგი] პლ H. ⁸ მის G. ⁹ იაკობთა G, იაკობითა B. ¹⁰ დაწვას H.

სიტყუაჲ ესე კათალიკოზსა და აღმსთობილმან განთიად ამცნო ყოველთა ეპისკოპოზთა, რაჲთა დღესასწაული მარტულიისაჲ მუნ აღასრულონ. და ევედრა ყოველთა ლოცვასა, ხოლო თუთ მიიწია მღვმედ სარკინისა, წინაშე საფლავსა ნეტარისა შიოხსსა. დააგდო თავი თუხი და მრავლითა სინანულითა და ცრემლითა ისრეთ ეტყოდა: მამაო წმიდაო, განჰვინენ წმიდანი ლოცვანი შენნი მამობრივ წინაშე ღმრთისა და მითხოვე შენდობაჲ, რამეთუ განვარისხე ღმერთი უღებებითა ჩემითა და აჰა მე არა განვიდე ამიერ, ვიდრემდე არა მოვილო გულ-სავესებაჲ ბრალთა შენდობისაჲ. და დაადგრა მღვმესა მას შინა ფრიადითა გულს-მოდგინებითა ლოცვისა და მარხვისა მიერ. მოიწია ღამე წმიდისა¹ და დიდებულისა კვრიაკისაჲ და მიერულა სარმიანეს სიმაშურალითა და იხილა, ვითარმცა დგა წინაშე წმიდასა გოლგოთასა და ხედვიდა მუნ ჯუარ-ცუმულსა ქრისტესა ღმერთსა ჩუენსა. და ეპყრა იგი კაცთა ვიეთმე საშინელთა. და შეიკვანეს წინაშე ჯუარ-ცუმულისა მის და მიჰჭდიდეს სიტყუასა შეცოდებისა მისისათჳს². ხოლო იგი აქა და იქი იხედვიდა, რაჲთამცა შეეწია³ ვინმე. და არავის ჰპოვებდა. და აჰა მიმყოვრებითრე ხედვიდა, რამეთუ დიდებული იგი მლუღელთ მთავარი კვრილე, რომელი ეხილვა პირველ, და ნეტარი მამაჲ შიო, მისვე ჯუარიანისა კუერთხისა კელთა შინა მქონებელი, შემოიყვანეს მუნ დიდითა პატივითა და დიდითა ბრწყინვალეებითა შემოსილნი. წარდგეს უკუე წინაშე ჯუარ-ცუმულისა ქრისტესა კანდიერად და ევედრებოდეს სარმიანესთჳს. ხოლო ჯუარ-ცუმულისა მისგან მყოვარ საღამე მიიღეს ბრძანებაჲ ესრეთ: ხედავთა, თუ ვითარ ვიწყლვი ჯუარისა ამისგან და რომელთა მიერ დღითი-დღე ესე შენგაძხუევის, მტერნი ჩემნი შეიყვანნა ჰამად ჯორცისა ჩემისა და სუმაღ მისა მათ სისხლი ჩემი და არა არს ღირს შენდობისა სარმიანე, გარნა სიყუარულისა თქუენისათჳს და ვედრებისა მიმიცემიეს შენდობაჲ და არქუთ, რაჲთა აწიეოთგან ეკრძალოს. ხოლო მოვიდეს დიდებულნი იგი მამანი და ეტყოდეს საღმიანეს: ძმაო, განმართე თავი შენი ამიერიოთგან და ეკრძალე. და მოიღეს იგივე ზეწარი და შემოსეს მას. განილჳდა უკუე ჩუენებისა მისგან სარმიანე და აღივსო გული მისი სიხარულითა, გარნა იქუენულ იყო, თუ: ნუთუ არა ჰეშმარიტი იყოს ხილვაჲ იგი? ხოლო გან-რაჲ-თენა, მოიწია ფილიპე ეპისკოპოზი, რომელი წარმოველნა კრებასა მას ეპისკოპოზთასა და მოილო ეპისტოლე, რომელსა აქუნდა წერილი⁴ ესრეთ:

«დიდსა მამათ მთავარსა მეუფესა ჩუენსა კათალიკოზსა სარმიანეს გიხაროდნი!»

«შვილნი შენნი და სიწმიდისა შენისა მრწემნი ყოველნი ეპისკოპოზნი გაუწყებთ, რაჲთა არღარა დააშრობდე მოხუცებულსა გუამსა შენსა, რამეთუ მოწყალე ყვეს ღმერთი დიდებულისა მაგისთჳს წმიდისა მამისა შიოხს მეოხებითა და გამოგზინდა უღირსთა მონათა მისთა რიცხუთ ხუთთა და თითოეულსა გუამძანა. ვითარმედ: მიუტევა ღმერთმან სარმიანე კათალიკოზსა ბრალნი მისნი და აწ შეუორგულეებლად მიიყვანეთ მწყემსი* თქუენი. აწ გვბრძანენ.

¹ წმიდა G. ² მათჳს G. ³ შეეწია შემწე იყო H. ⁴ დაწერილი H.

* ამაჲ ჰეშმით G-ს აკლია (118 v).

სიწმიდემან შენმან, რაჟთა ყოველნი მანდა მოვიდეთ და მაღლი აღუაროთ სა-
კრველთ მოკმედსა მამასა შიოსა.

ესე რაჟ წიგნი აღმოჩიოთხა, გულ-პყრობილ იკმნა სარმიანე და ბრძანა
ყოველთა ეპისკოპოზთა შუნ მოსლვად ყოველთა თანა საესეებასა ეკლესიისასა.
და ძრავალი მაღლობა შეწირა ღმრთისა და ნეტარისა მაშისა შიოჟს მიმართ
და სამადლობელად ამისთჳს განუჩინა, რაჟთა კანდელი ერთი და სანთელი
ერთი დაუშრეტელად კათოლიკე ეკლესიით ენთებოდის საფლავსა ზედა წმი-
დისა შიოჟსსა.

დიდება ღმერთსა, სრულ-მყოფელსა ყოვლისა კეთილისასა ყოვლადვე. აწ
და პარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

ბაზოკენიზული ხელნაწილები

- A: Q 795, XV ს., მხედრული; ანასეულ ქართლის ცხოვრებაზე და-
რთული ცხოვრება,
- B: A 199 და A 832, XIII ს., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მოკლე
წიგნების შემცველი აგიოგრაფიული კრებული.
- B: H 1336, 1669 წ., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მოკლე წიგნების
შემცველი აგიოგრაფიული კრებული.
- C: A 160, 1699 წ., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მეტაფრასული რე-
დაქციების კრებული.
- D: { H 1557 } 1713 წ., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მეტაფრასუ-
A 130 }
ლი რედაქციების კრებული.
- E: S 449, XVII ს., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მეტაფრასული რე-
დაქციების კრებული.
- F: H 2121, 1748 წ., ნუსხა-ხუცური; ცხოვრებათა მეტაფრასული რე-
დაქციების კრებული.
- G: H 1371, XVIII ს., მხედრული; შიოს მეტაფრასული ცხოვრება
და სასწაულები.
- H: S 4621, XVIII ს., მხედრული; შიოს მეტაფრასული ცხოვრება
და სასწაულები.

ლ ე ქ ს ი კ ო ნ ი

ტგარაკი-ი 75,4; 204,6 ყანა, საყანე ადგილი.
აზნაურება 33,3 თავისუფლება.
ათერ-ი || ათიერ-ი 42,9 ეთერი.
ალფა 206,27 სურნელოვანი საკმეველი.
ამბოზ-ი 93,2; 49,37 შფოთი; ამბოზებდა
43,16 აღელვება.
ამირ-მუმინ-ი 206.ა ხალიფა („თავი მოზ-
შემუნეთ“);
ამპარტავან-ი 17,24 ამაყი; ამპარტა-
ვანება .7,25 სიამაყე.
ანაზღაფთ-ი 74,17 მოულოდნელი, უცარი.
ანგამარ-ი 204,26 ხარბი; ანგაპრება
134,22 სიხარბე.
ანდამატ-ი 54,24 აღმასი.
ანელ-ი: ანელ-მყოფელი 15,9 მზენელი.
არე: უამი არისაჲ 154,32 გაზაფხული.
არე 114,22 გაოგნო, მიდამო.
ასპარეზ-ი 168,24 სარბიელი.
ალბორგებულ-ი 43,12 აღშფოთებული.
ალმორჩება 154,35 აღმოცენება.
ალმოტყფრვა 75,22 ამოტყდვა.
ალმსოთბა, ი, 115,28; 114,23 ადრე ასწრა-
ფება, ადრიანობა (საბა).
ალმწერელ-ი 146,37 ავტორი.
ალმხუმელ-ი 17,28 ამღები (ბეგრისა)
ალნადგინები 134,16 პროცენტი, სარგე-
ბელი.
ალწხოლა (ალიწბოთ ცეცხლისა მიერ)
161,21 ათქვლედუ.
ახუფან-ი 186,3 ახოვანი, ბრგე, ფიზიკუ-
რად ძლიერი.
ბანაკ-ი 50.4 ჯარი.
ბარბაროზ-ი 11,38; 168,3 წარმართი.
ბარძიმი-ი 111,35; 205,15 ეკლესიის სამსა-
ხურებელი ქურჭელი ზიარებისათვის.
ბასრობა 136,19 კიცხვა, საციინლად აგდე-
ბა. იხ. განბასრვა.
ბელიარ-ი 149.16 სარანა, ეშმაკი.
ბიწ-ი 3,3 ლაქა. ნაკლი; ბიწიანი 144,13.
ბომონ-ი 29,1: 90,20 კერპთმსახურთა
სამლოცველო სახლი.
ბრკუმა (უბრკუმა მას ეშპაკნ) 105,25
წაბოროძიკება, წასხლეკა; შვეტენა.

ბრკუნვალ-ი 6,12 (ენა-ბრკუნვალი) ენა-ბორო-
ძიკა, ბლუ, ენა-ბრკუნვილი.
ბლუნვა (ბლუნვით მავალი) 172,15
ოთხხედ დგომა (საბა).
ბზე 31,9 კარი.

გამოთარგმანება 71,32 გაწმარტება.
გამოქმინდი-ი 116,12; 206,10 გამოკვეთილი.
გამოყდა 46.1 გამოძევება.
განბასრვა 30,11 დაკინება; გაკიცხვა
განკაფვა განლევა; გაყვთა. განმტყაფე-
ლი 5,5 გამცვეთელი.
განკრალულ-ი 21,7 მორიდებულნი
განლიგებულ-ი 204,30 გაშტერებული;
ტუა-დაკარგული.
განმაპოხებელი-ი 21,16 გამანოყიერებელი.
განმკაფელი-ი იხ. განკაფვა.
განოტება 1,15 გაქცევა.
განპოხება 6,24; 29,16 გასუქება, გამოკვება;
განოყიერება. განმპოხებელი (იხ.1).
განრიხება 169,32 ვადარჩება; თავის და-
ბრწევა.
განრომა 36,24 თავის დაბრწევა.
განსასუნენებელი-ი 26,13 მოსასვენებელი
განტეება 21,13 გაშვება.
განტრწვა 0—2 193,34 ჩაქოლვა.
განუცდელი-ი 95,7 შეუხედველი (რომელსაც
ვერ შეხედვენ).
განქიქება, ა—2, 204,17 გამომქაფება; გა-
მოქვეყნება; შერცხვნა.
განცდა 40,28 ხედვა. გასინჯვა (თვლით)
გეხლი-ი 140,35 ენგი. გესლოვანება
28,11.
გივის 37.9 გვაქი.
გიდოლი-ი 25,19 კოშკი.
გუამ-ი 9,27 სხეული.
გულის-თქუმა 17,4 გომობა.
გულიხემის-ყოფა 71,31: 4.11 გაგება, შე-
ტყობა.
გულ-პუროზილი-ი 210,5 გულ-მაგარი, უში-
შაოი.
დაბეჯული-ი 81,27: 180,4 დაკონილი
დაგება. ე. 36,31 შერიგება.

დავანება 154,18 (=ყვეს მკვდრობაჲ **ღ**)
დაბინაება.

დათრგუნვა 39,4 გათელვა.

დაკორდებულ-ი 145,14 დაუქუშავებელ მო-
წად ქცეული.

დაკრძალულ-ი 203,16 დახშული, დაკლფ-
ბილი.

დალტობა 15,32; 121,8 დასველება. და-
შალტობელი 23,9 დამასკველებელი.

დამარხული-ი 137,14 შენახული.

დამდოვრება 54,24 დაწყნაობა.

დამმარხველი-ი 2,6; 3,18 შემნახველი.

დანგ-ი 134,21 წვრილი ფული.

დანეცვა 116,7 პურის დამტერევა (საბა).

დარწყმა 104,20 დაგება (მახისა და სხ.).

დაუცადებელი-ი 19,3 განუწყვეტელი.

დაყოფა, ი/უ. 54,21; 142,38 დანშევა.

დაყუდება 14,2 დაწყნარება.

დაცონვა 200,1 დახარება.

დედა-ზარდლი-ი 78,10 თბობა.

დიდროა 85,25, მდიდროა წყალდიდობა.

დრტანვა 136,38 უმცაყოფილება. პროტესტი

მელოგია 179,25-26 მოსაკითხი; უმეკლო-
გეოს—მოუკითხოს.

ეპიზაზი-ი ო ენაზი-ი 78,33; 173,32 სანათლაეი.

ენკენია 112,22 განახლება (დღესასწაული).

ენისტოლენ 71,21 წვრილი.

ერთიერთი-ი 34,22 ერთერთი, ერთმანე-
თი.

ერქუნა-ი 15,9 სახენელი იარალი.

ერჩდა 74,38 უსმინა, გაუგონა.

ექსორია 31,6 გადასახლება; ექსორიო-

39,29 საშობლოდან გაძეება.

ვერჩდეო 79,19 გავუგონოთ.

ვინა. ვინაჲ 159,20; 97,8 საიდან. ვინა-
ცვი—საიდანაც.

ვორეო; ვორიო 155,16; 151,32 ჩრდილო-
ეთი.

ზარ-ი: ზარ-განქელი-ი 160,30 შე-
შრებელი, შიშ-დაცემული; ზარ-ტენი-
ლი 208,36.

ზეწარი 211,7 შესამოსი, ფილონი.

ზოგად 162,14 ერთად.

ზრახვა 114,20; 200,16 ლაპარაკი.

ზრქელი-ი 153,26 (=მყარი **ჯ**)

თანა-მდები-ი 34,17 მოვალე.

თანა-წარჯდომა !13,35 გვერდის ავლა.

თარგმანება 71,16 განმარტება, კომენ-
ტარია.

თბე 31,11 ახლად შეხელილი ფეკილი.

თეატრონ-ი 142,39; 192,23 მოედანი.

თჰხაგან 122,30 ცალკე, მარტოდ.

თხიერ-ი 201,2 ტიკი.

ოიბაკ-ი 178,22 ნიადაგი.

იეფობა 13,4 სიუხვე.

იუქლი-ი 39,4; 104,21 ხორბალი.

კადნიერ-ი 11,10 თამამი, გამბედავი.

კარაული-ი 114,3 ვირი.

კერეონ-ი 203,10 დიდი სანთელი.

კერძოვირ-ი 114,2; 201,16 ჯორი.

კეცი-ი 141,5 თიხის კურკელი.

კირიელეიხონ-ი 79,36; 106,35 უფალო შე-
გვიწყაღე.

კრჩხილი-ი 208,40 კივილი.

კრძალვა 18,25 გაფრთხილება.

კსინვა 121,28 სუსი.

კურათ-ი 26,27; 83,21 სამოსელი; ჰერანგი-

კურათხი 95,9 ზღუჯობი.

კუნკული-ი 81,29 ბერის ქული.

ლაგრა 91,36 დიდი მონასტერი.

ლაკუა 140,16 ორმო; 165,16 საწყლე ორმო

ლაღვა 135,30 ჩხუბი.

ლარნაკი-ი 65,15; 175,23(=ლუსკუმა **ჯ**) სა-
მარხი ნეშტა.

ლეტანია 106,19 სავედრებელი ლოცვა; ლა-
მის თევა

ლმობა, ე, 114,30 ტკივილი.

ლუსკუმა 65,13; 175,1(=ლარნაკი **ღ**) სამა-
რხი ნეშტა.

ლხინება 18,8 შევლა; შეება.

მალაკი-ი 179,26(=მახალაკი **ჯ**) ხურჯინი.

მამული-ი 71,10 მამა-პაპისა.

მანანა 153,25 ბიბლიური მითოლოგიით:
რალაც საქმელი, რომელსაც ვითომ ღმერთი

უზგავნითა ებრაელებს უდაბნოში ეგვიპტიდან
გამოსვლის შემდეგ.

მანქანა 22,17 ქაზრაკი; მანქანება
22,25; 96,7 ხერხიანობა.

მარზაპან-ი 189,13 კუთხის განმგებელი
(სპარსული სამოხელეო ტერმინი).

მართეუ 114,24; 155,2 ბარტყი; თოთო
ჩვილი.

მარტულია 112,16 სულიწმიდის მოფენა
(დღესასწაული).

მარტკლობა 190,39 წამება.
 მასმენელი-ი 46,14 დამსმენელი.
 მასწავლებელი-ი 19,2 მასწავლებელი.
 მალნარი-ი 26,12; 85,7 ტყვერნალი; გაუფალი
 ტყე.
 მახალაკი-ი 179,24 (= მალაკი **ღ**) ხურჯინი.
 მბრძოლი-ი 11,12 მებრძოლი, მოწინააღ-
 მდეგე.
 მდელი 155,5 (= მწუნელი **ღ**) მწვანილი,
 მდიდროა 85,20 იგივეა, რაც დიდროა
 იხ.).
 მდრტკნავი-ი 135,32 მხივანი; პროტესტანტი.
 მეურნეობა 95,28 ხრუნვა.
 მეუ-ი 114,14 წამი.
 მეცნიერი-ი 13,18; 73,8 მცოდნე; მეცნიე-
 რება 6,11 ცოდნა.
 მეზ-ი; მეზის ტეხა 160,6 მეტი.
 მზრახველი-ი 90,3 მოლაპარაკე; მოთათ-
 ბირე.
 მზრდელი-ი 169,16 საზრდოს მიმცემი, გა-
 მომკვებავი.
 მთხრებელი-ი 17,23 თხრილი.
 მამდემ-ი 72,1 შეუწყვეტილი.
 მიმყოფრებულად 23,9 შეუსვენებლად.
 მიმწუხრი 22,24; 115,30 საღამოს.
 მიმბეჭება 6,4 ჩუქება, ბოძება.
 მიქცევა 84,31 მიბრუნება.
 მიხუტება 43,22 უსამართლოდ მიტაცება.
 მიხუმა. ი—2, 38,2; 72,3 მიღება (პირდ-
 ობიექტით მრავლობითში); ი/უ წართმევა.
 მკელი-ი 113,23 კოჭლი.
 მკარხედი: (განიცილიდა მკარსკედ=მი-
 ხედვიდა სიმახვლით **ღ**) 99,1 თვალ-მოუ-
 წყვეტლად.
 მოგება შეძენა.
 მოდგამი-ი 188,24 თანამდგომელი, მოსაყ-
 დრე.
 მოთულაფა. ი—2, 116,20 მიღება (თვლით).
 მომატუებელი-ი 56,29 შემძინებელი.
 მონა 193,23 კაცი მსახური.
 მონაზონი-ი 30,29 ბერი, მარტომყოფი; მო-
 ხონება 14,4; 75,35 ბერობა.
 მოარეწვა 154,21 შოვნა.
 მოსაგრე 158,20 თანამებრძოლი.
 მოტულება 31,3; 32,1 შეძინება.
 მოურნე 25,6; 169,14 მომგლედი, მბრუნ-
 შელი.
 მოურნეობა 97,18 ხრუნვა, იგივე მეურ-
 ეობა (იხ.)
 მოუწყინებულად 137,2 დაუხარებლად.

მოქალაქე-ი 13,7 ვინც იქადის, თავი მო-
 აქვს, იკვებინს.
 მოქალაქეობა 142,24 მოღვაწეობა.
 მოქენე 19,12 მოსურნე; მახვეწარი. 76,37
 155,23 ვისაც საჭიროება აქვს; ნაკლულევიანი
 მოცვალება 93,29 მოსვლა.
 მოძლუარი-ი 19,2; 94,15 ხელმძღვანელი, მას-
 წავლებელი.
 მოწილვა 6,17 მოკრეფა.
 მრწემ-ი 83,5 უმცროსი; მცირე.
 მსტუარვა 163,10 თვალთვალი.
 მსხემი-ი 21,5; 139,22 უცხო მზარეში მყოფი
 მსხმო 72,20 მოსხმული, მსხმოიარე.
 მღერა 116,19 თამაში.
 მღვმე 128,16 ები კლდეში, გამოქვაბული.
 მყოფარ ჟამ 26,8 ხანდაზმით.
 მწიგნობარი-ი 205,19 მწერალი, მდივანი.
 მწინკული-ი 110,2 კუჭყი, ლაქა.
 მწირობა 21,4; 52,3 უცხოობა.
 მწვერ-მარტილი-ი 153,26 ერთგვარი მწვერი
 მხალი-ი 183,25 მწვანილი.
 მკდომ-ი 34,9 მოწინააღმდეგე, მოცილე.
 მკცოვანი-ი 15,15 კალაროსანი; ბერი კაცი

ნაზორევი-ი 28,8 შეწირული მსხვერპლი.
 ნახაბეტი-ი 8,6 მამათ მთავარი.
 ნებ-ი 106,29 ხელისგული.
 ნესტუ-ი 2,7 საყვარი.
 ნესტი-ი 21,3 ნაშთი, დარჩენილი.
 ნიში-ი 7,36; 95,3 ნიშანი (მომასწავლებელი
 რისამე); სასწავლი.
 ნიჭი-ი 4,6; 3,16 საჩუქარი, ძღვენი; ტალანტი
 ნუგეშინის-საცემელი-ი 96,25 განმამზნევებე-
 ლი, განმძლიერებელი.

ორნატი-ი 22,3 კვალი, ნული.
 ოცნება 42,28; 93,30 მოჩვენება.
 ოხა 29,4 შუამდგომლობა.

კარები-ი 117,16; 154,17; 163,13 (= ნაპარალი
 კუბი **ღ**) კლდის ნაპარალი ან გამოქვაბული.
 პინაკი-ი 156,37 ჯამი.
 პოლოტი-ი 56,7 ფარი რკინისა.

რამამ-ი 15,26 როგორი.
 რეცა 42,19 თითქოს.
 რკინობა 36,33 შეჭიდება.
 რჩილა ნახე ვარდა, ვერადეთ.

ხაანჯონი 168,2 გამოსაცხადებელი, გამო-
 საქვეყნებელი, საქვეყნო.
ხაბრე 58,5 მახე.
ხაგრობა 181,2 ბრძოლა.
ხაზარულ-ი 31,27; 62,31 საშინელი.
ხაზრდელ-ი 7,13; 92,28 ხაზრდო, საქველი.
ხათხარ-ი 107,31; 165,15 (= სათხროლი **ქ**)
 ბარი, წერაქვი და მისთ...
ხათხროლ-ი 107,29 ბარი.
ხალშობა 183,25 სატიკიარი.
ხამოთხე 6,16 ყვაილნარი, ბალი.
ხაოცრება 84,30 მოჩვენება.
ხართულ-ი 122,36 სახურავი.
ხარწყულ-ი 184,6 წყლის ტურტელი.
ხატფურება 112,13 იგივეა, რაც ენცეფალია (იხ.).
ხაურავ-ი 4,1 საზრუნავი.
ხაფახე 40,13 განძი, ქონება.
ხაფხალმუნე 74,31 დედაცივინის ადგილი ე-
 ლესიაში: 77,1 დავითნი.
ხაუდარ-ი 17,25 საჯდომელი, ტახტი.
ხაწერტელ-ი 42,13; 136,14 საჩხველტელი.
ხაჭირო 165,17 სადაც გაჭირვებაა.
ხახე 135,24 ნიშუში, მავალითი.
ხახიერ-ი 21,18; 95,35 კეთილი; კეთილის
 გამოყვლი.
ხახიერება 97,10 სიკეთე
ხახლეულ-ი 171,28 (= ნათესავი, **ქ**) ოჯახი.
ხაჭედარ-ი 115,5 ცენი, ჯორი ვირი.
ხაჯუმილ-ი 120,14 დიდი ლუმელი; ქურა.
ხერობა 174,5 პურის კაძა.
ხერტყ-ი 86,12 ტყე.
ხიავ-ი 158,4 ქება.
ხიბილწე 30,31 გარყვნილობა; გაფუტება.
ხიკეთე 207,7 სილამაზე.
ხილაღე 17,24 სითამამე.
ხიმხიმ-ი 201,16 ქუნჯუთი.
ხირ-ი 122,36 ჩიტი.
ხისრა 93,17 სროლა, ტყორცნა (ისრისა).
ხიუმილ-ი 142,27 სიმშოილი.
ხიხხეტ-ი 108,28 მხედართ მთავარი.
ხიოდინი 12,6 მოსწრაფე, მოწესე, ბერი.
ხულტან-ი 206,12 დიდი მეფე.
ხეჭმა 76,24; 104,1 საბერო სამოსელი.
ტიკუკ-ი 61,24 ტურტელი (საღვინე).
ტილაფარ-ი 67,26: 86,16 საჩრდილობელი;
 ჩარადსი.
ტილანტ-ი 126,34 განძი.
ტიწკულ-ი 17,14 ნაცმი, ნაჯვმი.
ტირბეზ-ი 79,16 საყურთხველი.
ტიუბა 186,28 მოთქმა.

უხიწოდ 5,1 უნაკლოდ, უხადოდ.
უდაბნო 7,23 დაუსახლებელი ადგილი;
 4,15 მონასტერი უდაბნოში; მონასტერი.
უღებ-ი 126,33 თავ-დაუღებელი (საქმისა);
 უღებება 49,13.
უნდო 155,33 არად საკმარი (საბა); უნ-
 დობა 26,7 გამოუსადეგრობა.
უოხპნო 67,27 დაუსრულებელი.
უოფარ-ი 153,11 არას მქონე.
ურეება 76,17 ზრუნვა; წუხილი.
ურნატ-ი 77,17 იგივე ორნატი (იხ.)
უყე 140,3 საფლობი მიწა.
უცნაურ-ი 146,34 უცნობი; უცნაურობ-
 ბა 147,14 უცნობლობა, უცოდინრობა.
უწყება 2,13 თხრობა, ისტორია.
უყამლო 81,27 უფესაცემლო.

უჩარ-ი [უჩარი ფრიად ქედსა მისსა (ე-
 შაპისასა) 159,2 = თმადი ფრიადი მსგავსი ძაგ-
 რისიად—**ქ**] თმა.

ფეშუემ-ი 111,35 ეკლესიის სამსახურებე-
 ლი ტურტელი
ფინიკ-ი 70,1 ხურნა.
ფიცხელი 43,3 სასტიკი.
ფლახ-ი 206,39 ბალნის ძაძა (სახა), უხეში
 სამოსელი.

ძარტა 4,19; 205,21 წერილი, წიგნი.
ქორ-ი 6,8 სახლი.
ქუაბ-ი 16,12 გამოკვებული
ქცავა ცხოვრება, მიმოსვლა.

ღუარძლ-ი 39,34; 104,22 ერთგვარი სარე-
 ველა ბალახი.

ქინელი-ი 39,23 ყინვა.
ყოფლითურთ 19,5 სრულიად.

უანთ-ი 10,27 რკინა გავარვარებული.
უარავანდ-ი 109,38 გვირგვინი; უარავან-
 დელი 3,7 მზხს სხივი.
უებებკულ-ი 142,10 დაკონკილი; იხ. და-
 ბებკული.
უევედრება 64,6 მიბარება.
უეხუენა: უემოხუეწილი 169,28
 (= მოლტოლეილი **ქ**) თავ-უეფარებული.
უეთქმულეება 22,2 ერთ-პირიანობა.
უეთქმობელი-ი 15,23 უემწყნარებელი, მიმ-
 ლები
უეტყუება 65,2 უეფერება.
უეთქმყოლებელი-ი 110,20 უმწიკლო, უნა-
 კლო.

შეტყუებული 110,4 შეუფერებელი.
 შეტყუება, ა, 200,23 შეწუხება.
 შივშაგ-ი 52,20, შუშა.
 შფოთ-ი 19,28 არეულობა; შ ფ ო თ ე ბ ა
 42,20; 43,16 არევა, აღზნება.

ჩქუება; ჩქუეუება 9,23, 209,33 ბარბაცი;
 ბეცობა (საბა); აქეთ-იქით ცემა.

ცხედარ-ი 58,10; 204,30 ლოგინი, საწოლი.
 ცხოველ-ი 8,37 ცოცხალი.

ძაძა 208,9 უხეში ტანსაცმელი.
 ძმაცუვა 104,27; 149,15 ზაკვა.

წამ-ი (წამი სასწორისაჲ 32,33) ისარი,
 მანიშნებელი: წ ა მ ი ს - ყ ო ფ ა 20,2; 115,10
 ნიშანი; ნიშნება.

წიალ-ხლვა 24,36 გადავლა (წყლისა).

წინა-განწყობა 34,19; 15,3ს წინააღმდე-
 გობის გაწევა, შებრძოლება.

წყრთა 23,18 ზომის ერთეული: ხელიდან
 იდაყვამდის.

ხალაკ-ი 38,9 კუნძული.
 ჰირვეულ-ი 175,29 გაჭირვებული.
 ჰუფილ-ი 208,37 წუხილი.

ხადილ-ი 94,20 მოწოდება.
 ხალენ-ი 39,21; 101,14 მოსასხამი (ცხერის
 ტყავისა).

ხარისხ-ი 24,1 საფეხური, საფუძველი
 ხენეშ-ი 189,36 ცუდი; საძაგელი.
 ხლდომა 172,26 ხტომა.
 ხუროთმოძღვარი 28,23 არქიტექტორი.

ჯამლ-ი 144,9 ფეხსაცმელი
 ჯდომა 135,36 წინააღმდეგობა.
 ჯელ-ყოფა 72,2 ხელის მოკიდება.
 ჯელოვან-ი 4,25 ხელოსანი, ოსტატი
 ჯშელ-ი 40,24; 85,37 ხმელეთი.
 ჯორც-ი 34,1 სხეული.
 ჯუებულ-ი 19,14; 77,8 დაკლებული.
 ჯუვილ-ი 138,37 თაველი.
 ჯუშირი-ი 19,9 საწყაო ჭურჭელი.

ჯუშნა 80,37 გაშორება, გაცლა; გამოძვე-
 დობება.
 ჯურღმულ-ი 108,15 ჭა.

ჭახაკ-ი: ჰასაკისა სწორი 72,16 ერთ-
 ხნისა.

ჭგიეს 34,38 არის.
 ჭრთარტაკ-ი 205,30 ბრძანების წიგნი.
 ჭრულ-ი 70,29 ძილი, თვლენა.
 ჭუნე 169,24; 170,18 ცხენო.

ს ა ძ ი ე ბ ე ლ ი

პირთა, ეთნიკურ და გეოგრაფიულ სახელთა

აბიბოს ნეკრესელი 80,7; 88,8-12-13-35;
90,30; 188,19-20; 189,31; 190,13-15-23-27;
192,17-25-29; 193,3-34; 194,9-11-14-23-24;
195,13.
აბრა(ჰ)ამ 8,3; 20,7-11-12-15; 23,5; 64,21;
110,9; 173,28.
აგარიანნი 206,კ.
ადამ 9,34; 30,13; 31,2; 34,24; 35,11; 37,23-
24; 44,37; 45,1-23; 46,16; 177,35.
აფანგნი 108,31.
აღვერდი 67,1-5; 196,1.
ალექსანდრე (მაკედონელი) 113,20.
ანა 6,28.
ანტიოქი(ა) 12,17; 13,15; 69,3; 71,1; 72,27;
112,27; 199,25.
ანტონი (ასურელი) 80,ბ.
ანტონი (დიდი, მეგპტელი) 129,12; 153,29.
არაგ 24,35; 26,1; 85,20.
არგუეთი 206,ბ.
არით 9,23; არიანნი 9,31.
არონ 26,27.
არხენი კათალიკოსი 2; 3.
არხენი დიდი კათალიკოსი 188.
ასურეთი 14,4; 17,18; 61,24; 70,38; 146,25;
148,14; 199,22.
ასურნი 81,29
აშშადა 206,7-22.
ბაბილონი-ი. ბაბილონი 37,19; 107,25;
120,13; 191,27.
ბართლომე კათალიკოსი 203,ბ.
ბახალი კათალიკოსი ძე დიდისა პატრი-
კისა ვახუაი 199,ა.
ბახალი მეფე მაკედონელი 175,10.
ბერძენნი 175,ბ; 194,30-33-37; 199,31.
ბუბაქარ. ბუბაქარ 172,17; 173,33-34; 174,2-
4-6-16-23-26-27-30.
ბურულ 206,9.
ბარუჯა 67,ბ; 151,3-10; 175,21; 179,28;
196,7.
ბორჯი 207,34-38; 209,19; 210,1.
ბორჯი წმ. 67,7.
ბოლგოთა 212,11

დავით (წინაწარმეტყველი) 97,34; 110,11.
დავით გარეხელი 38,8; 39,7; 67,6; 80,6
145,29; 148,13-28; 151,2-20; 152,15-16; 153,20-
21; 154,14; 155,9-31; 156,35-36; 157,18-23
159,13; 160,20-22-25-34; 161,2-8-12-16-20-26
164,37; 166,6-15-28-30; 167,27-33; 168,9-12
170,9-32-33; 171,16-18-35; 173,2-26-33; 173,5-
36; 174,2-4-6-7-13-28-29-34; 175,4-25-33-36
176,1-20; 177,22; 178,29; 179,3-15-21-34; 180,3
181,3-13-14-32; 182,5-6-13-15-16-18; 183,4-
12-19-37; 185,3-11; 187,1.
დაიელ 54,23; 55,9; 139,22; 142,38; 163,33.
დადილ(ბ) 166,5-15-29-30; 167,1-16; 174,9-
12-15-25.
დულეთი 150,38.
ებრაელნი 11,36; 203,27.
ეგპტე 7,21; 191,10-11.
ევაგრი, ევაგრი 69,3; 98,21-25-31-35-36
99,6-13-14-19-20-29-30; 100,5-19-29-33; 101
17-25-35; 102,9; 104,2-25-32; 105,15-18; 106,11
108,8-17-22-38; 109,7-12-20-29-30; 111,33
112,11; 116,6; 128,19; 130,14-18; 131,11; 138,27
196,37; 200,19-21-23-26-34; 201,2; 202,6-8-19-
21-23-26-30.
ეკლავის კათალიკოსი 81,10 22; 85,21
91,19.
ეფდერიოს 38,14; 39,ბ.
ელია პატრიარქი იერუსალემისა 179,31-37
181,12.
ელია (წინაწარმეტყ.) 96,28-30; 103,14;
153,27-28.
ელია დიკოსი 48,34; 52,30-34; 62,26-27
80,7; 119,4.
ელია მემღვმე 210,17.
ელიხე (წინაწარმეტყ.) 20,24; 103,13-18.
ეფთჳი (წინამძღუარი) 80,32.
ვაჩე დიდი პატრიკი 199,4
ვახტანგ (გორგასალი) 112,1.
ვადენი (კერპი) 85,9.
ვაქარია 194,13-17.
ზედა-ზადენი 26,10; 84,22; 111,21.
ზენა-ხოფელი 67,12; 81,23; 196,9.

თათა 62,3-25-27; 65,12-13; 66,17; 80,6.
თეოდოსიოს (ასურელი) 80,6.
თესალონიკე 175,8.

იაკობ 8,4; 64,15; 110,10; 136,33; 140,13;
173,29-30.

იაოდო 190,25-29.

იერუსალები 13,13; 28,24; 158,9; 176,3-4;
177,14-16-19-22; 178,27; 179,18-35-36-37;
180,2-4-14-16-17-18; 181,33; 182,2-13-14-16-
20; 203,29.

ილარიონ (ქართველი) 174,34; 175,3-20.

ილარიონ (მამასახლესი) 207,30.

იოანე კათალიკოსი (ქართლისა) 210,19.

იოანე-მარტურ-ი 69,6.

იოანე ნათლის-მცემელი-ი 27,3; 66,33; 95,16;
184,37; 194,13.

იოანე (მამასახლესი) 205,26.

იოანე ოქროპირი 210,20.

იობ 43,29.

იო(ვ)ანე ზედაზნელი 2; 3; 5,12; 4,13-21;
12,5-14-15-16; 17,21; 18,11-21; 20,11-18; 23,2;
24,22; 25,1; 28,7-20; 29,4; 38,2; 39,2; 40,9-
10-25; 41,13; 42,16; 43,1; 44,2-3-6-13; 45,1-
2-9; 46,29-36; 48,7-8; 51,2-11-12; 52,35; 56,16;
58,14; 59,1; 60,1-13-28-29; 61,6-20-26-30;
62,17; 65,16-32; 66,21-33-37; 69,8; 72,25-
31-36; 73,8-19; 74,6; 75,34; 77,10-12-24-27;
78,2-6-14-24-35; 79,5-32; 80,2-7-8-17-20; 81,
5-13-33-35; 82,5-8-17-26-33; 83,26; 84,-6-21-
35; 85,28-35; 86,13; 87,8-15-17-21-23-32; 88,26;
90,31; 91,2-7-18-24-28-30-32; 92,8-21; 94,16;
96,13-15; 111,20; 112,20; 118,24; 119,2-3-5-
11-12-19-21-26-30-31; 120,8-9-33; 121,3;
123,3-4-11-12-35; 124,4-29; 148,2-12; 149,13-
27; 150,5; 195,13-17.

იორდანე 37,14; 103,13.

იოსებ (ასურელი) 80,6,

იოსებ 191,10.

იოსტინიანოს, იოსტინიანე 108,29-34; 109,5.

ისაკ 8,3; 110,9; 173,29.

ისე წილკელი-ი 67,17; 87,33; 88,9-10-11-
15-36; 90,17-30; 119,7; 120,33; 121,11-15-16;
122,1-8-14; 195,15.

ისრაელი-ი 7,36; 48,38; 49,23; 103,4; 153,24;
158,3.

ისუ 158,6-7.

იუდა 134,26.

იული-ი 67,4-9; 196,6.

ქარმელი-ი 153,27.

ქისტელი-ი 28,13.

კახეთ-ი 38,4-6; 39,6; 67,15; 150,36; 163,4;
189,32-33.

კლემენტოს (კათალიკოსი) 96,30.

კოდმან-ი 113,17.

კონონ 116,6-20-24-27; 117,1-3-5-14-19

კოსტანტინე 110,14.

კოსტანტინეპოლი-ი 69,8; 175,9

კვრილე ალექსანდრიელი 211,24; 212,16.

კუხეთ-ი 38,5-6; 196,6.

ლიანც-ი 206,23.

ლიბანი-ი 70,1.

ლოთ 102,17.

ლუკიანე 151,14-19; 152,16; 153,3-22-33

154,13; 155,8-19-32-36; 156,35-36; 157,7-23

158,13; 159,12-13; 160,30; 162,6-9-19-20-24-31

163,17-19; 174,14-20; 176,1-2-6-14; 175,12-27

177,13.

მაკარი 111,5-15; 129,16-23.

მაკედონ 11,7.

მარიამ (ლეთისმშობელი) 89,9; 96,11; 100,11

მარტურ-ი 69,6.

მეგვტელი-ი 7,15; 103,7; 210,27

მერანი, მერან-ი 184,3-4

მირიან (მეფე) 23,12; 24,3-5

მიქაელ 4,10.

მკოდმან-ი 207,30 (მდრ. კოდმანი).

მოსე (წინასწარმეტყ.) 6,29-32; 7,8; 8,8; 48,35

102,34-37; 103,3; 158,6.

მრავალმოთა (ვაოესჯას) 184,35.

მტკურ-ი 92,23; 98,27-31; 100,36; 101,

122,8-10; 161,1; 205,9-13-22; 207,10

მუხნარ-ი 206,8.

მღუმე 210,15-25.

მცხეთა 12,19-21; 22,8-10; 23,6; 24,31-32

25,10; 39,9; 66,30; 92,11-12; 112,4; 150,16-19

191,6; 210,36.

ნაბოლ-ი, ნაბულ-ი 189,2-7.

ნათან 8,7.

ნათანაელ 34,26.

ნახაღისი 102,2.

ნეკრეს-ი 88,1-14-35.

ნეოფიტე 207,18.

ნილოს-ი 145,13.

ნილო 22,29-30; 23,16; 78,33; 81,16; 84,11;

85,10; 91,3.

ნოე 7,10.

ოცხეთ-ი 108,31.

ონოფრე 145,5.

პაულე (მოციქ.) 20,13; 24,15; 30,30; 31,24;
60,4; 63,30; 71,21; 123,24-29; 126,20; 127,17;
136,15.

პეტრე (მოციქ.) 119,16; 132,19.

პიმენ 80,7.

პიროს (ასურელი) 80,7.

რაქელ 191,7.

რევი 192,21; 194,6.

რუხთავი 168,5.

საბა 28,12.

საკურველი-ი (მთა) 81,3.

სამარიტელი-ი 6,2.

სამთავის-ი 38,14; 39,8.

სამოელ (კათალიკოსი) 207,22.

სარკინე 69,5; 113,19; 205,9; 206,10; 212,3.

სარკინოზნი 206,3.

სარმიანე კათალიკოსი 210,26-34; 211,1-5-
7-9-28; 212,10-19-23-26-27-32-38; 213,3.

სეგორი 102,17.

სინა (მთა) 7,24.

სიონ-ი 82,12.

სოლომონ 110,12.

სომეხ-ი: სომხური ენა 169,4.

სომხით-ი 206,5.

სოსთენ 175,14.

სპარსნი 189,17-18-37; 190,1; 191,24;
194,33-38; 200,8; 201,14; 207,16.

სტეფანოზ 203,4-14-16-31; 204,6-10-15-
23-24-29-39; 205,15-19-32-38.

სუმენ. სუმონ ანტიოქელი მესუეტე 81,2;
190,17-24-27-28-32.

ტასკუნ-ი (ტომი) 108,32-37; 109,3.

ტფილის-ი 210,28.

უმარ 106,9-26.

ურბნის-ი 207,22.

ურია 6,36.

ფარხმან (ქართველთა მეფე) 108,34-37;
111,25.

ფილაპე ეპისკოპოსი 212,29.

ძალდეველი-ი 120,15-16.

ქართველი-ი 67,1; 68,7; 78,27-29; 91,27;
108,27-34; 142,16; 145,29-31; 175,4; 199,32.

ქართლი-ი 2; 3; 12,17-20; 20,4; 22,6-16-27;
23,5; 24,4; 27,14; 53,3; 69,4; 9,13; 81,7-10;
83,38; 84,2; 91,6; 108,24; 112,8; 189,17; 194,35;
203,4; 205,8-31; 206,3-5.

ქედი მადლოვნობისაჲ, მადლობისაჲ (იერუ-
სალიმს) 177,17-18.

ქრისტეფორე 207,29.

ქხანი 121,12.

შოი 39,9; 69,2-3; 73,9-10-14-28; 74,1-11-
33; 75,8-30-36; 76,10-25-32; 77,15-23; 78,8-
22; 80,5; 85,28; 91,29-32; 92,8-9-26-36; 94,12-
20-29; 95,5-27; 96,22-32; 97,6; 98,32-36; 99,5-
16-21-27; 100,6-28; 102,28; 103,2-27; 104,10-
26-34-38; 105,14-19-23-31-36; 106,15-18-29;
107,9-14-29-32; 109,29; 112,6-25; 114,12-19-
28; 114,12; 115,13; 116,12-13; 117,2-18-22;
118,32-34; 119,31-32-34; 120,3; 123,10-12;
124,3-4-26-36; 125,20; 128,16; 129,2-5; 130,14-
29; 131,13-16-21-28; 138,33; 140,30; 141,9;
191,17; 195,16; 196,26; 199,2; 200,2-5-11-13-
21-34; 201,7-15-22; 202,3-16-34; 203,1-6;
204,16-23-32-38; 205,7-10-18-25-28-36-39;
206,1-21-38; 207,1-2-5-15-22-33-34; 210,3-19-
24; 211, 27-34; 212,4-16-36; 213,2-5-8.

შუამდინარე 2; 3; 12,15-16; 13,2-14; 69,3;
146,25; 148,13.

ცახედი-ი 98,24; 102,3; 206,10.

წილკანი 67,17; 87,38; 88,13-16-36; 121,5;
122,3.

ხრისტოდოლე 207,24.

შეგნებული კორექტურული შეცდომები

გვ. ხტრეკ.	არის:	უნდა იყოს:
24,30	ღმერთმან	ღმერთმან
40, 3	მათგან	მათთაგან
40,24	მიირბიეს(!)	მიირბიეს(!),
40,25	ზღუსანიცა	ზღუსანიცა
46,29	განაგუას ხამს	განაგუასხამს-
48,16	განაახებდა	განაახლებდა
48,30	ალიკდის	ალიკიდის
54,21	დაულო	დაუყო
54,25	მისთუნ	მისთუს
68 შენიშ., 1	¹ შიოძსი A. ² მამაო —A.	¹ შიოძსი B. ² მამაო —B.
75,20	განრინ ბად	განრინებად
131,14	შეყდრნა	შეჭყდრნა

№ 5941.

შეკვ. 88. № 3

ტირაჟი 1000.

გადაეცა წარმოებას 31/I—55 წ. [ხელმოწერილია დასაბეჭდად 17/XI—55 წ.
ანაწყოების ზომა 7×11. ქალაქის ზომა 84×102 სააღრიცხვეო-საგამომცემ-
ლო ფორმათა რაოდენობა 13,91. ნაბეჭდ ფორმათა რაოდენობა 19,05.
ფასი 10 მან.

19830.

სტალინის სახელობის თბ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტამბა-ლითოგრაფია,
უნივერსიტეტის ქ., 1.

Типо-литография изд-ства ТГУ им. Сталина, Университетская, 1.